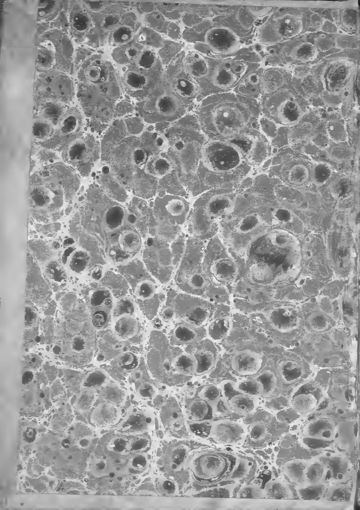
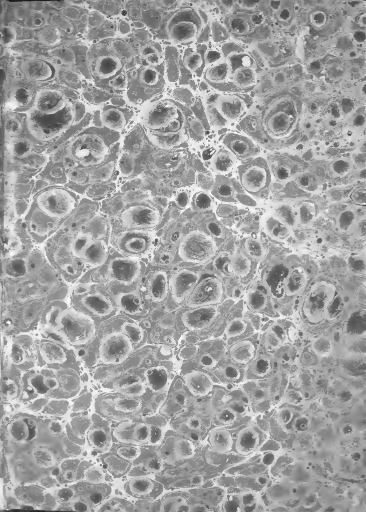

Postilla.

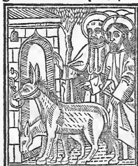
¶ Vitam bonam et exitum beatum. Ego frater Guilhelmus sacre theologie professor minimus Parisius educatus. Sacrorũ euangeliorũ ac epistolarũ de tempore de sanctis et sanctis etiã super cõmune apostolorũ, martyrũ cõfessorũ, virginũ, et pro defũctis expositiones in vnum colligere volumẽ: minus expertis clericis ac insipiẽtibus predicatoribus pernecessariũ fore iudicaui. Cõsiderans nõnullos cãcellistas minus caute ac imperite euangelia et epistolas vulgo xpiano pronunciantes procedere: nõ habẽtes earundem expositionũ scientiã que necessaria est. Composui igr et hunc librũ pro eisdem vt supra: ac pro oĩbus sacrorũ euãgeliorũ et epistolarũ expositionem cupiẽtibus. Nõ meũ qđ exiguũ est igeniũ cõsuluj proprias dictas expositiones: sed aliorum sacre pagine doctorũ libris innitens eas quas melius scripserũt postillas et expositiones perfunctorie exorãdo post quẽlibet passũ textus ponens cũ premissione tituli vniuscuiusqз qđ scripsit: Addijciensqз post quãlibet dñicalis euangelij expositionẽ necessaria notabilia pro materia textus. Ex sermonibus de tempore eximij doctoris Hugonis de prato sumpta.

Sunt aũt hec doctorũ nomĩa sancti Augustini. sancti Gregorij. sancti Hieronymi. sãcti Ambrosij. venerabilis Bede et ipsorum Omelijs. Glose interlinearis. Glose ordinarie. Nicholai de lyra. Nicholai de gorra super quattuor euangelistas. sancti Thome de aq̃no super iohannẽ. Guilhermi lugdunẽsis in sermonibus de tẽpe. Jordani ex sermonibus de tempe. Rabani. Quorum modus penes titulos abbreuiatos legendi talis est.

Ly.i.nicholaus de lyra.
Gor.i.nicholaus de gorra.
Glo.iterli.i.glosa iterlinearis
Glo.or.i.glo.ordinaria.
Ra.i.rabanus.
Guil.lug.i. Guilhermus lugdunensis.
Jor.i.iordanus.
Vin.i.vincentius.

¶ Incipit postilla super euangelia. Et primo do minicalia scdm sensum litteralem iuxta cōcordantias euangelistarum.

¶ Dñica prima aduētus euā geliū scdm Matheū. xxj.

In illo tpe. Cū appropinquassent hierosolymis & venissent Bethphage ad montē oliueti: tūc misit duos de discipulis suis dicens. Ite in castellū quod cōtra vos est & statim inuenietis asinā alligatam & pullum cum ea: soluite & adducite mihi. Et si quis vobis aliqd dixerit: dicite qa dñs his opus habet: & confestim dimittent eos. Hoc autē totum factū est: vt adimpleretur qd dictum est per prophetam dicentē. Dicite filie syon. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinam & pullum filiū subiugalis. Euntes aūt discipuli: fecerunt sicut precepit illis iesus. Et adduxerunt asinā & pullū: & imposuerunt super eos vestimēta sua: & eum desuper sedere fecerunt. Plurima aūt turba strauerūt vestimēta sua in via. Alij aūt cedebāt ramos de arboribus & sternebāt in via. Turbe aūt que precedebant & que sequebantur clamabāt: dicentes. Osanna filio dauid. benedictus qui venit in noīe dñi.

¶ Postilla.

¶ Cū appropinquassent hierosolymis. Mat. xxj. Marci. xj. Luce. xix. Job. xij. Hystoria hui⁹ euāgelij facta est Anno xpi. xxxiij. xiij kalen̄. aprilis. Dñica luna. x. indictione. vj. Ante initiū hodierni euāgelij habetur Job. xij. q ante sex dies pasche. i. sabbato ante diem palmarū xps venit bethaniā: qd erat castellū marthe & marie magdalene: distans a hierusalem duo parua miliaria que faciunt vnum

dimidiũ miliare apud nos.s.in ptibus alemanie: vbi fecerũt xp̃o cenam. et martha ministrabat. Lazarus vero erat vnus ex discũbentibus. Maria magdalene aperuit pixidem de albastro vnguenti nardi spicati p̃ciosi. et vnxit pedes et caput dñi. Conuenerunt aũt bethaniam multi nõ tm̃ ꝓpter iesum: sed vt lazarũ viderẽt resuscitatũ. Cogitauerunt aũt principes sacerdotum: vt et lazarũ interficerẽt. quia multi propter ip̃m abibant ex iudeis et credebant in iesum. Sequẽti vero die.s.in die palmarũ mane facto xp̃us de bethania recessit vt veniret in hierusalẽ (Cum aũt appropinq̃ssent hierosolymis et venissent bethphage) Ly.q̃ erat villa parua in descensu montis oliueti versus hierusalẽ. et erat sacerdotum. q2 lz sacerdotes nõ haberent hereditates ad colendũ. habebant tñ domos ad aĩalia nutrienda (ad montẽ oliueti) qui distat a hierusalẽ mille passus. qui faciunt vnũ miliare.i.iter sabbati habens. vt patet Act.j. (Tunc misit duos de discipulis suis) qui fuerunt petrus et philippus. vt dicunt Ambro. et Chrisost. et etiam Hilarius (dicẽs Ite in castellũ) id est ad hierusalẽ q̃ erat sita ad radices alterius mõtis.s. syon (qđ est contra vos) id est vobis ex opposito. Hic etiam dicitur q2 dñs nr̃ iesus xp̃us p̃uidebat contradictionẽ futuram in hierusalẽ contra apostolos. quia post ascensionẽ christi iudei persequebant᷑ apostolos et flagellabant eos oẽs simul. et prohibuerunt ne amplius predicarent populo in hoc nomine. Respondit petrus. Oportet deo plus obedire q̃ hominibus. Act.v. Unde et ps.liiij. Iniquitatẽ et cõtradictionem vidi in ciuitate (et statim inuenietis asinam alligatam et pullum cum ea) Ad litteram dicitur q2 in hierusalem erat asina cõmunis deputata cõmunib9 vsibus pauperum qui nõ poterãt habere iumẽta. et erat ante domũ cuiusdam ligata vel i cõmuni loco: vt qui ea indigebat die qua habebat eam ei pabulum dabat. pullus aũt eius nutriebat᷑ ad eosdẽ vsus. Et hoc scdm̃ hieroñ. et rabanũ. (soluite et adducite mihi. Et si q̃s vobis aliquid dixerit) scz impedire volens. (dicite quia domin9 his opus habet. et confestim) idest sine contradictione (dimittet eos) Unde chrisosto. Uirtus christi apparuit coram eo. idest custode illorum animalium ad dandum ignotis) Hoc autem factum est vt adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem) Zach.ix. (Dicite filie syon) Ly. hoc est ciuitati hierusalẽ que dicebatur filie syon: quia in monte syon erat fortalitium ciuitatis. et protegebat᷑ ciuitas ab illa parte sicut filia a matre. (Ecce rex tuus.) idest xp̃us. (venit tibi mansuetus sedens super asinam et pullum filiũ subiugalis.) Primo enĩ sedit super pullum. quia tamẽ nõ

erat domitus. quia nõdum fuerat
applicat⁹ humanis vſibus. vt di-
citur Marci. xi. Luce. xix. Jdeo ſe-
dit poſtea ſuper aſinam. Hoc aũt
factum eſt in figura. quia per pul
lum ſignificatur populus genti-
lis qui non fuerat ſubiectus iugo
legis. Per aſinam vero populus
iudaycus qui laborauerat ſub le-
ge. Ad hoc aũt veniebat chriſtus
in mundum vt vtrunqȝ populuȝ
ſubiugaret ſibi per fidem catholi
cam. Notanduȝ aũt ꝙ huic facto
adhibetur prophetie zacharie te-
ſtimonium vt appareat dominuȝ
iheſum omnia que de ipſo ſcrip-
ta ſũt cõpleuiſſe. ſed ſcribe ⁊ pha-
riſei cecati malicia non intellexe-
runt ea que legerunt. Et iſtud di-
ctum propherie extenditur ad du-
plicem aduentũ chriſti. ſ. ad aduẽ-
tum in carnem. Et ſic legitur hoc
euangeliũ in prima dominica ad-
uentus ſcd̃m rubricã ordinis pre-
dicatorũ. ⁊ ad aduentum in hieru-
ſalem. ⁊ ſic legitur in dñica palma
rum (Euntes aũt diſcipuli fecerũt
ſicut precepit illis iheſus: ⁊ addu-
xerunt aſinam ⁊ pullum: ⁊ impo-
ſuerunt ſuper eos veſtimenta ſua
⁊ eum deſuper ſedere fecerunt) hec
fuit reuerencia quã diſcipuli chri-
ſto exhibuerũt quia non permiſe
runt eum equitare ſuper nudo ſed
ei loco ſelle veſtimenta ſua impo
ſuernt (Plurima aũt turba ſtraue
runt veſtimenta ſua in via) ſcilicȝ
ſub pedibus aſine: ne offenderet
ad lapidem. Et etiam hoc factum
eſt ipſi chriſto a populo in ſignuȝ
reuerentie (Alij autẽ cedebant ra-
mos de arboribus ⁊ ſternebãt in
via) quod erat alacritatis ⁊ gau-
dij ſignuȝ: vt dicit Hieronym⁹. Et
eſt veriſimile ꝙ de omni genere
pulchrarũ arborũ ⁊ precipue oli-
uarum. Unde eccleſia cantat. Pue
ri hebreorũ tollentes ramos oli-
uarum ⁊c. Cantat etiaȝ de florib⁹
⁊ palmis. Occurrunt turbe cũ flo
ribus ⁊ palmis. Jn illa enim cali-
da regione tũc arbores citius flo-
rent. Jdeo eſt credibile ꝙ pulchri
ores frondes cum floribus ſuis:
vel etiam flores alios de terra car
pebant pro amenitate ⁊ iocundita
te oſtendenda) Turbe aũt que pre
cedebant ⁊ que ſequebãtur clama
bant: dicẽtes. Oſãna filio dauid)
Cum enim chriſtus eſſet in deſcen
ſu montis oliueti auditum eſt hie
roſolymis de aduentu eius. ⁊ tunc
turba multa que cõuenerat ad di-
em feſtum proceſſit ei obuiam qꝛ
audierant miraculũ de ſuſcitatio-
ne lazari. Multa etiaȝ turba comi
tabatur eum de bethania venien-
do. ⁊ ſic omnes ſimul. ſ. obuiãtes
⁊ comitantes fecerunt ei reueren-
tiam clamantes ⁊ dicentes. Oſan-
na filio dauid. Oſanna interpreta
tur obſecro domine ſaluuȝ me fac
filio dauid. i. eſt per filium dauid.
ſcȝ chriſtũ (Benedictus qui venit)
ſcilicet a domino deo miſſus) Jn
nomine domini) Unde pſ. Narra-
bo nomen tuum fratribus meis.
Jtem ſcd̃m Marcũ. Turbe adhuc

addiđerunt secundā laudem dicentes. Benedictuꝫ regnum patris nostri dauid. quasi diceret. Benedictum regnū patris nostri dauid qđ restitutū est nunc in aduentu tuo. Item scđm Lucā tertiam laudem addiderunt dicentes. Pax in celo. ⁊ gloria in excelsis. Item scđm iohānem quartā laudem addiderunt dicentes. Benedictus rex israel q̄ venit in nomie domini. Et sic receperunt eum omnes turbe tanq̄ʒ regem. Circa presens euangeliū vbi dicit̄. Ecce rex tuus venit tibi mā suetus. est diligenter sciendum q̄ aduentus christi desiderabat̄ a superioribus. scilicet ab angelis vt restaurarētur. Nam per incarnationem filij dei sedes demonum cadentium sunt implete. Item desiderabatur ab inferioribus. scilicet a sanctis patribus de limbo vt inde extraherentur: qui ibi detinebantur captini. qui per aduentum filij dei sunt liberati. vt patꝫ. Zach. ix. Tu autē in sanguine testamenti eduxisti vinctos de lacu ī quo nō erat aqua ⁊c̄. Item desiderabatur a modernis qui protunc erant in medio. idest in mūdo vt in eius fide ⁊ merito saluarentur: nō descendentes amplius in infernum. quia post eius aduentum celum ascendunt omnes qui credūt in ipm in vita glorie permansuri. vt patꝫ iohānis. iij. Sic deus dilexit mundū vt filium suum vnigenitum daret vt omnis qui credit in ipm nō pereat: sed habeat vitam eternam.

Item diligenter notandum. q̄ totum tempus ante aduentum christi fuit tempus rigoris ⁊ iusticie. Nam deus in eo magnam iusticiam exercuit. vt patet in lucifero ⁊ angelis eius quos propter motū vnum superbie de celo proiecit. Isa. xiiij. Item patet in primis parentibus quos propter vnum pomum vetitum quod comederunt de paradiso eiecit. Genesis. iij. Itē patet in diluuio in quo propter peccatum carnis totum genus humanum submersit: exceptis octo hominibus. Genesis. vij. Iteꝫ etiam patet in quinqꝫ ciuitatibus. Sodoma. Gomorra. Abdama. Seboim. ⁊ Segor. vt patet Genesis xix. pluit domin⁹ super Sodomaꝫ ⁊ Gomorram sulphur ⁊ ignē de celo: ⁊ subuertit has ciuitates ⁊ omnē circa regionē vniuersos habitatores vrbium. ⁊ cuncta virentia terre. Item patet in multis locis veteris testamenti. vbi ostenditur q̄ deus magnas iusticias exercuit in homines. Nam hec sententia ⁊ admirāda iusticia omnes patriarchas ⁊ prophetas: ac etiā omnē hominē quantūcunqꝫ sancte viueret mittebat ad carcerem inferni. Genesis. xxxvij. Descēdā ad filium meum lugens in infernū. Ac etiā iohannē baptistā de quo xp̄us testatus est: q̄ inter natos mulierum nō surrexit maior iohāne baptista. Math. xj. c. Unde ps. Domine in celo misericordia tua. quia misericordia protunc vide-

batur esse in celo cum angelis. At vbi venit plenitudo tēpis. Gal. iiij. scilicet tempus gratie ꝛ miseri cordie: quod icepit in aduētu xp̄i: circūquaq3 regnat ꝛ preualet mi sericordia iusticie. Unde ps. cxviij Misericordia tua domie plena est terra. Hoc sic probat. quia xp̄us post aduentum suū regnum celorum preciosissimū vili precio vendidit. Nam primo ip̄m dedit apostolis pro naui ꝛ rethi: vt p3 Mathei. iiij. Relictis rethibus ꝛ naui secuti sunt eum. Secundo Zacheo dedit pro dimidio bonoꝝ suoꝝ. vt patet Luce. xix. Ecce dimidium bonorum meorum domie do pauperibus. Tertio dedit alijs pro residua parte diuitiarum suarum. vt patet Luce. xj. Quod superest date elemosinam: ꝛ ecce omnia munda sunt vobis. Quarto quibusdam dat pro duobus erib⁹ minutis: sicut paupercule vidue. vt patet Luce. xxj. Uidit autē ihesus ꝛ quandam viduam pauperculam mittentem era minuta duo. Quinto quibusdam pro calice aque frigide. vt pat3 Mathei. x. capitulo. Quicūq3 potū dederit vni ex minimis meis istis calice3 aque frigide nō perdet mercede3. Sexto quibusdam pro sola bona voluntate vt latroni in cruce qui dixit. Domine memēto mei dum veneris in regnum tuum: ꝛ respondit ei xp̄s. Amen dico tibi hodie mecū eris in paradiso. Unde Augustin⁹. Coronat deus intus voluntate3: vbi non inuenit facultatem. Item notandum q̄ hugo de prato super predicta verba. Ecce rex tuus venit tibi mā suetus. dicit q̄ domin⁹ Jhesus xp̄us venit nobis septem modis. ¶ Primo venit vt lux ad nos illuminādū. quia omnes ceci eramus: vt patet Jsaye. ix. Habitantibus in regione vmbre mortis: lux orta est eis. ¶ Secundo venit vt medicus ad sananduz. quia omnes infirmi ad mortem iacebamus. Unde ps. cvj. Misit verbum suū ꝛ sanauit nos. ¶ Tertio venit vt iustus ad iustificandū ꝛ peccata remittendū. quia omnes peccauimus. iuxta illud ad Roma. iij. Omnes peccauerūt ꝛ egēt gratia dei. Math. ix. Cōfide fili remittūtur tibi peccata tua ¶ Quarto venit vt ignis ad inflamanduz. quia in dei amore ꝛ ꝓximi omnes frigidi manebamus. vt patet Luce xij. Jgnem veni mittere in terram. ¶ Quinto venit vt redemptor ad precium nobis soluenduz. q2 oēs pro delicto primorum parentum in carcere iferni detinebamur. Unde apostol⁹ p̄mo Corinthioꝝ. vj. Empti enim estis precio magno. ¶ Sexto venit vt vita ad viuificādum. quia omnes vita glorie carebam⁹ propter originale peccatuz. ¶ Septimo venit vt domin⁹ oipotens ad patriam nostram nos deducendo. vt patet Mich. scdo. Ascendit enim pandēs iter ante eos. Hec hugo de prato.

¶ Dñica secũda aduẽtus euã gelium scdm Lucam.xxi.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Erũt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis: ⁊ in terris pressura gentiũ pre confusiõe sonitus maris ⁊ fluctuũ arescẽtibus hoĩbus pre timore ⁊ expectatione que superueniẽt vniuerso orbi. Nam virtutes celoꝝ mouebũtur. Et tunc videbũt filiũ hoĩs venientẽ in nube cum potestate magna ⁊ maiestate. his aũt fieri icipiẽtibus: respicite ⁊ leuate capita vestra: quoniam appropinquabit redẽptio vrã. Et dixit illis similitudinẽ. Uidete ficulneam ⁊ omnes arbores cuȝ producũt iam ex se fructum scitis quoniaȝ prope est estas. ita ⁊ vos cum videritis hec fieri: scitote quoniã prope est regnũ dei. Amen dico vobis: quia nõ preteribit generatio hec donec oĩa fiant. Celũ ⁊ terra transibũt: verba auteȝ mea nõ transibunt.

¶ Postilla.

¶ Erunt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis ⁊c. Luce.xxi. Math.xxiiij. Marci.xiij. Hec predixit dñs iesus anno eius.xxxiij.xj.Kl. aprilis. feria.iij. luna.xij. indictione.vj. Ante initiuȝ hodierni euangelij scribit sctũs lucas in eodem capi. ꝙ xp̃s predicens tẽpus extremi iudicij dixit. Surget gens cõtra gentẽ: ⁊ regnum aduersus regnũ. ⁊ terremotus erunt magni per loca. ⁊ pestilentie ⁊ fames. terroresqȝ de celo. ⁊ signa magna erunt. Ue p̃gnantibus ⁊ nutriẽtibus in illis diebus. Item de extremo iudicio dicit̃ etiã luce.xvij. Sicut fulgur choruscãs de sub celo in ea que sub celo sũt: ita erit filius hominis in die sua. s. aduentus ad iudicium. Et sicut factuȝ est in diebus Noe: ita erit in diebus filij hominis. Edebant ⁊ bibebant vxores. ducebant ⁊ dabantur ad nuptias vsqȝ in diem q̃ intrauit Noe archam: ⁊ venit dilu

uium ⁊ perdidit omnes. Similiter sicut factum est in diebus Loth. Edebant ⁊ bibebant: emebant et vendebant. plantabant ⁊ edificabant. qua die autē exijt Loth a sodomis pluit ignē ⁊ sulphur de celo: ⁊ oēs perdidit. Scd̄m hec erit qua die filius hominis reuelabitur scilicet in die iudicij. Unde etiā de hoc dicit̄. i. Thessal. v. Cum dixerint pax ⁊ securitas: tunc repentinus eis superueniet interitus.

¶ Sequitur alia postilla sup euangelium.

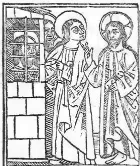
Erunt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis. Luce. xxi. Math. xxiiij. Marci. xiij. Sed q̄ erunt illa signa declarat̄. Primo vt habet̄ Job el. ij. Sol conuertetur in tenebras: ⁊ luna in sanguinē anteq̄ veniet dies dn̄i magnus ⁊ terribilis. Item ostensum est Johāni: vt habetur apocal. vj. Sol factus est niger tanq̄ saccus cilicinus: ⁊ luna tota facta est sicut sanguis: ⁊ stelle de celo ceciderunt super terram Item xp̄us dicit Math. xxiiij. Sol obscurabit̄: ⁊ luna nō dabit lucē suam: ⁊ stelle cadent de celo. Hoc non intelligit̄ q̄ cadent de firmamento. quia minima stella scd̄m astronomos est maior q̄ tota terra sed tante impressiones ⁊ choruscationes erunt in aere decurrentes ad terrorem malorum: vt a simplicibus hominibus stelle cadere putabunt̄. Unde augusti. Tam seua erunt iudicia dei q̄ ip̄m sol aspicere nō audebit (⁊ in terris pressura gentiū p̄e confusione sonit⁹ maris ⁊ fluctuū) Glo. appropinquante extremo iudicio erit sonitus maris terribilis ⁊ fluctuū eius Nam mare eleuabit̄ vltra altitudinem montium quadraginta cubitis. Unde p̄s. xcij. Mirabiles elationes maris. Tunc illi qui prope mare habitabunt in vallibus fugient ad loca mōtana. ⁊ comprimet se propter sonitum maris (arescentibus hominib⁹) (Glo. quia sicut mentem securitas reficit ⁊ impugnat: scd̄m illud prouerbi. xv. Secura mens quasi iuge conuiuiū. Sic timor attenuat ⁊ exiccat: scd̄m illud prouerbi. xvij. Spiritus tristis exiccat ossa (p̄e timore) scilicet instantium malorum (Et expectatione) scilicet futurorum adhuc distantium (qui) scilicet timor ⁊ expectatio (superueniet desuper) scilicet de celo (vniuerso orbi) nō tantum parti. Ex quo patet q̄ nullus erit locus refugij: vt patet Math. xxiiij. Erit tunc tribulatio qualis non fuit ab initio mundi vsq̄ modo: neq̄ fiet. vt patet Daniel. x. Ueniet tale tempus quale nō fuit ex quo gentes esse ceperunt. (Nā virtutes celorū mouebūtur) idest angeli ad modū tremētium se habebunt. Et angeli dicūtur virtutes celorū: quia sūt inhabitatores celorum. Unde Chrisosto. Angeli qui in iudicio astabunt nihil sibi cōscij videbūt infinitā multitudinē condēnari nō intrepide:

sed cum magno tremore illic stabunt(Et tunc videbunt filiũ hominis) scilicet tam boni ꝙ mali. quia scdm magistrũ sententiarũ libro.iiij. Christ⁹ dñs in forma hominis iudicabit: ꝛ in illa ab omnibus videbitur. Erit tamen differẽtia ex parte videntium. quia boni videbunt eum cum magno gaudio ꝛ gloria: sed mali cum confusione ꝛ pena. Unde etiã sanct⁹ Thomas in q̃rto distin. xlviij. Sicut visio glorie humanitatis christi erit iustis in premiũ: ita inimicis christi erit in suppliciũ(venientem)scilicet ad iudiciũ(in nube)scilicet lucida(cuꝫ potestate magna ꝛ maiestate)quia cum angelis ꝛ omnibus sanctis in celo existentibus. Et tunc congregabit omnes gentes in vallem iosaphat: vt habetˀ Johelis.iij. Hieronymus vero dicit. Non intelligendũ est ꝙ in illa parua valle concluduntˀ innumerabilia milia hominũ: sed in locis circũiacẽtibus. Nam boni in aere cum christo stabunt. mali vero in terra quorũ infinitus erit numer⁹ cum quibus verus ꝛ iustus iudex contēdet ꝛ disceptabit. Consequẽter in euangelio hodierno post timorem reproborũ ponitur consolatio electorum: cum dicitur(His autē fieri incipientib⁹ respicite) per fidem(ꝛ leuate) per spem(capita vestra)idest corda vestra. Unde Gregorius. Capita leuare est mentes ad gaudia celestis patrie erigere(quoniã appropinquabit redemptio vestra)idest glorificatio animarum ꝛ corporum. quia post mundi ruinam sequitur beatitudo: que erit in glorificatione corporis ꝛ anime(Et dixit illis similitudinẽ. Uidete ficulneaꝫ ꝛ omnes arbores: cum producunt iam ex se fructuꝫ: scitis quia prope est estas. ita ꝛ vos cum videritis hec fieri: scitote quoniã prope est regnum dei)Unde Hieronym⁹. Cum ramus ficus tener est: ꝛ folia nata: ꝛ gemme in florem germinãt: ꝛ cortex folia parturit tunc intelligitis veris ꝛ estatis aduentuꝫ. Sic cum omnia que scripta sũt ꝛ que christi aduentum precurrere debent videritis: sciatis quia prope est aduentus christi ad iudicium. Sequitur certitudo predictorũ cũ dicitur(Amẽ dico vobis: quia nõ preteribit generatio hec)idest genus humanum(donec omnia fiant)scilicet que dicta sunt(Celum ꝛ terra transibunt) idest deposita priori forma innouabuntˀ: permanente tamen substantia. Nam terra: aqua: aer: ꝛ ignis: ꝛ omnia elementa conflagratione ignis mundabuntur. Erit eniꝫ terra sicut cristallus pura. aqua ꝛ aer obscuritate: frigiditate: fumositate priuabuntur: ꝛ omnem frigiditatem: caliditatem: fumositatẽ: ꝛ impuritatem ab elemẽtis separabit: ꝛ in infernuꝫ detrudet: vt mali infinities plus habeant de frigore: de calore de fetore ꝙ habuerunt(verba autem mea non transibunt(scilicet

sine effectu impletionis. Unde hie ronymus. facilius est transire ter ram q̄ christi verba. Nam si oia que in lege et prophetis scripta sunt impleta sunt et adimplebuntur: quomodo ergo christi verba que per se personaliter est locutus nō adimpleri debeant. Ergo verba christi non transibunt incompleta: sed minima littera complebitur. vt patz Mathei. v. Amē dico vobis donec transeat celum et terra: iota vnum aut apex vnus non preteribit a lege: donec omia fiant. Qui ergo soluerit vnum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines: minimus vocabitur in regno celorum. qui autē fecerit et docuerit. hic magnus vocabitur in regno celorum. Unde circa presens euangelium vbi dicitur. Tunc videbunt filiuz hominis venientem in nube cum pote state magna. Notandum q̄ christus non veniet nisi prius veniat antichristus. Quando autem antichristus veniet. Respondet primo in tempore peccatoruz abundantie. vt habetur Danielis. viij. Cum creuerint iniquitates consurget rex impudens. Glo. Omniuz iniquitatum plenus. Unde Osee iiij. dicitur q̄ tempore antichristi plus q̄ prius abundauit mendacium: adulterium: furtum: homicidiuz: rapina: auaricia: superbia: et sic de alijs vitijs. Unde etiam Mathei. xxiiij. Abundabit iniquitas: et refrigescet multorum charitas. Quis dubitat iam proximuz ipsius tempus fore cuz iam ex mala consuetudine infinita mala fiant: que nostrorum parentuz tempore non modici fuerunt dedecoris: que nunc temporis computātur inter facta honoris. sicut habere amasias et houisatrices. deceptiones in emptionibus etc. Unde Prouerbioꝝ scdo. Letantur cū malefecerint. O si iam tot mala fiunt: quanta mala tunc erunt tempore antichristi. Unde de quanto magis finis mūdi appropinquat. tanto peiores homines erunt. Secundo veniet tempore litiuz et preliorum. Unde Mathei. xxiiij. Surget gens contra gentem. et regnuz aduersus regnum. Si ergo tot lites nostris temporibus sunt et prelia: quot tunc erunt tempore antichristi quando sathanas soluetur qui nūc ligatus tenetur. vt habetur Apocalipsis scdo. ¶ Tertio veniet tēpore magne famis. quia ex guerris continuis sequitur fames. Unde Luce. xj. Omne regnū in se diuisum desolabitur. quia agricole tunc nec agros colere: nec seminare possunt. Quid demum. tunc fames et charestia non modica sequet̄. Unde dicitur i ps. cvj. Terra fructifera versa est in salsuginem a malicia inhabitantium in ea. ¶ Quarto veniet tempore magne pestilentie. Nam omne quod viuit cibo indiget. Unde Aristoteles. j. Ethicoꝝ. Nō possibile ē diu

viuere sine cibo. Ideo q̄ cibo ca- ret ac famis macie torquetur: pro pter perditionē humidi radicalis infirmabitur: et tandem levi super ueniēte febricula homo subito q̄ si ex pestilentia vt phisici natura- les dicunt morietur. Quinto veni et tempore discidij regnorum a ro- mano iperio. ij. ad Thessa. ij. Ni- si venerit discessio primū: scilicet re gnorum a romano imperio. Un- de glosa super illud Danielis. vij Et habebat cornua decem. dicit q appropinquāte die iudicij roma- num imperium scindetur in decem partes: et in decem regna. Sexto ve niet tempore scismatis in ecclesia dei: vt dicit glosa super premissa verba apostoli. Nisi venerit dis- cessio primū: scilicet ab obedien- tia romane ecclesie. Septimo veni et tempore hypocrisis illorum qui se putāt religiosos pre ceteris ho minibus. i. ad Thimot. iiij. In hy pocrisi loquentium mendacium: et catheriatam habentium suam con scientiam prohibentē nubere: ab stinere a cibis quos deus arguit: ad parcipiendū cum gratiarū acti one fidelibus: et his qui cognoue runt veritatem. Item Math. xxiiij. Surgent pseudo christi. et pseudo prophete: et dabunt signa magna et prodigia: ita vt in errorem indu cantur si fieri potest: etiam electi. Octauo veniet tempore heresis. Unde apostol⁹. j. ad Thimotheū iiij. Discedant quidam a fide at- tendentes spiritibus erroris et do- ctrinis demoniorū. Nono veniet in isti⁹ mūdi fine. quia post mor tem antechristi non longe mun- dus finietur.

¶ Dominica tertia aduētus Euangeliū scdm math. xj.

In illo tempore Cum audisset iohannes in vin culis opera chri sti: mittens du- os de discipulis suis: ait illi. Tu es qui venturus es: an a- lium expectamus. Et respon- dens Jhesus ait illis, Euntes renūciate iohāni que audistis et vidistis. Ceci vidēt: claudi ambulant: leprosi mundan- tur: surdi audiunt: mortui re- surgunt: pauperes euangeli-

zantur. Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Illis aūt abeuntibus: cepit Jesus dicere ad turbas de ioāne. Quid existis in desertum videre arundinem vento agitataʒ. Sed quid existis videre hominem mollibus vestitum. Ecce qui mollibus vestiūtur in domibus regum sunt. Sed quid existis videre prophetā. Etiā dico vobis ꝛ plusq̄ʒ prophetā Hic enim est de quo scriptum est. Ecce ego mitto angelum meū ante faciem tuaʒ: qui preparabit viam tuam ante te.

¶ Postilla.

¶ Cum audisset iohānes in vinculis opera christi: mittens duos ꝺ discipulis suis/ ait illi. Tu es qui venturus es/ Math. xi. Hoc euangeliū factum est anno xpi tricesimoprimo. ydus decembris feria. vj. luna decimanona: indictiōe quarta. Ante initium illius euangelij scribit beatus Matheus in p̄cedenti capitulo ꝙ christus dixit discipulis suis. Qui vos recipit me recepit. ꝛ qui me recipit: recipit eum qui me misit. Qui recipit prophetam in nomine prophete: mercedeʒ prophete accipiet. Et q̊ recipit iustum in nomīe iusti: mercedem iusti accipiet. Et quicunqʒ potuʒ dederit vni ex minimis istis calicem aque frigide tantuʒ in nomine discipuli: amen dico vobis nō perdet mercedem suam. Tunc post hoc sequitur euangeliū (Cū audisset Joh̄ānes in vinculis opera christi) Lyra. Herodes antipas incarcerauit Johānem ad instantiam herodiadis adultere: propter hoc ꝙ iohānes arguebat ip̄m herodem eo ꝙ abstulerat fratri suo philippo vxorem suam nomīe herodiadis: vt habetur Mar. vj. Misit herodes ꝛ tenuit iohānē: ꝛ vinxit eum in carcerem. Jahānes ergo in carcere positus (misit duos de discipulis suis ad Jesū) vt dicerent (Tu es qui vēturus es) scilicʒ messias in lege promissus qui debes saluare israel (an alium expectamus) Hic queritur an Johannes dubitauit de christo: an ipse esset saluator mundi: ꝛ an esset moriturus in humana natura pro hominis salute. Respōdetur ꝙ non dubitauit. quia ip̄m prius baptizauit Math. iij. Et vidit spiritum sanctum descendentē super eum. Et insuper de eo testificatus est: dicens. Ecce agnꝰ dei: ecce qui tollit peccata mundi. Sed discipuli eius qui non sic erant illuminati: dubitauerunt ip̄m esse christū. Et ideo misit discipulos suos vt viderent miracula christi: ꝛ sic crederent ipsum esse saluatorem mundi. Isti autem duo discipuli recedentes a Johanne: Inuenerunt Christum cum turbis populoruʒ qui venerāt ad eū cū infirmis suis

⁊ expectabant infirmorũ curatio-nem. Et post predicationẽ tũc dis-cipuli Johãnis fecerunt sibi pre-dictam questionẽ corã omni po-pulo. Christus aũt nõ respondit eis verbo: sed facto: vt dicit Lu-ce. vij. In ipa hora xp̃us multos hoies curauit a languorib⁹ suis: ⁊ plagis ⁊ spiritibus malis ⁊ cecis multis donauit visum (Et respon-dens dixit illis. Euntes) idest reuer-tẽtes vnde venistis (renũciate Jo-hanni) scilicet ad suã cõsolationẽ: ⁊ ad vestrã cõfirmationẽ (que au-distis) scilicz in mea predicatiõe (⁊ vidistis) in miraculorũ operatio-ne (ceci vident: claudi ambulãt: le-prosi mũdãtur: surdi audiũt: mor-tui resurgunt: pauperes euangeli-zantur) idest denũciant habere re-gnum celorũ: vt patet Luce. vj. Beati pauperes: quoniã ipsorũ ẽ regnum celorũ. Per hec eni opera xp̃s manifeste ꝓbauit se esse messi-am (⁊ beatus qui nõ fuerit scanda-lizatus in me) Gorũ idest cum me post tot miracula viderit pati nõ me negabit (Illis aũt abeuntib⁹) scilicet a xp̃o: ⁊ reuertentibus ad Johannẽ (cepit Jesus dicere de Jo-hanne) scilicet ipm cõmẽdando. Hylarius. Christus cõmẽdauit Jo-hannem nõ presentib⁹ discipulis eius sed abeuntibus: ne videretur eum adulatorie cõmendare. Mos enĩ adulatorũ est in conspectu ho-minũ laudare: ⁊ in absentia eorũ vituperare. tales sunt similes scor-pionibus qui cum aculeis anteri-oribus quasi applaudent: sed can-da pungunt. Et xp̃s cõmendat Jo-hannẽ in quinqz. Primo de virtu-te constantie: cum dicit (Quid ex-istis in desertũ) Lyra. id est vltra iordanẽ vbi Johãnes baptizabat (videre arundinẽ vento agitatam) quasi diceret vos existis in deser-tum ad Johannẽ qui nõ fuit mo-bilis in mente: sicut arundo a ven-to agitata: sed est ita constans ꝙ nec timore nec amore a veritate de-clinat. Secũdo de austeritate vite cũ dicit (Sed quid existis in deser-tum videre hominẽ mollibus ve-stitum) quasi diceret: nõ. quia Jo-hannes habebat vestimẽtũ de pi-lis camelorũ. ⁊ esca eius erat locu-ste ⁊ mel siluestre. ⁊ hoc habita-bat in deserto vt austerã vitã du-ceret (Ecce qui mollibus vestiun-tur in domib⁹ regũ sunt) Ad hoc enĩ multi de magnatib⁹ adulanť: vt cũ ipis cõmorãtes delitijs vtã-tur. ſʒ veritatis amatores talia as-pernanť. Tertio cõmendat eũ xp̃s a claritate noticie: cum dicit (Sed quid existis videre ꝓphetã) quia Johannes plus fuit ꝙ propheta. quẽ alij prophete predixerũt ven-turum: ipe eũ adhuc in vtero ma-tris posit⁹ agnouit: ⁊ postea ipm baptizauit: ⁊ digito monstrauit. Quarto cõmendat eum auctorita-te doctrine: dicens (Hic enĩ est de quo scriptũ est) Malachie. j. (Ec-ce ego mitto angelũ meum) id est Johannẽ qui vitam duxit angeli-cam (ante faciem tuam: qui prepa

rabit viam tuam ante te)id est cor
da audientiũ ad recipiendum xp̄m
per predicationē suaz. Quinto cō
mendat eum imediate post hodi-
ernũ euangeliũ super oēs sanctos
dicēs. Inter natos mulierũ nō sur
rexit maior Johāne baptista.

¶ Dñica. iiij. aduentus Euā
gelium scd̄m Joh. j. c.

N illo tp̄e. Mi
serunt iudei ab
hierosolymis sa
cerdotes ⁊ leui-
tas ad iohannē
vt interrogarent eum. tu quis
es? ⁊ cōfessus est ⁊ nō negauit
⁊ cōfessus est quia nō suz ego
xp̄us. Et interrogauerũt euz.
Quis ergo helyas es tu? ⁊ di
xit. Nō sum. Propheta es tu
⁊ respondit. Nō. Dixerũt er-
go iudei. Quis es tu vt respō-
sum demus his qui miserunt
nos? Quid dicis de teip̄o? ait.
Ego vox clamantis in deser-
to: dirigite viam dñi: sicut di-
xit ysayas propheta. Et qui
missi fuerāt erant ex phariseis
⁊ interrogauerũt eum ⁊ dixe-
runt ei. Quid ergo baptizas
si tu nō es xp̄us: neqz helyas:
neqz ꝓpheta. Respondit eis
iohānes dicens. Ego baptizo
in aqua: medius aũt vestrum
stetit quē vos nescitis. Ip̄e est
qui post me venturus est: qui
ante me factus ē: cuius ego nō
sum dignus vt soluā eius cor-
rigiam calciamēti. Hec in be-
thania facta sunt trans iorda
nē vbi erat iohānes baptizās.

¶ Postilla.

¶ Miserunt iudei ab hieroso
lymis sacerdotes. Joh. j. Luce. iij.
hystoria huius euangelij facta ē
anno dñi. xxxj. feria. iiij. xvij. kl.
May. luna. xv. inditione. iiij. An-
te initium illius euangelij habet
Luce. iij. q̄ anno. xv. imperij Ty-
berij cesaris. s. sub quo passus est
xp̄s factũ est verbũ dñi sup ioha
nem zacharie filiũ in deserto. s. cũ
iohannes esset triginta annorũ ⁊
venit in oēm regionē iordanis pre

dicans baptismū penitentie in re missionē peccatorū. Dicebat aūt ad turbas que exibant vt baptizarētur ab eo. Facite dignos fructus penitētie. Jam eni securis ad radicem arboris posita est. Oīs ergo arbor nō faciēs fructū bonum excidetur ⁊ in ignem mittetur. Multa quidem ⁊ alia exhortans euangelizabat populo. Unde iudei videntes iohānis baptiste mirabilē natiuitatē ⁊ eius excellentē sanctitatem ⁊ austeritatē vite: ideo moti fuerūt ad opinandū ip̄m esse xp̄m propter quod miserūt nūcios ad iohānem: volentes super hoc scire veritatem. Ly. Et in isto modo querendi exhibuerūt iohanni magnam reuerentiam: ⁊ hoc patet ex quatuor in littera. Primo ex ꝑsonis mittētib⁹ ad ip̄z nūcios. ⁊ hoc notatur cum dicitur (Miserunt iudei). i. illi de tribu iuda: qui erant nobiliores in populo iudeorū. In signum huius de tribu iuda nasci voluit. Secūdo ex loci nobilitate. quia (ab hierosolymis) q̄ erat ciuitas sacerdotalis ⁊ regia: q̄r erat caput regni. Tertio ex nunciorum solēnitate. Miserunt eni (sacerdotes ⁊ leuitas ad eum) qui erant solēnes ꝑsone. ⁊ in ip̄is debebat scientia ⁊ sanctitas eminere. Quarto ex persona ad quā mittunt. sc3 ex hoc ꝙ requirunt testimonium de seip̄o. ⁊ tantam fidem habuerunt in dictis eius vt ei crederent etiam de seip̄o. ergo (dicūt Tu quis es) vt responsione eius discernerēt q̄s

ip̄e esset (⁊ confessus est ⁊ nō negauit. ⁊ confessus est q̄r nō sum ego xp̄s) Nam xp̄s. i. messias fuit promissus iudeis ex dictis ⁊ scripturis prophetarū. Audientes q̄r nō esset xp̄us: interrogauerūt consequenter si esset helias. q̄r sicut aduentus xp̄i: sic ⁊ aduētus helie fuerat iudeis promissus. Unde dicit̄ Malach. vlti. Ecce ego mittā vobis heliam prophetā anteq̄ȝ veniet dies dn̄i magnus. (⁊ dixit: non sum) scilicet ego helias. Si aūt q̄s diceret. xp̄s. Math. xi. loquens de iohanne dicit. Ipse est helias. Et iohānes hic dicit. nō sum helias. Respōdet̄ ꝙ ip̄i querebāt de persona helie: ⁊ ideo ad eorum questionem respōdit ꝙ ip̄e nō erat helias in ꝑsona. Sed vt dicit Grego. in omel. Joānes fuit helias in sp̄iritu propter similitudinē ⁊ conformitatē ipius ad heliam. Primo in austeritate vite. q̄r de helia dr̄. iiii. libro regū capi. i. ꝙ fuit vir pilosus ⁊ zona pellicea circa renes accinct⁹. Et de ioāne dicit̄ Math. iii. Et habebat vestimētū de pilis camelorū: ⁊ zonam pelliceam circa lumbos eius. Secūdo in dura rep̄hēsione. Helias eni regem Achab dure reprehendit: vt habetur. iii. regū. xviii. iohānes herodē arguebat: vt habet̄ marci. vi. Fuit etiā similis helie in officio. quia ioannes fuit precursor primi aduentus sic helias erit precursor secūdi aduentus. Et hoc voluit xp̄s cū dixit ip̄m esse heliam (Propheta es

tu.⁹ Respōdit nō) Gregori⁹. iohā nes negauit se esse prophetā tātū: quia plus erat ꝙ̄ propheta) Dixe runt ergo ei. Quis es tu: vt respō sum demus his qui miserūt nos. Quid dicis de teipo. ait) scilicȝ io/ hannes (Ego vox clamantis in de serto dirigite viam dn̄i. sicut dixit Jsayas ꝓpheta) idest ego sum ille d̄ quo scriptura dicit. Jsa. xl. Qui debet clamare in deserto iudee ꝙ boies se pꝛeparent ad aduentū xp̄i in mundū. Et bene signat Johā nes in ꝓprietate vocis. quia erat annūciatoꝛ verbi diuini. idest xp̄i qui est verbū patris scd̄m diuini/ tatē. Vox eni ante verbū: sic iohā nes ante xp̄m. Jtem sicut vox ma/ nifestat verbū. sic iohānes xp̄m. tota eni vita ⁊ cōuersatio iohānis fuit pꝛeparatio ad susceptionē xp̄i (⁊ qui missi fuerant erant ex pha/ riseis) Ly. Pharisei inter alios vi/ debantur magis religiosi. propter hoc dicebantur pharisei a phares qd̄ est diuisio. q2 in habitu in vi/ ta ⁊ gestu erant ab alijs distincti. in signū maioꝛis religiōis. Et ideo pharisei erant magne fame in po pulo iudeoꝛū (Et interrogauerūt eum: ⁊ dixerunt ei. Quid ergo ba ptizas si tu nō es xp̄s: neqȝ helias neqȝ propheta.) Unde chꝛisosto. Jnterrogauerūt eum nō quasi sci/ re volentes: sed pꝛohibere eum a baptismo (Respondit eis iohānes dicens. Ego baptizo in aqua) scili cet lauando tantū coꝛpus ad desi/ gnandū illuȝ qui suo baptismate lauabit aīas. Consequēter osten/ dit xp̄i excellentiā: dicens (medius aūt vestrū stetit) idest pꝛesens iter vos in coꝛpe apparuit. ⁊ cōmuni cōuersione inter hoies cōuersatus est: vt patet in euangelijs cum eis manducās ⁊ bibēs ne propter au steritatē aliqui desperarēt (quem vos ne scitis) q̄ztū ad diuinitatem (ipe est qui post me vēturus est) Tho. scilicȝ ad pꝛedicandū: bapti zandū: ⁊ moriendū (qui ante me fa ctus est) idest in dignitate pꝛeposi tus est: quia dignioꝛ est ⁊ honoꝛa tioꝛ (cuius nō sū dignus) idest suffi ciens (vt soluā coꝛrigiā calciamen ti eius) Unde Hieronym⁹ ad Eu/ stochiū. Xp̄us nunquā fuit calci atus. Jpe eni poꝛtare calciamenta ap̄lis pꝛohibuit Luce. x. Et xp̄us semp fecit opere qd̄ docuit verbo Unde habet Actuū. j. Cepit iesus facere ⁊ docere. Lyra dicit ꝙ hec ē locutio methaphoꝛica. q2 in hoc iohānis exp̄mit se nō esse dignuȝ exhibere xp̄o etiam minimū mini sterīū: hoc in verbis iaȝ exp̄mēs scd̄m modū loquēdi cōmunē. Cū eni quis suā paruitatē ⁊ excellen/ tiam alterius vult exp̄mere: solet dicere cōmuniter: nō sum dign⁹ tā gere sotulares eius: vel aliqd̄ hu/ iusmodi (Hec i bethania facta sūt) Lyra. Nō est illa q̄ pꝛope hierusa lem est: vbi lazarus fuerat suscita tus. sed alia eodē noīe vocata sita supra ioꝛdanē ex altera pte flumi/ nis i soꝛte duarū tribuū ⁊ dimidie Et ideo ad hoc denotandū subdit

(trans iordanē; vbi erat Johānes baptizans) que aqua distat a hierusalē ad vnam dietam. ⁊ in eodē loco cōsueuerat iohānes cōmorari: ⁊ predicare: ⁊ baptizare. ⁊ multi cōueniebant illuc ad eū: vt baptizarent ab eo. Unde circa p̄sens euangeliū vbi dicitur. Tu quis es querit quare iudei magis de Johāne q̄ de xp̄o credebant. Respōdit. Chrisosto. q̄ triplex fuit ratio

¶ Prima ratio est: quia iohānes erat de magno genere: vtpote filius Zacharie magni sacerdotis. Et quia miraculose natus est de vtroq; parente sterili ⁊ sene. Xp̄s aūt vt ipsi credebant erat filius fabri ⁊ cuiusdam paupercule mulieris: ⁊ nō miruculose nat⁹: quia de iuuencula q̄uis de sene patre. ¶ Secunda ratio est: quia iobannes in victu ⁊ vestitu magis asperam vitam q̄ xp̄us agere videbatur. Nā tunicam de pilis camelorū babebat: ⁊ zonam pelliceam ad lūbos eius. ⁊ cibus eius locuste ⁊ mel silnestre. vt patet Mathei. iij. Xp̄us autē cōmunib⁹ vestibus induebatur. ⁊ cōmuni cibo vtebatur: ⁊ cū hominib⁹ in nuptijs ⁊ conuiuijs comedebat. ¶ Tertia ratio est: q: Johānes consortia hominū deuitabat: ⁊ in deserto morabatur latitans in antris ⁊ speluncis: donec spiritus sāctus ei dixit vt exiret ad perhibēdū testimoniū de christo. Et tunc venit ad iordanem predicans baptismū penitētie. vt patet Luce. iij. Xp̄us autē morabat cū hominib⁹: ⁊ cōuersabat cū peccatoribus: ⁊ mādu cabat cū ipsis: vt patet Mathei. xj. Propterea ergo iudei ad iohannē legationē miserunt: vt eū interrogarēt an esset xp̄us. Et respondit quia non sum ego xp̄us.

¶ Euangeliū in galli cantu natiuitatis xp̄i.

IN illo tp̄e. Exijt edictum a cesare augusto: vt describeret vniuersus orbis. Hec descriptio p̄ma facta est a preside syrie cirino. Et ibant oēs vt profiterētur singuli in suā ciuitatem. Ascendit aūt ⁊ ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeā ciuitatē dauid q̄ vocatur bethleē: eo q̄ esset de domo ⁊ familia dauid: vt p̄fiteretur cū maria desp̄osata sibi vxore pregnāte. Et factum est dum essent ibi īpleti sunt dies vt pareret. Et peperit filiū suū primogenitū: ⁊ pānis eū inuoluit: ⁊ reclinauit eū in p̄sepio: q: non erat ei locus in diuersorio Et pastores erāt in regiōe eadē vigilātes: ⁊ custodientes vigilias noctis sup gregē suū. Et ecce āgelus dn̄i

stetit iuxta illos: et claritas dei circũfulsit illos: et timuerũt timore magno. Et dixit illis angelus. Nolite timere. Ecce enim euãgelizo vobis gaudiũ magnũ qđ erit omni pplo. qr natus est nobis hodie saluator q est xpus dñs in ciuitate dauid Et hoc erit vobis signũ. Inuenietis infantẽ pãnis inuolutum: et positũ in presepio. Et subito facta est cũ angelo multitudo militie celestis exercitus laudantiũ deũ et dicentiũ. Gloria in altissimis deo. Et in terra pax hominibus bone voluntatis.

¶ Postilla.

¶ Exijt edictũ a cesare augusto. Luce. ij. Hystoria hui⁹ euãgelij facta est anno xpi pmo vsuali. xij. kl. Januarij. feria. iiij. lũa. xxvij indictiõe. iij. Ante initiũ illi⁹ euangelij scribit sctũs lucas in pcedẽti. c. ortũ sctĩ iohis baptiste. s. quõ nũciatus est per angelũ gabrielẽ pri suo zacharie in tẽplo: et quõ nat⁹ est de sterili mre: et quõ in circũcisione vocatum est nomen eius iohannes. et quomõ ipe puer cresce bat qtũ ad augmẽtum corpis: et confortabat spiritu. s. qtum ad augmẽtũ gratie et virtutis. Et erat in deserto vsqz in diem ostensiõis sue ad israel. Et describit ortũ precursoris. Hic consequẽter descri bit ortum saluatoris: dicens. factum est autẽ in diebus illis) Exijt edictum a cesare augusto) Lx. hic ostendit tẽpus natiuitatis xpi: q natus est imperãte cesare augusto qui noiatus est augustus ab augẽdo: qr valde notabiliter auxit imperiũ romanũ: qui regnauit quadraginta duob⁹ ãnis. et. xij. annis añ natiuitatẽ xpi. et post tanta fuit pax in vniuerso orbe: vt ad lrãm videret ipletũ qđ predixit Isa. c. ij. Cõflabunt gladios suos in vomeres: et lanceas suas i falces. Uñ etiã in ps. lxxj. Orief in dieb⁹ eius iusticia et abũdãtia pacis. Itez Isa. ij. Nõ leuabit gens cõtra gentem gladium. Et sic in diebus cesaris augusti oĩbus gentibus romano imperio subiectis fuit pax vniuersalis in orbe. Ideo mãdauit (vt describeret vniuersus orbis (vt per hoc sciretur qualiter terre essẽt populate: et quanta tributa sue glorie possent reddere: vt sic tributis indebitis non grauarent. et etiam sciretur per quem modum singule terre a romano iperio meli⁹ regerent (Hec descriptio pma facta est a preside syrie cirino) Hũc enĩz Cirinum cesar august⁹ prefecerat terre syrie ad ipsaz regẽdaz. Et qr syria est in medio terre habitabilis. et ibi fuit ista descriptio pmo incohoata vt inde denunciaret fieri in alijs prouintijs circulariter (et ibant omnes vt pfiterent singuli in ciuitatẽ suã) scz vñ oriundi erãt

profitebātur aūt dupliciter se subiectos esse romano iperio: scilicet scripto. q2 noīa eoꝝ scribebant. et facto: quia soluebāt censū imperatori: scꝫ vnū nummū argenteū valentē decem nūmos vsuales (Ascendit autē et ioseph) scꝫ vir marie (a galilea) q2 inferior erat q̄ iudea (de ciuitate nazareth) vbi xp̄s conceptꝰ erat: et in qua ioseph manebat (in iudeā ciuitatem dauid) idest in bethleem que dicit ciuitas dauid. q2 inde oriundꝰ fuit. j. Reg. xvij. (eo q2 esset de domo et familia (idest de genere (Dauid vt profiteret cum maria sibi desponsata vxore pregnāte) ipa eni erat de eadem tribu cū ioseph. Et lꝫ maria nō fuisset obligata tanq̄ pregnās illuc ire propter longitudine vie q2 nazareth distat a bethleem q̄si per tres dietas: tñ propter exemplū obedietie cū ipis mulieribus ire voluit. Itē ex diuina dispositione hoc factū est: vt sic xp̄s nasceretur in bethleem sicut pdictū fuit Michee. v. Et tu bethleē terra iuda nequaq̄ minima es in principibus iuda: ex te eni exiet dux qui regat populū meū israel (Et factū est dū essent ibi: impleti sunt dies eius vt pareret) scꝫ nouē mēses impleti sunt a die cōceptionis xp̄i (et peperit filiū suū primogenitū (Dicitur aūt pmogenitꝰ: nō q2 post illū habuit filios alios: sꝫ q2 ante illū filiū aliuꝫ nō habuit: q2 sicut ante partum: ita in partu: et post partū inuioleta virgo permansit. Tunc ipleta est ista pphetia Isa. vij. Ecce virgo concipiet et pariet filium. Et ipa beata virgo maria magnū gaudiū habuit in xp̄i natiuitate. et hoc ideo: q2 sine dolore: sine afflictione: et sine debilitatiōe sui genuit filiū. quē sciuit esse deū et hoiēz. Nā sicut virgo concepit sic et sine dolore genuit (et pānis eū inuoluit) scꝫ per seipam. Lyra ex quo patet falsitas q̄ scribit in libro de infantia saluatoris. s. ipam obstetrices habuisse q̄ nō requiruntur nisi propter afflictionē matris in partu: q̄ nō habuit locuꝫ in virgine puerpera: q2 peperit sine dolore et sine debilitate (et reclinauit eū in presepio) Ly. Joseph eni in itinere adduxerat secū asinū ad portādū vxorē pregnātē. et bouem ad vendendū vt de precio solueret expensas in via. Et illis duobus aīalibus fecit presepiuꝫ iuxta se: in quo beata virgo maria reclinauit filiū natum. qd̄ fuerat predictū Isa. j. Cognouit bos possessorem suū. et asinꝰ presepe dn̄i sui. Dicit eni quidā q2 asinus et bos genu flexerūt corā xp̄o. Abacuch iij. In medio duū aīaliū cognosceris. Unde Bernardꝰ. O xp̄iane vide qualis pro te factus est xp̄us. q2 si rex: vbi aula regia: vbi throni sublimitas: vbi curie regalis frequentia. Ecce aula regia: stabulū throni sublimitas. presepiū. curie regalis frequentia. bos et asinus. (q2 nō erat ei locus in diuersorio) Gor. Hic reprehendunt xp̄ianoꝝ

delitie:diuitie:⁊ honores hui⁹ mūdi. Delitie in hoc ꝙ dei filius non mollibus vel callidis pelliceis indutus fuit: sed vilibus pānis iuo lut⁹. Honores in hoc ꝙ nō in palatio. sed in presepio eū reclinauit mater sua. Diuitie in hoc ꝙ locū nō habuit in diuersorio. Vñ Ber. O hō quid sollicitus es de regali palacio. ecce rex tuus iacet in pſepio. quid cogitas de pcioso indumento: rex tuus induit vili pānīculo(Et pastores erant in regione eadē vigilātes ⁊ custodiētes vigilias noctis super gregem suū). s. inter hierusalē ⁊ bethleem: que ciuitates distant duo miliaria abinuicē(Et ecce angelus dñi stetit iuxta illos) scʒ paratus ad reuelandū eis diuina(⁊ claritas dei circūfulsit eos) nō tm̄ exterius in corpe: sed etiā interius in mente(⁊ timuerūt timore magno) ex insolita visione Sed angelus dñi cōsolabaẗ eos dicens(nolite timere(cuius causam subiūgit(Ecce enī euangelizo vobis gaudiuʒ magnuʒ qđ erit omni pplo) nō soluʒ iudeoʒ: sed etiam gētiliū. Gor. Et hoc gaudiū est magnū scđm oēm dimensionē. qꝛ altū. pfunduʒ. longū ⁊ latuʒ. Altū: qꝛ eius altitudo attingit celuʒ. Unde Berñ. Magna est hodierna festiuitas. celuʒ replet anteꝙ terrā. Profundū. qꝛ eius pfunditas penetrat infernuʒ. s. vsqʒ ad sctōs ꝙ erāt in limbo. Itē eius lōgitudo ptendit a principio mundi vsqʒ ad finē mundi. Itē eius latitudo occupat orbē terraruʒ. vnde hodie canitur in pfatiōe misse secūde. Profusis gaudijs totus in orbe terraꝝ mund⁹ exultat(qꝛ nat⁹ est nobis) scʒ hoībus ⁊ angelis piter. qꝛ consortio hoiuʒ reparāda ē ruina angeloꝝ(hodie) Ly. dicit hodie ꝙ vis esse nox. qꝛ nox illa ex claritate diuina fuit ita illumiata ac si eēt dies clarissima: scđm ꝙ fuerat pdictum in ps. cxxxvij. Et nox sicut dies illuminabiẗ(saluator qui est xps dñs in ciuitate dauid) idest in bethleem(⁊ hoc erit vobis signuʒ Inuenietis infantē pānis inuolutum) ⁊ non sericis inuolutum(positū in presepio) ⁊ non in palatio(⁊ subito facta est cum angelo) qui tanquā principalis inter alios nunciauerat xpi natiuitatem (multitudo militie celestis). i. angeloꝝ qui noīe militie designanẗ qꝛ pro salute hoīm cum demonibus prelianẗ. Unde Apoca. xij. Michael ⁊ angeli eius preliabaẗ cū dracone(laudātiū dñm(de xpi natiuitate(⁊ dicentiū. Glia in altissimis deo) qꝛ lʒ ei⁹ glia vbiqʒ luceat: maxie tñ i excelsis. i. in celo empireo vbi est oīum sctōꝝ hītatio (Et in terra pax hoībus bone voluntatis) Et notāter dicit: pax ī terra ⁊ nō glia. qꝛ ī terra est pax ⁊ in celo glia. Annūciaẗ autē pax hoībus bone volūtatis. qꝛ regnū dei tm̄ valet quātū habes. Vñ Remi. Si enī diuitias zachei nō habes. si desūt tibi duo minuta vidue. si nec calicē aque frigide potes offerre:

offer deo bonā volūtatē. Un̄. aug. Coronat de⁹ itus volūtatē vbi nō inuenit facultatē. Un̄ Chriso. Dextera tua plena ē muneribꝰ si fuerit plena bona voluntate.

¶ Qō multis miraculis fuit declarata xp̄i natiuitas.

Natiuitas xp̄i scōm Innocētiū papā multis miraculis fuit declarata. nam ipa nocte obscuritas noctis versa ē in diē. Itē cū tpe na tiuitatis xp̄i an̄ ꝛ post fuisset pax in oībꝰ terris ꝛ puincijs. romani tēplū pacis pulcherrimū cōstruxerūt: ꝛ cōsulētes appollinē deum suū q̄diu duraret tēplū hoc. Respōdit eis. q̄diu virgo nō pariet. His auditis dixerūt. tēplū pacis i eternū manet. Impossibile eni ere debat virginē parere. Un̄ in foribus tēpli scripserūt. Tēplū pacis ineternū manet. Sꝫ ipa nocte qua virgo pepit: tēplū fūditꝰ corruit. Itē fm̄ pphetiā Hiere. Signū da tū est eis. q꞉ oīa idola corruerunt q̄n virgo pareret. Et ppter hoc sacerdotes idoloꝝ imaginē virgis puerū in gremio baiulātē fecerūt ꝛ i secreto loco tēpli ponētes adorauert. Itē in legēda lōbardica habet. ꝙ ipa die natiuitatis xp̄i statua romuli ꝛ oīa idola in diuersis locis corruerūt. Itē ipo die tres soles in oriēte apparuerūt: q̄ paulatim in vnū corpꝰ solare redacti sūt Itē Innocētius papa dicit ꝙ fons aque in ipa nocte in liquorē olei versus ē: ꝛ tota die largissime manauit fluēs vsqꝫ in tyberim. sicut sibilla pphetauerat ꝙ nisi erūperet fons olei: nō nasceretur saluator. Itē Innocētius papa dicit. ꝙ Octauianus impator vniuersū orbem iurisdictioni romane subiugaret in tātū senatui placuit vt eū pro deo colere vellet. Ad illorū ergo instātiaꝫ sybillā pphetissaꝫ cō suluit: si maior eo aliq̄n nasceret. Cū ergo in die natalis xp̄i sybilla in camara iperatoris orōnibꝰ insisteret in die media aureꝰ circulꝰ apparuit circa solē: ꝛ in medio circu li virgo pulcherrima puerum ge stās i gremio. tūc hec cesari oñdit admirās aūt iperator: audiuit vocem dicētē. Hec ē ara celi. Dixitqꝫ ei sybilla. Hic maior te est. ipsum ideo adora. Eundemqꝫ locum in honore btē marie virgis dedicauerunt: q̄ vsqꝫ hodie scta maria ara celi dr̄. Imperator igit̄ illi puero hostias obtulit: ꝛ ipe deos suos de cetero colere recusauit. Huic dicto cōcordāt Thimotheꝰ historiographꝰ ꝛ orosius pro magna pte. Circa pn̄s euāgeliū vbi dr̄. Annūcio vob̄ gaudiū magnū. Notādū ꝙ magnū gaudiuꝫ istat toti pplo xp̄iano de natiuitate filij dei i hūana natura in pn̄o tolerāda p quē natura hūana ē per oīa exaltata: ꝛ oībus bonis repleta. Natꝰ ē eni filiꝰ dei cū sacco pleno oiuꝫ grarū ꝛ virtutū q̄s nob̄ gratis donauit. ad Ro. viij. Q̄uo etiā nō oīa cum illo nob̄ donauit. ppterea āgelus dixit. annūcio vobis gaudiū magnū q꞉ natꝰ ē nobis saluator. Ubi sciendū ꝙ pmus hō s. adā pducꝰ

fuit sine pře ꝛ mře. Scđs hō.s.eua pducta fuit ex pře sine mře. Oēs alij hoies ex pře ꝛ mře. Restabat aūt qrt⁹ mod⁹ vt ḡs pduceret ex mře sine pře. Sic xp̄s hodie natus ē. Et i hac qrta generatiōe filij oēs in terrā suaꝫ.s.celestē ihrlm p xp̄i meritū redierūt. sicut in figura de⁹ dixit abrahe Geñ.xv. Generatione aūt quarta reuertent̄.

¶ In diluculo euāg.scđꝫ lu.ij.

Illo.t. Pastores loqbātur ad inuicē. Trāseamus vsqꝫ bethleeꝫ ꝛ videamus hoc verbū qđ fctm̄ ē qđ fecit dn̄s ꝛ ondit nobis. Et venert festināter ꝛ iuenerūt mariā ꝛ ioseph ꝛ ifātē positū in p̄sepio Vidētes āt cognouerūt ð verbo qđ dictū erat illis de puero hoc.ꝛ oēs q̄ audierunt mirati sūt:ꝛ ð his q̄ dicta erāt a pastoribus ad ipos. Maria āt cōseruabat oīa vba hec cōferēs in corde suo. Et reuersi sūt pastores glificātes ꝛ laudātes deum i oibus q̄ audierāt ꝛ viderāt sicut dictum est ad illos.

¶ Postilla.

¶ Et factū ē cū discessisset angeli ab eis. Hec isto.signat̄ vt. supra. Añ initiū illi⁹ euāg.scribit sāctus lucas illō euāge.qđ hodie in nocte xp̄i lectū ē.ꝛ statī post verba angeloꝝ laudātiū deū ꝛ dicentiū. Glia in altissimis deo.ꝛ i terra pax hoib⁹ bone voluntatis. seqt̄ hoc p̄ns euāg.(Et factū est cū discessissent angeli ab eis in celū: pastores loqbant̄ adinuicē. Transeamus vsqꝫ betbleē)Ly.hic describit̄ pastoꝝ deuotio.qꝛ stati post visionē istaꝫ dimisso grege iuerūt ad vidēdū natū.factū ē postq̄ angeli discessisset ab eis.s.pastoib⁹ in celum.i.postq̄ aspectibus paꝫstoꝝ se abstraxerūt ascēdētes in celū(pastores loqbāt̄ adiuicē).s. de xp̄i natiuitate. sicut ꝛ duo discipuli euntes i emaus de ei⁹ passiōe Luce.xxiiij.dicētes(Trāseam⁹ vsqꝫ btbleē ꝛ videam⁹ hoc verbuꝫ) .i.puerū natum per verba angeli nobis significatuꝫ(qđ fecit dn̄s ꝛ ondit nob).s.per āgelū(ꝛ venerūt festinātes)Ly.ex desiderio vidēdi xp̄m:ꝛ vt citius redirent ad gregē quē sine custodia dimiserāt(ꝛ inuenerūt ma.ꝛ ioseph ꝛ ifantē).i. xp̄s (positū in p̄sepio)sicut āgelus eis dixerat(vidētes aūt cog.de ver. qđ di.erat illis ð puero hoc(qꝛ nō solū fuerūt illumiati exterius: sꝫ etiā iterius de cognitiōe verbi.ꝛ sic p cognitionē hūanitatis venerūt ad cognitionē deitatis. Nec sūt scandalizati ð tāta paupertate.sꝫ per ampli⁹ i fide roborati sūt. Et ceperūt pdicare marie ꝛ ioseph. ꝛ cūctis a stātibus illā quā viderāt claritatē ꝛ qđ audierāt angelicos hymnos (ꝛ oēs q̄ audierāt mirati sūt ð his

q̃ dicebant a pastorib⁹ ad illos) Glo. nõ solũ mirabat̃ d̉ icarnatõis mysterio: sꝫ etiã de tãta pastoꝝ attestatiõe quã simplices nescirent fingere iauditã: sꝫ simplici facũdia vera ꝑdicarẽt (maria aũt cõser. oia verba h̃). s. q̊cq̊d ãgel⁹ ei retulerat gabriel. q̊cq̊d a pastoribus audierat q̊cq̊d expta fuerat (conferẽs in cor. suo) Ly. illa collatio erat marie valde delectabi bil' ⁊ toti eccl̃ie vtilis. qꝛ ꝭm ꝙ dicit hiero. in sermone de assũptiõe btẽ ma. virgis ip̃a post ascẽsionẽ filij sui remãsit ad tẽpus in terris cũ apl̃is vt eos plenius ĩstrueret de verbo ĩcarnato de quo pleni⁹ erat edocta ꝑ spiritũsctm̃. ⁊ oia familiari⁹ viderat ⁊ tractauerat vniuersa ꝓpter qd̉ melius exp̃mere poterat. qꝛ qd̉ meli⁹ nouimus meli⁹ ⁊ ꝓferim⁹ (⁊ reuersi sunt pastores) scꝫ ad gregẽ suuꝫ (glorificãtes) scꝫ corde (⁊ laudãtes) scꝫ ore (deũ) de bñficio toti mundo collato gñalr̃ ⁊ eis ostẽso specialiter (in oibus q̃ audierant) scꝫ ab angelis (⁊ viderat) scꝫ ꝓprijs oculis suis (sicut dictũ est ad illos) scꝫ per angelũ qui annũciauit eis natiuitatem xp̃i.

¶ In missa diei euãgeliũ scd̉ꝫ iohm̃. j. capi.

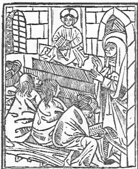
In pricipio erat verbũ: ⁊ verbũ erat apud deũ: ⁊ deus erat verbũ hoc erat in ꝑnci pio apud deũ. Oia ꝑ ip̃m fctã sũt: ⁊ sine ip̃o fctm̃ ẽ nihil. Qd̉ fctm̃ ẽ i ip̃o vita erat: ⁊ vita erat lux hoiuꝫ: ⁊ lux i tenebris lucet ⁊ tenebre eã nõ cõp̃hẽderũt. Fuit hõ missus a deo: cui nomen erat iohes: h̃ venit ĩ testimoniũ vt testimoniũ ꝑhiberet d̉ lumĩe vt oẽs crederẽt ꝑ illũ Nõ erat ille lux: sꝫ vt testimoniũ ꝑhiberet de lumine. Erat lux vera q̃ illumĩat oẽm hoieꝫ veniẽtẽ in hũc mũdũ. In mũdo erat ⁊ mũdus ꝑ ip̃m factus ẽ: ⁊ mũdus eum nõ cognouit. In ꝓpria venit: ⁊ sui eũ nõ receperũt. Quotquot ãt receperũt eũ dedit eis ptãtẽ filios di fieri his q̃ credũt in noĩe eius Qui nõ ex sanguinibus neqꝫ ex volũtate carnis: neqꝫ ex volũtate viri: sꝫ ex deo nati sunt. Et v̉bũ caro fctm̃ ẽ ⁊ h̃itauit ĩ nobis. Et vidimus gl̃iaꝫ eius gl̃iaꝫ q̃si vnigeniti a p̃re plenũ gr̃e ⁊ v̉itatis. Postilla.

¶ In ꝑncipio erat v̉bũ. io. j. Tho. iohes euãgelista ꝑ cõtẽplationẽ ceteris euãgelistis alti⁹ eleuat⁹ versat̃ principlr̃ circa verbi diuinitatẽ: cũ alij ꝑnciplr̃ describũt ei⁹ hũanitatẽ. Et ꝑmo oñdit verbi excellẽciã ꝓut cõsistit ĩ seip̃o dicens (In ꝑncipio erat verbũ) Uñ aug. In p̃re erat filius. vel in eternitate erat fili⁹: vl' in p̃re fili⁹ eiusdẽ sb̃e cũ eo (⁊ verbũ erat a qd̉ deũ). i. c.

eternũ ⁊ coequale ipi. (oia p ipm facta sũt) Tho. oia visibilia ⁊ inuisibilia spũalia ⁊ corpalia (⁊ sine ipo factũ est nihil. Gor. Nam pr̃ sine verbo nihil facit. vñ dicit (⁊ sine ipo) supple verbo oia faciẽte (fcm̃ ẽ nihil) naturalit̃ subsistẽs pter pctm̃ qd̓ deficit ab ente (qd̓ fcm̃ est in ipo). s. verbo. i. incarnatio: passio: resurrectio. ⁊ hmõi (vita erat) causa vite nob. Joh. xi. Ego suz resurrectio ⁊ vita. sic exponit̃ fm Hyla. (⁊ vita erat lux hoium) scz q2 hoies illuminat ⁊ videre facit. Uñ in ps. iiij. Signatũ est sup nos lumẽ vultus tui dñe. Uñ aug. Sicut eni nõ videt oculus nisi a luce corpali illuminet̃. sic non videt itellect⁹ nisi a lumie spũali illuminetur (⁊ lux in tenebris lucet). s. cũ pctõres facit vera itelligere (⁊ tenebre eá nõ cõprehẽderũt). i. infidelitatis tenebris obtenebrati ipm nõ cognoscũt (fuit hõ missus a deo) h ponit̃ cõmẽdatio pcursoris. s. iohanis bapti. di. Malach. iij. Mat. xi. Mar. j. Ecce ego mitto angelũ meũ añ faciẽ tuá q̇ prepabit viaz tuá añ te. (fuit hõ missus a deo). s. ad baptizãdũ ⁊ ad pdicãdũ. vñ ea q̇ loq̇t̃ nõ loq̇t̃ a seipo sz ex deo q̇ eũ misit ⁊ iõ verba ei⁹ sũt recipiẽda q̃si verba di (cui nomẽ erat iohẽs) Tho. iohẽs. interptat̃ in quo est gr̃a. ⁊ ideo cõpetebat sibi hoc nomen q2 in ipo maxie gr̃a dĩna abũdauit. vij. Luce. j. Spũsctõ replebit̃ adhuc ex vtero mr̃is sue (h venit in testimoniũ vt testimoniũ p hiberet de lumie). i. de ihu xpo nato ð virgie sicut radius nascit̃ a sole sine aliq̃ ei⁹ corruptiõe vl̃ diminutiõe. Offm̃ eni ei⁹ fuit testificari de xpo q̇ est vera lux vt ei⁹ testimonio illustret. ⁊ sic oẽs in ipz crederẽt. ⁊ hoc ẽ qd̓ seq̇t̃ (vt oẽs crederẽt). s. in xpz (p illũ). s. iohẽz (nõ erat ille lux) sz erat tm̃ testis illius lumis. vñ seq̇t̃ (sz vt testimoniũ p hiberet de lumie). i. de icarnata diuinitate (erat lux vera). i. naturalis fõs toti⁹ lumis p essentiá (q̇ illuminat oẽm ho. ve. in hũc mũdũ) Ly. q̃tũ est in se. q2 si aliq̇ nõ sint illuminati hoc ẽ q2 se subtrahũt ab influẽcia h⁹ lucis. vñ Chriso. Parat⁹ ẽ illumiare: sz nõ oẽs illuminãt̃ q2 claudũt viá lumis. exẽplũ ð ceco exñte in sole (in mũdo erat) per pñtiá ditatis q2 nõ est loc⁹ vbi nõ ẽ de⁹ (⁊ mũdus eũ nõ cognouit). i. pctõres mũdialit̃ viuẽtes (in ppa venit). i. in mũdũ q̇ est suus vtpote ab eo factus. Be. In mũdo erat p dinitatẽ. in mũdũ venit p incarnationẽ. venire q̇ppe vl̃ abire est hũanitatis: ⁊ manere dĩnitatis. vñ sẽsus ẽ. venit. i. visibilis appuit p icarnatiõez (⁊ sui eũ nõ receperũt) .i. iudei q̇ dicũt̃ sui. q2 fm carnez erat ex eoꝝ gñe: q2 de semine dd̓ q̇ erat rex isrl̃ vsq3 in sẽpiternũ. fm illud Deut̃. xxvj. Elegit te dñs in pplm peculiarẽ (⁊ sui). i. iudei (eũ) .s. cõditorẽ suũ (nõ recepert̃). s. p fidẽ q2 pauci de iudeis cõpatiue crediderũt xpo. vñ. Isa. j. Filios enutriui ⁊ exaltaui ⁊c (quotquot aũt rece. eũ) Gor. siue iude⁹ siue gẽtilis siue nobil̃ siue ignobilis. siue feia

siue masculus siue puer siue senex (receperūt eū) per fidē credēdo (de dit eis. po. fi. dei. fieri) per generatiōnē baptismi q̄ nō dat nisi pfitētibus fidē xpi per se si sūt adulti vl per aliū si sūt puuli. 7 i hoc no tat magna charitas dei. i. ioh. iij. Uidete qles charitatē dedit nobis pr̄ 7c. Et insuper magna vtilitas hoīs. vñ Ro. viij. Si filij 7 heredes 7c. Sz posset q̄ri q̄ b⁹ data fuit hec ptās. idcirco subdit (his q̄ credūt i noīe ei⁹) q̄si diceret his q̄ credūt xpm esse verū deū 7 vez hoiez. Et istis data est ptās q̄ sint filij dei. q̄ aūt ista generatio spūalis differt a carnali generatiōe. ondit euāgelista dicēs. (q̄ nō ex sāgninibus ne q̄z ex volūtate carnis neq̄z ex volūtate viri: sz ex deo nati sūt) Boz. q. di. hi sunt filij dei nō q̄ generāt ex cōmixtiōe sāguinuz viri 7 femie ocupiscētia vtriusq̄z mouēte actū generatiōis. sz per graz adoptiōis in baptismo. Uñ ioh. iij. Q̄d natuz est ex carne caro ē: 7 q̄d natuz est ex spiritu: spiritus ē (7 verbuz caro factum est). i. deus hō factus est (7 hitauit in nobis) Lho. i. iter nos hoies (7 vidimus gloriā eius . f. in miraculis: sicut est suscitatio mortui. illuminatio ceci. 7 sic de alijs. 7 etiā viderūt q̄ creature obediebant ei ad nutū suū sicut dño 7 creatori. Uñ homies i naui existētes cuz aplis q̄n orta est magna tēpestas: dixerunt. vt hēt Mat. viij Qualis est hic q2 vēti 7 mare obe diunt ei. Sz posset q̄ri qualē gloriam. Rñdet euāgelista (gloriā quasi vnigeniti a pr̄e.) non sicut videmus gloriā alioz pphetaz 7 sanctorum: sed talē 7 tantam vt decet vnigenituz. q2 xpus cōiter miracula faciebat imperādo: vt pz ex discursu euāgelij per q̄d ostēdebat q̄ illa faciebat virtute propria: sicut deus qui est oipotēs. propter hoc dicit Luce. vj. Q̄d virtus de illo exibat 7 sanabat oēs (plenum grē) Lho. (vt remittat pctā (7 veritatis) vt impleat promissa.

¶ Dñica infra octauas natiuitatis dñi.

In illo. tē. Erat ioseph 7 maria mater ihū mirātes sup his q̄ dicebātur de illo. Et bñdixit illis symeō 7 dixit ad mariā matrē eius. Ecce positus ē hic in ruinā 7 in resurre

ctionē multoꝝ in isrl: ⁊ in signū cui cōtradicetur. Et tuā ipsius aiaȝ ptrāsibit gladius vt reuelentur ex multis cordibus cogitatiōes. Et erat anna prophetissa filia phanuel d̄ tribu aser. Hec ꝓcesserat in diebus multis ⁊ vixerat cuȝ viro suo annis septē a virginitate sua: ⁊ hec vidua vsqȝ ad ānos octogintaq̄tuor q̄ nō discedebat d̄ tēplo ieiunijs ⁊ obsecratiōibus seruiēs nocte ac die: ⁊ hec ipsa hora supueniēs cōfitebatur dn̄o: ⁊ loq̄batur de illo oībus qui expectabant redēptionem israel. Et vt pfecerūt oīa scd̄m legē dn̄i reuersi sūt in galileā in ciuitatē suā nazareth. Puer aūt crescebat ⁊ cōfortabatur plenus sapiā: ⁊ grā dei erat in illo. ¶ Postilla.

¶ Erat ioseph ⁊ maria mater iesu ⁊c̄. Luce. ij. Hysto. huius euāge. facta est anno incarnatiōis xp̄i pmo. iiij. nonas februarij. feria. v. luna. xj. inditiōe. iiij. Añ initium illius euāge. scribit sāctus lucas in eodē. ca. ꝙ symeon accepit puerū ihm in vlnas suas ⁊ bn̄dixit deuȝ ⁊ dixit. Nunc dimittis seruuȝ tuum dn̄e in pace. Quia viderunt oculi mei salutare tuum. ⁊c̄. Tunc sequit̄ euāge. hodi. (Erat ioseph ⁊ maria mr̄ iesu.) E hodiernū euāgeliuȝ factuȝ ē in die purificatiōis marie. s. q̄dragesimo die post natiuitatē xp̄i. Et in hoc euāge. ponit̄ parētuȝ xp̄i admiratio di. (Erat ioseph) q̄ erat pr̄ putatiuus xp̄i. Luce. iij. Et ipse ih̄s erat incipiēs q̄si annoꝝ. xxx. vt putabat̄ filius ioseph. vl̄ q2 nutritius eius sicut nutrix pueri dr̄ mr̄ eius (Et mr̄ iesu) .s. virgo maria (mirātes sup his q̄ di. de illo) tunc a simeōe ⁊ ab āna vidua: ⁊ prius a pastorib⁹ in nocte xp̄i: ⁊ etiā a regib⁹ quos stella adduxit ad xp̄m. xiij. die post natiuitatē xp̄i (⁊ bn̄dixit illis symeō ⁊ di. ad ma. mr̄eȝ eius) dicit aūt ad mariam magis quam ad ioseph quia magis pertinebat ad eaȝ de puero. q2 ipa erat vera mr̄ xp̄i (Ecce h̄). i. xp̄s (posit⁹ ē). i. a deo statut⁹ (in ruinam ⁊ in resur. mul. in isrl̄) Glo. In ruinā nō credētiū. ⁊ in resurectiōnē multoꝝ. s. credētiū. Itē in ruinā vitioꝝ ⁊ in resurrectionē virtutū (⁊ in signuȝ). s. federis inter hoīes ⁊ deuȝ (cui cōtradicet̄) a sacerdotib⁹. ⁊ legisꝑitis ⁊ phariseis ⁊ multis alijs q̄ negauerūt eū esse veꝝ messiā ⁊ mediatorē dei ⁊ hoiȝ. (⁊ tuā ipius aiaȝ ptrāsibit gladi⁹) .i. dolor dn̄ice passiōis. Nō eni potuit videre filiuȝ suū crucifigi sine affectu doloris materni. Damasce. Dolores quos effugit maria pariens: hos tp̄e passionis xp̄i sustinuit. Ex his patet ꝙ mai⁹ fuit martyrium beate marie virginis: quā aliorum sanctorum. Unde hiero.

in sermone de assūptiōe btē marie virginis dicit q qz in pte ipassibi li passa ē plusq martir fuit qz alij martyres passi sūt in corpe: ista in corde (vt reuelent ex multis cordi. b⁹). i. ex multorū cordib⁹ (cogitationes) q pu⁹ occultabat. Nā tpe passiōis xpi patuit malitia sacerdotū odiū iudeoꝝ duritia ppli. icōstātia pilati. auaritia iude. pusillanimitas petri. 7 alioꝝ aploꝝ. 7 cōstātia fidei i ma. virgīe Ly. Lz btā virgo er passiōe xpi marie afflicta fuerit: tn in fide imobilis 7 firmiter stetit. Alij aūt apli 7 discipli q tūlibet solidi dicunt dubitasse. 7 circa hāc fidē fluctuationē diuersarum cogitationū habuisse vsqz dū viderūt ipm a mortuis resurrexisse (7 erat anna pphetissa (qz do nū pphie habuit (filia phan vel de tribu aser) Gozra. q fuit ptiarcha 7 in numero duodecim ptiarcharū octauus. 7 sic cōmēdat scā anna a generis nobilitate (hec). s. anna (pcesserat in dieb⁹ multis 7 viuit cū viro suo annis. vij.). s. nō diuidēdo carnē suā cū alio. vñ Genesis. ij. Erūt duo in carne vna (a virginitate sua) qz vsqz ad matrimoniū virginitatē suā seruauit (7 hec vidua erat vsqz ad ānos octoginta qtuor) hic cōmēdat q tā longo tpe i viduitate pmāsit. 7 q̄uis inuenis fuit qñ vir suus obijt: tn aliū vix nō duxit (q nō discedebat de tēplo) Ly. nō q ibi semp esset sed frequēter. sic incōgrue tpe sollicite frequētāti ecclīam dr̄ cōi mō loquēdi. talis sp est in ecclia (ieiunijs) q bus icētiuū carnis repmit (7 obsecratōib⁹ (. i. i sacrificioib⁹ q b⁹ mēs in deū eleuat (seruiēs nocte ac die). i. valde ifrequenter (7 h ipa hora supueniēs). s. in die purificatiōis marie. Ly. non a casu vel a dispositiōe hūana: sz spūsscti reuelatiōe. sicut dictū est de symeōe (cōfitebat). s. grās agēs deo de tāto bñficio (7 loqbat de illis oib⁹ expe. re. isrl). i. ppli israhelitici: annūciās eis natū eē saluatorē mūdi (7 vt pfe. oia scdm le. dñi). s. maria 7 ioseph. s. nihil omittētes. q̄uis nō tenerent (reuersi sūt i galiin ciui. suā nazareth Puer āt crescebat). s. in corpe bm q hō (7 cōfortabat) augmēto roboris quo ad corp⁹ (plen⁹ sapia) qz i eo sūt oēs thesauri sapie 7 scie abscōditi (7 gfa dei erat in illo) Ly. qz totā plenitudinē grē habuit ab istātiā sue cōceptiōis. Sz q̄tū ad ostēsionem in effectu magis appebat bm q ille in corpe crescebat. Vñ Theophilus dicit. Si xps a iuuētute sua oēm sapiam suā demōstrasset visū fuisset q̄si pdigum. q ergo crescebat: non sic itelligēdū est q q̄si aliquo tpe minus habuisset de gra 7 sapia 7 postea horū recepit icremētū. qz plen⁹ fuit diuitate sapia 7 scia ab istāti sue cōceptiōis. Dicitur aūt notāter (crescebat). i. crescere videbat nūc min⁹ nūc magis suā sapiaꝫ manifestās 7 graꝫ. sicut sol q̄uis eiusdē lucis 7 caloris sit mane sic i meridie: tū crescere 7 au

geri dicit quo ad eos q̇ magis ei⁹
lucē ꝛ calorē percipiūt. Unde cir-
ca p̄sens euāgeliū vbi dr̄. ꝛ tuam
ip̄ius aīaꝫ pertrāsibit gladius. sciē
dum ꝙ gladius symeonis nonies
ꝑtrāsibit aīam virginis marie tp̄e
passionis xp̄i. Primo quādo audi
uit eū captū ꝛ ligatū esse a iudeis
ꝛ p̄sētatū primo Anne: postmo
dum Cayphe. Scd̄o quādo in die
parasceues hora tertia vidit eū cru
re crucem portantē inter duos la-
trones cōsputū. flagellatū. ꝛ coro
natum: vadentē ad locū passiōis
ꝛ mortis sue festinātem. Tertio qn̄
vidit eum exui nudum ꝛ super cru
cem clauis affigi. Quarto vidit eū
cruce eleuari: a sacerdotib⁹ iudeo
rum ꝛ ab alijs pretereuntib⁹ ei cō
uitia inferri vt. Uach qui destruis
templū dei. ꝛ in triduo reedificas
illud. Alios saluos fecit: seip̄m nō
potest saluum facere. si filius dei
est descēdat nūc de cruce. Quinto
qn̄ audiuit eū petere bibere: ꝛ nō
potuit habere haustū aque. ſꝫ da
tum fuit sibi vinū felle mixtū. Sex
to qn̄ vidit eum pre maximo dolo
re lacrimantē ꝛ dicentē. Deus me⁹
deus me⁹ vt quid me dereliquisti.
Septimo qn̄ pre magna pena cla
mans in cruce voce magna emisit
sp̄m. Octauo qn̄ post ei⁹ mortē
vidit cor ei⁹ lācea ꝑforari. Nono
qn̄ corp⁹ ei⁹ est depositū de cruce
tūc ih̄m xp̄m filiū suū in brachia
sua suscepit. ꝛ oblata est oīa vul-
nera eius.

¶ In octaua nati. dn̄i euāge
lium scd̄m lucam. ij. c.

N il. tp̄e. Post
q̄ꝫ cōsumati sūt
dies octo vt cir-
cunciderentur pu
er: vocatū est no
men eius iesus. Qd̄ vocatū est
ab angelo priusq̄ꝫ in vtero cō
ciperetur.

¶ Postilla.

¶ Postq̄ꝫ cōsumati sūt dies
octo. Luce. ij. Quo die hoc euan
geliū. factū sit audit. q: die octa-
uo a natiuitate xp̄i. Ante initiū illi
us euāge. scribit sctūs Luc. ꝙ re-
uersi sunt pastores. scꝫ postq̄ꝫ iue
nerūt mariā ꝛ ioseph ꝛ infantē po
sitū in p̄sepio: glorificātes ꝛ lau-
dantes deū in oībus q̄ audierāt ꝛ
viderāt sicut ad illos est dictum a
pastorib⁹. Et tūc statim seq̇t illō
euange. (Postq̄ꝫ cōsumati sunt di
es octo) Ior. hodiernū euange. est
breuissimū in lr̄a: sed ꝓfūdissimū
in sn̄ia. Cōmuni noīe ꝛ vocabulo
vocat festiuitas ista nou⁹ annus
ꝛ merito: q: xp̄s q̇ nouus hō pro
pter nos fact⁹ est: nouū sanguinē
in sua pueritia hodie īcepit effun
dere: qn̄ hodie circūcisus fuit. Sci
endū ꝙ hodie recolimus tria festa
q̄ tangunt in euāgelio hodierno.
Primo octauā nati. xp̄i. ꝛ hoc exp̄
mitur notāter cū dicit (Postq̄ꝫ cō
sumati sūt dies octo). s. a natiuita
te xp̄i ꝯputādo. Scd̄o circūcisiōeꝫ
xp̄i cū dicit (circūcideret puer) sic

eni preceptū fuerat Gen. xvij. In fans octo dierum circūcidet in vobis &c. Et in nouo testamēto baptizamur loco circumcisiōis. Un de xp̄s dicit i nouo testamēto ioh. iij. Nisi quis renat' fuerit &c. Un de Be. sup p̄nti euange. Illud qđ nunc facit baptism' hoc tunc fecit circūcisio. Tertio salutiferi nominis ipositionē cum d̄r (vocatum est nomē ei' ih̄us qđ vocatum est ab angelo p̄usq̄ in vtero) s. virgis (cōcipet) vt pz Lu. j. vocabis nomen eius ih̄m. Silr angel' dixit ad ioseph vt pz Math. j. vocabis nomen ei' ih̄m. ipse eni saluum faciet pplm suum a pctis eoz. Querit si ih̄s ē saluato: q̄re tunc nō oēs homines saluāt. R̄ndet q̄ hoc nō accidit ex pte ih̄u: s; ex culpa ipsius hoīs. exēplum isti' ponit p̄us sic. si q̄s ad ostiū vni' pulset & nō igrediat hoc, nō ē ex culpa pulsātis: s; nō aperiētis: sic si ih̄s ad ostiū cor dis pulset: & si nō ingredit: nō est dei itrare volētis: s; hoīs aditum p̄hibētis. Un Apoc. iij. Ego sto ad ostium & pulso &c. Un sact' dioni. q̄ eni sol domum existēte clausa fenestra nō illumiat nō est culpa solis: sed hoīs fenestrā nō aperiētis Tertium exēplum ponit Ans. si eni porrigo tibi pomum & tu nō accipis q̄ nō hēs pomū nō est culpa mei dantis: s; tui nō accipiētis. Jo d̄r ad heb. xij. Uidete ne q̄s desit gr̄e dei &c. Circa hoc euāg. vbi d̄r vocatū ē nomē ei' ih̄s. Nōndū q̄ papa ioh. xxij. statuit vt q̄cunq; i missa qn̄ nomē ih̄s noiat genicu lat' fuerit: vel q̄ tunc tundit pect' vel inclinās facit reuerētiā huic sanctissimo noi iesu obtinet. xx. dies i dulgētiam. put de hoc hēt publicum istrumētum lr̄e autētice. Itē notādū q̄ hodie s̄m Aug. in s̄mone de kl. Januarij pagani olim maximum habuerūt festum i Kal. ianua. nā ianum crediderūt quēdā deum esse & duas facies ei figurabant. vnā a pte ante: in signum futuri anni. & aliam a pte post: in signum preteriti anni. vn̄ ei q̄dā sexus vestes suas mutauerunt. alij faciē. alij pecudum vestes induerunt. alij cāticis luxuriosis cecinerunt. alij auguria s̄uabāt. alij mēsas nocte pabant: credētes satietatē futurā fructuum. alij strenas. i. iocalia tradiderūt amicis hodie p̄mo mane in signum boni āni. q̄ oīa p̄o xp̄o dimittere debem' & silia circa ecclesias & dei cultum cōplere debem'.

In epiphia dn̄i euā. s. mat. ij.

Um natus esset ihs
in bethleẽ iude in die
c bus herodis regis:
ecce magi ab oriente
venerũt hierosolymã dicẽtes.
vbi ẽ q̃ natus ẽ rex iudeorũ vi
dimus enĩ stellã eius ĩ oriẽte: ⁊
venimus adorare eũ. Audiẽs
aũt herodes rex turbatus ẽ: ⁊
oĩs hierl̃ýma cũ illo: ⁊ cõgre-
gãs oẽs p̃ncipes sacerdotũ ⁊
scribas ppl̃i: sciscitabatur ab
eis vbi xp̃s nasceretur. At illi
dixerũt. In bethleẽ iude. Sic
enĩ scriptũ ẽ per pp̃haȝ. Et tu
bethleẽ terra iuda neq̃q̃ȝ mi-
nima es ĩ p̃ncipibus iuda. Ex
te enĩ exiet dux q̃ regat ppl̃m
meũ isrl̃. Tũc herodes clã vo
catis magis diligenter didicit
ab eis tẽpus stelle q̃ apuit eis
Et mittẽs illos ĩ bethleẽ dixit
Ite ⁊ diligenter ĩterrogate de
puero, ⁊ cũ ĩueneritis renũcia
te mihi: vt ⁊ ego veniẽs adorẽ
eũ. Qui cũ audissẽt regẽ: abie
rũt. Et ecce stella quã viderãt
ĩ oriẽte: antecedebat eos vsqȝ
dum veniẽs staret supra vbi
erat puer. Videntes aũt stellaȝ
gauisi sũt gaudio magno val
de. ⁊ ĩtrãtes domũ ĩuenerũt pu
erũ cũ maria mr̃e eius. ⁊ pci-
dẽtes adorauerũt euȝ. ⁊ aptis
thesauris suis obtulerũt ei mu
nera: aurũ: thus ⁊ myrrã. ⁊ re
spõso accepto in sõnis ne redi
rẽt ad herodẽ: per aliã viã re-
uersi sunt in regionẽ suã.

¶ Postilla.

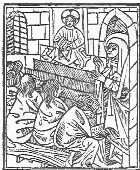
¶ Ubi est q̃ natus ẽ rex iudeo
rum. Math. ij. Añ initiuȝ illi⁹ euã.
scribit. b. Math. in precedẽti. c. q̃
cũ esset despõsata mr̃ iesu maria io
seph anteq̃ȝ cõuenirẽt ĩuẽta est in
vtero habẽs de spũsctõ. ioseph ãt
vir ei⁹ cuȝ esset iust⁹ ⁊ nollet eam
traducere: voluit occulte eã dimit
tere. hoc aũt eo cogitãte angelus
dñi ĩ sõnis appuit ei dicẽs. ioseph
fili dauid noli timere accipe mari
am cõiugẽ tuã. q̃ enĩ ĩ ea natũ ẽ de
spũsctõ ẽ pariet aũt filiũ ⁊ vocab
nomẽ ei⁹ ihm. ip̃e enĩ saluũ faciet
ppl̃m suũ a pctis eorũ. Tũc post
modũ seq̃r euãge. hodi. (Cũ ergo
nat⁹ eẽt ihus) supple dulcis salua
tor. de ma. virgie s̃m hũanitatẽ (in
bethleẽ iude) Sor. hoc dr̃ ad driaȝ
alteri⁹ bethleẽ q̃ ẽ in galilea in tri-
bu ȝabulon de qua h̃ẽr Josue. xix
(in dieb⁹ herodis). s. ascalonite q̃
fuit gẽtilis ⁊ idume⁹ ⁊ p̃m⁹ rex ali
enigena ĩ ihrl̃m ⁊ sup ppl̃m iudai
cũ cõstitut⁹. Pro quo sciendũȝ q̃
tres fuerũt herodes. s. ascalonita. an
tipas. ⁊ agrippa. Uñ versus. Asca
lonita necat pueros: ãtipas iohã
nẽ. Agrippa iacobũ mittẽs in car
cerem petrũ. Item sciendũȝ q̃ xp̃s
tũc tpis natus est cũ p̃mo ablatũ

fuit regnum a iudeis ⁊ quādo alie nigena regnauit vt ipleret̄ pphe cia iacob. Gen̄. xlix. Non auferet̄ sceptrū de iuda nec dux de femore ei⁹ donec veniat q̄ mittēdus ē. Et a tpe illo quo iacob pphetauerat pphiam illā fluxerūt. M. dv. āni. (Ecce magi ab oriente) qui dicūt magi ppter magnitudinē sapie ⁊ scie (venerunt iherosolymā) scdm glo. eo q̄ crediderūt qu ia talis pu er nō nisi in vrbe regia nasci debu isset (dicētes vbi est qui natus est rex iudeorū) xp̄us rex iudeorū est dictus. quia ad ip̄os specialiter est missus. vt habet̄ Math. xv. Non sum missus nisi ad oues q̄ ⁊c. Itē quia cū eis nutritus est ⁊ cōuersa tus est. s. in nazareth. vt hēt̄ Luce iiij. Notandū q̄ ille titulus a trib⁹ regibus est hodie munciatus. ⁊ a Pilato in die parasceues cōfirma tus quādo fecit scribi titulū ⁊ cru ci affigi. Jhesus nazaren⁹ rex iude orum (Vidimus eni stellā eius in oriente. ⁊ venimus adorare eum) Unde Augu. di. Magi traditionē balaā sequebant̄ qui dixit. vt ha betur Numeri. xxiiij. Orietur stel la ex iacob. ⁊ s̄m Chrisosto. Cum magi super mōtē qui dicit̄ victo rialis cōsisterent ⁊ deum adorarēt stella ad instar pueri crucem in ca pite habētis eis apparuit. ex cui⁹ aspectu erant valde gauisi vt suis tpibus meruerunt videre stellam illā quā propheta balaam lōgis tpibus ante predixerat. ⁊ statim arripientes iter stella antecedente eos venerunt ad puerū adorandū ⁊ munera ei offerenda: ⁊ illa stella nō tm̄ in nocte: sed etiam in media die apparebat ⁊ solis radios vicit in claritate q̄ nō est virtutis aliaꝝ stellaꝝ. Fulgen. Puer natus nouā stellā fabricauit. Sed quō in. xiij. diebus tam cito venerunt ab oriē te in hierusalē q̄ est in media parte mundi sita. Respōdet Remi. q̄ pu er ad quē iuerunt potuit eos tā in breui spacio tpis ad se reducere. Unde Aug. dicit q̄ tres magi iter vni⁹ anni in tredecim diebus pere gerunt (Audiens aūt herodes rex) scꝫ regem natum iudeis de genere iudeorū cū ipe esset idumeus ⁊ de alia gente (turbatus est) timens ne regno reuoluto ad iudeos ipse ex pelleret̄ a regno ⁊ semen ei⁹ post ipꝫ. Ideo scdꝫ Grego. sup Math. Codices q̄bus genealogia iudeo rum texitur cremauit (⁊ oīs hiero solyma cum illo) causa timoris: ne rex natus regiones ⁊ pplm vexa ret ⁊ aggrauaret (⁊ cōgregans oēs principes sacerdotū ⁊ scribas po puli) qui erant legis doctores (sci scitabat̄ ab eis vbi xp̄s nasceret̄ At illi) sicut periti in lege (respon derunt in bethleem iude. Sic enim scriptū est per pphetā) Mich. v. (Et tu bethleem terra iuda neq̄q̄ minima es in principibus iuda. ex te eni exiet dux q̄ regat pplm meū israel) Unde in ps. xlvij. Ipe reget nos in scla. Unde leo papa. Xp̄s qui serui formā acceperat: ⁊ nō ve nit iudicare sed iudicari: bethleem

preelegit natiuitati ꝛ hierosolimã passioni(Cũe herodes)Ly cognito loco natiuitatis xpi ex iudeoꝝ responso(Clã vocatis magis diligenter didicit ab eis tps stelle q̃ apparuit eis) Dicit.n.clã.i.occulte: cũ eẽt alienigena nõ officiebat de iudeis: ꝛ idõ voluit suũ ꝯsiliũ eos latere(Et mittẽs eos in bethleẽ dixit. Ite ꝛ diligẽter interrogate de puero: ꝛ cũ inueneritis renũciate mihi vt ꝛ ego veniens adorem eũ) Ly spõdet falsũ obsequiũ vt facilius eos decipiat ꝛ ad redeũdũ ad ipsuꝫ iducat. Rab. Fingit se vultu ꝛ verbis euꝫ adorare velle: quẽ inuida cogitatiõe tractabat occidere(qui cũ audissent regẽ abierũt)recedentes de ibrlm vt irẽt visus bethleẽ. (ꝛ ecce stella quã viderãt in oriẽte añcedebat eos(vñ xps sup math. Ex hoc õndit q2 cũ stella duxisset magos i ihrlm: abscõdita ẽ ab eis vt relicta stella cogerẽt de xpo in terrogare vt ipi magi q̃ prius fuerãt ꝯmoti celesti signo cõfirmarẽtur ex dicto ꝓphetico: ꝛ ex doctoꝝ hebraycoꝝ rñso sicut iã supra dictuꝫ est)(vsqꝫ dũ veniens sta.su.vbi erat puer)stetit.n.sup caput pueri.q.d.h ẽ. vt q2 loquẽdo mõstrare nõ poterat stãdo mõstraret (ꝛ intrã. domũ.i.diuersoriũ vbi puer natus fuerat (inueneꝛt pu.cũ ma.matre eius(pie credit cũ beata vgo ante diuersoriũ equitatũ magnũ vidisset: recepit puerũ de p̃sepio super gremiũ ꝛ in brachia sua: vt sic se matrẽ pueri ostẽderet. Raba. Diuino autẽ nutu factũ est q abiret ioseph: ne aliqua occasio male suspitionis daretur gẽtibus(Et procidẽtes adorauerũt eũ) Ly. ex quo patet q cognouerũt ipsius diuinitatẽ per diuinã reuelationẽ. Cum eñ viderẽt pueꝝ pannis vilibus in uolutũ in gremio paupis matris positũ: nullũ regie dignitatis humane habentẽ signũ: nõ est verisimile q talẽ reuerẽtiam ei exhibuissent nisi aliquid supra hoiem cognouissent. vñ Chriso. Pueꝝ viderũt hoiem ꝛ agnouerũt redẽptorẽ illuminati in fide: credentes hunc pueꝝ esse saluatorẽ mũdi quẽ quesierant (Et apertis thesauris suis obtulerũt ei munera: aurũ thus ꝛ mirrã) Ly. Ista tria obtulit quilibet istoꝝ.scꝫ.aurũ ad sustentationẽ pauperis matris ꝛ filij. thus cõtra fetorem loci. mirraꝫ ad consolidanda mẽbra pueri. Item per aurũ significabãt regiam dignitatẽ. per mirrã hominis mortalitatem. quia mirra solent inungi corpora mortuoꝝ. p thus ipsius diuinitatem: quia thus ad honorẽ diuinũ concremat. Item quia magi a puero habuerũt triplicẽ substantiã.scꝫ.corpus.aĩam.ꝛ res tẽporales. Fecerũt igitur homagiũ regi puero nato de corpore. quia prociderũt: in quo notat eoꝝ magna humilitas. ꝛ in hoc repꝛehẽditur superbia illoꝝ xpianoꝝ q̃ nõ flectũt genua sua in eleuatione corporis xpi in missa. De anima: quia adorauerũt eum. in quo notatur

eorꝝ fides. De substātia tēporali: quia ei munera obtulerūt. plꝰ eīn nō habet homo nisi corpus. aīaz. ⁊ temporalia. Sequit (⁊ respōso accepto) scꝫ. per angelū (ne redi- rent ad herodē: per aliā viā reuer- si sunt in regionē suā) Ly. scꝫ per- acto obsequio: quia descēderunt ad mare ⁊ inde per mare trāsfretā tes abierūt in tharsim. quod cog noscēs herodes iratus postea na ues tharsensiū incēdit: scdm ꝙ fu it prophetatū per dauid in psalo xlvij. In spiritu vehemēti conte- res naues tharsis. Unde circa pre sens euāge. vbi dicit. in dieb' he- rodis regis. Hic queritur quare nō dixit. in diebus octauiani cesa ris. Respōdetur. euāgelista hoc di xit vt videatur impleta prophia iacob que habetur Genesis. xlix. Non auferetur sceptruz de iuda ⁊ dux de femore eius donec vēiat q̄ mittendus est: sed iam ablatū erat sceptrū de iuda. quia iste herodes erat alienigena: ⁊ erat primus rex iudeoꝝ. ⁊ sic euāgelista pbat xpm venisse ex triplici prophia. Jacob q̄ pphetauerat tps xpi vt iam di- ctū est. ⁊ ex pphetia Mich. qui p phetauit de loco vt patz: ⁊ in euā gelio. Et tu bethleē terra iuda. ⁊c. Et ex prophia balaā: qui pphera uit de ortu stelle. vt pꝫ Nūe. xxiiij. Oriet stella ex iacob. Manifestū ē ergo xpꝫ natū esse: cū oēs iste tres prophetie vno tpe sint implete.

¶ Dñica infra octauas epi- phanie euāge. Scdm lucā. ij.

In illo tpe. Cū factus esset ihs annorū duode- cim: ascendenti- bus illis hieroso limā scdm cōsuetudinem diei festi: consumatisqꝫ diebus cuz rediret remansit puer ihesus in ihrlm: ⁊ nō cognouerūt pa- rentes eius. Existimātes autē illū esse in comitatu: venerunt iter diei ⁊ querebāt eum inter cognatos ⁊ notos. Et nō inue niētes reuersi sunt in ihrlm re- quirētes euz. Et factū est post triduū inuenerūt illū i tēplo se dētē in medio doctoꝝ audiētē illos ⁊ interrogantē eos. Stu pebant aūt oms qui eū audie

bant super prudentia ꝛ respō sis eius: ꝛ videntes admirati sūt. Et dixit mater eius ad eū. Fili: quid fecisti nobis sic. ecce pater tuus ꝛ ego dolētes querebamus te. Et ait ad illos. Quid est ꝙ me q̄rebatis? nesciebatis qꝛ in his que patris mei sunt oportet me esse. Et ipsi nō intellexerūt verbū quod locutus est ad illos. Et descendens cū eis venit in nazareth ꝛ erat subditus illis. Et mater eius conseruabat oīa verba hec in corde suo. Et ihesus proficiebat etate ꝛ sapiētia ꝛ gratia apud deū ꝛ homines.

Postilla.

Cū factus esset ihs annorū duodecim. Luce. ij. Histo. hu9 euāge. facta est anno xp̄i duodecimo. xvij. Kl' May. fe. iiij. luna. xv. inditione. iiij. Cum euāge. Lucas nobis declarasset q̄uo xp̄s fuit in templū presentatus ꝛ a symeone ꝛ ab anna vidua laudat9: sicut dcm̄ est ī p̄cedēti dn̄ica. ꝛ postq̄ȝ declarauit q̄uo xp̄s in egiptū portatus fuit in qua septē annos fuit. Et cū iā redijsset de egipto post mortem herodis ꝛ fuisset iā quinqȝ annis cū parētib9 suis in nazareth (factū est aūt anno. xij. ascēdentib9 parētib9 suis hierosolimā ſm ꝯsuetudinē diei festi (Iudei. n. ter habebāt in āno preceptū ꝯ̄di in ihrl̄m in pascha q̄ fuit festū azimoꝝ. ꝑ hoc festū recolebāt exitū ꝛ liberationē de egipto. Secūdo in pēthecostē: ꝑ q̄ recolebāt memoriā legis date in q̄dragesima die ab exitu de egipto. Tertio in scenophegia seu in festo tab̄naculoꝝ: ꝑ q̄ recolēbāt q̄uo ꝑ. xl. ānos ī deserto hitabāt in tab̄nacul'. In his festis q̄libȝ vir tenebat' se p̄n̄tare ī ihrlȝ cū hostijs a deo determinatis. de mulierib9 nō fuit p̄ceptū: si tn̄ comitabāt' viros suos: bonū erat ꝛ laudabile. sȝ q̄ erant valde remoti poterāt se ī duob9 festis excusare: sȝ nō de festo pasce nisi necessitate infirmitatis. ergo dic (ascēdētibus ill') Iorda. ad lraȝ: qꝛ galilea erat ī plano vbi nazareth fuit sita. in q̄ xp̄s fuit ānūciat9 ꝛ educat9. ihrl̄m āt erat in mōtanis. ꝛ distat naza. a ihrl̄m ꝑ tres dietas. Sȝ qꝛ ſȝ Gre. oīs xp̄i actio ē n̄ra istructio. ergo xp̄s hoc ī. xij āno fecit vt nob exēplū daret ꝛ libēter eccl'ias visitē9. (Cōsumatis dieb9) s. octo ꝑtinētib9 ad solēnitatē (cū redirēt) s. maria ꝛ ioseph (remāsit puer ī ihrl̄m: ꝛ nō cogno. pa. ei9). i. nō aduerterēt ꝙ remaneret. hoc est ꝯ̄ illos q̄ raro manēt in eccl'ia vsqȝ ad finē misse aut ſmonis. sȝ diablo instigāte cito exeūt: ꝛ ī cimiterio vl' foro stāt ꝛ inutilibus ſmonib9 se occupāt. vt pȝ Ioh. viij. Qui ex deo est verba dei audit. ꝑpterea vos nō auditis qꝛ ex deo nō estis (existi. autē illū esse ī comi.) Guil. filijs israel

ad festa confluentib⁹ vel ad pro⸗pria redeūtibus: mos erat seorsū viros ⁊ seorsum feminas incedere pueri cū quolibet parēte indiffe⸗renter ire poterant. Et ideo maria putauit ihesū esse in comitatu vi roꝝ: ioseph putauit eū esse in co mitatu mulieꝝ cum maria: ⁊ sic ꝑdiderūt ihlm (venerūt iter vnius di ei) idest in eadē die qua redierūt de ihlm (⁊ querebāt eum) scȝ. secun da die (inter cognatos ⁊ notos. ⁊ nō inuenientes eū reuersi sunt) s. ter tia die in ihlm requirētes eum. ⁊ factū est post triduū inuenerūt il⸗lū in tēplo) nō in foro neqȝ in ludo sicut pueri iam solēt inueniri: sȝ in tēplo vbi domus orōnis est (sedē tē in medio doctoꝝ audientē illos ⁊ interrogātē eos (Ly. vt melius posset omēs audire: ⁊ melius cum eis conferre: hoc est eñ sapientis primo audire ⁊ post interrogare. (Stupebāt autē omēs qui eum au diebāt) idest valde mirabant (sup prudētia ⁊ respōsis eius) quia als inauditū fuerat ꝙ puer talis eta⸗tis tam sapiēter loqueret (Et vi⸗dentes) scȝ maria ⁊ ioseph eum in medio doctoꝝ (admirati sunt. ⁊ di xit mater eius ad eū. fili quid feci sti nob̄ sic: ecce pater tuus (scȝ. pu tatiu⁹ vel nutritius (⁊ ego dolētes querebam⁹ te) Hic instruūtur pa rentes qualiter se in correctiōe de beāt habere ad filios vt contume liosis ⁊ maledicis nō conturbent pueros suos. corripiēdi eñ sūt ꝑ⸗mo cuȝ benignitate: ⁊ si nō iuuat tūc cum virga aspera: vt patet ꝑ uerbioꝝ. xxiij. Noli subtrahere a puero disciplinā: si eñ percusseris euȝ virga nō morietur: ⁊ aiam ei⁹ de inferno liberabis. ¶ Notādū ꝙ nunꝙ̄ legit in euāgelijs ioseph ibu locutum fuisse: sed hoc semp marie virgini dimittebat: quia ad ipsam tanꝙ̄ ad verā matrē perti⸗nebat. Item hic querit quare io⸗seph dicitur pater ihesu cū nō ge nuerit eū. Dicendū est ꝙ dicebat pater eius propter tria. Primo ꝓ pter hominū opinionē. vt patet Luce. iij. vt putabatur filius io⸗seph. Scdo propter eius nutritio nē: quia scdm originē sic appella⸗batur ioseph. scȝ. pater ibu: q̄ nu tritius ei⁹ fuit. Tertio propter cō iugalē desponsationē. scȝ. ioseph ⁊ marie. Nam fm Augustinū mul⸗to couenientius xp̄s dicitur filius ioseph ꝙ̄ si esset aliunde adopta⸗tus. Item quare maria virgo pre posuit ioseph ante se dicens. pa⸗ter tuus ⁊ ego dolentes quereba⸗mus te: cū tamē sit mater dei ⁊ re⸗gina celi. Respōdetur primo pro⸗pter humilitatem quam habebat excellentissimā. Secūdo vt exēplū daret alijs mulierib⁹ honorandi viros suos (⁊ ait ad illos. Quid ē ꝙ me querebatis) scȝ. inter cōsan⸗guineos ⁊ notos (nesciebatis qȝ in his que patris mei sunt) sup⸗ple celestis (oportet me esse) quia aliū patrē nō habeo. Orige. in ce lis sine matre in terris sine patre. (⁊ ipsi nō intellexerūt verbum qḋ

loquebat) Ly. q̄a adhuc nō erāt assueti talia audire ab eo(⁊ descen dit cū eis ⁊ venit nazareth)ad eoꝝ consolationē(⁊ erat ibi subditus illis)ad nostrā instructionē.(⁊ ma ter eius conseruabat oīa verba hec conferēs in corde suo) omnia eīn que vidit vel audiuit a x̄po fie ri quoꝝ tunc plenā cognitionem nō habebat memoriter tenuit. vn de Beda. virgo maria que nō intel lexit siue que nondum intelligere potuit: posuit oīa in corde suo quasi rumināda ⁊ diligentius scru tanda recordebat. Hoc est contra nos obliuiosos qui nec aliqd ꝙ de deo ⁊ salute aiaꝝ nostraꝝ audi uimus memoriter retinemus: ſꝫ su mus sicut vas confractū quod ni hil potest continere. vnde Ecclia. xxi. Cor fatui quasi vas cōfractū omnē sapientiā nō tenebit.(Ihus autē proficiebat etate) Scḋ. quo ad corporis incrementū. s. de infā tia ad puericiā. de puericia ad iu⸗ uentutē.(⁊ sapientia ⁊ gratia) Ly nō q̄tum ad rem: sed q̄tum ad o⸗ stensionē in effectu inq̄tum sapi⸗ entiā suā: nō tantū humanā ſꝫ etiā diuinā magis ostendebat secūduꝫ suū beneplacitū: ⁊ prout nostre saluti expediebat(apud deū ⁊ apd homines)idest deo ad laudē ⁊ ho minibus ad salutē proficiebat.

¶ Dñica p̄ma post octa. epi phie euāge. Scḋm Ioh. ij.

In illo tp̄e. Nu ptie facte sūt in chana galilee: ⁊ erat mater ihū ibi. Uocatus est autē ihesus ⁊ discipuli eius ad nuptias. ⁊ deficiente vino: di⸗ cit mater ihū ad euꝫ. Uinum nō habent. Et dicit ei ihesus. Quid michi ⁊ tibi est mulier. nondū venit hora mea. Dicit mater eius ministris. Quod⸗ cūq ꝫ dixerit vobis facite. E⸗ rāt aūt ibi lapidee hydrie sex posite secundū purificationeꝫ iudeorū: capientes singule me tretas binas vel trinas. Di⸗ cit eis ihus. Implete hydrias aqua. Et impleuerunt eas vſ

q̄s ad summū. Et dicit eis ihs. Haurite nūc & ferte architriclino: & tulerunt. Ut autē gustauit architriclinus aquā vinū factū & nō sciebat vnde esset. ministri autem sciebant qui hauserāt aquā: vocat sponsum architriclinus: & dicit ei. Omnis homo primū bonū vinum ponit: & cum inebriati fuerint: tūc id qđ deterius est. tu āt seruasti bonū vinū vsq₃ ad huc. Hoc fecit initiū signorū ihus in chana galilee. & manifestauit gloriam suam. Et crediderunt in eum discipuli eius.

¶ Postilla.

¶ Nuptie facte sūt in chana galilee. Iohis. ij. Miraculū istud dñs ihs fecit anno eius. xxxi. viij. idus Januarij. luna. xv. feria. ij. in ditione. iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus iohēs de vocatione discipulorum xpi: tunc dicit eis. Amē amen dico vobis: videbitis celū apertū & angelos dei descendētes & ascendētes super filiū hois. Tūc sequit euāgeliū hodiernū. (Nuptie facte sūt in chana galilee) Glo. chana est nomē ville: in qua facte sunt nuptie prouincia galilee. & ista villa distat a ihrlm q̄si trib⁹ dietis. Et iste nuptie facte sunt eadē die qua xps baptizatus est: reuoluto vno anno (& erat mater ihu ibi) nō dicit q̄ fuerit vocata: q: ratione cōsanguinitatis venerat tanq̄ officiosa: sicut etiam abiit in montana ad Elizabeth ad seruiēdū ei. Luce. i. Ratiōe huius etiā vocat⁹ fuit dñs ihs cū discipulis suis. Chriso. vocat⁹ est ihus ad nuptias nō vt aliq̄s magnus: sed vt cōsanguine⁹. & ipse vt humilis nō respuit: sed venit. Sed quō vocati sunt ihs & mater ei⁹ & discipli ad nuptias cū essent paupes quales nō solēt ad cōuiuia vocari Respōdet sponsus & sponsa pauperes fuerūt: & ideo paupes inuitabāt. xps aūt nuptijs interesse voluit vt nuptias approbaret & errorē eorū excluderet q̄ nuptias dānant. Uñ Beda. si thoro immaculato & nuptijs debita castitate celebratis culpa inesset: nequaq̄ dñs ihs ad has venire voluisset. Uñ. i. Corin. vij. Nō peccat mulier si nubat: si vxorē accepisti nō peccasti. si nupserit virgo nō peccat (& deficiēte vino) in ipso conuiuio: qđ est signū paupertatis (dixit mater ihu ad eū vinū nō habēt). s. ministri ad propinandū (& dixit ei ihs. q̄d mihi & tibi est mulier) Tho. q. d. defectus iste nō ptinet ad me vel ad te: sed ad illos quorum sunt nuptie (nondū venit hora mea) Chriso. q. d. q̄d rogas & petis vt faciā miraculū ante q̄ sit hora couueniens ad hoc. licet em̄ vinū deficeret: nondū tñ defectus vini erat oib⁹ manifestus. xps aūt volebat vt oēs prius scirēt defectū: & sic postea miraculum esset oibus certū & manifestū (dicit ma

ter ihu ministris).i.seruitorib⁹ cō uiuij (qđcūq̄ dixerit vobis facite) Tho. credendū est q̄ beata virgo nunq̄ aliq̄d petijt a filio qđ ipse nō fecerit. Et nō licet aliq̄tulū du re videret matri respōdere: ipsa tamē firmissime sciuit eū factur qđ petiuerat. ⁊ ideo dicit ministris. qđcūq̄ dixerit vobis facite (erant aūt ibi). s. in domo conuiuij (lapidee hydrie sex posite ꝓm purificationē iudeoꝝ (.i. morē iudeoꝝ. vt patet Mar. vij. pharisei ⁊ oēs iudei nisi crebro lauēt man⁹ nō mādu cāt panē (capiētes).i. capere valentes (singule metretas).i. mensuras (binas vel trinas. dicit eis.).i. ministris (ihs) rogat⁹ a matre (implete hydrias aqua: ⁊ impleuerūt eas vsq; ad summū) vt nihil vacuitatis remaneret. (⁊ dicit eis ihus) Tho. iā facta transmutatione cui⁹ oīpotentia iā aquā in vinū cōuerterat. ergo patet simlr panē in corpus ⁊ vinū in sanguinē trāsmutare. (haurite nūc ⁊ ferte architriclino) Uñ Chriso. architriclinus đr quasi ordinator vel dispensator in ꝯuiuio (⁊ tulerūt) ꝓm imperiū dñi nři ihesu xpi. Et notandū q̄ ministri obediētes fuerūt in fundēdo ⁊ in hauriēdo ⁊ in deferēdo. (vt aūt gustauit architriclin⁹ aquā vinū factū ⁊ nō sciebat vnde esset: ministri aūt sciebāt q̄ hauserāt aquā: vocat sponsū architriclinus ⁊ dicit ei. oīs homo primū) id est in ꝑncipio ꝯuiuij (bonū vinū pōit) in mensa (⁊ cū inebriati fuerīt (scilicet bo⁹ ⁊ potu boni vini (tūc id qđ deteri⁹ est).i. minus bonū (tu aūt ꝓuasti bonū vinū vsq; huc) immo optimū. ⁊ sic Chriso. d. hoc ē generale ī oībus miraculis q̄ semꝑ ad nobili⁹ terminat̄ q̄ natura possit. nūq̄ natura fecit ita bonū vinū sicut illud fuit. nunq̄ aliq̄s pistor ita bonū panē fecit sicut quādo xps panes multiplicauit. vnde propter hoc qui comederūt de panibus istis voluerūt eū facere regem. Johis. vi. Item natura nūq̄ potuit dare ita claꝝ ⁊ acutū visū sicut ipse xps dedit ceco nato. Jo. ix. (hoc initiū signoꝝ fecit ihesus in chana galilee: ⁊ manifestauit gloriā suam (Glo. idest latentē diuinitatē ratione edificationis discipuloꝝ. Unde subdit̄ (⁊ crediderūt in eum discipuli eius) idest firmi⁹ crediderūt. quia viso miraculo roborati sunt in fide amplius ⁊ amore eius. Ubi notandum q̄ sanctus Thomas de aquino in. iij. parte summe. q̄stione. xliiij. dicit q̄ dñs ante illud miraculū conuersionis aque in vinū nullum aliud fecit in humana natura. ⁊ ideo libellus de infantia saluatoris contrariū huius dicens: reprobat⁹ est tanq̄ ab hereticis confect⁹: vt patet in decreto Gelasij. Uñ circa pñs euāg. vbi dicit̄. Nuptie facte sunt ī chanaga. ⁊c. querit̄ quid efficit matrimoniū. Respondet hugo de prato q̄ consensus expressus voluntarius ⁊ non fictus vel coactus de v̄bis de p̄senti efficit matrimoniū

carnis autē copula ipsum cōsum-mat. alia autē que precedūt: vt ꝓmissio de accipiendo sunt sponsalia: nec efficiūt matrimoniū. Similiter que comittūtur: vt missio annuli que est signū matrimonij et instrumentū. Et omīa alia que obseruātur in matrimonio sunt quedam solēnitates matrimonij: nō ꝙ efficiūt matrimoniū. Consensus autē ille est in cohabitationē ꝑpetuā ⁊ in copulā carnalē. ¶ Itē notandū ꝙ inter xp̄ianū ⁊ quācūq₃ aliā personā nō baptizatā non potest esse cōiugiū: cū baptism⁹ sit ianua omniū sacramētoꝝ. similiter si aliquis infidelis conuertit᷑ ad fidem ⁊ eius vxor nollet cōuerti potest accipere aliaꝫ vxorem. ⁊ simile est de vxore: quia nō est cōuentio lucis ad tenebras neq₃ xp̄i ⁊ belial. vnde dicit aplˢ. ij. ad Corinth. vi. Item quādo quis timore coactus accipit aliq̄: si eīn postea quādo est in loco tuto nō cōsentit potest eam dimittere: quia matrimonia debēt esse libera. ⁊c. Item notandū ꝙ pl̄us inpolliti. dicit. Mas non debet contrahere ante. xxvii. annū: ⁊ puella ante decimūoctauū annū: alias fetus imperficitur: quia mas ⁊ femina tūc nō crescūt. oportet tamē ⁊ preueniri possunt p̄fata tēpora aliq̄ñ propter incontinentiam.

¶ Dn̄ica secunda post octauas epiphanie Euangeliū. Scōm Matheū. viij.

In illo tp̄e. Cū descendisset ih̄s de monte: secute sunt eum turbe multe. Et ecce leprosus veniens adorabat euꝫ dicens. Domine: si vis potes me mūdare. Et extendens ih̄s manū tetigit eum dicens. Uolo mundare. Et confestim mūdata est lepra eius. Et ait illi ihesus. Uide nemini dixeris: sed vade ostende te sacerdotibus: ⁊ offer munus tuū quod precepit moyses in testimoniū illis. Cum autem intrasset capharnaū: accessit ad eum centurio. rogans eū ⁊ dicens. Do-

mine puer meus iacet i domo paralyticus ꝛ male torquetur Et ait illi iesus. Ego veniaꝫ ꝛ curabo eum. Et respõdẽs centurio ait. Dñe nõ suꝫ dignus vt intres sub tectũ meum: sed tantuꝫ dic verbo ꝛ sanabitur puer meus. Naꝫ ꝛ ego homo sum sub potestate constitutus habẽs sub me milites: ꝛ dico huic vade: ꝛ vadit. ꝛ alio veni ꝛ venit. ꝛ seruo meo fac hoc ꝛ facit. Audiens aũt iesus miratus est. ꝛ sequentibus se dixit. Amen dico vobis: nõ inueni tantã fidem in israel. Dico aũt vobis qḋ multi ab oriente ꝛ occidente veniẽt recũbent cũ abraham ysaac ꝛ iacob in regno celorum. filij autem regni eijcientur in tenebras exteriores: ibi erit fletus ꝛ stridor dẽtium. ꝛ dixit ihesus centurioni. Uade: ꝛ sicut credidisti fiat tibi. ꝛ sanatus est puer ex illa hora.

¶ Postilla.

¶ Cum descendisset iesus de monte ꝛc. Math. viij. Mar. j. Luce. v. Hystoria hui⁹ euãgelij facta est anno xpi. xxxi. ij. ydus Julij. fe. v. luna. xvj. īditiõe. iiij. Glo. post ꝙ dñs docuerat discipulos in mõte descendit in valleꝫ vt turbas doceret: ꝛ sanaret turbarũ infirmos que sequebant̃ euꝫ. Discipuli eni tanꝙ̃ perfectiorib⁹ sermonẽ fecit in monte. turbis aũt tanꝙ̃ inperfectis in valle predicauit. Et scdm̃ haymonẽ exẽplo xpi debent facere pdicatores: vt i predicatiõe sua habeant sermonẽ tpatũ. ꝛ sicut sciunt vnũquẽqꝫ capere posse: ita ꝛ verbũ dei annunciẽt. Unde etiam Grego. Scdm̃ capacitatẽ auditorum formãdus est sermo doctoris (secute sunt eum turbe) Gor. propter quarũ sequelã ꝛ edificationẽ mouebat̃ ad faciendum miracula (ecce leprosus veniens). s. cum fide cordis (ꝛ adorans euꝫ) cũ humilitate corpis. Unde Marci. i. dicit̃ genuflexit. Luce. v. procidit in faciem. que oĩa humilitatẽ indicãt. Orige. Habuit eni tria ille leprosus in se. que quicũqꝫ habuerit in se: nihil a deo sibi negat̃. Pͥmuꝫ est fides: qḋ tangit̃ cum dicitur. adorabat eum. Unde Jaco. j. postulet aũt in fide nihil hesitans: ꝛ dabit̃ ei. Scdm̃ est humilitas: qḋ notat̃ cum dicit̃ pcidit in faciem. Unde Eccle. xxxv. Oratio humiliantis se celos penetrat. Tertium est deuota oratio: qḋ notat̃ cum dicit̃. Dñe si vis potes me mũdare. Hic est cõsiderandũ ꝙ̃ sapiẽter se habuit ille leprosus tunc. pͥmo ad fidem cõuersus. Non enim desiderauit sanitatẽ corpis: nisi in ꝙ̃tuꝫ illa esset anime salus. ꝛ ideo non orauit vt dñs euꝫ sanaret; sed

illius voluntati cōmisit an eum sanare vellet: q̄ solus nouit q̄d sue congrueret saluti. A quo leproso adhuc in fide neophito nos a pueritia in fide x̄pi nutriti exemplum recipere debemus: vt bona fortune: bona nature: et quecūq; terrena q̄bus cōtingit bene et male vti nō petamus a deo: nec ea queramus nisi inquantū necessaria sunt sustentationi nostre et expedientia nostre saluti. Nihil enī nobis bonum est nisi nostra felicitas eterna et ea que nobis ad istam conferunt quēdā proficiūt: siue prospera siue aduersa (Et extendēs iesus manum tetigit eū: dicens. Uolo mundare (Un̄ Damas. humanitas x̄pi erat organū et instrumentū diuinitatis. Et ideo sicut artifex mediāte instrumēto operat̄: sic virtus diuina in x̄po per applicationē humanitatis a q̄ miracula fiebāt q̄n q;: sicut hūc leprosū tangēdo sanauit (et cōfesti mūdata ē lepra ei⁹) sc; totaliter non tm̄ diminuta. Un̄ in ps. cxlviij. Ipe dixit et facta sūt Un̄ Augu. dicit q̄ nō statim post descēsū; de mōte fecit hoc miraculum. sed post q̄ sermonem in loco cāpestri fecit turbis: sicut d̄r Luce. v. Chriso. post sermonē imediate pcedit ad miracula: vt verbis p̄cedētib⁹ auctoritatē prestaret. vt mirabilis in verbis: mirabilior appareret in ope (et ait illi iesus. Uide nemini dixeris). s. miraculū q̄d factu; est. Chriso. In his verbis docet nos non esse vane gloriosos. et si aliq̄d bonū circa nos est nō nobis: sed deo ascribere debem⁹. vñ ps. cxiij. Nō nobis dn̄e nō nobis sed nomini tuo da gloriā (sed vade ostēde te sacerdotib⁹: et offer munus q̄d precepit moyses) Leuit. xiiij. s. duos passeres offerebat p̄ emundatiōe sua. vnus eo⁊ occidebatur: et alter in sanguinē illi⁹ intingebat̄. et sic dimissus euolauit. (in testimoniū illis) idest vt illorū testimonio sanus haberis. Quare x̄pus leprosum sanatū misit ad sacerdotes. R̄nsio s̄m Gor. p̄mo p̄pter legis approbatiōnē. Scd̄o p̄pter miraculi cōfirmationē; s. vt testes essent miraculi. Tertio p̄pter eorū vtilitatē: vt vidētes crederent et saluarent̄. Quarto propter eruditionē n̄ram: vt nos etiā sacerdotes honorem⁹. Quinto in exēplū pctōrib⁹ q̄ sunt lepra pcti infecti q̄bus di. (Ite). i. nō state (ostēdite) nō occultate (vos) nō alios (sacerdotib⁹) q̄ habēt ptātē remittendi pctā. vt p; Jo. xx. Accipite spiritū sctm̄: quo⁊ remiseritis peccata remittunt̄ eis (Cū aūt introisset capharnaum accessit ad eum centurio). i. quidā; gentilis q̄ habebat hoies in armis sub se ad custodiā ipius galile. Tunc enī terra iudeoru; subiecta erat romanis: a quibus illuc erat positus cēturio ille. Iste aūt centurio auditis x̄pi miraculis firmiter credidit q̄ posset sanare seruū eius q̄ erat ei valde charus: vt dicit̄ Luce. v. et ideo de eius sanatione fuit valde sollicitus

tus(Accessit ergo rogans eum di. Dñe puer meus)seruũ nominans puerũ suuz.hoc est cõtra supbos q̃ famulos dedignant(iacet in do mo).s.nõ potẽs venire ad te.hoc est contra inhumanos dños qui expellunt infirmos famulos a do mo sua ⁊ mittunt ad hospitale(pa ralyticus ⁊ male torquet)Chriso. Infirmitatẽ tantũmodo exponit: sed sanitatis remedium in potesta te misericordie ei⁹ dimisit(⁊ ait illi iesus.Ego veniam ⁊ curabo eu) Unde Beda. Qui ad sanandũ filiũ reguli ire noluit ne diuitias bono rare videretur: ad seruum vadit ne seruilẽ conditionẽ sp̃reuisse puta retur(⁊ respondens centurio: ait. Dñe nõ sum dignus).s.quia genti lis sum. Unde hiero. Quia gẽtilis fuit:⁊ forte idola stabãt in domo sua.ideo noluit vt xp̃us intraret: ne in hoc offẽderet(vt intres sub tectum meum)Gor.non dicit pa latium licet princeps esset:sed te ctum pre humilitate sui: ⁊ cõside ratione magnitudinis xp̃i. Unde Au gustin⁹. Dicendo se indignũ p̃sti tit se dignum.nõ in cuius parietes sed in cuius corp⁹ xp̃us intraret. Un Orige. Quãdo corp⁹ ⁊ sangui nem xp̃i sumptur⁹ es:tunc dñs te ctum tuũ vult intrare. Et tu ergo humiliãs teipm dic. Dñe non suz dignus vt intres sub tectum meũ sed tm̃ dic verbo ⁊ sanabitur pu er me⁹. Unde Beda. Magna fides que dicere credit esse facere.(Naz ⁊ ego homo sum sub potestate cõ stitutus habens sub me milites. ⁊ dico huic vade ⁊ vadit).s. q̃tũ ad negociuz implendũ in absentia(⁊ alio)antiqua est grãmatica(⁊ alio veni ⁊ venit)q̃tum ad officiũ im plendũ in p̃sentia(⁊ seruo meo fac hoc ⁊ facit) Ex his concludit q̃ si dicto eius vnus vadit ⁊ alius ve nit.multo plus si xp̃s deus ⁊ dñs dicat ĩfirmitati vade ⁊ vadet: ⁊ sa nitati veni ⁊ veniet(Audiens aũt ihesus).s.q̃ sub velamẽto carnis cẽturio agnouisset excellentiã ma iestatis(miratus est).i.ad modum mirantis se habuit)⁊ sequẽtibus se dixit. Amen dico vobis:non in ueni tantã fidem in israel).i.in po pulo iudaico. qd̃ intelligendũ est q̃tum ad facilitatẽ in credẽdo: qz alij pluribus signis viso:sed solũ audito credidit(Dico autẽ vobis q̃ multi ab oriente ⁊ occidente ve nient ⁊ recũbent cum abrahã ysa ac ⁊ iacob in regno celorum)quia multitudo gentium de diuersis or bis partibus existentiũ per predi cationem aplorum cõuersa est ad fidem. ⁊ sic perceperũt gratiam in p̃senti ⁊ gliam in futuro(filij autẽ regni).i.iudei ex quibus erat na tus:⁊ q̃b⁹ erat p̃ncipl̃r miss⁹ ad p̃ dicãdũ eis(eijcient in tenebras exte riores) qz repulerũt fidẽ xp̃i: ⁊ sic remanent in pctis suis obstinati. ⁊ sic eijcientur ad penas inferni: vbi dicuntur tenebre exteriores. Unde sanctus Gregorius. Inte riores tenebre sunt cecitas men tis. Exteriores eterna nox damna

tionis(ibi erit fletus et stridor den tium) Unde Raba. fletus de ardo re: stridor dentium de frigore solet oriri. Unde Job. xxiiij. Transibūt de aquis niuium ad calorem nimiū (et dixit iesus centurioni. Uade). i. secure reuertere (et sicut credidisti) pfecte (sic fiat tibi) in sanatiōe ser ui tui (et sanatus est puer) nō filius sed seruus (ex illa hora) scz q̄ dns ie sus dixit sibi (fiat tibi) Raba. fidei merito ostendit impetrasse salutem seruo. Ultimo notandū q legitur in euangelijs xpm tres paralyti cos curasse. Unum qui iacebat in porticu. xxxviij. annos habens in infirmitate. vt patet Joh. v. Aliū qui portabat a quattuor viris in grabbato. vt patet Marci. ij. Ter tium qui fuit seruus centurionis: sicut habet in euangelio hodier no. Circa presens euangeliū vbi dicit. Extendēs ihesus manū teti git eum: dicens. volo mundare. di cit Hugo de prato q in scripturis īuenim9 tribus modis leprā fuisse mundatā: que significat tres mo dos remissionis pctōꝝ. Prim9 mo dus fuit in ablutione aque vt le pra naaman: vt patꝫ. iiij. Regū. v. et significat baptismū in quo oia pctā mundant. sic fuit mundatus Cōstantinus corpliter et spūaliter idest in corpe et anima simul. Se cundus mod9 fuit in ostensione et missione ad sacerdotes. et signifi cat cōfessionē: in qua et per quam peccata mundant. Unde Jaco. v. Cōfitemini alterutrū peccata vr̄a et orāte pro inuicem vt saluemini. Tertius modus fuit in tactu ma nus xpi: sicut hic dicit. Extēdens manum zc. et significat bonā ope rationem. Nam si homo in pecca to mortali existens non desperat: sed facit bona opera: orando: ieiu nando: elemosynas dando. verbū dei audiendo: tunc dns ihesus xps eo citius illuminat eum: et nō pa titur eum perire. sed reducit ad pe nitentiam. vt patet in cornelio cen turione de quo legitur Actuū. x. Elemosyne tue et orationes ascen derunt in conspectu dei. Et ad euz missus est beatus petrus apostolus vt baptizaret eū. Sed si in pec cato mortali existens negligit bo na operari vt multi stulti faciunt dicētes. Ad quid prodest mihi bo na operari. tunc deus derelinquit quandoqz tales: vt tandem sic in peccatis suis moriantur et damna buntur. Unde de hoc dicitur in de cretis. In peccatis existentes de bent bona opera facere: vt deus corillorum illustret. de pe. dis. v. falsas. Sequitur. vade ostende te sacerdoti. Hic reprehenditur error pauperum de lugduno: dicentium non esse necessarium sacerdoti cō fiteri. quia quilibet bonus xpia nus est sacerdos.

¶ Dominica tertia post octa uas epiphanie. Euangelium scdm Matheū. viij.

In illo tpe. Ascēdente ihū in nauiculā: secuti sūt eū discipuli eius Et ecce motus magnus factus ē in mari: ita vt nauicl'a opiretur fluctibus Ipse vero dormiebat. Ecce accesserūt ⁊ suscitauerūt eum discipuli eius dicentes. Dñe salua nos: perimus. Et dixit eis ihs. Quid timidi estis modice fidei. Tūc surgēs iperauit ventis ⁊ mari: ⁊ facta ē trāquilitas magna. Porro homines mirati sūt: dicentes. Qualis est hic: quia venti ⁊ mare obediunt ei.

¶ Postilla.

¶ Ascēdēte iesu in nauiculā. Math. viij. Marci. iiij. Luce. viij. Hysto. hui' euāgelij facta ē anno xpi. xxxiij kl. augu. fe. v. luna. iij. i dictione. iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sāct' Mathe' in eodez caplo q vn' de scribis accessit ad ihz ⁊ ait illi. Magister seq̄r te quocunqz ieris. dicit ei. vulpes foueas habēt: ⁊ volucres celi nidos. filius aūt hois nō habz vbi caput suū reclinet. Alius aūt de discipulis eius ait illi. dñe pmitte me primū ire ⁊ sepelire prem meū. ihs āt ait illi. Seq̄re me ⁊ dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Et statim sequit' euāgeliū hodi. (Ascendēte ihū in nauiculā) Un̄ Chriso. Cū multa ⁊ mirāda dn̄s ondisset i terra trāsijt ad mare: vt ibidē excellētiora opa demostraret: q̄ten' terre marisqz dn̄m se onderet: (secuti sūt euz discipli ei'). s. transfretātes cū eo (⁊ ecce motus). i. maris turbatio. Un̄ ps. lxxxiij. Qui cōturbas pfūdū maris. Et ista turbatio maris nō fuit naturalis: sz iperio xpi h' facta ē dina virtute: vt manifestaret' virt' xpi discipl'is eius (magnus). s. vt mai' appareret miraculū (fact' ē in mari). i. in stagno genezareth (ita vt nauicula opiretur fluctib') supple fere. ⁊ dicit opiretur ⁊ nō submergeret' qr nauis xpi cōcuti pōt. Cui' figura ostēsa est in archa noe. vt pz Gen̄. vij. (ipe vero dormiebat) Ly. ⁊ hoc dupli ci de causa. prima vt veritas hūane nature i eo onderet'. dormiebat

enim corpe. sed vigilabat deitate. Scdā vt discipli in piculo positi ad xp̄m recurrerēt: ⁊ auxiliū suum peterēt. iō seqͣ (⁊ accesserunt ⁊ suscitauerūt eū discipli ei⁹: dicētes) deuotis p̄cib⁹ (dn̄e pimus). i. pire timem⁹ (salua nos) Rab. O veraces ⁊ bn̄dicti discipli xp̄i saluatorē vobiscū hētis ⁊ piculū timetis. vita vobiscū est: ⁊ de morte solliciti estis (⁊ dixit. q̄d timidi estis (Ly. q̄si diceret. Nō debetis timere cum sim p̄ns vobiscū quē vidistis tot miracula facere in terra (modice fidei) Chriso. pp̄ter hoc vocat eos modice fidei. q̄z licz crederēt xp̄m posse eos liberare a piculo cū ēēt excitatus: non tn̄ credebāt φ hoc posset dormiēs facere. q̄z si pfectā fidē haberēt cognoscerēt eū tantā virtutē habētē dormiendo q̄ptā vigilādo. ⁊ tantā in mari q̄ptā in terra. tūc. s. post p̄ces disciplo⁊) surgēs). s. a sōno (impauit vētis ⁊ mari) cōtra iundationē fluctuū (⁊ fctā ē trāquilitas magna ī mari) Ly. ex quo pz ei⁹ diuinitas. q̄z miraculū hoc fecit iperādo sicut dn̄s oium creatura⁊. vn̄ seqͣtur (porro hoies mirati sūt) vnde Hiero. nō discipli sz naute ⁊ ceteri q̄ erāt i naui (dicētes. q̄lis ē hic) Ly. q̄z sicut hō dormit ⁊ sicut de⁹ miracla facit. Gor. In miraclis xp̄i sp̄ aliq̄d ponit ad ondēdū veritatē hūanā: ⁊ ad ondēdā veritatē deitatis. vn̄ Chriso. sōnus hoiez: trāquillitas deū ostendebat. Tria ergo admirāt. ⁊ hoiez dormiētē. ⁊ deū iperātē. ⁊ creaturā obedientē. vn̄ addūt (q̄z vēti ⁊ mare obediūt ei) sic creatura creatori

¶ Dn̄ica. iiij. post. viij. epiphanie euāge. scdz Mat. xiij.

In illo tē. Dixit ihus discipl'is suis parabolā hāc Silē factū est regnū celoruz hoī q̄ semiauit bonū semē in agro suo. Cū aūt dormirent hoies venit inimicus ⁊ supseminauit zizania in medio tritici: ⁊ abijt Cū aūt creuisset herba ⁊ fructum fecisset: tūc appuerunt ⁊ zizania. Accedentes aūt serui p̄risfamilias: dixerūt ei. Dn̄e. nōne bonuz semē seminasti in agro tuo. Unde ergo habet zizania. Et ait illis. Inimicus

hō hoc fecit. Serui autē dixe- rūt ei. Uis imus ⁊ colligimus ea. Et ait. nō: ne forte colligentes zizania erradicetis simul cū eis ⁊ triticū. sinite vtraq₃ crescere vsq₃ ad messem. ⁊ in tpe messis dicā messoribus: colligite primū zizania: ⁊ alligate ea in fasciculos ad cōburēdū: triticū aūt cōgregate in horreum meum.

¶ Postilla.

¶ Simile factū est regnū celorum. Math. xiij. hysto. hui⁹ euā. facta ē in mēse aprili. videlz. i. die āno xpi. xxxiij. inditiōe. v. (Sile factū est regnū celorū. i. stat⁹ eccie militātis(hoī qui seminauit bonū semē in agro suo) Ly. hō ille xpus est. ager aūt eccsia labore ⁊ sāguine xpi exculta. Bonū semē est scta doctrina ⁊ fides catholica(Cū āt dormirēt hoies). i. custodes. Glo. interli. q̄ ad tutelā ⁊ custodiā sunt deputati. per quos plati designāt (venit inimic⁹ hō). i. diabolus. vt patz Exo. xv. Dixit inimicus psequar ⁊ cōpre. ⁊c̄. (⁊ supseminauit zizania in medio tritici) q₃ inter doctrinā veritatis cōmiscuit fallaciā erroris: inter fideles ⁊ electos cōmiscuit prauos homies: inter virtutes cōmiscuit vitia (Cū aūt creuisset herba ⁊ fructū fecisset apparuit zizania) Chrisost. quasi silem herbā hñs: ita q̄tū ad exteriorem apparentiā frequēter nō est differentia inter semē xpi ⁊ semē diaboli: sed in facto deprehēdit diuersitas(Accedentes autē serui patrisfamilias dixerunt ei. Dñe nōne bonum semen seminasti in agro. Unde ergo habet zizania. Et ait illis. Inimicus homo fecit. Glo. Diabolus dicitur inimicus homo ex eo q̄ homini a principio inimicatur(Serui autē dixerūt ei. Uis im⁹ ⁊ colligimus ea. Et ait. non: ne forte erradicetis simul cū eis ⁊ triticum. sinite vtraq₃ crescere) scilicet zizania ⁊ triticū. idest bonos ⁊ malos(vsq₃ ad messem) idest vsq₃ ad mundi consumationē(⁊ in tempe messis) idest iudicij dei(dicam messoribus) idest angelis) colligite primum zizania: ⁊ alligate in fasciculos ad cōburendū) quia ministerio angelorum separabunt: mali tunc de medio iustorū: ⁊ mittent in gehennā(triticum) idest fideles in horreo huiusmodi contritos ⁊ flagellatos(congregate in horreū meum) idest in celeste gaudiū.

Dñica quinta.

Confitebor tibi domine pater celi ⁊c. Hoc euangeliūquere de sanctis: scilicet in festo sancti Mathie apli.

¶ Dominica in septuagesima. Euangelium scdm Matheum. xx.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis pabolaz hanc. Sile est regnu celoru3 hoi prifamilias q exijt pmo mane cōducere operarios in vineaz suaz. Cōuentiōe aut facta cu oparijs ex denario diurno: misit eos in vineā suā. Et egressus circa horam tertiaz vidit alios stantes in foro ociosos: et illis dixit. Ite et vos in vineam meaz: et qd iustu fuerit dabo vobis. Illi autez abierut. Iteru aut exijt circa sextam et nonaz horam: et fecit similiter Circa vndecimā vero exijt: et inuenit alios stantes: et dixit illis. Quid statis h tota die ociosi. Dicut ei. q nemo nos cōduxit. Dicit illis. Ite et vos i vineā meā. Cu aut sero factu esset: dixit dns vinee procuratori suo. Voca operarios et redde illis mercedē: incipens a nouissimis vsq3 ad primos. Cu venissent ergo qui circa vndecimā horā venerant: acceperunt singulos denarios. Venientes autem et primi: arbitrati sunt q plus essent accepturi. Acceperut aut et ipi singulos denarios: et accipiētes murmurabant aduersus prēmfamilias dicētes. Hi nouissimi vna hora fecerut: et pares illos nobis fecisti: q portauimus pondus diei et estus. At ille respōdēs vni eoru: dixit. Amice nō facio tibi iniuriam: nōne ex denario cōuunisti mecu: tolle qd tuu ē et vade. Volo aut et huic nouissimo dare sicut et tibi. an non licet mihi facere qd volo. an oculus tuus nequam est: q ego bonus sum. Sic erut nouissimi primi: et primi nouissimi. Multi enim sunt vocati: pauci vero electi.

¶ Postilla.

¶ Sicut est reg. cel. Mat. xx. Visto. huius euāg. locut⁹ est dñs ihesus xps. anno eius. xxxij. kl. octobris. dñica. luna xiij. indictione v. Ante hoc euāgel. scribit sanct⁹ Math. in. xix. ca. q ihesus dixit discipulis suis. Amen dico vob: q2 diues difficile intrabit in regnū celoꝝ. ꝛ iteꝝ dico vobis. facili⁹ est camelū per foramē acus transire: q̄ʒ diuiteʒ intrare in regnū celoꝝ. Auditis autē his discipuli: mirabātur valde dicentes. Quis ergo poterit salu⁹ esse. Aspiciēs autem ihesus ait illis. Apud hoīes hoc impossibile est: apud deū autem oīa possibilia sunt. Glo. Diues difficile intrabit in regnū celoꝝ. Ly. difficile dicit ꝛ nō impossibile: quia difficile est diuitias possidere: ꝛ nō teneri nimis amore eaꝝ Et iteꝝ dico vobis. facilius est camelū per foramē acus trāsire. Ly Hoc non intelligitur de quolibet diuite: sed de diuite constituēte finē in diuitijs totā confidentiā suā Ergo Marci. x. dicitur q difficile confidētes in pecunijs intrabunt in regnū celoꝝ. Ly. Possessio diuitiarū reddit hominē difficilem ad perfectionē acquirendā. nō tamē facit impossibileʒ: q2 abrahā fuit diues valde ꝛ tamen fuit perfect⁹ vt habetur Gene. xvij. ꝛ in Eccli. xxxi. Beatus vir diues qui inuentus est sine macula. Et sequit᷑: Et q̄s est hic ꝛ laudabim⁹ euʒ: quasi dicat vix ꝛ cū difficultate inuenit᷑ Postmodū sequit᷑ euāge. ho (Simile est regnū celoꝝ) idest status ecclie militantis (homini patrifamilias) Iste est deus pater qui ita gubernat totum mundū: sicut paterfamilias subditos in domo (q̄ exijt primo mane conducere operarios in vineā suam) vinea est vniuersalis ecclesia: cuius palmites sunt iusti qui a primo hoīe iusto scʒ. abel colligit᷑ vsqʒ ad vltimuʒ hominē iustū qui nasciturus est. vt dicit Grego. Hec vero vinea tot de se protulit palmites quot sanctos ꝑtulit a iusto abel vsqʒ ad vltimū electū qui in fine mundi nasciturus est. operarij: sūt doctores ꝛ prelati a deo missi ad culturā huius vinee per predicationē ꝛ doctrinā (qui exijt primo mane) Ly. quia a principio mūdi vsqʒ ad noe fuerūt. M. dc. lvi. anni. in quo tēpore aliquos factos patres ad eruditionē hominū misit adam Zeth ꝛ Enoch ꝛ alios sanctos ꝛ iustos (Conuētione autem facta cū operarijs ex denario diurno) Ly. Conuētio ista est promissio vite eterne pro labore: q̄ quidem vita eterna dicit᷑ denarius diurnus qui est equalis oīibus q2 vita eterna erit equalis oīb⁹ q̄ʒ tum est ex parte finis: quia nunq̄ʒ finē habebit (Et egressus circa horam tertiā) hora tertia intelligitur mundi discursus a tempore Noe: vsqʒ ad abrahā. in quo tempore elapsi sunt. ccc. lxxxix. anni. In q̄bus annis aliqui sancti ad eruditionē alioꝝ missi sunt a deo. vt noe

D

sem.thare. et sic de alijs (Item exijt circa sextā et nonā horā et fecit similiter) hora sexta fuit ab abrahā usq ad moysen. in quo tpe elapsi sunt. cccc. anni. In qbus missi sūt abrahā. ysaac. et iacob. et duodecim patriarche. et sic de alijs. Hora nona a moyse usq ad xpm. In quo tpe elapsi sūt. M. D. xl. āni. in quibus annis ad eruditionem populi missi sunt Moyses et aarō et iosue: iudices reges et pphete et sacerdotes. Extāt em versus de etatib' veteris legis. vt. s. sexcentū mille sex quinqginta dat adam. Octoginta nouēq trecentos noe sub archa. Circūcisus abrahā quadringētos habet ānos. Dat triginta sex quadringētos moysi lex. Septuaginta tetras quadringenta dauid et rex. Sex quadringētos dabit transmigrās babilonq. Ante ihm certus hic annoꝝ datur ordo. Tract' ab hebreis habet, sic et biblia nostra. Ante ihm numerat mundi hieronim' annos. Unū ter mille septingentos decies sex. Utraq biblia dat tam nr̄a q̄ iudeoꝝ. Nota ꝯsus sequēs nō est beati hiero. Ante ie sum. cc. minus vna milia quinq. (Circa vndecimā vero exijt et inuenit alios stātes et dicit illis. Quid hic statis tota die ociosi) Undecima hora intelligit a tpe xpi vsq in finē mundi. in quo tpe gētiles vocati sunt per predicationē aplo͡ꝝ et alioꝝ ecclesie doctoꝝ. Et ideo sequit' (quid hic statis tota die ociosi) quia em a pncipio mūdi vsq tunc laborare in bonis operibus neglexerant: quasi tota die ociosi stabāt (Dicūt ei: q2 nemo nos cōduxit) idest nullus ppheta: null' doctor ad instruendū nos vēit. q2 lex et pphe filijs isrl' date fuerūt: vt illi in spūali sctificatiōe vigerēt ex quib' scdm carnē xps erat nasciturus (Ite et vos in vineā meā.) s. corde credēdo. ore ꝯfitēdo. ope laborādo. Uñ criso. Quisqs cū fit de recta bonis operib' insistit: huius vinee operari' existit. (Cum sero factū esset) Hor. sero est mors hois: vel sero est tps iudicij: q2 illud erit in fine mūdi. Itē sicut sero redit homo ad domū suam: aīalia ad nidū. ita in iudicio quilibet ad locū quē sibi preparauit ibi vl' ad sinistrā vel ad dexterā. (dicit dn̄s vinee). i. deus pater q̄ est dn̄s iure creatiōis (procuratori suo) Ly. i. ihū xpo q̄ missus est ad procuratione salutis humane. (voca) ista vocatio gn̄aliter fiet in iudicio. vt patet Iob. v. Uenit hora qñ mortui audiēt vocē filij dei: et q̄ audierint viuēt (operarios) siue bonos siue malos (et redde illis) statim sine dilatiōe (mercedē suā). s. totā sine diminutiōe. vt patet. i. ad Corinthios. iij. Unusqsq propriā mercedē accipiet sm laborē suū (incipiēs a nouissimis vsq ad pmos) qnqz. n. nouissimi i labore sūt primi in pmio. vñ Grego. A nouissimo paterfamilias denarios reddere cepit q̄ ad paradisi requiē prius latronē q̄ petrū pduxit (Cū ergo

venissent q̃ circa.xi.horã venerãt) scꝫ ad operandũ in vinea(accepe-rũt ⁊ ipsi singulos denarios).i.vitã eternã que eq̃lis erit omibꝰ nulli lõgior: nulli breuior: meritorũ tamẽ diuersitate fulgebũt. alij magis alij minꝰ. vt pꝫ.i. Corinth. xv Differt stella a stella in claritate. hic aũt denariꝰ vnus i se est: multiplex aũt ꝓpter accipientiũ differentiã(venietes aũt ⁊ primi).i.illi q̃ primo vocati sũt ad pñitentiam (arbitrati sunt ꝙ plus essent accepturi) Glo.interli.s.digniorẽ locũ in regno (acceperũt ⁊ ipsi singulos denarios).i.similia premia iuxta ↄuẽtionẽ predictã. vñ Remi. di.i.eãdem eternitatẽ(⁊ accipiẽtes murmurabãt)ista murmuratio pt dici longa extẽsio pene in limbo. vñ. Grego. antiq̊ post lõga inferni tpa ad celũ perueniũt q̃si post murmuratione denariũ accipiũt: nos aũt sine murmuratione: quia mox cũ de corpore exímꝰ sine mora premiũ accepimus.s.si iusti fuerimus. Similr põt exponi de diu penitente ⁊ martyre: q2 vnus non statiꝫ euolat sicut aliꝰ. Dicit̃ ergo (accipiẽtes murmurabãt).s.conq̃rẽdo (aduersus patrẽfa. di.hi nouissimi).i.martyres vel in pñia ⁊ in bonis operibꝰ inferiores(vna hora fecerũt)q2 modico tp̃e laborẽ sustinuerũt(⁊ illos pares nobis fecisti).s.in p̃mio(q̊ portauimus pondus diei ⁊ estus) põdus.s.preceptor ⁊ estũ carnalis cõcupiscẽtie quotidie eidem resistẽdo.(at ille respõdens vni eorꝫ dixit. Amice nõ facio tibi iniuriã: nõne ex denario cõuenisti mecũ).i.nõne ꝓmisisti pro vita eterna seruare decalogũ(tolle ꝙ tuũ est) quia paratus sum tibi reddere mercedẽ tuã(⁊ vade).s. propter impletionẽ mandatorꝫ ⁊ intra in gaudiũ dñi tui(volo autẽ ⁊ huic nouissimo).s.in pñia feruẽti(dare sicut ⁊ tibi)innnocẽti (an nõ licet mihi qd̊ volo facere) q2 nõ volo nisi bonũ ⁊ licitũ. vñ Grego. stulta est questio contra bonitatẽ dei(an oculus tuꝰ).i.intẽtio tua q̈ ad primatũ niteris(nequã est: q2 ego bonus sũ)ex natura bonitatis mee. ideo nulli facio iniuriã(sic erũt nouissimi).i.hũiles hic ⁊ abiecti(p̃mi)in futuro in sua exaltatiõe. vt patꝫ Luce. xviij. Omnis qui se humiliat exaltabit̃ (⁊ p̃imi) in estimatione hominũ in presenti. erũt quãdoq3(nouissimi)in iudicio dei qui est scrutator ⁊ cognitor cordiũ.(Multi eñ sunt vocati) Ly. scꝫ. ad fidẽ (sed pauci electi)ad gloriã. vnde Grego. mlti ad fidem veniunt: sed ad celeste regnũ pauci perducũtur. Mathei vii. Arta est via que ducit ad vitã ⁊ pauci sunt qui inueniunt eam: ⁊ lata ⁊ spaciosa est via que ducit ad perditionẽ: ⁊ multi ambulant per eam

¶ Dñica in.lxx.euãgelium. Scđm Lucam.viij.ca.

In illo tpe. Cũ turba plurima cõuenirẽt ⁊ de ci uitatibus ꝑperarent ad ihesũ: dixit per similitudinẽ. Exijt q̃ seminat seminare semen suũ: ⁊ dum seminat aliud cecidit se cus viã ⁊ conculcatũ est: ⁊ volucres celi comederunt illud. ⁊ aliud cecidit sup͛ petrã: ⁊ natũ aruit: quia nõ habebat humorẽ: ⁊ aliud cecidit inter spinas: ⁊ simul exorte spine suffocauerunt illud. ⁊ aliud cecidit in terrã bonam: ⁊ ortum fecit fructũ centuplũ. Hec dicens clamabat. Qui habet aures audiendi audiat. Interrogabãt autẽ eum discipuli eius q̃ esset hec parabola. Quibus ipse dixit. vobis datũ est nosse misteriũ regni dei. ceteris autẽ in parabolis: vt videntes non videant: ⁊ audiẽtes nõ intelligant. Est autẽ hec parabola. Semen est verbũ dei. Quod autẽ secus viã: hij sunt qui audiũt: deinde venit diabolus ⁊ tollit verbũ de cordibus eorũ ne credentes salui fiant. Naꝫ quod sup͛ petrã: hij sunt qui cum audierint cũ gaudio suscipiũt verbũ: ⁊ hij radicem non habẽt. quia ad tẽpus credunt ⁊ in tẽpore temptationis recedũt. Quod autẽ inter spinas cecidit: hij sunt qui audierũt ⁊ a sollicitudinibus ⁊ diuitijs ⁊ voluptatibus vite eũtes suffocãtur ⁊ non referunt fructum. Quod autẽ in terrã bonã: hij sunt qui in corde bono ⁊ optimo audiẽtes verbũ retinent: ⁊ fructũ afferunt in patientia.

¶ Postilla.

¶ Cum turba plurima conuenirent. Luce. viij. Mathei. xiij. Marci. iiij. Historia. Ista histo. huius euãge. facta est in aprili. primo die. anno xp̃i. xxxij. indictione. v. Ante initiũ illius euãgelij. scribit sanctus Lucas in p̃ncipio illius capituli. q̃ ipse xp̃us

iter faciebat per ciuitates ⁊ castel la predicans ⁊ euãgelizans regnũ dei ⁊ duodecim apostoli cum illo. Et mulieres alique que erãt cura te a spiritibus malignis ⁊ infirmi tatibus. Maria que vocatur mag dalena: de qua septez demonia eie cerat. ⁊ iohãna vxor Chuse procu ratoris herodis: ⁊ susanna. ⁊ alie multe que ministrabãt ei de facul tatibus suis. ⁊c. Tunc sequit᷑ ho diernũ euãgeliũ. (Cũ turba plima cõuenirent) Gor. in quo explicat᷑ predicationis xp̃i gratiositas ad quã tot hoies conueniebant (⁊ de ciuitatibus) nõ tantũ de villis rurales: sed etiã de ciuitatibus ciues (properarẽt ad eũ) scz. xp̃m. Et in hᵒ etiã notat᷑ turbarũ feruor ⁊ de uotio (quia conueniebãt) nõ quidam in principio: quidã in medio ⁊ quidã in fine sermonis: sed simr̃ veniebant vt audierẽt verbũ dei. (dixit per similitudinẽ) Glo. inter li. parabolam. Quare loquebat᷑ in parabolis. Respõdetur vt a sim plicibus eius predicatio facili⁹ re tineret᷑. (Exijt qui seminat) Gor. Sensus litteralis est planus. Miss⁹ scz dei filius a patre in mundum. Johis. xvi. Exiui a patre ⁊ veni in mundũ (qui seminat) idest cui⁹ officiũ est seminare (semen) scz. v̾ba exteriora scd̃m assumptã humani tatẽ: ⁊ interiora scd̃m deitatẽ. pro pter hoc em̃ officiũ venit in hunc mundũ. vt. s. semẽ doctrine in mũ dum spargeret. vt patet Luce deci mo. Alijs ciuitatibus oportet me euãgelizare regnum dei: quia ideo missus sum. (Et dum seminat) hic subdit differentias auditoꝝ verbi dei: modo dic textũ euangelij vsqꝫ ibi (Qui habet aures audiẽdi audiat) vnde Chriso. Hic seminator postq̃ꝫ parabolã presentis euãgelij proposuit dixit. (Qui habꝫ aures audiendi audiat) Ubicũqꝫ hoc verbũ in diuinis scripturis ponitur: excitatio est mentis ad intelligendũ misteriũ. Ergo (hec verba dicens clamabat). s. vt attenti⁹ audirẽt (qui habet aures) Gor. hoc dicebat: quia oĩes habebant aures sed nõ oĩes audiebãt vt intelligerent ⁊ bene agerent. Pro quo sciendũ: ꝙ triplex est auditus. Primus est nature sensitiue. Secũd⁹ interioris intelligentie. Terti⁹ obedientie: de quo triplici auditu dicitur in psal̃o. xliiij. Audi filia: quo ad primũ. ⁊ vide: quo ad secũdum ⁊ inclina aurẽ tuã quo ad tertiũ. (Interrogabãt autẽ eum discipuli ei⁹: que esset hec parabola) Glo. nõ interrogabãt eum statim in p̃sentia populi: sed cum esset solus vt habet᷑ Mathei. xiij. (quibus) s. discipl̃is interrogãtibus (d xi vobis) qui fideles estis (datũ est nosse mysteriũ regni dei) idest intelligentiã scripturaꝝ. (ceteris autẽ in parabolis) idest phariseis ⁊ iudeis incredulis (vt videntes) idest videre se reputãtes (nõ videant) velut videntes foris humanitatẽ: nõ videant intus diuinitatẽ. s. oculoꝝ fidei. velut videntes foris miracu

la: non videant intus virtutem dei operātem (ꝛ audientes). s. verbuz exterius(non intelligāt)sensū spiritualem interius. (est autē hec parabola) Dic subdit dn̄s parabole expositionē. (Semen est verbum dei) Dicitur autē semen verbū dei propter similitudinē. Primo quia semen qḋ seminatur nisi sub terra cōdiatur: sine fructu manebit. Sic verbū dei qḋ in predicatiōe audi-tur: nisi in profundo memorie seruetur: omino perditur. Unde dauid in psalo. cxviij. In corde meo abscondi eloquia tua vt non peccem tibi. Secūdo quia semen sine beneficio solis nō crescit: sic verbum dei predicatū sine gratia dei adiuuāte inutile existit. Et hec est ratio quare i principio sermonis gratia imploraī: ꝛ sanctoꝝ inuocatio. vt scꝫ ꝙ possibilitas nostra nō obtinet: eoꝝ nobis intercessione donetur. Tertio propter necessitatem reficiendi. Nam sicut semē est materia panis ad refectionem corporis: sic verbum dei est materia predicationis ad refectionē anime. vt patet Deutero. viij. Nō in solo pane viuit homo sed in oī verbo quod procedit de ore dei. Unde Grego. cibus mētis est verbum dei. Postmodum subdit hic auditoꝝ verbi dei quatuor differētias (quod autem secus viā) idest vna pars seminis cecidit secus viā id est in corꝫ vanitati ꝛ voluptati expositū(ꝛ conculcatū est) Cōculcatio trāseūtium significat carnales affectiones (ꝛ volucres celi comederunt illud) per volucres celi intelligūtur demones. Ergo comestio volucrū significat suggestionē demonū. Unde subdit. (deinde venit diabolus ꝛ tollit verbū). i. memoriam verbi(de corde eoꝝ ne credentes salui fiant)inuidet enim diabolus saluti hominū. salus autem per fidem habetur. vt patet Luce. vij. fides tua te saluū fecit. (Nam qḋ supra petrā) hi sunt duri ꝛ rebelles per superbiā(qui cuꝫ audierint cum gaudio suscipiunt verbū) quia tales in audiēdo predicationē delectanī: sed cum de ꝑdicatione recedunt statim decedūt a bono proposito qḋ habuerūt. (ꝛ hi radicem nō habent). s. ꝑfun de firmitatis. Ratio autē quare arbor radices nō habet aliquādo ē: quia nimis sepe trāsplantaī. ꝛ hi frequēter de bono ad malū mutātur. ꝛ ideo non radicanī in bono. Unde subdiī. (quia ad tempꝰ credunt ꝛ in tempore tentationis recedūt) vt patet Ecclīasti. xviij. A mane vsqꝫ ad vesperā immutabiī tempus. (Quod autē cecidit inter spinas hi sunt). s. antij per cupiditatē temporaliū. Diuitie temporales spine vocantur: quia aīaꝫ vulnerant ꝛ pungūt(ꝛ a solicitudinibus). i. a cura superflua in acquirēdo(ꝛ diuitijs). i. ab ipsa rerum abūdantia in possidēdo(ꝛ voluptatibꝰ). i. a seqn̄te luxuria diuitijs vtēdo(eūtes suffocanī) qꝛ qn̄ incipiunt cogitare de spiritualibꝰ: sta

tim se immisceat cogitatio de temporalib9: et prauales suffocat verbū (Quod autē cecidit in terrā bonam) idest in corbonū et deuotum (hi sunt qui in corde bono) per industriam naturalem (et optimo) per gratiā ihesu xpi (audientes verbum dei retinent) scilicet in memoria (et fructū afferunt in pacientia) vnde Mathei. xiij. dicitur. Alij afferunt fructum tricesimū: vt qui sunt in statu coniugali. Alij sexagesimū: vt qui sunt in statu viduali. Alij centesimū: vt qui sunt in statu virginali. ¶ Circa presens euāgelium vbi dicitur. Exijt qui seminat seminare semen suū. dicit Hugo de prato. q predicator verbi dei hoc quod predicat verbo: debet opere implere. vt si predicator predicat mundana: contēpni debet et ipse hoc facere. Si predicat abstinētiam et penitentiā: debet et ipse facere. Si predicat vicia fugere et virtutes habere: debet et ipse virtuosus esse. et sic de alijs. Et sic docere verbo et exemplo. Sic verus predicator dominus ihesus fecit. vt patet Actuū pmo. Cepit ihs facere et docere. ¶ Sequitur in euāgelio. (semen est verbū dei) vbi diligenter est aduertendū. q verbum dei est valde preciosum. quia comparatur corpori xpi. vnde Augustinus. Interrogo inquit vos fratres vl sorores: dicite mihi. Quid vobis plus esse videtur: verbum dei: an corpus xpi. Si vultis verū respōdere hoc vtiq dicere debetis q nō sit minus verbū dei q̄ corpus xpi. Et ideo quāta solicitudine obseruamus quādo nobis corpus xpi ministrat vt nichil ex ipso in terrā cadat: tanta sollicitudine obseruemus qd nobis erogatū aliud aut cogitamus aut loquimur de corde nostro depereat. Ex quibus iam dictis patet q q̄ sciēter et ex proposito desidiose vel saltem contemptibiliter audiūt: grauiter peccant. vnde Augustinus. et etiā allegatur in decretis. Non minus reus erit qui verbū dei negligenter audit: q̄ ille qui corpus xpi in terram cadere ex negligētia sua permisit. Hec ille. Quod specialiter intelligi potest de illo qui negligentia leui in terram sineret cadere eucharistiam. vel ille q negligenter audit cum contēptu verbū dei. vel de illo qui nō curat verbum dei audire in his que sunt de necessitate salutis q̄ pri9 ignorat.

¶ Dñica in quinquagesima euāgeliū. Scdm Lucā. xviij.

In illo tpe. Assumpsit ihesus duodecim discipulos suos: et ait illis Ecce ascẽdimus iherosolimã et consummabũtur oĩa q̃ scripta sunt per prophetas de filio hominis. Tradetur eñ gentibus et illudetur: et flagellabitur et cõspuetur. Et postq̃ȝ flagellauerint occident eum: et tertia die resurget. Et ipsi nichil horum intellexerunt. Et erat verbum illud abscõditũ ab eis: et non intelligebant que dicebantur. Factum est autem cum appropinquaret iherico: cecus quidam sedebat secus viam mendicans. Et cum audiret turbam pretereũtem: interrogabat quid hoc esset. Dixerunt autem ei q͞ ihesus nazarenus transiret. Et clamauit dicens. Ihesu fili dauid miserere mei. Et qui preibãt increpabãt eũ vt taceret. Ipse vero mł'to magis clamabat. Fili dauid miserere mei. Stans autẽ ihesus iussit illum adduci ad se: et cuȝ appropinquasset: interrogauit illũ dicens. Quid tibi vis faciam. At ille dixit. Domine vt videam. Et ihesus dixit illi Respice: fides tua te saluũ fecit. Et confestim vidit et sequebatur illum magnificans deũ Et oĩs plebs vt vidit dedit laudem deo.

Postilla.

Assumpsit ihesus duodecim discipulos. Luce. xviij. Math. xx. Marci. x. Historia huius euãgelij facta est anno xpi. xxxiij. xvij. kł Aprilis. feria. iiij. luna. vi. indictione sexta. Ante initium illi⁹ euãgelij scribit sanctus Lucas in eodem ca. q͞ xp̃s dixit discipulł suis. Amẽ dico vob: nemo est q̇ reliq̃rit domũ aut parẽtes: aut fr̃es aut vxorẽ aut filios ꝑpter regnũ dei:

ꝛ nō recipiat mlto plura i hoc tpe ꝛ in futuro seclo vitā eternā. post modū3 imediate sequit euangeliū illud(Assumpsit ihesus duodecim discipulos suos)Joh. dñs ihesus preuidens ex sua passione discipulos suos pturbandos. ideo pdixit eis passionis penam. resurrectiōis gloriā. vt cū eum morientē cernerent: resurrecturū nō dubitarēt(ꝛ ait illis)sc3 tanq̄ suis secretarijs ꝛ amicis(Ecce ascendimus hierosolymā)quia hierusalē in montanis erat(Et cōsumabunt omnia que scripta sunt per prophetas de filio hominis)idest de virginis filio quia prophete scripserūt de passione xp̄i futura vt patz. hieremie xj. Quasi agnus mansuetus q̄ portatur ad victimā3. Item Jsaie. liij. Sicut ouis ad occisionem ducetur ꝛ quasi agnus coram tondente se obmutescet ꝛ nō aperiet os suum Item Jsaie. liij. Ipse vulneratus ē propter iniquitates nostras. attritus est propter scelera nostra. Itē Jsa. v. Corpus meum dedi percutientib⁹: ꝛ genas meas vellentib⁹ faciem mea3 nō auerti ab increpātibus ꝛ cōspuētib⁹ in me. Hic notandū est cum carnispriuiū est tēpus gaudij ꝛ leticie scdm cōsuetudinem mundi. s. comedere carnes ꝛ bibere vinum. ꝛ delitijs carnalibus perfrui. quare ergo facta mater ecclesia in tēpe iocūditatis cō memorat nobis ꝛ ad memoriā reducit tristia insignia passiōis xp̄i. Respōdet. vt quilibet audiēs hodie predicare euangeliū de passiōe xp̄i sic trahat a vanitatib⁹ ꝛ gaudijs mundi. Unde sequit(tradet enī gētibus)Joh. Traditus ē xp̄s primo a discipulo suo iuda iudeis vt patet Math. xxvj. Quid vultis mihi dare: ꝛ ego vobis eum tradā Secūdo a iudeis pontio pilato q̄ erat preses gentilis. Tertio tradit⁹ est econuerso a pilato ipis iudeis vt flagellaret ꝛ crucifigeret ꝛ illuderetur. Primo enī illusus fuit in domo cayphe potificis: dicentes. Prophetiza nobis xp̄e quis est q̄ te percussit. Secundo in pretorio herodis qui spreuit eum cum exercitu suo: ꝛ illusit ei cu3 veste alba. Tertio in atrio pilati vbi fuit coronatus ꝛ cum arundine in capite percussus. vt patet Mathei. xxvij Et genuflexo ante eum: illudebāt ei dicētes. Aue rex iudeorū. Quarto in patibulo crucis. vt p3 Mat. xxvij. Mouentes capita sua: dixerunt. Uach qui destruis tēplo dei (ꝛ flagellabit) flagellat⁹ enī fuit primo colaphis in facie. vt patet Math. xxvij. Et colaphis eū ceciderūt. Scdo arūdineto i capite. vt p3 Math. xxvij. Et accipiebāt arūdinē ꝛ pcutiebāt caput ei⁹. Tertio flagellis in corpe. vt p3 Joh. xix. Tūc apprehēdit ihm pilatus ꝛ flagellauit eū(ꝛ cōspuet) Cōsputus enim fuit primo a iudeis in domo cayphe. vt patz. Math. xxvij. Tūc expuerūt in faciē eius. Scdo a gētilibus in atrio pilati. vt p3 Joh. xix. Et dabāt ei alapas ꝛ expuētes

in eum ꝛc.(Et postq̄ flagellauerint occidēt eū)Un̄ Gor. Ecce magna crudelitas q2 nō in sufficit eis alterū. s3 vel flagellare vel occidere: sed vtrunq3. Unde pilatus flagellatū voluit dimittere scd3 illud Joh. xviij. Emendatū ergo illū dimittam. Sed iudei noluerunt: sed post flagellationē eū occidi procurauerunt(ꝛ tertia die resurget)In hoc pmittit cōsolationē eius resurrectione. Et eius resurrectio exemplar est nr̄e resurrectiōis(ꝛ ipi nihil horū intellexerūt)Ly. quia adhuc rudes erāt imperiti erāt. ergo nō itellexerūt(factū est aūt cū appropinquaret hierico(Superi⁹ iā xp̄us predixit discipulis suis passionis infirmitatē. s. ne scandalizarētur. Hic ostendit suam potentiā: ꝛ hoc per miraculosā ceci illuminationē. Unde quos terruit verbo: cōfirmauit miraculo. p primū astruitur in eis fides humanitatis per scd̄m fides diuinitatis) Cecus quidam sedebat secus viam mendicans. ꝛ cū audiret turbā pretereuntē)multa enī turba precedebat ꝛ etiā multa sequebat̄ iesū. in quo ostendit̄ testimoniū doctrine(Interrogabat quid hoc esset) ꝛ hoc est valde vtile iterrogare de ihesu idest saluatore(Dixerūt aūt ei. q2 iesus nazaren⁹ trāsiret). Nazaren⁹ est dictus. q2in nazareth est cōceptus: ꝛ etiā ibidē nutrit⁹ (ꝛ clamauit)nō tm̄ clamore exteriori: s3 etiā iteriori. De quo dicit̄ in ps. cxviij Clamaui in toto corde. meo(dicēs fili dauid miserere mei(quasi diceret. Nō pecuniā: sed misericordiā peto. Et ī hoc q̄ hic cecus clamauit. iesu fili dauid miserere mei. cōfitetur vtrāq3 in xp̄o naturā. s. humanā: ī hoc q̄ dicit fili dauid. ẜm enī hūanā naturā natus est ex progenie Dauid. Et diuinam cōfitet̄ in hoc q̄ dicit. Miserere mei. Dei enim est proprīū misereri(Et qui pcibant: increpabāt eum vt taceret)Isti significant homīes a bono alios. retrahentes (Ipse vero multo magis clamabat. fili dauid miserere mei)In quo datur nobis exemplū q̄ quanto magis nobis occurrunt impedimēta: tantomagis est clamandū ꝛ inuocandū diuinum auxilium(Stans autē iesus iussit illum adduci ad se). In quo apparet clementia xp̄i: quia nō dedignatus est stare ꝛ alloqui viles psonas ꝛ pauperes. Unde Hiero. Ecce qui sequi non poterat: stat dn̄s: ꝛ eū vocare iubet ne turba p hiberet. Gorra. Sic deberēt facere principes nr̄i. s3 cū stare videt pauperes cōquerētes: ꝛ facere vocare ad se: vt audirent eorum querimonias: facerentq3 eis iustitiā expedire. Sed iā3 potest dici de aliquibus illud Isaie. j. pupillo non iudicant: ꝛ causa vidue non ingreditur ad illos(Et cum appropinquasset: interrogauit illū dicens. Quid tibi vis vt faciā(quasi diceret: xp̄s nō sanat mutos: sed voluntarios. Un̄ Augu. Qui creauit te sine te nō iustificabit te sine te(At

ille dixit: Dñe vt videam) Ecce bona 1 discreta petitio. Nõ enim petiuit aurum 1 argentum: sed tãtū lumẽ. Unde ps. cxlv. Dñs illuminat cecos (Ipse autẽ dixit illi. Respice) Non apposuit manum nec aliquod vnguentū ad sanandum eum: sed solum verbum. quoniam ipse dixit 1 facta sunt (Fides tua te saluum fecit) Glosa. Ex fide enim interpretatur salus spiritualis. 1 etiam corporalis (Et confestim vidit) Nihil enim medium inter deū 1 factum dei (Et sequebatur illū) Ecce signum perfecte illuminationis. scilicet i corpore 1 in anima. (magnificans deum) Glosa. i. magnum dicens eū magnitudine virtutis. Unde ps. cxlvj. Magnꝰ dominus noster: 1 magna virtus eiꝰ (Et omnis plebs vt vidit quod factum est) Non inuidet vt pharisei (sed laudẽ dedit deo) potẽtie congratulando sanitati ceci. Unde circa pñs euangelium vbi dicit ois plebs vt vidit dedit laudẽ deo. Sed heu hodie plures xpiani deū ñ laudant: sed dehonorãt triplr. Primo quidã honorãt mundū exercentes diuersos malos ludos. 1 per diuersas malas leticias. Nūc laruis demonum in signum ꝙ sunt filij demonū. vtendo nunc alijs paganicis gestis vtendo pro recreatione vtputa corpis: sed reuera pro corporis 1 aie destructiõe. Scdo alij deū inhonorãt: corpꝰ suū pascẽdo contra laudẽ dei. vt pꝫ ad philip. iij. Quorū deus venter est. Et de illo deo quot miracula facit: quere in sermone discipuli super epistolas dñicales sermone. xlv. N. Tertio alij hodie contra laudẽ dei. ducunt choreas illicitas propter quas totiens vnum saltum faciūt versus infernū: quotiẽs vnum in chorea faciunt saltum. in tali enim est peccatū mortale. Unde Augu. Omnis motus peculãtie saltꝰ est in profundū cloace. Et illa auctoritas etiã allegat in summa vitiorum in capitulo de chorea.

¶ Dñica prima in quadragesima euãge. scdm math. iij. ca.

In illo. tẽ. Ductus est iesus in desertū a spū vt tẽptaretur a diabolo. Et cum ieiunasset quadraginta diebus 1 quadraginta noctibus postea esuriit Et ac-

cedens temptator: dixit ei. Si filius dei es dic vt lapides isti panes fiant. Qui respondēs dixit. Scriptū est. nō in solo pane viuit hō: sed in omni verbo qd̄ pcedit de ore dei. Tūc assumpsit eū diabolus in sanctā ciuitatē ꝛ statuit eū supra pinaculū templi: ꝛ dixit ei. Si filius dei es: mitte te deorsum. Scriptū est enī. qꝛ angelis suis mādauit de te: ꝛ in manibus tollent te: ne forte offendas ad lapidē pedē tuū. Ait illi ihus rursus. scriptū est. Nō temptabis dn̄m deū tuū. Iterū assumpsit eū diabolus in montē excelsum valde: ꝛ ostendit ei oīa regna mundi ꝛ gloriā eorum. ꝛ dixit illi. hec omnia tibi dabo si cadens adoraueris me. Tunc dicit ei ihesus. Vade sathana. scriptū est enim. Dn̄m deum tuum adorabis: ꝛ illi soli seruies. Tunc reliquit eum diabolus. ꝛ ecce angeli accesserunt ꝛ ministrabant ei.

¶ Postilla.

¶ Ductus est iesus in desertū Math. iiij. Marci. j. Luce. iij. Temptatus est dn̄s iesus xp̄s anno eiꝰ xxx. viij. idus. Januarij. feria. ij. luna. v. indictione. iij. Ante initiū illius euangelij habetꝛ Luce. iij. factum est aūt cum oīs ppl's baptizaretꝛ a iohāne. ꝛ iesu baptizato ꝛ orante apertū est celū ꝛ descendit spūssanctꝰ corpali specie sicut columba in ipm. Et vox de celo facta est. Tu es filius meus dilectus: in te cōplacui mihi. Et ipe ihesus erat incipiēs quasi annorū. xxx. vt putabatꝛ filiꝰ ioseph. Jesus aūt plenꝰ spūscō: regressus est a iordane. tūc. s. statim post baptismum. (Ductꝰ est iesus). s. spōtanee (in desertū) qd̄ est iter ibrlm ꝛ hierico. vbi quidā homo incidit in latrones. vt habetꝛ. Luce. x. (a spū). s. sctō (vt temptaretꝛ a diabolo) Sor. voluit aūt temptari xp̄s vt temptatorem superaret: vt temptatos cōfortaret: vt modū vincēdi doceret: qꝛ nemo potest esse sine temptationibus: vt pꝫ Job. vij. Militia est vita homis super terrā (Et cū ieiunasset) Ly. vt carnem suā innocentē pro nobis maceraret ꝛ exēplū fidelibꝰ daret etiā ieiunādi (xl. diebus. ꝛ. xl. noctibꝰ) nō vltra ieiunauit: vt virtꝰ diuitatis diabolo celaretur. qꝛ etiā moyses in mōte: ꝛ helyas in itinere tot diebꝰ ieiunauerūt Aliter tamē ieiunauit xp̄s: ꝛ aliter moyses ꝛ helias. non ieiunauerūt virtute ppria sicut xp̄s: sꝫ moyses sustētatꝰ colloqo dei. vt hꝫ Exo. xx. helyas vero ieiunauit in fortitudine cibi semel sūpti. s. cuiusdā panis subcinericij (postea esuriit) p hoc ondit in se veritatē hūane infirmitatis: ꝛ occasionem tēpta-

tori dedit. ideo sequit᷑ (⁊ accedens téptator) scꝫ i specie humana. Ad euidétiā huius téptationis aduer tendū ꝙ diabolus sciebat per pro phetas ꝙ xp̄us futurus erat ver⁹ deus ⁊ verus hō: vt habet᷑ expsse Isa. ix. Paruulus natus est nobis: ⁊ filius datus est nobis ⁊c. sed ne sciebat certitudinaliter ꝙ ihūs na zarenus esset ipse deus. ergo téptā do (dixit ei. si filius dei es). s. natu ralis: ⁊ per cōsequēs ei equalis in potestate (dic vt lapides isti panes fiant) Unde Chrisosto. Cogitauit apud se si poterit de lapidib⁹ face re panes: vere filius dei est. si aūt non poterit homo est (qui respon dens) sapiéter: nec diuinitaté eius poterat perpédere (dixit. Scriptū est) Deut. viij. (Nō in solo pane) .s. corporali (viuit homo: sed in oī verbo qđ pcedit de ore dei) Lyra. qđ verificat᷑ non solū de vita spi rituali: sed etiā corpali: sicut patꝫ de moyse qui ieiunauit. xl. diebus ⁊. xl. noctibus: locutione dei spi ritualiter ⁊ corpaliter sustétatus. Uñ Raba. Sicut corpus hūanuꝫ nō potest viuere sine terreno cibo ita ⁊ aīa nō potest viuere sine dei verbo (tunc). s. postq̄ deuictus ē. (assūpsit eū diabolus) Glo. ⁊ hoc corpaliter Et fm aliquos eum in brachijs portauit. scdm alios ad manū duxit. Sciendū ꝙ hoc nō ē mirꝫ ꝙ xp̄s filius dei pmisit se a di abolo duci. Uñ Grego. in omel. Quid ergo mirū: si se ab illo pmi sit duci q̄ se etiā ꝑmisit a mēbris il lius crucifigi. s. a pilato ⁊ a iudeis q̄ fuerunt mēbra diaboli (in sctā ciuitaté). i. in ierlm q̄ dicebatur sctā. q2 diuo cultui deputata: pro pter téplū qđ erat ibi. nec erat li citū in lege dñi alibi deo sacrifica re (⁊ statuit eū supra pinaculū té pli. Glo. pinaculū dr̄ ambulato riū circa muros tépli: vbi ascéde bāt sacerdotes pplo pdicātes (di xitqꝫ ei. Si fili⁹ dei es mitte te deor sum) Ly. q. di. hoc virtute ppria potes sine periculo. ⁊ etiaꝫ ꝓpter misteriū angeloꝝ tibi seruiétium. (Scriptū est eniꝫ. q̄m angelis suis mādauit de te. ⁊ in manib⁹ tollent te: ne forte offendas ad lapidē pe dē tuuꝫ. Ait illi iesus) Chriso. nihil motus vel indignat⁹: sꝫ cuꝫ multa modestia scripturaꝝ ei respondit. (Scriptū est) Deut. vj. (Nō tépta bis dñm deū tuū) Ly. téptare eniꝫ deuꝫ est q̄rere experimétum de dei virtute absqꝫ necessitate. ⁊ hoc ē pctm̄. q2 q̄ncūqꝫ habet hō aliqđ qđ pōt facere scdm viā humanaꝫ ad euadēdū periculū nō debꝫ illud omittere q̄rendo diuinū experimē tuꝫ. Et ꝓpter hoc pbatio ferri cā dentis ⁊ duella tanq̄ illicita phi bétur ab ecclesia. Per hoc eni re spōdit dñs xp̄us diabolo téptāti ipm̄. q2 cū posset de pinaculo té pli descédere per viā hūanā. s. per gradus ad hoc factos i téplo: nō debebat per aliuꝫ locum descende re. quia hoc esset deum temptare. (Iterum assumpsit eum diabol⁹) Glo. vt si nō ex vno: tū ex reliquo

superaret(in montē excelsū valde et ondit ei oīa regna mūdi)Lyr. nō est sic itelligendum q̄ ex illo loco pñt omia regna et oēs ciuitates determinate videri: sed ostēdēdo diuersas ptes orbis dixit ei. tale regnum est in tali situ: et tale in tali: enarrādo breuiter magnitudinē et gloriā illorū regnorū(et dicit ei. Hec oīa dabo tibi). q. d. in oībus illis faciā te regem. Et hoc diabolus arrogāter loquebat. nō enī potuit facere: sed mētiebat: quia mēdax est et pater eius. s. mendacij. vt ps Ioh. viij. (si cadens)tanq̄ inferior adoraueris me)tanq̄ superiorem. Ecce diabolus cultū diuinum sibi nititur vsurpare. vnde et ab initio appetijt deo se similē fieri: vt habet Isa. xiiij. (Tunc dixit ei iesus. vade sathana). i. recede a me. quia aduersarius es veritati. hoc ait iesus quasi cum indignatiōe qd nō fecit in precedētibus tēptatiōibus. ad ostēdendū q̄ pprias iniurias debet homo patiēter portare: sed dei iniuriam nullo modo sustinere. et hanc veritatē per scripturam confirmat: dicens. (Scriptū est) Deut. vj. (Dñm deum tuum adorabis) Lyra. adoratione latrie q̄ soli deo debet. sancti aūt venerari possunt veneratiōe dulie(tunc reliquit eum diabolus)tanq̄ confusus ex dei triumpho(tunc accesserunt angeli et ministrabāt ei)sicut dño vero proprij serui Ex hoc apparet diuinitas xpi. quia nulla natura est super angelicā nisi diuina

Circa psens euangeliū vbi dicit vt temptaret a diabolo lucifero. Ubi notandū q̄ lucifer fuit de sūmo ordine superioris ierarchie: et in illo ordine supremū ordinem tenuit. cui tanq̄ prīcipi de singulis ordinibus magna multitudo adhesit: quos omnes secū duxit. Lucifer aūt dictus est: quia pre ceteris luxit: sueq̄ pulchritudinis cōsideratio eum excecauit. subditosq̄ habere voluit et nulli subiectus esse concupiuit. primū hominē temptauit et vicit. xpm temptauit et victus est. potestatē suam tunc amisit quaē in vltimis tpibus recuperabit. nunc ligatus: sed in fine mūdi soluetur.

¶ Dñica scda in quadragesima. Euāgeliū scdm Mat xv.

In illo .t. Egressus iesus secessit in partes tyri et sydonis: Et ecce mulier chananea a finibus illis egressa clamauit dicēs ei. Miserere mei fili dauid. filia mea male a demonio vexatur. Qui nō respōdens ei verbum. Et accedentes discipuli eius rogabāt eū: dicentes. Dimitte eam: quia clamat post nos. Ipse autem respondēs: ait. Non sum missus nisi ad oues que perierūt

domus israel. At ille venit & adorauit eum: dicens. Domine adiuua me. Qui respõdẽs ait. Non est bonum sumere panẽ filiorũ & mittere canibus. At illa dixit. Etiam domine. Nã & catelli edunt de micis q̃ cadunt de mensa dominorũ suorum. Tunc respondens iesus ait illi. O mulier magna est fides tua. fiat tibi sicut vis. & sanata est filia eius ex illa hora.

Postilla.

Egressus ihesus secessit in partes tyri & sydonis &c. Mathei xvj. Marci. vj. Hystoria hui⁹ euãgelij facta est anno xp̃i. xxxij. viij. idus May. feria. vj. luna. xix. indictione. v. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Matheus in eodẽ capitu. q̃ christus dixit discipulis suis. Omnis plãtatio quã non plantauit pater meus celestis eradicabitur. sinite illos scʒ phariseos & scribas. ceci sunt & duces cecorum. Cecus autem si ceco ducatum prestet ambo in foueam cadunt. Tunc postmodum sequitur euangelium hodiernuʒ (Egressus Jhesus) scilicet de terra gerazenorum relictis scribis & phariseis calumniatorib⁹ suis qui ex hoc calumniabant: quia discipuli christi transgrederent̃ traditiones seniorum: & non lotis manibus mãducarent. Et hoc ipsi pharisei putabant esse grande peccatuʒ. Christus autem dixit: non lotis manibus manducare non coinquinat hominẽʒ: sed que de corde exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicationes: furta: falsa testimonia: & blasphemie: hec sunt que coinquinant hominem. (secessit in partes tyri & sydonis). Tyrus & sydon sunt ciuitates gentiuʒ site in terra promissionis prope montem lybani. (& ecce mulier chananea) scilicet natione. Nam chananei habitauerũt ĩ terra promissionis ante filios israel. nec poterant per eos totaliter extirpari. vnde ista mulier ab illis qui remãserant descẽderat. Ista autẽ mulier audiuit de miraculis Jhesu xp̃i. & ideo firmiter credebat: quia filiaʒ suam sanare poterat (a finib⁹ illis egressa) Et vt habet̃ Marci. vij. Primo venit ad Jhesum intra domum: sed quia eam ibi non exaudiuit secuta est eum in itinere) clamans. Miserere mei fili dauid) Audiuerat enim christuʒ promissum iudeis descendere de genere dauid. ergo clamauit. miserere mei fili dauid (filia mea male a demonio vexatur. Qui non respõdens ei verbum) Hec est prima duritia quaʒ Christus ostendit huic mulieri. Non propter indignationem: sed vt ex perseuerantia ipsius in prece firmitas fidei eius & deuotio ostenderetur discipulis: vt ipsi discipuli pro ea rogarẽt: vt sic osten

deret nos sanctorum precibus indigere. Unde sequitur (Et accedentes discipuli eius rogabant eum pro ea: dicentes. Dimitte eam quia clamat post nos) Ly. Moti erant ad hoc ex cōpassione videntes fidem et devotionem mulieris (Ipse autem rñdens ait. Nō sum missus nisi ad oues que perierūt domus israel) Ista fuit secunda duritia xpi ad mulierem istam quasi diceret eā nō esse de ouibus israel.i.dei. et per cōsequens relinquebatur quod ipsa erat de ouibus diaboli. Ly. Antiquis prībus iudeorum fuit facta promissio de xpo: sicut abrahe et dauid. sed quia iudei pro maiori parte fidē xpi repulerunt et gētiles eam susceperunt. ideo dicit Hiero. Nō dixit xps hoc quin etiam ad gentes missus sit. Cū autē mulier videret nihil posse ipetrare per appostolos tunc psonaliter ppius accessit. vnde sequitur (At illa venit et pcidit ad pedes eius et adorauit eum) scilicet tanquam dominum et creatorē oium creaturarum: tanquam deum celi et terre: tanquam preceptorē angelorum et hoium (dicens. Dñe adiuua me) Et quia filie infirmitatē suā estimat. ideo dicit. dñe adiuua me (Qui rñdēs: ait Nō est bonum sumere panē filiorum et mittere canibus) Hec ē tertia duritia quia eam canē appellauit: et nō esse dignā pane (At illa dixit. Etiā dñe) Hic ondit humilitas mulieris huius quia ipsa fatebatur se esse canem: dicens (etiā dñe) quia verum est quod dicis. nec peto panē integrum sed micam (Nam et catelli edunt de micis que cadunt de mensa dñorū suorum) quasi diceret quia sicut catelli aliqua modica: vtpote micas cadentes de mensa percipiunt: sic et ego gentilis debeo saltē modicum quod pcipere de bñficijs tuis. Queritur hic quare xps huic mulieri tantā ostēdit duritiā. Rñdet Hieronym⁹ hoc fecit vt exēplū pseuerantie nobis daret: et eius fidem et cōstantiā probaret: et pbatā manifestaret (Tunc rñdens ihesus ait illi. O mulier magna est fides tua) Jacobus parisiēsis. hoc patet ex hoc quia filiam nō secum adduxit ad iesum sed eam dimisit in domo: nec xpm ad eam petiuit. quia credebat eum posse filiā suā liberare solo verbo (fiat tibi sicut vis) Lyra. quasi diceret. fides tua hoc meretur Chrisosto. Hic ostendit quantū valet constantia oronis. quia quod apli nō obtinuerunt ista pfecit (et sanata est filia eius ex illa hora) scilicet qn sermo xpi processit ex ore eius quia cum rediit domū inuenit filiā sane mentis. et plene liberatā et sanatam. Circa prīsēs euāgeliū vbi dicitur. filia mea a demonio vexatur. Notādū quod ad hoc quod qs nō possit vexari a diabolo duo valēt. Primo vt quis sibi a pctō caueat: presertim mortali: et si incidit statim cōuertatur: quia in talē demon potestatē nō habet: vt probat Cassianus in collatione patrū per exemplum de santo Antonio: quē duo magi odientes per tres successiue demones eijcere de cella sua cona-

bantur. Cũ antẽ beatus anthoni⁹ tẽptationẽ amarissimã sentiens o-raret: ⁊ signo crucis se muniret: sẽ per vacuũ demones recesserũt. Et sic tandẽ magi illi a beato Anthonio virtutem crucis xp̄i ⁊ fidei catholice discẽtes: ad fidem cõuersi sunt. Tunc diffiniuit beat⁹ anthonius nullaten⁹ demones posse mẽtem cuiusq; vel corpus inuadere: nisi eam primũ destituerint omnibus cogitatiõibus sanctis: ⁊ nisi prius mentẽ possiderit. Secundo valet fidei symbolũ dictũ vel crucis signũ pro se vel suis impressũ. Exẽplũ patet in dialogo Grego. libro. iij. ca. vij. de iudeo custodito per signũ sancte crucis.

¶ Dñica tertia in quadragesima: euãge. Scdm Lucã. xi.

In illo tp̄e Erat Ihus eijciens demoniũ: ⁊ illud erat mutũ. Et cũ eiecisset demoniũ locutus est mutus: ⁊ admirate sunt turbe. Quidam aũt ex eis dixerũt. In beelzebub principe demoniorum eijcit demonia. Et alij temptantes signũ de celo querebant ab eo. Ipse autẽ vt vidit cogitationes eorũ: dixit eis. Omne regnuʒ in se diuisum desolabitur: ⁊ domus supra domum cadet. Si autẽ ⁊ sathanas in seipsum diuisus est: quomõ stabit regnũ eius: quia dicitis in beelzebub eijcere me demonia. Si auteʒ ego in beelzebub eijcio demonia: filij vestri in quo eijciunt. ideo ipsi iudices vestri erunt. Porro si in digito dĩ eijcio demonia: p̄fecto peruẽit in vos regnũ dei. Cum fortis armatus custodit atriũ suũ: in pace sunt ea que possidet. Si autẽ fortior illo superueniens vicerit euʒ: vniuersa arma eius auferet in quibus confidebat: ⁊ spolia eius distribuet. Qui nõ est mecũ aduersum me est: ⁊ q̃

nō colligit mecū dispgit. Cū immundus spiritus exierit ab homine ambulat per loca inaquosa: querens requiem ⁊ nō inueniēs dicit. Reuertar in domū meam vnde exiui. Et cum venerit: inuēit eam scopis mūdatā ⁊ ornatam. Et tunc vadit ⁊ assumit alios septem spiritus secum nequiores se: ⁊ ingressi habitāt ibi. Et fiunt nouissima hoīs illius peiora prioribus. Factū est autem cum hec diceret: extollēs vocē quedam mulier de turba dixit illi. Beatus vēter qui te portauit ⁊ vbera que suxisti. At ille dixit. Quinimo: beati q̄ audiunt verbū dei: ⁊ custodiūt illud.

Postilla.

Erat ihs eiiciens demoniū Luce. xi. Math. xij. Mar. iij. Hoc euāgeliū factū est anno xpi. xxxj. kl. decēbris. feria. v. inditiōe. iiij. luna xvij. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit sanctus Lucas in eodē ca. Factū est cū esset ihs in loco quodam orans: vt cessauit dixit vn⁹ ex discipulis eius ad ipsuꝫ Dñe doce nos orare: sicut Iohēs docuit discipulos suos. Et ait illis. cū oratis dicite. Pater nr̄ qui es in celis sanctificet̄ nomen tuū. ⁊c. Tunc postmodū sequit̄ euāgeliū hodiernū. (Erat ihs eiiciens demoniū) Gor. Cōuenienter aūt post documentū oīonis ponit miraculū expulsionis demonis: q: hic est vn⁹ effectus oīonis. vt patet Mar. ix. Hoc gen⁹ demonioꝝ in nullo potest exire: nisi in oīone ⁊ ieiunio (⁊ illud). s. obsessū nō demoniū (erat mutū) Gor. s. ab effectu: q: mutū faciebat hoiem. Et Math. xij. habet̄ q̄ etiā cecus erat. ⁊ Marci. ix. q̄ etiā surdus erat. Unde Beda. in vno hoīe tria perpetrata sunt miracula. cecus videt. mutus loquitur.. possessus a demonio liberat̄ (Et cū eiecisset locut⁹ est mutus: ⁊ admirate sunt turbe). s. simplices ⁊ minores. maiores autē calūniabant̄ miraculū ⁊ blasphemabāt. Unde seq̄tur. (Quidā aūt). s. scribe ⁊ pharisei (dixerunt. In beelzebub principe demonioꝝ eiicit demonia) miraculū illud erat publicū: ⁊ ideo denegare nō poterāt. sꝫ peruertere conabātur: dicentes q̄ virtute demonis factū esset. Odiū eñ ⁊ inuidia peruertunt iudicia: ⁊ facta interp̄tant̄ ad deteriorē partem. Scribe aūt ⁊ pharisei valde oderūt xp̄m: q: acriter arguebat eoꝝ vitia. ⁊ ideo miracula diuina virtute facta dixerūt fieri arte magica. s. in beelzebub p̄ncipe demonioꝝ. vnde Beda. Cult⁹ ydolatrie a rege ciuitatis ninive ortū habuit: qui de morte patris sui nomine Bel: in tantū doluit q̄ ob memoriā suā auream statuam patris sui ymaginē ⁊ similitudinē habentē fe

cit: quā habuit in tanta reuerētia vt si aliqui fugitiui vel facinorosi ad eam cōfugerēt: erāt securi de vita sua. Ideo ceperūt et honores diuinos ei. s. ymagini exhibere: videntes regi placere in hoc. quo exemplo ceteri de locis adiacētibus in in honore patrū suoꝝ statuas aureas fecerūt: et sic creuit ydolatria

¶ Beelzebub interp̄tatur vir muscaꝝ siue habēs muscas: qꝛ musce congregabātur ad ydolū illud ꝓpter cruorē aīalium que ibi immolabātur. In p̄dicto aūt simulacro dicebāt iudei p̄ncipem demonioꝝ habitare. tum qꝛ illud dicit̄ p̄mū fuisse ydolū: sicut dicitur in historijs. tū qꝛ cultus ei⁹ apud gentiles generalior erat atq; celebrior. Et per ipsuz dicebāt xp̄m eijcere demonia. hoc aūt ex magna inuidia Unde Chriso. Inuidus nō querit quid dicat: sꝫ solū vt dicat. (alij tē tātes signū de celo q̄rebāt ab eo) Glo. fortassis q̄rebāt descēsum ignis de celo: sicut factū fuit in tp̄e helye. iij. regū. xviij. aut māne per descēsum sicut tp̄e moysi. vt patz Exodi. xvi. vel sicut tp̄e Josue sol stetit spacio vni⁹ diei. Josue. x. vel sicut tp̄e Ezechie. sol retrocessit decē gradib⁹. vt habet̄ Isa. xxxviij. (Ipse āt vt vidit cogitatiōes eoꝝ) Beda. nō ad dicta: sed ad cogitata xp̄s respōdit. vt vel sic ꝯpellerent̄ credere patri ei⁹ qui cordis occulta videbat. Hoc eñ nō pōt demō nec aliq̄ creatura: sꝫ solus de⁹. vt et ipsi in sua scriptura habebant. Unū. iij. Regū. viij. Tu solus nosti corda filioꝝ hoim. Itē. i. Regū ca. xvi. Homo videt ea q̄ patēt: deus autē intuet̄ cor. (dixit eis Omne regnū in seip̄m diuisum desolabitur) .i. destruet̄. Nam vt dicit Hiero. parue res cōcordia crescūt: discordia maxime res dilabunt̄. vñ Aristo. Oīs eñ virt⁹ vnita fortior est seip̄a dispersa. (et domus supra domū cadet) Glo. dom⁹ supra domū cadit cū habitatores vni⁹ domus a familia alteri⁹ domus opprimūtur (si aūt sathanas in seip̄m diuisus est). s. ita vt vn⁹ expellat aliū (q̄uo stabit regnū ei⁹). i. potestas ei⁹ (Si aūt ego i beelzebub eijcio demonia) vt vos dicitis (filij vr̄i) .i. apl̄i q̄ scd̄m carnē a iudeis nati sunt (in quo eijciūt) q̄si diceret. si filij vr̄i. i. apl̄i quib⁹ dedi potestatē sup demonia in noie meo demonia eijciūt: iniquū est dicere me in virtute beelzebub demōia eijcere. (id̄o ipsi iudices vr̄i erūt) qꝛ existētes assessores mei in finali iuditio sentētiā meā approbabūt (porro si ī digito dei). i. in v̄tute sp̄ussc̄ti. q̄ bene digito ꝯparat̄. sicut. n. digit⁹ ꝓcedit a corpe et manu: sic spirit⁹ sc̄tūs ꝓcedit a p̄re et filio (ꝓfecto puēit ī vos re. dei) Gor. sñia diuini iudicij. vñ. Augu. Regnū dei est p̄tās iudiciaria qua dāpnant̄ impij: et a xp̄ifidelibus secernūtur (cum fortis armatus) idest diabolus (custodit atriū suū) Gor. idest mundū: quia diabolus ante aduētum dñi nostri ihesu xp̄i in mūdo

fine cõtradictiõe principabat (in pace sunt oia q̃ possidet). i. om̃es pctõres q̃ obediũt ꝛ fauẽt ei in pace sunt q̃tum ad diabolũ. Ũn gre go. Illos pulsare negligit quos q̃ eto iure possidere sentit (si aũt fortior eo supueniens). s. xp̃s (vicerit eũ: vniuersa arma ei⁹ auferet in q̃bus ɔfidebat) Christus em̃ cũ factus fuit homo: inuasit diabolũ: ꝛ arma ei⁹ abstulit. i. astutias ꝛ nequicias ipsius (ꝛ spolia). i. hoĩes ab eo deceptos xp̃s p se ꝛ conse⸗quẽter per ap̃los suos ad noticiã veritatis ꝛ fidẽ sancte trinitatis reuocauit. q̃ spolia xp̃us distribuit cũ fideles suos custodie angeloꝝ mãcipaitu: ꝛ dona sp̃ussancti eis tribuit: resistẽdo ampli⁹ tẽtationibus suis (qui nõ est mecũ contra me est) q̃si diceret ẽm glosaꝫ. opera mea nõ cõueniũt cum opibus diaboli. Ego em̃ volo bonũ: ille vero malũ. ego amo humilitateꝫ: ille supbiã. ego diligo castitatẽ: ille luxuriã. ego volo aĩas saluare: ille pdere. (ꝛ q̃ nõ colligit mecũ) in vnitate fidei ꝛ dilectiõis dei ꝛ p̃ximi (dispergit) q̃ꝛ sicut officiũ xp̃i est dispersa cõgregare: sic ecõuerso officiũ diaboli est cõgregata dispergere (cũ immũdus sp̃us exierit ab hoĩe). s. per cõtritionẽ cõfessionẽ ꝛ verã penitentiã (ambulat per loca inaquosa). i. arida. Et intelligũtur corda fideliũ in quib⁹ exsiccatus est humor mũdane lasciuie qui diablo resistũt nõ consentientes suis suggestionib⁹ vt peccent sed viriliter resistũt sibi (querens requiẽ ꝛ nõ inueniẽs) q̃ꝛ ibi reqes cit sp̃ussanctus per bonas meditationes: spũs malignus illuc intrare nõ audet (dicit reuertar i domũ meã). s. q̃ olim erat mea (vnde exiui). i. expulsus sum p penitẽtiam. (ꝛ cũ venerit inuẽit eã scopis mũdatã ꝛ ornatã). s. per pñiam ꝛ vacantẽ bono operi. Ũn necesse est vere penitẽti vt semp aliq̃d boni operis faciat: ne diabolus inueniat eum ocio suꝫ (tunc vadit ꝛ assumit septẽ sp̃us neq̃ores se) p septenariũ numeꝝ intelliguntᷣ septẽ pctã mortalia. Ũn Grego. Magdalena septẽ demonia habuit q̃ vniuersis vicijs plena fuit (ꝛ ingressi habitant ibi) q̃ꝛ de domo dei fit habitatio demonũ (ꝛ erunt nouissima hoĩs illi⁹ peiora priorib⁹) q̃ꝛ q̃dlibet peccatũ in recidiuãte pei⁹ est q̃ simile ante recidiuũ ꝑpter ingratitudinẽ. (factũ est aũt cum hec diceret). s. xp̃s loquẽdo contra iudeos ipsos redarguẽdo (extollens vocẽ). s. in xp̃i comẽdationẽ (quedã mulier de turba) Glo. non diues: nõ nobilis: sed de om̃ni plebe. q̃ꝛ fuit sancta Marcella famula sancte marthe: que audiẽs xp̃m a iudeis ꝛ pharis eis blasphemari ꝛ dehonestari. ꝛ nõ valẽs vlterius sustinere: ad laudẽ filij dei ꝛ cõfutationẽ iudeoꝝ ꝛ phariseoꝝ ꝛ scribaꝝ prorupit in laudem filij ꝛ matris dicẽs. (Beatus vẽter q̃ te portauit) ꝛ sic matrẽ dei ex filio laudat q̃ꝛ ab ip̃o filio habet gratiã ꝛ glo

riam. Et vere beatus vēter: qꝛ ibi
deus fact⁹ est homo. eternus. tem
poꝛalis. immoꝛtalis. moꝛtalis. Ut
patet Joh. i. Et verbū caro factū
est. (⁊ vbera q̃ suxisti). s. a quib⁹
alimentū lactis suscepisti. (At ille
dixit Quinimo) quasi diceret. nō
tantū illa est beata q̃ me poꝛtauit
in vtero suo ⁊ lactauit me ex vbe
ribus suis: immo etiā (beati q̇ au
diūt verbū dei) aure interius coꝛde
credētes (⁊ custodiūt illud) opere
implētes. qꝛ nō auditoꝛes legis iu
stificabūtur: sed factoꝛes legis. vt
patet Roma. ij. Beati ergo in spe
in pꝛesenti: sed in futuro in re. Cir
ca pꝛesens euangeliū vbi dicitur.
Erat ihesus eijciens demoniū ⁊ il
lud erat mutū. querit̄ cum xp̄s fe
cit multa miracula: ⁊ suām miseri
coꝛdiā pluribus hominib⁹ indul-
sit: eos ab infirmitatibus liberan
do: quibus vel cui suā misericoꝛ-
diā magis dicitur exhibuisse. Res-
pondet̄ q̄ dn̄s Jhesus xp̄us vt di
cunt sancti doctoꝛes Augustinus
hieronim⁹ Chꝛisostomus. nunq̃
liberauit aliquez coꝛpoꝛaliter q̇n
etiā spiritualiter. ⁊ nunq̃ partē li-
berādo quin etiā totū hominē li-
beraret. Nichilhominus si habe
mus respectū ad grauitatem cum
vna infirmitas sit grauioꝛ alia: a
grauioꝛi liberādo īfirmitate dicit̄
misericoꝛdi⁹ se habuisse. Sed que
ritur: que tamen inter alias est ma
ioꝛ infirmitas. Respondeo q̄ illa
que totū occupat hominē: ⁊ coꝛ-
poꝛaliter ⁊ spiritualiter: plus q̃ il
la que solum coꝛpoꝛaliter. Sz que
est illa. Respōdeo q̄ possessio ho
minis a diabolo. in alijs infirmi-
tatib⁹ coꝛpus affligitur ⁊ anima
nō: quia stat in suo sensu. Sz quā
do homo a diabolo inuadit̄ ⁊ ve
xatur vt patet experiētia: tūc quo
ad animā homo affligitur ⁊ ratio-
nis vsu pꝛiuatur: ⁊ deinde coꝛpus
vexatur. Ergo domin⁹ noster ihe
sus xp̄s hominem a diaboli mani
bus liberando: suam misericoꝛdiā
magis in his q̃ in alijs ostēdit.

¶ Dn̄ica media in q̄dꝛagesi ma euāge. Scd̄m Johem. vj.

In illo tp̄e. Abi
it ih̄s trans ma
re galilee quod
est tyberiadis: ⁊
⁊ sequebatur eū

multitudo magna: quia videbant signa que faciebat super his qui infirmabantur. Abiit ergo in montem ihesus: et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem proximū pascha dies festus iudeorū. Cum sublevasset ergo oculos ihesus et vidisset quia multitudo maxima venit ad eū: dixit ad philippū Unde ememus panes vt mādučēt hi. Hoc autem dicebat tentans eum. Ipse eñi sciebat quid esset facturus. Respondit ei philippus. Ducentorū denariorū panes nō sufficiunt eis: vt vnusquisq; modicum quid accipiat. Dixit ei vnus ex discipulis eius andreas frater symonis petri. Est puer vnus hic qui habet quinq; panes ordeaceos: et duos pisces. sed hec quid sunt inter tantos. Dixit ergo ihesus. Facite homines discumbere. Erat autē fenū multum in loco. Discubuerūt ergo viri numero quasi quinq; milia. Accepit ergo ihesus panes: et cum gratias egisset: distribuit discumbentibus. Similiter et ex piscibus quantum volebāt. Ut autem impleti sūt: dixit discipulis suis. Colligite que superauerāt fragmenta ne pereant. Collegerunt ergo et impleuerūt duodecim cophinos fragmentorū ex quinq; panibus ordeaceis et duobus piscibus q̄ superfuerunt his qui manducauerant. Illi ergo homines cū vidissent quod fecisset signum dicebant. Quia hic est vere propheta: q̄ venturus est in mūdū.

Postilla.

Abiit ihesus trās mare galilee. Johis. vi. Mathi. xiiij. Mar vi. Hoc euāge. factū est anno xpi xxxij. ydus Aprilis. dñica. lūa. xxij indictione. v.. Ante initiū illi⁹ euāgelij habet Johis. v. q̄ xp̄us dixit iudeis et phariseis et scribis. Ego cognoui vos q: dilectionē dei nō habetis in vob. Ego veni in noie patris mei et nō accepistis me: si alius venerit in noie suo: illū accipietis. Quomodo potestis credere vos qui gloriā ab inuicem accipitis: et gloriā que a deo solo est nō queritis. Nolite cogitare q: ego accusaturus sum vos apud patrē est qui accusat vos moyses: i quo vos speratis. Si enim crederetis moysi: crederetis forsitā et michi.

De me em̄ ille scripsit. si aūt illius litteris nō creditis: quomō verbis meis credetis. (Post hec aūt abijt ih̄s trās mare galilee) Judei em̄ q̄rebant xp̄m interficere: ⁊ nō erat adhuc tp̄s passiōis sue. ideo abijt trās mare galilee: ⁊ tūc pauit multitudinē in deserto. Et istud miraculū factū est in p̄ncipio tertij anni predicationis xp̄i circa pascha. in quo die festo decollat⁹ fuit sanctus Joh̄es baptista. ¶ Itē notandū scd̄m Nicholaū de lyra. ꝙ mare galilee est quidā lacus magnus per quē transit iordanis fluuius. dicitur mare scd̄m modū loquēdi hebraycū: in quo om̄is cōgregatio magna aquaꝝ vocatur mare. Et dicit̄ mare galilee a prouincia vel regione: sicut mare anglicanū Et dicitur mare tyberiadis: ex nomine ciuitatis edificate in litore q̄ antiquitus cenereth dicebatur. Sz ab herode tetrarcha reedificata ⁊ ampliata: tyberias est vocata in honorē tyberij cesaris (⁊ sequebatur eū multitudo magna q: videbant signa que faciebat super his qui infirmabātur) vn̄ Marci. vi. Percurrētes vniuersā regionē illā ceperūt in grabatis eos q̄ se male habebāt circūferre vbi eum audiebant esse. ⁊ sanabat om̄es (Subijt ergo in montē) Ly. quia erat locus deuotionis ⁊ doctrine apt⁹ (⁊ ibi sedebat cuz discipulis suis) docens eos ⁊ consolādo eos (erat autē proximū pascha dies festus iudeoꝝ) Sciendū ƀm Thomā de aquino: ꝙ in sequenti pascha fuit xp̄s crucifixus. vt habetur Joh̄is xiij. vnde ab isto miraculo. scz. de quinqz panibus vsqz ad passionē xp̄i fluxit vnus annus. Ad istō pascha nō ascēdit xp̄s vt aspectu suo nō excitaret furorē ⁊ inuidiaz iudeoꝝ (Cuz subleuasset ergo oculos ihesus ⁊ vidisset quia multitudo maxima venit ad eum) scz propter deuotionē. Unde dicitur Mathei. xiiij. ꝙ secute sunt eum turbe pedestres de ciuitatibus. Ly. tantū em̄ desiderabāt audire xp̄m ꝙ omiserūt apportare alimenta. propter quod necessariū fuit fieri h⁹ miraculū (dixit ad philippū) Sed quare nō querit a iuda qui erat dispensator. Respōdet beatus Tho. super Joh̄ez. ꝙ philippus erat oriundus de illa patria: ⁊ ideo specialem sollicitudinē gerebat de turba (vnde ememus panes vt manducēt hi: hoc autē dicebat tentās eum) Tho. xp̄s nō quesiuit vt addisceret: sed vt philippum probaret (ipse em̄ sciebat quid facturus esset. R̄n̄dit philippus. Ducētoꝝ denarioꝝ panes nō sufficiunt eis) Ly. quasi dicat: pauperes sumus tantā pecuniā habere non possumus. ⁊ si haberemus: non sufficeret pro refectione eoꝝ. Ideo sequitur (vt vnusquisqz modicū q̄d accipiat) Thomas. ⁊ est argumentū expressum ꝙ xp̄us cū tota familia sua nō habebat ducentos denarios. Hodie tamē paꝝ videtur vno clerico vel episcopo habere centū

marcas annuatim: et vtinam bene expendat. (Dixit ei vnus ex discipulis eius andreas frater symonis petri. Est puer vnus hic qui habet quinque panes ordeaceos et duos pisces) et puer iste dicitur fuisse Marcialis: qui fuit de parentela sancti petri et andree fratrum. Unde Chriso. Andreas erat excellentior in fide quam philippus nondum perfectus. quia videtur aliqualiter credidisse quod possent per xpm multiplicari panes isti. quod autem addit(sed hec quid sunt inter tantos) ostendit imbecillitatem fidei eius: putabat enim quod non sic sufficeret parum sicut multum: nec plene capiebat omnipotentiam xpi. Et qualiter enim poterat satiare multitudinem de paucis sicut de multis. (Dixit ergo ihesus. Facite homines discumbere). i. ordinate sedere ad comedendum. Et apostoli obedientes verbo xpi ita fecerunt. non interrogantes quid deberent homines comedere. (Erat autem fenum multum in loco) Ly. hoc interponitur ad ostendendum quod locus erat aptus ad sedendum. Tho. terra enim illa valde calida est: et ideo tempestiuius metunt quam nos hic in terris nostris: ergo circa pascha habuerunt fenum in pratis. (Discubuerunt ergo viri quasi numero quinque milia) exceptis mulieribus et paruulis que non numerantur hic secundum legalem consuetudinem: sed solummodo viri a viginti annis et supra. vt habetur Numeri. i. c. Attende secundum hiero. cuilibet millenario correspondebat vnus panis. (Accepit ergo ihesus panes). s. in manibus suis. Tho. et sic panes illi multiplicati sunt in manibus suis virtute omnipotentie sue. Et qui potuit panes illos sic mirabiliter multiplicare: potest etiam panem in corpus suum vertere. (et cum gratias egisset). i. cum bene dixisset panes eo modo quo solitus erat benedicere mensam. In hoc dat nobis exemplum vt in principio mense dicamus benedicite qui sciunt: aut vnum pater noster. et in fine mense gratias deo: quia omnia bona temporalia sunt dona dei (distribuit discumbentibus) Tho. non ipse per se: sed per discipulos. dedit enim discipulis: et discipuli apposuerunt turbis. vt dicitur Mathei xiiij (similiter ex piscibus quantum volebant). i. vsque ad saturitatem. (vt autem impleti sunt). i. abundanter refecti (dixit discipulis suis) non turbis quia discipuli fuerunt seruitores. et ideo voluit vt ipsi reliquias leuarent (Colligite que superauerunt fragmenta ne pereant) Precepit hec xps ad confirmationem veritatis et manifestationem miraculi. Tho. in hoc dat nobis xpianis exemplum: vt post prandium reliquie non dispendatur: sed propter pauperes colligantur (Collegerunt ergo et impleuerunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus ordeaceis et ex duobus piscibus que superfuerunt his qui manducauerant) Ly. hoc dicit ad euidentiam miraculi quod plus remansit quam a principio appositum fuit. Tho. ex

iam dictis patet ꝙ pares erant co pbini numero aplorũ: in quo mõstratur ꝙ doctrina aplorũ per totum orbem erat distribuẽda ex reliquijs doctrine xpi (Illi ergo homines cum vidissent qd fecisset signũ) Lho. tã magnũ ⁊ apertũ ⁊ tã optimũ in multiplicatione panũ: ⁊ in multitudine reliquiarũ (dixerunt. hic est vere propheta) Ly. iudei sciebãt ꝙ xpus erat promissus in lege per moysen tanꝗ propheta ceteris excellentior. vt habetur Deut. xviij. Prophetam de gente tua ⁊ de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi dñs de⁹ tuus: ipm tãꝗ me audies. Hoc est impletũ in ipo dño nro ihesu xpo. ergo dicebant (hic est vere propheta). i. ille magnus propheta promissus nobis a moyse (qui venturus est in mundũ) ad ipm saluandũ. Sic aũt non venerunt alij pphete: sed solum ad denunciandũ istius aduentum. Circa presens euangeliũ vbi agit̃ de illo cõuiuio quinqȝ panũ querit̃ primo qui ministri fuerũt in illo cõuiuio. Rñdet̃ ꝙ discipli xpi quibus xps dixit. facite hoĩes discũbere. Et Marcialis fuit puer iste qui habuit quinqȝ panes: et duos pisces. vt habet̃ in legenda sua. Scdo querit̃ quot fuerũt cõuiue. quia forte quinqȝ milia virorum. Sed cur non noĩant̃ femine: cum tales hodie plusꝗ viri se qui videant̃ xpm in audiendo sermones. in perceptiõe eucharistie: ⁊ in ecclesiarũ frequẽtatione. Respondet Theophilus. Scripture consuetudinẽ sequit̃ hic ioãnes que scriptura solũ a. xx. annis vsqȝ ad quinquaginta numerat viros ad bella aptos sicut moyses fecit Numeri. j. Querit̃ tertio ꝗs fuit magister ⁊ cocus in cõuiuio. Respondet̃ ꝙ xps qui accepit panes in manus suas in signũ ꝙ sua potentia qua creauit celũ ⁊ terrã qua gubernat mundũ posset multiplicare panes: nõ nouos panes creando scdm Thomã in. iij. parte sũme: sed preiacentes multiplicando (similiter ex piscibus quantum volebant) Quarto querit̃ an panes isti ⁊ pisces fuerunt optimi ⁊ sapidissimi. Respõdet Jacobus ianuensis. Credendũ est ꝙ sic saltem ĩ sua specie. ⁊ a simili probat per Chrisosto. super illud Joh. ij. vbi xps in nuptijs mutauit aquã in vinum vbi sic dicit. talia sunt xpi miracula vt multo his que p naturam fiunt speciosiora vt vtiliora fiant. Quinto querit̃ cur nõ vinum propinauit hoĩbus istis quos sic pauit quinqȝ panib⁹ ⁊ duobus piscibus. Respondet̃ ꝙ potuit esse vt panes ⁊ pisces proprietatem habuerunt tam cibi ꝗ pot⁹. Sicut etiã adhuc hodie apothecarij sciunt cõficere electuaria cibi simul ⁊ potus naturam habentia.

¶ Dominica in passione euãgelium scdm Joh. viij.

N illo tpe. Dicebat iesus turbis iudeorum & principibus sacerdotuz. Quis ex vobis arguet me de pctō. Si veritatē dico vobis: quare non creditis mihi. Qui ex deo est verba dei audit. ppterea vos non auditis: qꝛ ex deo nō estis. Rn̄derūt ergo iudei & dixerūt ei. Nōne bn̄dicimus nos: qꝛ samaritanus es tu: et demoniū habes. Rn̄dit iħs Ego demoniū nō habeo. sed honorifico prēm meuz: & vos inhonorastis me. Ego aūt nō qro gloriā meā Est qui qrat & iudicet Amē amē dico vobis. si qs sermonē meū seruauerit mortem nō videbit ineternū. Dixerūt ergo iudei. nūc cognouimus qꝛ demoniū habes. abrahā mortuus ē & pphete: & tu dicis. si qs sermonē meū seruauerit mortē nō gustabit ineternū. nunqd tu maior es prē nostro abrahā q̄ mortuus est: et pphete mortui sūt. Quem te ipm facis. Rn̄dit iħs. Si ego glorifico meipm: glīa mea nihil ē. est pr̄ meus q̄ glīficat me quē vos dicitis: qꝛ deus nr̄ ē: & nō cognouistis eū: ego autē noui eū. Et si dixero quia non scio eū: ero sīlis vobis mēdax. Sed scio eum & sermon ē eius seruo. Abrahā pr̄ vr̄ exultauit vt videret diē meū: vidit & gauisus est. Dixerūt ergo ad eū iudei. Quinqginta annos nōdū habes: & abrahā vidisti. Dixit eis iħs. Amē amen dico vobis: anteq̄ȝ abrahā fieret ego sū. Tulerūt ergo lapides vt iacerēt in eū. Jesus aūt abscōdit se: & exiuit de téplo.

¶ Postilla.

¶ Quis ex vobis arguet me de pctō. Joh. viij. Hystoria hui⁹ euāgelij facta est anno xpi. xxxij. x. kl. octobris. feria. iij. initiōe. v. Ante initiū illius euangelij scribit sctūs iohānes in eodem capitu. q

iudei dixerunt xpo. Pater nr̄ abraham est. Dixit ei iesus. si filii abrahe estis opa abrahe facite. Nunc aūt q̄ritis me interficere hoiem q̄ veritatē vobis locut⁹ sū quā audiui a deo: hoc abraham nō fecit. Et post pauca. vos ex pr̄e diabolo estis. ⁊ desideria pr̄is vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio ⁊ in veritate nō stetit: quia nō est veritas in eo. Cū loquitur mendaciū: ex ꝓpriis loquit᷑: quia mendax est ⁊ pater ei⁹. Tūc imediate sequit᷑ euāge. hodi. (Quis ex vobis arguet me d̄ pctō) Ly. q. d. si h̄etis aliq̄d pctm̄ q̄d possitis super me oñdere: parat⁹ sū audire ⁊ me rōnabilr̄ purgare. ⁊ iō cū hoc nō possitis facere (si veritatē dico vobis) si pro q̄ (q̄re non creditis mihi) ⁊ subdit causā dicēs (Qui ex deo ē verba dei audit) Notandū q̄ aliq̄d ex deo ē duplr̄. Uno mō ꝑm naturā. ⁊ sic oīs creatura ē ex deo q̄ est largit⁹ ei esse. Alio modo sūt sp̄aliter ex deo p grām. vt q̄ recte credūt in deū ⁊ mādata ei⁹ seruant De illis dicit dn̄s (qui ex deo est: verba dei audit) delectabiliter ⁊ libēter. nā qui deū diligit libēter deo loqui audit (ꝓpterea vos non auditis). i. non recipitis nec creditis: nec etiā intelligere curatis verba dei de ore meo (quia ex deo nō estis) ⁊ per consequēs sequitur q̄ sitis ex diabolo: non per creationem: sed per imitationem. Tho. Ex deo namq₃ sunt scd̄m naturā: sed ex deo nō sunt vitio ⁊ praua affectione (R̄nderunt ergo iudei ⁊ dixerunt ei.) Lyra. Modus hominū inuidorū ⁊ pessimorū qui nesciūt rationabiliter respōdere est ad cōuitia se cōuertere. Et ideo iudei nō habentes quid rōnabiliter xpo respōderēt ad cōuitia se cōuertunt. dicentes. (Nōne benedicim⁹ nos quia samaritanus es) Et in hoc intendunt xpo conuitiari. Tho. erāt enim samaritani viles ⁊ abiectissimi scd̄m opinionē iudeorum. Un de ioh̄. iiii. Non enim coutuntur iudei samaritanis. Lyra. Lic₃ xps esset iudeus genere ⁊ non samaritanus: tamē vocant eum samaritanum. quia vulgare erat apud iudeos q̄ homies malos ⁊ eis odibiles vocabant samaritanos: q̄suis essent iudei. talis autē erat xps scd̄m reputationē eorum. ideo vocabant eum samaritanū. (⁊ demonium habes) Lyra. Hoc eni₃ dicebant de xpo. primo propter miracula que faciebat que magicis artibus imputabāt. vt patet Luce xi. In belzebub principe demoniorum eijcit demonia. Scd̄o quia secreta cordium ipsorum frequenter dicebat. ⁊ quia aliquādo quedam alta ⁊ profunda loquebatur que nō intelligebant propter q̄d eū arrepticiū dicebāt ⁊ insanū. vt p₃ ioh̄. x. Dicebāt āt multi ex ipsis demoniū h₃ ⁊ isanit: cur vultis eū audire (R̄ndit ih̄s) h̄ ponit᷑ ipsius xpi māsueta r̄nsio. q₂ cū₃ maledi

ceretur nō maledicebat.i.petri.ij.
Ego demoniū nō habeo)qḋ patz.
quia demones expellebat(sed ho-
norifico prēz meuȝ).f.oīa q̄ facio
referendo ad gl̄iam eius ⁊ virtuti
ei⁹ attribuēdo(⁊ vos ihonorastis
me).i.intulistis mihi obprobria ⁊
cōuitia:conuocādo me samarita-
nuȝ ⁊ demoniacū(ego gloriā meā
nō quero) supple in p̄nti: q2 vita
xp̄i ī paupertate ⁊ abiectiōe existēs
gl'ie mūdane erat cōtraria(est qui
q̄rat).f.de⁹ pater(⁊ iudicet)de illis
q̄ me inhonorāt:vindictā faciēdo
de ipis:qḋ factū est q̄n in vindic-
tam mortis xp̄i destructa est ciui-
tas ⁊ tēplū:⁊ pplus occisus est ⁊
captiuatus per romanos impato
res.(Amē amē dico vobis).i. fide
liter.⁊ duplicat ad maiorē affirmā
tionē(si q̄s sermonē meū seruaue-
rit)Tho. in corde per fidē.in ope
p⁹ cōstantē cōfessionē.in ope p bo
nam operationē(nō gustabit mor
tē in eternū).f.eterne dānationis.
(dixerunt ei iudei)intelligētes ꝙ lo
querec de morte corpali(nūc cog-
nouim⁹ q2 demoniuȝ habes) Ly.
q̄si.d.p̄us tm̄ opinabamur te hr̄e
demoniū:sed nūc sum⁹ certi ꝙ ita
est.q2 nulla falsitas ē a deo:ſȝ a di
abolo q̄ est pr̄ mēdacij.verbū āt
tuū est aptū mēdaciū.ad cuiu⁹ p
bationē iducūt(abrahā mortu⁹ ē
⁊ pphete) q̄ tn̄ sermonē dei huane
rūt q̄ est maioris virtutis q̄̄ sit ser
mo tu⁹.⁊ iō pȝ falsū qḋ tu dicis(si
q̄s sermonē meū seruauerit nō gu
stabit mortē i eternū.nūq̄d tu ma

ior es p̄re nr̄o abrahā q̄ mortu⁹ ē.
Cui p̄mū data ē circūcisio.⁊ fctā
ē p̄missio de xp̄o.vt pȝ Gen̄.xxij.
In semine tuo bn̄dicent' oēs gētes
(⁊ pphete)q̄bus deus locut⁹ est.
(mortui sunt)Sciendū ꝙ xp̄s loq̄
batur de morte sp̄uali:ipi aūt ac-
ceperūt de morte corpali(quem te
ipsum facis).f.tu fili carpentarij.
Marci.vj.quia māifestū est ꝙ te
iactas:⁊ad vanā gloriā de te falsa
dicis(Rn̄dit iesus.si ego).f.inq̄tū
hō(glorifico meipȝ:gloria mea ni
bil est).i.vanū ꝙ ⁊ falsa gl'ia(est
pr̄ me⁹ q̄ glorificat me)Ly.per mi
raculorū operationē.⁊ postea glo
rificabit per resurrectiōis ⁊ ascēsi
onis gloriā(quē vos dicitis quia
de⁹ vr̄ est:⁊ nō cognouistis eum)
Tho.licet p fidē cognoscerēt vnū
deū:nō tn̄ nouerāt eū in q̄tū pr̄:
nec sciebāt eū hr̄e filiuȝ naturalē.
hoc eni p xp̄m declaratū fuit. Vn̄
Joh.xiiij.pr̄ manifestaui nomen
tuū hoib⁹ quos dedisti mihi(ego
āt noui eū:⁊ si dixero q2 nescio eū
ero silis vobis mendax) Ly.sicut
estis mēdaces asserēdo vos eū ag
noscere.cuȝ tn̄ euȝ nō cognoscatis
ita essem mēdax si asserere meipm
ignorare(sed scio eū ⁊ s̄monē ei⁹
huo).i.volūtatē ei⁹ facio.hoc xp̄s
addidit q2 vera cognitio p opa de
mōstrat(Abrahā pr̄ vr̄)nō imita
tione scītatis ſȝ ppagatiōe carnis
(exultauit).i.cū q̄dā fiducia ⁊ exul
tatiōe desiderauit(vt videret diem
meū).i.tp̄s istḋ icarnatōis mee(vi
dit ⁊ gauisus ē(Tho.vidit eū abra

bam per fidē ⁊ per spūm ꝓphetie
incarnationē xpi futurā. ⁊ ex hoc
gauisus ē ꝓpter redēptionē suā ⁊
toti⁹ generis hūani) dixerunt ergo
iudei ad eū. quinqꝫginta annos nō
dū habes ⁊ abrahā vidisti). q. di.
mētiris. Chriso. qdragita ānos nō
hēbat. qre tot annos ꝓposuerūt.
Rūdet ꝓpter delicatā nature cō-
plexionē. ꝓpter laboꝝ multitudi-
nem ꝓpter illius terre caliditatem
propter multā paupꝫtatē cōsūpt⁹
⁊ attenuat⁹ videbat maioris etatis
ꝗꝫ eēt (dixit eis iesus. Amē amē di-
co vobis anteꝗꝫ abrahā fieret ego
sū. Uñ Augu. nō dicit ego fact⁹ sū
qꝛ ei⁹ esse nō icipit. nec dicit fui. qꝛ
ꝓteritū tp̄s diuinitas nō hꝫ. Tho.
verbū pn̄tis tp̄is maxie conuenit
eternitati vbi nulla ē ꝓteritio nec
successio. sꝫ oīa sūt pn̄tia (tulerunt
ergo lapides vt iacerēt in euꝫ (tāꝗꝫ
blasphemū. reputauerūt euꝫ ideo
blasphemū. qꝛ preferebat se abra
he ⁊ equabat se deo: ⁊ iō volebāt
eū lapidare. Sciendū ꝙ xp̄s quoti
die lapidat a malis xp̄ianis. quia
quot malas cogitatiōes ꝗs scien-
ter recipit ī coꝛ suū cuꝫ delectatiōe
⁊ cōsensu ꝗsi tot lapides mittit in
ih̄m (ih̄s āt abscōdit se) Ly. nō oc-
cultādo se retro ꝑietē vel aliud hu
iusmodi: sꝫ virtute dinitatis se red
dēdo eis īuisibilē (⁊ exiuit d̄ tēplo)
nō ex timoꝛe: sꝫ ex dispensatiōe. qꝛ
noluit lapidari sed crucifigi: cuꝫ a
suis discipulis videbat qui secuti
sunt euꝫ. Uñ Augu. Quid magnū
erat vt eos cōtinuo terra absorbe

rēt ⁊ ꝑ lapidib⁹ īfernū daret. sꝫ tūc
patiētia erat exercēda nō potētia:
vt nobis patiētie daret exemplū.
Circa pn̄s euāge. vbi dicit. tulerūt
ergo lapides vt iacerēt in eū. No-
tandū ꝙ Hugo de prato dicit ꝙ
xp̄s passus est pro nobis abluen-
dis. qꝛ magnis sordib⁹ pc̄toꝝ iuo
luti eramus. Uñ Apoca. j. Lauit
nos in sanguie suo. Scd̄o passus ē
ꝓ nob redimēdis. qꝛ oēs sub ptāte
diaboli tenebamur ꝓ ōbito p̄mo
rum parentū ad īferos descēdētes
ideo xp̄s se tradidit vsqꝫ ad mortē
vt nos liberaret. Isa. liij. Uulnera
tus est ꝓpter iniqtates nr̄as ⁊ at-
tritus est ꝓpter scelera nr̄a. ⁊ sic
xp̄s nos lauit ⁊ redemit in cui⁹ fi-
gura de latere xp̄i pendētis in cru-
ce exiuit sanguis ⁊ aqua. vt dicit
Joh. xix. scilicet aqua ablutiōis: ⁊
sanguis redēptiōis. Tertio pass⁹
ē pro nobis viuificādis. qꝛ oēs in
pc̄tis mortui eramus. Uñ Grego.
Mortē nr̄am. s. culpe moriēdo de-
struxit. Exēplū sicut pellican⁹ effū
dēdo sanguinē suū suꝑ filios mor
tuos resuscitat ⁊ viuificat. Sic xp̄s
per suū sanguinē nos viuificauit.
Uñ in p̄s. cj. Silis fact⁹ suꝫ pellica
no. Quarto passus est pro nobis
saluādis. qꝛ oēs mortali in īfirmi-
tate ꝓstrati iacebam⁹. Uñ p̄s. cvj
Misit verbū suuꝫ ⁊ saluauit eos.
Uñ Augu. De latere ī passiōe xp̄i
fluxerūt oīa sacramēta ꝗ sunt aīe
languētis efficacissime medicine.
Quinto passus est pro nobis ad
celum ciuitatē nr̄am reducēdis ⁊

intro mittēdis. q: oēs exultabant^9 Exemplū. sicut rex vincens regez inimicuz suum qui terrā ꝛ subditos suos sibi abstulerat vincit euz cathenis in carcere ꝛ bona eius diripit: ꝛ oēs captiuos quos tenebat liberat ꝛ exules ad ciuitatē reducit: sic xp̄s fecit diabolo quē in cruce debellauit: ꝛ in infernuz cathenis victum misit. ꝛ oēs hoies quos tenebat captiuos liberauit ꝛ ad celum reduxit.

¶ In die palmarum.

In illo tpe. Cū appropinquasset ihus hierosolymis ꝛ venisset bethphage ad montē oliueti ꝛc. hoc euangeliuz cū sua postilla q̄re in prima dn̄ica aduentus.

In die scō pasce euā. ſm mar. xvj.

In illo tē. Maria magdalene ꝛ maria iacobi ꝛ salome emerūt aromata vt venientes vngerēt ihm. Et valde mane vna sabbatorū veniunt ad monumentū: orto iam sole. Et dicebant adinuicem. Quis reuoluet nobis lapidez ab ostio monumēti. Et respicientes: viderūt reuolutū lapidem. Erat q̄ppe magnus valde. Et itroeuntes in monumētū: viderūt iuuenē sedentez in dextris coopertū stola cādida: ꝛ obstupuerunt. Qui dicit illis. Nolite expauescere. Iesum q̄ritis nazarenū crucifixū. surrexit: nō est hic. Ecce locus vbi posuerunt eū. Sed ite ꝛ dicite discipulis eius ꝛ petro. q: p̄cedet vos in galileā. Ibi eū videbitis: sicut dixit vobis.

¶ Postilla.

¶ Maria magdalene ꝛ maria iacobi ꝛ salome emerunt ꝛc. Marci. xvj. hystō. huius euāgelij facta est anno xp̄i. xxxiij. ꝛ totidez diebus quot fluxerūt festo natalis dn̄i vsq: ad pascha sequēs. vj. kl. aprilis. luna. xvij. inditiōe. vj. Ante initiū illius euā. scribit sanctus Mar. q: ioseph ab arimathia ciui

tate accepto corpe ihesu inuoluit in sindone munda: ꝛ posuit in monumento suo nouo qd̓ erat excisū in petra: in quo nōdū quisꝗ positus fuerat: ꝛ aduoluit lapidez ad ostiuz monumēti. Maria aūt magdalene ꝛ maria iacobi aspiciebāt vbi poneret͛ (Et cū transisset sabbatum maria magdalene ꝛ maria iacobi: ꝛ salome) In hoc euange. primo fit mentio de deuotione illarum sanctarū mulierū que fuerūt tres que dilexerūt xp̄m in vita. qr sequebant͛ eum. ꝛ alie multe mulieres que ministrabāt ei de facultatibus suis. Dilexerunt eū etiam in morte. quia sequebant͛ eum in cruce pendentem. Dilexerunt euz post mortē. ideo vnguenta portauerunt vt corpus eius vngerent. ꝛ hoc est qd̓ hic dicit͛. Maria magdalene que fuit soror sctē Marthe ꝛ sācti lazari ꝛ maria iacobi minoris: que cleophe filia fuit. ꝛ vxor ip̄ius alphei. ꝛ maria salome filia ꝛ vxor zebedei. ꝛ mater illorū duorum ap̄loꝝ. s. iacobi minoris ꝛ iohānis euāgeliste. Et p̄ma illaꝝ nihil xp̄o attingebat nisi fide ꝛ deuotione. s. Magdalene. Alie due erāt matertere xp̄i. s. sorores. Marie virginis. (emerūt aromata). i. vnguēta aromatica (vt veniētes) ad monumētū (vngernt iesuz). i. corpus dn̄i iesu qd̓ de cruce depositū viderunt in sepulchro reponi. Cōsuetudo eni erat iudeorū vngere corpora mortuorū vt cōseruarent͛ a fetore: ab incineratiōe ꝛ a vermiuz corrosione. Sed ille mulieres erāt decepte: qr cū corpus xp̄i deitate esset imbalsamatū: si per mille annos iacuisset ī terra: nec potuisset putrefieri. nec incinerari. nec inde vermes generari. Un̄ in p̄s. xv. dr̄. Nec dabis sanctū tuuz videre corruptionē (Et valde mane) Jacobꝰ ianuēsis. Si erat valde mane: quō ortus erat iam sol. Dicendū est ꝙ ille mulieres in ciuitate habitabāt sepulchrū aūt extra ciuitatem erat ꝛ sic valde mane veniunt. i. venire incipiūt. sed iam ortus erat sol qn̄ ꝑuenerūt. Uel sol dr̄ ip̄e xp̄s q̄ ortus erat. i. surrexit (vna sabbatoꝝ) intelligēdū est p̄ma die a sabbato: q̄ nūc dn̄ica dies dr̄. Judei eni dies nomināt a sabbato: dicētes. p̄ma sabbati. scd̄a sabbati. tertia sabbati ꝛc. (veniunt admonumētū). Querit͛ quare virgo maria nō venit cū istis mulieribꝰ ad monumētum. Rn̄det͛ ꝙ virgo btā sciebat ꝙ xp̄us resurrexerat ꝛ ꝙ in monumēto corpꝰ eius nō erat. Naz pie credendū est ꝙ ante oēs hoīes iaz sibi appuerat. Nā xp̄s p̄cepit honorare p̄rēz ꝛ mr̄ez. Sz q̄lis honor eēt si aliq̄s vltra mare veniēs ꝑsonas extraneas p̄mo visitaret: ꝛ ad matrez de sua absentia desolatā vltimo visitandā accederet. Sic xp̄s matrē nō multū honorasset si priꝰ alios de sua resurrectione letificasset. ꝛ tandem matri desolate apparuisset. Jtem quia ipsa pre ceteris hominibꝰ in morte sua maiori dolore ꝑfusa fuit: iō merito pre oībꝰ

hominib⁹ de resurrectione sua pri mo letificari debuit(⁊ dicebãt ad inuicem. Quis reuoluet nobis la pidez ab ostio monumẽti) Lr.q. d.nõ possum⁹ reuoluere per nos ipsas.quia magn⁹ valde. Pro quo sciendũ ꝙ monumẽtũ triplr clau sum erat.s. grandis lapidibus ad ostium aduolutiõe.sigilli apposi tione.⁊ militũ deputatiõe.s3 xp̄us qui exiuit de clauso vtero virginis ipe de sepulchro exiuit saluis sigil lis(Et respiciẽtes viderũt reuolu tum lapidem)per agelũ qui vene rat ad manifestandã xp̄i resurrecti onem.vt patet Math.xxviij. An gelus aũt dñi descẽdit de celo ⁊ re uoluit lapide3 ⁊ sedit sup eum ⁊c. (Et introeuntes in monumẽtũ).i. intra clausurã que erat circa mo numentũ(viderunt iuuenẽ sedentẽ in dextris: coopertũ stola cãdida ⁊ obstupuerũt) Math.xxviij. dr. Ecce terremot⁹ factus est magn⁹ Glo.sicut terra in passiõe tremu it ⁊ mota est in tristicie signũ: sic in resurrectione mota est in signũ leticie: silr sol clarioꝛ apparuit in illa die. Un maximus in sermone. Nam ⁊ solẽ ip̄m arbitroꝛ clarioꝛẽ solito in hac die.necesse est eni vt in eius resurrectiõe gaudeat i cui⁹ passiõe cõdoluit.(Qui dixit illis. Nolite expauescere)Inuaserat eni eos timoꝛ ex insolita apparitione angeli.⁊ ex visione custodũ3. qui iacebãt ibi tanꝙ moꝛtui(ih̄m q̃ri tis nazarenũ crucifixũ: surrexit nõ est hic)Raba. Nõ est hic per pre sentiã carnis: qui tñ vbiq3 est per p̄ntia3 maiestatis(Ecce locus vbi posuerunt eum(q.d.si mihi non vultis credere: vacuo credatis se pulchro)sed ite dicite discipl'is ei⁹ ⁊ petro)Unde grego.petrũ vocat ex noīe ne desperet ex negatione. Si eni eũ noīatim nõ exprimeret q̃ magistrũ negauerat: venire ad dis cipulos nõ auderet. Unde Hiero. Specialiter dicit petro. quia indi gnum se iudicabat discipulatu dũ ter negauit magistrum: sed nõ no cent q̃ñ non placent(Quia pre cedet vos in galileã: ibi eũ videbi tis)sc3 p̄sonaliter(sicut dixit vob) imminẽte sue passionis tp̄e. vt p3 Math.xxvij. Postq̃ aũt surrexero p̄cedã vos in galileã: ibi me vi debitis. Unde de hoc etia3 habet Math.xxviij. Qd̃ post resurrecti onẽ xp̄i vndecim discipuli abierũt in galileã in mõtẽ vbi cõstituerat illis iesus: ⁊ videntes eum adoꝛaue runt. Et notandũ ꝙ ex euangelijs colligit̃ ꝙ xp̄us decies apparuit post resurrectionẽ suam: ⁊ in ipa die resurrectiõis quinquies appa ruit ad coꝛroboꝛandũ fidẽ i coꝛdib⁹ suoꝝ fideliũ.Primo soli marie ma gdalene sub specie oꝛtulani. vt p3 Joh̄.xx. Scd̃o mulierib⁹ de sepul chro reuertẽtibus se ostẽdit: ⁊ eas de sua resurrectione letificauit. vt p3 Joh̄.xx. Tertio petro ꝑpter ab negationẽ xp̄i. ⁊ mesto xp̄s se ma nifestauit. vt p3 Luce.xxiiij. Sur rexit dñs vere ⁊ apparuit symoni Quarto duob⁹ discipulis i emaus

euntibus et de ipso loquētibus in spe peregrini. vt patȝ Luce. xxiiij. Quinto decem aplis cū sero factū esset et fores essent clause propter metū iudeoꝝ. venit ihs et stetit in medio eoꝝ et dixit eis. pax vob. et Thomas tunc nō erat cū eis. vt habet Johis. xx. Istas quinqȝ apparitiones rep̄sentat sacerdos in missa quinqes vertendo se ad populū: ita ꝙ tertia q̄ fit in silentio: significat apparitionē factā petro eo ꝙ nescit vbi facta sit. Sexto apparuit oībus discipulis p̄sente thoma. s. octaua die resurrectiōis Ut patȝ. Joh. xx.. Septimo ad mare tyberiadis. vt patet Johis. xxi. Octauo vndecim discipulis in galilea in mōte. vt pȝ Mathei. xxviij Nono vndecim aplis recūbētibus in cenaculo in ihrl'm. vt pȝ Marci vltimo. Decimo in monte oliueti quādo ascēdit in celū. vt pȝ Luce xxiiij. Et q̄uis pluries apparuit: nō legūtur tamē in euāgelijs plures eius apparitiones post resurrectionē suā: qȝ oīa nō sūt scripta. vt Johes fatet. Unde circa p̄sens euāgeliū qd̄ loquit de tribus mulieribus. est sciendū ꝙ mulieres cōiter habent tres laudabiles ꝯditiones. Prima ꝙ frequēter sūt verecunde. Ratio qȝ timide sunt et valde appetitiue laudis: ideo timent inhonesta facere. Secūda cōditio ꝙ cōiter sunt pie et misericordes. Ratio quia molle coꝛ habent nō potentes durū quid sustinere. Tertia ꝙ cōiter excedūt: vel si sūt misericordes nimis sūt tales. si crudeles: tunc nimis sunt tales. similiter de verecūdia et inuerecūdia. Similiter habēt mulieres tres malas conditiones. Prima ꝙ cōiter sunt garrule et litigiose. Secūda ꝙ sunt superbe. Tertia ꝙ sunt incredule et superstitiose plusꝙ viri: hoc habent ab eua: que plus credidit serpenti quā deo.

¶ Feria. ij. pasche. euāgeliū. Scd̄m Lucam. xxiiij. caplo.

In illo tp̄e. Duo ex discipl'is ihu: ibāt ipsa die in castellū qd̄ erat in spacio stadiorū sexaginta a ihrusalē: noīe emaus. Et ipsi loquebātur ad inuicē de his oībus que acciderāt. Et factū est dum fabularētur et secū quererent: et ip̄e ihs appropinquans ibat cuȝ illis. Oculi autē eoꝝ tenebantur ne eū agnoscerent. et ait ad illos. q̄ sūt hi sermones quos cōfertis adinuicē ambulātes: et estis tristes. Et rn̄dens vnus cui nomen cleophas: dixit ei. Tu solus peregrinus es in ierusalē et nō cognouisti q̄ facta sūt in illa his diebus. Quibus ille dixit. Que? et dixerūt. De ihu nazareno q̄ fuit vir pphe

ta potēs in ope ⁊ sermone co-
rā deo ⁊ oī pplo: quō tradide-
rūt eum sacerdotes ⁊ pncipes
nr̄i in dānationē mortis ⁊ cru
cifixerūt eū. Nos aūt speraba
mus qꝛ ipse esset redēpturus
isrl̄. Et nūc sup hec oīa tertia
dies est hodie ꝙ hec facta sūt:
sꝫ ⁊ mulieres q̄daꝫ ex nr̄is ter-
ruerūt nos q̄ ante lucē fuerūt
ad monumētū: ⁊ nō inuēto cor
pore eius venerūt dicētes se e-
tiā visionē angelorū vidisse q̄
dicūt eū viuere. ⁊ abierūt q̄daꝫ
ex nr̄is ad monumētū ⁊ ita in
uenerūt sicut mulieres dixerūt
ipm vero nō inuenerūt. Et ip
se dixit ad eos. O stulti ⁊ tardi
corde ad credendū in oībus q̄
locuti sūt pphe. nōne sic opor
tuit pati xp̄m: ⁊ ita intrare in
gloriā suā. Et incipiēs a moy
se ⁊ oībus pphetis iterptaba-
tur illis in oībus scripturis q̄
de ipso erāt. ⁊ appropinquerūt
castello quo ibāt: ⁊ ipse finxit
se lōgius ire. ⁊ coegerūt illū di-
cētes. Mane nobiscū qm̄ ad
uespascit: ⁊ iclinata est iā dies
⁊ intrauit cū illis. Et factū est
cū recūberet cū ill': accepit pa-
nē ⁊ bn̄dixit ac fregit ⁊ porri-
gebat ill'. Et apti sūt oculi eo-
rū ⁊ cognouerūt eū: ⁊ ipse eua
nuit ex ocul' eorū. Et dixerūt ad
inuicē. Nōne cor nr̄m ardēs e
rat i nobis dū loq̄retur ī via ⁊
apiret nobis scripturas. ⁊ sur-
gētes eadeꝫ hora regressi sūt ī
ihr̄lm: ⁊ inuenerūt cōgregatos
vndecī ⁊ eos q̄ cū ipsis erāt di
cētes: ꝙ surrexit dn̄s vere ⁊ ap
paruit symoni. Et ipsi narra-
bāt q̄ gesta erāt in via: ⁊ quō
cognouerūt eum in fractione
panis. ¶ Postilla.

¶ Duo ex discipl'is ih̄u. Lu
ce. xxiiij. Hoc euāg. factū est eodē
die quo supra. Ān initiū illi⁹ euā-
gelij scribit sctūs Marcus. ꝙ ih̄s
surgēs mane pma sabbati appuit
pmo Marie magda. de q̄ eiecerat
septē demonia. Illa vadens nūcia
uit his q̄ cū eo fuerāt. Et illi audi
entes qꝛ viueret ⁊ visus eēt ab ea
nō crediderūt. Tūc seq̄tur euāgel.
hodiernū (duo ex discipul' ih̄u) Su
perius pbata est resurrectio xp̄i p
apparitionē factā deuotis mulie-
rib⁹ sicut i euāg. hesterno dcm̄ est.
Hic aūt pbat resurrectio xp̄i p ap
paritionē factā duob⁹ discipulis
itinerātib⁹. ergo dicit euāge. hodi
ernū (duo ex disci. ih̄u) Nō. nō ex
xi. aplis: sꝫ ex. lxxij. discipul': quoꝝ
vnus vocabat Cleophas. ali⁹ di-
cit fuisse Lucas euāgelista: qui ex
hūilitate nomē suū tacuit (ibāt ip

ſa die).ſ.reſurrectiõis dñice(in caſtellũ qḋ erat).ſ.diſtãs (ſpacio ſtadioꝝ ſexaginta a ihꝛl̃m)Sciendum ꝙ ſtadiũ ḋr a ſtãdo: ⁊ habꝫ centũ viginti paſſus. Unde dicit̃ ꝙ Hercules tot paſſus ſub vno anhelitu currebat: ⁊ tũc ſtabat. Unde ſtadiũ ḋr ſpaciũ vniꝰ curſus. Et sedecim ſtadia faciũt vnũ miliare: ⁊ vnũ miliare mille paſſus continet. Unde patet ꝙ emaus non diſtat a ihꝛl̃m per q̃tuoꝛ leucas integre: ſꝫ deficiũt quatuoꝛ ſtadia.(Et factũ ẽ dũ fabularẽtur ⁊ ſecũ quererẽt) nõ de vanis: ſꝫ de his q̃ acciderãt. .ſ. de operibꝰ ihesu ⁊ moꝛte eius. (⁊ ipſe ih̃s appꝛopinquãs) Goꝛ.ſ. coꝛpoꝛaliter ⁊ etiã ſpũaliter (ibat cũ illis) tanq̃ꝫ ſocius itineris. ⁊ ſꝫ glo. vt ſuã ꝓmiſſionẽ impleret. dixerat em̃ vt habet̃ Mathei. xviij. Ubi duo vel tres ↄgregati fuerint in noĩe meo : ibi ego ſuꝫ in medio eoꝝ. Nã de coꝛpoꝛe gloꝛificato dicit Auguſti. ꝙ vbicunq̃ꝫ voluerit ſpũs ibi ꝓtinus erit ⁊ coꝛpus (oculi aũt eoꝝ tenebãtur ne eum agnoſcerẽt) Ly. qꝛ incredulitas ⁊ dubietas eoꝝ demerebat̃ ꝙ xp̃s cognitionẽ ſui coꝛpoꝛis ab eis retardaret. Unde Grego. de ſe loquẽtibus pn̄tia exhibet: ſed de ſe dubitantibus ſpẽm cognitiõis aufert. (Qui ſuut hi ſermones quos conſertis adinuicẽ ambulãtes ⁊ eſtis triſtes) nõ querit eo ignoꝛãte: ſed vt ex eoꝝ reſpõſione incredulitas ⁊ dubietas cõuenientius arguat̃. (Et reſpõdens vnus cui nomẽ cleophas dixit ei. Tu ſolus peregrinus es in ihꝛl̃m) Ly. i. cũ multi peregrini his diebꝰ venerint in ihꝛl̃ꝫ de diuerſis partibꝰ mũdi: mirũ eſt ꝙ tu ſolus inter alios peregrinos ea q̃ ſunt nota alijs peregrinis ignoꝛas(Quibus ille dixit: q̃. Et illi dixerũt ei. De ih̃u nazareno q̇ fuit vir ꝓpheta potẽs in ope). ſ. miraculoꝝ (⁊ ſermone). i. p̃dicatiõis ⁊ doctrine: oẽs em̃ ſicut ꝓph̃am eũ habebãt. ergo ḋr (coꝛã deo ⁊ om̃i ppl̃o) Nõ coꝛã ſup̃mis ſacerdotibus. vñ ſequit̃ (⁊ quõ ſũmi ſacerdotes ⁊ p̃ncipes nr̃i) Goꝛ. ſummi ſacerdotes vocãtur hic p̃lati clericoꝝ. p̃ncipes pꝛelati laycoꝝ(tradiderũt eũ). ſ. pilato(in dãnationem moꝛtis ⁊ crucifixerũt eũ) qꝛ ad inſtantiã ⁊ petitionẽ iudeoꝝ pilatuſ fecit eũ crucifigi(nos aũt ſperabamns qꝛ ipſe eẽt redẽpturus iſrael) Goꝛ. ſ. a tp̃ali ſuitute Romanoꝝ ⁊ de ſpũali ſeruitute demonũ ⁊ peccatoꝝ. Sic em̃ pꝛedcm̃ erat in. p̃s. cxxix. Apud dñm mĩa: ⁊ copioſa apud eũ redẽptio.(⁊ nũc ſup hec oĩa tertia dies eſt hodie ꝙ h̃ facta ſũt). ſ. dies reſurrectiõis a die. ſ. q̃ h̃ facta ſũt. i. a die paraſceues quo xp̃s paſſus fuit ⁊ ſepultꝰ(ſꝫ ⁊ mulieres q̃dã ex nr̃is). ſ. maria mag. ⁊ maria iacobi ⁊ ſalome (terruerunt nos q̃ ante lucẽ fuerũt ad monu. ⁊ nõ inuẽto coꝛpe eiꝰ) qꝛ xp̃s iã ſurrexerat: nõ de nocte ſꝫ ĩ ipſo pũto diei qḋ vocat̃ diluculũ.(venerũt dicẽtes ſe etiã viſionẽ angeloꝝ vidiſſe) ſcꝫ viſione coꝛpoꝛali ĩ aſſũp

tis corporib⁹ (qui dicūt eū viuere) sed discipli nō credebāt verb̄ mulierū plene (⁊ abierūt quidā ex nr̄is ad monumentum) scilicet petrus ⁊ ioħes (⁊ ita inuenerūt sicut mulieres dixerūt) q̄ inuenerūt sepulcrū vacuū corpore ⁊ sola linthea-mina remāsisse (ip̄m vero nō inuenerūt. ⁊ ipse dixit ad eos). s. ex responsione eoꝝ arguens eos (o stulti) propter cecitatē intellectus.) ⁊ tardi corde) propter tarditatē affectus (ad credendū in om̄ibus q̄ locuti sūt ꝓphete) de xp̄i morte ⁊ resurrectione quas scripturas debebāt intelligere: maxime q̄ fuerāt cum xp̄o principaliter quādo discipulus talia loquebat᷑ (nōne sic oportuit pati xp̄z) Ly. tū propter patris preordinationē: tum ꝓpter humanā redēptionē: tuz propter scripture impletionē (⁊ ita intrare in gloriā suaz). s. per passionem ⁊ mortē tanq̄ per artā viam ⁊ āgustam portā. Ex hoc patet ꝙ fatui sunt qui sine tribulationibus volūt intrare in gloriā alienā: cū xp̄s per passionē suā intrauit in gl̄iam ꝓpriā: ⁊ hoc ꝓpter nostrā informationē. s. vt discamus q̄ ꝑ multas tribulationes oportet nos intrare in regnū celoꝝ. Ut habetur actuū. xiiij. (Et incipiens a moyse ⁊ om̄ibus prophetis) om̄es em̄ de ipso ꝓphetauerūt. vt testat᷑ beat⁹ petrus Actu. x. Huic om̄es prophete testimoniū perhibēt (interpretat᷑). i. exponebat (illis in om̄ibus scripturis q̄ de ipso erāt) Ly

nō ꝙ oēs scripturas q̄ de xp̄o sūt explicaret qd̄ tam in breui tp̄e nō fieret: sed explicabat q̄tum sufficiebat ad propositū ostendendū. (⁊ ap ꝓpinq̄uerūt castello quo ibāt) . s. duo predicti discipuli (⁊ ipse). s. dn̄s ihesus xp̄s (finxit se lōgi⁹ ire) Glo. Talem exhibuit se eis in corpore, qualis apud eos erat in mente. s. extraneū ⁊ longi⁹ ituꝝ. Unde Udalricus dicit. Si q̄s dat per aliquod opus vel ꝑ verbū duplex aliq̄d intelligere qd̄ nō est nō intentione fallēdi: sed intētione vtilitatis consequētis: talē simulationez nō esse peccatū (⁊ coegerūt illum) . i. obnixe rogauerunt: desiderātes adhuc audire ip̄m. vn̄ grego. Hoc exēplo colligit᷑ ꝙ peregrini nō solū ad hospitiū vocādi sunt: sz etiā trahēdi (dicētes mane nobcum) ecce optima petitio: petunt em̄ diuinā cohabitationē ⁊ māsionē (quoniā aduesperascit) quo ad noctis appropinquationē (⁊ inclinata ē iā dies) quo ad diei declinationem (⁊ intrauit cū illis) Ecce hospes ille cū quo veniūt oīa bona. Sapi. vij. (Et factū est cū discūberet cuz illis) sicut magister cū discipulis. (accepit panē ⁊ bn̄dixit ⁊ fregit ⁊ porrigebat illis) Ly. sicut cōsueuerat facere ante passionē: sic em̄ frāgebat panē ac si scinderet᷑ cū cultello (⁊ aperti sunt oculi eoꝝ) Ly. q̄ volutarie se eis ostēdit in effigie qua erat cognoscibilis ab eis (⁊ cognouerūt eū). s. in bn̄dictiōe ⁊ fractiōe panis (⁊ ipse euanuit ex

oculis eoꝝ).ſ.ſubtrahēdo ab eoꝝ aſpectu corporali ſuā pn̄tiam corporalē (Et dixerūt adinuicē. Nonne cor noſtrū ardens erat in nob) .ſ.ardore charitatis (dū loqueret nob in via ⁊ apiret).i.exponeret. (nob ſcripturas).ſ.nos inſtruēdo (⁊ ſurgētes eadē hora regreſſi ſunt in ihrl̄z)Ly.q̄uis em̄ iā eſſet tarde tamē ex fidei feruore ⁊ remoto iudeoꝝ timore: ſtatim regreſſi ſūt in ihlm ad alios diſciplos q̄ erāt in cluſi ꝑpter metū iudeoꝝ. vt h̄etur Joh.xx. ad nūciandū eis xp̄i reſurrectionē (Et inuenerūt vndecī cōgregatos)ſ.aplos: q2 iudas ab eorū cōſortio receſſerat: ⁊ Mathias nōdū electus erat (⁊ eos q̄ cū ipis erāt).ſ.lxxij.diſciplos: vel oēs vel aliquos(dicētes illis).ſ.quos congregatos inuenerāt (quia ſurrexit dn̄s vere ⁊ apparuit ſymoni(.i.petro. Quādo āt iſta apparitio facta ſit nō legit expreſſe. ſ3 tūc creditur fuiſſe facta: qn̄ petrus poſtq̄ ꝯcurrerat ad monumentū ⁊ viderat lintheamina poſita abijt: mirās ſecū qđ factū fuerat. Notādū q̄ p̄e oībus viris petro p̄us apparuit poſt reſurrectionē ſuā. Et ꝑm Gor.triplici rōne.ꝑmovt peccatū trine negatōis ei indultū oſtēderet ne deſperaret. Scđo vt facto cū doceret q̄liter ſubditis ſuis pēitētib⁹ cōdeſcēdere deberet: q̄tūcū q̄ peccaſſent. Tertio vt pctōrib⁹ oībus ſpē mie ⁊ venie daret. oſtēdendo q̄ pctōres nō deſpiceret (⁊ ipi narrabāt q̄ geſta fuerāt in via) .ſ.quō arguebat duriciā eoꝝ. ⁊ q̄liter exꝑoſuit eis ſcripturaſ. ⁊ quō cognouerūt eū in fractiōe panis. q2 viderūt eū bn̄dicere ⁊ frāgere ⁊ diſtribuere panē: ſicut ſolebat facere ſtē diſciplos ſuos āte mortē.

¶ Feria.iij.paſche.euāgeliū. Scdm̄ Lucam.xxiiij.ca.

In illo t̄pe. Stetit ih̄s in medio diſcipuloꝝ ſuorum: ⁊ dixit eis. Pax vobis: ego ſum: nolite timere. Cōturbati vero ⁊ cōterriti: eſtimabant ſe ſpiritū videre. Et dixit eis. q̄d turbati eſtis: ⁊ cogitationes aſcendūt in corda veſtra. videte manus meas ⁊ pedes: q2 ego ipſe ſum. Palpate ⁊ videte: q2 ſp̄us carnē ⁊ oſſa nō habet ſicut me videtis habere. Et cū hoc dixiſſet: oſtēdit eis manus ⁊ pedes. Adhuc aūt illis non credētibus ⁊ mirātibus ꝑ gaudio dixit. Habetis hic aliquid qđ māducetur. At illi obtulerūt ei partē piſcis aſſi: ⁊ fauū mellis. Et cū māducaſſet corā eis ſumēs reliq̄as dedit eis. et dixit ad eos. Hec ſūt verba q̄ locutus ſum ad vos cū adhuc eſſem vobiſcū: qm̄ neceſſe eſt impleri oīa q̄ ſcripta ſunt in le

ge moysi ꝛ ꝓphetis ꝛ psal-
mis de me. Tunc aperuit illis
sensum vt intelligerēt scriptu-
ras: ꝛ dixit eis. Quoniā sic scri-
ptum est: ꝛ sic oportebat xp̄m
pati ꝛ resurgere a mortuis die
tertia: ꝛ predicari in noīe eius
penitentiā ꝛ remissionem pec-
catorum in omnes gentes.

¶ Postilla

¶ Stetit ih̄us in medio disci
pulorꝫ suorꝫ. Luce. xxiiij. Joh. xx.
Hoc euāge. factū est āno ꝛ die quo
supra. videlꝫ in die pasche. Ante
initiū illiꝰ euāg. scribit sctūs Joh.
quod maria magdalene vidit ih̄m stā
tē ꝛ nō sciebat quod ih̄s est. Dixit ei
ihesus. Mulier qd ploras: quē q̄
ris. Illa estimās quod ortulanus eēsset
dixit ei. Dn̄e si tu sustulisti eū dici
to mihi vbi posuisti eū: ꝛ ego eū
tollā. Tūc postmodū sequitur euā-
geliū hodiernū. (Stetit ih̄s in me-
dio discipulorꝫ suorꝫ) Glo. Cū dis
cipli inter se loqrent de resurrecti
one dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. Jā eīm erat eis
nūciata a mlierībꝰ ꝛ a petro ꝛ a io
hāne q̄ currebāt simul ad monu-
mentū. Et ab istis duobꝰ discipulꝭ
de emaus redeūtibꝰ. ꝛ isti duo nar
rabāt discipliꝭ q̄ gesta erāt in via
ꝛ quō cognouerūt eū in fractiōe
panis. Cū aūt hec loqrent (stetit
ih̄s in medio eorꝫ) erāt eīm discipli
cōgregati in noīe eiꝰ: ꝛ ideo stetit
in medio eorꝫ implēs illud quod ante

dixerat. Mathei. xviij. Ubi duo vl
tres fuerint ꝯgregati in noīe meo
ibi sū ī medio eorꝫ (ꝛ dixit eis. pax
vobꝭ ego sū: nolite timere) quasi
diceret: nō timeatis: ego sū q̄ pa-
cē vobꝭ ꝓmisi ꝛ p̄dicaui: ꝛ ideo ex
auditu salutatiōis potestis me co
gnoscere (Côturbati vero ꝛ côter-
riti) q: clausis ianuis dn̄s ih̄s ad e
os intrauit (estimabāt se sp̄m vi
dere) Ly. diuina ꝓuidētia permissi
sunt dubitare ad maiorē certifica-
tionē fidei de xp̄i resurrectiōe (ꝛ di
xit eis). scꝫ. eos dulciter côsolādo.
(Quid). i. de qua causa (turbati e-
stis ꝛ cogitatiōes ascēdūt in corda
via. videte manꝰ meas ꝛ pedes me
os) hoc dixit ꝑpter cicatrices vul-
nerꝫ q̄s retinuerat ī manibꝰ ꝛ pedi
bus (q: ego ipse sū) q̄ passus fui ꝛ
resurrexi (palpate ꝛ videte q: sp̄s
carnē ꝛ ossa nō habet sicut me vi-
detis habere) Glo. Resurrectio e-
nim vera ē in vera carne ꝛ ossibꝰ.
(Et cū hoc dixisset ostēdit eis ma
nꝰ pedes). i. cicatrices manuū ꝛ
pedū (Adhuc illis nō credētibus)
. s. pfecte: incipiebāt tn̄ iā aliq̄tu-
lū credere (ꝛ mirātibꝰ). s. de rei no
uitate (p̄e gaudio). s. p̄ñtie eiꝰ: pri
mo q̄dē territi: sꝫ postmodū gaui
si. vt pꝫ Joh. xx. Gauisi sūt disci-
puli viso dn̄o. Et post q̄ ih̄s de disci
plis resurrectionē suā ꝓbauit p vi
sū ꝛ tactū: tūc post hoc statim ꝓ
bauit eā p gustū di. (Habetis hic
aliqd qd māducet. at illi obtule-
rūt ei ptē piscis assi ꝛ fauū mellis)
ipse eīm erat piscis assus p būane

nature passionē. Un̄ glo. piscis. s. in genere passiōis assat⁹: ⁊ fauus mellis per diuine nature dulcedinē Gor. Hec duo designāt duo q̄ deo offerre debem⁹. s. piscē assuz ꝑ carnis mortificationē: ⁊ fauū mellis per mētis deuotionē (Et cū mādu cassꝫ corā eis). s. ad maiorē certitudinē vt testes essent de visu (sumēs reliq̄as dedit eis) s. ad maiorē ꝓbationē ꝙ veraciter residuū manducasset. Et postq̄ xp̄s ꝓbauit resurrectionē suā q̄tū ad visuz. tactū. ⁊ gustū: hic probat eā q̄tuz ad auditū dicēs (Hec sūt v̄ba q̄ locutus suz ad vos cū adhuc essez vobcū) . s. in carne mortali ante passionez meā (qm̄ necesse est impleri om̄ia q̄ scripta sunt in lege moysi ⁊ prophetis ⁊ psalmis de me) vt pꝫ Mathei. v. Donec trāseat celū ⁊ terra iota vnū aut vnus apex nō preteribit a lege donec oia fiāt (tūc aperuit illis sensū). i. intellectū ꝑ gratiā internā vt intelligerēt scripturas (⁊ dixit eis. Qm̄ sic scriptū est: ⁊ sic oportuit xp̄m pati ⁊ resurgere a mortuis: ⁊ p̄dicari i noie eius pēitentiā). s. ex parte hois (⁊ remissionē pctōꝝ) ex parte dei: cui⁹ solius est pctā dimittere. Actuū. iiij. Nō est aliud nomē sub celo datū hōibus in quo oporteat nos saluos fieri. (in oēs gētes) nō vnā tātū. vt patꝫ Marci. xvi. incipiens a ihrl̄m. q2 ihrl̄m est in medio terre habitabilis. ⁊ ab illo loco cōuenienter incipit p̄dicatio euāgelij. vt aplos ⁊ alios xp̄i discip̄los circunquaq̄ ꝑ orbē dispsos. in oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ p̄dicationis. s̄m ꝙ ꝑphetatū fuerat in p̄s. xviij. In oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ. Et in signū hui⁹ xp̄s in die ascensiōis mittēs discipulos suos dixit eis. Ite i mūdū vniuersuz p̄dicate euāgeliū oi creature. Circa p̄ns euāge. vbi dr. Stetit ihesus in medio discipuloꝝ. Notandū ꝙ ih̄s post resurrectionē suā in medio discip̄loꝝ suorū stetit. In hoc docet nos mediū tenere in cūctis v̄bis ⁊ opib⁹ nr̄is. Locus eīm medius tut⁹ est. Exemplū: si cordā in cythara artifex tēdit multū: rumpit᷑. si parꝝ murmurat vel nihil sonat. si mediū: dulciter cātat. Seq̄tur h̄ in euāge. (Cuz mādu cassꝫ corā eis) Querit᷑ vtrū resurgētes āpli⁹ comedāt ⁊ bibāt Rn̄det Hugo de pra. ꝙ nec boni nec mali āpli⁹ comedūt nec bibūt ad q̄d eīm comederēt beati cū nunq̄ famescāt. vt Apo. vij. Sācti nō esuriēt neq̄ sitiēt ampli⁹. Dānati aūt si famescāt nō habebūt q̄d comedāt. Et si obicit᷑ ꝙ xp̄s post resurrectionē comedit. Dicendū ē ꝙ nō comedit ꝓpter necessitatē vel delectationē: sꝫ vt ostēderet se eundem esse qui prius cum eis comederat ⁊ biberat.

Sabbato. Scdm̄ Joh. xxi.

In illo tp̄e Manifestauit se iterū ih̄s discip̄lis suis ad mare tyberiadis. Ma-

nifestauit aūt se sic. Erāt autē simul symō petrus ꝛ thomas qui dicitur didimus: ꝛ nathanael q̄ erat a chana galilee: ꝛ filij zebedei: ꝛ alij ex discipulis eius duo. Dicit eis symon petrus. Uado piscari. Dicūt ei: Uenimus ꝛ nos tecū. Et exierūt ꝛ ascēderūt in nauim: ꝛ illa nocte nichil prendiderunt. Mane aūt iā facto: stetit ihs in littore: nō tamē cognouerūt discipuli q2 ihs est. Dixit eis ihs. Pueri nūquid pulmentariū habetis. Rñderunt ei: nō. Dixit eis. Mittite in dexterā nauigij rhete ꝛ inuēietis. Miserūt ergo: ꝛ iā no valebāt illō trahere pre m̄ltitudine piscīū. Dixit ergo discipl's ille quem diligebat ihs petro. Dñs est: Symō petrus cū audisset q2 dñs est: tunica succinxit se. erat eñ nudus: ꝛ misit se in mare. Alij aūt discipuli nauigio venerūt: nō eñ lōge erāt a terra. sed q̄si cubitis. cc. trahētes rhete piscīū. Ut ergo descenderūt in terrā viderūt prunas positas: ꝛ piscē suppositū ꝛ panē. Dixit eis ihs. Afferte de piscibus quos prēdidistis nūc. Ascēdit symō petrus ꝛ traxit rhete i terrā plenū magnis piscibus. cliij. Et cū tāti essent: non est scissū rhete. Dixit eis ihs. venite prādete. Et nemo audebat discunbentiū interrogare eū: tu q̄s es. Sciētes quia dñs est. Et venit ihesus ꝛ accepit panē ꝛ dabat eis: ꝛ piscē similiter. Hoc iam tertio manifestatus est ihus discipulis suis cum resurrexisset a mortuis.

¶ Postilla.

¶ Manifestauit se iterū ihs Joh. xxi. Luce. xxiiii. historia huius euāge. facta est post dies octo festi pasche. anno xpi quo supra. Ante initiū isti9 euāgelij scribit sā ctūs Johānes in eodem capitulo. q̄ ihesus dixit thome. Quia vidisti me thoma credidisti: beati qui nō viderūt ꝛ crediderūt. Lūc post modū seq̄tur euāgeliū hodiernū. (Manifestauit se iterū ihus) Tho. supradicte manifestationes xpi facte sunt in iudea: hec autē in galilea. illa intus: ista foris: quia magnā partez timoris discipuli post posuerāt: ideo vltra in domo conclusi nō erant vt prius. sed in galileam iuerūt vbi illa apparitio facta est. Dicit ergo (Postea āt manifestauit se iterū ihs) Ly. facto iter uallo tēporis: q2 nō manebat con

tinue cū aplis: nec cōuersabat cō tinue cū eis: vt ostēderet se resurrexisse ad vitam imortalē ab hoibus huius mundi separatā(ad mare tyberiadis)qḋ est stagnū genazareth: alio noīe dicit mare galilee Ex qb9 manifeste apparet q illa apparitio facta est in galilea vbi est illud mare.(Manifestauit se sūt sic).i. per modū qui sequitur. (Erant aūt simul symon petrus). Ista duo noīa euāgelista iohānes simul cōiungit. quia symō fuit nomen eius primū. petrus autē erat nomen sibi de nouo a xpo impositum: ꝛ hoc propter fidelē xpi cōfessionem qua dixit. Tu es xpus filij dei viui(ꝛ Thomas qui dicitur dydimus: ꝛ nathanael qui erat a chana galilee: ꝛ filij zebedei: ꝛ alij ex discipulis eius duo) Tho. ꝛ ita erant septem: ad insinuandū q illi digni sunt diuina visione ꝛ allocutione: qui septē donis spiritussancti sunt ornati(Dicit eis symō petrus. vado piscari. Dicunt ei. venimus ꝛ nos tecū. Ly. Erant enim pauperes: ꝛ ideo ad procurandū necessaria vite licite poterāt redire ad exercendū negociū qḋ sine pctō poterat exerceri. propter qḋ paulus artē cenofactoriā didicit quā ante nō sciuit: vt cum necessitas occurreret vel vtilitas ecclesie de labore suo viueret. vt habetur Actuū. xx.(ꝛ exierunt ꝛ ascēderūt nauim: ꝛ illa nocte nihil prendiderunt)Ly. Hoc factū est vt captio sequēs māifeste miraculosa appareret(Mane aūt facto stetit ihesus in littore)nō apparuit sup aquam sicut ante passionē fecit qn viderunt ipm super mare ambulantē: sed in littore. i. in terra solida: ad ostendēdū q amplius nō erat in fluctib9 vite corruptibilis: sed magis trāsierat ad statū vite imortalis(nō tn̄ discipuli cognouerūt q iesus esset). Vn̄ Chriso. Non mox ōndit seipm: vt per miraculū qḋ facturus erat eum cognoscerēt. ergo locutus est eis tanq extraneꝰ di.(Pueri nunqd pulmenta habetis)pulmētariū est qḋcūq panis cōdimētū: siue piscis sit siue aliud qḋ nos cōmuniter dicimꝰ pulmentum.(Rn̄derūt ei: nō). Ly. Credebant eni eū esse aliquē mercatorē q vellet pisces emere(dixit eis. mittite in dextrā nauigij rhete ꝛ inuenies)Ly. pdicit certitudinaliter effectum futurū: vt ad sequētia habeant animū magis attentū(Miserūt ergo ꝛ iam nō valebāt illud trahere pre multitudine piscium)Ly. ex quo pꝫ q pisces illi fuerūt ibi miraculose adducti: vel virtute diuina d nouo formati. qꝛ tota ibi nocte qsierāt ꝛ nihil iuenerāt.(Dixit ergo discipulꝰ ille quē diligebat iesus). i. iohānes(petro)erat eni sibi familiaris. Tho. Notandū q hic notanṫ ꝓprietates illoꝝ duoꝝ aploꝝ. f. petri ꝛ iohānis. Petrus eni fuit feruētior: ideo primus ad iesū venit. Iohānes acutior: ideo pmo eū agnouit(dn̄s est)sic enim vocabāt xpm ante passionē. Ly.

puritas mentis et corpis maxime disponit hoiem ad cognitionē dei et ideo iohānes qui ceteris purior erat tanq̄ virgo: citius aliis cognouit xp̄m (symon petrus cum audisset quia dn̄s est: tunica succinxit se) Ly. vt cum maiori reuerētia accederet ad xp̄m (erat eni nudus) idest parum vestitus: sicut solent piscatores esse in aqua vt sint expeditiores ad piscationis opus (et misit se in mare) Hic notatur feruens dilectio petri: in hoc q̄ non potuit se cōtinere quin statim curreret ad xp̄m ihesum. ergo misit se in mare: vt citius veniret ad xp̄m ex deuotione. quia petrus memor fuit pristine ambulationis super aquas quādo ad xp̄m venerat. vt habet' Mathei. xiiij. Dn̄e si tu es iube me ad te venire. (Alij aūt discipuli nauigio venerunt) quia nō erant ita feruentes: non audentes mare intrare. Et alia ratio est (q2 nō erant longe a terra) et ideo etiā cito venire poterant (sed quasi cubitis ducentis trahētes rhete piscium. Ut ergo descenderūt in terrā) idest de naui ad littus (viderūt prunas). i. carbones (positas: et piscē superpositū: et panē). i. nō super prunas: sed ibi paratū pro refectione eorū. Uñ Chrisosto. Ista enī oīa diuina virtute fuerūt de nouo formata ad maiorem discipulorū conformationē in fide resurrectionis xp̄i. (Dixit eis iesus) nunc familiariter loquit' eis tanq̄ discipulis (Afferte de piscib' quos prē didistis nūc) Uñ Chrisosto. ne crederent fantasma esse qd̄ videbāt panem et piscem. Iubet etiā de piscibus captis afferri: vt etiā coquentur et comedant' (ascendit symon petrus (vt magistri iussionē impleret (et traxit) etiā2 aliis adiuuātib'. (rhete in terrā plenū magnis piscibus centūquinquagintatrib') Et scd̄z aliquos apl̄i ceperunt ibi ex omni genere piscium. quia scd̄m Isidorū. Omniū pisciū que in aq̄ natant. cliij. genera pl̄ri enunciāt. (Et cū tanti essent) numero et quā titate: quia multi magni (non est scissum rhete. dixit eis iesus. Uenite et prandete) Ly. Hic notatur dei benignitas. quia inuitat eos dulciter ad comedendū secum. q2 cuz eis tunc comedit ad declarādū sue resurrectionis veritatē. Unde Luce vltimo. Cū mādu casset inquit coram eis: sumens reliquias dedit (et nemo audebat discūbentiū interrogare eum: tu quis es) et propter cognitionis certitudinē quā de ipo habebāt (scientes q2 dn̄s ē) et ideo frustra fecissent de hoc questionē (et venit iesus (.i. accessit ad mēsam (et accepit panē) quē de nouo sua oipotēti virtute creauerat. (et dabat eis: et piscem similiter) eo modo diuidebat eis et distribuebat sicut ante passionē: ad declarandā suā resurrectionē. Dicunt enī aliq̄ doctores et satis p̄babiliter q̄ sic diuidebat cibaria sola manu sicut alius cum cultello. et in hoc discipuli cognouerūt eum. (Hoc iam

tertio manifestatus est iesus disci
pulis suis cum resurrexisset a mor
tuis). Certum est q iā pluries ma
nifestauerat se ipm: cuz in ipa die
resurrectionis quinquies apparu
it. ergo ista apparitio dicit tertia
nō in numero apparitionū: sed in
ordine dierum. vt primo dicit ma
nifestatus in die resurrectionis. se
cūdo in octaua pasche. et tertio h.
Unde circa psens euangeliuz vbi
dicitur. Manifestauit se iterum ie
sus discipulis suis ad mare galilee
Chrisostom9 dicit q euangelista
nominat hic locum vbi h mani-
festatio est facta: quia illic et apli
iuerunt: in quo ostēditur q iā ma
gnam partem timoris eorū xpus
abstulerat vt auderēt manifeste ex
ire de domo nō eni vltra in domo
reclusi erāt. Unde hic querit cur
iam et nō prius iuerunt piscari. Re
spōdeo scdm Augu. Quia iā ma-
gistro recedēte nō habebāt vnde
viuerēt. quā penuriā etiā xps idu
xit vt in piscatiōe euz agnoscerēt.
Secūdo querit cur petrus ad pis
cationē rediit quā semel reliqt. Re
spōdet Gregori9. Quia licita ars
erat nutriendi se per artem piscan
di. igitur etc. Sanct9 Matheus ad
theloneum non vltra resedit: quia
fit vix sine peccato. Querit tertio
vnde receperunt nauim et rhetia q
resignauerunt. Respōdet Chriso.
Mutuauerūt a ppinquis. Quar
to querit cur nihil potuerūt cape
Rñdetur q deus ita disposuit: vt
p miraculū doceret eos xpm ag-
noscere.

¶ In octaua pasche. Euāge-
lium scdm iohem. xx.

N illo tpe. Cū
sero esset die illo
vna sabbatoruz
et fores essent clau
se vbi discipuli
erant congregati propter me-
tum iudeorum: venit Jhesus
et stetit in medio eorum et dixit
eis. Pax vobis. Et cum hoc
dixisset ostendit eis manus et
latus: gauisi sunt discipuli vi-
so domino. Dixit ergo eis ite-
rum. Pax vobis. sicut misit
me pater: et ego mitto vos.
Hec cum dixisset insufflauit:

⁊ dixit eis. Accipite spiritū sā-
ctum: quorum remiseritis pec
cata remittūtur eis: ⁊ quorū
retinueritis retenta sūt. Tho
mas aūt vnus ex duodecim q̄
dicitur dydimus nō erat cum
eis quādo venit ihesus. Dixe
runt ergo ei alij discipuli. vidi
mus dn̄m. Ille autē dixit eis.
Nisi videro in manibus eius
fixuram clauorū: ⁊ mittam di
gitum meū in locum clauorū:
⁊ mittā manū meam in latus
eius: nō credam. Et post dies
octo iterū erant discipuli eius
intus: ⁊ Thomas cum eis: ve
nit iesus ianuis clausis: ⁊ stetit
in medio: ⁊ dixit eis. Pax vo-
bis. Deinde dixit thome. In
fer digitū tuū huc: ⁊ vide ma
nus meas. ⁊ affer manū tuam
⁊ mitte in latus meum. ⁊ noli
esse icredulus: sed fidelis. Re
spōdit Thomas ⁊ dixit. Do
minus meus ⁊ deus meus. Di
xit ei ihesus. Quia vidisti me
thoma credidisti. beati q̄ non
viderūt ⁊ crediderūt. Multa
quidem ⁊ alia signa fecit ihe-
sus in conspectu discipulorū
suorū que non sunt scripta in
libro hoc. Hec aūt scripta sūt
vt credatis quia ihesus est filius
dei. ⁊ vt credentes vitā ha
beatis in nomie eius.

¶ Postilla.

¶ Cum ergo sero esset die il-
lo. Johis. xx. Luce. xxiiij. Hystoria
huius euangelij facta est ipso re-
surrectiōis dn̄i die pro prima par-
te. pro secunda aūt parte in octa-
ua pasche. Ante initiū illius euā-
gelij scribit scūs Johānes in eo-
dem capitu. q̄ ihesus dixit marie
magdalene vade ad fratres meos
⁊ dic eis. Ascendo ad patrē meū
⁊ patrem vestrum: deum meum ⁊
deum vestrum. Uenit maria mag-
dalene annūcians discipulis: quia
vidi dn̄m. ⁊ hec dixit mihi. Tunc
statim sequitur euangeliū hodier
num. (Cum ergo sero esset) Lyra.
In die apostoli erant dispersi pro
pter metum iudeorum: sed in sero
conueniebant ad locum vnum. et
ideo tali hora christus eis appa-
ruit (die illo) scilicet dn̄ice resurre-
ctionis (vna sabbatorum) idest
prima die post sabbatū. Sȝ qua-
re christus vsq̄ ad vesperam di-
stulit. Respōdeo scd̄m Chrisosto.
Ut omnes simul inueniret in do-
mo: ⁊ nisi in sero nō inuenisset eos
simul congregatos. Item in sero
solēt homines magis timere: ⁊ il-
la hora voluit eos consolari sua
apparitione (Et fores essent clau-
se vbi discipuli erāt congregati p
pter metum iudeorū). quod ex di
uina ordinatiōe factum est: vt ie-

sus intrans ad discipulos ianuis clausis ostēderet se habere corp⁹ glorificatū.(venit iesus ꝛ stetit in medio eorum)vt pȝ Math .xviij. Ubi duo vł tres cōgregati fuerint in noīe meo:ibi sum in medio eorum(ꝛ dixit eis.pax vobis) Tho. quasi diceret. nō turbemini nec ti meatis.ego sum qui paceȝ vobis promisi:ꝛ pacē vobis pdicaui. ꝛ ideo ex auditu salutatiōis potestis me agnoscere(Et cuȝ hoc dixisset ostēdit eis manus ꝛ latus)vt non solū auditu:sed etiā visu certifica rentur.(gauisi sunt discipuli viso dño.Tho. Contristati fuerunt in eius morte:letantur de resurrectione.ꝛ sic socij passionis fiunt per ticipes cōsolatiōis)Dicit ergo eis iterum.pax vobis)iterat oblationem pacis:vt mōstrat ꝑpter suū aduētū esse pacificata:ꝛ que in celis ꝛ que in terra sunt.(sicut misit me pater)scȝ ad veritatē fidei nunciandā in iudea(ꝛ ego mitto vos) ad eandā publicandā per vniuersum mundū.In signū huius dixit eis in die ascēsionis.Ite in mundū vniuersum:predicate euangelium omni creature. Unde in ps.xviij. In omnē terrā exiuit sonus eorū. Et quia executio huius officij nō potest cōueniēter fieri sine gfa spi ritussancti:ideo sequit(Et cū hec dixisset insufflauit:ꝛ dixit eis.Accipite spiritū sctm̄)Thomas. ostēdens per hoc ꝙ sicut flatus procedebat de ore ipius iesu xp̄i:sic spiritussanctus qui dabat in flatu ꝑcedit ab ipo filio iesu xp̄o sicut ꝑcedit a patre:qđ est cōtra grecos qui negant spiritū sctm̄ procedere a filio(quorū remiseritis pctā remittunt eis)idest quoruȝ solueritis soluti sunt(ꝛ quorū retinueritis retenta sunt)idest quos ligaueritis ligati sunt. vt pȝ Math .xvj. Quecunqȝ ligaueritis super terrā erunt ligata ꝛ in celis: ꝛ quecūqȝ solueritis super terrā erunt soluta ꝛ in celis.Gor.Ista potestas itelligenda est claue nō errāte. Tunc aūt errat quādo sacerdos soluit illum quē deus nō soluit:vel quando ligat quē deus nō ligat.(Thomas aūt vnus ex duodecim qui dicitur dydimus) idest dubius(non erat cū eis quādo venit iesus)Ly. Ipe eni inter alios discipulos videtur fuisse magis dydimus)vt pȝ ioh.xj.ꝛ ideo tardius venit ad locum vbi cōgregabātur discipuli. Et ideo ꝑpter tarditatē suā priuatus est illa visione xp̄i.hoc aūt factum est diuina ordinatiōe ꝑpter nostrā cōfirmationē.Un̄ Grego. Dum ille ad fidē palpando reducitur:nr̄a mens omni dubitatione postposita in fide solidat(Dixerūt ergo ei alij discipuli.)quia boni rumores cito nūciant(vidim⁹ dñm)sic eni eum ante passionē nominabāt(Ille aūt dixit eis.Nisi vidēro in manib⁹ eius fixuram clauorum)scȝ vt probē visu(ꝛ mittā digitum in locum clauorū:ꝛ mittam manū meam in latus eius)vt probē tactu.Isti eni sūt duo sēsus

qui minus possunt decipi: scilicet visus et tactus (Et post dies octo iterũ erant discipuli eius intus: et thomas cũ eis) Ly. facto interual lo xpus apparebat discipulis. qz nõ conuersabat quotidie vel cõtinue cũ eis. vt ostẽderet se resurrexisse ad vitam imortalẽ ab hoĩbus huius mundi separatã (venit iesus ianuis clausis) vt ostenderet corpus glorificatũ (et stetit in medio eorũ) vt posset ab oĩbus videri (et dixit eis. Pax vobis) qz sic salutare cõsueuerat discipulos suos. et etiã sic docuerat discipulos salutare alios hoĩes: vt pz Math. x. In quãcũqz domũ intraueritis primũ dicite. pax huic domui (De inde dixit thome. Infer digitũ tuũ huc) vt probes per tactuz (et vide manus meas) vt probes per visũ (et affer) idest applica (manũ tuaz et mitte in latus meũ. et noli esse in credulus: sed fidelis) quasi diceret ꝑpter tuã dubitatiõe sanandam ostẽdo tibi vulnera mea. Uñ Augu. in li. de tri. dicit ꝙ thomas palpauit cicatrices xpi (Respõdet thomas et dixit ei. Dñs meus et de9 meus) Tho. Ecce perfecta fides. qz confitet humanitatẽ et deitatẽ xpi dñs ꝗtuz ad humanitatẽ qua nos redemit. deus ꝗtuz ad deitatẽ qua nos creauit (Dixit ei iesus. quia vidisti me) scilicet hominẽ (et credidisti) scz deum. Ly. Naz thomas aliud vidit: et aliud credidit. quia humanitatẽ vidit et deitatem: que in presenti videri nõ pot credidit (beati qui nõ viderunt et crediderũt)

Ly. In hoc stat consolatio nostra qui xpm nõ vidimus: tamẽ credimus ipm veraciter esse sub specie panis in sacramento (Multa quidem et alia signa fecit Jhesus in cõspectu discipulorũ suorũ: que nõ sunt scripta in hoc libro) Johannes euãgelista paucioꝛa signa narrauit ꝗ̃ alij euangeliste. quia vltimo scripsit: et signa que alij scripserunt omisit (hec aũt scripta sunt vt credatis: quia xps est filius dei) scilicet naturalis in potentia sibi per omnia equalis: et per consequens idem in diuinitate. quia natura diuina est indiuisibilis (et vt credentes) quia ihesus incarnat9: passus: mortuus: sepultus: regressus ab inferis: celum ascendens: verus est dei filius (vitam habeatis) scilicet eternaz. in qua clare videbitur qđ nunc creditur (in nomine eius) idest per fidem nomis eius. quia dicitur Actuũ. iiij. Nec aliud est nomen sub celo datum hominibus in quo oportet nos saluos fieri. Unde circa pñsens euãgelium vbi dicitur. Accipite spiritumsanctũ: quorũ remiseritis peccata &c. videt ꝙ nisi sacerdos habeat spiritũsanctũ non potest absoluere. quia dicit primo. Accipite spiritũsanctũ. et postea subdit. quorũ remiseritis peccatã remittunt eis. Respondet ꝙ sacerdos absoluit ex officio et non ex vite merito Et sic sacerdos bonus et malus in virtute spiritussancti remittit peccatum. quia in virtute caracteris ordinis: que datur a spiritusancto

qui operatur in sacramẽtis. Glo.
Quorum remiseritis: idest quos
dignos remissiõe iudicaueritis du
ab⁹ clauibus: scilicz potestatis ⁊
discretionis: remittunt eis: idest
tunc dñs approbabit remissionẽ
peccatorũ. Et quorũ non remise-
ritis: deus non approbabit. Chri
sostom⁹. Sicut rex principem mit
tens dat ei potestatẽ mittere ĩ car-
cerem ⁊ emittere. Ex quo patet ꝙ
sacerdos est minister ⁊ instrumen
tum animarũ dei.

¶ Dñica prima post octauã
pasche. Euãgeliũ scdꝫ ioh. x.

N illo tpe. Di-
xit ihs dis. suis.
Ego suz pastor
bonus: Bonus
pastor aiaz suã
dat pro ouibus suis. Mercẽ-
narius aũt ⁊ q̃ non est pastor
cuius nõ sũt oues ꝓprie videt
lupũ venientẽ ⁊ dimittit oues
⁊ fugit: ⁊ lupus rapit ⁊ dispꝰ-
git oues. Mercẽnarius ãt fu
git: qꝛ mercẽnarius ẽ ⁊ nõ pti
net ad eũ de ouibus. Ego suz
pastor bonus: ⁊ cognosco oues
meas: ⁊ cognoscũt me mee. Si
cut nouit me pr̃: ⁊ ego agnos-
co pr̃em: ⁊ aiam meã pono ꝓ
ouibus meis. Et alias oues
habeo q̃ nõ sũt ex hoc ouili: et
illas oportet me adducere: ⁊
vocẽ meã audiẽt. Et fiat vnũ
ouile: ⁊ vnus pastor. Postilla
¶ Ego sũ pastor bonus Joh.
x. hysto. hui⁹ euãge. fcã ẽ ãno xpi
xxxij. vj. kl. octobris ĩ sabbato. lũa
xij. iditiõe. v. Añ initiũ illi⁹ euãge-
lij scribit sctũs iohes in eodẽ. c. ꝙ
xps dixit disciplis suis. Ego sum
ostiũ. ꝑ me siqs itroierit saluabit
⁊ igrediet ⁊ egrediet. ⁊ pascua iue
niet. Tũc postmodũ seqt euange.
hodier. (Ego sũ pastor bon⁹ (Ly.
In p̃nti euãgelio ponit euãgelista
cõditiões boni pastoris ⁊ etiã mer
cẽnarij. qꝛ bon⁹ pastor debet hr̃e
affectionẽ ad gregẽ in tãtũ ꝙ ꝑ eo
si necesse ẽ sustinet mortẽ. ergo di
cit (bon⁹ pastor aiaz suã). i. vitam
corpalẽ (dat) spõte ⁊ volũtarie (ꝑ
ouib⁹ suis) ipleuit hoc ipe xps qꝛ
aiaz suã p̃ciosissimã dedit ꝑ salute
mũdi. ⁊ pz. j. ioh. iij. Xpus animã

suam pro nobis posuit. et nos de-
bemus pro fratrib⁹ aias ponere.
(Mercenarius aūt et qui nō est pa
stor). Hic tangit cōditiones mali
pastoris. s. ipius mercenarij: q̄ in
officio p̄latiōis attēdit cōmodū
rei tpalis et honorē seculi. Un̄ Aug.
Sunt in ecclesia quidā p̄positi
nō dn̄m querētes: tpalia cōmoda
sectātes: honores ab hoibus ap-
petentes. quisq̄s talis est: mercē-
narius est (cuius nō sunt oues p̄-
prie) sed reputat eas quasi alienas
(videt lupū venientē). i. hereticū
cum falsa doctrina eos corrūpen-
tem (et dimittit oues et fugit). s. nō
resistendo per suā doctrinā hereti
ce prauitati (et lupus rapit) ad ma
lū pertrahēdo (et dispergit oues)
ab vnitate ecclesie separando (Mer-
cēnarius aūt fugit). i. auxiliū debi
tum subtrahit (quia mercēnarius
est). i. curās solū de lana et lacte. i.
de cōmodis tēporalib⁹ (et nō perti
net ad eum de ouibus) idest q̄ nō
curat de salute et vtilitate ouiū: nō
habet affectū debite ordinatū ad
eas. (Ego sum pastor bonus) sol-
licitudinē habēs et curā de ouib⁹.
(et cognosco oues meas). s. cogni
tione affectiua. q̄ diligo salutē et
bonū earū (et cognoscūt me mee).
Lyra. Quia veri fideles cognos-
cunt bn̄ficia xp̄i (Sicut nouit me
pater: et ego agnosco patrem).
Unde Augu. Ea dilectiōe qua pa
ter me diligit: diligo patrē. (et ani-
mam meā pono pro ouib⁹ meis)
Tho. hic ondit q̄ passio sua fuit
ad gregis redēptionem. ergo dicit
(et aiam meā pono pro ouib⁹ me-
is) saluādis. Ly. q̄ aia xp̄i pro fi-
delibus fuit separata a corpe: et ob-
lata deo patri: cū dixit ps. xxx. In
manus tuas cōmendo spiritū meū
Jere. xij. Reliqui domū meā. dimi
si hereditatē meā. dedi dilectā aiā
meā in manus inimicorū meorū.
(et alias oues habeo que nō sūt ex
hoc ouili). i. de synagoga iudeorū:
sed de pplo gentili (et illas oportet
me adducere) qd̄ factū est per pre
dicationē aplorū (et vocē meā au-
dient) Ly. q̄ iudeis repellētib⁹ fi-
dem xp̄i gentiles eam deuote rece-
perunt ad p̄dicatiōes aplorū (et fi
et vnū ouile). i. vna ecclia ex iude
is et gentilib⁹ collecta. Est eni ec-
clesia vnū ouile p̄pter vnionē fi-
dei et charitatis (et vnus pastor). i.
xp̄s. Alij autē pastores ecclie non
sunt nisi vicarij isti⁹ pastoris. Un̄
circa p̄ns euāgeliū vbi dicit. Ego
sum pastor bonus. querit vtrum
hō prudēs et virtuosus possit ap-
petere sine pctō grad⁹ eminētiā. i.
platurā. Rn̄deo s̄m Hugo. de pra
to posito q̄ talis sit dignus gradu
quem appetit. talis pōt appetere
dupl'r. Uno modo p̄pter stat⁹ alti
tudinē: ad quē sequit̄ honor et re-
uerentia et sufficiētia tpaliū. et hoc
modo est pctm̄ mortale: et ptinet
ad cupiditatē et ambitionē. Alio
modo pōt intelligi vt appetat vt
possit p̄rimis prodesse: et si hoc
laudabile sit: nihilomin⁹ tn̄ sic ap
petere p̄suptuosū ē Et cōsequēter

cum presumptio sit filia superbie ꝛ detestabilis. Hinc est ꝙ tal' gradus nõ potest sine peccato appeti: ꝛ ad hoc sunt dicta doctorum. Unde Augustinus. libro. ix. de ciuitate dei. dicit ꝙ locus superior: ꝛ si administret' vt decet: indecẽter tamẽ appetit'. Et Bernardus. Quotiens hominibus preesse desidero deũ meũ preire contendo: ꝛ tũc nõ sapio que dei sunt. ꝛc. Unde etiaꝫ Chriso. super Matheũ. ꝛ allegat' in decretis. distinctione. iiij. Quicũq; desiderauerit pmatũ in terra inueniet confusionẽ in celo. Nec inter seruos xpi cõputabitur qui de primatu tractauerit: ꝛ ad hoc exẽplũ xpi primatu tractauerit. ꝛ ad hoc exemplũ xpi qui fugit quando eum regem facere voluerunt. vt habet' Johãnis. vi. Unde apostolus ad Hebreos. v. ca. Nemo assumat sibi honorem: nisi qui vocatus fuerit: sicut aaron. immo sãcti quãdo electi fuerunt rẽnuerũt ꝛ restituerũt. vt patet in beato nicholao Martino Gregorio. ꝛ in alijs multis sanctis.

¶ Dñica secunda post octauas pasche. euangelium.
¶ Scđm Johãnem. xvi. ca.

In illo tpe. Dixit ihesus discipulis suis. Modicũ ꝛ iam non videbitis me: ꝛ iterũ modicũ ꝛ videbitis me: q2 vado ad patrẽ. Dixerũt ergo discipuli eius ad inuicem. qd est hoc ꝙ dicit nobis: modicũ ꝛ nõ videbitis me: ꝛ iterũ modicũ ꝛ videbitis me: q2 vado ad patrem. Dicebãt ergo. Quid est hoc ꝙ dicit modicũ nescimus qd loqtur. Cognouit aũt ihs q2 volebãt eum interrogare: ꝛ dixit eis. De hoc q̃ritis inter vos q2 dixi: modicũ ꝛ nõ videbitis me: ꝛ iterum modicũ ꝛ videbitis me. Amẽ

amē dico vobis: qꝛ plorabitis ⁊ flebitis vos: mūdus aūt gaudebit: vos aūt cōtristabimini sꝫ tristicia vr̄a vertetur ī gaudiū. Mulier cū parit: tristiciā habꝫ: qꝛ venit hora eius. Cū aūt peperit puerū: iam nō meminet pressure ꝓpter gaudiū qꝛ natus est homo ī mūduꝫ. ⁊ vos igitur nūc q̄dem tristiciā habetis. Iterum aūt videbo vos: ⁊ gaudebit cor vestrū: ⁊ gaudiū vestrum nemo tollet a vobis. ¶ Postilla.

¶ Modicū ⁊ iam nō videbi. me. Joh. xvi. Histo. huiꝰ euāge. facta ē anno xp̄i. xxxiij. ix. Kl. aplis. fe. v. videlꝫ cene dn̄i. luna. xiiij. indictiōe. vi. Ante initiū illiꝰ euāgelij scribit sāctꝰ Joh. ī eodē ca. ꝙ xp̄s post cenā dixit di. su. Adhuc multa habeo vob̄ dicere: sed nō potestis portare modo. cū aūt venerit ille spūs v̄itatis docebit vos oēm veritatē. Tūc postmodū sequit̄ euāge. hodiernū. (Modicū ⁊ iā nō videbitis me) ſm Chriso. modicū ⁊ iā nō videbitis me: intelligitur tp̄s ab hora mortis vsqꝫ ad resurrectionē. s. q̄n p triduū iacuit in sepulchro: tūc nō viderūt eū. (iteꝝ modicū ⁊ videbitis me) intellr̄ tp̄s ab hora resurrectiōis vsqꝫ ad ascēsionē: ī quo apparuit eis loquēs de regno dei. vt h̄etur Actu. j. ⁊ illud tp̄s fuit modicū respectu tp̄is sequētis vsqꝫ ad finē mundi. Ideo subdit̄ (qꝛ vado ad patrē). s. quādo celū ascendam: ⁊ tūc nō videbitis me cōiter loquēdo nisi in gn̄ali resurrectiōe. Propter hoc dr̄ Actuū. ij. Uiri galilei q̄d statis aspicientes in celū. hic ih̄s q̄ assūptꝰ est a vob̄ in celū: sic veniet queadmodū vidistis eū eūteꝫ in celum. q. d. Ampliꝰ nō videbit̄ in terra p̄n̄tia corporali vsqꝫ quo veniet ad iudiciū. ꝙ eīn aliq̄bus sanctis postea apparuit vel adhuc apparere possit: hoc ex speciali gr̄a fuit. sic apparuit iohi euāge. ante mortē suā vocās eū ad celestē gr̄am. Similr̄ btō Petro exeūti Romā a facie neronis: apparuit xp̄s. Cui petrꝰ dixit. Dn̄e quo vadis. Rn̄dit xp̄us. Uado romā iteꝝ crucifigi. Similr̄ apparuit btō paulo ap̄lo: quādo fuit ꝓstratꝰ de celo. vt h̄etur. Act. ix. (Dixerūt ergo discipl̄i adinuicē Quid est hoc ꝙ dicit nob̄: modicū ⁊ iā nō videbitis me: ⁊ iteꝝ modicū ⁊ videbitis me) Predicta v̄ba xp̄i erāt discipul̄ obscura āteq̄ȝ essent ope impleta: qꝛ videbat̄ eis q̄uo in xp̄i verbis esset quedā cōtrarietas. cū dixit (modicū ⁊ iā nō videbitis me: ⁊ iteꝝ modicū ⁊ videbitis me) qꝛ nō sciuerūt illa referre ad diuersa tp̄a (Dixerūt ergo q̄d est hoc ꝙ dicit nob̄ modicū: nescimꝰ q̄d loquit̄. Cognouit ergo ihesus ꝙ volebāt eum interrogare) Hoc cognouit diuina virtute cuius ꝓpriū est cognoscere secreta cordiū (⁊ ideo dixit eis. De

hoc q̄ritis inter vos q2 dixi modi cū ꝛ nō videbitis me: ꝛ iteꝝ mo. ꝛ vi. me) Hic rñdēdo ꝑuenit eoꝝ in terrogatōez vt ondēderet se scire mē tis eoꝝ intētionē (Amē amē dico vobis q2 plorabitis) tho. i. dolebitis interi⁹ in mēte de morte ꝛ passiōe mea (ꝛ flebitis) exteri⁹. s. interiorē mentis tristiciā signis exteriori bus ostēdetis (mūdus aūt gaudebit). i. iudei mūdi amatores. Lyra q2 in triduo mortis xp̄i iudei mun dialiter viuētes gauisi sunt: credentes se xp̄m totaliter extinxisse ꝛ nomen suū totaliter deleuisse (Uos autē contristabimini: sed tristicia vestra vertet̄ in gaudiū.) hoc impletū est in resurrectione xp̄i: quā do gauisi sunt discipuli viso dn̄o. Et in ascēsione quādo videntibus illis eleuat⁹ est in celū (Mulier cū parit tristiciā3 habet) ꝓpter dolorē quē sentit. Gene. iij. In dolore paries (quia venit hora ei⁹) sc3. hora pariendi. (Cum aūt pepererit puerū: iam nō meminit pressure) p̄cedētis (ꝓpter gaudiū: quia natus est homo in mundū) Lyra. quia in natiuitate pueri gaudiū superueniēs absorbet p̄cedentē tristiciā (ꝛ vos igitur nūc quidē tristiciā habetis). s. mee passionis ꝛ mortis (Iterū autē videbo vos) sc3 post resurrectionē meā (Et gaudebit cor vestrū) de visione mea. (Et gaudiū vestrū nemo tollet a vobis) Gor. quia xp̄s ih̄s q̄ erat ipsoꝝ gaudiū resurgēs a mortuis iam nō morit̄. Roma. vi. Istud vero gaudiū aploꝝ de xp̄i visione fuit inchoatū post resurrectionem xp̄i: s3 post cōsūmatū in gloria in celo. Circa presens euāgeliū vbi dicitur. Uos autē cōtristabimini. Notandū q̄ nemo in hac vita potest diu esse sine tristicia. Un̄ Iob xiiij. Homo nat⁹ de muliere breui viuēs t̄pe. ꝛc. Sed q̄ritur: cur de⁹ sic ordinauit. Respōdet̄ primo: vt sciamus nos esse hic nō ciues sed aduenas ꝛ peregrinos q̄diu in mūdo sum⁹: q̄ vallis lachrimaꝝ dicit̄ q̄ est loc⁹ medi⁹ inter celū vbi est summū gaudiū: ꝛ infernū vbi est sūma pena. Scd̄o vt stimulemur penis q̄si calcarib⁹ ad currēdum in via mādatoꝝ dei. Tertio vt pūgemur igne tribulationū: ne i purgatorio lauemur. Quarto vt fugiam⁹ infernū vbi oēs pene i sūmo sūt. Quito vt plus de gaudio mereamur. nā virt⁹ est circa difficile. s3 philo. ꝛ Actu. xiiij. Per multas tribulatiōes opoꝛtet nos intrare ī regnū celoꝝ. Notādū q̄ due passiones necāt q̄nq3 hoīez. s. tristicia ꝛ leticia. Tristicia occidit: s3 tarde nā in tristicia p̄mo retrahit̄ calor naturalis ad interiora: ꝛ postea exalat ad exteriora: ꝛ tal̄ exalatio caloris ꝓhibet nutrimētū in mēbris ꝛ opatur ↄ̄sūptionē in illis. vnde puer. xix. Sp̄s tristis exiccat ossa. leticia āt nimia cito occidit. q2 tūc cor magis dilatat̄ ꝛ calor nālis ad exteriora trāsit ꝛ a corde recedit ꝛ mors iterueīt. vn̄ puer. i. ꝓsp̄itas stultoꝝ perdet illos. Utruq3 etiā

occidit aiam: taꝫ vita prospera ꝙ aduersa: sed magis ꝓspera. Unde Augu. Multi res aduersas timent prospera nõ timēt. periculosioꝛ ē tamen aie res ꝓspera ꝙ aduersa. Itē patꝫ in dauid: q̄ in aduersis q̄ passus est a Saul non cecidit: sꝫ in prosperis iaꝫ in regno positus cū Bersabee pecando cecidit.

¶ Dñica. iij. post octa. pasce euāge. Scdm Johem. xvi.

In illo tpe. Dixit ihs discipulis suis. Uado ad eū qui me misit: ꝛ nemo ex vobis interrogat me quo vadis. Sꝫ qꝛ hec locutus sū vobis: tristitia impleuit coꝛ vestrū. Sed ego veritatē dico vobis: expedit vobis vt ego vadā. Si eñ nō abiero: paraclitus nō veniet ad vos. Si aūt abiero: mittā eū ad vos. Et cū venerit ille: arguet mūduꝫ de peccato: ꝛ de iusticia: ꝛ d̄ iudicio. De peccato quidē: qꝛ nō credūt ī me. De iusticia vero: qꝛ ad patrē vado: ꝛ iā nō videbitis me. de iudicio autē: qꝛ p̄nceps huius mūdi iam iudicatus est. Adhuc multa habeo vobis dicere: sed nō potestis poꝛtare modo. Cū autē venerit ille spūs veritatis: docebit vos oēm veritatē. Nō eñ loq̄tur a semetipso: sed q̄cunqꝫ audiet loquetur: ꝛ q̄ ventura sunt ānunciabit vobis. Ille me clarificabit qꝛ de meo accipiet: ꝛ annunciabit vobis. ¶ Postilla.

¶ Uado ad eū qui me misit. Johis. xvi. Ante initiū illius euāgelij xp̄s predixit aplis p persecutionē ꝙ passuri essent: sic ꝙ eiiciēdi erāt de synagoga. ꝛ q̄cūqꝫ eos occideret: crederet se obsequium prestare deo. Et postea subiūxit de recessu suo cū dixit in euāgelio hodierno (Uado ad eū). i. in pꝛoximo ascendo ad patrē (q̄ me misit) Ly. qꝛ impleui officiū predicationis mee ad qd̄ missus sū (Et nemo ex voƀ interroget me). i. interrogabit. q̄si diceret: ita aperte ascendaꝫ

ad patrē q nullus vestrū interrogabit quo vadā. q: certi eritis q vado ad gloriā patris(Sed q: hec locut⁹ sū vob). s. de recessu meo. (tristitia impleuit co: vestrū)idest vehemēter facti estis tristes. Ly. apli tristabātur de recessu xpi: de cui⁹ pñtia ofidebāt in tribulatiōibus suis ofolari (Sed ego veritatē dico vob. expedit vobis vt ego vadā). i. subtrahaṫ aspectui vro p̄sentia mea corporal. et ideo subditur. (Si em nō abiero: paraclitus nō veniet ad vos)Ly. q: plenitudo sancti spūs nō erat danda nisi post ascensionē xpi. vñ. Crisosto. Apostoli nimis corporalē p̄sentiā xpi diligebāt. z ideo ad susceptionē spūs sancti minus p̄onei erāt. Sciendū tamē q scdm Tho. de aq. sup Johēz. q ille amor quo discipli diligebāt corporalē pñtiā xpi nō erat peccatū: reddebātur tñ ex hoc minus idonei ad p̄ceptionē spūssancti. Habita em vna consolatioue nō queriṫ alia. Unde q: delectabātur in pñtia xpi: nō petebāt aduentū paracliti. Ipse em nō veniet ad mentē hoīs nisi vocatus Unde sapi. vij. Optaui z datus est mihi sensus: vocaui z venit in me spūs sapiētie (Et cū venerit ille arguet mūdū de pctō)Tho. spūi sancto attribuiṫ correctio: q: correctio debet p̄cedere ex charitate(de pctō) Tho. qd habet vel fecit (z de iusticia)quā nō babet(z de iudicio)qd nō timet(de pctō quidez q: nō credūt i me) Tho. Judei pec

cabāt in xpm q: nō credebāt eum esse xpm vel messiā (de iusticia). s. xpi quam nō acceptauerūt hoīes mūdāi: nec imitari voluerūt (q: vado ad patrē) Ly. p hoc em q xps resurrexit z ad celū ascēdit declarata est ei⁹ iusticia: q: soli iusti itrāt celū. vñ. ps. cxvij. Hec porta dñi: z iusti intrabūt in eā (z iā nō videbitis me)pñtia corporali habitantē vobcū. q: post ascensionē aplī amplius nō viderūt in terris xpm (de iudicio). s. futuro qd xps nō timuit: oportebat tñ timere(q: p̄nceps hui⁹ mūdi iā iudicatus est). i. odennat⁹ diuina sentētia tanq̄ obstinat⁹. z per osequēs oēs ei adherētes eodē iudicio ostēdunṫ condēnabiles. Si em de⁹ angelis peccātibus nō pepercit: nec hoīb⁹ parcet (Adhuc multa habeo vob dicere: sed nō potestis portare modo) scz p̄pter vestrā imp̄fectionē z illoꝝ dicēdoꝝ de altissimis fidei arduitatē z p̄funditatē. (Cū autē venerit ille spūs veritatis) Ly. i. spūssanctus q̄ est veritas per essentiā z effectiue docēdo eā(ille docebit vos oēm veritatē) Ly. s. necessariā ad salutē. nō solū p̄ro p̄sonis vestris sz etiā ad regimē ecclesie z fideliū instructionē. (non em loquiṫ a semetipo)Ly. q: sicut nō est a semet ipso sed a patre z filio: ita nec a se loquiṫ(sz quecūqz audiet) a me z a patre: q: suū audire est ab eis p̄cedere (loquetur). s. vobis (z que futura sunt annūciabit vob)Ly. Multa em de futuris p spūm san

ctū reuelata fuerūt apostol: sicut apl̄o iohāni reuelat⁹ est p̄cessus ecclie vsq3 ad finē mūdi in apoca. Et petro suū martyriū ꝑm ꝙ ipse met dicit.ij.petri.j.Scio q2 velox est depositio tabnaculi mei.ꝛ pau lo reuelatū est ꝙ in nouissimis di ebus discedēt q̄dā a fide. vt hētur .i.ad Thimo.iiij.(Ille me clarifi⸗cabit) Tho.q2 ad inuocationē no minis mei facietis opa mirabilia. (q2 de meo accipiet) idest sciētiā ꝛ cognitionē habebit a patre: si cut ꝛ ego(ꝛ annūciabit vobis.

¶ Dn̄ica.iiij.post octa.pasce euāge. Scd̄m Johānez.xvi.

In illo tp̄e.Dixit ih̄s discipulis suis. Amē amē dico vobis. Si petieritis patrē in noīe meo:dabit vobis.Usq3modo non petistis q̄cq̄3 in noīe meo. Petite ꝛ accipietis: vt gaudiū vr̄m sit plenū. Hec in puerbiis locutus su3 vobis Uenit hoꝛa cū iā nō in puer⸗biis loquar vobis: s3 palā de patre meo annūciabo vobis. In illo die in noīe meo petetis ꝛ nō dico vobis q2 ego roga⸗bo patrē de vobis. Ipse em̄ pater amat vos: q2 vos me a mastis ꝛ credidistis.a deo exi⸗ui: exiui a patre ꝛ veni in mun dū. Iterū relinquo mūdum ꝛ vado ad patrē. Dicūt ei disci puli.Ecce nūc palā loqueris: ꝛ puerbiū nullū dicis. Nunc scimus q2 scis oīa: ꝛ nō opus est tibi vt q̄s te interroget. In hoc credimus q2 a deo existi.

¶ Postilla.

¶ Amen amen dico vobis. Joh.xvi. Disto.hui⁹ euāge.facta est ano xp̄i.xxxiij.ix.kl.apul.fe.v in cena dn̄i.luna.xiiij.inditiōe.vi. Anteinitiū illi⁹ euāge.scribit san ctus Johēs i eodē ca. ꝙ xp̄s post cenā dixit discipul' suis. Nunc vos q̄dez tristiciā habetis. itez aūt vi debo vos ꝛ gaudebit coꝛ vestrū: ꝛ gaudiū vr̄m nemo tollet a vob. Lūc postmodū seq̄tur euāge.ho diernū (Amē amē dico vob) Qo2 Dic dn̄s ih̄s ↄsolat' discipulos ex petitiōe suaꝝ exauditiōe.ꝛ iuramē tū p̄mittit: vt homo nō hesitet de petitiōe dicēs.(Amen amē dico

voƀ. si qd̓ petieritis patrē in noīe meo).i.ꝑtinēs ad salutē: quia ih̄s qd̓ est nomē xp̄i: saluator interp̄tat᷑(dabit voƀ) ꝛ si nō statī: tn̄ finaliter dabit. vel illud qd̓ petitis: vel eo meli⁹ (vsqꝫ mō nō petistis q̇cq̄ꝫ in noīe meo) qꝛ nō erat tp̄us oportunū: qꝛ dn̄s ih̄s erat cū eis p̄n̄tialiter q̇ oīa dabat. Vn̄ Chriso. Quid peterēt q̇ oīa bona secuꝫ haberēt(petite ꝛ accipietis vt gaudiū vrm̄ plenū sit) Tho. qꝛ oīs petitio ad illud gaudiū referri debet: hoc gaudiū ꝯsistit in dotib⁹ aīe ꝛ corꝑis: ꝛ erit plenū gaudiū in beatis. Vn̄ d̓r in ps. xvi. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua.(Hec in ꝓuerbijs locut⁹ suꝫ voƀ).s. ego suꝫ vitis vera ꝛ vos palmites. itē ibi mulier cū parit tristiciā habꝫ: qꝛ veit hora ei⁹ (venit hora cū iā nō in ꝓuerbijs loq̄r voƀ: sꝫ palā de patre meo annūciabo vƀ) Chriso. Hoc erit tp̄s resurrectiōis. qꝛ tūc om̄ia manifeste eos docuit. Nā p. xl. dies apparuit eis post resurrectionē suā loq̄ns eis de regno dei: Actuū. j. Ly. xp̄s post resurrectioneꝫ suā clari⁹ ꝛ expressi⁹ docuit ap̄l̄os de regno dei q̄ꝫ ante. Ipsi em̄ erant magis capaces: qꝛ hēbant sensuꝫ apertū ad intellectū scripturaꝝ. vt hētur Luce vltio.(in die illo).s. in die pēthecosten(in noīe meo petetis).i. petēdo nomen meū inuocabitis. qꝛ post ascēsionē ꝛ post missionē sp̄ūs sc̄ti ap̄l̄i magis virtuteꝫ noīs ih̄u xp̄i sentiebāt q̄ꝫ an̄. Et iō petitiōes suas in noīe ih̄u formabāt. ꝛ ꝓpter hoc oīones eccl̄ie in fine formātur in noīe xp̄i. dicēdo p dn̄m nr̄m ih̄m xp̄m. ꝛc̄.(ꝛ nō dico voƀ qꝛ rogabo p̄rem de voƀ) Tho. q. d. ad exaudiendū vias petitiōes apud patrē nō erit necessaria oīo mea: qꝛ solus amor quo diligitis me sufficit patrocinari (ip̄e em̄ p̄r amat vos) amās facile dat amāti (qꝛ vos me amastis) vt pꝫ Joƀ. xiiij. Qui diligit me diliget᷑ a p̄re meo(ꝛ credidistis qꝛ a deo exiui. exiui a p̄re) p eternā gn̄ationē. (ꝛ vēi in mūdū) p carnis assumptionē(iteꝝ relinquo mūdū) p passionē ꝛ corꝑalē p̄n̄tiaꝫ (ꝛ vado ad patrē) p ascēsionē: qn̄ exaltat⁹ est vsqꝫ ad dexterā dei p̄ris (dicunt ei discip̄l̄i ei⁹. ecce nūc palā loq̄ris ꝛ ꝓuerbiū nullū dicis) Ly. clari⁹ loq̄batur de ꝓcessu ei⁹ a p̄re ꝛ de aduētu ei⁹ i mūdū p carnis assūptionē q̄ꝫ fecerat an̄.(nūc scim⁹ qꝛ scis oīa) Ly. ex doctrina em̄ ei⁹ ꝛ miracul̓ pleni⁹ ei⁹ deitatē cognoscebāt (ꝛ nō est opus vt q̇s te interroget) sepe em̄ dī. glo. volētes ab eo q̄rere audiebāt solutionē anteq̄ꝫ ꝓponerēt questionē. ꝛ sic p̄us eis respōdit anteq̄ꝫ quererēt (in hoc credim⁹ qꝛ a deo existi (Tho. q. d. Intelligentia omniū occultoꝝ facit nos credere ꝙ tu sis verus ꝛ naturalis filius dei in quo sūt oēs thesauri sapiētie ꝛ sciētie dei abscōditi. Unde circa p̄n̄s euāge. vbi d̓r. Petite ꝛ accipietis. Notandū ſm Augu. ꝙ triplicia sunt bona in genere. infinita. media. ꝛ summa. In

finita bona sunt tp̄alia: que quasi nichil sunt. Unde Iere. iiij. Aspexi terrā ⁊ ecce quasi vacua erat ⁊ nichil. Et talia sub conditiōe peti possunt moderate. videlȝ si placet da sanitatē. tp̄alia ⁊ vitā. ⁊c. Et ratio est: q2 aliquis bona tp̄alia vt sciētia. honores. ⁊ amici. diuitie ⁊ similia: quādoqȝ sunt occasio peccādi: alijs occasio merendi. Sed q̄bus prosint ⁊ quib⁹ obsint solus deus scit: ideo sibi cōmittēda sunt. Alia sunt bona media. s. virtutes q̄ nulli obesse possūt: ⁊ illa ferueter sunt petenda. Alia optima. vt beatitudo celestis. ⁊ illa bona petenda sunt feruētissime. Sed queritur. cur deus nō statim dat qd̄ petit. Rn̄detur p̄mo q2 tunc homo minus meritū haberet: nō iterando oronem. Secūdo. q2 vilipenderet vel minus curaret illud qd̄ cū modico labore acq̄reret. Tertio vt desideriū augeat. vt pȝ in muliere chananea. Quarto vt homo humiliet: vt patȝ in eadem chananea q̄ se canē fatebat. Quinto q2 meliora interdū dare vult deus tēpore oportuno ⁊ quando ipsi homini fuerit magis vtile.

¶ In die ascensionis dn̄i. euāgeliū. Scd̄m Marcū. xvi.

In illo tp̄e. Recūbētibus vndecim discipul: apparuit illis ih̄s: ⁊ exprobrauit incredulitatē illorū ⁊ duriciam cordis. q2 his q̄ viderāt eū resurrexisse a mortuis nō crediderant: ⁊ dixit eis. Euntes in mūdum vniuersū predicate euāgeliū omi creature. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit. q̄ vero nō crediderit: condēnabitur. Signa aūt eos qui crediderint hec sequētur. In noīe meo demonia eijciēt: linguis loquētur nouis: serpētes tollēt. ⁊ si mortiferū qd̄ biberint: nō eis nocebit. Super egros manus imponēt: ⁊ bene habebūt. Et dn̄s quidē ih̄us postq̄ȝ locutus est eis: assumptus est in celū ⁊ sedet a dextris dei. Illi aūt profecti predicauerūt vbiqȝ: dn̄o cooperāte ⁊ sermonem cōfirmāte: sequētibus signis.

¶ Postilla.

¶ Recūbentibus vndecim discipulis. Marci. xvi. Historia huius euāge. facta eīt āno xp̄i. xxxiij. in nonas Julij. luna. xxvij. feria. v videlȝ ipso die ascēsionis. in initiōe vi. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit sanct⁹ Lucas q̄ xp̄s dixit discipul suis. Uos estis testes hoȝ. Lyra. scȝ passiōis ⁊ resurrectiōis. Et ego mittā promissuȝ patris in vos. s. sp̄ūmsanctū. vos autē sedete in ciuitate quousqȝ induamini virtute

ex alto. Tunc postmoduz sequit evangeliũ hodiernũ (Recũbẽtib⁹ vndecim discipulis). Dñs nr̃ ihs xp̃s cũ in his quadraginta dieb⁹ per multas apparitiões discipl'is factas: resurrectionẽ suam approbasset. Hodie in die ascẽsionis his ip̃is voluit apparere. scilicz in mẽsa duz prandebãt. Nã vt dicit magister in hystoria scolastica. oẽs tã apl'i q̃z alij discipuli ⁊ mulieres habitabãt in ista parte in hierl'm que dicit mellos in monte syon vbi Dauid construxerat sibi palatium. Et ibi erat illud cenaculũ grande stratum: in quo precepit dñs sibi parare pascha: ⁊ in cenaculo illo habitabãt tunc vndeciz apl'i. Ceteri vero discipuli ⁊ mulieres habitabãt circũquaqz per diuersa hospitia. Et vt dicit in principio hodierni euãgelij. (Recũbẽtibus). i. comedẽtib⁹ (vndecim discipulis.) scz in illo cenaculo hodierna die. (apparuit illis iesus ⁊ exprobrauit icredulitatẽ illorũ ⁊ duritiam cordis. (Lyra. Nõ que tũc erat in eis: sed que ante fuerat in ip̃is discipulis. (Quia his qui viderant eum resurrexisse non crediderũt.) vt patz de Thoma qui nõ credidit alijs disicipulis. Et simil'r alij discipuli nõ crediderũt marie magdalene ⁊ alijs mulierib⁹: ⁊ comedit cũ eis. Unde Actuũ. j. Conuescens precepit eis ab hierosolymis ne discederẽt sed expectarẽt ꝑmissionẽ p̃ris. idest aduentũ spiritussancti a patre per xp̃m promissum. ⁊ scd̃m magistrũ in hystorijs Hoc dicto p̃cepit eis vt egrederẽtur de ciuitate: ⁊ sic statim euanuit ab oculis eoꝝ. Et imediate post comestionẽ vndeciz apl'i ⁊ alij discipuli ⁊ mulieres vnanimiter de ciuitate egressi venerũt ad montem oliueti: ⁊ ibi dñs ihesus secũdario hodierna die app̃uit. ⁊ vt ait magister in historijs hanc processionem apl'orũ qua vnanimiter de ciuitate sunt egressi representat ecclesia singulis diebus dñicis processionẽ faciens: egrediendo extra ecclesiã: preferẽdo crucẽ ante processionẽ. Nam per crucem q̃ prefertur representat dñs noster ihesus xp̃s: qui nos p̃cessit: ⁊ suo exemplo nobis viam ad celũ ostendit. Et q̃ ordinate vnus post aliũ crucẽ sequit vsqz ad eccl'iam: significat q̃ oẽs xp̃iani ad vitã ⁊ mores ⁊ doctrinã xp̃i semp pre oculis habere debeant. ⁊ suã vitam exemplo xp̃i cõformare. ⁊ sic ꝓficere de virtute in virtutẽ trãseundo. donec intrent celestem ecclesiã. id est patriã eternã: vbi videãt facie ad faciez diuinã naturã scd̃m illud in p̃s. lxxxiij. Ibunt de virtute in virtutẽ: sic videbit deus deorũ in syon. Post hoc cõmisit dñs iesus apl'is officiũ predicatiõis dicens. (Euntes in mundũ vniuersuz predicate euangeliũ.) Hugo. nõ philosophorũ vanitates: aut certe ꝓprias fictiones. Ad Romanos. j. Non erubesco euangeliũ. (Omni creature. (Lyra. Omni homini q̃

habet cõuenientiā cum omni cre/atura. per esse eni cõuenit cum in animatis. per viuere cū vegetabilibus ⁊ plantis. per sentire cū animalibus. per intelligere cum angelis. ideo designat noie omnis creature. (Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit.) Lyra. Non eni sufficit fides sine baptismo per quem quis incorporat xpo si assit facultas recipiendi baptismū fluminis. Si at non assit facultas: sufficit baptismus sanguinis vt in martyribus qui pro xpo interfecti sunt: ante q̃ essent baptizati: vel baptismo fluminis: sicut est inhabētibus fidem xpi: ⁊ desiderant baptismuȝ. sed preueniunt morte ante q̃ possunt implere. (saluus erit) scilicet salute eterna: si saltem operibus tenet. Un̄ Jacobi. ij. fides sine operibus mortua est. (Qui nõ crediderit: condemnabit). scilicet eterna dānatiõe. (Signa aūt eos qui crediderint hec sequent. Lyra. In primitiua ecclesia fides erat nutrienda ⁊ firmanda miraculis. Ideo gratia miraculorū dabat nõ soluȝ aplis xpi: sed multis alijs credentib⁹. vt patet in exēplis: ⁊ in legēdis sanctorum. (in nomie meo) idest in virtute nois mei. (demonia eijcient). Hec oīa ad litteram impleta sunt. Sepe eni apli ⁊ alij fideles demones eiecerunt. Sicut beat⁹ Bartholomeus: ⁊ sic de alijs. (Linguis loquentur nouis) Lyra. Hoc est factum in aplis ⁊ in alijs credentibus qui erāt cum eis quādo per gratiā spiritussancti in die penthecostes receperunt donuȝ linguarum. vt patet Actuū. ij. Loquebātur varijs linguis apli. (serpentes tollent). Hoc patet in paulo. Unde Actuū. xxviij. Qui percussus a vipera in nullo lesus fuit. sed viperam pendentē ad manū eius in ignem excussit. Et Jacobus aplus duos ingentes dracones remisit in desertū: quos Hermogenes ⁊ philetus cōcitauerāt contra eum. (Et si quid mortiferum biberint: non eos nocebit). Hoc ad litteram impletum est in Johāne euangelista qui venenū bibit qd ei nõ nocuit (Super egros manus imponēt et bene habebūt). Quia multi infirmi a diuersis languorib⁹ sunt curati ex impositiõe manuū aplorū: ⁊ ex tactu vestimētorū: immo qd etiā plus est ex vmbra petri aplī sanabant infirmi. vt habet Act. scdo. ⁊. v. Item per manus aplorum fiebant signa ⁊ prodigia magna in pplo. ⁊ nõ solum infirmos curabant: sed per impositionē manuum ipoȝ dabatur spiritussanctus. Un̄ habet. Actuū. viij. Tūc imponebāt manus super illos ⁊ accipiebāt spiritūsanctū. (Et dñs quidem ihesus postq̃ locutus est eis) scȝ hec oīa verba iam predicta ⁊ plura alia que habet Actuū. j. (assumpt⁹ est in celum). Ly. Uirtute propria ⁊ cum gratulatiõe totius familie celestis. Unde Luce.

xxiiij. Et eleuatis manib' ferebat in celuz: ⁊ benedixit eis. idest apostolis ⁊ alijs fidelibus. Ex hoc loco in consuctudinē duxit ecclesia: vt sicut dn̄s ihesus postq̄ oībus peractis ascēdere voluit in celum benedixit fidelibus suis: q̄ sic epi ⁊ ceteri presbyteri peracto diuino officio volentes iam ab altari recedere: dant super ppl̄m benedictionez signantes eos signo sancte crucis: ⁊ imprecantes eis bona in noīe sācte trinitatis). ⁊ sedet a dextris dei. s. conregnās patri in omi equalitate scd̄m deitatē). Illi autē Lyra. scilicet apostoli ⁊ christi discipuli. (profecti) scilicet admandatum dn̄i nostri ihesu christi. (predicauerūt vbiqz) Unde i ps. xviij. In omnē terram exiuit sonus eoꝝ ⁊c. (Domio cooperāte) eos dirigē do ⁊ protegēdo (⁊ sermonē confirmante: sequētibus signis). Hugo super Marcū. Opera miraculorū in exordio ecclesie necessaria fuerunt vt fides miraculis nutriretur: modo non sunt necessaria: qz fides ecclesie confirmata est. Circa presens euangeliū ⁊ super illa verba. Euntes in munduz vniuersum predicate euangeliū omni creature ⁊c. Notandū q̄ scd̄m Thomam de aquino maximū miraculuz christi in terris fuit q̄ per simplices mundū subiecit fidei. quia apostoli fuerunt simplices scd̄m mundū ⁊ pauperes mechanici. scilicet piscatores ⁊c. Et nullus nobilis fuit: nisi sanctus Bartholomeus. Unde hic queritur. Quare non elegit christ' prudentes hui' seculi: scribas qui fuerūt docti in lege: nec diuites. nec potentes. Respondetur propter certitudinem fidei. quia si sapientes seculi elegisset ⁊ misisset ad predicanduz fidem christianam: tunc perfidi ⁊ inimici fidei dixissent q̄ fidem finxissent cum prudentia ⁊ astutia. Si diuites: tunc dixissent qd̄ per dona ⁊ munera homines induxissent ad fidem illam. Si autez potentes ⁊ nobiles: tunc dixissent q̄ per potentiam ⁊ coactionem homines induxissent ad fidem. Sed vt nullum illorum perfidi allegare possent: igitur ⁊ cetera. Unde hic notandum q̄ Christus inter omnes sapientes huius mundi nisi vnum conuertit. scilicet Gamalielem legis doctorem. Et inter omnes diuites solum Zacheum. Et de omnibus nobilibus ⁊ principibus nisi tres Nicodemum. Centurionem. ⁊ regulum. Sed de pauperibus ⁊ simplicibus ⁊ ignobilibus multos conuertit. quia christiani a pauperibus ⁊ simplicibus ortum habuerunt. Unde Apostolus. Uidete vocationem vestram fratres: quia nō multi sapientes scd̄m carnem: nō multi potentes: sed infirma mundi elegit deus.

¶ Dominica post ascensionē domini euangelium scd̄m iohannem. xv. ca.

In illo tpe. Dixit ihs discipłis suis. Cũ venerit paclitus quẽ ego mittã vobis a pře spiritũ veritatis q̃ a pře pcedit:ille testimoniũ perhibebit de me: & vos testimoniũ phibebitis. q2 ab initio mecũ estis. Hec locutus sum vobis vt non scandalizemini. absq3 synagogis faciẽt vos. Sz venit hora vt ois q̃ interficit vos arbitretur se obsequiũ pstare deo. & hec facient vobis: quia nõ nouerũt přez neq3 me. Sz hec locutus sum vobis vt cũ venerit hora eorũ: reminiscamini quia ego dixi vobis.

Postilla.

Cum venerit paraclitus &c. Ioh. xv. Disto. huius euãgelij. facta ẽ anno xpi. xxxiij. ix. kl. aprilis. luna. xiiij. feria. v. scz i cena domini. inditione. vj. Ante initiũ illius euange. scribit sctũs ioh. in eodem caplo q2 xpus dixit discipłis suis. si opera nõ fecissem in eis q̃ nemo alius fecit. peccatũ non haberent: nunc autẽ viderunt & oderunt me & patrẽ meũ: sed vt impleatur sermo qui in lege eorũ scriptus est. Quia odio habuerũt me gratis. Tunc statim sequit euangeliũ hodiernũ. (Cum venerit paraclitus) Postq̃ xps dixerat aptis de iudeis. Si me psequũtur & vos persequent. ne desperent & nimiũ turbent: promisit eis spiritũsanctum mittere. quo confortati oẽs persecutiones vincerent & tollerarent. ergo dicit. (Cum aũt venerit paraclitus) Lyra. idest consolator Bern. dicit. Spũs. i. merentiũ consolator. (quẽ ego mittã vob a pře Ly. in hoc oñdit spiritũsctm a se pcedere inquãtũ dicit se illũ mittere (spũz veritatis) q2 docet vos omnẽ veritatẽ. sed econtrario spiritus malignus docet omne mendaciũ. (qui a patre procedit) Thomas. ex hoc argunt greci spiritum sanctũ tantũ procedere a pře & non a filio: sed hoc non est verum. quia quicquid de patre dicitur conuenit filio. ergo christiani tenẽtur credere q2 spiritussanctus procedit a patre & filio (ille testi-

monium ꝑhibebit de me) Naȝ spiritussanct⁹ testimoniū perhibuit xp̄o in hoc ꝙ ap̄l'os tales fecit ꝙ sciuerūt ⁊ audebāt p̄dicare euāgelium ⁊ fidem xp̄i corā oībus ⁊ itrepide. ꝙ eni hoīes prius illiterati ⁊ simplices de ꝓfūditate scripturaꝝ subito plene loq̄bant̄ ⁊ i oīb⁹ linguis fuit maximū signū ad cōfirmādā fidē xp̄i. (⁊ vos testimoniū ꝑhibebitis). s. p̄dicādo oīb⁹ pp̄l'is (quia ab initio mecū fuistis). Ly. Nō est intelligēdū ꝙ fuerint cum eo in principio vite ei⁹: sed ab initio predicatiōis sue: quādo icepit docere ⁊ miracula facere. (Hec locutus sum vobis) ad cōfortationē vestrā cōtra futuras tribulatiōes (vt nō scādalizemini) scȝ cadēdo per īpacientiā quādo euenient vobis (absq3 synagogis faciēt vos (iam eni iudei cōspirauerūt ꝙ si q̄s cōfessus esset xp̄m extra synagogam eijceret̄. ⁊ talis eiectio de synagoga reputabat̄ magna: sicut apud xp̄ianos eiectio de eccl'ia per maiorē excōicationē. Ergo ip̄a excōmunicatio valde timēda est cuilibet xp̄iano. q̄ꝛ sep̄at a deo ⁊ a sanctis ⁊ a scramētis ⁊ a cōmuniōe fideliuȝ. ⁊ ipse excōmunicat⁹ est q̄si palmes abscisus a vite: vt pȝ ioh̄. xv. Ego sum vitis vera ⁊ vos palmites. (sed venit hora) Gor. Hora ista fuit tēpus p̄dicatiōis ap̄l'orū. (vt oīs q̄ interficit vos arbitret̄ se obsequiū prestare deo) Oīs eni iudeus occidēs xp̄i p̄dicatores putat se obsequiū prestare deo: credens ꝙ desereret deū isrl̄ quicūq3 cōuerteret̄ ad xp̄m: ita fuerunt iudei excecati ⁊ ignorantes. Sed illa ignorātia nō excusabat eos. quia illa ꝓcedebat ex odio ⁊ inuidia cōtra xp̄m ⁊ cōtra doctrinā ei⁹. (hec facient vobis: q̄ꝛ nō nouerūt patrem neq3 me) hoc dicit eis in consolationē. q̄si diceret scd̄ȝ Chriso. Sufficit in cōsolationē hec pati ꝓpter p̄rem ⁊ ꝓpter me. (Sȝ hec locutus suȝ vobis vt cū venerit hora eorū: reminiscamini. q̄ꝛ ego dixi vobis). Ly. Ista eni p̄dixit xp̄s ap̄l'is vt prouiderēt sibi de patientia. q̄ꝛ minus feriunt iacula p̄uisa. vt dicit Grego. Circa p̄ns euāgelium vbi dicit̄. Uos testimoniū ꝑhibebitis. Notandū ꝙ Hugo de prato dicit ꝙ xp̄s habuit testimoniū de omni loco ⁊ ab oī creatura Nā oīa testificata sūt xp̄m suū auctorē esse. naȝ de celo habuit testimonium p̄ris ⁊ sp̄ūsscti. Luce. iij. Descēdit sp̄ūssāctus corpli specie sicut colūba in ip̄m. Et vox p̄ris de celo audita est. Hic est fili⁹ me⁹ dilectus. Mathei. iij. Itē testimoniū angelorū: vt pȝ Luce. ij. Euāgelizo vobis gaudiū magnuȝ: q̄ꝛ natus est nobis saluator. Itē celi: dum ipso orante aperti sūt super eū: protestati sunt ip̄m esse verum deū. Luce. iij. Itē de paradiso ⁊ de limbo patrū habuit testimoniuȝ moysi ⁊ helye: vt pȝ Mathei. xvij. Apparuerūt ei moyses ⁊ helyas. Itē corp̄a sctōꝝ surrexerunt: vt pȝ Mathei. xxvij. Itē demones ei te-

stimoniū reddiderunt: vt p3 Luce iiij. Exibant demonia clamantia ⁊ dicentia: quia tu es xp̄s filius dei viui. Itē de mūdo habuit testimonium. xij. apl'orū. lxxij. discipulorum ⁊ multorū aliorum: vt p3 Actuū. iiij Uirtute magna reddebāt apl'i testimoniū ihesu xp̄o. Item habuit testimoniū ab omni creatura. nam stella noua in sua natiuitate testificata est: vt patz Mathei. ij. Uidimus stellam eius in oriēte. Itē sol obscuratus est in morte eius: protestat᷒ ē eum esse deuz. Luce. xxij. Itē mare dum se solidū p̄buit ip3 cōfessus est. Luce. vj. Itē infernus dum quos tenebat reddidit ipsuz auctorē vite esse protestat᷒ ē. ps. xxiij. Itē terra dum ipo moriēte ⁊ resurgēte tremuit. Itē panes ⁊ pisces duz ad eius iperiū multiplicati sunt ipm esse deuz demōstrabāt vt p3 ioh̄. vj. Opera q̄ ego facio ipa sunt que testimoniū perhibēt de me. Et breuiter oīs creatura p̄ter petōrē qui ipm negat factis testimoniuz xp̄o reddit. Unde apl's ad Tytū. j. Cōfitent̄ se nosse deum factis autē negāt. Peccator quādo q3 pro vno denario negat xp̄m: cum in noīe eius sciēter periurat. Seq̄t̄ hic in euāgelio p̄nti. Absq3 synagogis faciēt vos. Ubi notandū q̄ excōmunicatio maior valde timēda est propter tria. Primo q2 excōmunicat᷒ separat̄ a deo ⁊ ab oībus xp̄i fidelib᷒ tam in vita q̄3 ī morte: sicut palmes a vite: vt p3 ioh̄. xv. Ego sum vitis vera ⁊ vos palmites. Et sicut palmes abscissus nihil valet ampli᷒ nisi ad ignē sic excōmunicat᷒ maiori excōmunicatione. Scđo quia excōmunicatus priuat̄ merito passionis xp̄i: ⁊ oīum sctōrum: ⁊ etia3 oībus missis: oīonibus: elemosynis: ⁊ oīb᷒ suffragijs ⁊ indulgētijs: ⁊ oīb᷒ bonis ecclesie. ⁊ oino ⁊ totaliter remanet nud᷒ ⁊ miser: ⁊ miserabilis ⁊ pauper ⁊ cecus. Et propterea dicit Augu. Nihil debet xp̄ianus sic formidare sicut separari a corpore xp̄i: scilicet per excōmunicationez maiorem. Tertio quia excōmunicatus multos inficit. quia omnes qui participāt ei scienter publice denunciato. Unde dicit in decretis Cōmunicās excōmunicato indebite excōmunicationē incurrit. xj. q. iij. precipue. ⁊. c. siquis episcop᷒. Unde est morb᷒ cōtagiosus sicut lepra: ideo ab hoībus sicut lepra debet vitari. Naz magna infamia est ⁊ vituperiū ab ecclesia expelli vel vitari ab hoībus sicut leprosus. Unde excōmunicat᷒ est magis infamis q̄3 iudeus vel saracenus. quia cum illis habet plus loqui q̄3 cum excōmunicato. Unde dicitur in decretis. pagano plus licet cōmunicare q̄3 excōmunicato. xj. q. iij. ad mensam. Ex iam dictis p3 q̄ periculosuz est cōmunicare excōmunitato. sed pctīs nostris exigētibus de excōmunicatiōe maiori hodie curat̄ modicuz. sed de pti

cipatione eius excõmunicatis qua si nihil curatur. Unde de hoc exẽplum legit̃ q̃ demoniacus interrogatus a quodã an excõmunicatio vel peccatũ plus placeat diabolo. respõdit: excõmunicatio maior. quia per illas plures inficiuntur. et quãdoq3 excõmunicat⁹ ducentos inficit vno die: sicut in cõuiuijs: in iocis: et sic de alijs.

¶ In die sancto penthecostes. Euangeliũ scdm̃ Iohãnem. xiiij.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Siquis diligit me sermonem meum seruabit. et pater meus diliget eũ et ad eum veniemus: et mansionem apud eu3 faciemus. Qui non diligit me: sermones meos nõ seruat. Et sermonẽ quẽ audistis nõ est meus: sed eius qui misit me patris. Hec locutus sum vobis apud vos manens. Paraclitus aũt spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo: ille vos docebit omnia: et suggeret vobis omnia quecũq3 dixero vobis. Pacem relinquo vobis. pacẽ meam do vobis: non quomodo mundus dat ego do vobis. Non turbetur cor vestrum: neq3 formidet. Audistis quia ego dixi vobis: vado et venio ad vos. Si diligeretis me: gauderetis vtiq3: quia vado ad patrem: quia pater maior me est. Et nunc dixi vobis priusquam fiat: vt cum factum fuerit credatis. Iam non multa loquar vobiscum. venit enim princeps mũdi huius: et in me non habet quicquam. sed vt cognoscat mũdus quia diligo patrem. Et sicut maudatum dedit mihi pater: sic facio.

¶ Postilla.

¶ Si quis diligit me sermonem meũ seruabit. Ioh. xiiij. Hoc euangeliũ locutus est dñs ad discipulos suos ãno eius. xxxiij. ix. kl. Aprilis. lũa. xiiij. v. feria cene dñi. indictione. vj. Ante initiũ illi⁹ euangelij scribit sctũs iohãnes in eodẽ caplo ꝙ xp̃s dixit discipulis suis. Qui habet mandata mea: ꝛ seruet ea: ille est qui diligit me. qui autẽ diligit me diligetur a patre meo: ꝛ ego diligaꝫ eum. ꝛ manifestabo ei meipm̃. Tũc sequit̃ eũangeliũ hodiernũ (Si quis diligit me) Guilberm⁹. Hodie recolit ecclia illam supabundãtẽ ꝛ excellẽtẽ donatiõeꝫ spũsſcti: q̃ facta ẽ discipłis quinq̃gesima die a resurrectiõe. qñ repleti sunt oẽs spũsctõ. sed qꝛ spũssanctus qui ẽ amor p̃ris ꝛ filij hodie mittit̃: idcirco hodie legit̃ euãgeliũ in quo agitur de dilectiõe quã deus nobis infundit per spiritum sanctũ. (Si quis diligit me) scꝫ affectu: hoc ostendit̃ affectu: qꝛ videlicet (sermonẽ meuꝫ seruabit: ꝛ p̃r meus diliget eum) per qḋ ostendit se vnũ cũ p̃re in essentia (ꝛ ad eum veniem⁹ (Guil. Ergo ꝛ p̃r ꝛ spũssanct⁹ (ꝛ mansionẽ apud euꝫ faciemus) in p̃nti per grãm ꝛ in futuro per glĩam. (Qui nõ diligit me sermonẽ meum nõ seruat) Ly. Tales sunt mundani hoĩes ꝛ pueri. (Et sermonẽ quẽ audistis nõ est me⁹) supple tãtũ (sed eius qui misit me p̃ris. Hec locutus sũ vobis: apud vos manẽs) scꝫ p̃ntia corpali (Paraclitus aũt spũssanct⁹ quẽ mittet pater in nomine meo) Tho. Ad laudem ꝛ glĩam noĩs mei (ille vos docebit oĩa) Ly. idest faciet vos itelligere oĩa que dico vobis. Apl̃i adhuc erant rudes ꝛ in timore positi ex auditu passionis xp̃i. iõ ad verba xp̃i nõ diligẽter attẽdebãt: ꝛ p ↄ̃sequẽs nõ capiebãt ea ad plenũ ꝑpter qḋ dicit grãm spũsſcti postea supplere istum defectũ (ꝛ suggeret vobis oĩa quecunqꝫ dixero vobis) idest ad memoriã vobis reducet oblita. qꝛ apl̃i multa d̃ illis que xp̃s dicebat obliti sunt timore passionis cõcussi (Pacem relinquo vobis) idest iturus ad patreꝫ relinquo vobis pacẽ pectoris in p̃nti (ꝛ pacẽ meã do vobis). i. eternitatis in futuro (nõ q̃uo mũdus dat ego do vobis (q̃si di. nõ do vobis pacẽ mundanã q̃ est breuis. i. ad Thessal̃. v. Cũ eni dixerint pax ꝛ securitas: tũc repẽtin⁹ eis super ueniet interitus. (Nõ turbet̃ cor vestrũ). Ly. idest nõ turbari debetis de recessu meo. i. de morte mea (neqꝫ formidet) Ly. hoc addit eos assecurãdo. qꝛ timebãt mori cum eo. (Audistis quia ego dixi vobis vado) Tho. scꝫ p passionẽ: vt parem vobis locũ (ꝛ venio ad vos) post resurrectiõẽ meã: ꝛ vos illuc introducã. vt pꝫ ioh. xiiij. Si abiero ꝛ ꝑparauero vobis locũ: iterũ venio ꝛ accipiã vos ad meipꝫ: vt vbi ego sum ꝛ vos sitis (si diligeretis me) scꝫ pura ꝛ sincera dilectione ab oĩ carnali abstracta. (gauderetis vtiqꝫ. qꝛ vado) scꝫ ad eius

gloriā (quia pater maior me est) Ly. nō scdm deitatem: in qua filius eius equalis patri est: sed scdz humanitatē in qua fili⁹ est minor patre. (Et nunc) Lho. existens vobiscum passibilis ⁊ mortalis (dixi vobis) scz per passionez vado ad patrem (priusq̄ fiat: vt cū factum fuerit credatis) Ly. scz q̄ tantum sum homo: sed etiā deus qui certi tudinaliter predico futura cōtingē tia qd est propriū ipsius dei. Secundū q̄ dicitur Isaye. xli. Annūciate nobis que futura sunt: ⁊ dicemus q̄ dij estis. (Iam nō multa loquar vobiscū). i. in hoc mortali corpore existēs: quia tēpus sue captionis erat propinquū (venit em̄ princeps huius mundi) Lho. i. diabolus qui principatur amatoribus huius mundi: ⁊ regit eos qui sponte per peccatū se ei subijciunt. venit em̄ in ministris suis ad me capiendū ⁊ ducēdū ad mortem. (⁊ in me nō habet quicq̄). i. nullū peccatū: ⁊ per consequens nullā mortis causaz. quia mors intrauit mūduz per peccatū. ad Romanos. v. (sed vt cognoscat mundus. i. humanū genus (quia diligo patrē) quasi diceret: nō morior quia habeā culpā: sed vt impleaz patris obedientiā: cui⁹ voluntas est vt perficiatur redēptio humani generis: que nō potest compleri ex dei ordinatiōe nisi per mortez meā. (Et sicut mādatum dedit mihi pater sic facio) id est ex obedientia patris libēter subeo mortē.

¶ Circa p̄sens euāgel vbi dicitur. Ad eum veniemus ⁊ mansionem apud eum faciemus. Notādum q̄ Hugo de prato dicit. q̄ apostoli fuerūt pleni spiritu sancto ostendit quadruplici signo. Primū est in tribulatiōibus ⁊ infirmitatib⁹ nō murmurare. Nam vas plenuz nō resonat dū tangit: sed vacuū. Sic apostoli in infirmitatibus nō murmurauerūt. vt patet Luce. x. Ecce ego mitto vos sicut agnos in medio lupoz. ymmo apostoli nō murmurauerūt in persecutiōibus ⁊ tribulationibus: sed gaudebant. vt patet Actuū. v. Ibant apostoli gaudētes a conspectu concilij: quoniā digni habiti sūt pro nomine ihesu contumeliam pati. Unde apostolus ad Romanos. v. Sed ⁊ gloriamur in tribulationibus. Secundū est firmiter consistere. Nam res plena stat firma. Sic apostoli postq̄ spiritū sc̄tū receperunt in fide ⁊ bonis operibus firme steterūt. Naz nec reges nec principes mundi cum tormentis: nec caro propria cum oblectamentis: nec demones cum tēptamentis potuerunt ipsos mouere. vt patet Roma. viij. Quis nos separabit a charitate dei. quasi diceret: nullus. Tertiū est de plenitudine effūdere. nam fons plenus effūdit aquā: sic apostoli tanq̄ plenus fons ⁊ superexcrescens totuz mūdum gratijs ⁊ donis spiritualibus repleuerūt. vt patet Hester. x Fons paru⁹ creuit in fluuiū maxi-

tuũ: ⁊ in aquas plurimas redũdauit. Quartũ est nichil plus recipere. Nã vas plenũ nihil plus recipit: sic apli nichil terrenũ ⁊ a spũ scto alienũ receperũt. vñ nec diuitias: nec honores nec delicias corporis amplius recipere voluerũt. vt patet Mathei. xix. dixit petrus apls. Ecce nos relinquim⁹ omia ⁊ secuti sumus te. Unde etiã apostolus paulus ad Philippen. iij. Omia arbitratus sũ vt stercora: vt xpɜ lucrifacerẽ. ⁊c. Si aũt quis vult scire an spiritu sãcto plenus sit: predicta quatuor in se consideret: ⁊ sic bonã spem habeat ꝙ hodie receperit spũm sctm cũ aplis.

¶ Feria. ij. penthecostes. euãgeliũ. Scdm Johẽm. iij. ca.

In illo tpe. Dixit ihs discipulis suis. Sic deus dilexit mũdũ vt filiũ suũ vnigenitũ daret. vt omĩs qui credit in eum nõ pereat: sed habeat vitam eternã. Non eñ misit deus filiũ suũ in mundũ vt iudicet mundũ: sed vt saluetur mundus per ipsũ. Qui credit in eum nõ iudicatur. Qui autem nõ credit: iã iudicatus est. quia nõ credit in nomine vnigeniti filij dei. Hoc est autem iudiciũ: quia lux venit in mũdum: ⁊ dilexerũt homines magis tenebras ꝙ̃ lucem. Erant eñ opera eorum mala. Omis eñ qui male agit: odit lucem. ⁊ nõ venit ad lucem: vt nõ arguantur opera eius. Qui aũt facit veritatem venit ad lucẽ: vt manifestentur opera eius: quia in deo sunt facta.

¶ Postilla.

¶ Sic deus dilexit mundum. Johãnis. iij. Historia hui⁹ euãge. cõpleta est anno xpi. xxxiij. ix. kl. Aprilis. feria. vi. indictione. vi. lũa xv. Sed dñs hec locutus est anno eius. xxxij. vi. nonas Maij. sabbo. luna. xiij. indictione. v. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Johãnes in eodẽ ca. ꝙ xps dixit discipulis suis. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari oportet filiũ hominis. vt omis q̃ credit in ipsum nõ pereat: sed habeat vitam eternã. Tunc statim sequitur euãgeliũ hodiernũ (Sic deus dilexit mundũ) idest hominem (vt filiũ suũ vnigenitũ daret) I. x. qui est bonũ infinitũ. Ex quo apparet maxima dei dilectio. vt patɜ Roma. viij. Qui proprio filio suo non pepercit sed pro nobis omĩbus tradidit illũ. (daret) Tho nõ vt venderet: sed daret gratis ⁊ l. beraliter nullis meritis nostris exigẽ

tibus est incarnatus ꝛ crucifixus. (vt omnis qui credit in euz) Tho. fide per dilectionē operāte: ꝛ vsq; in finem perseuerante (nō pereat: sed habeat vitaz eternā) Thomas. Modo in spe: sed tunc in re (Non em̄ misit deus) scz pater. (filiū suū in mundū vt iudicet mundū) Ly. scilz in primo aduentu suo. tūc em̄ nō venit iudicare: sed magis iudicari pro mundi salute. Jdeo sequitur. (Sed vt saluetur mundus per ipsum) vt patet Johānis. xiij. Nō veni vt iudicem mundū: sed vt saluificem mundū (Qui credit in eū) Lyra. tendendo in eum per charitatē (nō iudicatur) idest nō habet causam vnde condēpnetur (Qui autē nō credit: iam iudicatus est.) Lyra. idest habet in se causam manifestam sue condēpnatiōis: quia nō credit in nomine vnigeniti filij dei) qui venit pro salute mundi. Nam ad salutem peruenitur p nomē vnigeniti filij dei. (Hoc est autem iudiciū) idest causa dāpnationis (quia lux) Lyra. idest xps qui est lux vera (venit in mundū) scz. carnē assumendo: ꝛ in ea apparēs salutem humani generis operādo (Et dilexerunt homines magis tenebras) Tho. idest delicias carnis ꝛ diuitias mundi (q̄ lucem) idest apertam predicationē xpi arguentem peccata (erant enim opera eoruz mala) Thomas. que a luce discordant ꝛ tenebras querūt. ꝛ ideo dicuntur opera tenebrarꝫ. (Omis enim qui male agit) idest qui malis operibus delectat (odit lucē) que tamen naturaliter om̄ibus est amabilis (ꝛ non venit ad lucez: vt non arguantur opera eius) Tho. Om̄is em̄ qui delectatur in malis operibus subterfugit lucem predicatiōis ꝛ veritatis: ꝛ odit eos q̄ mala sua manifestant ꝛ reprehendunt. (Qui autem facit veritatez) idest opera cōforma volūtati dei. (venit ad lucem) idest in palam (vt manifestent opera eius) Tho. scilicz ad alioꝝ exemplar ꝛ edificationē (quia in deo facta sūt) idest ad gloriā dei. ¶ Circa presens euāgeliū vbi dicitur. Sic deus dilexit mundum. dicit Hugo de prato. ꝙ maxima charitas dei patris ad hominē: quantū ad quatuor demonstratur. Primo quia filiū suuz hominē ꝛ naturam humanā tanq̄ in sponsam sibi accepit. vt cantatur hodie celesti sponso iuncta est ecclesia. Ecce mirabilis amor ꝙ imperator diues: potens ꝛ pulcher: sapiens ꝛ eternus: accepit pauperculam: inualidam: insipientem: ꝛ morte condēpnataꝫ. vt ait apostolus ad Hebreos. ij. Nunq̄ angelos appreh endit: sed semen abrahe. Secūdo in eo ꝙ eundem filiuz postq̄ carnem assumpsit fecit triginta tribus annis seruire hoiem erudiendo ꝛ informando. ꝛ tandē pro ipso redimendo constituit eū mori. Tertio in eo ꝙ hoies sibi in filios adoptauit ꝛ fratres xpi esse voluit. Un̄. j. Joh. iij. Uidete qualē dilectionē dedit nob deꝰ: vt filij

dei nominemur et simus. Quarto quod homines sic redemptos et in filios adoptatos heredes regni sui fecit cum filio suo ihesu christo. Ad romanos. viij. Filij dei sumus: si autem filij et heredes: heredes quidem dei: coheredes autem christi.

¶ Feria. iij. penthecostes.
Euangelium: Secundum Johem. x.

In illo tempore, Dixit ihesus discipulis suis Amen amen dico vobis: qui non intrat per ostium in ouile ouium sed ascendit aliunde ille fur est et latro. Qui autem intrat per ostium: pastor est ouium. Huic ostiarius aperit: et oues vocem eius audiunt. Et proprias oues vocat nominatim et educit eas. Et cum proprias oues emiserit: ante eas vadit: et oues illum sequuntur: quia sciunt vocem eius. Alienum autem non sequuntur sed fugiunt ab eo: quia non nouerunt vocem alienorum. Hoc prouerbium dixit eis ihesus. Illi autem non cognouerunt quod loqueretur eis. Dixit ergo eis iterum ihesus. Amen amen dico vobis: quia ego sum ostium ouium. Omnes quotquot venerunt ante me fures sunt et latrones: sed non audierunt eos oues. Ego sum ostium: per me si quis introierit saluabitur, et ingredietur et egredietur: et pascua inueniet. Fur non venit nisi vt furetur et mactet et perdat. Ego veni vt vitam habeant: et abundantius habeant.

¶ Postilla.

¶ Amen amen dico vobis. etc. Johannis. x. Historia huius euangelij facta est anno christi. xxxij. vi. Kl. Octobris. sabbato. inditione. v. luna xij. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Johannes in precedenti cap. quod christus dixit. In iudicium ego in hunc mundum veni: vt qui non vident videant: et qui vident ceci fiant. Et audierunt quidam ex phariseis qui cum ipso erant et dixerunt ei. Nunquid et nos ceci sumus. Dixit eis ihesus. Si ceci essetis non haberetis peccatum. Ly. quia si non vidissent opera christi haberent aliquam excusationem de hoc quod non crediderunt. Nunc vero dicitis quia videmus: peccatum vestrum manet. id est aggrauatur. Tunc statim sequitur euangelium hodiernum. (Amen amen dico vobis) Thomas. id est in veritate dico vobis. (qui non intrat per ostium). i. per me humilem et pauperem (in ouile ouium). i. congregationem fidelium: et in ecclesiam dei in qua grex diuinitus continetur (sed ascendit aliunde) siue per pecuniam: siue per falsam iusticiam: siue per violentiam (ille fur est) rapiendo quod non est suum (et latro) re

tinendo quod rapuit. Lyra. Hoc faciunt mali homines statū prelationis indebite assequētes. (Qui autē intrat per ostiū) idest p xp̄m (pastor est ouiū. huic ostiarius aperit) Lyra. idest sp̄us sanctus reuelat veritatē vt sciat oues pascere (⁊ oues vocem eius audiūt) Lyra. idest doctrinam recipiūt. (⁊ p̄prias oues vocat nominatī) idest certissime nouit dn̄s qui sunt eius Et vocat eas nō solū voce exterioris predicationis: sed interne inspirationis (⁊ educit eas) Lyra. de tenebris ignorātie. (Et cū proprias oues emiserit ante eas vadit) per exempla bonoꝝ opeꝝ (⁊ oues illū sequūtur) scʒ exempla ⁊ vestigia sui pastoris (quia sciunt vocē eius) per inspirationes diuinas. (Alienū autē nō sequūtur) scʒ qui est alienus a deo vita ⁊ doctrina: sicut est hereticus ⁊ quilibet peruersus doctor. (sed fugiūt ab eo: quia nō nouerūt vocem alienoꝝ) idest nō approbauit nec sequūtur Gor. Isti alieni sunt pseudo prophete: de quibus dicitur Mathei septimo. Attendite a falsis p̄phetis qui veniunt ad vos in vestimētis ouiū: intrinsecus autē sunt lupi rapaces (Hoc prouerbiū dixit eis ihesus: illi autē nō cognouerunt quid loqueretur eis) Tho. i. nō intellexerūt quis esset pastor: quis fur: ⁊ que oues. (Dixit ergo eis iterū ihesus. Amen amen dico vobis: quia ego sum ostiū ouiū) per quod intrant oues ad fidem. Omnes quotquot venerunt ante me) Thomas. scilicet ex se: nō missi vel nō inspirati a deo (fures sūt) rerum ⁊ dignitatū (⁊ latrones) animarū: quia eas occidunt per falsam doctrinā. (Ego sum ostiū: p me si quis introierit) scʒ in ecclesiam ⁊ societatē fideliū (saluabitur) per gratiam (⁊ ingredietur) scʒ ad cōtēplationē deitatis (⁊ egredietur) scʒ ad considerationē gloriose humanitatis in xp̄o (⁊ pascua inueniet) quia vtraq; consideratio erit delectabilis ⁊ iocunda. vt patʒ Isa. xxxiij. Regem in decore suo videbūt (fur) idest quicūq; per me nō ingreditur (nō venit nisi vt furetur) idest vt sibi vsurpet dominatū ⁊ honorem in plebe (⁊ mactet) per falsam doctrinā (⁊ pdat) idest mittat in dānationem eternā (Ego veni vt vitam habeāt (Tho in presenti per gratiā (⁊ abundantius habeant) in futuro per gloriā Unde apostolus prima Corin. ij. Oculus non vidit nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit q̄ preparauit deus his qui diligunt eum. ¶ Circa presens euangeliū vbi dicitur. Per me si quis introierit. Notandū q̄ Hugo de prato dicit q̄ xp̄s dei filius propter nostram salutē quatuor itinera peregit. Primū fuit de celo in terrā veniendo quādo carnē assumpsit de gloriosa virgine maria. vt habet Iohis. xvi. Exiui a patre ⁊ veni in mundū. Et hoc iter fuit penosum quia penalitates humane nature

assumpsit. vt patet Isaye. liij. Ue∕re languores nostros ipse tulit: ⁊ dolores nostros ipse portauit. q: hic in mundo triginta tribus an∕nis vixit ⁊ nunq̄ risit. Secundum iter fuit de mūdo ad inferos descē dendo: quando sedentes in tenebꝛis visitauit. ⁊ hoc fuit iter victorio∕sum: quia portas inferni confre∕git. Tertiū fuit de inferno ad mun dum redeundo: quādo confractis inferis cū magna preda a mortuis resurrexit. Quartū fuit de mundo ad celū ascendendo: quādo in die ascensionis videntibus apostolis eleuatus est: ⁊ nubes suscepit eū ab oculis eoꝝ. ⁊ hoc iter fuit val∕de gaudiosuꝫ. Unde ps. Ascendit deus in iubilatione: ⁊ dominus in voce tube.

¶ Feria. iiij. penthecostes.

Euangel. Scdm̄ Johem. vj.

In illo tp̄e. Di∕xit ih̄s turbis iu deorum. Nemo potest venire ad me: nisi pater q̄ misit me traxerit eum. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Scriptum est in prophe∕tis. Erunt om̄es docibiles dei Om̄is q̄ audiuit a patre ⁊ di∕dicit venit ad me: non quia pa trem vidit quisq̄ꝫ: nisi is q̄ est a deo: hic vidit patrem. Amē amen dico vobis: qui credit in me habet vitam eternā. Ego sū panis vite. Patres vestri manducauerunt manna in de serto ⁊ mortui sūt. Hic est pa∕nis de celo descēdens: vt si q̄s ex ipso manducauerit non mo riatur. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane: vi uet ineternū. Et panis quem ego dabo caro mea ē pro mū∕di vita. ¶ Postilla.

¶ Nemo potest venire ad me Johānis. vi. Historia huius euan gelij facta est anno xp̄i. xxxij. xviij kl' Maý. feria. iij. luna. xxiiij. indi∕tione. v. Ante initiū illius euāge∕lij scribit sanctus Johānes in eo∕dē capitulo. q̄ iudei murmurauē∕runt de illo verbo qd̄ xp̄us dixit. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Et dicebant. nōne hic est ihesus filius ioseph: cuiꝰ nos no uimus patrem ⁊ matrem. quomo do ergo dicit hic: quia de celo de∕scendi. Respōdit ergo ihesus: ⁊ di∕xit eis. Nolite murmurare inuicē. (Nemo potest vēire ad me (Tho. per fidem credēdo ⁊ amando (nisi pater meus traxerit eum) idest ad iuuet eum per gratiam suam. No tandū est ergo scdꝫ Thomā. q̄ pa ter om̄es trahit: quia om̄ibus of∕fert gratiā. non tamen om̄es tra∕

buntur vel veniunt ad christum. quia et si omnibus offeratur gratia non tamen eam omnes accipiunt (et ego resuscitabo eum in nouissimo die) Lyra. quia non est anima ad plenū beata donec fuerit corpori reunita. (Scriptū est in prophetis. Erūt omnes docibiles dei) Thomas. idest capaces diuine doctrine (Omis qui audiuit a patre) scilicet diuinas inspirationes percipiendo. (et didicit) eas sequendo (venit ad me) per fidem formataz in presenti: et per gloriam in futuro. (Non quia patrem vidit quis q̃: nisi is qui est a deo) scilicz filius qui naturaliter procedit a patre. Amen amen dico vobis: qui credit in me habet vitā eternā) Tho. idest meipsum qui sum vita eterna. (Ego sum panis vite) quia ille est verus panis qui potest preseruare a morte et dare vitam eternam. talis panis est xp̄s. (patres vestri manducauerūt manna in deserto) per quadraginta annos. vt habetur Exodi. xvi. Deutero. viij (et mortui sunt) omnes corporali morte (Hic est panis de celo descendens) per incarnationē quem prefigurabat māna (vt si quis ex ipso manducauerit) scilicet digne. (non morietur) Thomas. in presenti per culpam: et in futuro per eternam penam. (Ego sum panis viuus) idest viuificans comedentem (qui de celo descendi) vt essez panis hominū qui eraz panis angelorum. (Si quis manducauerit ex hoc pane viuet ineternū) quia iste panis in manducantem nō cōuertitur: sed eum in se conuertit. Scdm q̄ dictū est beato Augustino. Nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue: sed tu mutaberis in me. (Et panis quem ego dabo caro mea est) ipsa enim caro christi et ipse totus christus ibi veraciter continetur secundū deitatem corpus et animam.

In octaua penthecostes. Euāge. Scdm Johānem. iij.

In illo tpe Erat homo ex phariseis nicodemus nomine princeps iudeorũ: hic venit ad ihesum nocte: et dixit ei. Rabbi: scimus quia a deo venisti magister: nemo eñ potest hec signa facere que tu facis: nisi fuerit deus cũ illo. Respõdit ihs et dixit ei. Amen amen dico tibi: nisi quis renatus fuerit denuo: nõ potest videre regnũ dei. Dicit ad eum nicodemus Quomodo potest homo renasci, cũ sit senex. Nunquid potest in ventrẽ matris sue iterato introire et renasci. Respõdit ihs. Amen amẽ dico tibi: nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto: non potest introire in regnũ dei. Quod natũ est ex carne caro est: et qđ natũ est ex spiritu: spũs est Non mireris quia dixi tibi: oportet vos nasci denuo. Spũs vbi vult spirat et vocẽ eius audis: sed nescis vnde vẽiat aut quo vadat. Sic est omnis q̃ natus est ex spiritu sancto. Respondit nicodemus et dixit ei. Quomodo possunt hec fieri. Respõdit ihesus et dixit ei. Tu es magister in israel et hec ignoras. Amẽ amẽ dico tibi: quia quod scimus loquimur: et qđ vidimus testamur: et testimoniũ nostrũ nõ accipitis. Si terrena dixi vobis et non creditis: quomodo si dixero vobis celestia credetis. Et nemo ascẽdit in celũ nisi qui descendit de celo: filius hominis qui est in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentẽ in deserto: ita exaltari oportet filiũ homis. vt omnis qui credit in ipsũ nõ pereat: sed habeat vitã eternam.

Postilla.

Erat homo ex phariseis nicodemus noĩe. Johis. iij. Historia huius euãgelij. facta est anno xpi xxxi. xvi. Kl' Maij. feria. iiij. indictione quarta. luna. v. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Johes in precedẽti capitulo. Cum ihesus esset hierosolimis in pascha in die festo: multi crediderũt in nomine eius videntes signa eius que faciebat. Tunc postmodũ sequitur euangeliũ hodiernũ. (Erat homo ex phariseis) Iste eñ fuit vnus illorũ de quibus dicitur Johãnis. ij. q multi crediderũt in ihesuz videntes signa que faciebat: sz propter iudeos nõ cõfitebant vt de syna

goga nō eijcerent.(ex pharifeis). Tho. Hec fecta erat pbabilior et honorabilior inter oēs fectas iudeor.(nicodem⁹ noīe)ipe eni poſt modū fepe iuit ad xp̄m.vt habet Joh.xix.(princeps iudeorum)fuit eni magn⁹ inter iudeos et honora tus(hic venit ad ihm nocte)timuit eni venire in die ne icurreret in dignationē iudeorū q̄ iaꝫ cōſpirauerāt.Joh.ix.vt ſiq̄s eū cōfiteret xp̄m extra ſynagogā fieret(et dixit ei.Rabbi ſcimus q̄ a deo veniſti magiſter)Ly.i.certum eſt mihi q̄ tua doctrina ē vera et a deo data et nō humanit⁹ cōficta.(Nemo pōt h̄ ſigna facere q̄ tu facis niſi deus fuerit cuꝫ eo. Rn̄dit ieſus et dixit). Ly.hic ponit xp̄i rn̄ſio.q̄ videbat Nicodemū fideliter et veraciter q̄rere doctrinā q̄tuꝫ ad ſecreta fidei.et ideo incepit a p̄mo ſacr̄o.ſ. baptiſm⁹:q̄ eſt regeneratio ſpūalis:et per oīa neceſſaria ad ſalutē. (Amē amē dico tibi niſi quis renatus fuerit denuo(.i.iterū per generationē ſpūalē(nō pōt videre regnū dei).Ly.Uiſio eni dei non pōt hoībus cōpetere niſi per grām. et ad hanc grām cōſequēdā requirit generatio ſpūalis per quā hoīes fiunt filij dei:et per cōſequēs ıhere des vite celeſtis.(Dicit ad euꝫ Nicodemus.quō poteſt hō renaſci cuꝫ ſit ſenex.nunq̄d poteſt in ventrem ſue matris iterato introire et renaſci.).q.d.non.quia quātitas nō p̄mittit.(Rn̄dit ieſ⁹. Amē amē dico tibi niſi q̄s renatus fuerit ex aqua et ſpūſctō.).q.d.Lu de carnali generatione itelligis que ego d̄ ſpūali generatiōe dico.niſi q̄s renatus fuerit ſpirituali generatiōe que fit ex aqua et ſpūſctō(nō pōt introire in regnū dei).Ex hoc habemus q̄ baptiſmus eſt quedam ſpūalis generatio.et eſt p̄mū ſacramentū et ianua oīum ſacramētorum.et ſine eo nullus ſaluat(q̄d natum eſt ex carne) ſcdm virtutes carnalis generationis(caro eſt)id eſt conſtituit in vita carnali tm̄. et q̄d natuꝫ eſt ex ſpiritu:ſpūs ē). (ideſt conſtituit in vita ſpūali(nō mireris).i.nō debes admirari (q̄ dixi tibi:oportet vos naſci denuo q̄ nō loquor de generatiōe carnali de qua tu arguis:ſed de ſpūali. (Spūs vbi vult ſpirat).ſ. dando grām cui vult. vt ad Roman. ix. Lui vult miſeret:et quē vult indurat.(Et vocē eius a udis)ſcꝫ in predicationibus.vt patet Mathei.x. Nō eni vos eſtis qui loquimini: ſed ſpūs p̄is vr̄i qui loquitur in vobis.'(et neſcis vnde veniat aut quo vadat).Unde Augu. dicit q̄ illa verba de ſpūſctō intelligenda ſunt:qui in p̄phetis et in ſcripturis ſacris loquit.ſed principiuꝫ huius ſcripture.ſ.ſpūſanct⁹ et ei⁹ finis.ſ.btitudo celeſtis nobis occultatur et ſola fide tenetur.(Sic ē omnis qui natus eſt ex ſpiritu)ſcꝫ ſancto.ideſt in vita ſpirituali conſtituitur. (Reſpōdit Nicodemus et dixit ei.Quomō poſſunt hec fieri) Gor.in hoc notatur diligentia

in Nicodemo. quia nō cessauit q̄rere donec intelligeret. (Respōdit iesus ꝛ dixit ei. Tu es magister in israel ꝛ hec ignoras). Glo. quasi diceret quem iudei magnū doctorem reputant: ꝛ tamen ignoras fidei initia ꝛ viā salutis. (Amē amē dico tibi quia qd̄ scim⁹ loq̄mur). scilicet ego ꝛ mei apl'i (ꝛ qd̄ vidimus testamur: ꝛ testimonium nostrum nō accipitis). sic probatū ꝛ certū. (Si terrena dixi vobis) Thomas. de regeneratione baptismi q̄ fit in aqua ꝛ spiritu. (ꝛ non creditis: quomodo si dixero vobis celestia credetis). scilicet generationem eternam filij dei a patre ꝛ filio credetis. (Et nemo ascendit in celum). idest nemo habet virtutē illuc ascendendi propria potestate. (nisi qui descendit de celo filius hoīs qui est in celo) per presentiā ꝛ imensitatē diuinitatis. ergo quilibet homo qui ascendit ꝛ saluatur: ascendit per christū. (Et sicut moyses exaltauit serpentem). Hic xp̄s agit de sua passione a qua virtutem habet baptismus: ꝛ omnia alia sacramēta dicens. (Sicut moyses exaltauit serpētē). vt legitur Numeri. xxi. q̄ murmurātibus iudeis contra deum ꝛ Moysen ꝛ dicentibus. Anima nostra nauseat super cibo isto leuissimo. immisit deus serpentes ignitos qui eos interficiebant clamante aūt moyse ad dn̄m: iussit dn̄s serpentem fieri eneum ꝛ affigi in palo: vt aspicientes in eum percussi a serpētib⁹ sanarent. Hic serpens fuit figura passionis xp̄i. quia serpens eneus affixus in palo fuit christus innocens affixus in patibulo crucis. ad cuius aspectū scilicet per fidem ꝛ amorem sanatur in nobis venenum peccati ꝛ ignite concupiscentie. (Ita exaltari oportet filium homis). Tho. Hic ostendit modum sue passionis. Uoluit aūt dn̄s noster ihesus xp̄us illo modo mori. sc; exaltatus in cruce. vt sicut terram purgauerat sua cōuersatione: ita purgaret aerem ꝛ oīa celestia sua passione. ꝛ vt terrena cu; celestibus pacificaret. Et ideo stetit quasi medius inter celum ꝛ terram. vt patet per apostolū dicentem. Pacificans per sanguine; crucis eius siue que sunt in terris siue que in celis sunt. (vt oīs qui credidit in ip̄m). sc; vera fide (non pereat). morsu serpentū. i. demonum infectione vitiorum ꝛ morte suppliciorū. (sed habeat vitā eternā) hic in spe: ꝛ postea in re. Circa p̄sens euāgeliū vbi dicit. Nisi quis renatus fuerit. Notandu; q̄ Hugo de prato dicit q̄ deus a p̄ncipio mūdi: vsq; ad modo cōtra peccatum originale tollendū remedia ordinauit. Nam homo fecit morbum: ꝛ deus fecit remedium. Primum remediu; fuit sacrificiū pro adultis. ꝛ inde ē q̄ antiqui patres deo sacrificiū offererebant. Si aūt paruuli moriebant̄ ante vsum liberi arbitrij: sufficiebat eis fides parentū. vt sicut fuit a parentib⁹

introductū peccatū: ita per eosdē deleretur. Si aūt parentes paruulorum qui moriebant nō erant fideles: paruuli nō sanabāť. Scōm remediū fuit circūcisio tempore abrahe. quia deus mandauit abrahe vt ipse ꝛ posteri eius debebant circūcidi. Tertiū remediū fuit baptismus quē xp̄us instituit qui nō solum purgat peccatū originale ꝛ actuale: sed etiā aperit celum: qđ circumcisio nō fecit. Et hoc facit baptismus in virtute passiōis xp̄i ꝛ in signum huius exiuit de latere xp̄i sanguis ꝛ aqua.

¶ In festo corpis xp̄i euangelium scđ̃ iohem. vj. capitulo.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis ꝛ turbis iudeorum. Caro mea vere ē cibus: ꝛ sanguis meus vere est potus. Qui mādūcat meā carnem: ꝛ bibit meū sanguinē: in me manet ꝛ ego in eo. Sicut misit me viuēs pater: ꝛ ego viuo propter patrē. ꝛ qui mādūcat me: ꝛ ipse viuet ꝑpter me. Hic est panis qui de celo descendit. Nō sicut manducauerunt patres vestri māna in deserto ꝛ mortui sunt. Qui manducat hunc panem: viuet in eternum.

¶ Postilla.

¶ Caro mea vere est cibus: ꝛ sanguis ꝛc. Joħ. vj. Historia hui⁹ euangelij facta est anno xp̄i. xxxij. xviij. kł. May. feria. iij. indictiōe. v. luna. xxiiij. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus ioħ. in eodem capitulo ꝙ xp̄us dixit turbis iudeorum. Amen amen dico vobis nisi manducaueritis carnē filij hoīs ꝛ biberitis eius sanguinē nō habebitis vitā in vobis. Tūc postmodum seqť hodie. euāg. (Caro mea vere est cibus). Hic xp̄us loquiť de sacramēto eucharistie: in quo sacro cōtineť vera caro xp̄i crucifixi i cruce. ꝛ sāguis ei⁹ effus⁹ i passiōe: dicēs. (Caro mea vere ē cib⁹: ꝛ sanguis me⁹ vere est pot⁹). Ly. Caro eni ꝛ sāguis xp̄i reficiūt aiaꝫ ꝗ imortalis ē. Cib⁹ āt corpalis reficit tm̄ corp⁹ qđ est corruptibile. Unde Augu. Cum in cibo ꝛ potu

hoīes id appetāt vt oino nō esuri ant neqꝫ sitiant: hoc veraciter nō prestat: nisi iste cib⁹ ⁊ pot⁹ q̄ eos a q̄bus sumit̄ imortales ⁊ icoru ptibiles reddit ⁊ facit socios scōꝝ vbi pax erit ⁊ vnitas(qui mandu cat meā carnē) spūali manducatio ne.(⁊ bibit meū sanguinē) per di lectionē(in me manet ⁊ ego in eo) Tho. In iaz dictis verbis dat xp̄s intelligere differētiā istius cibi ad alios carnales cibos. Alij eni cibi conuertunt̄ in manducantē. iste ci bus manducantē in se cōuertit: vt dictū est scō Augu. Nō tu me mu tabis in te sicut cibū carnis tue: sꝫ tu mutaberis i me.(sicut misit me viuens pater) Tho. i. hoīem fecit. (sic ego viuo ꝑpter patrē) referen do totam vitam meā in ip̄m(Et q̄ manducat me ⁊ ipse viuet ꝑpter me) quia vnimur deo per fidem ⁊ dilectionē in perceptiōe sacramēti (Hic est panis qui de celo descen dit). i. de sinu pr̄is. Anb. Ut panē angeloꝝ mādu caret homo: rex an geloꝝ factus est homo.(nō sicut māducauerūt patres vestri māna in deserto ⁊ mortui sunt). Lyra. ⁊ ideo non fuit vere cibus celestis: sed tm̄ figura eius. quia vitā spiri tualem nō conferebat: sed eandem dari in hoc sacramēto prefigura bat. sicut enim manna deuotis ⁊ gratis dabat omniū ciborū delec tamentū. Malis autē erat insipidū sicut dicit̄ Numeri. xxi. Anima no stra nauseat super cibo isto leuissi mo. Sic eucharistia digne sumen tibus est vite spiritualis solatiuꝫ: ⁊ indigne sumētibus iudiciuꝫ(qui manducat hunc panem) Lyra. di gne(viuet ineternū) Unde Augu. Qui ex nobis vitam eternam ha bere nō possumus: panē celi mā ducare debemus vt viuamus. Uñ Remigius. Cum ois salus corpis ⁊ anime est in corpis ⁊ sanguinis susceptiōe: honorem⁹ xp̄m in hoc sacramēto vt mediante hoc sacra tissimo sacramēto ad eternā salu tem ꝑuenire mereamur. Unde cir ca p̄ns euangeliū vbi dicit̄. Qui manducat hunc panē. Notanduꝫ q̄ panis ⁊ vinū inter cōsueta nu trimenta maxime corpus nutriunt ⁊ sustentant. Instituit ergo dn̄s ie sus xp̄us sub his speciebus: vt in telligeremus per hoc q̄ sicut pa nis ⁊ vinū maxime nutriūt corp⁹ ⁊ sustentāt: sic contentū sub istis speciebus maxime sustentat: nu trit ⁊ reficit animā. Hoc eni sacra mētū digne sumptū inter oia alia sacramēta plus efficit ⁊ auget cha ritatem: ⁊ consequēter omes vir tutes: ⁊ maxime valet ad dimissio nem oīum peccatorū ⁊c. vnde etiā magister sententiarū li. iiij. distinc. xj. dicit q̄ sub huiusmodi specie bus panis ⁊ vini post consecrati onem sunt oia que sunt in xp̄o in sua existentia naturali: quia ibi ē purissima caro christi siue corp⁹ eius. quod fabricante spiritusan cto: tractum fuit de super bene dicto vtero ꝟirgis gloriose. ⁊ qd̄ nūc glosificatū est in celo. Scdo

quia caro xp̄i nō viuit sine sanguine: ideo est etiā ibi sanguis iste p̄ciosus qui emanauit abundanter per multiplicia vulnera dn̄i nostri ihesu xp̄i. Tertio quia nō est verꝰ homo sine anima rationali. propter qđ etiā est sibi aīa xp̄i: cui datus est spiritussanctus nō ad mensurā. Quarto qꝛ xp̄s est verus deus. ideo consequēter est ibi persona filij dei sue humanitati vnita: in vnitate suppositi Et sicut hec q̄tuor sunt ꝙ quodlibet eorum est veraciter sub specie panis: ita ⁊ omnia simul. ⁊ quodlibet in calice sub specie vini continetur. nec plus sub specie panis ꝙ̄ in calice sub specie vini continet᷑: aut ecōuerso: sed idem per omnia ⁊ eodez modo. ⁊c. Itē notandū ꝙ xp̄iani nō adorāt in hoc sacramēto panē cū ex fide sciunt illum ibi non esse sed substātionaliter versum in xp̄i verum corpus. Nec adorant species sacramenrales vt deū: ⁊ accidentia que remanserunt. Sed adorant xp̄m dominū deum verum ⁊ hominē sub istis speciebus inuisibiliter existentem: ⁊ realiter presentē Sic similiter in calice post consecrationem non adorant vinū: cuz non sit ibi. sed est substantionaliter versum in sanguinem christi. Nec adorāt species vini vt deum sed adorant xp̄m dn̄m: verum deū ⁊ hominē sub istis speciebus: sic inuisibiliter existentē ⁊ realiter presentē. Item notandum ꝙ non debet quisꝙ̄ credere ꝙ in diuisione hostie diuidatur ⁊ laceretur corpus christi. Aut ꝙ in hostie sumptione corpus xp̄i cōteratur dentibus. aut ꝙ corpus christi digeratur ⁊ in corpus sumētis conuertat᷑ sicut alij cibi: sed sole spēs frāguntur ⁊ atterūtur. quibus consumptis desinit ibi esse corpꝰ xp̄i: ⁊ remanet in anima solus sacramēti effectus: qui est anime refectio per augmentū gracie ⁊ virtutum. Unde etiā damascenus dicit. Dū species sentitur sacramentum est: dum autē desinit sentiri sacramentum non est. ⁊c. Item sciendum ꝙ tota ecclesia catholica isto sacramento reficitur. vnde Gregorius. Offertur eniz pro gloria beatoꝝ. pro salute viuorum. ⁊ pro subita liberatione in purgatione detentorum. Ad quod designādum hostia frāgitur in tres partes: ⁊ christus integraliter est in qualibet. Unde de hoc dicitur in decretis. In qualibet parte hostie totus et integer est christus deus. xvi. q. ij. Singuli. Unde etiā gregorius papa. particula in calice missa significat beatos in patria: qui vino eterne dulcedinis inebriantur. Alie vero due particule que dentibus atterūtur significant illos qui vel in presenti vita vel etiā in purgatorio in penis trāsitorijs affliguntur.

¶ Dn̄ica p̄ma post octauas penthecostes Euāgelium. Scd̄m Lucam. xvi. capi.

In illo tpe. Dixit iesus turbis iudeorũ ꝛ phariseorũ. Homo quidã erat diues qui induebatur purpura ꝛ byssso: ꝛ epulabatur quotidie splẽdide. Et erat quidã mẽdicus noĩe lazarus: q̃ iacebat ad ianuam eius vlceribus plenus: cupiens saturari de micis que cadebant de mensa diuitis: et nemo illi dabat. Sed ꝛ canes veniebant ꝛ lingebant vlcera eius. Factũ est aũt vt moreretur mendicus ꝛ portaretur ab angelis in sinũ abrahe. Mortuus est autẽ ꝛ diues: ꝛ sepultus est in inferno. Eleuãs aũt oculos suos cũ esset in tormẽtis: vidit abraham a longe et lazarum in sinu eius: ꝛ ipse clamans dixit. Pater abraham miserere mei: ꝛ mitte lazarum vt intingat extremũ digiti sui in aquam vt refrigeret linguã meam. quia crucior in hac flãma. Et dixit illi abraham. Fili recordare quia recepisti bona in vita tua: ꝛ lazarus similiter mala. nunc aũt hic consolatur: tu vero cruciaris. Et in his oĩbus inter nos ꝛ vos chaos magnũ firmatum est: vt hi qui volunt hinc transire ad vos nõ possunt neq̃ inde huc trãsmeare. Et ait. Rogo ergo te pater vt mittas eum in domum patris mei. Habeo enĩ quinq̃ fratres vt testetur illis ne ꝛ ipsi veniant in locũ hunc tormẽtorũ. Et ait illi abrahã. Habẽt moysen ꝛ prophetas audiãt illos. At ille dixit. Nõ pater abrahã: sed si q̃s ex mortuis ierit ad eos penitentiam agent. Ait aũt illi. si moysen ꝛ prophetas nõ audiunt neq̃ si q̃s ex mortuis resurrexerit credent.

¶ Postilla.

Homo quidam erat diues &c. Luce. xvj. Historia huius euangelii facta est anno christi. xxxij. v. kl. octobris dominica. indictione. v. luna. xiij. Ante initium presentis euangelii scribit sanctus Lucas in eodem capi. quod christus dixit. Qui fidelis est in minimo: et in maiori fidelis est. Et qui in modico iniquus est: et in maiori iniquus est. Non potestis deo seruire et mammone. Audiebant autem omnia hec pharisei: qui erant auari et deridebant eum. Et ait illis. Uos estis qui iustificatis vos coram hominibus. Deus autem nouit corda vestra. quia quod hominibus altum est: abhominatio est apud deum. Tunc postmodum sequitur euangelium hodiernum. (Homo quidam erat diues) Guil. Hoc euangelium dictum est contra phariseos auaros irridentes dominum exhortantem ad largitionem elemosynarum. Et describit hic christus duos homines: vnum diuitem: et alterum pauperem. (Homo quidam) Glo. Diues ignotus fuit ante deum: ideo nomine non designatur (erat diues) Lyra. Ecce superfluitas in sensu. (qui induebatur purpura et bysso). ecce excessus in vestitu. Beda dicit quod byssus est genus candidissimi et nobilissimi lini qui tantum nascitur in egypto. lino igitur vtebatur interius ad carnem: propter molliciem: purpura exterius propter inanem gloriam. (et erat quidam mendicus nomine lazarus) Ly. Exprimitur autem eius nomen: quia erat cognitus deo per approbationem: Non fuit iste lazarus frater magdalene et marthe: sed fuit alius lazarus qui diu vixerat ante christum (qui iacebat ad ianuam diuitis vlceribus plenus) Lyra. vt ex vicinitate magis appareret duritia diuitis: et probaret patientia pauperis. (Cupiens saturari de micis) Ly. Non dicit preciosis (que cadebant de mensa diuitis) in quo apparet maxima duritia diuitis: eo quod perire permittebat vnde pauper poterat subleuari (et nemo illi dabat) Glo. quia qualis dominus talis et familia. (Et canes veniebant et lingebant vlcera eius). Lyra. Brutalis pietas in lingendo vlcera pauperis arguit duritiam diuitis. quia curabiliores erant canes pauperi quam eorum dominus). factum est autem vt moreretur mendicus). In patientia probatus et purificatus sicut aurum in igne. (et portaretur ab angelis in sinum abrahe) Lyra. idest ad limbum sanctorum patrum vbi descendebant iusti morientes antequam impedimentum glorie per passionem christi esset amotum. (mortuus est autem et diues) quia diuitie non possunt homines a morte preseruare (et sepultus est in inferno) Ly. s. damnatorum. quia erat diaboli parrochianus. ergo sepultus est in eius cimiterio. Guil. i. in profunditate penarum positus est. Unde Apoca. xviij. Quantum in delitijs fuit: tantum date ei tormentum et luctum) Eleuans autem oculos cum esset in tor

mentis)Ly. quia eius oculi aper-
ti sūt per penā qui āte clausi erāt
per culpā (Uidit abrahā a longe)
Ly. q2 multū etiā ante apertionē
ianue celestis distabat status elec
toꝝ a statu reproboꝝ: in tantū ꝙ
impossibilis erat trāsitꝰ ab vno in
aliū. Nota scdm beatū Grego. ꝛ
etiā ponitur in. iiij. libro sententiaꝝ
in fine. ꝙ dānati in inferno positi
ante diē iudicij beatos sup se in re
quiē intendūt. ꝛ etiā beati in celo
vidēt penas maloꝝ in inferno eter
naliter ad augmētū sue glie ꝙ illa
mala euaserūt. (ꝛ ipse clamās dixit
Pater abrahā) Glo. filius abrahe
fuit iste diues genere: sed nō imita
tione(miserere mei) ecce stulta pe-
titio: petit eniꝫ sibi misereri q̄ nec
sui misertus est nec lazari. cū tamē
scriptū sit Jacobi. ij. Judiciū sit ei
sine misericordia qui hic nō facit
miam. (ꝛ mitte lazarū vt intingat
extremū digiti sui in aquā.) Unde
Grego. Guttā aque petiuit q̄ mi
cam panis negauit. Guill. plusꝙ
mille annis petiuit nec vnꝗ obti
nuit. (vt refrigeret linguā meā: q2
crucior hac flāma) Ly. in lingua
plus cruciabat: quia per eā am-
plius peccauerat: ꝛ hoc in duobꝰ
Primo per gustū: comedēdo deli-
cata fercula ꝛ bibēdo preciosa po
cula. Scdo verba vana ꝛ nociua
proferēdo: quia inter epulas splē
didas magis relaxat lingua ad lo-
quendū inepta. Unde sapiētie. xi.
Per que quis peccat per hec ꝛ tor
quet. (Et dixit illi abrahā. Fili re-
cordare q2 recepisti bona). s. trāsi
toria(in vita tua) Ly. hoc sibi dici
tur ad augmentū pene sue: q2 ma
ximū infortunij genus est fuisse fe
licem. vt dr. s. de consolatione phie.
(nūc aūt hic cōsolat) propter me
ritū patiētie(tu vero cruciaris) p
pter defectū misericordie (ꝛ his oīb
bus inter nos ꝛ vos cahos mag-
nū firmatū est). i. distantia merito
rū ꝛ distātia locoꝝ aut statuū. (vt
hi qui volūt hinc ad vos ire non
possunt). s. de loco beatoꝝ ad lo-
ca tormentoꝝ (neqꝫ inde huc trās
meare) Ly. q2 aīe separate sunt ex-
tra statū meriti ꝛ demeriti. (Et ait
Rogo ergo te pater vt mittas euꝫ
in domū patris mei. Habeo enim
qnqꝫ fres: vt testet illis ne ꝛ ipsi
veniāt in hunc locū tormentoꝝ.)
Ly. nō dixit hoc charitate ductus
cū illā nō haberet: sed timore ser-
uili: ne impioꝝ consortio eius pena
augeret: q2 fuerat eis occasio pec
candi: tum rōne diuitiaꝝ quas eis
dimiserat ad abusuꝫ: tū exemplo
male vite qđ eis dederat ad sequē
dū. (Et ait illi abraham. Habent
moysen) qui docuit agēda: q2 lex
instituit de agēdis(ꝛ prophetas).
qui docuerūt q̄ sūt credēda: ꝛ ista
sufficiūt ad salutē. ideo sequit (au
diāt illos) Ly. ex hoc patet ꝙ iste
diues ꝛ amici eius erāt de gente iu
deoꝝ: quia gentiles nō habebant
doctrinā Moysi ꝛ pphetarū (Nō
pater abrahā: sed si qs ex mortuis
ierit ad eos: pñiam agēt). q. d. plꝰ
crederēt mortuis ꝙ̄ scripturis(Ait

autē illi. Si moysen ꝛ ꝓphetas nō audiūt: neqꝫ si quis ex mortuis resurrexerit credēt) Ly. hoc patuit per effectū: qꝛ lazaro resurgenti: ꝛ xpo testimoniū perhibenti nō crediderūt: sed magis eum interficere voluerūt. vt habet Iohis. xi. Similiter nec xpo resurgenti: sed magis suaserūt falso ipsum nō resurrexisse: ꝛ corpus eius a discipulis suis de sepulchro furatū fuisse. vt habet Mathei vltio. Unde circa ꝑsens euāgeliū vbi dicit. Homo quidā erat diues. Sciendū ꝙ diuitie ꝑm se nō sunt male: nec oēs diuites. sed abutētes diuitijs. Si enim male essent: tunc deus qḋ absit esset malus: qui est ditissimus ꝛ potētissimus. Insup multi sancti fuerūt diuites qui placuerūt deo. sicut abraā: ysaac: ꝛ iacob. ac patriarche. ꝛ ceteri plures sancti noui ꝛ veteris testamēti. Seqᷓtur in euāgelio Mortuus est ꝛ diues ꝛ sepultus est in inferno. Unde queritur hic: quare deus infernū fecit. Respōdet ꝙ habet regnū celoꝝ p bonis que ei hic fideliter seruiūt. sed qꝛ in mūdo sūt multi factores mirabiliter deū prouocātes cū peccatis. Ideo congruissimū fuit vt iustissim⁹ deus carcerē haberet ꝑ talib⁹. s. infernū. Sed querit vbi sit infernus. Rūdetur ꝙ sub terra Primo qꝛ iustū est ꝙ pessimi maxime distēt a bonis in patria. scꝫ. a beatis: sed hoc fit per mediū intra terrā. Scḋo congruū est ꝓpter ignobilitatē loci. s. vt ignobilissim⁹ loc⁹ a nobilissimo loco. s. celo maxime distet. Tertio ratiōe affectus vt q̄ hic terrena ꝑ deo coluerunt: perpetue in terra claudātur. Seqᷓtur. Inter nos ꝛ vos cahos magnū firma tū est. i. distātia. Primo locoꝝ: qꝛ boni in celo ꝛ mali in inferno. Scḋo meritoꝝ: qꝛ boni habēt magna merita: mali habēt demerita. Tertio volūtatū: qꝛ boni cōformant se in oībus voluntati diuine. mali vero sunt in mala voluntate obstinati.

¶ Dñica. ij. post octauas pēthe. euāge. Scḋm lucam. xiiij.

In illo tp̄e: Dixit ihs discipul' suis similitudinē hanc Homo quidā fecit cenā magnā: ꝛ vocauit multos. Et misit seruū suū hora cene dice

te inuitatis vt venirēt: quia iā parata sunt omnia. Et ceperūt simul oēs se excusare Primus dixit illi. Villam emi: ⁊ necesse habeo exire ⁊ videre illam: rogo te habe me excusatū. Et alter dixit. Juga boum emi quinqȝ ⁊ eo pbare illa: rogo te habe me excusatū. Et alius dixit Vxorē duxi: ⁊ ideo nō possuȝ venire. Et reuersus seruus: nūciauit hec dn̄o suo. Tunc iratus paterfamilias: dixit seruo suo. Exi cito in plateas ⁊ vicos ciuitatis: ⁊ pauperes ac debiles secos ⁊ claudos itroduc huc. Et ait seruus. Dn̄e factū est vt imperasti: ⁊ adhuc locus est. Et ait dn̄s seruo. Exi in vias ⁊ sepes ⁊ cōpelle intrare: vt impleatur domus mea. Dico autē vobis q̄ nemo virorū illorū qui vocati sunt gustabit cenā meam.

¶ Postilla.

¶ Homo quidam fecit cenā magnā. ⁊c̄. Luce. xiiij. Mathei. xx. Historia hui⁹ euāgelij facta est anno xpi. xxxij. v. kl̄. Octobꝛs. dn̄ica. inditiōe. v. luna. xiij. Ante initium illius euāgelij scribit sanctus Lucas in eodem capi. q̄ xp̄s dixit ad quēdam qui eū ⁊ etiā alios inuitauerat. Cū facis prādiū aut cenam noli vocare amicos tuos neqȝ cognatos: neqȝ vicinos: neqȝ diuites ne forte ⁊ ipsi te reinuitēt: ⁊ fiet tibi retributio. Sed dum facis cōuiuiū: voca pauperes debiles ⁊ cecos ⁊ claudos: ⁊ beatus eris: quia nō habēt vnde retribuāt tibi. retribuet' eīn tibi in retributiōe iustoꝝ Hec cū audisset quidā de simul discūbentib⁹ dixit illi. Beatus q̄ manducabit panē in regno dei. Et ipse dixit. (Homo quidā). i. xp̄s verus homo ⁊ verus deus (fecit cenam magnā) Ly. i. statuit celestē beatitudinē q̄ vocat' cena eo q̄ est refectio vltima. Grego. Hec cena magna est satietas interne dulcedinis quā nobis deus preparauit (⁊ vocauit multos) q: vult oēs hoīes saluos fieri. i. ad Thimo. ij. (⁊ misit seruū suū) Scd̄m grego. p seruū intelligere debem⁹ quēlibet pdicatorē qui tunc hoīes ad cenam dn̄i vocat quādo aliq̄d eoꝝ edificationem loquit' (hora cene) finis est seculi. scȝ vltima etas in q̄ nos sumus Unde apl's. Nos sumus in quos fines seculoꝝ deuenerūt (dicere inuitatis vt venirēt) Nā deus nos om̄i tēpoꝛe vocat ad cenā suam. aut per inspirationē: aut per predicationē: aut per prosperitatem: aut per flagellationē. ⁊ sic de alijs. (quia parata sunt om̄ia) xp̄o in cruce immolato apertus est introitus in regnū celoꝝ. Jn signuȝ hui⁹ xp̄s pendēs in cruce dixit. cōsummatū est. ⁊c̄. (Et ceperūt simul oēs se excusare) Ly. idest per mala

opera se retrahere. Et accipit' omnes pro maiori parte: quia pauci saluant' respectu dãnatoꝝ. vt patꝫ Mathei. xx. Multi sũt vocati pauci vero electi (Et prim⁹ dixit Uillã emi: ꝛ necesse habeo exire ꝛ videre illã) Lyra. Hic notãtur superbi per dñm ville: quia superbi cupiũt alijs dñari. (rogo te habe me excusatũ) Unde grego. Humilitas sonat in voce: sed superbia est in actione dum venire contẽnit (ꝛ alter dixit. Iuga boum emi quinqꝫ ꝛ eo ꝓbare illa) Lyra. Per hoc intelligunt' cupidi terrenis nimis intenti: finem suũ ibi constituẽtes ꝛ quãdoqꝫ sensus nimiũ circa tẽporalia occupãtes (rogo te habe me excusatũ. Et alius dixit. Uxorẽ duxi: ꝛ ideo nõ possum venire) Per hoc intelligũt' luxuriosi: quis eñ omia vitia mortalia impediãt venire ad cenã refectionis eterne: tamẽ illa tria peccata. s. superbia. auaricia. luxuria precipue impediũt venire ad cenã celestẽ. Queritur quare luxuriosus nõ rogauit seruũ de excusatiõe sua sicut ꝛ alij duo. Respõdet. Gorra. ꝙ licet multa alia peccata sint grauiora ꝙ̃ luxuria: tamẽ luxuria fortius ligat ꝛ magis impedit a bonis operib⁹. (Et reuersus seru⁹ nũciauit hec dño suo) Guill'. predicatores verbi dei duꝫ proficiũt: ad deum redeũt gratias agendo. Sed cum obstaculũ inueniũt: quasi ei nũciant cõsiliũ ꝛ auxiliũ eius implorãdo (Tũc iratus paterfamilias) Guill'. Euãgelista hic loquit' de celo more hominis irati: in quẽ tamen motus ire non cadit. sed dicitur irasci quãdo facit opera que congruũt irato (Dixit seruo suo. exi cito in plateas ꝛ vicos ciuitatis: ꝛ pauperes ac debiles cecos ꝛ claudos introduc huc) Omipotẽs ꝛ misericors de⁹ quos mũdus abijcit: ipse misericorditer recipit. Unde gregori⁹. Pauperes ac debiles: ceci ꝛ claudi vocãtur ꝛ veniũt. quia infirmi quiqꝫ atqꝫ in mundo despecti plerũqꝫ tanto celerius vocem dei audiunt: quanto in hoc mundo non habent vnde delectãtur. (ꝛ ait seruus. Dñe factum est vt imperasti ꝛ adhuc locus est. Et ait dñs seruo. Exi in vias ꝛ sepes) Per vocatos de plateis intelligũtur publici peccatores Per vocatos de vicis intelligũtur occulti peccatores qui saltum erubescunt peccatores videri. Per vocatos de vijs intelligũtur peccatores qui parati sunt cõuerti de facili. Per vocatos de sepibus intelligũtur peccatores qui de peccatis suis iam dolere incipiũt ꝛ compũgunt' (ꝛ compelle intrare) Guill'. Hanc compulsionẽ facit aduersitas. Unde gregorius. Mala q̃ nos hic premũt ad deum nos ire compellũt. Guiller. Nonne xp̃s compulit paulum qui prostratus ꝛ visu amisso cõuersus est. vt pꝫ Act. ix. Item filiũ prodigũ qui fame cõpulsus rẽdijt ad patrẽ suũ. vt patet Luce. xv. Augustinus. felix necessitas que compellit ad meliora

(vt impleatur domus mea) Glo. inter. Numerus predestinatorum fidelium qui numerus inexpletus nō remanebit (dico autē vobis quod nemo virorum illorum q vocati sūt) se excusantiū et nolentiū venire (gustabit cenā meā) O quam grauis et dura priuatio excludi a visione dei et societate marie et omniū sctōrum. et quod grauius est quod sic exclusus erit i inferno inclusus: vbi velit vel nolit gustabit cenam diaboli.

¶ Dñica. iij. post octa. pentheco. euāge. Scdm lucā. xv.

In illo tpe Erāt appropinquantes ad ihm publicani et peccatores vt audirent illū Et murmurabāt pharisei et scribe dicētes. Quia hic peccatores recipit: et mādūcat cū illis. Et ait ad illos parabolā istā dicēs. Quis ex vobis homo q̄ habet centū oues: et si pdiderit vnā ex illis: nōne dimittit nonaginta noue in deserto: et vadit ad illā q̄ perierat donec inueniat illā. et cū inuenerit eā: imponit in humeros suos gaudēs. Et veniens domū cōuocat amicos et vicinos dicēs. Cōgratulamini michi: quia inueni ouem meā que pererat. Dico vobis: quod ita gaudiū erit in celo super vno peccatore penitentiā agēte: quā sup̄ra nonaginta noue iustis q̄ nō indigēt penitētia. Aut que mulier habēs dragmas decē: si perdiderit dragmā vnā. nōne accēdit lucernā et euertit domū: et querit diligenter donec inueniat eā: et cū inuenerit cōuocat amicas et vicinas dicēs. Congratulamini michi: quia inueni dragmā quā perdiderā. Ita dico vobis: gaudiū erit corā angelis dei super vno peccatore penitentiam agente.

¶ Postilla.

¶ Erāt appropinquātes ad Ihm. Luce. xv. Math. xviij. Mar. ij. historia huius euāgelij facta est

anno xp̄i.xxxij. vi.kl̄.Septēbris.
feria.v. inditiōe.v.luna.xij. An⸗
te initiū illius euāgelij scribit san
ctus Lucas in p̄cedēti ca. ꝙ xp̄us
dixit disciplis suis. Qui nō baiu⸗
lat crucē suā ⁊ venit post me: nō
potest meus esse discipulus. Lūc
postmodū sequit̄ euāgeliū hodi⸗
ernū.(Erant appropinquātes ad
ih̄m publicani ⁊ pctōres)Lyra.ex
ꝑposito emēdatiōis vite.publica
ni dicūtur pctōres notorij:pecca⸗
tores vero occulti(vt audiret illū)
Ly.parati ei obedire.(⁊ murmura
bāt scribe ⁊ pharisei) Gor.scribe
dicūtur p̄eminētes in sciētia.pha⸗
risei p̄eminētes in vita.(dicētes.qꝛ
hic pctōres recipit ⁊ mādućat cuꝫ
eis)Ly.notātes xp̄m de mala vita
eo ꝙ talibus amicabilē se p̄bebat
(Et ait ad eos parabolā istā dicēs
Quis ex vob̄ homo q̊ habet cen⸗
tū oues)Gor.Iste homo est ih̄us
xp̄s:qui habet centū oues.i.an⸗
gelos ⁊ hoīes (⁊ si perdiderit vnā
ex illis)Gor.qd̊ factū fuit qn̄ ho
mo pascua vite reliq̊t.⁊ ouis vna
idest humana natura totaliter per
dita fuit: qꝛ oēs in adā peccauerūt
vt patet ad Roma.v.(nōne dimit
tit nonagintanouē in deserto: ⁊ va
dit ad illā que perierat donec inue
niat) Gor.hoc em̄ fecit xp̄s ihe[us]
quādo deserēs nouē ordines ange
loꝝ venit ad querendū hoīem per
ditū.s.quādo carnē assūpsit ⁊ euꝫ
quesiuit per penitētiā predicādo ⁊
miracula faciēdo (⁊ inuenit) scilꝫ
quādo aliqui peccatores cōuersi
ad deū penitentiā agūt.(⁊ cū in⸗
uenerit eā ponit ī humeros suos)
Unde Ambro.hoc fecit ih̄s quā⸗
do penā pctōꝝ in corpore suo su⸗
per lignū crucis portauit.vt patꝫ
Isaye.liij.Uere lāguores nr̄os ipe
portauit (gaudēs) de humani ge⸗
neris liberatiōe(⁊ veniēs domū)
.s.celū empireū.s.in die ascēsiōis.
(cōuocat amicos ⁊ vicinos)Guil
.i.nouē choros āgeloꝝ qui amici
ei[us] sunt: qꝛ volūtatē eius cōtinue
faciūt.vicini ei[us] quoqꝫ sūt: qꝛ cla
ritatē visiōis eius assidue p̄fruunt̄
Math.xviij.Angeli eoꝝ semp vi⸗
dent faciē patris mei q̊ in celis est
(dico vob̄ ꝙ ita gaudiū erit in ce⸗
lo sup vno pctōre penitentiā agē
te q̄ꝫ sup nonagintanouē iustis q̊
nō indigēt penitētia)Guil.hoc in
telligit̄ de penitēte feruēti: ⁊ de iu
stis negligētibus ⁊ nō feruentib[us].
ꝙ aūt angeli dei gaudēt de pctōri
bus cōuersis q̄ꝫ de iustis statibus
nō est ꝑpter peccatū cōmissuꝫ:sed
ex hoc qꝛ ex peccatis cōmissis se⸗
pe meliores efficiūtur ⁊ sāctiores:
⁊ in bono feruētiores.sicut sāctus
Grego. exponit in omelia hodi⸗
erna.Magis inquit de pctōre con
uerso q̄ꝫ de stante iusto gaudiū fit
in celis: qꝛ ⁊ dux in prelio magis
illū militē diligit qui post fugā re
uersus hostē fortiter premit: q̄ꝫ il⸗
lum q̊ nunq̄ꝫ terga prebuit ⁊ nun
q̄ꝫ aliq̊d fortiter fecit.Sic etiā agri
cola āplius illā terrā amat q̄ post
spinas vberes fruges ꝓfert: q̄ꝫ eā
que nunq̄ꝫ spinas habuit ⁊ nunq̄ꝫ

feratilē messem pduxit. Itē Guill. Et sicut mater habēs decē pueros si decimus fortiter egrotet: magis est solicita de eo ꝙ̄ de aliis nouē. ꝛ si sanitatē recuperet magis gaudet del sanitate) eius recuperata ꝙ̄ de sanitate in aliis nouē ꝯseruata Ita magis est gaudiū in celo sup vno pctōre cōuerso ꝙ̄ de multis iustis (aut q̄ mulier habēs dragmas decē ꝛ si perdiderit dragmā vnā) Ly. mulier ista est sapiētia diuina: habēs nouē choros āgeloꝝ q̄si dragmas nouē: ꝛ decima dragma ē humana natura ad imaginē dei facta ꝛ capax ipsi⁹ p cognitionē ꝛ amorē. Ista dragma decima fuit pdita per peccatū primoꝝ parentū(nōne accēdit lucernā) lucerna est lux verā. i. xp̄s q̄ illuminat oēm hoiēz venientē in hūc mundū. Iohis. i. Et lucerna tūc fuit accensa q̄n deitas hūanitati fuit vnita. ꝛ lucerna tūc luxit q̄n xp̄s inter hoies perfecta cōuersatiōe claruit ꝛ exēplariter vixit. vn̄ Augu. de vera religi. Quicq̄d xp̄s gessit in terris doctrina moꝝ fuit(ꝛ euerti domū) Go. quādo ꝯsciētias hoim predicādo de reatu suo perturbauit ꝛ purgauit(ꝛ querit diligēter). s. nihil de illis q̄ pertinēt ad redēptionē n̄ram omittēdo. scd̄m illud Isa. v. Quid est ꝙ vltra debui facere vinee mee ꝛ nō feci(Et cū inuenerit dragmā) vnde dragma inuenit cū in hoie similitudo conditoris reparat̄. hoc aūt fit per grām que est imago recreatiōis. Unde. ps. iiij. Signatuz est sup nos lumē vult⁹ tui dn̄e)(Et ꝯuocat amicas ꝛ vicinas). i. angelicas preces q̄ de proximis deū cōtēplant̄ ꝛ ei amicabiliter famulā-tur (dicēs. Cōgratulamini michi: quia inueni dragmā quā perdiderā) Et notāter dicit cōgratulamini michi: ꝛ nō dragme. ad ostendē dum suā liberalitatē: q2 gaudiū suum vult oībus cōicare (Ita dico vob̄ gaudiū erit corā angelis dei: sup vno peccatore penitētiā agente) Et notanter dicit penitentiam agēte: ꝛ nō dicit cogitāte solū: aut dicēte: aut ostēdente vt ypocrite: sed agente. scꝫ realiter ꝛ veraciter. ¶ Pro quo sciendū ꝙ magis est gaudiū angelis de cōuersiōe vni⁹ peccatoris: ꝙ̄ si fili⁹ alicui⁹ a mortuis resuscitaret̄: vel si filius alicuius in imperatorē vel papā eligeret̄. Unde circa p̄ns euāgeliū vbi dicit̄. Qui habet centū oues. est sciendū ꝙ ouis est aīal de sua natura innocēs. cetera aūt animalia aut mordēt dētibus vt canis ꝛ lupus: aut pungūt vel impungunt corīb⁹: vt aries ꝛ taurus: aut per cutiūt pedibus vt equus ꝛ mulus aut dilaniāt vnguibus vt leo ꝛ vrsus. ouis autē nichil horum facit. Ouem aūt xp̄i sciat se nō esse q̄ vel mordet dētib⁹ detrahēdo: vel impingit corīb⁹ alios violēter opp̄mēdo: aut pede percutit proximo irascendo: aut dilaniat vnguibus aliena rapiendo.

¶ Dn̄ica. iiij. post octa. penthe. euāgel. Scd̄m Luca. vi.

N illo tp̄e. Dixit ih̄s discipl'is suis. Estote misericordes sicut ⁊ pater vr̄ misericors ē. Nolite iudicare: ⁊ nō iudicabimini. Nolite condennare: ⁊ non condēnabimini. Dimittite: ⁊ dimittemini Date: ⁊ dabitur vobis. Mensurā bonā ⁊ confertā ⁊ coagitatā ⁊ supereffluentē dabūt in sinū vestrū. Eadē quippe mensura qua mensi fueritis: remetietur vobis. Dicebat autē ⁊ eis similitudinē. Nunq̄d pōt cecus cecū ducere: nōne ambo in foueā cadūt. Non est discipulus super magistrū. Perfectus aūt oīs erit si sit sicut magister eius. Quid aūt vides festucā in oculo fratris tui: trabem autē que in oculo tuo est: nō cōsideras. Aut q̄mō potes dicere fratri tuo. Frater: sine. eijciā festucā de oculo tuo: ip̄e trabē in oculo tuo non vides. Ypocrita: eijce primū trabem de oculo tuo: ⁊ tunc p̄spicies ⁊ educas festucam de oculo fratris tui.

¶ Postilla.

¶ Estote misericordes sicut ⁊ pater vester. ⁊c̄. Luce. vi. Mathei vij. Marci. iiij. Historiā hu9 euangē. dixit dn̄s ih̄s āno ei9. xxxij. Id9 Julij. fe. v. inditiōe. iiij. luna. xvi. Ante initiū istius euāgelij scribit sanct9 Lucas q̄ xp̄s dixit. Mutuū date nihil inde sperātes: ⁊ erit merces vestra multa. ⁊ eritis filij altissimi: quia ip̄e benignus est super ingratos ⁊ malos. Lūc statim seq̄tur euāgeliū hodiernū (Estote misericordes) In hoc euāgelio docet nos xp̄us mi̇̄icordes esse ad pauperes. ponēs patrē celestē in exēplū cū dicit (Estote misericordes) Gor. nō dicit estote potētes sicut pater vester est. vel sapiētes sicut fili9 dei est. s3 (estote misericordes sicut pr̄ vr̄ celestis misericors est) Ly. de9 em̄ releuat mi̇̄ias nr̄as p̄pter suā bonitatē est. sic ⁊ hō d3 moueri ad releuādā mi̇̄iā p̄ximi p̄ter amorē bōitatis diuine (nolite

iudicare).s.temerarie de proximo.
(τ nō iudicabimini).s.a deo.(noli
te condēnare τ nō coudēnabimi-
ni) quasi dicat.τ si forte ex fragili
tate humana ɔtingat vos suspici
ōse iudicare: nolite tamē condēna
re.i.aliquē dignū condēnatiōe cō
dēnate diffinire.quia aliq̄s est ho
die malus q̄ fortassis cras erit bo-
nus. Exemplū in paulo. vt patet
Actuū.ix.τ in publicano: vt patʒ
Luce.xviij.(dimittite).s.iniurias
vobis illatas a pximo(τ dimittet̄
vob̄).s. peccatū vestrū a deo cui
frequēter iniuriati fuistis(date).s.
tēporalia (τ dabitur vobis)Glo.
interl.vita eterna.Guill.dāti pau
perib⁹ non solū dantur spūalia in
presēti τ celestia in futuro: immo
etiā tpalia τ naturalia bona ei mł
tiplicātur.ergo dicit (mensurā bo
nā) q̄tum ad bona fortune q̄ ali-
quādo cōferūtur pter opera pi
etatis(τ confertā) q̄tum ad bona
nature:sicut sanitas τ huiusmodi
que etiā aliquādo cōferūtur pro-
pter opera pietatis (τ coagitatā)
q̄tum ad bona gratie(τ supeffluē
tem dabūt in sinū vestrū)q̄tuʒ ad
bona glorie. Et ideo dicit apłs.i.
ad Thimo.iiij.pietas ad omia va
let promissionē vite q̄ nunc est ha
bēs τ future (eadē quippe mensu
ra qua mensi fueritis remetiet̄ vo
bis) Ly. qz ſm q̄ opera pietatis
sūt maiora:erit τ retributio maior
Ista tamē maioritas est attēdenda
semp ſm magnitudinē interioris
affectus.vñ τ Mar.xij.vidua que
misit duo minuta in gazophilatiū
ſm testimoniū saluatoris dī plus
misisse q̄ multi diuites q̄ magna
bona miserant.Unde Hiero.Que
offerūtur nō suo pōdere sed offerē
tis volūtate pensant̄(Dicebat au
tē τ illis).s.discipulis suis τ turbis
(similitudinē Nūq̄d potest cec⁹)
idest carēs sapiētia τ sciētia (cecū
ducere).i.ignorātem docere τ diri
gere.quasi dicat non(nōne ambo
in foueā cadūt).i.in perditionem.
Primo em̄ cadūt in foueā culpe.se
cūdo in foueā gehēne. vnde Gre.
in pastorali. Cum pastor per ab-
rupta graditur:consequens est vt
grex ad precipitiū sequat̄.Unde e
tiā Ecclesiastici.x. Qualis rector ci
uitatis:tales τ qui habitāt in ea .
(Nō est discipls super magistrū)
Ly. τ ideo nō est mirū si ipsum se
quit̄. vñ subdit̄(perfect⁹ aūt ois
erit si sit sicut magister ei⁹)qz si as
similetur bono magistro erit per
fectus ſcdm veritatē(Nō est disci
pulus sup magistrū)Gor.de quo
magistro dicit̄ Mathei.xxiij.Ma-
gister vester vn⁹ est xp̄s. Itē Ioh
.xiij. Uos vocatis me magister τ
dn̄e τ bn̄ dicitis:sū etem̄.τc̄.(per
fect⁹ autē ois erit si sit sicut magi-
ster eius) nā huius magistri.scilʒ
xp̄i imitatio est hūana perfectio.
vnde Augu.Sūma perfectio xp̄ia
ne religionis est imitari quē colis
(Quid autē vides festucam) idest
peccatū videlicet minus(in oculo
fratris tui) idest in conuersatione
τ conscientia eius.(τ trabem) id-

est maius peccatum qui est in o-
culo tuo).i.in teipo (non cōside-
ras)vt pz Ro.v. Qui aliū doces:
ꝛ teipm nō doces.(aut quō potes
dicere fratri tuo:frater sine).i. per
mitte.(eijciā festucā).i.culpā mo-
dicā(de oculo tuo:ipe trabē i ocu
lo tuo non vides ypocrita)Gor.
quia scz hec facis ex simulatione:
nō ex dilectiōe iusticie.s.ꝙ arguis
ꝛ ponderas pctā aliena vt lateant
tua.(eijce pmo trabem de oculo
tuo)Ly.qꝛ hic est ordo charitatis
ꝙ a seipo icipiat:vt pz puer.xviij
Iust9 prior est accusator sui.Sz in
oppositū multi sūt q̄ alios corri-
gūt ꝛ seipos negligūt.(ꝛ tūc pspi
cies vt educas festucā).i.puū de-
fectū.(de oculo fris tui).s.postq̄
emēdasti tuos magnos defectus.
Circa pns euāg. vbi di.Estote mi
sericordes. Notādū ē ꝙ duo tene-
mur primo.s.cōpassionē cordis:
ꝛ bnficiū opis si assit facultas.A
pmo null9 excusat.qꝛ ois hō de-
bet cōpati primo afflicto:ꝛ in ne
cessitate cōstituto.A scdo.s.bnfi-
cio opis excusant multi.s.qn fa-
cultas deest.sz si facultas adest tūc
in necessitate primo q̄libet tenet
subuenire.vn̄.j.Ioh.iij.Si q̄s ha-
buerit substātiā hui9 mūdi ꝛ vide
rit frem suū necesse hre:ꝛ clause-
rit viscera sua ab eo:quō charitas
dei manet in eo.q.d.nullo modo.
ergo signū est ꝙ charitas dei non
est illo hoie.vn̄ ex iaz dictis pz ꝙ
nō dare elemosynā cū nō habz nō
est signuz ꝙ charitas dei nō sit in
tali hoie.sed non cōpati pauperi
bus ꝛ tribulatis est signū ꝙ cha-
ritas dei nō est in eo.vn̄ elemosy-
na interior scilicet cōpassio cordis
est maior elemosyna q̄ datio nu-
trimēti.Sequit in euangelio.No
lite iudicare Unde hic sequit vtrū
omnia dubia sint in meliorē par-
tem interpretāda.Respōdeo scdm
sanctū Thomā de aquino. ꝙ qui
habet malam opinionē de aliquo
sine causa legitima iniuriat eidez.
Ideo quilibet in omni causa du-
bia debet factum vel dictuz proxi
mi in melius interpretari. Et meli
us est ꝙ aliquis frequēter fallat
habens opinionē de aliquo malo
q̄ ꝙ rarius fallatur habens malā
opiniōe de aliquo bono. quia ex
hoc fit iniuria alicui:nō aūt ex pri
mo.hec ille.Sequit nunc.Date ꝛ
dabitur vobis. Unde hic querit
vtrum dare elemasynā sit in prece
pto.Respōdeo scdm sanctū Tho
mam.vbi supra.quia cum dilec-
tio proximi sit i precepto:necesse
est omia illa cadere sub precepto
sine quibus dilectio proximi non
seruat.ad dilectionē aūt proximi
pertinet vt ei non solum velimus
bonum:sed etiam operet bonuz.
scdm illud.j.Ioh.iij.Non diliga-
mus verbo neqz lingua:sed ope-
re ꝛ veritate. Et ideo elemosynaꝝ
largitio est sub pcepto debitis cir
cumstantijs obseruatis.ꝙ in dan
te sit superfluum:ꝛ in recipiente
necessitas.alias est in cōsilio ꝛ nō
in precepto.

¶ Dñica. v. post octauas pẽthecostes euãg. scdʒ Lucã. v.

In illo tpe. Cũ turbe irruerent in iħm vt audirẽt verbũ dei. ⁊ ipe stabat secus stagnũ genazareth: ⁊ vidit duas naues stãtes secus stagnũ. Piscatores aũt descenderant ⁊ lauabãt rhetia sua. Ascẽdẽs aũt ĩ vnã nauim que erat symonis: rogauit eũ a terra reducere pusillũ. Et sedẽs docebat de nauicła turbas. Ut cessauit aũt loqui dixit ad symonem. Duc in altũ ⁊ laxate rhetia vr̃a in capturã. Et r̃ndens petrus dixit illi. Preceptor ꝑ totam noctẽ laborantes nihil cepimus. in verbo aũt tuo laxabo rhete. Et cũ hoc fecisset concluserũt pisciũ multitudinem copiosã. Rũpebatur aũt rhete eorũ: ⁊ annuerunt sociis qui erant in alia naui vt venirent ⁊ adiuuarẽt eos. Et venerunt ⁊ impleuerũt ambas nauiculas: ita vt pene mergerentur. Qđ cuʒ videret symon petrus procidit ad genua iesu: dicens. Exi a me dñe: qꝛ homo peccator sum. Stupor eñi circũdederat eum: ⁊ oẽs qui cum illo erãt in capturã pisciũ quã ceperãt. Silr̃ aũt iacobũ ⁊ iohannẽ filios ʒebedei qui erãt socii symonis. ⁊ ait ad symonem iesus. Noli timere ex hoc iam eris hominis capiẽs. Et subductis ad terram nauibus relictis oĩbus secuti sunt eũ.

¶ Postilla.

¶ Cum turbe irruerent in iesum ⁊c. Luce. v. Historia hui⁹ euãgelii facta ẽ ãno xp̃i. xxxi. viii. Kł. Maii. feria. iiii. indictione. iiii. luna xv. Ante initium illius euangelii scribit sctũs Lucas ꝙ oẽs qui hãbebant infirmos variis languorĩbus: ducebãt illos ad iesuʒ. at ille singulis manus imponẽs curabat

post hoc sequit euangeliū hodi
ernū.(Cū turbe irruerēt in iesuʒ).
Gor.Ecce turbarū deuotio:nun
ꝗ legit tātus scribarū ⁊ pharise
oruʒ ad xp̄m cōuersus ꝑpter ver
bum dei. Dulcedine eni suā deꝰ ab
scondit a sapiētibus ⁊ prudētibꝰ:
⁊ reuelat eaʒ puulis: vt pʒ Math.
xj.(vt audirēt euʒ) qꝛ esuriebāt au
dire verbū dei: ideo irruerūt in eū
pre nimia deuotiōe audiēdi ipm(⁊
ipe stabat secus stagnum genaʒa
reth) Ly. Est lacus magnꝰ ꝑ queʒ
trāsit iordanis. Et aliqñ vocatur
mare galilee. qꝛ transit per mediū
galilee.(Et vidit duas naues secꝰ
stagnū).i.ad littus stagnij.(pisca
tores aūt descēderāt) scʒ de nauibꝰ
in littus.(⁊ lauabant rhetia) scʒ a
mouētes imūdicias vt rhetia pli
carent.(Ascendēs aūt in vnā na
uim q̄ erat symonis).i.petri(roga
uit eū a terra reducere pusillū) Ly
ra. vt de naui pplm sedentē in lit
tore cōueniētius doceret.(⁊ sedēs)
tanꝗ doctoris auctoritate vtens.
(de nauicula docebat turbas. Ut
aūt cessauit loqui).i.poꝗ finiuit
sermonē suū.(dixit ad symonē).i.
petrum.(duc in altum) Lyra. hoc
est ad locum a que magis ꝓfundū
qui est cōuenientior ad piscandū
(⁊ laxate rhetia vestra in capturā)
scʒ piscium.(Et respōdēs petrus di
xit. Preceptor per totam noctem
laborātes nihil cepimꝰ) Lyra. qꝛ
ꝗuis diligentiā magnā adhibuerī
mus.(in verbo aūt tuo. Gor.i.in
obediēdo verbo tuo.(laxabo rhe
te. Et cuʒ hoc fecissent).i.cum la
xassent rhetia in verbo dn̄i.(cōclu
serunt pisciū multitudinē copio
sam) Gor. obediebāt pisces xp̄o
cui subiecta sūt oīa. volucres celi.
⁊ pisces maris .ps. viij.(Rumpe
batur autem rhete eoruʒ) Lyra. ex
quo patet duplex miraculū. Pri
mū ꝙ ceperunt magnā multitudi
nem pisciū supra modū insolitum
⁊ impossibile per viam humanā.
Scd̄o ꝙ illa magna multitudo pis
cium tenebatur in rheti rupto.(⁊
annuerūt socijs q̄ fuerunt in alia
naui vt venirēt ⁊ adiuuarēt eos. ⁊
venerūt ⁊ impleuerunt ambas naui
culas: ita vt pene mergerent. Qd̄
cū videret symō petrꝰ. Gor. scʒ ꝙ
ad primū verbū dn̄i cepissent tam
ineffabilē multitudinē pisciū(pci
dit ad genua ihu) tanꝗ dn̄s suū co
gnoscēs.(dicēs. Exi a me dn̄e).i.re
cede.(qꝛ hō pctōr sū) Ly. reputa
bat eni se indignuʒ pn̄tia xp̄i. Sicut
mō dixit cēturio. Math. viij. Dn̄e
nō sū dignꝰ vt itres sub tectū meū
(Stupor eni circūdederat eū).i. ad
miratio magna ꝑpter facta xp̄i in
solita(⁊ omnes qui cū eo erant in
captura pisciū quā ceperant. Siīr
aūt ⁊ stupor circūdederat iacobū
⁊ iohannē filios zebedei qui erant
socij symōis) Isti filij zebedei erāt
in alia naui: ⁊ erant consanguinei
xp̄i: scilicʒ filij sororis beate marie
virgis.(Et ait ad symonē ihs) scʒ
ipm consolando.(Noli timere ex
hoc).i. d̄ cetero(eris hoīes capiēs)
ꝑ sanā doctrinā trahēs ad vitā eter

nam. Hoc postmodũ ostensũ ẽ: vt habetur Actuũ.ij. vbi petrus in vno sermone conuertit tria milia iudeorum.(Et subductis ad terram nauibus: relictis omnibus). scilicet in nauibus manuũ instrumentis.(secuti sunt eum)scilicet symon petrus ⁊ alij qui erant cum eo. Circa p̃sens euangeliũ vbi dicitur. Irruerunt in ihesum vt eum audirent. Hugo de prato dicit ꝙ tripharie homies diuidunt circa verbũ dei. Quidam audiunt ⁊ nõ faciũt. ⁊ isti sũt mali ⁊ acriter verberantur. Unde Luce.xij. Seruus sciens voluntatem domini ⁊ non faciens plagis multis vapulabitur. Quidam nec audiunt nec faciunt: ⁊ isti sunt pessimi. quia contẽnunt ⁊ audire ⁊ facere. ⁊ quodlibet istorum potest esse peccatum mortale. quia q̃uis aliqua ignorantia excuset: scd̃ꝫ illud. i. ad Thimotheũ. j. Ideo misericordiam cõsecutus sum: quia ignorans feci in incredulitate. Tamen ignorantia crassa ⁊ supina ⁊ affectata non excusat: imo de se potest esse mortale cum separet a regno christi. j. Corinthiorꝫ. xiiij. Qui ignorat ignorabitur. Quidam audiunt verbum dei ⁊ faciunt: ⁊ isti sunt beati. vt patet Luce.xj. Beati qui audiunt verbum dei: ⁊ costodiunt illud.

¶ Dominica.vj. post octauas penthecostes. Euangeliũ scd̃ꝫ Matheum.v.

N illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Amẽ amẽ dico vobis: nisi abũdauerit iusticia vestra plusq̃ꝫ scribarũ ⁊ phariseorũ nõ intrabitis in regnum celorum. Audistis ꝙ dictum est antiquis. Non occides. Qui autem occiderit reus erit iudicio. Ego autem dico vobis: quia omnis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo racha: reus erit consilio. Qui autem dixerit fatue: reus erit gehenne ignis. Si autem offers munus tuum ante alta

re: τ ibi recordatus fueris q̄a frater tuus habet aliquid aduersuz te: relinque ibi munus tuū ante altare: τ vade prius recōciliari fratri tuo. τ tūc veniens offeres munus tuum.

¶ Postilla.

¶ Nisi abūdauerit iusticia vestra. Math. v. Historia hui⁹ euangelij facta est anno xpi. xxxj. ydus Julij. feria. v. luna. xvj. indictiōe. iiij. Ante initiuz illius euāgelij scribit sanct⁹ Math: e⁹ q̄ xpus dixit discipulis suis. Sic luceat lux vr̄a corā hoibus vt videāt opa vr̄a bona τ glorificēt prēm vr̄m qui in celis est. Nolite putare q̄m veni soluere legē aut pphetas. nō veni soluere: sed adimplere. Amē dico vobis: donec transeat celū τ terra: iota vnum aut vnus apex nō preteribit a lege donec oia fiant. Item apex masculini generis dicit̄ sūmitas a pedib⁹ remota. τ q̄nqȝ apex dicit̄ lucerna. τ pprie dicunt̄ apices lr̄e ille alte que in frōtispicijs murorū scribunt̄. frontispiciū dicitur frontis spaciuȝ. τ q̄libet lr̄a dicit̄ q̄nqȝ apex. Itē scd̄m Augu. sup illud Math. v. Jota vnuȝ aut vnus apex ꝛc. Jota ē minor de ceteris. Apex est in sūmitate ipi⁹ pticule. Tunc postmodū sequit̄ euāgeliū hodiernū. (Nisi abundauerit iusticia vr̄a pluſq̄ scribaruȝ τ phariseoꝝ nō intrabitis in regnū celorū). Sciendū q̄ iusticia scribarum τ phariseorū erat falsa. q: solum cauebāt sibi a malis opibus τ nō a malis voluntatib⁹: putantes pcepta dei phibitiua esse solū per mala opera exteriora q̄b⁹ vn⁹ alteri nocet: τ nō prohibitos esse actus interiores. s. rancores: odia: malas volūtates τ desideria nocēdi. Lyra. Et eodē modo dicebāt de hoc pcepto. (Nō occides) q̄ hic prohibet̄ occidēdi factū: τ nō occidendi ppositū. τ hoc est q̄d xps dicit. (Audistis q: dictum est antiquis. Nō occides). s. hoiēs. (Qui aūt occiderit) actualiter τ iniuste. (reus erit iudicio). Lyra. i. testium accusatione: vt legis iudicio puniatur. i. morte corpali. quia lex punit scd̄m talionem. Unde Gen. ix. Quicunqȝ effuderit hūanū sāguinem fundet̄ sāguis eius. Itē Exo. xxj. Oculū pro oculo: dentem pro dēte. (Ego aūt dico vobis). Gor. idest plus impono vobis. (ois q̄ irascit̄) motu interioris odij (fratri suo). s. persone τ non vicio: vt sic iam per viciū nō per zelum. (reus erit iudicio). i. dignus accusatione apud deū. (qui aūt dixerit fratri suo racha) Scd̄z Augu. hiero. τ Chriso. Racha est quedā vox prumpēs ex ira: significās paruipēsionē vel vilipēsionē. vel etiā vox interiectiua que oritur ex indignatione contra aliquē queadmoduz ach: heu: τ cōsimiles que ostēdūt motum indignātis animi. (reus erit cōsilio). i. cōsensu iudicū esse dandam sententiā cōtra eum. τ dictādā

sibi penam. q2 pctm̄ eius venit in noticiā hoium per exterius signū indignātis animi. (Qui āt dixerit fatue).i.qui vsq3 ad verba cōtu-meliosa pcesserit (reus erit gehē-ne ignis) q̄ est certa dānatio ⁊ eterna. (Si offers manus tuū ad altare).i.si offerre pponis munus boni opis xp̄i. (⁊ ibi recordatus fueris quia frater tuus).s.quem lesisti. (habet aliq̄d aduersum te) pro illata iniuria. (relinque ibi munus tuū ante altare) siue coram deo. nō dicit reporta. quia deus nō mun⁹ repellit: sed charitatē proximi querit. (⁊ vade pri⁹ reconciliari fratri tuo). Ly. hoc pōt intelligi dupl'r. Uno modo pedib⁹ corpis: ⁊ hoc debet fieri si cōmode possit haberi ipius fratris offensi pn̄tia. Si āt nō possit sufficit ad eū ire pedib⁹ mentis q̄d fit qn̄ habet proposi-tum satisfaciēdi loco ⁊ tempe cōpetenti. ⁊ hoc modo vtitur ecclia romana qn̄ eū cōfitentē absoluit: ⁊ sibi satisfactionē leso fiendā iponit. (reconciliari fratri tuo). Gor. Si leseris satisfaciēdo vel veniam petendo. si oderis rancorē deponēdo. si te oderit ad amiciciā reuocādo. Unde etiā Chrisosto. Si cogitatu offendisti: cogitatu recōciliare. si verbis: verbis. si factis: factis. (⁊ tunc) post recōciliationem. (veniens offeres munus tuū) Gregori⁹. Munus nō accipit: nisi āte discordia ab animo repellat.

¶ Dn̄ica. vij. post octauas penthecostes euangeliū scd̄m Marcū. viij.

In illo tpe. Cū turba plurima esset cum ihesu: nec haberēt q̄d manducarēt: cōuocatis discipulis ait. Misereor super turbā: quia ecce ia3 triduo sustinent me: nec habēt q̄d mādicēt. ⁊ si dimisero eos ieiunos in domū suam deficient in via. quidam enim ex eis de longe venerūt. Et respōderūt ei discipuli sui. Unde istos poterit hic quis saturare panibus in solitudine. Et interrogauit eos. Quot panes habetis. Qui dixerunt: septem. Et precepit turbe discumbere su-

per terram. Et accipiens septem panes gratias agens fregit: ⁊ dabat discipulis suis vt apponerent ⁊ apposuerūt turbe. Et habebant pisciculos paucos: ⁊ ipos benedixit ⁊ iussit apponi. ⁊ manducauerunt ⁊ saturati sunt. ⁊ sustulerunt quod superauerat de fragmētis septem sportas. Erant aūt qui mãducauerãt quasi quattuor milia. ⁊ dimisit eos.

¶ Postilla.

¶ Cum turba plurima esset cum ihesu ⁊c. Marci. viij. Math. xv. Luce. ix. Johānis. vj. Historia huius euãgelij facta est anno xpi xxxij. xij. Kl. Julij. sabbato. luna xiij. indictione. v. Ante initium illius euangelij scribitur Mathei xv. q accesserūt ad ihesum turbe multe habentes secum multos claudos: cecos: debiles: ⁊ alios infirmos multos. ⁊ proiecerūt eos ad pedes ei⁹: ⁊ curauit eos ita vt turbe mirarentur. Videntes autē mutos loquentes: claudos ambulantes: ⁊ cecos videntes: magnificabant deum israel. Ergo dicit euangeliuz hodiernū. (Cum turba plurima esset cum ihesu: nec haberēt quod manducarent) Hec turba sequebatur dominum ihesum propter verboruz suorum dulcedinē: ⁊ propter infirmorū sanationem. (conuocatisqz discipulis ait. Misereor super turbam) Lyra. Hoc predixit discipulis vt ipsos induceret ad pietatem. (quia iam triduo sustinēt me). Lyra. Quia tantū afficiebant ad doctrinaz xpi audiendam ⁊ videnduz eius miracula. qr per tres dies non redierant ad loca propria manentes cum christo in loco deserto ⁊ sub diuo. ex quo patet eorum deuotio. (nec habēt quod manducent). Lyra. Quia cibaria que de domib⁹ suis asportabant iaz erant cōsumpta: ideo nec prima die nec secūda die hoc miraculum fecit. tum quia alimēta habebant. tum quia magis apparuit tūc hoc miraculū quãdo eis victus oino defuit (⁊ si dimisero eos ieiunos in domū suam deficient in via. quidã eni ex eis de longe venerunt). Jacobus. Illi de longe veniunt qui de peccatis se ad deū cōuertunt. Unde ps. cxviij. Longe a peccatorib⁹ salus ⁊c. (Et responderunt ei discipuli sui. Unde istos poterit his quis saturare panib⁹ in solitudine). quasi diceret. locus iste desertus est: ⁊ ville multum distant. ideo non possumus habere ad satianduz tantam multitudinez populi ⁊ tam famelicum. (Et interrogauit eos. Quot panes habetis. Qui dixerunt septem(. qđ erat quasi nihil respectu tãte multitudinis. Remigius. Non interrogat dñs quasi nesciens quot panes haberent: sed ad hoc vt cū re-

sponderet septem: quo paucioꝛes dicerēt panes eo magis miraculū diffamaret̄ ꝛ notius fieret. (Et p̄cepit turbe discūbere sup terram. ꝛ accipiēs septē panes grās agēs fregit.) Multiplicauit aūt xp̄s panes pmo benedicēdo: per qd̄ in struimur ꝙ cibū benedicere debemus. Scd̄o frāgēdo: ad innuendū ꝙ in nr̄is cōuiuijs pauperibꝰ panem frāgere debemus. Tertio gratias agēdo: ad innuendū ꝙ in nostris refectionibꝰ grās agere debemus. Vn̄ Remigiꝰ sup Math. In eo ꝙ grās egit nobis reliquit exēplū vt de oibus donis celitus collatis grās referamꝰ. (Et dabat discipulis suis vt apponerēt: ꝛ apposuerūt turbe). Unde Beda. ꝙ dn̄s discipulis dedit panes vt apponerent turbe: designat ꝙ spūalis sciētie dona tribuit aplis. ꝛ per eorum ministeriuȝ voluit eccl̄ie vite cibaria distribui. (Et hēbāt paucos pisciculos quos simlr̄ benedixit: ꝛ iussit apponi). Unde notādum ꝙ dn̄s dedit eis panes: ꝛ panis ē cibus quo sustentat̄ vita: ꝛ significat verbū dei: ꝛ dđit eis pisces ad cōdimentuȝ cibi: per quos signant̄ exēpla. Et ita dn̄s designauit ꝙ pani .i. verbo dei addenduȝ est cōdimentū boni exēpli. magis enī suadēt exēpla q̄ꝫ verba. (Et sustulerūt qd̄ superauerat de fragmētis septē spoꝛtas). Jacobꝰ. Uoluit aūt xp̄s vt colligerēt fragmēta. pmo propter exēplū. in hoc datur nobis exemplū vt ea q̄ nobis superfunt: vel etiaꝫ ea que nobis ieiunando subtrahimus: pauperibus erogemus. Unde Augustinꝰ. De tuo ieiunio fames pauperis satietur. Secūdo propter documētū vt ex hoc instruamur ꝙ illis q̄ sūt misericoꝛdes pauperibus tempoꝛalia multiplicant̄. hoc patet. iiij. Regum. xviij. in vidua que helyā pauit: cui dn̄s farinam multiplicauit ꝛ oleum. (Erant autē qui manducauerāt quasi quattuoꝛ milia). scilicet viri: exceptis mulieribus ꝛ paruulis qui in lege nō numerabantur. (ꝛ dimisit eos) scilicet redire ad ppꝛia. Circa presens euangelium vbi dicitur. Accepit Jhesus septem panes. Est diligenter notandū ꝙ hec refectio differt ab illa de quinqꝫ panibus oꝛdeaceis ꝛ duobus piscibus quam ponit Johānes in euangelio suo ꝑtū ad sex. Pꝛimo quia ibi fuerunt quinqꝫ panes. hic vero septem. Secūdo quia ibi fuerunt oꝛdeacei: hic vero triticei. Tertio quia ibi fuerūt duo pisces solū: hic vero plures licꝫ pauci ꝛ parui. Quarto qꝛ ibi sederunt super fenum: hic vero super terram. Quinto quia ibi fuerunt quinqꝫ milia hominū ad mā ducandū: hic vero quatuoꝛ milia Sexto quia de illis duodecim coꝑhini fragmentoꝝ fuerunt eleuati: hic aūt septē spoꝛte fuerunt eleuat e plene.

Dn̄ica octaua post pēthecostes euāge. scd̄ꝫ Math. vij

In illo tpe. Dirit ihs. d. s. Attē dite a falsis prophetis q̄ veniūt ad vos in vestimētis ouiū: intrinsecus autem sūt lupi rapaces. A fructibus eorū cognoscetis eos. Nunq̄d colligūt de spinis vuas: aut de tribulis ficus. Sic ois arbor bona fructus bonos facit: mala autem fructos malos facit. Nō pōt arbor bona fructus malos facere: neq̄ arbor mala fructus bonos facere. Ois arbor q̄ nō facit fructū bonū excidetur: & in ignē mittetur. Igitur ex fructibus eorū cognoscetis eos. Nō omīs q̄ dicit michi dñe dñe: intrabit in regnū celorū: sed q̄ facit volūtatē patris mei q̄ in celis est: ipse intrabit in regnū celorum.

¶ Postilla.

¶ Attēdite a falsis pphetis. Mathei. vij. Luce. vi. Historia huius euāg. facta est āno xpi. xxxi. ij. Id⁹ Julij. fer. v. luna. xvi. inditiōe. iiij. Ante initiū presentis euāgelij scribit fact⁹ Math. in eodē ca. q̄ xps dixit discipulis suis. Oīa quecūq̄ vultis vt faciāt vob hoies & vos facite eis similiter. hec est eīn lex & pphete. Intrate per angustā portā: q: lata est porta & spaciosa via q̄ ducit ad perditionē. & multi sūt qui intrāt per illā. q̄ angusta porta & arta via q̄ ducit ad vitā: & pauci sunt q̄ inueniūt eā. Et postmodū statim seq̄tur euāgeliū hodiernū. (Attēdite a falsis pphetis) In hoc euāgelio docet dñs fideles suos sibi diligēter cauere a falsis pphetis & peruersis xpianis: q̄ verbis ɔfitent deū: & factis negāt. ergo dicit (Attēdite). i. diligenter cauete (a falsis pphetis) Hor. i. a deceptorib⁹: hereticis: ypocritis & falsis xpianis: & huiusmōi. Et hoc ideo ne tales corrupta vita sua & malis moribus fideles alliciant ad mala. & singulariter āmonet eos cauere sibi ab ypocritis dicēs (q̄ veniūt ad vos in vestimentis ouiū) idest sub simulatiōe exterioris sanctitatis (intrinsecus aūt sunt lupi rapaces) quia interius sunt pleni

k

malo: simulātes exteriorē sanctitatē ppter inanē gloriā ⁊ mundanā laudē. aut propter tp̄alia aliqua cū alioꝝ dāpno (a fructibus eoꝝ) .i. operib⁹ (cognoscetis eos). f. finaliter: quia hypocrite ⁊ heretici diu latere nō possūt quin erūpāt in aliquo signo per qd̄ se prodāt quia sicut nunq̄ͣ vel vix potest ignis abscondi q̄ fumū nō emittat: sic simulator vix potest diu latere q̄n signo vbo vel opere seipm̄ ostēdat (Nunq̄d colligūt de spinis vuas) .i. opera iusticie (aut de tribulis ficus). f. humilis cōuersatio nis ad deū (sic om̄is arbor bona) idest homo habēs bonā volūtatē (bonos fructus facit) Ly. q̄ talis vt sic semper facit opa bona. Un̄ Orige. Arbor bona est bonus homo habēs bonā volūtatē. radices sunt cogitatiōes. folia verba. fructus opera. Notādū q̄ homo bonus potest bonā volūtatē deserere: ⁊ sic mala arbor fieri. vbi gr̄a: Judas q̄ diu in vocatiōe aplica p̄ māsit bona arbor fuit: ⁊ postmodū malū fructū p̄tulit quādo xp̄ꝫ tradidit. Magdalena in p̄mis mala arbor fuit qn̄ peccauit: ⁊ postmodū bona arbor qn̄ penituit. ⁊ sic tūc bonū fructū protulit (Ois arbor q̄ nō facit fructū bonū exci detur) Gor. a consortio omniū beatoꝝ: quod est grauissimū in dānatis suppliciū (⁊ in ignē mittet) scꝫ gehenne. Chrisosto. Due sunt pene. excidi: ⁊ in ignem mitti (igitur ex fructibus eoꝝ cognoscetis eos) scꝫ in futuro. Quis heretici ⁊ hypocrite ⁊ falsi xp̄iani in hoc seculo quādoq; non plene cognoscantur: tamen peracto presenti seculo ex fructibus. i. ex finalib⁹ eorū premijs ⁊ retributionibus manifeste cognoscentur quales fuerunt. (Non om̄is qui dicit michi dn̄e dn̄e intrabit in regnū celoꝝ.) Semel dicit q̄ credit corde. Bis q̄ etiā fidē confitetur ore sed nō opere. ⁊ talis nō intrabit in regnū celoꝝ. (sed qui facit volūtatem patris mei qui in celis est) idest qui habet veram fidem xp̄i in corde: ⁊ eandem confitetur ore. ⁊ cum hoc operatur opera ad fidem pertinētia: ⁊ maxime qui seruat mandata dei Talis dicit ter dn̄e: ⁊ talis facit voluntatem dei. ⁊ sic consequenter (ipse intrabit in regnū celoꝝ.) vt patet Mathei. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. ¶ Circa presens euangeliū vbi dicitur. Om̄is arbor bona bonos fruct⁹ facit. Notandū q̄ Hugo de prato dicit. q̄ opus virtutis dicitur bonū propter quinq;. Primo quia est a bono. scꝫ deo. Hoc patet q̄a ipse est optimū ⁊ summū bonuꝫ. vt patet Isaye. xxvi. Om̄ia opera nostra operat⁹ es in nobis domine. Opera mala sunt a diabolo instigante ⁊ a mala volūtate operantis. vt patet Johānis. viij. Mēdax est ⁊ pater eius. Secūdo quia procedit de loco bono. scꝫ de celo vt patet Jacobi p̄mo. Om̄e datuꝫ optimū ⁊ omne donū perfectū de

surſū est. rc. Item procedit de cor de bono. vt patet Mathei. xij. Bonus homo de thesauro bono cordis sui profert bonū: malum autē opus de malo procedit. scʒ de regione demonū. de concupiscētia carnis ⁊ de malicia mūdi. vt patet. i. Iohānis. v. Totus mūdus in maligno positus est. Tertio quia facit hominē bonū. Nichil em̄ est quod facit hominē bonū nisi opus virtutis. neqʒ dignitas: neqʒ diuitie. neqʒ sciencia. neqʒ aliquid aliud. Unde Aristoteles. ij. Ethi. Uirtus est que habentem bonuʒ facit ⁊ opus eius laudabile reddit Malū autem opus hominē malū facit qui tamen naturaliter bon⁹ est. vt patet Osee. ix. Facti sunt ab hominabiles sicut ea que dilexerunt. Quarto bonū opus omnibus placet ⁊ sapit habentibus rectum ⁊ non infectū gustum. Nam bonū est quod oīes homines appetunt. Unde Boecius de consolatione philosophie. Mentibus hominū naturaliter inserta est cupiditas veri boni. rc. Etiā ipsis malis bonū opus videtur bonū: q̄uis interdum propter corruptionem gustus non sapiat ipsis malis. Unde patet φ bonū opus deo ⁊ hominibus placet. vt patet Ecclesiastici. xlv. Dilectus deo ⁊ hominibus moyses: quia scilicet bonus erat. rc. Malum autem quasi oīibus displicet: ac etiā ipsis malis quando scilicet ratione vtuntur ⁊ redeunt ad seipsos. Quinto quia ad locum bonū ducit. scʒ ad celum qui est locus beatorum. vt patet. Mathei. xxv. Uenite benedicti patris mei possidete. rc. Mala autem opera ad malū locuʒ ducunt. scilicet ad infernū. vt patet Luce. xvi. Mortuus est diues ⁊ sepultus est in inferno. Unde etiam Mathei. xxv. Ite maledicti in ignē eternum. ⁊ cetra.

¶ Dn̄ica. ix. post octa. pēthe. Euangel. Scd̄m Lucā. xvi.

In illo tp̄e. Dixit ih̄s discipl̄is suis parabolaʒ hanc. Homo q̄daʒ erat diues q̄ habebat villicū. Et hic diffa⸗

matus est apud illū quasi dissipasset bona illius. Et vocauit eū ꝛ ait illi. Quid hoc audio de te. Redde rationē villicatiōis tue:iam enī nō poteris villicare Ait aūt villicus intra se. q̄d faciā:q꞉ dñs meꝰ aufert a me villicationē. Fodere nō valeo:mēdicare erubesco. scio quid faciā: vt cū amotus fuero a villicatione recipiant me in domos suas. Conuocatis itaqꝫ singulis debitoribus domini sui:dicebat p̄mo. Quantū debes dñō meo. Et ille ait. Centū cados olei. Dixitqꝫ illi. Accipe cautionē tuā ꝛ sede cito scribe quinq̄ginta. Dein de alio dixit. Tu vero q̄ntum debes. Qui ait. Centum choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas ꝛ scribe octuaginta Et laudauit dñs villicū iniq̄tatis quia prudēter fecisset:q꞉ filij huius seculi prudentiores filijs lucis in generatione sua sunt. Et ego dico vobis. Facite vobis amicos de mamona iniq̄tatis:vt cū defeceritis recipiāt vos ī eterna tabernacl'a.

Postilla.

Homo quidā erat diues. Luce.xvi. Historia huius euāgelij facta est āno xp̄i.xxxij. v.kl' octobris.dñica.luna.xiij.indictōe.v. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Lucas de filio pdigo qui dissipauit oēm substantiā suam viuendo luxuriose. Et postmodū cepit egere ꝛ cupiebat implere ventrē suū de siliquis quas porci mādůcabant:ꝛ nemo illi dabat. Qui surgēs vēit ad patrē suū dicēs. Pater peccaui in celū ꝛ corā te: iā nō sū dignus vocari filiꝰ tuus. Quo modo pater cum gaudio suscepit eū:ꝛ fecit conuiuiū suū dicēs. hic filiꝰ meus mortuus erat ꝛ reuixit: perierat ꝛ inuētus est. Hoc euāgeliū legit' in q̄dragesima. sabbo ante dñicam Oculi mei. Tunc postmodū seq̄tur euāgeliū hodiernū. (Homo quidā.) Ly.i.ipse deus p nob humanatꝰ (erat diues) q꞉ ipsius sunt celū ꝛ terra ꝛ oīa in eis cōtenta. Vn̄. p̄s.xxiij. Dñi est terra ꝛ plenitudo eiꝰ orbis terrarꝫ ꝛ vniuersi q̄ habitāt in eo. (qui habebat villicū) Ly.i.dispēsatorem cui tradidit bona sua ad dispensandū Et sic quilibet homo est villicus dei:eo q deus cuilibet homini cōmittit gubernādas: ꝛ ad volūtatē dñi sui dispensandas triplices res scꝫ res tp̄ales. corpus ꝛ aīam. Et hoc est cōtra illos qui dicūt. Ego sum dñs oīm facultatū mearꝫ. Vn̄ Ambro. Bona hoīs nō sunt q̄ secū ferre nō pōt (hic diffamatꝰ est apud illū quasi dissipasset bona illius) q̄d frequēter cōtingit quādo

quis male vtitur his que ei a deo cōmissa sunt. s. expēdendo in superbia. in crapula. in luxuria. et sic de alijs. vel vires sui corporis in peccatis consumit (et vocauit illū) Gor. vocat dn̄s quēlibet hoiem inspirationibus interius. predicatōibus exterius. beneficijs. flagellis: et incutiēdo terrorē extremi iudicij: et timorē eterne dāpnationis (Et ait illi. quid hoc audio de te) quasi dicat: est ne hoc verū. dissipasti tēporalia. inquinasti corpus: et animā in peccatis tuis occidisti (redde rationē villicatōis tue) qd̄ erit ī morte hois. tūc em̄ oportz hoiem reddere rationē de omibus sibi commissis vsqz ad vltimū quadrātem (ait autē villicus intra se. Quid faciā) Sic peccator intra se cogitare debet: quid faciā vt eternā dāpnationē euadā (quia dn̄s meus aufert a me villicationē) idest dispensationē omniū rerū michi cōmissarū. qr tunc amplius nō erit tēpus merendi neqz penitēdi (fodere nō valeo: mendicare erubesco) Considerandū est qp in alia vita homo nō potest bona operari quibus mereatur et iuuet ad gloriā: nec pōt mendicare. i. orando obtinere tunc veniā peccatorū aut augmentū glie. quia tempus presentis vite cōparatur estati. Alia vero vita. s. futura est similis hyemi: quia que homo hic seminat: ibi et metet (Scio quid faciā: vt cum amotus fuero a villicatione) idest cū per mortez subtractus fuero a presenti vita: in qua potest homo mereri vel demereri (recipiant me in domos suas) idest per eorū suffragia et merita recipiāt in vitam beatā in regnū celorū: que domus pauperū est vt patet. Mathei. v. Beati pauperes spiritu qm̄ ipsorū est regnū celorū (Cōuocatis singulis) Gor. idest singulatim (debitoribus dn̄i sui) singulatim alloquebatur vt quilibet reputaret sibi factū beneficiū speciale nesciens qp alij etiā facta esset relaxatio. Scd̄o ne indignaretur aliquis ipsorū: qr plus remitteret alij q̄z sibi. nec relaxat totum vt magis lateret dn̄m suū (dicebat primo. Quātum debes dn̄o meo: At ille dixit. Centū cados olei) Beda. cados grece est amphora latine continens tres vrnas. (Dixit illi. Accipe cautionē tuā) Gor. Cautio est instrumentū quod ad cautelam de cōtractu debiti ppria manu scriptū est: quod alio noie dicitur cyrographū (et sede cito scribe quinquaginta) et sic dimidiaz partem annaliū reddituū ei dimisit. (Deinde alio dixit. Tu q̄tuz debes. Qui ait. centū choros tritici) Gorra. Chorus triginta modijs impletur. et chorus est mensura aridorū: cados liquidorū. (Ait illi. Accipe littras tuas et sede et scribe octuaginta) Gor. et sic quintā partē debitorū dimisit ei. Preciosius est autē oleū q̄z triticū sustentamentū. Ideo preponit debitorem olei debitori tritici. (Laudauit autē dn̄s villicū iniquitatis) idest villicum

iniquũ. Uillicus fuit iniquus du/plici iniqtate. Primo quia bona dñi sui dissipauit. Secũdo qz de re siduo furatus est. Laudauit eũ. nõ simpliciter: sed fm quid. qz vt di/cit glosa. nõ laudauit eũ de fraude sed de prudẽtia: qz sibi prouidit in posterũ (quia filij hui⁹ seculi) Ly ra. idest hoïes tpalib⁹ intenti (pru dentiores). i. magis astuti ⁊ serui/di sunt in tpalibus negotijs agen dis (ꝙ filij lucis.) id ẽ ꝙ homines spiritualibus deputati: sicut in ne gocijs spũalibus. Et hoc videm⁹ ad sensum frequẽter accidere. Cu/ius vna ratio est corruptio nature propter ꝙ homo pnior est ad ma lũ ꝙ ad bonũ. Alia ratio est: quia bona tpalia sunt presentia. ⁊ ideo fortius mouẽt animũ. qz fm Ari/stotelẽ. Presẽs obiectũ mouet sen sũ; (Et ego dico vob) Hic dñs pa rabolã istam adaptat ad nostrã e ruditionẽ ⁊ salutẽ: ⁊ ad elemosina rũ largitionẽ (facite vob amicos) idest pauperes, ⁊ bonos homines ⁊ etiã sanctos angelos (de mãmo/na iniquitatis) Mamon est demõ tentãs de diuitijs male acquirẽdis Dicũtur autẽ diuitie mãmona ini quitatis: qz freqũter ad iniquita tẽ inducũt. quia faciũt hominẽ su perbire. inebriari. luxuriari. lude/re. ⁊c. Unde Augusti. Oĩs diues aut est iniquus: aut heres iniqui. Itẽ qz raro sine pctõ acquirũtur. Unde apls. Qui volũt diuites fie ri incidũt in laqueos diaboli. Itẽ qz ineqliter possidẽtur ab hoĩbus

Nã vnus in ipsis abũdat ⁊ ali⁹ pa rũ aut nichil de ipsis habet (vt cũ defeceritis) Ly. i. in vita p morte. (recipiãt vos in eterna tabernacu la). i. per sua merita ⁊ suffragia im petrẽt apud deũ vos finaliter reci pi ĩ vitã eternã. ¶ Unde circa pre/sens euãgel. vbi dicit. facite vob amicos de mãmona iniquitatis. Notandũ ꝙ qtuor modis possu/mus nob facere amicos cũ rebus tẽporalib⁹. Primo cũ integre resti tuũtur heredib⁹ ea q̃ per rapinam vel per furtũ male habita sũt. Et similiter petit̃ remissio de iniuria eis illata: differendo restitutionẽ. Secũdo cũ ignorat̃ cui restituat: ⁊ tunc de consilio cõfessoris pau/peribus erogetur Tertio cũ aliqs cõtra institutionẽ ecclesie lucrat̃. vt laborãdo dieb⁹ festiuis vel ali/ter: ita tamẽ ꝙ nõ tenet̃ ad restitu tionẽ: vt est lucrũ de iure meretri/cio. Tunc enĩ faciẽda est medicina vnde facta sunt vulnera. ⁊ danda est de hoc elemosina pauperibus Quarto faciẽdi sunt amici de diui tijs que iniqz seruãtur cũ nimia te nacitate. Pot enĩ q̃s dãpnari eo ꝙ nõ sua: vt patz Mathei. xxv. Disce dite a me maledicti in ignẽ eternũ. Esuriui ⁊ nõ dedistis michi man/ducare. Unde diues epulo dãnat⁹ est: quia nõ dedit sua. vt patet in euãgelio. Luce. xvi.

¶ Dñica. x. post octa. pẽthe. Euãgeliũ. Scdm Lucã. xix.

N illo tpe. Cũ appropinquasset ihs iherusalẽ videns ciuitatẽ fleuit super illã dicens. Quia si cognouisses ⁊ tu: ⁊ quidẽ in hac die tua que ad pacẽ tibi. nunc autẽ abscõdita sunt ab oculis tuis. Quia venient dies in te: ⁊ circundabũt te inimici tui vallo: ⁊ circũdabũt te ⁊ coangustabunt te vndiq3: ⁊ ad terram prosternẽt te ⁊ filios tuos qui ĩ te sũt. Et nõ relinquent in te lapidem super lapidem: eo ꝙ nõ cognoueris tempus visitationis tue. Et ingressus in templũ cepit eijcere vendentes ⁊ emẽtes: dicẽs illis. Scriptũ est: quia domus mea domus oratiõis est. vos autẽ fecistis illã speluncã latronũ. Et erat quotidie docens in templo.

Postilla.

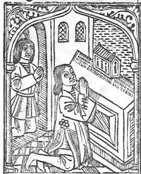
Cũ appropinquasset ihs iherusalem. ⁊c. Luce. xix. Historia huius euãgelij facta est anno xpi xxxiij. xiij. Kl' Aprilis. dñica palmarũ. luna. x. inditione. vi. Ante initium illius euãgelij scribit sanctus Lucas in eodem capitulo. ꝙ dñs ihesus cum in die palmarũ appropinquaret ad descensum montis oliueti: ceperun tturbe; descendentiũ gaudentes laudare deum voce magna super oñibus quas viderant virtutibus dicentes. Benedictus qui venit rex in nomine dñi: pax in celo ⁊ gloria in excelsis. Et quidam phariseorũ de turbis dixerunt ad illum. Magister: increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait Dico vobis quia si hij tacuerint lapides clamabũt. Tunc sequitur euãgelium hodiernũ (Cum appropinquaret ihesus iheruralẽ) Lyra Non solũ corporis gressu: sed etiam compassionis affectu (videns ciuitatem) scilicet iherusalẽ: in qua diu viguerat cultus diuinus (fleuit super illã) Lyra. scz fletu compassionis. tum propter mala culpe q̃ ibi multiplicata fuerunt. tum propter mala pene q̃ futura immine-

bant. Notandū q̄ xp̄s quater fle uit. Primo in natiuitate. vt p3 Sa pientie. vij. Primā vocē similē omi bus emisi plorās. Unde etiā cani tur. Uagit infans inter arta posi tus presepia. Scdo in lazari susci tatione. Tertio super ciuitatē ihe rusalē. Quarto in sua passione. vt patz. Hebre. v. Cū clamore valido ꝛ lachrimis exauditus est (q2 si co gnouisses) Glo. f. ruinā ꝛ subuer siōnē que tibi imminet (ꝛ tu) sup ple fleres. (ꝛ quidē in hac die tua) sc3 prospera in qua facis volunta tem tuā (q̄ ad pacē tibi). f. modico tp̄e duraturā. ꝛ ideo nunc gaudes: q2 imminētia nō vides (nūc autez abscōdita sunt ab oculis tuis) sc3 mala q̄ futura sunt tibi (q2 venient dies in te ꝛ circūdabunt te inimici tui) Glo. p̄ncipes romani cū exer citu valde forti (vallo) ad Ierm: q2 tres aggeres dicūtur romani fecis se circa iherusalē capiendā (ꝛ coā gustabūt te vndiq3). f. cōcludēdo ꝛ prohibēdo introitū ꝛ exitū ꝛ in troductionē victualiū ꝛ armoꝝ. Unde Josephus dicit. q̄ pre angu stia famis: mulieres pueros prop os comederūt (ꝛ ad terrā p̄sternēt te) Capta em̄ ciuitate turres ꝛ mu ros diruerūt: ꝛ cūcta edificia eiece rūt i terrā (ꝛ filos tuos q̄ in te sūt) Glo. i. habitatores tuos aliquos occidēdo: aliquos captiuādo (Et nō relinquēt in te lapidē sup lapi dē). f. fundit⁹ euertēdo. Hociā pa tet ad oculū: q2 sepulchrū xp̄i qd̄ olim erat extra ciuitatē: iam est in medio ciuitatis (eo q̄ nō cognoue ris tp̄s visitatiōis tue). f. quo crea tor oīm per incarnatōis mysteriū ꝛ per p̄dicatiōis officiū te visitare dignat⁹ ē. quē nō recepisti: sz vsq3 ad morte persecut⁹ fuisti. Sciendū q̄ misericors deus nō statī punit hoies cū peccāt: sed prolōgat ip sis vitā p̄pter emendā. Sicut ho mo cū videt forame in sotularib⁹ vel in vestimētis suis: non statim eos p̄icit: sed facit eos refici quo usq3 nō sit ampli⁹ spes de reparati one ipsoꝝ. Sic dn̄s ih̄s xp̄s nō sta tim puniuit ih̄rlm: sed per quadra gintaduos ānos p̄trarit. sed q2 in uenit eā incorrigibilē: tūc permi sit eā destrui a romanis p̄ncipib⁹ sc3 Tito ꝛ Uespasiano (ꝛ ingressus templū) ꝛ hoc p̄pter nr̄am instru ctionē. Unde Chriso. Tu xp̄i imi tator fact⁹: cū ingressus fueris ali quā ciuitatē: ante oēm actū ad ec clesiā curres: q2 p̄priū boni filij est vt veniens p̄mo currat ad do mū patris. (Cepit eijcere vendēn tes ꝛ emētes) Ly nā sacerdotes p̄ pter cupiditatē ꝛ auaritiam suā in primo atrio tēpli fecerūt tria loca venalia vt aduenientes si nō habe rent quid offerrēt inuenirēt ibi ad emendū. ꝛ si aliqui nō haberēt vn de emerēt: posuerūt ibi nūmulari os a quibus acciperēt mutuo pe cuniā. Sed queritur hic. quare nō resisterūt xp̄o. Respondet Lyra. q̄ ex oculis ei⁹ ꝛ facie exibat q̄dā fulgor terrens eos: ita q̄ non au debant resistere. sicut etiā in voce

sua terruit eos qui veniebāt ad ca
piendū euz. q̇ cū audirēt ip̄m dicē
tem: ego sum: abierūt retrorsum ⁊
ceciderūt i terrā. vt hēt᷑ Joh̄. xviij
In volūtate xp̄i erat ōndere infir
tatem assumptā: ⁊ etiā sue diuini-
tatis virtutē. (dicēs illis. Scriptū
est eni) Isa. lvj. (Dom⁹ mea) Gor.
idest meo cultui dedicata. In q̇b⁹
verbis ōndit se esse deuz. q̄ tēplū
solius dei est. (domus ōonis est).
nō domus negociatiōis: nō vane
locutionis: nō spectaculorū. Et iō
dicit Augu. in regula. in oratorio
Nemo aliq̇d agat nisi ad q̇d factū
est: vnde ⁊ nomē accepit. (Uos āt
fecistis illā speluncā latronū). q̄
ipi nō curabāt de cultu dei: sed de
excoriatione ppl̄i per astutias ex-
quisitas. Spelunca aūt latronum
dicit᷑ esse locus vbi spolia q̄ rapi
untur ponunt᷑. ⁊ hoc fecerunt sa-
cerdotes de tēplo: vt iā dictuz ē. (⁊
erat docens quotidie in templo).
Unde Grego. Redemptor noster
nec indignis nec ingratis predica
tiōis verba subtraxit. In hoc dat
nobis exemplū predicandi. No-
tandum q̄ illi ad quos pertinet vt
predicēt frequēter debēt predicare
⁊ q̇ hoc negligunt: multas cōmi-
nationes q̄ habent᷑ in sacris scri-
pturis f̄m Guil. incurrunt. Unde
Ezech̄. xxxiij. Si dicēte me ad ip̄iū
impie morte morieris: ⁊ nō annū-
ciaueris: nec locut⁹ fueris vt se cu
stodiat ip̄ius a via sua: ip̄e ip̄i⁹ in
ip̄ietate sua morietur. sanguinē eius
de manu tua requirā. Un̄ Isa. vj.
Ue mihi q̄ tacui. q̄ vir pollutus
labijs ego sum. Itē. j. ad Corinth.
ix. Ue mihi est si nō euāgelizauero
vobis. Circa p̄ns euāgeliū vbi d᷑
Uidēs ciuitatē fleuit sup eā. Notā
dum q̄ vt ex scriptura haberi pōt
quadruplex est fletus xp̄i q̇ signat
quadruplicē fletum quē in hac vi
ta hr̄e debemus. Primus est flet⁹
infantie. Sicut de xp̄o canit᷑. Ua-
git infans iter arta positus p̄sepia
Un̄ Sap̄. vij. Similē vocez oībus
emisi plorās. qui significat fletum
quem debemus hr̄e pro incolatu
p̄ntis miserie. Un̄ Augu. Puer q̇
nascit᷑ a ploratu incipit: nec ride-
re potest statim natus plorat pro
pheta sue calamitatis. Scd̄s ē fle-
tus quo fleuit sup lazarum ad vi-
tam eum reuocando. q̇ significat
fletum quē hr̄e debemus pro pa-
trie dilatiōe. Un̄ p̄s. cxix. Heu mi-
hi q̄ incolatus meus prolonga-
tus est. Tertius ē flet⁹ quo fleuit
sup ciuitatem hierusalē in die pal
maruz. q̇ significat fletuz quē hr̄e
debemus pro cōpassione miseroꝝ
vt patz Jere. ix. Quis dabit capiti
meo aquā: ⁊ oculis meis fontē la-
chrimaruz: ⁊ plorabo die ac nocte
interfectos filie ppl̄i mei. Un̄ etiā
ij. Coꝛ. xj. Quis infirmat᷑ ⁊ ego
non infirmor. q̇s scādalizat᷑ ⁊ ego
nō vror. Quart⁹ ē fletus quo fle-
uit in cruce. vt pz ad Hebre. v. Cū
clamore valido ⁊ lachrymis offe-
rens exaudit⁹ ē pro sua reuerētia.
q̇ significat fletū quē hr̄e debem⁹
in cruce p̄nie ex cōpūctiōe pctōꝝ.

Unde ps.vj. Lauabo per singulas noctes lectum meum. idest cormeũ ꝛ faciez anime mee. Sic fleuit ꝛ lauit magdalena ꝛ mundata est. Luce.vij. Sic fleuit ꝛ lauit petrus pctm̃ suũ. vt pꝫ Luce.xxij. Egressus foras fleuit amare.

¶ Dñica.xj.post octa.pẽthe. Euãgeliũ scd̃m Lucã.xviij.

In illo tp̃e. Dixit iesus adquosdaꝫ qui in se cõfidebant tanq̃ꝫ iusti:ꝛ aspernabantur ceteros parabolã istã Duo hoĩes ascẽdebãt in templum vt orarent vnus phariseus:ꝛ alter publicanus. Phariseus stans hec apud se orabat. Deus gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominũ:raptores:iniusti:ꝛ adulteri:velut etiã hic publicanus Jeiuno bis in sabbato. Decimas do oĩuꝫ que possideo. Et publicanus a longe stans nolebat nec oculos ad celum leuare sed pcutiebat pectus suũ dicens. Deus propicius esto mihi peccatori. Amẽ dico vobis:descendit hic iustificatus in domũ suaꝫ ab illo. quia oĩs qui se exaltat humiliabitur:ꝛ qui se humiliat exaltabitur.

¶ Postilla.

¶ Dixit ihs ad quosdã q̃ ꝛc. Luce.xviij. Historia huius euãgelij dixit dñs anno eius.xxxiij. Kl. aprilis. dñica. luna.x. inditione.vj. Ante initiũ p̃ntis euãgelij scribit sanctus Lucas in eodem capi. q̃ xp̃us dixit parabolã istam. Iudex quidam erat in quadã ciuitate qui deum nõ timebat ꝛ hominẽ nõ verebatur. Uidua aũt quedam in ciuitate illa veniebat ad eum dicens Uindica me de aduersario meo:et nolebat per multum tẽpus. Post hoc dixit intra se. Et si deum non timeo nec hominẽ reuereor:tamẽ molesta est mihi hec vidua. vindicabo illam.s.faciẽdo ei iusticiaꝫ: ne ĩ nouissimo veniẽs sugillet me. idest suffocet me tediosis clamoribus. Lucanus. Iteꝫ sugillare idest

suffocare. strangulare. condẽnare
tunc postmodũ sequit̃ euangeliũ
hodiernũ. (Dixit iesus ad quosdã
qui in se confidebãt). i. suis meri-
tis. (tanq̃ iusti) cum tamẽ iniusti.
quia humilitatẽ nõ habebãt sine
qua nulla est iustus. (⁊ asperna-
bantur ceteros) quia non attende
bant illud. Isa. xxiij. Ue qui sper
nis: nõne ⁊ ipse sperneris. (duo ho
mines ascenderũt in tẽplũ). Lyra.
q̃ ad lrãm tẽplũ erat in alto situ
scʒ in monte moria. vt habet. ij.
paralipo. ij. (vt orarẽt) nõ ad con
fabulãdũ: nõ ad mulieres videndũ.
(vn⁹ phariseus). Gor. i. apparẽs
iustus. Pharisei enĩ distinguebãt
ab alijs in habitu: in obseruantijs ⁊
cultu religiõis ꝓpter qđ dicti sũt
pharisei. i. diuisi ab alijs hoibus.
(⁊ alter publican⁹). i. publicis ne
gocijs intẽtus q̃ de cõmuni cursu
implicãt ad pctm̃. (Pharise⁹ stãs)
Gor. Ecce supbia: cuʒ tñ flectere
genua vel aliquo alio modo se in
clinare. (hec apud se orabat. Ly.
Iste pharise⁹ ꝓprie nõ orauit: sed
magis se iactabat dicẽs. (De⁹ grãs
ago tibi). Gor. Male incepit iste
phariseus suaʒ orõnẽ. Debuit enĩ
incipere in sui accusatiõnẽ. scḋm
illud. Prouer. xviij. Justus in prin
cipio accusator est sui. In medio
supplicare ⁊ orare: ⁊ in fine grãs
agere: sicut facit sacerdos in missa
sua. Primo enĩ accusat se in gene-
rali cõfessione dicendo. Cõfiteor.
Scḋo deuʒ supplicitãr deprecatur
multiplici orõne. Et vltimo dõ re

graciat̃ in gratiarũ actione cũ di
cit. Ite missa est. vel Benedicamus
dño. Deo grãs. (quia nõ suʒ sicut ce
teri hominũ). q. d. solus iust⁹ suʒ
oẽs ceteri pctõres. (raptores: iniu
sti ⁊ adulteri). Gor. raptores enĩ
sunt qui ꝓximorũ suorũ substãtiã
rapiunt. Iniusti qui ꝑsonas eorũ
ledunt ⁊ cõprimũt. Adulteri q̃ vx
ores ꝓximoꝝ pollũt. (velut etiã
hic publican⁹) quem iudicat ⁊ cõ
dẽnat. Post hoc enumerat bona
sua dicẽs. (Jeiuno bis in sabbto.
. i. hebdomada q̃ apud iudeos to-
ta denoiabat̃ a sabbato tãq̃ a di-
gniori (decimas do oĩuʒ que possi
deo. Ly. pharisei de multis deci-
mas dabãt. vt de mẽto. de aneto. ⁊
de cymino. vt patʒ Math. xxiij. ad
qđ nõ tenebãt vt ceteris iustiores
apparerẽt (sed publicanus a lõge
stãs) Ly. Ecce dei timor q̃si nõ eẽt
dign⁹ ad altare appropinq̃re. (no
lebat nec oculos ad celũ leuare).
Ecce pudor. Quia ꝓpter pctã sua
nõ audebat celũ respicere (sed pcu
ciebat pect⁹ suũ) Ecce dolor d pec
catis cõmissis (dicẽs. De⁹ ꝓpitius
esto mihi pctõri). Ecce verã ⁊ pu
ra cõfessio Et ista iã dicta sufficiũt
ad remissionem pctõꝝ. ideo seq̃t.
(Amen). i. veraciter (dico vobis:
descẽdit hic) scilicet de templo dei
quod erat in monte. (iustificat⁹).
scilicet de impio factus iustus per
gratiam ⁊ misericordiam dei. quia
deus humilibus dat gratiam. (in
domum suam ab illo). s. phariseo
supbo: cui⁹ superbia corrũpebat

oia bona opa eius. Unde Augu. Superbia etiā bonis opibus insi diatur vt pereāt.(q2 ois q̄ se exal- tat)Ly.per supbiā.(humiliabit') per penā.(⁊ q̄ se humiliat) per ve ram cōfessionē pctōꝝ(exaltabit'). in glia per remuneratiōnē. Sicut eni in statera materiali vna parte depressa altera eleuat' ⁊ ecōuerso. Sicut in statera diue iusticie decre tuꝫ est vt qui eleuant' per supbiā in vita pn̄ti: deprimant' per penā cōfusibilē in vita futura. Et econ uerso qui spōte humiliant' in pre senti ppter deuꝫ: in futuro ad glo riā eleuabunt'. Circa pn̄s euange liuꝫ vbi dicit'. Deus ppitius esto mi pctōri. Notandū q̄ qlibet pec cator debet pro se laborare vt pe- nitētiam veram agat in pn̄ti vita. Primo propter acerbitatem ignis purgatorij. quia ignis ille est ideꝫ cum igne infernali: scd̄m Thomā de aq̄no. Unde etiā sctūs Grego. in.iiij.dialog.c.xlv. In eodem ig- ne purgat' electus ⁊ detinet' dam- natus. Unde mgr̄ sniaꝝ li.iiij.di. xliiij.c.vj. Illa pena est grauior oi bus alijs. Excedit eni oēm penam vite pn̄tis etiam quam passi sunt martyres. Scd̄o rōne diuersitatis penaruꝫ. quia ibi sunt pene diuer se scd̄m diuersitatē pctōꝝ. Est ibi ⁊ penaruꝫ modus. Nam pro men sura peccati erit ⁊ plagarū mod'. Deutro.xxv. Tertio rōne diutur- nitatis. quia ibi annus pro die cō putat'. Unde Ezech.iiij. Diē pro anno dedi tibi. diem.s.in pn̄ti tpe pro anno.s.in futuro. Quarto ra tione ifructuositatis. quia illa pe na nō valet ad meritum: sed soluꝫ ad satisfactioneꝫ. ⁊ est inuolunta- ria. Pena autē in vita presenti est volūtaria ⁊ meritoria. Quinto ra tione dānositatis. quia q̄diu ani- ma est in pena caret gloria. modo retardari a gloria excedit oēm pe- naꝫ vite pn̄tis: ⁊ p̄sertim in talib' qui nisi esset adhuc pena illi per- soluēda: statim deum viderent. q2 tales in gratia moriunt' ⁊ nihil im pedit quādo q̄s in gr̄a dei ab hac vita decedit: nisi solutio pene pro pctis pro q̄bus hic nō plene satis fecit ⁊c. Unde Hume. Nunq̄ eniꝫ a quoq̄ dei facies videbit' donec per penā venialiū peccatorū qua drans minimus persoluat'.

¶ Dn̄ica.xij. post octa. pēthe coste euāg. scd̄m Marcū. vij.

In illo tpe. Exiens iesus de finibus tyri: venit per sydonem ad mare galilee inter medios fines decapoleos: et adducunt ei surdum et mutū et deprecabātur eum vt imponat illi manū. et apprehendēs eum de turba seorsū: misit digitos suos in auriculas eius: et expuens in terrā: tetigit linguam eius. Et suspiciēs in celum: ingemuit et ait. Effeta. qd est ad aperire. Et statim aperte sunt aures eius: et solutū est vinculum lingue eius: et loquebatur recte. Et pcepit illis ne cui dicerent. Quanto autē eis pcipiebat: tanto magis plus predicabāt: et eo amplius admirabātur: dicētes. Bene oīa fecit: et surdos fecit audire: et mutos loqui.

Postilla.

Exiens iesus de finibus tyri rc. Marci. vij. Math. xv. Hoc signuz fecit dñs iesus xps anno ei[9] xxxj. xij. kl. Decēbris. feria. v. lūa xvij. indictione. iiij. Ante initiū presētis euāgelij scribit sctūs Marc[9] capi. vj. qd vbicūqz dñs iesus introibat in vicos vel in villas aut in ciuitates: in plateis ponebānt infirmos: et deprecabant eum vt vl fimbriā vestimēti eius tangerēt. et quotquot tangebāt eum salui fiebant. Postmodū sequit euāgeliū hodiernū. (Exiens iesus de finib[9] tyri venit per sydonē ad mare galilee) Lyra. Tyrus et sydon sunt qdam ciuitates site in terra promissionis prope montē lybani. Mare galilee est quidā lacus per quem trāsit iordanis (inter medios fines decapoleos.) Unde Jacob[9]. Decapoleos est regio decē vrbiuz trās iordanē ad oriētē. Et cū venisset iesus xps ad locū illū. (adducūt ei surdū et mutū) nō erat talis a natiuitate: nec ab infirmitate superueniente: sed a demone ipm obsidente eius auditū impediēte et loquelam. (et deprecabant eum vt iponat illi manum). s. vt ipm sic curaret. per qd datur intelligi qp aliqñ precibus sanctoz et etiā bonorum hoium salus alicui impetrat. (Et apprehēdēs eū de turba seorsum) Unde Jaco. per qd datur intelligi qp ille qui saluari desiderat malas societates dimittat. (misit digitos suos in auriculas eius) Lyra. Per digitos intelligit grā spūssāeti quā infundit xps in cor pctoris. (et expuens in terrā tetigit linguam eius) per saliuā sapia diuina intelligit. Tho. Oia q in xpi corpore fuerūt sancta et diuina fuerūt siue vestimēta eius: siue digiti ei[9] siue sputū eius. Et ideo aliquādo curabat per tactū vestimentoruz:

aliquãdo per digitum: aliquãdo per sputũ. sicut p3 hic in euãgelio (Et suspiciẽs in celum) per qd do cet nos vt sepe ad celũ respiciam⁹ q2 ibi est amic⁹ nr̄: auxiliũ nr̄m: ⁊ hereditas nr̄a. (ingemuit) qd̄ face re voluit vt ostẽderet hũane natu re veritatẽ. Itẽ vt ostẽderet pctõri bus gemẽdi necessitatẽ. q2 qui sa nari vult a pctis prius debet inge mere. vt p3. Ezech. xviij. In qua cunq3 hora pctõr ingemuerit ⁊c. (⁊ ait. Effeta. qd̄ est adapire) Lyra Ostẽdẽs se verũ deu3 curãdo per imperiũ. (⁊ statim apte sunt aures eius. ⁊ solutũ est vinculum lingue eius: ⁊ loquebat̄ recte) Jacobus. Uinculũ lingue tũc solutũ est qñ hõ lingua vtit̄ ad orationẽ: ad p̄ ximi edificationẽ ⁊ informationẽ: ad pctĩ cõfessionẽ: ⁊ ad dei laudẽ. (⁊ pcepit illis ne cui dicerẽt) vt va nam gloriã fugiendã esse doceret. (Quãto aũt eis pcipiebat: tanto ampli⁹ predicabãt) Unde Augu. Per hoc xp̄s volebat pigris ostẽ dere cũ quãto feruore pdicare de bent: qbus iubet vt pdicẽt qñ illi qui phibent̄ tacere non poterãt. Lyra. Bñficiatus de bñficijs acce ptis debet se gratũ ondere ⁊ bñfa ctorẽ laudare: q̄uis bñfactor hoc nõ q̄rat. (⁊ eo ampli⁹ ãmirabãt̄) Ly. De tãta hũilitate (dicẽtes. Be ne oĩa fecit. ⁊ surdos fecit audire. ⁊ mutos loq̄) Circa pñs euãgeliũ vbi dr̄. Suspiciẽs in celũ. Notãdũ q̄ Hugo de prato dicit q̄ quater legimus iesum oculos subleuasse. Primo passurus: vt pat3 Joh̄. xvij. Cum subleuasset oculos iesus ⁊c. Secũdo respõsu3 lẽgisperito datu rus: vt patet Luce. x. Tertio sur dum ⁊ mutum sanaturus: sicut p3 in verbis premissis. Suspiciẽs in celum ⁊c. Quarto lazaru3 suscita turus. vt patet Johis. xj. Ubi sci endum q̄ oculis mentis nostre ce lum respicere debemus ⁊ ad ipm̄ anhelare: ⁊ hoc propter tria. Pri mo quia ciuitas nostra ẽ vbi per petue manere debemus. vt patet Hebre. xiij. Nõ habemus hic ma nentẽ ciuitatẽ: sed futuram inqui rim⁹. Exemplũ de illis qui in alie na patria demorant̄ quomõ cor ad terram suam ponũt si illuc redi re intendant. alias non habẽt ibi cor suũ si in terra in qua habitant edificant: ⁊ de patria sua amplius nõ cogitãt. Scdo quia ibi est pa ter noster ⁊ mater nostra: ⁊ fres ⁊ sorores ⁊ amici nostri: sc3 xp̄us ⁊ beata virgo ⁊ alij sancti: qui am plius nos diligunt q̄ parẽtes car nales pueros suos. Sperare etia3 debem⁹ q̄ ibi sint aie predecessor nr̄orũ qui in fide xp̄i mortui sunt. Oĩa ista trahũt desideriũ hoĩs ad celũ. Tertio q2 ibi est thesaur⁹ nr̄ sc3 merces operũ nostrorũ: ⁊ etiã meritũ xp̄i ⁊ beate virginis marie oĩum electorũ in celo existentiũ: q̄ est thesaur⁹ indeficiẽs oẽm suffici entiam hñs: q2 nec auferri nec cor rumpi põt. Magn⁹ aũt ⁊ pciosus thesaurus multũ trahit cor hoĩs: vt patet Mathei. vj. Ubi est the

saurus tuus: ibi est ꝛ cor tuū.

¶ Dñica. xiij. post octauas penthecostes euāgelium scdm Lucam. x.

In illo tpe. Dixit ihs discipłis suis. Beati oculi qui vidēt que vos videtis. Dico eni vobis ꝙ mlte pphete ꝛ reges voluerūt videre q̄ vos videtis ꝛ nō viderūt: ꝛ audire q̄ vos auditis ꝛ nō audierūt. Et ecce qdam legisperitus surrexit tēptās illū: ꝛ dicēs. Magister: quid faciendo vitā eternā possidebo. At ille dixit ad eum. In lege quid scriptū est. Quomō legis. At ille respondens dixit. Diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo: ꝛ ex tota anima tua: ꝛ ex oībus viribus tuis: ꝛ ex omni mente tua ꝛ proximū tuum sicut te ipm. Dixitqꝫ illi. Recte respondisti. Hoc fac ꝛ viues. Ille aūt volens seipsum iustificare dixit ad ihesum. Et quis est meus proximus. Suspiciēs autē ihesus dixit. Homo quidam descendebat ab hierusalem in hiericho ꝛ incidit in latrones: qui etiam despoliauerūt eum: ꝛ plagis impositis abierūt semiuiuo relicto. Accidit autem vt sacerdos quidam descenderet eadem via ꝛ viso illo preteriit. Similiter ꝛ leuita cum esset secus locuꝫ ꝛ videret illū pertrāsijt. Samaritanus aūt quidam iter faciens venit secus eum: ꝛ videns eum misericordia motus est: ꝛ appropians alligauit vulnera eius: infundēs oleum ꝛ vinum. Et imponens illum in iumentum suum duxit in stabulum: ꝛ curam eius egit. Et altera die ptulit duos denarios ꝛ dedit stabulario: ꝛ ait. Curam illius habe: ꝛ quodcūqꝫ superoga-

neris ego cum rediero reddaz tibi. Quis horū triū videtur tibi proximus fuisse illi qui in cidit in latrones. At ille dixit. Qui fecit misericordiā in illū. ⁊ ait ihesus illi. Uade ⁊ tu fac similiter.

Postilla.

Beati oculi qui vident que vos videtis. Luce. x. Math. xiij. Ante initiū illius euangelij scribit sctūs Lucas ꝙ xp̄s dixit discipulis suis. Qui vos audit me audit: ⁊ q̄ vos spernit me spernit. Et cōuersus ad discipulos suos dixit. (Beati oculi qui vident.). s. nō solū humanitatē xp̄i: ⁊ facta exteriora cōspiciendo: sed virtutē diuinitatis latentē intelligēdo. (que vos videtis) Gō. Uiderunt enī ap̄li gratiosam p̄ntiā dn̄i nr̄i iesu xp̄i in assūta humanitate. ⁊ crediderūt eū verū deū ⁊ hoīez: ergo dicti sunt beati. Sed iudei: ⁊ pharisei: cayphas: herodes ⁊ pilatus solum viderunt foris xp̄i humanitatē: sed nō cognouerūt eius deitatē: ergo nō sunt dicti beati. Unde hiero. in omel. Illoꝝ oculos beatos dixit qui hominē videntes deū crediderūt. Ubi notandū ꝙ si beati fuerunt oculi qui viderunt xp̄m ⁊ crediderūt eū deū: multo beatiores sunt qui nō viderunt xp̄m in humanitate: ⁊ tn̄ crediderūt ip̄m verū deū in sacro eucharistie. Unde Ioh. xx. Quia vidisti me thoma credidisti: beati qui nō viderūt ⁊ crediderūt. (Dico eniz vobis ꝙ multi p̄phete ⁊ reges voluerūt videre q̄ vos videtis). Sicut Isa. lxiiij. qui dixit. Utinam dirūperes celos ⁊ descēderes Item sicut aggeus qui dixit aggē ij. Ueniat desideratus cunctis gentibus. Item sicut moyses qui dixit. Mitte dn̄e quē missurus es. Iteȝ ⁊ propheta Dauid ps. cxlij. q̄ dixit Inclina dn̄e celos tuos ⁊ descēde. ⁊ plures alij (⁊ nō viderunt) Gō. Scilicȝ eo modo quo vos videtis viderūt enī ip̄m sp̄ualiter: sed isti corꝑaliter ⁊ p̄ntialiter habētes eū ⁊ ab eo q̄ volebāt interrogātes (Et ecce q̄dam legisperitus). s. pericia lr̄ali: nō intelligētia sp̄uali. Unde Ambosius sup Lucā. Quidā legisperitus verba legis tenēs ⁊ verba legis ignorans. (surrexit. s. vt melius audiret. (teptans euȝ ⁊ dicēs. Magister) Gō. Magistrū vocabat cuius discipulus esse nolebat (quid faciēdo vitā eternā possidebo) Gō. Uidet enī q̄rere humiliter cū dixit. magister. sapiēter cuȝ dixit: q̄d faciēdo. vtiliter cū audit: vitam eternaȝ possidebo. (At ille dixit ad eum. In lege q̄d scriptū ē) scȝ in lege diuina q̄ lex legum est. (Quō legis). i. quō doces discipulos tuos qui adhuc nesciūt per q̄d perueniāt ad vitā eternā. (At ille rn̄dens dixit. Diliges dn̄ȝ deū tuū ex toto corde tuo) scȝ Bern. i. sapienter (Ex tota anima). i. dulciter (Ex tota mente) idest fortiter. (⁊ p̄ximū tuū sicut teip̄m). idest ad q̄d

teipm.f.ad gratiā in presenti: ⁊ ad gloriā in futuro. vl' eo ordine quo teipm.f. infra deū ⁊ sup oīa tpalia (dixitq₃ illi)f.ihs pharisco ⁊ legis perito(Recte respōdisti)nō aūt re ete fecisti. qꝛ vt dicit glosa. xp̄us laudauit eius respōsum: nō eī⁹ factū(hoc fac ⁊ viues) quasi diceret hoc dicis ⁊ nō facis: ideo ad vitā₃ eternā nō vadis(Ille aūt).f.phariseus ⁊ legis perit⁹ (volēs iustificare seipm).i.demōstrare iustū (dixit ad ihm.et q̄s est me⁹ proxim⁹) Gor. forsitā putabat φ xp̄s dixisset: iudeus est p̄xim⁹ tuus. Et tūc respōderet oēm iudeū diligo: ⁊ sic appareret iust⁹ (Suspiciēs ihs dixit. Hō quidā descēdebat ab ihrlm in iherico)q̄ distat a ihrlm ad vnā dietā (⁊ incidit in latrones: q̄ etiā spoliauerūt eū ⁊ plagis impositis abierūt semiuiuo relicto) Erat em̄ ad lrām inter ihrlm ⁊ iherico solitudo vel desertū in quo spoliabātur aliquādo hoīes trāseūtes a latronib⁹ ⁊ occidebātur: in qua solitudine capt⁹ fuit Zedechias rex fugiens de ihrlm a satellitibus regis babilonis. vt habet' Hiere. vltio. Lyra. Moraliter tamē exponit' de pctōre descēdēte a statu iusticie in peccatū mortale: qui spoliat' a demonib⁹ ⁊ relinq̄tur semiuiu⁹. qꝛ tollitur ab eo vita gratie: remanente vita nature. Mistice etiā per homīnē iustū.ſm Gor. intelligit' adam vel oīne genus humanū. Ergo dicit'(Homo quidā).f. adā vel gen⁹ humanū (descēdebat ab iherusalem).i.de paradiso ⁊ statu immortalitatis (in iherico).i.in miserias ⁊ defect⁹ vite presentis(⁊ incidit in latrones).i.in demonū potestates (qui spoliauerūt eū).f.indumenta gratie immortalitatis ⁊ innocētie auferēdo. vt patꝫ Gene. iij. Primi parētes post pctm̄ cognouerūt se esse nudos(⁊ plagis impositis).i.naturalib⁹ vulneratis ⁊ debilitatis per peccatū(abierūt semiuiuo relicto) Homo semiuiuus relinq̄tur quādo remanēte vita nature priuatur vita gratie.(Accidit aūt vt sacerdos quidā descenderet eadē via: ⁊ viso illo p̄terijt. similiter ⁊ leuita) sacerdos legē significat q̄ data est per moysen. leuita ꝓphetas significat q̄ descēderunt post moysen. hi viderūt gen⁹ humanū sauciatū: qꝛ per legē cognitio peccati: sed nō potuerūt sanare genus humanū(Samaritan⁹ autē quidā).f. qui custos interpretatur. idest xp̄s q̄ est custos verus. (iter faciens). i.de celo descēdens in hunc mundū ꝑpter nostrā salutē (vidēs eū).f.oculo misericordie(mīſericordia mot⁹ est).f.ex passione.(⁊ ap p̄piās alligauit vulnera eius).f.in baptismo peccata eius remittēdo(infundēs oleū ⁊ vinū)Oleū infundit in vulnera cum spem penitentibus tribuit. Uinū infundit cum terrorē mortis eterne ⁊ penaꝝ inferni ⁊ diem iudicij homini incutit (⁊ imponēs illū in iumentū suū)Unde Grego. Iumētū caro ipsi⁹ est: in quo vulneratū

l

posuit quādo pctā nr̄a ipse por-
tauit sup lignū in corpore suo. vt
patet Isaye.liij. Uere lāguores no
stros ipse portauit (duxit in stabu
lū).i.in p̄sentē ecclesiā (⁊ curā ei⁹
egit) q̄r circa egrotū sollicit⁹ fuit
sicut bonus ⁊ fidelis medicus (Al
tera die) Prima dies fuit dies passi
onis. altera dies resurrectiōis: ⁊ h̄
est immortalitatis (protulit duos
denarios).i.duo testamenta (⁊ de
dit stabulario).i.summo pōtifici
scʒ petro ⁊ alijs ap̄lis: quibus a-
peruit sensū vt intelligerēt scriptu
ras veteris ⁊ noui testamēti. (⁊ ait
Curam illius habe) supple corpo-
ris ⁊ anime. Ergo dixit primo sta
bulario.s.petro. pasce oues meas
(⁊ q̄dcūq̄ superogaueris) supple
preceptis meis: scʒ consilia super
addēdo: ⁊ cū subditis ⁊ fidelib⁹ la
borādo (⁊ ego cū rediero).s.in iu-
dicio extremo. vt patet Actuū.j.
Sic veniet quēadmodū vidistis eū
eūtem in celū. (reddā tibi) q̄r dn̄s
ih̄s reddet vnicuiq̄ʒ iuxta opa sua
(quis horū triū videtur tibi prox
imus fuisse illi qui incidit in latro
nes. At ille dixit. Qui fecit miseri-
cordiā in illū) Ubi notandū. q̄ o-
pinio iudeoꝝ erat: q̄ nō quilibet
homo proximus est: sed tantū iu-
deus. ergo dicunt. iudeū proximū
suū ⁊ omnē aliū hoiem alienū. Er
go xp̄s ostendit in presenti euan-
gelio omnē hoiem esse proximum
om̄i homini qui facit ei misericor
diā. Unde ambrosi⁹ Cognatio nō
facit proximū: sʒ misericordia. vn

de etiā Augu. de doctrina xp̄iana.
Propinq̄tas generis nō facit pro-
ximū: sed opus misericordie impē
sum. Ex quo patet q̄ quilibet est
proxim⁹ noster q̄ hic viuit. quia
cuilibet potest a nob̄ impendi mi
sericordia: vel nob̄ impendere (Ait
illi ih̄s. Uade ⁊ tu fac similiter) scʒ
vt omnē hominē esse amicū ⁊ pro
ximū repiutes: ⁊ ei misericordiā im
pēdas affectu ⁊ effectu: sicut sama
ritanus illi iudeo fecit. Unde circa
p̄sens euāgeliū vbi d̄r. Beati ocu-
li q̄ vident. querit̄ in quo cōsistit
beatitudo. Respōdet̄ q̄ quidam
posuer̄t beatitudinē in bonis cor-
poris: vt epicuri. Quidā in bonis
mūdi. scʒ diuitijs. honore. potētia
⁊ sic de alijs. Quidā in v̄tutibus
moralib⁹ ⁊ cognitione creaturaꝝ
⁊ maxime substantiaꝝ separataꝝ:
vt peripatetici. Xp̄s aūt veniens
in mūduʒ q̄ ad hoc natus est vt te
stimoniū perhiberet veritati. ostē
dit q̄ in om̄ibus supradictis vera
beatitudo nō ꝯsistit: sed in visiōe
⁊ cognitione dei: dicēs. Beati ocu
li. ⁊c. Itē querit̄ hic: beatitudo cu
ius sit: scʒ an aīe vel corporis. Ad
q̄d respōdet Hugo de prato q̄ be
atitudo ꝯsistit p̄ncipaliter in cog
noscēdo ⁊ amādo ⁊ possidēdo deū
Et beatitudo p̄ncipaliter erit in a
nima q̄ deū p essentiā cognoscet:
⁊ nō per aliq̄ similitudinē. ⁊ ipsuʒ
perfecte possidebit in se tanq̄ p-
priū ⁊ intrinsecum bonū. Corpus
autē habebit q̄tuor dotes suas: q̄
sunt agilitas: vt subito ferat̄ quo

cūq̄ aīa volet. Impassibilitas vt a nulla re possit ledi vł pati. subtilitas: ita vt mōtes penetret. Et claritas: ita q̄ in ipa claritate corporis claritas ꝛ glīa aīe cognoscet. q̄ aīa magis beata clarius corp⁹ habebit. Et oīa p̄dicta habebit corpus ex redūdātia glīe aīe in corpus. Econtrario de corporib⁹ impiorꝝ erit. quia erūt grossa grauia passibilia ꝛ obscura. Hec ille.

¶ Dn̄ica. xiiij. post octa. penthe. Euāge. Scdm lucā. xvij.

In illo tp̄e. Cū iret ih̄s in ih̄rl'm trāsibat per mediam samariā ꝛ galileā. Et cū ingrederetur quoddā castellū: occurrerūt ei decē viri leprosi: q̄ steterūt a lōge. ꝛ leuauerūt vocē suā dicētes. Ihesu p̄ceptor miserere nostri. Quos vt vidit dixit. Ite ostendite vos sacerdotibus. Et factū est dū irent: mūdati sūt. Unus aūt ex illis vt vidit q̄ mūdat⁹ est: regressus est cū magna voce magnificās deū. Et cecidit in faciem ante pedes eius grās agens. ꝛ hic erat samaritanus. Respōdēs aūt ih̄s dixit. Nōne decē mūdati sunt: ꝛ nouē vbi sunt. Nō est inuētus q̄ rediret ꝛ daret gloriā deo: nisi hic alienigena. Et ait illi. Surge ꝛ vade: quia fides tua te saluū fecit.

¶ Postilla.

¶ Cū iret ih̄s in ih̄rl'm trāsibat. ꝛc. Luce. xvij. Historia hui⁹ euāgelij facta est anno xp̄i. xxxiij. ij. Idus martij. feria. ij. luna. iiij. inditōe sexta. Ante initiū illi⁹ euāge. scribit sanct⁹ Lucas. q̄ xp̄us dixit discipul' suis. Cū oīa feceritis q̄ p̄cepta sunt vob: dicite serui inutiles sumus: qd̄ debuim⁹ facere fecimus. (Et factū est dum iret ih̄s in ih̄rl'm). s. ad locū sue passiōis. In quo ostēdit se spōte passurꝫ (trāsibat per mediā samariā ꝛ galileā.) Samaria erat terra gētiliū: galilea iudeorꝫ. ergo vtrasq̄ trāsibat q̄ ad saluādos gētiles ꝛ iudeos venerat (ꝛ cū ingrederet' qdd̄ā castellū: occurrerūt ei de. vi. le. ꝛc.) q̄ audierāt

famā de miraculis xp̄i (qui stete⸗ rūt a longe) Lyra.tū propter xp̄i reuerentiā: tum q2 nō debebāt ap ppinquare sanis hoībus ne eos inficerēt (et leuauerūt vocem suā) Ly.ex magno desiderio sanitatis. (dicētes Jhesu preceptor miserere nostri).i.solo v̄bo potes nos cu rare(Quos vt vidit dixit. Jte ostē dite vos sacerdotibus) hoc iussit xp̄us ppter legis impletionē. Lex em̄ precepit Leuiti.xiiij. vt mūda⸗ tus a lepra sacerdotibus se offer⸗ ret. et hoc duplici de causa. Una causa q2 sacerdotes debebāt iudi⸗ care vtrū talis esset vere curatus. Secūda causa q2 pro sua emūdati one tenebat offerre sacrificiū de⸗ terminatū in lege. Jtē vt daret no bis exēpluꝫ honorādi sacerdotes. Jtē vt per hoc sacramentū confes sionis exp̄meret. Dicit em̄ xp̄s oī⸗ bus pctōribus. Jte: quasi diceret Nō expectetis q cogamini ivgēte infirmitate quādo oportet sacer⸗ dotes ad se vocari. sed ite duꝫ sani estis ostēdite: nō palliate vos: nō alios: q2 alie persone nō sūt nomi nāde in cōfessione. sacerdotibus q bus data est potestas a xp̄o ligā⸗ di et soluēdi. vt patet iobis.xx. Ac cipite spm̄ sanctū: quoꝝ remise⸗ ritis pctā remittūtur eis(Et factū est dū irēt mūdati sūt)Jn hoc ostē dit q in vera ɔtritione peccata di mittūtur pctōri a deo: etiā anteq̄ perueniat ad ɔfessionē. Uñ in.ps. xxxi. Dixi cōfitebor. supple in fu turo. et tu remisisti impietatē pec cati mei. Quis postea teneat cōfi teri sacerdoti loco dei(Unus ergo ex illis vt vidit q2 mūdatus est: re gressus est cū magna voce magni ficās deū) Gor. magnitudo vocis dat intelligere magnitudinē fidei et deuotiōis(et cecidit in faciem ante pedes eius)in quo notat eius ma gna humilitas (gratias agēs) Est autē deo valde acceptabilis grāꝝ actio. vñ Augusti. ad aurelianū. Quid melius aio gerim9 aut ore probamus aut calamo exp̄mim9: q̄ vt deo grās agamus. Nec dici breui9: nec agi fructuosius potest (et hic erat samaritan9) Ly.in hoc innuit q alij nouē erāt iudei: nec reuersi sunt ad grās agendū: quia iudei semp fuerūt ingrati taꝫ in ve teri q̄ in nouo testamēto de bene ficijs dei (Rñdens aūt Jesus dixit Nōne decē mūdati sunt: et nouem vbi sunt).q.d.multi mūdant et ba ptizātur: tū pauci saluātur. vt pꝫ Mathei.xx. Multi sūt vocati pau ci vero electi (Nō est inuent9 qui rediret et daret gloriā deo: nisi hic alienigena)Ly.in hoc figuratū fu it q gentiles vēturi erāt deuote ad fidē xp̄i: iudeis remanētib9 in suo errore (et ait illi Surge vade) nolu it em̄ surgere nisi iussus.(quia fides tua te saluū fecit)Jn hoc innuitur q magnū est meritū fidei: quia p fidem peccator mūdatur. Jtē per fideꝫ homo iustificat. ad Roma. v. Justificati igitur ex fide pacem habeam9 ad deū per dn̄m nostrū iħm xp̄m. Jtem per fidē homo fi⸗

lius dei efficif. vt patet. Johis. j. Dedit eis ptātez filios dei fieri. zc̄ Itē p fidē homo saluaꝰ. Ergo hic xp̄s di. samarita fides tua te saluū fecit. Un̄ circa pn̄s euāge. vbi dr̄. Ite ostēdite vos sacerdotib⁹: ⁊ dū irēt mūdati sunt Un̄ hic q̄ritur: si pctōr in ipsius cordis otritiōe ab soluit anteq̄ perueiat ad sacerdotē vt hic innuit. q2 dū irēt mūdati sūt. qd facit postmodū sacerdos ⁊ a quo absoluit eū. Rn̄deo q̄ so lus de⁹ absoluit pctōrem a culpa in ipsa cordis cōtritione. vt patet Isa. xliij. Ego sum q̄ deleo iniqtates tuas ppter me. Sacerdos autē ministerialiter ⁊ instrumentaliter pctōrem a pctō absoluit: ⁊ nō solū ostēdit absolutū. Est em̄ sacerdos minister dei ⁊ ei⁹ instrumentū aiaꝝ. ⁊ hoc optie ostēdit xp̄s in la ʒari resuscitatiōe p quē pctōr rediens ad dei grām designaṫ quem xp̄s solus a mortuis reuocauit: ʒ aplis mādauit vt eū soluerēt. Sic p3 q̄ fuit a xp̄o resuscitat⁹ ⁊ ab apostolis resolut⁹. Simile est in iu stificatiōe pctōris quē solus de⁹ re suscitat a morte culpe: reddens ei grām suā. ʒ sacerdos soluit eu3 a cathenis pctōꝝ q̄bus p talib⁹ cul pis ligat⁹ tenebaṫ. Exēplū rex vel potestas in osilio absoluit malefactorē qui teneṫ in carcere cathe nis ligat⁹: ⁊ ministri regis vadūt ad carcerē ⁊ ex parte regis absol uūt eū a carcere ⁊ cathenis. ⁊ ministri regis vadunt ad domū ei⁹ ⁊ reddūt ei oīa bona sua pus pdita.

Sic facit sacerdos q̄ tāq̄ minister dei absoluit pctōrem a cathenis pctōꝝ: ⁊ reducit eū in ecclīam dei: ⁊ reddit ei omnia bona sua q̄ ante pctm̄ fecerat. ⁊ facit eū participē oīm bonoꝝ opeꝝ q̄ fiūt in ecclīa dei. ⁊ dat ei cibū vite māducare. s. corp⁹ xp̄i. ⁊ docet qūo debeat viuere ⁊ in via dei ābulare ⁊ nō stare: q2 stare regredi est. Sic p3 q̄ sacerdos habet magnā facere in iu stificatiōe pctōris. ⁊ nō solū eum ostēdere absolutū. Un̄ itez hic q̄ritur q̄ sit forma absolutōis a pec catis. Respōdeo ƀm sctm̄ Tho. q̄ de substātia forme est. Ego absol uo te a pctīs tuis. ʒ pmittiṫ oīo. s. Misereaṫ tui oṗs. zc̄. ne effect⁹ sacramēti impediaṫ ex parte penitē tis. Et cōiter appoiṫ. In noīe pa tris ⁊ filij ⁊ sp̄ussancti. Itē queriṫ an impositio man⁹ sup caput cōfitētis reqratur. Rn̄detur scd̄m sc̄tū Tho. q̄ nō: q2 hoc sacramen tū nō ordinatur ad osequendā ali q̄ excellentiā grē: ʒ ad remissionē pctōꝝ. magis aūt in hoc sacramē to opetit crucis signatio q̄ man⁹ impositio. in signū q̄ p sanguinē crucis xp̄i remittūtur pctā ⁊ non est de necessitate sacramēti. Item Tho. dicit q̄ q̄ impetrat absoluti onē a papa vel legato caute facit si faciat se absolui ab oibus excōi cationib⁹ ⁊ pctis de quib⁹ nō recolit: q2 si postea recolat de q̄bus nō teneṫ iteꝝ absolutionē petere ab excōicatiōe: licet de peccato si sit mortale teneatur ofiteri.

¶ Dñica.xv.post octa.pēthe Euāge. Scdm Math.vi.ca.

In illo tpe. Dixit ihs discipulis suis. Nemo potest duob⁹ dñis seruire. aut em̄ vnū odio habebit ⁊ alterū diliget: aut vnū sustinebit ⁊ alterū cōtemnet. Nō potestis deo seruire ⁊ mamone. Ideo dico vobis ne solliciti sitis aīe vr̄e q̄d manducetis: neq₃ corpori vr̄o q̄d induamini. nōne aīa plus est q̄₃ esca: ⁊ corpus plus q̄uā vestimentū. Respicite volatilia celi: q̄m non serūt neq₃ metūt: neq₃ cōgregāt in horrea: ⁊ pater vester celestis pascit ea. Nōne vos magis pluris estis illis. Quis aūt vr̄m cogitans pōt adijcere ad staturā suā cubitū vnū. Et de vestimētis q̄d solliciti estis. Cōsiderate lilia agri q̄uō crescūt: nō laborant neq₃ nent. Dico aūt vobis q̄ neq₃ salomon in om̄i gl̄ia sua coopertus est sicut vnū ex istis Sic em̄ fenū agri q̄d hodie est cras in clibanū mittitur: deus sic vestit: q̄nto magis vos modice fidei. Nolite ergo solliciti esse dicētes: q̄d mādūcabimus aut q̄d bibemus: aut quo operiemur. Hec em̄ oīa gētes inq̄rūt. scit em̄ pater vr̄ q̄ his oībus indigetis. Querite ergo p̄mū regnū dei ⁊ iusticiam eius ⁊ hec om̄ia adijciētur vobis.

¶ Postilla.

¶ Nemo pōt duobus dominis seruire. ⁊c. Math.vi. Luce.xvi Hec v̄ba euāgelij locutus est ih̄s anno ei⁹.xxxij. Idus Julij. fer.v. luna.xvi. indictiōe.iiij. Ante initiū p̄ntis euāgelij scribit sanct⁹ Matheus in eodē ca. q̄ xp̄s dixit discipul' suis. Nolite thesaurizare vob thesauros in terra: vbi erugo ⁊ tinea demolit': ⁊ vbi fures effodiūt ⁊ furātur. Thesaurizate aūt vobis thesauros in celo vbi nec erugo nec tinea demolit'. ⁊ vbi fures nō

effodiūt nec furantur. Ubi em̄ est thesaurus tuus: ibi est ⁊ cor tuū. Tūc postmodū seq̄tur euāgelium hodiernū (Nemo pōt duob⁹ dn̄is seruire) Gor. cōtrarijs inter se differētib⁹ nec cōtraria ꝑcipiētibus. Et quilibet hoim habet vnū illorū duoꝝ. Hoc sic ꝓbatur: q2 ois homo aut est i gratia aut in pctō mortali. Si aūt est in grā: tunc habet pro dn̄o deū. Si aūt est in peccato mortali: tūc habet diabolu3 pro dn̄o. (aut vnū odio habebit) Gor. s. diabolū (⁊ alteꝝ diliget). s. deū (aut vnū sustinebit). s. diabolu3 quē homo peccādo patit̄: sed nō diligit (⁊ alterū contēnet). sc3. deū quē homo peccando mortaliter contēnit. Sed deum nemo potest odire: quia summū ⁊ infinitū bonū est. Nec diabolū quisq̄3 diligit: sed peccādo se ei subijcit. (nō potestis deo seruire ⁊ mām one). i. diuitijs. Ly. nō dixit xp̄s nō potestis habere: sed nō potestis seruire. Licite em̄ possunt haberi quādo bene dispensant̄. sicut ille q̄ in pijs operib⁹ diuitias expēdit non seruit diuitijs: sed magis diuitie seruiūt sibi: q2 eis vtitur sicut instrumentis ad opa virtutū. Uñ. Ambrosius sup Lucam. Sicut diuitie sunt impedimēta improbis: ita ꝓbis sunt adiumēta ꝟtutis. Et talis simul pōt seruire deo ⁊ vti ipsis. Ideo dico vob̄ ne solliciti sitis). s. sollicitudie nimia. Notādū ꝙ xp̄s hic nō prohibet laborē: q2 homo ad laborē nascit̄ sicut auis ad volandū. s3 ꝓhibet sollicitudinē supflnā ⁊ inordinatā per quā postponūtur bona spūalia ⁊ etiā eterna. (aīe vīe). i. aīali vite q̄ cibo sustētat̄ (q̇d mādu̇cetis: neq3 corpori vr̄o q̇d induamini. Nōne aīa plus est q̄3 esca). q. d. lōge plus ē (⁊ corpus plus q̄3 vestimentum). q. d. si de⁹ dedit vob̄ maiora. s. corpus et aīam: ɔseq̄nter etiā dabit minora. s. escā ⁊ vestimentū. (respicite volatilia celi qm̄ nō serunt neq3 metūt neq3 cōgregāt in horrea: ⁊ tm̄ pr̄ vr̄ celestis pascit ea) vnde. ps. cxlvi. Qui dat iumentis escā ipsorū ⁊ pullis coruoꝝ. ⁊c. multo forti⁹ hoiē3 sufficiēter pascet. vñ Rab. Quis rex militib⁹ deuotis debitā nō ꝓcurat alimoniā. q̇s dn̄s ministris suis nō ministrat cibaria. q̇s pr̄ nō dat filijs alimēta. ⁊c. (nōne vos magis pluris estis ill̄). q. d. multo maioris precij estis. Ly. natura humana maioris pōderis est corā deo: q2 alie creature facte sūt ꝓpter hoiem. finis āt nobilior est his q̄ sūt ad finē. Si ergo de ill̄ curat: mlto forti⁹ de nob̄ curā hab3 (q̇s aūt vr̄m pōt adijcere ad staturam suā cubitū vnū (. q. d. nullus. Ergo de⁹ qui dat hōi incremētū ⁊ quātitatē stature: ꝑ cōsequēs etiā dabit nutrimentū cōueniēs staturē ꝓut viderit expedire (⁊ de vestimētis q̇d solliciti estis. cōsiderate lilia agri q̄uo crescūt). s. tā ꝓciosis colorib⁹ induta (tm̄ nō laborāt). s. ad ornandū se (neq3 nent). i. filant ad faciendū sibi vestimētum: ⁊ tm̄

optime vestiūtur. sic ꝙ regalia ve stiměta excedūt. (Dico aūt vob ꝙ neqꝫ salomō) q̄ fuit ditissimus sapientissim⁹: potētissimus inter alios reges (in omi gloria sua coopertus est). i. vestitus ⁊ ornatus tam pulchre (sicut vnū ex istis) Gor. qꝛ in salomone fuerūt vestes aliene: in illō aūt ꝑprie. Itē ille ab arte: iste a natura. Et ideo oēs tinctores pānoꝝ nō possunt facere colorē viridē sicut natura in terra nascētib⁹. Unde hiero. Quid rubet vt rosa: qđ cādet vt liliū? (Si em̄ fenū agri qđ hodie est). i. in p̄senti. (⁊ cras in clibanū mittit̄). i. in futuro ponet̄ (deus sic vestit). i. sic pulcre: sic optime sine sollicitudine (q̄to magis vos modice fidei.) Ly. vocat aūt eos q̄ minus sollicitant̄ de t̄palibus modice fidei: qꝛ ex defectu fidei ꝓcedit talis sollicitudo supflua. (Nolite ergo solliciti esse dicētes: qđ mādūcabim⁹ aut qđ bibemus) hoc ptinet ad alimentū (aut quo operiemur) hoc pertinet ad vestimentum (hec em̄ oīa gētes inquirūt) Gor. qꝛ infideles sunt ⁊ de eternoꝝ pmissione nō ↄfidūt. Ly. Gētiles diuinā ꝓuidentiā circa actus humanos negāt (Scit em̄ pater vester celestis quia his omībus indigetis) Gor. nō est pater pius q̄ nō tribuit necessaria filijs quoꝝ nouit indigentiā. sed deus est pater vester: ergo seruiētibus sibi t̄palia sufficienter ministrabit (Querite ergo p̄imū) hoc est ꝓcipue) regnū dei) de quo dicitur Math. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol in regno patris mei. Quis hoc regnū nō desiderat vbi omēs erūt reges ⁊ regine. Ergo feruēter ⁊ diligēter hoc regnū est querēdū. (⁊ iusticiā eius) qꝛ iusti imperpetuū viuēt: ⁊ apud dn̄m est merces eoꝝ. Sapi. v. (⁊ hec oīa). s. t̄palia. adijciētur vob) Unde ps. liiij. Iacta cogitatū tuū in dn̄o ⁊ ipse te enutriet. Itē in. ps. xxxvi. Nun̄q̄ vidi iustū derelictū. Circa hoc p̄ns euāgeliū vbi dicit̄ p̄rimū querite regnū dei ⁊ iusticiā eius. Notādū ꝙ pctōr q̄rit regnū dei nō p̄imo: sed vltimo. s. in morte. Quādo em̄ pctōr non potest plus viuere vel quādo credit sibi mortē imminere tunc q̄rit regnū dei. ⁊ accipit exēplū a latrone in cruce: sed nō a Johāne baptista: qui a cunabulis q̄siuit regnū dei. Similiter sanct⁹ nicholaus ep̄s: qui quarta ⁊ sexta feria semel suggebat vbera. Similiter Dn̄icus pater noster: q̄ a pueritia sua dn̄o nostro seruire studuit. ⁊ sic de alijs plurib⁹ scīs. Cōtra quos nota exēplū de quinqꝫ virginibus fatuis: que petierūt oleū in media nocte i vasis suis. i. in vicinitate mortis ⁊ nō obtinuerunt: sic lāpades eaꝝ sunt extincte: ⁊ ipse excluse sūt a regno celoꝝ. Unde Augu. Legi ⁊ perlegi sanctā scripturā: ⁊ nō inueni in quinqꝫ milib⁹ annoꝝ saluatū in fine: nisi solū latronē. Un. Albert⁹ Raꝝ est ꝙ aliq̄s ex amore i fine vite sue vere peniteat. Itē peccator q̄rit regnū dei

sed solum instantiã eius. Dis enim bõ vult esse beat⁹. q: vt dicit Boecius de cõsolatiõe phie. Mẽtib⁹ hominũ naturaliter sũmi boni cupido inserta est: sed opa btitudinis nõ curat facere. Tota die peccator fabricat sibi domũ in inferno: ⁊ intendit post hanc vitã qui escere ⁊ habitare in celo.

¶ Dominica .xvj. post octauas penthecostes Euangeliũ scdm Lucam. vij.

In illo .t. Ibat iesus in ciuitatẽ que vocatur naym: ⁊ ibant cum eo discipuli eius ⁊ turba copiosa. Cũ aũt appropinquaret porte ciuitatis: ecce defũctus efferebatur filius vnicus mr̃is sue: ⁊ hec vidua erat: ⁊ turba ciuitatis multa cum illa. Quam cũ vidisset iesus: misericordia motus super eã: dixit illi. Noli flere. Et accessit ⁊ tetigit loculũ. Hi autẽ qui portabãt steterunt: ⁊ ait: Adolescẽs tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus: ⁊ cepit loqui: ⁊ dedit illum matri sue. Accepit autẽ oẽs timor: ⁊ magnificabãt deum dicentes quia propheta magnus surrexit in nobis: ⁊ quia deus visitauit plebem suam.

¶ Postilla.

¶ Ibat iesus in ciuitatẽ que vocatur naym. Luce. vij. Hoc miraculũ fecit dñs iesus ãno ei⁹ xxxj. xiij. kł. augusti. dñica. luna. xxij. in ditione. iiij. Ante hoc euãgeliũ sanauit dñs seruũ Cẽturiõis qui accessit ad ihz: rogãs eũ dicẽs. Dñe puer me⁹ iacet i domo paralytic⁹ ⁊ male torq̃t᷑. Et ait illi ihs. Ego vẽiã ⁊ curabo eũ. Et rñdẽs cẽturio ait. Dñe nõ sũ dign⁹ vt intres sub tectũ meũ: s; tm̃ dic verbo ⁊ sanabit᷑ puer me⁹. ⁊ dixit ihs cẽturiõi Uade: ⁊ sicut credidisti fiat tibi. ⁊ sanat⁹ ẽ puer ex illa hora. Et factũ ẽ deinceps (Ibat ihs in ciuitatẽ q̃ vocat᷑ naym) Naym ẽ ciuitas parua in galilea ppe montẽ Thabor q̃ distat a ierusalẽ ad duas dietas ⁊ ibant cũ eo discipli ei⁹: ⁊ turba

copiosa).Lyra.Turba multa cuȝ dn̄o turba multa cum vidua.Hoc factū est vt euidentius esset mira⸗culū coram multis factum:vt vi⸗so miraculo multi fierent laudato res dei ⁊ testes.(Et cū appropin⸗quaret porte ciuitatis:ecce defun ctus efferebat̄)scȝ ad sepeliendū.(filius vnicus matris sue:⁊ hec vi dua erat).Ly.Antiquitus loca se pulture erant extra ciuitatē:ne ex cadaueribus inficerent̄ habitato res ciuitatis.(Quā cum vidisset ie sus:misericordia motus est super eam)quia erat vidua.tū q2 nō ha bebat alium filium a quo posset in senectute sustētari(dixit illi.No li flere).quasi diceret cito cōsola⸗beris.(⁊ accessit ⁊ tetigit loculū). Ly.i.feretrū.Ad hoc enim tetigit vt ostēderet q corpus suū deita⸗ti vnitū erat instrumentū deitatis etiā in miraculis faciēdis.(Hi aūt qui portabāt steterunt.⁊ ait.Ado lescens tibi dico).Gor.i.ppia vir tute ipero.(surge)scȝ a lecto mor⸗tis.(⁊ resedit q̄ erat mortu⁹)scȝ pri us.q2 statim redijt vita per xp̄m. (⁊ cepit loqui) Ly. vt manifeste appareret q erat vere resuscitat⁹. (⁊ dedit illū matri sue) prius enim dederat in cōceptione.(accepit āt oēs timor)Gor.s.admiratiōis de tam admirabili suscitatiōe.Legit̄ in euangelijs dn̄m tres mortuos suscitasse.s.puellā in domo. vt pȝ Math.ix.Adolescētē in porta. vt in euāgelio hodierno.Lazarum in sepulchro.vt hēt Joh.xj.(⁊ ma⸗gnificabāt deū).i.magnū pdica⸗bant.Hoc est eni magnificare deū de ipo magna credere ⁊ dicere(di⸗centes q2 ppheta magn⁹ surrexit in nobis)in lege ⁊ pphetis pmis sus.(⁊ q2 de⁹ visitauit plebē suaȝ) Ly.Mittēdo eis saluatorē.Circa hoc euāgelium vbi dr̄.Noli flere. Querit̄ vtrū de amici morte aliq̄s licite possit lugere.Rn̄det̄ q sic:sȝ moderate.Sic martha ⁊ maria ma gdalena fleuerūt sup lazarū fratrē suū quē postmodū xp̄s a morte su scitauit.Scdo q̄rit̄: vtrum magis flendū sit pro morte aie q̄ corpis. Rn̄det̄ q sic: quia quāto aia est nobilior corpe:tāto magis est do lendū de morte aie q̄ de morte cor poris.Unde Augu.Maius est dā⸗nū de amissione vnius aie q̄ mille corpoꝝ.Unde Bern̄.Totus mūd⁹ preciū vnius aie estimare nō pōt. Sed vt dicit Aug. Mirabilis mi⸗seria in hoibus apparet:q cū mo ritur hō ſm corpus oēs amici cō⸗ueniunt ⁊ plorāt.sed cū morit̄ ſm aiam:nullus dolet:nullus plorat. A corpe mortuo nō recedūt donec sepulture tradat̄.Aie vero mortue null⁹ assistit:null⁹ curat eā ad vi tā reducere.vtinā tot facerēt ami ci pro aia resuscitanda:quot face rēt si possent amicū mortuū ad vi tā reuocare.Tertio q̄rit̄ q̄ debent nos cōsolari sup mortē puerorū ⁊ cōsāguineoꝝ.Rn̄det̄ q ad hoc va lēt q̄nqȝ cōsideratiōes q̄s fere oēs tāgit btūs Hiero.in quā epla.pri ma est cōsideratio diue volūtatis

cui debem⁹ nos in oībus cōforma re. Uñ. Sene. in epla. ad Lucillū3. Placeat homini q̄cq̄d deo placet. In signū hui⁹ quotidie oram⁹. fi at volūtas tua sicut in celo ⁊ i ter rā. Nā credere debem⁹ q̄ de⁹ ī me liori statu hoiem reuocat. Si bo nus est: ne malus fiat: si mal⁹: ne peior efficiat. Scda cōsideratio ē diuine eq̄tatis. q2 licitū est vnicui q3 qd suū est repetere. De⁹ enī h3 ius ⁊ potestatē repetēdi pueros ⁊ cōsanguineos tuos. q2 ipius sunt. Unde ps. Ipe fecit nos ⁊ non ipi nos. Insup tenemur deo soluere debitum mortis. q2 oēs sum⁹ ad mortē astricti. vt p3 Gen. ij. Qua cunq3 die comederitis ex eo: mor te moriemini. Uñ hebre. ix. Statu tum est hoibus semel mori. Tertia cōsideratio est dīne dispositōis q̄ nouit q̄diu expediat homini hic viuere: ⁊ q̄n mori. Uñ Augu. in li bro soliloquioꝝ. de salute corpis mei q̄diu mihi sit vtile nescio: tibi dñe hoc cōmitto. Sic etiam btūs Martin⁹ fecit dicēs. Dñe si adhuc pplo tuo su3 necessari⁹: nō recuso laborē: fiat volūtas tua. O hō at tende diligēter q̄uo totus mūdus plenus est tribulatōib⁹ ⁊ miserijs hoc pat3 quia nunc frigus: nunc estus: fames: ⁊ sitis. sanus ⁊ infir mus. letus ⁊ tristis. risus ⁊ flet⁹. di ues ⁊ paup. viuus ⁊ mortu⁹. vt p3 Job. xiiij. Nūq̄ in eodē statu per manet. Itē Job. xiiij. Hō natus de muliere breui viuēs tpe: repletur multis miserijs. Unde refert Soli nus de barbaris: q̄ q̄n pueri naf cunt: tūc magnū planctū faciūnt Et q̄n moriunt: magū festum. Et btūs hiero. refert de q̄uadā terra vbi vxores cum maritis sepeliun tur: eligētes potius mori q̄ in mi seria viuere. Quarta cōsideratio ē inutilitatis ⁊ dānificatiōis q2 luct⁹ ⁊ tristicia dānificāt hoies in cor pore ⁊ in anima. fm illud Ecclesi. xxx. Multos occidit tristicia ⁊ nō est vtilitas i ea. Unde prouer. xxv. Sicut tinea vestimēto: vermis lig no. Ita tristicia nocet cordi. Etia3 nocet anime defuncte. quia tales propter nimia3 tristiciam erunt in deuoti ⁊ indispositi ad orandu3 ⁊ suffragandum animabus. Et sic anime puerorum ⁊ consanguine orum retardantur: exemplum de hoc quere in prōptuario exemplo rum discipuli. xcvij. p. ¶ Quin ta consideraito est future resurre ctionis in qua lete ad vitam redu cetur qui hic deplāgitur. Unde. j. ad Thessalonicen. iiij. Nolumus vos ignorare de dormiētib⁹ vt nō cōtristemini: sicut ceteri q̄ spē nō habēt. Nam q̄libet xpianus crede re debet resurrectionē: ⁊ si hic cha rus ⁊ fidelis tibi fuit: millesies ti bi vtilis fuit: millesies tibi vtilior erit in celo. q2 oia merita tecū cō diuidet. Uñ Anselmus. Unusq̄sq3 tantu3 gaudet de alterius merito: quantum de suo proprio.

¶ Dñica. xvj. post octa. pen thecostes Euāgeliū scdз Lu cam. xiiij. capi.

In illo tpe. Cū intrasset iesus in domum cuiusdam principis phariseorū3 sabbato manducare panem. Et ipsi obseruabant eum. Et ecce homo quidā hydropicus erat ante illum. Et rñdens iesus: dixit ad legisperitos ꝛ phariseos. Si licet sabbato curare. At illi tacuerunt. Ipse vero apprehensū3 sanauit eū3 ac dimisit. Et rñdēs ad illos: dixit. Cuius vestrū asinus aut bos in puteum cadet ꝛ nō cōtinuo extrahet illū3 die sabbati. Et nō poterant ad hec respōdere illi. Dicebat aūt ad inuitatos parabolā: intēdens quō pmos accubitus eligerēt: dicens ad illos. Cū inuitatus fueris ad nuptias nō discūbas in pmo loco ne forte honoratior te sit inuitatus ab eo: ꝛ veniens is qui te ꝛ illum vocauit dicat tibi. da huic locum: ꝛ tunc incipias cū3 rubore nouissimū locum tenere. Sed cū3 vocatus fueris vade ꝛ recūbe in nouissimo loco: vt cū venerit qui te inuitauit dicat tibi. Amice ascende supius: tūc erit tibi glīa corā simul discūbētibus. quia oīs q̇ se exaltat hūiliabitur: ꝛ q̇ se hūiliat exaltabitur.

Postilla.

Cū intraret ihs ī domū cuiusdā. Luce. xiiij. Mat. xij. Hoc signū ꝛ hāc phariseoꝝ increpatiōem fecit dñs ihs anno eiꝰ xxxij. sabbato. v. nonas octobris. luna. xiij. inditiōe. v. Añ initiū illiꝰ euāg. scribit sctūs Luc. in pcedēti. c. q̄ q̇dā dixit a ihm. Dñe si pauci sūt q̇ saluant. Ipe aūt dixit ad illos. Cōtēdite itrare p angustā portā q2 multi dico vob q̄rēt itrare ꝛ nō poterūt. Cū āt itrauerit prfamilias ꝛ clauserit ostium. icipietis foris stare ꝛ pulsare ad ostiū: dicētes. Dñe api nob. Et rñdens dicet vob. Nescio vos vñ sitis. Tūc icipietis dicere. manducauimus coram te ꝛ bibimus ꝛ in plateis nostris docuistis: ꝛ dicet vobis. Nescio vos vñ sitis. discedite ami operarij iniqui

tatis. ibi erit fletus ⁊ stridor den-
tium. Et tunc postmoduȝ sequit̃
euangeliū hodiernū.(Cū intraret
iesus in domū cuiusdaȝ principis
phariseorū) Gor. In domo. prin-
cipis phariseorū ⁊ alioꝝ aduersa-
riorū suoruȝ comedit xp̄us. ⁊ hoc
ꝓpter eoruȝ edificationē. ⁊ ꝓpter
ꝑfecte charitatis ostensionē que ē
diligere inimicos. vt pȝ Luce. vj.
Diligite inimicos vr̄os ⁊c. (sab-
bato manducare panē). Gor. No
mine pāis vite necessaria dsignāt̃
Intrauit autem ad comedendū nō
fercula voluptatis: sed panem ne
cessitatis. Lyra. Iste pⁱceps pha
riseorū inuitauit xp̄m maliciose ⁊
non ex deuotione. Unde subditur.
(⁊ ipi obseruabāt. eum). Ly. Attē
dentes si inter epulas aliquid dice
ret aut faceret vnde eum possent
accusare.(Et ecce homo quidam
ydropicus). Ly. ydropicus dicit̃
ab ydor qđ est aqua: quia ydro-
picus habet aquā inter carnem ⁊
cutem. ⁊ hoc est propriū ydropici
ꝙ quanto plus bibit: tanto plus
sitit.(erat ante illum. Cyrillus di-
cit ꝙ ille nō petiuit a xp̄o sanari ti
more phariseoꝝ ⁊ iudeorū: sed so
lum se ostendebat vt xp̄us videns
euȝ eius misereret̃.(⁊ respondēs ie
sus dixit ad legisperitos ⁊ pharise
os.(Ly. Nō respōdit ipis ad ver-
ba. quia q̄stio nō ꝓponebat̃: sed
ad cogitationes eorum respondit.
Unde Beda. per hoc ostēdit se esse
verum deum qui solus nouit cor-
da hoīum.(Si licet sabbato cura-

re). Gor. i. si licet opera pietatis ⁊
misericordie facere sine sabbati vi-
olatione: cuiusmodi opus est ifir
mū curare.(At illi tacuerunt) Be-
da. Merito tacent q̄ cōtra se dictū
q̄cq̄d dixerint vident. Si eniȝ licet
sabbato curare: cur ipȝ obseruāt
si nō licet: cur pecora curant.(Ipe
vero apprehensuȝ sanauit eū) Ly.
quia per impositionē manus ipm
curauit ⁊ postmodū manum retra
xit.(ac dimisit) scȝ abire corꝑaliter
sanatū) ⁊ rñdēs ad illos dixit. cuiꝰ
vr̄m asinus aut bos in puteum ca
det ⁊ nō cōtinuo extrahet illum in
die sabbati). Gor. q. d. si sabbatū
non frangitis subueniēdo pecori-
bus: q̄to minus frango ipm sub
ueniendo hoībus.(⁊ nō poterant
ad hoc rñdere illi). Ly. tāq̄ cōfusi
euidenti rōne. Sed notandū ꝙ ma
gna fuit phariseorū malicia: quia
plus curabāt de aīalibꝰ q̄ȝ de ho-
minibus. Sic ⁊ multi plebani ⁊ ꝑ
lati maiorē curam habēt de rebus
tꝑalibꝰ q̄ȝ de aīabus. Uñ Chriso.
Cadit asina ⁊ est qui subleuet: pe-
rit aīa ⁊ nō est qui recogitet.(dice
bat aūt ad inuitatos parabolam
istam). Ly. Cōfutando eos de suꝑ
bia ⁊ ambitione indebita.(Inten-
dens quō primos accubitꝰ elige-
rent). Gor. i. quō de primis accu
bitis obtinēdis laborarēt.(cū in-
uitatꝰ fueris ad nuptias). Cyrillꝰ
Ad nuptias celestes de quibus dr̃
Apoca. xix. Beati q̄ ad cenaȝ agni
nuptiarū vocati sunt.(nō discum
bas in primo loco) ille in primo

loco discūbit qui in se corde pfert alijs sicut phariseus q̄ dixit. Non sum sicut ceteri hoīum. Scđo dignitatē seu prelaturā indebite ambiendo. sicut lucifer. Unde Isa. xiiij. Ero similis altissimo. (ne forte honoratior te sit inuitat⁹ ab eo: ꝛ veniens is qui te ꝛ illum inuitauit dicat tibi: da huic locum. ꝛ tunc incipias cum rubore) idest cū cōfusione. (nouissimū locum tenere: ꝫ cuȝ vocatus fueris ad nuptias vade ꝛ recūbe in nouissimo loco. s. minorem te alijs reputando. sicut aplus fecit qui dixit. Ego sum minimus aploꝛum. (vt cum venerit qui te inuitauit dicat tibi. Amice ascende superius). s. in pſenti per gratiā: ꝛ in futuro per gloꝛiam. (ꝛ tunc erit tibi gloꝛia coꝛam simul discūbentibus). i. in eadem beatitudine quiescētib⁹. (quia oīs qui se exaltat). s. superbiēdo (humiliabitur) necessario hic vel in futuro Unde Prouer. xx. Superbū sequitur humilitas. (ꝛ qui se humiliat) voluntarie ex corde (exaltabit̄) hic vel in futuro. sicut ostēdit beatus Gregori⁹ quadruplici exemplo dicens. Pupilla oculi quāto est nigrioꝛ tanto lucidioꝛ: candela quāto magis inclinat̄: tāto maioꝛi luce pfundit̄. Arboꝛ quāto pfundius radicatur: tanto altius crescit. Aqua quāto magis descēdit deoꝛsum: tanto magis ascendit sursuȝ. Sic homo q̄to magis vilescit sibi ꝛ inclinat̄ per humilitatē: tāto magis lumine grē ꝛ gloꝛie replet̄

Et quanto magis descendit humiliando se: tanto magis ascendit ad deum. Unde circa pſens euageliū vbi dicit̄. Et ipi obseruabāt eum. Querit̄ hic an xp̄s debuit tenere vitam solitariā aut socialē. Respōdeo q᷑ cōsiderato fine ad quem venerat: tunc magis decuit eum tenere vitam socialem q̄ solitariaȝ. venerat enim pꝛimo ad ostendendū se verum deuȝ ꝛ hominē qd̄ opoꝛtebat operibus appꝛobare. ꝛ sic vitam socialeȝ tenere. Scđo venerat ad nos infoꝛmanduȝ moꝛibus ꝛ exemplis que non potuisset solitarie semper stando. quare decuit eum vitam socialem tenere. Tertio venerat ad liberandū nos tam ab infirmitatib⁹ coꝛpalib⁹ q̄ spiritualibus. quare decuit eum talem vitam tenere vt se domesticū hominib⁹ ostendēdo eos attraheret ad bonum verbo. exemplo ꝛ cōsideratione. ꝛ sic eum fecisse ostēdūt euangeliste dicentes q᷑ ibat de ciuitate in ciuitateȝ ꝛ in castella ꝛ in villas: ꝛ de iudea in galileaȝ: ꝛ ecōuerso. ꝛ multum laboꝛabat pꝛedicando. infirmos sanando ꝛ miracula faciēdo: vt daret posteris intelligere se talē vitam elegisse qui esset nobis magis vtilis ꝛ melioꝛ ꝛ vtilioꝛ ꝛ tutioꝛ. quia frater qui iuuatur a fratre est vt ciuitas munita ꝛ firma. Et ve homini soli qꝛ si ceciderit nō habet sublevātē se.

¶ Dn̄ica. xviij. post octa. pēthe. euāg. scđm. Math. xxij.

In illo. t. Pharisei audiẽtes q̃ pharisẽ eciũ ipo suisset seduceis conuenerũt in vnũ. Et interrogauit euz vnus ex eis legisdoctor: temptãs eũ. Magister qd̃ est mandatum magnum in lege. Ait illi ihs. Diliges dñm deum tuum ex toto corde tuo: ⁊ i tota anima tua: ⁊ in tota mẽte tua. hoc enĩ est maximũ ⁊ primũ mandatum. Scdm autem simile est huic. Diliges proximũ tuum sicut teipm. In his duobus mandatis vniuersa lex pendet ⁊ prophete. Cõgregatis aũt phariseis: interrogauit eos iesus dicens. Quid vobis videtur de xpo: cuius filius est. Dicunt ei. Dauid. Ait illis. Quomodo ergo dauid i spiritu vocat eum dñm: dicẽs. Dixit dominus dño meo: sede a dextris meis. Donec ponã inimicos tuos scabellum pedum tuorũ. Si ergo dauid vocat eum dominũ: quomodo filius eius est. Et nemo poterat ei respondere verbum. nec ausus fuit quisq̃z ex illa die eum amplius interrogare.

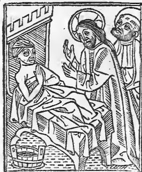
Postilla.

Pharisei audientes q̃ iesus ⁊c. Mathei. xxij. Marci xij. Luce. xx. Hanc disputationem cum phariseis fecit domin9 iesus anno eius. xxxiij. xj. kalendas aprilis. feria tertia. luna duodecima in ditione sexta. Lyra. pro intellectu illius euangelij notandum q̃ inter iudeos quidam erant qui vocabantur saducei: qui recipiebãt tãtum quinq̃z libros Moysi ⁊ dicebant animã hominis esse mortalem: ⁊ per consequẽs negabant resurrectionem corporum. Et isti saducei accesserunt ad iesum ⁊ interrogauerunt eum: dicentes. Numeri. xxij. Moyses dixit. Si quis mortuus fuerit non habens filiũ: ducat frater vxorem eius vt suscitet semen fratris sui. Erant aũt apud nos septẽ frẽs: ⁊ primus vxore du

eta defūctus est ⁊ nō habēs semen reliquit vxorem fratri suo. Similr secūdus ⁊ tertius vsqꝫ ad septimū Nouissime aūt oīum mulier defūcta est. In resurrectione ergo cuiꝰ erit de septem vxor: oēs eni babuerunt eā. Scriptū est eni Deutro. xxv. Quādo habitauerint frēs simul ⁊ vnꝰ ex eis absqꝫ liberis mortuus fuerit: vxor defuncti nō nubet alteri: sed accipiet eam frater eius. ⁊ suscitabit semen fratris sui Et primogenitū ex ea filium noīe illius appellabit vt nō deleat nomen eiꝰ ex israel. Cū aūt noluerit accipere vxorem fratris sui que ei lege debet: perget mulier ad portam ciuitatis ⁊ interpellabit maiores natu: dicetqꝫ. Non vult frater viri mei suscitare semen fratris sui in israel. nec me in cōiugiuꝫ sumere. Statimqꝫ accersiri eum facient ⁊ interrogabūt. si respōderit: nolo eam accipere in vxorem: accedat mulier ad eum coram senioribus: ⁊ tollet calciamentū de pede eius: spuetqꝫ in faciem illius ⁊ dicet. Sic fiet homini qui nō edificat domū fratris sui: ⁊ vocabitur nomen illius in israhel domus discalciati. Rñdens aūt iesus: ait illis Erratis nesciētes scripturas: neqꝫ virtutem dei. In resurrectione eni neqꝫ nubent. Ly. i. viri nō accipient vxores. neqꝫ nubent. i. mulieres nō accipient a viris: sed sunt sicut angeli dei. s. incorruptibiles īmortales. Gor. In hoc seclo morimur ergo nascimur: sed in futura vita nullus moritur. ergo nullꝰ nascitur. ideo post resurrectioneꝫ generalē hoīes non nubent neqꝫ nubent. Et audiētes turbe: mirabant in doctrina eius. s. ꝙ ita prudenter rñderet. Tunc statim sequitur euāgeliū hodiernū. (Pharisei aūt audientes ꝙ iesus silentiū imposuisset saduceis) Ly. Licet enim pharisei contrarij essent saduceis in opinione de aīe īmortalitate: ⁊ de mortuorū resurrectione: tamen cōueniebāt cum eis in xpi persecutione. Et ideo audientes ꝙ silētiū īposuisset eis. (cōuenerūt in vnū) Ly. ad inuadendū xpm: ⁊ venerūt ad ipm in magna multitudine ad magis eum terrendū. (⁊ interrogauit eum vnus ex eis doctor). Lyra Ideo vnus. vt si cōfusus esset: solꝰ videret cōfundi. Si aūt vinceret: oēs viderent per ipm vicisse. ꝫm ꝙ dicit Chrisosto. (Tēptans euꝫ) scꝫ capere in sermone. (Magr̄ qd̄ est mandatū magnū in lege) Unde Chriso. Magr̄m vocat cuius non vult esse discipulus. (Ait illi iesus Diliges dñm deuꝫ tuū ex toto corde tuo). Isidorꝰ. Ex toto corde vt oēs cogitiones in deum reflectas. (in tota aīa) vt oēs affectiones in deū cōuertas. (⁊ in tota mēte tua) vt oēs quinqꝫ sensus xpo vacēt. Uñ Berñ. toto corde. i. sapiēter. tota aīa. i. dulciter. tota mente. i. fortiter. (hoc est maximū ⁊ primum mandatū) scꝫ in dignitate: qr caritas est maior ⁊ dignior oībus virtutibus.) Scōm aūt simile ē huic,

Diliges primū tuū sicut teipsum) Ly.i.in eandē beatitudinē ad quā diligis te (In his duobus mandatis vniuersa lex pendet et prophete) Ly.q: omia precepta ordinantur ad dilectionē dei et proximi. q: tria precepta pme tabule pertinēt ad dilectionē dei. et pcepta scdē tabule prinētad dilectionē proximi. vn̄. Chriso. No pōt hoies odire q̄ deū amat: nec pōt deū amare q̄ hominē odit. Magister in.ij.distinti. xxviij. Qui deū diligit non potest eū contēnere quē deus precepit diligi. et qui diligit primū quid ī eo diligit nisi deū. igit vera. etc. (Congregatis autē phariseis) Glo:.s. q̄ ad teptandū venerāt: interrogauit eos ihūs dicēs. Quid vob videtur de xpo).i.de messia in lege pmisso (cuius filius est. Dicūt ei dauid) sicut dr̄ in. ps. cxxxi. De fructu ventris tui ponā sup sedē tuā. (Ait illis. Quomō ergo dauid in spiritu).i.spūsancto inspiratus (vocat eū dn̄m dicēs) in. ps. cix. (Dixit dn̄s dn̄o meo).i.filio suo (sede a dextris meis).i.in eq̄litate mea fm q deus. vel in potioribus bonis pre oībus creaturis (donec ponā inimicos tuos scabellū pedum tuorum) Ly. istud aplebit in iudicio q̄ndo oia perfecte subijciētur ihū xpo (Si aūt dauid vocat eum dn̄m suū: quomō filius eius est) Glo:. Est em xps filius dauid et etiā dn̄s dauid. filius dauid fuit scdm carnē et dn̄s dauid scdm deitatē. Et sic restat q xps est deus et homo (et nemo potuit ei respōdere vbum) nō immerito cū seruo xpi.s.scto stephano disputātibus iudeis et phariseis nō poterāt resistere nec cōtradicere spiritui qui in eo loquebatur. multo minus xpo q̄ est fons sapiētie et gratie (nec ausus fuit q̄s quā ex illa die eū amplius interrogare) ppter timorē similis confutatiōis. Unde Jere. Confutati sermonibus vltra nō interrogāt. Ex his ostendit q nō ex desiderio discēdi s3 ex malicia tētandi eū interrogabāt. Circa presens euāgeliū vbi dicit Diliges proximū tuū sicut teipm. dicit Hugo de prato. q ordo charitatis est vt de9 sup oia diligat. Scdo anima ppria. Tertio anima proximi et magis q̄ vita ppria. Unde hic q̄ritur. vtrū mori pro salute proximi sit de necessitate salutis. Respōdet Hugo de prato q mori pro proximo est perfectae charitatis q̄ nō requirit de necessitate salutis: sed solū est in viris perfectis. hoc multi doctores tenēt. Unde Hugo. No tenemur ita pfectā habere charitatē sicut xps habuit: nec osilia q̄ xps obseruauit tenemur obseruare. sed hoc est maius et perfectius qd vnus alteri possit facere. s. mori pro ipso Unde Johis xv. Maiorē charitatē nemo habet q̄ vt animā suam ponat quis pro amicis suis. Un̄ Augusti. perfecta ista charitas est vt paratus sit quis mori pro fratribus suis. etc.

¶ Dñica. xix. post octa. pēthe Euāge. Scdm Math. ix. ca.

In illo tpe Ascēdens ihus in nauiculā: transfretauit ⁊ venit ī ciuitatē suā. Et ecce offerebant ei paraliticū iacentem in lecto. Vidēs autem ihs fidem illorū: dixit paralitico. Confide fili: remittūtur tibi peccata tua. Et ecce quidā de scribis dixerūt intra se Hic blasphemat. Et cum vidisset ihus cogitationes eorū: dixit eis Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris. Quid est facilius dicere: dimittūtur tibi peccata tua: an dicere: surge ⁊ ambula. Ut autē sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata. Tunc ait paralitico. Surge: tolle lectum tuū ⁊ vade in domū tuā. Et surrexit ⁊ abijt in domū suā. Videntes autē turbe: timuerūt. ⁊ glorificauerūt deū: qui dedit potestatem talē hominibus. ¶ Postilla.

¶ Ascendēs ihs in nauiculā. ⁊c. Mathei. ix. Luce. v. Hoc signū fecit dñs ihesus anno eius. xxxi. xij. Kl. Septēbris. feria quinta. luna. xxiiij. inditiōe quarta. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Matheus q̄ xpo veniente in regionē gerasenoꝝ: occurrit ei homo habēs multos spiritus immūdos Qui sepius ꝓpedibus ⁊ cathenis vinctus: disrupit cathenas: ⁊ compedes cōminuit. ⁊ nemo potuit eū domare. Et semper nocte ac die in monumētis ⁊ montibus erat clamans ⁊ concidēs se lapidibus. Videns autē ihesus a longe: cucurrit ⁊ adorauit eum. Et interrogabat eum ihesus. Quod tibi nomē est. Et dixit ei. Legio michi nomē est: quia multi sumus. Erat ibi circa montem grex porcoꝝ magnus pascens in agris: ⁊ deprecabātur eum spiritus dicētes. Si eijcis nos dicimitte nos in porcos vt introeamus in eos. Et cōcessit eis ihesus

statim. Et exeũtes spiritus immũ-
di: introierunt in porcos. Et mag
no impetu grex ꝑcipitatus est in
mare ad duo milia porcoꝝ: ⁊ suf-
focati sunt in mari. Pastores autẽ
fugerunt ⁊ nũciauerunt in ciuita-
tem ⁊ in agros. Et egressi sunt vi
dere quid esset facti. Et viderũt eũ
qui a demonio vexabatur sedentẽ
vestitũ ⁊ sane mentis. Et rogabãt
ihesum vt transiret a finibus eoꝝ
(Et ascẽdens ihesus in naviculã)
Lyra. vt per nauigiũ de terra gera
senoꝝ rediret in galileã vnde illuc
venerat (Et venit in ciuitatem su-
am) scꝫ capharnaũ: que fuit me-
tropolis galilee. Et dicitur ciuitas
sua: quia frequẽter ibi habitabat
Et in principio predicationis sue
multa miracula ibi fecit. Sicut ⁊
bethleem fuit sua: quia in ea nasci
elegit. Et etiaꝫ nazareth sua: quia
in ea annũciatus est ⁊ nutritus fu
it (Et ecce offerebãt ei paraliticũ)
Modus autẽ offerendi describitur
Marci. ij. quia nõ potẽtes intrare
ad xpi presentiã propter turbã cir
cunstãtem de tecto domus submi
serũt eum in lecto. ⁊ hoc fuit mag
nũ signũ fidei ipsoꝝ. Propter qđ
sequitur. (Uidens aũt ihs fidem il-
loꝝ) Lyra. scilꝫ paralitici ⁊ offeren
tiũ (Ait paralitico. Confide fili: re
mittũtur tibi peccata tua) Ly. ad
modũ boni medici qui primo re-
mouet causam morbi: ⁊ tũc post-
modũ intendit curationi. Infirmi
tas autem hec fuit inflicta parali-
tico propter peccatũ. Et ideo xps

primo remouet causam dicẽs (Re
mittũtur tibi peccata tua) Ad ma
iorem predictoꝝ intelligentiã Sci
endũ ꝙ infirmitas corporalis in-
fligitur alicui a deo multis de cau-
sis. Primo propter probationem
patiẽtie. sicut in Job ⁊ Thobia ex-
cecato. vnde Thobie. ij. Hanc tẽp
tationẽ ideo permisit deus euenire
illi: vt posteris daretur exemplũ
patiẽtie eius. Secũdo propter hu
miliationẽ alicuius ne in superbi
am eleuetur. sicut in Paulo aplo.
vt patet. ij. Corinthi. xij. Ne ma-
gnitudo reuelationũ extollat me:
datus est michi stimulus carnis
mee angelus sathane qui me cola
phizet. Tertio ad gloriã dei mani-
festandã. sicut de ceco nato dicitur.
Johãnis. ix. Neqꝫ hic peccauit ne
qꝫ parentes eius. scꝫ vt cecus nas
ceretur: sed vt manifestarẽtur ope
ra dei in illo. Quarto infligitur pro
pter peccati cõmissi purgationeꝫ.
sicut patet in Maria sorore moysi
murmurãte cõtra moysen: que fu
it facta propter hoc ad tẽpus le-
prosa: ⁊ in paralitico isto de quo
fit mentio in euãgelio hodierno.
Quinto ꝓpter punitionẽ pecca-
toꝝ: sic ꝙ deus incipit pctõrem in
hoc mũdo punire vt in eternũ pu
niatur. vt patet in Anthiocho in ve
teri testamẽto. ⁊ etiã in Herode in
nouo testamẽto: quos ambos di
uina vltio tali morbo percussit.
vt putrescerẽt ⁊ viscera ẽ ipis flu
erẽt. q̇ morte mirabili mortui sũt:
⁊ in presenti incipit eoꝝ infernus ⁊

durabit imperpetuū. Jere. xvij. du
plici contritione cōtere eos dn̄e.
(Et ecce quidā de scribis).i. legis-
peritie (dicebāt intra se) idest co-
gitabāt: quia verbis hec exprime
re nō audebāt propter populum
(hic blasphemat) idest qd dei est
sibi vsurpat. Blasphemare est cre
ature attribuere illud qd est pro-
priū dei. dimittere autē peccata so
li deo cōuenit. per hoc igit qꝫ xp̄o
blasphemiā imponebāt qꝛ pecca
ta dimittebat pꝫ: qꝫ negabāt xp̄m
esse deū: dicētes ipsum esse puruꝫ
hominē. (Et cū vidisset ihs cogita
tiones eorꝫ) supple iniquas quas
habebāt ɔtra eū imponebāt sibi
blasphemiā dixit (vt quid cogita-
tis mala in cordibus vestris) ꝛ in
hoc ostēdit xp̄s se esse deū. Unde
Chriso. Solius dei est cognoscere
cogitatiōes hominū (Quid est fa
cilius dicere: dimittūtur tibi pec-
cata tua).i. solo verbo efficere vt
dimittātur tibi peccata tua (an di
cere surge ꝛ ambula).i. in verbo
efficere vt aliquis paraliticus sur
gat sanus ꝛ ambulet. (Ut aūt scia
tis vos) pharisei (quia filiꝰ homi
nis) idest virginis (habet ptātem
dimittēdi peccata in terra) Lr. vt
deus: nō vt purus homo (tūc ait
paralitico. Surge tolle lectū tuū ꝛ
vade in domū tuā. Qui statim sur
rexit) ad imperiū ihu xp̄i (ꝛ abijt
ī domū suā) Lr. in signū perfecte
curatiōis (Uidētes aūt turbe) scꝫ
miraculū factum in paralitico (ti
muerūt) Lr. imponere blasphemi
am (ꝛ glorificauerūt deū qui de-
dit potestatē taleꝫ).i. xp̄m qui est
virtus dei patris (hominibus) id ē
ad salutē hominū. Unde circa pre
sens euāgeliū vbi dicitur. Dimit-
tūtur tibi peccata tua. Notandū.
qꝫ Hugo de prata dicit qꝫ deus mi
sericorditer recipit peccatores. de
hoc habemus exemplū in multis
Nam petrus cum iuramēto nega
uit xp̄m ꝛ postea fleuit: ꝛ xp̄s mi-
sericorditer sibi indulsit: ꝛ ī gradū
pristinū eū restituit. vt patet Joh
xxi. Pasce oues meas. Item Maria
magdalena cū multis fornicata ē:
ꝛ postea accessit cum verecūdia ꝛ
magna cōtritione ꝛ fide ad xp̄m ꝛ
saluata est. vt patet Luce. vij. Fi-
des tua te saluā fecit. Itē paulus
apostolus persecutus est ecclesiā
dei ꝛ Stephanū iuuit lapidare: ꝛ
postea dixit. Dn̄e quid me vis fa-
cere. Actuū. ix. Et postmodū fac-
tus est doctor gentiū ꝛ lumen ec-
clesie. Itē latro in cruce antea mul
ta latrocinia ꝛ scelera ɔmisit. ꝛ po
stea dixit. Memēto mei dn̄e veneris
in regnū tuū. Luce. xxiij. Et xp̄us
plus ei dedit quā petiuit. Hodie ī
qnit mecū eris in paradiso. Cha-
rissimi imitemur istos ꝛ nō simꝰ
sicut iudas qui de dei misericordia
desperauit ꝛ laqueo se suspēdit. vt
habet Mathei. xxvij. In quo deū
grauius offendit qꝫ qꝫ xp̄m p tri-
ginta denarijs vendidit. Unde de
hoc dicitur in decretis. Judas ma-
gis peccauit desperādo qꝫ xp̄ꝫ tra
dendo. xxiij. q. iij. Sed non licet.

Non etiā sicut caym qui ait. Ma/
ior est iniquitas mea q̄ʒ vt veniaʒ
merear. Gene℈.iiij. Unde Bernar
dus. Mentiris caym: maior est dei
pietas q̄ʒ queuis iniquitas. Seq̄/
tur in euāgelio. Quidā de scribis
dixerūt intra se. Hic blasphemat.
Unde Notandū: ꝙ tribus modis
blasphematur deus. Primo dum
quid attribuitur deo vel imputat
ei quod sibi non cōuenit: vt ꝙ sit
malus. iniustus. maledictus. ⁊c.
Secūdo cum quis remouet a deo
quod ei conuenit: dicendo ꝙ non
sit om̄ipotēs. misericors. ⁊ iustus.
⁊ cetera talia. Tertio cum quis si/
bi ipi attribuit quod est propriū
dei. scilicet peccata dimittere ⁊ cu
rare. Et isto tertio modo dicebāt
isti ꝙ xp̄us blasphemabat: quia
quod erat propriū dei. scilicet pec
cata dimittere: sibi attribuebat di
cens. Dimittuntur tibi peccata
tua. Hec ille.

¶ Dn̄ica vicesima. post octa
uas penthecostes. Euāgeliū.
Scd̄m Matheū. xxij. caplo.

In illo tp̄e. Lo/
quebatur ih̄us
cū discipulis su/
is in parabolis:
dicēs. Simile ē
regnū celorū homini regi qui
fecit nuptias filio suo. Et mi/
sit seruos suos vocare inuita/
tos ad nuptias: ⁊ nolebāt ve/
nire. Iterū misit alios seruos
dicēs. Dicite īuitatis: ecce prā
diū meū paraui. Thauri mei
⁊ altilia occisa sunt ⁊ om̄ia pa
rata: venite ad nuptias. Illi
autē neglexerūt ⁊ abierūt. ali/
us in villā suā: alius vero ad
negotiationē suā. Reliqui ve
ro tenuerūt seruos eius: ⁊ con/
tumelia affectos occiderunt.
Rex autē cum audisset iratus
est. Et missis exercitibus suis
pdidit homicidas illos: ⁊ ciui
tatē illorū succendit. Tunc ait
seruis suis. Nuptie quidē pa/
rate sunt: sed qui inuitati erāt
non fuerūt digni. Ite ergo ad
exitus viarū: ⁊ quoscūqʒ inue
neritis vocate ad nuptias. Et

egressi serui eius in vias: congregauerũt oẽs quos inuenerũt ꝛ bonos ꝛ malos: ꝛ imple te sunt nuptie discũbentiũ. Intrauit autem rex vt videret discũbentes: ꝛ vidit ibi hominẽ nõ vestitũ veste nuptiali: ꝛ ait illi. Amice: quomodo huc intrasti nõ habens vestem nuptialẽ. At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris. ligatis manibus ꝛ pedibus eius mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus ꝛ stridor dentium. Multi enim sunt vocati: pauci vero electi.

¶ Postilla.

¶ Simile factũ est regnũ celoꝝ. ꝛc. Mathei. xxij. Luce. xiiij. Hanc historiã dixit dñs ãno eius xxxiij. xi. kl. Aprilis. feria. iij. luna xij. indictione. vi. Ante initiũ illi⁹ euangelij scribit sanctus Mathe⁹ in precedenti capitulo. q̄ xp̄s dixit principibus sacerdotũ ꝛ senioribus iudeoꝝ. Quid vobis videtur. Homo quidam habuit duos filios: ꝛ accedens ad primũ dixit. Fili vade hodie in vineam meã. Ille autẽ respondẽs ait. Nolo. Postea penitentia motus abijt. Accedẽs aũt ad alteꝝ dixit similiter. Et ille, respondens ait. Eo dñe: ꝛ nõ iuit. Quis ex duobus fecit voluntatem patris. Dicunt ei: primus. Dicit illis iesus. Amen dico vobis: quia publicani ꝛ meretrices precedent vos in regno dei. Uenit enim ad vos Johãnes in via iusticie ꝛ nõ credidistis ei. ꝛ publicani ꝛ meretrices crediderũt ei. Uos autẽ videntes nec penitentiã habuistis postea vt crederetis ei. ꝛc. Tunc postmodũ sequitur euãgeliũ hodiernũ. (Simile factũ est regnũ celoꝝ) Lyra. idest status ecclesie militantis) homini regi qui fecit nuptias filio suo) Tunc eñ deus pater fecit nuptias filio suo quãdo naturam humanã copulauit diuine in vno supposito. Que quidẽ nuptie celebrate sunt in vtero virginali: de quo xp̄s exijt tanq̄ sponsus procedẽs de thalamo suo. (ꝛ misit seruos suos) Gorra. id est prophetas precedẽtes (vocare inuitatos) idest iudeos (ad nuptias) id est ad finẽ incarnatiõis xp̄i promissaꝫ in patriarchis figuratiue in lege predictã: in prophetis pronũciatã. (ꝛ nolebant venire.) credẽdo scripturis: quia nolebãt verbis prophetaꝝ credere ꝛ obedire (Iteꝝ misit alios seruos) idest apostolos: quos misit in omnẽ ciuitatẽ ꝛ locũ quo ipse venturus erat. vt habetur Luce. x. (dicẽs Dicite inuitatis: ecce prandiũ meum paraui) Lyra. videlicet sacramẽta ecclesie ꝛ doctrinã fidei ꝛ sacre scripture ex quibus reficitur anima. ꝛ potissime in sacramento eucha-

ristie: in quo datur nob caro xpi in cibum ⁊ sanguis eius in potū. (Thauri mei). i. patres veteris testamēti (⁊ altilia) id est patres noui testamenti pinguedine charitatis saginati. (occisa sunt: ⁊ omnia parata) scilicet quicquid requiritur ad salutem hominū locus. cibus ⁊ vestes. (venite ad nuptias) credendo: diligēdo: operando. (Illi autē neglexerunt) quia nō timuerunt dominū. Qui eīn timet deū nichil negligit. ¶ Unde hic queritur vtrū negligentia sit peccatum mortale. Respondeo scdm sanctū Thomā de aquino. ꝙ negligentia si prouenit ex quadā remissiōe voluntatis: vt nō percipiant ea que debent: si omittant que sunt de necessitate salutis: siue sit actus: siue sit circunstantia erit peccatū mortale. vel si voluntas sit in tantū remissa: vt totaliter a dei charitate deficiat. talis etiā negligentia est peccatū mortale. ⁊ hoc precipue quādo sequitur ex contēptu. omissio vero circa ea que nō sunt de necessitate salutis ob defectu feruoris nō est mortale sed veniale peccatū (⁊ abierūt alius in villā suā) idest ad laborē ⁊ occupatiouē corporalē circa terrenaꝝ rerū acquisitionē. (alius ad negotiationē suam) per negotiationē intelligitur nimia occupatio mētalis circa tēporalia impediens diuina. (Reliq vero tenuerūt seruos eius: ⁊ cōtumelia effectos occiderūt) scꝫ post

ascensionē xpi iudei flagellauerūt apostolos omēs simul. ⁊ postmodū Stephanū lapidauerūt. Actuū vij. Et Jacobū fratrē Johānis occiderūt. Actuū. xij. (Rex aūt cū audisset iratus est: ⁊ iussit exercitib⁹ suis) Ly. s. exercitū romanoꝝ sub principibus Tyto ⁊ Uespasiano: qui ex diuina ordinatione venerūt cōtra iherusalē quadragesimosecūdo anno post xpi passionē (perdidit homicidas illos) quia in vltionē sanguinis xpi ⁊ suoꝝ discipulorū ab exercitu romanoꝝ sunt trucidati ⁊ captiuati de iudeis vsqꝫ ad decies centū milia. Ut dicit Josephus in libro de iudayco bello (⁊ ciuitatem illoꝝ succēdit) quia tūc iherusalem succensa est ⁊ templū in ea. (Tunc ait rex seruis suis) ⁊ se quacibus eoꝝ per diuinā reuelatiōnē. (Nuptie quidē parate sunt) sacramentū incarnatiōis paratum est. vt natiuitas. pdicatio. passio xpi. ⁊ introitus agni apertus est p passionē xpi q̄ ante clausus fuit. (sꝫ qui inuitati fuerāt) s. iudei (nō fuerūt digni) Ly. pꝑter suā incredulitatē (Ite ergo ad exit⁹ viaꝝ). i. ad gentes que nō erāt in via mandatoꝝ dei ⁊ sine lege viuētes: ⁊ legem ignorātes. Ad illas eīn gētes iuerūt apli iudeis nolentib⁹ fidem xpianā recipere: sicut habet Act. xiij. dicentibus paulo ⁊ Barnaba ad iudeos. Uob oportebat pmo loqui verbū dei: sꝫ quoniā repellitis illud ⁊ indignos vos iudica-

tis eterne vite. ecce cõuertimur ad gentes: sic enim precepit nob deus. (et quoscũqz inueneritis vocate ad nuptias) quia nullus volẽs fidem catholicã recipere repellendus est (Et egressi serui eius). s. de iudea. (in vias) idest in terras gentilium (congregauerũt oẽs quoscũqz inuenerũt bonos et malos) Ly. qr in ecclesia militãte admixti sunt boni cũ malis. (et implete sunt nuptie discũbentiũ) Ly. qr fides catholica diffusa est per orbẽ vniuersũ (Intrauit aũt rex vt videret discũbentes) Ly. Intrat aũt xps dupliciter. Primo specialiter i morte cuiuslibet hois. Secũdo generaliter intrabit in iudicio futuro discernẽdo merita et demerita cuiuslibet hominis (et vidit ibi hominẽ non vestitũ veste nuptiali). i. habentẽ fidẽ sine charitate. Nã vestis nuptialis ẽ charitas que diuidit inter filios regni et perditionis. vt dicit Augustinus. (et ait illi Amice) Lyra. Uocat aũt peccator amicus propter naturã quã deus creauit que bona est: et que ad imaginẽ dei facta est (quomõ huc intrasti) id est sacramẽta ecclesie suscipiẽdo: fidẽ. ecclesie cõfitendo (nõ habẽs vestem nuptialẽ). scz. in charitate et bona opera. Unde Hiero. Uestis nuptialis sunt decem precepta q̃ includuntur in charitate dei et proximi (At ille obmutuit) Ly. quia in extremo iudicio propria arguẽte consciẽtia homo peccator conuincitur et mutus efficitur (Tunc dixit rex ministris) Ly. idest angelis executorib⁹ diuine iusticie (ligatis manibus et pedibus) Lyra. quia post mortẽ nõ potest peccator bonũ operari: nec ad salutem reuerti (mittite eũ in tenebras exteriores) peccator in hac vita est in tenebris interiorib⁹: quia adhuc est in spe venie. In inferno autem erit in tenebris exterioribus: quia erit extra ambitum diuine misericordie et sine omni spe eterne glorie. vnde Beda. In inferno nulla ẽ redẽptio: nec dolorum mitigatio (ibi erit fletus) Gor. ex vehemẽtia ardoris (et stridor dentiũ) ex vehementia frigoris. vt pz Iob. xxiiij. Trãsibũt ab aquis niuiũ in calorem nimiũ (Multi enim sunt vocati) Lyra. ad fidẽ catholicã (pauci vero electi) ad gloriã. ¶ Circa presens euãgeliũ vbi dicitur. Simile est regnũ celorum Hugo de prato dicit. id est ecclesia presens. quia sicut deus habitat in celis per gloriam: ita habitat in presenti ecclesia in sacramẽto eucharistie. vt patet. Mathei. xxviij. Ecce ego vobiscum sum omibus diebus vsqz ad consummationẽ seculi. Item sicut in celo sunt quedã corpora magis et minus clara: et vnũ illuminat aliud. et quidã sunt illuminãtes: et q̃dã illũinati: et quidã magis lucent et q̃dã min⁹. vt pz. Dani. xij. Qui aũt docti fuerint fulgebunt quasi splẽdor firmamẽti. ecce minus lu

centes. Et q ad iusticiam erudiunt multos quasi stelle in perpetuas eternitates. ecce magis lucētes. Se quit. Domini regi. Xps eni ē verus rex: ꝛ potēs rex in oib⁹: ꝛ oēs reges excedit. q: regnat in celo: in mūdo: ꝛ in inferno. ad Phl. ij. Donauit illi nomē qd ē sup oē nomē vt in noie iesu oē genu flectat: celestiū: terrestriu: ꝛ infernoꝝ. In celo eni regnat p totalē ꝛ vniuersalē beatorū subiectionē. q: ei oēs sancti ꝛ angeli ad nutum obediūt ꝛ ei in oibus subijciunt. qd etiaꝫ quotidie petimus in nobis fieri. di. fiat volūtas tua sicut in celo ꝛ in terra. vt pꝫ Math. vj. Regnat eni in celo per sue glie ostēsioneꝫ ꝛ beatā visionē. q: ibi ei⁹ maiestas ꝛ glia demōstrat. Un in ps. Ostēde nobis faciē tuā ꝛ salui erim⁹. Un Fulgētius. Dei faciē si oēs in carcere inferni inclusi viderēt: nullaꝫ penā: nullū dolorē: nullā tristiciā qꝫ sentirēt. Itē rex nr̄ iesus xps regnat in mundo per patientiā ꝛ misericordiā. Nā in magna patiētia ꝛ misericordia regnat sup peccatores. Patiēter eni expectat eos vt cōuertāt: ꝛ misericorditer recipit eos si conuertant. vt pꝫ Isa. xxx. Propterea expectat dn̄s vt misereatur nr̄i. Unde etiā Iere. iij. Tu aūt fornicata es cū amatorib⁹ multis tamē reuertere ad me ꝛ ego suscipiā te. Sꝫ multi miseri pctōres penitētiā ꝛ misericordiā ei⁹ cōtēnūt: ꝛ coipo magis peccant. Un Eccl. viij. Quia nō cito profert cōtra malos sentētia. filij hoīum absqꝫ vllo timore pꝑetrant mala. Item super iustos regnat in magnificis gratijs spiritualiter habitās in eis ꝛ ipsos dirigēs ꝛ protegēs ꝛ gubernans. Ipi eni sunt templū dei spirituale: ꝛ spūssanctus habitans in eis. vt dicitur. j. Corinth. iij. tēplū dei sāctū ē: qd estis vos. Ipi etiā sunt regnū dei q pro honore dei ꝛ propria salute quotidie certāt cōtra diabolum: mundū: ꝛ propriaꝫ carnē. Et de illis hostibus triumphant. Unde Math. xj. Regnū celoruꝫ vim patitur ꝛ violenti idest cum violentia preliantes rapiunt illud. Item in inferno regnat per iusticie executionē. quia effectum iusticie. s. punitionē ꝛ vindictā in dānatos ibi exercet. vt pꝫ Deutro. xxxiij. Reddam vltionē hostibus Unde ex hoc sequit ꝙ in inferno cognoscent impij xpm esse regem oipotentē: qui hic noluerūt eum cognoscere regē misericordē. Sequitur hic. Ligatis manib⁹ ꝛ pedibus. Ubi notandū ꝙ peccator strictius ligatur ꝙ animalia ligantur. Nam ligatur memoria ne recolat beneficia dei. ligatur voluntas ne desideret verba bona. ligatur cor ne penas inferni ꝛ morteꝫ cogitet. ꝛ mala que incurrit in statu peccati manens. Et simile ē de omnib⁹ potētijs anime interius ꝛ exterius: que omnes fortiter alligantur. ꝛ sicut peccator fuit liga

tus in culpa: sic digne erit ligatus in pena &c.

¶ Dñica. xxi. post octa. penthe. euang. scdm Ioh. iiij.

In illo tpe Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur capharnaum. Hic cũ audisset quia iesus adueniret a iudea i galileam abiit ad eum: & rogabat eũ vt descederet & sanaret filiũ eius. incipiebat enĩ mori. Dixit ergo ihus ad eũ. nisi signa & pdigia videritis nõ creditis. Dixit ad eũ regulus. Dñe descẽde priusq̃ moriatur filius meus. Dicit ei iesus vade filius tuus viuit. Credidit hõ sermoni quẽ dixit ei iesus & ibat. Iam aũt descendente serui occurrerũt ei. & nunciauerunt dicentes: quia filius eius viueret. Interrogabat ãt horã ab eis in qua melius habuerat. & dixerũt ei. q: heri hora septima reliquit eũ febris. Cognouit ergo pater q: illa hora erat in qua dixit ei iesus: filius tuus viuit. Et credidit ipse & domus eius tota.

¶ Postilla.

¶ Erat quidã regulus. Ioh. iiij. Math. viij. Luce. vij. Miraculũ hoc fecit xps anno eius. xxxj. vj kl. Nouẽbris. fe. ij. luna. xix. indictiõe. v. Añ initiũ illius euãge. scribit sctũs ioh. in eodẽ. c. quõ xpus sedẽs loquebat mulieri. postmodũ exierũt samaritani de ciuitate & rogauerunt eum vt ibi maneret. & mãsit ibi per duos dies. & multi ex samaritanorũ ciuitate crediderunt in eũ. d. q: hic ẽ vere saluator mũdi. Et post duos dies exiit inde & abiit in galileã. Ipe eni iesus testimoniũ phibuit: q: ppheta in sua patria honorẽ non hẽt. Cũ ergo venisset in galileã acceperũt eũ galilei cum oĩa vidissent que fecerat hierosolymis i die festo. Uenit ergo iesus iterũ in chana galilee vbi fecit ex aqua vinũ. (Et quidam re

gulus).Ly.nõ accipit hic regul⁹ pro paruo.rege vt videt nomen sonare.quia romani volentes frãgere iudeorũ superbiã abstulerũt ab eis regiã dignitatẽ:regnũ iudee in quattuor tetrarchias diuidẽtes pcauere volentes eorũ rebellionẽ vnde pro illo tpe nullus rex erat in iudea. Dicit ergo iste regulus qꝫ erat officialis impatoris deputatus ad custodiã galilee.propter qđ manebat in capharnuꝫ q̃ erat metropolis illius terre.⁊ distat tribus dietis a hierusalẽ. Notanduꝫ ꝙ sicut dicit Tho. Iste regul⁹ iter fuit miraculo facto in nuptijs qñ xp̃s aquã in vinũ mutauit:qꝫ tũc credidit:sed tñ xp̃i diuinitatẽ non pfecte agnouit. ⁊ ad hoc innuẽdũ euãgelista illud miraculũ rememorat.d. Uenit iterũ ih̃s in chana galilee vbi vinũ ex aqua fecit(⁊ erat quidã regul⁹ cui⁹ filius ĩfirmabat capharnaũ)Ly.⁊licet esset gẽtilis visis ⁊ auditis miraclis xp̃i sperauit ab eo sanitatẽ impetrare filio suo.ideo sequit(hic cũ audisset) per famã que pcurrebat aduentũ eius in oẽm regionẽ galilee. (quia iesus veniret a iudea in galileam: abijt ad eum ⁊ rogabat eum)instãter ⁊ humiliter flexis genibus:cõplosis manibus profusis lachrymis.(vt descenderet)quia capharnaũ erat in valle sita respectu chana galilee in qua erat xp̃us.(⁊ sanaret filium eius.incipiebat enim mori).idest signa vicine mortis in eo apparebant euidenter. Dixit ergo ihesus ad eum.nisi signa et prodigia videritis non creditis). nõ enim reprehendit eum de petitione salutis filij sui:sed de defectu fidei:quia nõ credidit plene: sꝫ semiplene. Credidit eni in xp̃o esse virtutem.f.ad sanandũ filium:sed non credidit in eo esse diuinitatem per quam est vbiqꝫ:⁊ vbiqꝫ potest sanare. vnde fides fuit quãdo petijt salutẽ. sed defectus fidei quãdo requirebãt p̃sẽtiã xp̃i corporalem. Ex quo patet ꝙ non credidit xp̃m esse verum deum.quia si credidisset ꝙ deus vbiqꝫ p̃sens esset per p̃sentiã maiestatis sue non dixisset descẽde: sed dixisset cũ centurione.dic verbo ⁊ sanabitur puer meus.(Dixit aũt ad eum regulus.Dñe descende priusꝗ̃ moriatur filius meus). Thomas. Manifestat igitur regul⁹ hic incredulitateꝫ suã:rogat eni vt descendat priusꝗ̃ filius eius moriat. quasi xp̃s posset sanare infirmũ: sed nõ suscitare defunctũ. Lyra. Uerũtamen qꝫ ex deuotione repetit petionem suam dicens.dñe descende ideo exauditur a xp̃o. vnde sequitur.(Dixit ei ihesus.vade)letus in domuꝫ tuam.(quia filius tuus viuit)idest perfecte sanitati restitut⁹ est de ianuis mortis.quia incipiebat mori. Unde Chrisosto. xp̃us ad domum reguli ire noluit:sꝫ absens sanauit filiũ eius:vt per hoc magis declararet diuinitatẽ suã. ⁊ sic regulũ illuminaret ad verã fidẽ (Credidit hõ ꝓmõi quẽ dixit ei ih̃s

⁊ibat). Lyra. Quia fides requiritur ad obtinendum dei beneficia (Iam autē eo descendēte serui occurrerunt ei: ⁊ nunciauerunt: dicētes quia filius eius viueret) scilicet congaudendo ipi. (Interrogauit autē horam ab eis in qua melius habuerat) hoc fecit ad certificationem miraculi respectu sui. ⁊ etiam vt serui ⁊ astantes agnoscerēt virtutem xpi. (⁊ dixerunt ei. Quia heri hora septima reliquit eū febris) Unde Chrisostom⁹. Repente dimisit eum febris totaliter: vt appareret non esse naturalis conualescentia. Ex hoc etiam famulos ipius reguli suscitauit ad fidem. q2 subito viderunt eum conualuisse quod natura facere non poterat. (Cognouit ergo pater: quia illa hora erat in qua dixit ei ihesus: filius tuus viuit) referens verbum suum ad verbum christi ⁊ horam imperantis ad horam recepte sanitatis. (⁊ credit ipse ⁊ domus ei⁹ tota). Lyra. Ad hoc enim factum est illud miraculum: vt iste regulus gentilis cum familia sua crederet in christū. Thomas. Christus non solum sanauit filiuz reguli ab infirmitate: sed ipsum regulum et totam eius familiam ab in fidelitate. quia credidit ipse ⁊ domus eius tota.

¶ Dominica. xxij. post octauas penthecostes Euangeliū scdm Matheum. xviij.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Simile est regnū celorū homini regi qui voluit rationē ponere cuz seruis suis. Et cū cepisset rōnem ponere oblatus ē ei vnus q̄ debebat decē milia talenta. Cū aūt non haberet vnde reddere: iussit eum dn̄s eius venūdari ⁊ vxorem eius: ⁊ filios: ⁊ oīa q̄ habebat ⁊ reddi. Procidens autem seruus ille rogabat eum: dicens. Patientiam habe in me ⁊ omnia reddam tibi. Misertus autē dn̄s serui illius dimisit eū: ⁊ dbitū dimisit ei. Egressus aūt seruus ille

inuenit vnum de conseruis suis qui debebat ei cētum denarios. ꝛ tenens suffocabat eum dicēs. Redde qđ debes. Et ꝓcidens cōseruus eius rogabat eum: dicens. Pacientiā habe in me ꝛ oīa reddam tibi. Ille aūt noluit: sed abijt ꝛ misit eū in carcerem donec redderet debitum. Videntes aūt conserui eius que fiebāt contristati sūt valde. ꝛ venerūt: ꝛ narrauerūt dn̄o suo oīa que facta fuerant Tunc vocauit illuȝ dn̄s suus ꝛ ait illi. Serue nequā: omne debitū dimisi tibi quoniā rogasti me. Nōne ergo oportuit ꝛ te misereri cōserui tui sicut ꝛ ego tui misertus sum. Et iratus dn̄s eius: tradidit eum tortoribus quousqȝ rederet vniuersuȝ debitū. Sic ꝛ pater meus celestis faciet vobis: si non remiseritis vnusquisqȝ fratri suo de cordibus vestris.

Postilla.

Simile est regnū celorū homini regi ꝛc. Mat. xviij. Historia huius euāgelij facta est anno xp̄i xxxij. vj. kl. Septēbris. luna. xii. feria. v. indictione. v. Ante initiū illiꝰ euāgelij dixit petrꝰ ad iesum. Dn̄e quotiēs peccabit in me frater meus ꝛ dimittā ei: vsqȝ septies. Dixit illi iesus. Nō dico tibi vsqȝ septies: sed vsqȝ septuagies septies. (idō assimilatū est regnū celorū) Lyra. idest status ecclesie militantis (homini regi). i. xp̄o q̇ ē verꝰ hō ꝛ verꝰ deus: rex regū ꝛ dn̄s dn̄inantiū. (q̄ voluit rōnē ponere cū seruis suis) idest rōnē exigere de factis hūanis (Et cū cepisset rōnē ponere oblatus est ei vnus qui debebat ei decem milia talenta) Ly. i. obligatꝰ ad magnā penā ꝓpter multa pctā (Cū aūt non hr̄et vnde redderet) Gor. i. cum viribꝰ suis satisfacere nō valeret. hō eni per se pōt ruere sed nō per se resurgere. (iussit eum dn̄s venundari). quantū ad aīam. (ꝛ vxorē) quantū ad corpus. (ꝛ filios) quantū ad opa. (ꝛ oia q̄ habebat) quātū ad tempalia. (ꝛ reddi) Nā ista oia venundanť: idest per pctm̄ mortale offerūť. (procidēs aūt seruus ille rogabat eū dicens. Patientiā habe in me) dando locū ꝛ tēpus pnie. (ꝛ oia reddaȝ tibi) ꝑ opa pnie satisfaciēdo iuxta posse. (misertꝰ aūt dn̄s serui illius) q2 misericors ꝛ miserator dn̄s. (dimisit eū) Gor. liberū a captiuitate culpe. (ꝛ debitū dimisit ei) Vn̄ Chris. Vide mi̅ricordiā dei. petierat dilationē ꝛ accepit oium pctōꝝ remissionē. (Egressus aūt seruus ille). s. a facie dn̄i sui per recidiuuȝ pcti. (inuenit vnū de cōseruis suis) Ly. idest de hoibus q̇ sunt serui dei cū ip̄o. (qui debebat ei centū denarios). i. modicū eū offendebat. quia

offēſa ī hoīez modica ē reſpectu of
fēſe ꝯmiſſe.i.deū(⁊ tenēſ ſuffocabat
eū)Ly.i.ſtrāgulabat.(dicēs. redde
ꝙ debes)Ly.oſtēdit auſteritas ī re
petendo vindictā ā ꝓximo.(⁊ pro
cidens ꝯſeruꝰ eius.Goꝛ.ideo de
buit miſereri qꝛ ꝓcidit.⁊ qꝛ ſeruꝰ
eiuſdē dei fuit.(rogauit eū:dicens
Pacientiā habe in me:⁊ oīa reddā
tibi).Ly.q.d.paratus ſum ſcdm
poſſibilitatē meā ſatiſfacere tibi.
(Jlle autē noluit:ſed abijt ⁊ miſit
eum in carcerē donec redderet de
bitum).Ly.in quo notat crudeli
tas in modo repetendi victaz).Ui
dentes aūt conſerui eius).Glo.in
terl.i.angeli qui referunt ad deuz
geſta hoīuz.vt pz Apoc.xxij.Cō
ſeruus tuus ⁊ fratrū tuoꝛū.(qui fi
ebant).oīa eni opera q̄ agimus ⁊
ſupplicia q̄ patimur videt.(Cōtri
ſtati ſunt valde).Glo.propter af
flictionē xpiani.Notandū ꝙ an
geli cōtriſtant ad culpā:⁊ letant
ad pniaz.vt pz Luce.xv.Gaudiū
eſt angelis dei ſup vno pctōꝛe pe
nitentiā ⁊c.(⁊ venerūt ⁊ narraue
runt dn̄o oīa q̄ facta fuerāt).ſ.q̄ri
moniā de perſecutoꝛibꝰ ꝓponēdā
(Tunc vocauit eū dn̄s ſuus).Ly.
Jſta vocatio fit ī moꝛte vbi de oī
bus reddemꝰ rōnē.)Serue nequā
oē debitū dimiſi tibi).Ly.i.ma
gnā offenſaz in me cōmiſſaz.(qm̄
rogaſti me.Nōne ergo opoꝛtuit
⁊ te miſereri conſerui tui).pua re
mittēdo.(ſicut ⁊ ego tui miſertꝰ ſū
(Et iratꝰ dn̄s eiꝰ tradidit eū toꝛtoꝛi
bus).Ly.i.demonibꝰ q̄ in hoc ex
ecutoꝛes ſunt diuine iuſticie.(do
nec redderet vniuerſum debituz).
Goꝛ.i.in ꝑpetuū.qꝛ ibi nō eſt lo
cus redēptiōis vel ſatiſfactionis:
ſed cōdēnatiōis.(Sic ⁊ pr̄ meꝰ ce
leſtis faciet vob̄ ſi nō dimiſeritis
vnuſq̄ſqz frī ſuo).Un̄ Hiero.foꝛ
midoloſa ſnīa ſi pua frī nō dimit
timꝰ:magna nob̄ a deo nō dimit
tunt.Un̄ Greg.cōſtat ex iā dictis
ꝙ ſi hoc qđ in nos delinq̄t ex coꝛ
de nō dimittimꝰ:illud a nobis per
pniaz dimiſſū fuiſſe nō gaudeamꝰ
(ex coꝛdibꝰ vr̄is)qꝛ nō ſufficit oꝛe
dimittere ſoluz:ſed ⁊ coꝛde.Unde
Hay.ſup Math.Nihil ꝓdeſt oꝛe
dimittere q̄ ſuat iracūdiā in mēte
Un̄ circa pn̄s euāg.vbi dr̄.Miſer
tus aūt dn̄s ſerui illiꝰ dimiſit eū:⁊
debitū dimiſit ei.q̄rit vtrū deꝰ ſit
magiſ miſericoꝛſ q̄ȝ iuſtꝰ vl̄ ecōuer
ſo.Rn̄det ꝙ deꝰ ſicut ē miſericoꝛs
ſic ⁊ iuſtꝰ:⁊ ecōuerſo.tn̄ miſicoꝛ
die effectus plus in nob̄ relucet q̄ȝ
iuſticie.Et iō qꝛ deus parcit in ſe
peccātibꝰ.⁊ miſicoꝛdia eiꝰ a ꝓge
nie in ꝓgenies.⁊ qꝛ effectꝰ miſeri
coꝛdie magis relucet q̄ȝ iuſticie:iō
deꝰ dr̄ nob̄ magis miſicoꝛs q̄ȝ iu
ſtus ⁊c.Nec miꝝ ſi deꝰ mō ſit mi
ſericoꝛs.Habet eni triplex foꝛuz.
Unū eſt in pn̄ti vita totiꝰ miſicoꝛ
die.qꝛ mō miſicoꝛdia audit cau
ſas:⁊ iuſticia facit ferias.Un̄ Jſa.
xvj.Preꝑabit in mīa ſoliū eiꝰ.Jō
oēs cauſas iuſticia mittit ad thro
nū gr̄e.Un̄ ad hebꝛe.iiij.Adeamꝰ
cum fiducia ad thronū gr̄e eiꝰ vt
mīa cōſeq̄mur.Aliud foꝛuz erit in

iudicio extremo: qd erit pure iusticie vbi iusticia audit causas et mia facit ferias: et ideo mia oes causas deinceps remittit ad soliu iusticie Un Isa. ix. Sup soliu dauid et sup regnu eius sedebit vt cofirmet illud. et corroboret in iudicio et iusticia amodo et vsqz i sepiternu. Tercium foru erit in purgatorio: qd est foru mixtu. qz ibi erit iusticia que pena infliget et mia q gloria dabit Un ps. lxxxviij. Misericordia et veritas pcedet facie tua. Et ibi existes dicere pot illud ps. c. Misericordiam et iudiciu catabo tibi dne. Et duo hec audiui qz ptas dei e. et tibi dne mia. qz tu reddes vnicuiqz iuxta opa sua et c. Seqt donec ercderet vniuersu debitu. Ubi notandu q dupl'r dicut pcta redire. Primo q no redeat qtu ad macula vl reatu s qtu ad igratitudine Qui eni p' acceptā remissione ad petin vadit grauius delin qt qz ingrat' tato bnficio existit. Et ita igratitudo pcti recidiuatis aggrauat q pena pcorum pteritor vr secu reducere. Un dr in decretis. Iteratio culpe iducit aggrauatione pene. ij. q. viij. bi q scdo dicut redir qtu ad pena sub stātialē. Sicut eni in celo e vn' denari'. i. vna btitudo substātialis: lz vn' magis altero pticipat. Un de hoc dicit apl's. Sicut stella differt a stella i claritate et c. Un etiā magr sniarum libro. iiij. dist in. xlix. dicit Electus ab electo differt in claritate mentis et corporis. Unde etiam Iohis. xiiij. In domo patris mei mansiones multe sut et c. Sicut in inferno est vna pena substantialis per modum damni: scilicet carēcia visionis diuine. alia per modu sensus: scilicet vermis et ignis. et vtraqz pena debetur pro quolibet peccato mortali: scilicet scdm pl' vel minus. Dicuntur ergo peccata redire: quia recidiuanti eadem pena debetur genere que prius: licet sit maior sicut dicit beat' Iacobus. ij. capi. Qui in vno offendit factus est oium reus.

Dnica. xxiij. post octa. penthe. euāg. scdm Math. xxij.

In illo tē. Abeuntes pharisei cōsiliu inierunt vt caperent ihesum in sermone. et mittunt ei discipulos suos cu herodianis dicētes. Magister

scimus quia verax es: ꝛ viam dei in veritate doces: ꝛ non est tibi cura de aliquo. nō eni respicis personā hominuꝫ. Dic ergo nobis quid tibi videtur licet censum dare cesari: an nō Cognita autē iesus nequicia eorum: dixit. Quid me temptatis ypocrite. Ostendite mihi nūmisma census. At illi obtulerunt ei denariuꝫ. Et ait illis iesus. Cuius est ymago hec ꝛ superscriptio. Dicunt ei: cesaris. Tunc ait illis. Reddite ergo que sunt cesaris cesari: ꝛ q̄ sunt dei deo.

Postilla.

¶ Abeuntes pharisei inierūt cōsiliū. Math. xxij. Marci. xij. Luce. xx. Hanc historiā dixit dn̄s āno eius. xxxiij. xij. kl. Aprilis. feria. iij luna. xij. inditione. vj. Ante initiuꝫ illius euangelij scribit sctūs Matheus in p̄cedēti capi. ꝙ xp̄s loq̄batur principib' iudeorū ꝛ phariseis, parabolā istaꝫ dicens. Homo paterfamilias plantauit vineam ꝛ locauit eam agricolis. Cū aūt tempus fructuū appropinquasset misit seruos suos ad agricolas vt acciperent fructus eius. Et agricole apprehensis seruis eius aliū ceciderunt: aliū occiderunt: aliū vero lapidauerunt. Nouissime misit ad eos filiū suū: dicēs. verebunt' forsitan filiū meū. Agricole vero apprehēsum euꝫ eiecerūt extra vineā ꝛ occiderūt. Et cū audissent principes sacerdotū parabolā istā cognouerūt quia de ipis diceret. Et q̄rentes eum tenere timuerunt turbas. q: sicut ꝓphetā eum habebant ꝛ relicto eo. (Abeuntes pharisei) Unde Chrisost. ab ipo xp̄o. (cōsiliuꝫ inierunt vt caperēt iesum in sermone. Ly. q: nō poterāt eū capere in malo ope. ꝛ q: facilius capit' hō in verbis q̄ꝫ in factis. (ꝛ mittunt ei discipulos suos) Ly. quasi hoies sibi incognitos scđꝫ estimationē eorū: vt corā ipis audacius loqueret' laxaret linguam ad aliq̄d dicendū vnde posset capi in verbis. (cum herodianis) Lyra Isti herodiani erant milites herodis qui interfecit Johānem baptistam. ꝛ venerat ad diē festū in hierusalē. q: ista questio fuit facta feria. iij. ante passionē xp̄i. Et de herode legit' ꝙ ipe erat ꝓtūc in hierusalē in die passionis xp̄i. q: venerat in hierusalē ꝓpter solēnitatem paschalē. Sic ergo milites herodis missi sunt cū discipulis phariseoꝝ: vt discipuli phariseoꝝ possent eum capere in sermone: ꝛ milites herodis statim caperent eum vt puniret' in corpe. Sic ergo pꝫ qualiter maliciose agebant cōtra eum sibi adulādo: vt facilius inducerent eum ad dicendū aliq̄d cōtra potestatē cesaris. (dicentes. Mag' scimus q: verax es: ꝛ viam dei in veritate doces). Lyra. scꝫ in sana

doctrina (z nō est tibi cura de ali quo: nō enim respicis personam hominū) quasi diceret: nō dimittis timore cuiuscūq hominis etiā imperatoris dicere veritatē. (Dic ergo nobis: quid tibi videtur. Licet censum dare cesari: an nō) Beda in omelia presentis euāgelij. Discussio erat in populo iudeorū. Alli qui dicebant illicitū esse iudeis q sibi recognoscerēt habere aliquē dnm in terris: sed solū deū qui est in celis. idcirco nō esse licitū dare censum cesari: q dant decimas vic timas z oblationes deo celi. Ecōtrario aūt alij asserebāt q esset dare licitū tributū romanis. quia p defensiōe patrie z terre militabāt: z ab hostibus z latronibus defendebant: z pacē inter homines conseruabāt. Hanc aūt questionē maliciose proponebāt xpo. Cogitauerūt enim intra se: aut responde bit pro nobis: aut pro cesare: aut omnino tacebit. Si respōdebit p nobis q nō debemus soluere tributū: tunc incurret indignationē cesaris: z statim milites herodis capient eū vt puniat. Si responde bit pro cesare q debemus soluere tributū: tunc incurrit indignationem populi. Si omnino tacebit: tunc dicemus quia veritatē timet dicere pp̄ter timorē hominū vel humanū. (Cognita aūt ihs nequicia eorū dixit. Quid me tēptatis ypocrite) Ly. quasi diceret. nō queritis veritatē adiscere: sed vobis me capere. (Ostendite michi numisma census). i. nūmū qui datur pro cē su annuo imperatori (At illi obtulerūt ei denariū) Ly. q2 iste nūm⁹ q̄ debebat pro annuo censu: a quo libet capitaneo dom⁹ valebat decē nūmos vsuales. z ideo vocabatur denarius. z erat argēteus. (Et ait illis ihs. Cui⁹ est imago hec z superscriptio) Ly. q2 imago cesaris erat impressa in illo z nomē ei⁹ in circuitu (Dicūt ei cesaris) Unde Hiero. Tyberij sub quo passus ē dñs (Tunc ait illis. Reddite q̄ sunt cesaris cesari) Goz. sicut tributū z pecunias per quas ɔfitemini vos vere subiectos esse illi (z que sunt dei deo). i. decimas. p̄micias. oblationes. atq victimas. Sic fecit ipse xp̄s qui reddidit tributa cesari pro se z p petro. z deo reddidit q̄ dei patris sunt: faciēs voluntatē eius semper.

¶ Dñica.xxiiij.post octa. pē the. Euāgel. Scōm math.ix.

IN illo tpe. Loquēte ihu ad turbas: ecce pnceps vnus accessit: ꝛ adorauit eū dicēs. Dñe filia mea modo defūcta est: sed veni impone manū tuā super eā ꝛ viuet. Et surgens ihs sequebatur eū ꝛ discipuli ei⁹. Et ecce mulier q̄ fluxum sanguinis patiebatur duodecim ānis: accessit retro ꝛ tetigit fimbriā vestimēti ei⁹. Dicebat aūt intra se. Si tetigero tantū vestimentū eius: salua ero. At ihs cōuersus ꝛ videns eā: dixit. cōfide filia: fides tua te saluā fecit Et salua facta est mulier ex illa hora. Et cum venisset ihs in domū principis ꝛ vidisset tibicines ꝛ turbam tumultuantē: dicebat. Recedite: non est eñ mortua puella: sed dormit: ꝛ deridebāt eū. Et cū eiecta esset turba intrauit ꝛ tenuit manū eius: ꝛ dixit. Puella surge. ꝛ surrexit puella. Et exiuit fama hec in vniuersam terram. ¶ Postilla.

¶ Loquēte ihu ad turbas. Math.ix. Marci.v. Luce.viij. Historia hui⁹ euāgelij facta est anno xpi.xxxi.iiij. Idus Nouēbris. feria iij. luna. vij. inditione. iiij. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit sanct⁹ Matheus in eodem caplo. ꝙ discipuli Iohis baptiste accesserūt ad ihesū dicētes. Quare nos ꝛ pharisei ieiunamus frequēter: discipuli autē tui nō ieiunant. Ait illis ihs. nūquid possunt filij sponsi q̄diu cū illis est spōsus lugure. Uenièt aūt dies cū ab eis auferet sponsus: ꝛ tunc ieiunabūt. Tunc sequit euāgeliū hodiernū. (Loquēte ihu ad turbas: ecce princeps vnus accessit) Lyra. q̄lis aūt fuerit princeps iste nō exprimitur hic: sed habet Marci. v. ꝛ Luce. viij. vbi dicit ꝙ erat pnceps synagoge noie Iair⁹ Iudei eñ habebāt tantū vnū templū vbi poterāt offerre ꝛ immolare. scz in ihrlm: sed in alis ciuitatibus ꝛ villis habebāt loca determinata in quibus cōueniebat populus ad orandū ꝛ ad audiendū vbū dei: ꝛ ad tractandū de his que ptinebāt ad comunē vtilitatē popli. Et ille qui preerat cui⁹ auctoritate cōgregatio fiebat dicebat pnceps synagoge. ꝛ talis erat iste q accessit ad ihm. (Et adorabat eū) humiliter. q: cecidit ad pedes ei⁹. scz faciēdo sibi reuerentiā debitā (dicēs Dñe filia mea modo defuncta est: sed veni impone manū tuā sup eā ꝛ viuet) Marci. v. dicit ꝙ dixit eā esse in extremis. Luce. viij. dicit ꝙ moriebat. Et hoc est vex quādo

pater ab ea recessit. sed anteq̄ ve-nit ad ihm mortua est. ppter qd̄ nūcij venerūt de domo q̄ dixerūt. Noli vexare magistrū: q: defūcta est filia tua: credentes q̄ xp̄us nō posset suscitare eā a mortuis: licet posset eā sanare (⁊ surgēs ihs seq-batur eū ⁊ discipuli ei⁹) Ly. pgēs ad domū ei⁹ ppter fidei sue meritū (Et ecce mulier q̄ sanguinis fluxū patiebat̄ duodeciz ānis) Lu. viij. dicit̄ q̄ i medicos erogauerat oēm substātiaz suā: nec ab vllo potuit curari (accessit retro) xp̄us em̄ erat in turba magna q̄ eum cōpme-bat. vt habet̄ Marci. v. Et ideo de facili nō potuit habere accessū ad eū (⁊ tetigit fimbriā vestimēti ei⁹) Gor. Indignā se reputabat tāge-re pedes dn̄i: vel etiā plenitudinez vestimenti. habebat em̄ xp̄s fim-brias iuxta ɔsuetudines iudeoꝝ se cūdū pceptū legis. vt patz Nume xv. (Dicebat eniz intra se). s. firmi ter credēdo. si tetigero tantū vesti mentū eius salua ero). s. ab hac in firmitate. Magna fides mulieris q̄ credidit tantā virtutē esse in vesti-mētis xp̄i q̄ a tactu sanaret̄ que p medicos sanari nō poterat: pro q̄ bus tantū expendit q̄ depaupata fuit. vt dicit̄ Luce. viij. (Et ihs cō uersus ⁊ vidēs eā dixit. Confide fi lia: fides tua te saluā fecit) Gorra. Nō dixit ego sanaui te: sz fides tua te saluā fecit. vt vitandā ostēsionē doceat, ⁊ meritū fidei extollat. (Et salua facta est mulier ex illa hora) ⁊ Ambro. videtur velle q̄ hec mu lier erat Martha virgo: soror bea te marie magdalene ⁊ sancti lazari ¶ Notandū q̄ in via eundo ad fi liā principis archisynagogi: sana uit mulierē istam per tactū vestis sue. vt sic princeps ille in fide soli daretur. (Et cū venisset ihs in do-mū principis ⁊ vidisset tibicines) scz carmē lugubre canētes. Antiq̄ tus eniz tales ad exequias vocaba tur: vt suo carmine alios ꝓuoca-rent ad luctū (⁊ turbā tumultuan tem) idest lachrimantē ⁊ eiulantē. (dicebat Recedite: nolite flere) vt habet̄ Luce. viij. per hoc q̄ dicit nolite flere. docet nos q̄ mortuos nostros nō debemus excessiue de-flere: presertim cū fuerint boni ho mines: quia licet moriāt mundo: viuūt tamen deo. Ipsos em̄ nō a-mittimus sed premittimus. vt dic̄ Augu. In veteri testamento triste fuit mori ⁊ terribile: quia tūc oēs in infernū descenderūt. Unde Iob xvij. Infernus domus mea est ⁊ in tenebris straui lectulū meū. Unde ysidorus. lib. xx. de summo bono Illi plorādi sūt in morte quos mi-seros infernus recipit ex hac vita: nō quos celestis aula letificās in-cludit. ⁊c. (Nō est eniz mortua pu ella sed dormit) Ly. hoc dixerat q: poterat eaz ita faciliter suscitare a morte sicut homo pōt aliū hoiem a sōno excitare (⁊ deridebāt eū) ec-ce deridet̄ dn̄s ihs xp̄s. nec irascit̄ nec arguit eos. (Et cū ei ecta esset turba) lamētantiū tumultuantiū ⁊ deridētiū: q: ex quo erāt increduli

⁊ derisores xpi: nō erant digni vi/dere miraculū (intrauit). s. ad locū vbi puella iacebat cū patre. ⁊ matre eius. ⁊ petro ⁊ iacobo ⁊ iohāne. vt habetur Marci. v. Ad hoc vt essent testes miraculi. (⁊ tenuit manū eius ⁊ dixit) clamādo vt habetur Mar. v. Thabita cumi. qd interptat̄ Puella tibi dico surge. scʒ de lecto mortis (⁊ cōfestim surrexit puella ⁊ ambulabat: ⁊ iussit illi dare māducare) ⁊ hoc in signū vere resurrectiōis. ⁊ stupuerūt parētes ei⁹ quibus precepit ne alicui dicerēt qd̄ factū erat. vt hētur Luce. viij. s. ad insinuandū humilitatē. (Et exijt fama hec). s. tāte potētie (in vniuersam terrā illā) Nota circa presens euāgeliū vbi dr̄: Confide filia: fides tua. ⁊c̄. Notandum q̄ fides xpiana est firma ⁊ da pater primo ex miraculoꝝ factione. In nulla em̄ alia fide seu secta fuūt miracula nisi ī nostra fide q̄ ab initio mūdi fuit miraculis ɔfirmata. videlicet tp̄e pphetaꝝ q̄ eam prophetabāt: ɔscribebāt. Item in nouo testamēto tp̄e xpi ⁊ tp̄e apostoloꝝ qui eā predicabāt ⁊ in cordibus hominū plātabāt. Similiter ⁊ sancti q̄ post aplo̅s pdicauerūt fidē. sicut patet in legendis sanctoꝝ. Itē etiā sarraceni confitētur q̄ machomet nullū miraculū fecit. Scd̄o patet ex tyrānoꝝ persecutione. Om̄e em̄ regnū videt̄ esse consumptū quādoqʒ ab inimicis ꝓpter eoꝝ potentiā. Exēplum de regno assirioꝝ ⁊ grecoꝝ ⁊ romanoꝝ ⁊ sic de alijs. Fideles autē propter fidem xpi quā tenebāt ⁊ defēdebāt maximas ⁊ generales persecutiones multo tp̄e ab imperatorib⁹. a regibus. a principib⁹. a iudicib⁹ ⁊ potētibus mūdi passi sūt. vt dicit beat⁹ Augu. ⁊ nō potuerūt ipsaʒ fidē xpianam extirpare: sed quotidie crescebat ⁊ augmētabat̄. Item notandū hic q̄ quādo homini infundit̄ fides. tūc etiaʒ infundūtur omnes alie virtutes. ⁊ ideo oportet vt homo agat scd̄m fidē ⁊ alias virtutes quas recipit: alias in eo fides ⁊ virtutes essent frustra. ⁊ melius esset fidē nō habere q̄ eam malis operib⁹ impugnare ⁊ negare. Unde aplus. Confitent̄ se nosse deū: factis aūt negāt Ubi diligēter est notandū q̄ mali xpiani peiores sunt sarracenis q̄ tū ad quatuor. Primo q: saraceni xp̄m negāt vbo: sʒ isti facto. pei⁹ em̄ est factū q̄ verbū. Tales enim sunt similes militib⁹ pilati qui genua flectebāt corā ipō dicētes aue rex iudeoꝝ. Et percutiebāt eū palmis. Tales em̄ sunt significati per illā ficū habētē solū folia cui xp̄s maledixit q̄ statim aruit. Scd̄o q: saraceni ex ignorātia xp̄m negant. nō em̄ credūt ipm̄ esse veꝝ deum ⁊ dn̄m suū. Si em̄ scirēt: multi eoꝝ saluarent̄ p eoꝝ bona opa que faciūt. Xp̄iani aūt sciūt ⁊ firmiter credūt ipm̄ xp̄m esse dn̄m suū: ⁊ tn̄ ei negāt debitū obsequiū. qd̄ maius malū videt̄ esse. Exemplū si duo hoīes negarēt debitum obsequiū

regi: ita q̃ vnꝰ diceret. dñe nescio q̃ debeã vobis obsequiũ hoc exhibere. si em̃ scirẽ: libẽter exhiberẽ. Alter vero diceret. scio q̃ hoc exequiũ voƀ debeo: sed nolo. voƀ exhibere: manifestũ est q̃ magis offenderet regẽ. Tertio qꝫ saraceni legem suã obseruãt: tales autẽ nullius legis esse videtur. qꝫ nec saraceni nec xp̃iani sunt: ꝛ ideo tales sine lege peribunt. Quarto qꝫ tales videtur esse apostate a fide xp̃stũ ad rem fidei. Videtur etiã periuri eoꝝ q̃ in baptismate ꝑmiserũt. scʒ renũciare diabolo ꝛ põpis eiꝰ Et ideo malo xp̃iano fides erit ei in cumulũ dãpnatiõis eiꝰ: qꝫ grauius peccat xp̃ianus fornicãdo ꝛ alia q̃ ꝓhibetur in lege ꝛ euãgelio trãsgrediẽdo q̃ paganus. Etiã plus puniet ꝛ ꝓfundiꝰ dãnatur Unde de hoc dicitur in decretis. fidelis malus peioꝛ ẽ infideli: ꝛ grauiꝰ peccat. ꝛ pena grauioꝛ sibi debetur. i. q. ꝑma Noui.

ℂ Dñica. xxv. post octauas pẽthecostes Euãgelium.

In illo tp̃e. Cũ subleuasset oculos iħs ꝛ vidisset quia multitudo maxima venit ad eũ. ꝛc. De hoc euãgelio Reqũre in medio. xl. s. dñica Letare. Nã bis legitur hoc euãgeliũ in anno.

ℂ In festo dedicatiõis tẽpli. Euãgel. Scdm̃ Lucam. xix.

In illo tp̃e. Ingressus iħs perambulabat hierico. Et ecce vir noie zacheus. ꝛ hic erat princeps publicanorum ꝛ ip̃e diues. Et querebat videre iħm quis esset: ꝛ nõ poterat p̄ turba: quia statura pusillus erat. Et precurrẽs ascendit in arborem sicomorũ vt videret illũ: quia inde erat transiturus. Et cũ venisset ad locũ suspiciens ihesus vidit illũ: ꝛ dixit ad eum. Zachee festinãs descende: quia hodie in domo tua opoꝛtet me manere. Et festinãs descendit: ꝛ excepit illũ gaudens. Et cum viderẽt omnes murmurabant dicẽtes: q̃ ad hominẽ peccatorẽ diuertisset. Stans aũt zacheus: dixit ad dominũ. Ecce dimidiũ bonorũ meorũ dñe do pauperibus: ꝛ si quid aliquẽ defraudaui reddo quadruplũ. Ait ie sus ad euʒ. Quia hodie salus huic domui facta est: eo q̃ ꝛ ipse filius sit abrahe. Venit em̃ filius hominis q̃rere ꝛ saluũ facere quod perierat.

ℂ Postilla.

¶ Ingressus ihs perambulabat. &c. Luce. xix. Historia huius euāgelij facta est anno xpi. xxxiij. xvi. Kl. Aprilis. luna. vij. inditiōe vi. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Lucas in precedēti capi. q quidam adolescēs interrogauit ihm dicēs. Magister: quid faciēdo vitā eternā possidebo. Dixit autē ei ihs. Si vis ad vitā ingredi: serua mandata Qui ait. Hec omia custodiui a iuuētute mea: qd adhuc michi deest. Ait illi ihs. Si vis pfectus esse: vade & vēde omia que habes & da pauperibus: & habebis thesaurū in celo. & veni sequere me His ille auditis cōtristatus est: qr diues erat valde. Uidēs illū ihesus tristē factū: dixit. Quā difficile q pecunias habent in regnū dei intrabūt. Ly. difficile dicit & nō impossibile: qr difficile est diuitiās possidere & nō teneri nimis amore eaꝝ. facilius est camelū per foramen acus trāsire: q diuitē intrare in regnū dei. Ly. hoc nō intelligitur de quolibet diuite: sed de diuite constituēte finē in diuitijs & totam confidentiā suā. Ergo Marci x. dicit q difficile confidētes in pecunijs intrabūt in regnū. Ly. possessio diuitiaꝝ reddit hominē difficilem ad perfectionē acquirendā: nō tamē facit īpossibilē: qr abraham fuit diues valde & tamen fuit perfectus. vt habet Genes. xvij. Et ideo dicit Ecclastici. xxxi. Beatus vir diues q inuētus est sine macula. & sequitur. Et quis est hic & laudabimus eū. quasi diceret. vix & cū difficultate inuenit. Et auditis his discipuli mirabātur valde dicētes. Quis ergo poterit saluus fieri. Ait illis. Quecūq impossibilia sunt apud homines: possibilia sunt apud deū. Quia sicut dic Bernar. Deus potest a cupiditate terrenoꝝ cōuertere ad cupiditatē eternoꝝ. vt patet. Sapiē. xiij. potens es dñe ex omibus saluare. vñ qui illud qd superest pauperibus tribuūt: & eos sibi amicos constituūt: regnū celoꝝ intrare possunt Ut patet Luce. xvi. facite vobis amicos de māmona iniqtatis: vt cū defeceritis: recipiant vos in eterna tabernacula. Similiter q diuitijs suis opera misericordie exercent. s. cibando esurientē. potādo sitientē. hospitādo peregrinū. vestiendo nudū. & sic de alijs. Unde Math. xxv. Esuriui: & dedistis michi mādūcare. &c. Uēite benedicti patris mei possidete vobis regnū paratū a constitutiōe mundi. Luc postmodū sequit euāgeliū hodiernū. (Ingressus ihesus perambulabat iherico) que ciuitas distat ad vnā dietam a ihrlm. (& ecce vir noie zacheus) Gor. nominatur expresse tanq dignus noie: quia in libro vite erat scriptū nomē eius. & hic erat princeps publicanoꝝ) Ly. nō tantū publicanus: sed princeps publicanoꝝ. In quo apparet maior misericordia dei in eius vocatiōe. vt vbi abūdauit delictū superabūdaret & gratia. (& ipse di

ues) Ly. quia auarus fuit in acq̄rendo. (et querebat) id est desiderabat (videre ihm̄ quis esset) in psona. et hoc ex deuotione. (et nō poterat pre turba) Ly. ex quo patet deuotio populi ad xp̄m (quia statura pusillus erat). s. in persona corporis. (et precurrēs). i. p̄ alijs currēs. (ascēdit in arborē sicomoꝝ) Gor. vt qd̄ natura minus haberet: ascē su arboris suppleret. Sicomorus est arbor moro similis in folijs: sz altitudine prestās. et interpretatur ficus fatua. et significat crucē xp̄i: que gētilibus stulticia est: iudeis vero scandalū: xp̄ianis aūt dulcedo et honoꝝ (vt videret illū quia inde erat transiturus) scz ex illa pte qua erat sicomorus. Querit quid mouit eum ad hoc vt sic desiderabat videre ihesuz. Respōdet fm̄ Augustinū. q̄ ipse audit. Audiuit enī famā vndiq3 circūuolantē de ihu q̄ solo verbo infirmos curaret. ergo desiderabat ip̄m videre. (et cuz venisset). s. ihesus (ad locū: vidit illū) nō tantū visu corporis: sz etiā respectu pietatis et mi̅ricordie (et dixit ad illū) tan q̄ iam dignū diuino eloquio (Zachee festinās descēde) vocat eū ex noīe: ad ostēsionē sue infinite sapiētieq̄ et nos oēs nouit et nominat. Unde i. ps. cxlvi. Qui numerat multitudinē stellaꝝ: et oībus eis noīa vocat. (quia hodie in domo tua oportet me manere) Lyra. in domo materiali propter refectionē xp̄i et discipuloꝝ suoꝝ. Et in domo spirituali consciencie per gratie infusionē. (At ille) scilz zacheus (festinans) Gor. nō procrastinans: nō se excusans (descendit) nō tantū descensu locali: sed et mentali per humilitatē. (et excepit illum) scz xp̄m (gaudens) scz de tāti hospitis aduentu (Et cum viderūt omes) idest pharisei et alij malignātes. scz q̄ intrauit domū publicani. (murmurabāt dicentes q̄ ad hominē peccatorē diuertisset.) Lyra. et hoc irrationabiliter fecerunt: quia nullus rationabiliter potest murmurare si medicus visitet egrotū ad ipsum sanandū. Insup false iudicauerūt de zacheo qui iā peccator nō erat: sed vere penitēs (Stans aūt zacheus dixit ad dn̄m) quasi paratus ei obedire (ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do pauperibus) Non dicit dabo in futuro. scz post mortem meā: sed do in presenti. quia vnus denarius in vita plus valet q̄ mille post mortē. (Et si quid aliquē defraudaui) id est fraudulēter aliquē decepi (reddo quadruplum) ergo in q̄tum cunq̄ modico. In hoc autez q̄ ponit sub dubitatione dicens (Si qd̄ aliquē defraudaui) ostendit se non multum defraudasse (reddo) nō dicit reddaz: quia tenetur homo stati restituere res iniustas iuxta omnem possibilitatem suā. Unde Augusti. Nō dimittit̄ peccatū nisi ablatū restituat (quadruplū) vtinaz vsurarij et raptores. etc. redderent simplū. (Ait aūt ihesus: quia hodie huic domui salus a deo facta est.)

Doi.i.toti familie: et specialiter d scientie zachei que facta est domus dei per gratiã inhabitatiõis (eo q et ipse filius sit abrahe) vnde Beda Zacheus filius abrahe dicitur nõ q de stirpe eius genit⁹: sed q est fidem eius imitatus. Et sicut ille terram domumq paternã deseruit. ita iste zacheus dimidiã partē bonoꝝ suoꝝ pauperib⁹ distribuit. Ex his videtur q nõ fuit iude⁹ sed paganus: quia oēs iudei de stirpe abrahe descenderũt. Et idem videt dicere Ambrosi⁹ (venit em fili⁹ hoīs) Doi. de celo in mũduz per humanitatis assumptionē (querere) per doctrinã suã (et saluũ facere) p gratiã (quod perierat) per culpã.

Euãgelioꝝ dñicalium postilla per circulum anni. Finit feliciter.

Incipit postilla

super euãgelia de sanctis.

In festo sãcti Andree apli Euãgeliũ. Scdm Math. iiij.

In illo tpe. Ambulãs ihs iuxta mare galilee: vidit duos fratres symonē qui vocatur petrus: et andreã fratrez eius: mittentes rhete in mare. Erãt em piscatores: et ait illis. Venite post me et faciã vos fieri piscatores hoīm. At illi continuo relictis rhetibus: secuti sũt eum. Et pcedēs inde vidit alios duos fratres: iacobũ zebedei et iohãnez fratrē eius in naui cũ zebedeo patre eoꝝ reficientes rhetia sua: et vocauit eos. Illi aũt statiz relictis rhetib⁹ et patre secuti sunt eum.

Postilla.

Ambulãs ihs iuxta mare etc. Mathei. iiij. Marci. j. Luce. v. Historia huius euãge. facta est anno xpi. xxxi. vi. Idus Junij. dñica luna. iij. indictõe. iiij. Ante initiũ illi⁹ euãgelij scribit sanct⁹ Math. in eodē cap. q postq xps ieiunauit xl. dieb⁹ et xl. noctibus in deserto: tũc postmodũ vēit et habitauit in capharnaũ in finib⁹ zabulõ et neptalim: et cepit predicare et dicere. Penitentiam agite: appropinqbit em regnũ celoꝝ. (Ambulãs ihs iuxta mare gallilee) Ly. mare illõ est quidã lacus habēs centuz stadia lõgitudinis. et qdragita latitudinis per quē transit iordanis fluui⁹. vt dicit Hiero. Dicit aũt mare scdm modũ hebraycũ loquẽdi: in quo magna cõgregatio aquaꝝ vocat mare. scdm illud Genes. j. Cõgregationes aquaꝝ appellauit maria Uocatur etiam stagnũ genezareth vt patet Luce. v. Dicitur etiã mare galilee: quia est in regione illa. Et etiam dicitur aliquando mare tyberiadis: a ciuitate tyberia sita

sup ipsum mare.(Uidit duos fratres)Gor.nō tm̄ corꝑaliter:sȝ etiā spūaliter. Uñ Chrisosto. Ad corda plus q̄ ad faciē respiciens.(symonē qui vocat̄ petrus ⁊ andreā fratrē eius mittētes rhete in mare) Gor.ad piscandū ⁊ ad q̄rendū victum.(Erāt eni piscatores) Unde Chrisost.piscatores illiterati mittunt̄ ad predicandū ne fides credētium nō in virtute dei:sed in eloquētia siue in doctrina hoīum putaret̄.(At illi cōtinuo relictis rhetibus secuti sunt eum).Uñ Chris. In hoc docuerunt nos apli ꝙ nemo potest terrena possidere:⁊ ꝑfecte ad celestia properare.Aer inter celum ⁊ terrā cōstitutus ostendit ꝙ inter celestia ⁊ terrena nulla potest esse coniunctio.celestia q₂ spiritualia ⁊ leuia sūt sursum ducunt.terrena q₂ ponderosa ⁊ grauiora deorsum deponunt.Ly.Sciendū ꝙ isti apli legunt̄ ter vocati a xp̄o.Prima vocatio fuit imediate post baptismū xp̄i.vt habet̄ Joh.j.Quādo duo discipuli iohānis baptiste audierūt ipm̄ dicentē de xp̄o.Ecce agn⁹ dei ecce q̄ tollit pctā mūdi.⁊ ibidē dr̄ ꝙ Andreas frater symonis petri erat vnus ex duobus q̄ secuti fuerāt iesū.⁊ ibi dr̄ q̄ūo Andreas adduxit frēm suū symonē ad iesū.Scd̄a vocatio fuit in captura piscīū.quā describit Luc.v.ca.d.ꝙ xp̄s propter turbas irruentes ascēdit in nauim petri ad predicandū populo. Et finita predicatiōe:iussit relaxare rethe in capturam piscīū. Et visa multitudine piscīuȝ captorū:sciens petrus ꝙ nō poterat esse virtute humana:procidit ad genua iesu dicēs Exi a me dn̄e quia hō pctōr sum. Sed ille due vocationes nō fuerūt ꝑprie ad aplātum:sed ad quandā familiaritatē. Tertia vocatio fuit ista de qua fit mentio in euāgelio hodierno qñ relictis rhetib⁹ ⁊ naui secuti sunt iesū.ampli⁹ ad predicta negocia nō reuersuri:sed intendentes doctrine xp̄i. ergo dixit eis (faciā vos fieri piscatores hoīuȝ. ⁊ procedēs inde)⁊c.Gor.i.a loco illo ad aliuȝ.(vidit alios duos fratres Jocobum zebedei ⁊ iobannē fratrē eius in naui cuȝ zebedeo patre eorū reficientes rhetia sua)Uñ Chrisost.i.reparātes qd̄ maxime est paupertatis indiciū.vetera reparabāt.q₂ noua vnde emerēt nō habebāt.(⁊ vocauit eos)Gor.duos vocat ⁊ destinat. ⁊ pȝ Luce.x. primo ꝑpter duos ppl̄os cōuertendos.scȝ iudeoȝ ⁊ gētiliū.Scd̄o ꝑpter duplicē salutēȝ.s.corpis ⁊ aīe. Tertio ꝑpter testimonij veritatē.vt pȝ deutro.xix.In ore duorum stat oē testimoniū.(Jlli āt statim relictis rhetib⁹ ⁊ p̄re secuti sūt eū).Sȝ q̄rit̄ hic q̄ūo isti apli relictis oībus secuti sunt eum. Dicendum scd̄m Ly.ꝙ in xp̄o erat virt⁹ diuinitatis.⁊ ideo sicut poterat exterius vocare per vocem:ita potuit interius attrahere pro voluntate sua per in spirationē. Jteȝ notandum ꝙ xp̄us simplices pisca-

tores potius cõstituit aplos ꝛ pꝛe dicatores euãgelij ꝙ litteratos vt fides euangelij magis attribueret sapientie diuine ꝙ humane.

¶ In die sancti Nicholai.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Sint lũbi vestri pꝛecincti. ꝛ lucerne ardẽtes in manibus vestris. Et vos similes ꝛc. Hoc euãgelium q̃re infra in cõmuni sanctoꝛũ.

¶ In festo sctĩ thome aplĩ.

In illo tempe. Thomas vnus ex duodecim q̃ dicitur dydimus nõ erat cũ eis quãdo ꝛc. hoc euangelium cum sua postilla quere ãte in dñica octaua pasche.

¶ In die sctĩ stephani pthomartyris euãg. sedꝫ mat. xxiij.

In illo tpe. Dixit ihesus turbis iudeoꝛũ ꝛ principibus sacerdotum. Ecce ego mitto ad vos pꝛophetas ꝛ sapientes ꝛ scribas: ꝛ ex illis occidetis ꝛ crucifigetis: ꝛ ex eis flagellabitis in synagogis vestris: ꝛ persequimini de ciuitate in ciuitatẽ: vt veniat super vos omnis sanguis iustus q̃ effusus est super terram a sanguine abel iusti vsqꝫ ad sanguinẽ zacharie filij barachie quem occidistis inter templũ ꝛ altare. Amen dico vobis. venient hec omnia super generationem istam. Hierusalem hierusalem que occidis pphetas ꝛ lapidas eos q̃ ad te missi sunt. Quotiens volui cõgregare filios tuos queadmodũ congregat gallina pullos suos sub alas ꝛ noluisti. Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Dico enĩ vobis nõ me videbitis ammodo donec dicatis. Benedictus qui venit in nomine dñi.

¶ Postilla.

¶ Dicebat iesus turbis iudeoꝛũ. ꝛc. Mathei. xxiij. Luce. xj. Historia huius euangelij facta est anno xpĩ. xxxiij. xj. kl. Aprilis. feria. iij. luna. xij. inditione. vj. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Matheus in eodem caplo ꝙ xps maledixit scribis ꝛ phariseis dicẽs. Ue vobis scribe ꝛ pharisei ypocrite qui clauditis regnũ celoꝛũ ante hoĩes. vos enĩ nõ intratis nec introeuntes sinitis intrare. Ue vobis scribe ꝛ pharisei ypocrite qui decimatis mentã ꝛ anetũ ꝛ ciminũ: ꝛ reliquistis que grauioꝛa sunt legis: iudicium misericoꝛdiam ꝛ fidem. Hec opoꝛtuit face-

re ⁊ illa non omittere. Duces ceci excolentes culicem: camelū autē glutiētes. Ue vobis scribe ⁊ pharisei ⁊ ypocrite qui similes estis sepulchris dealbatis que a foris apparent hoībus speciosa: interius vero sunt plena ossibꝰ mortuorū ⁊ oī spurcicia. Sic ⁊ vos a foris qͥdem apparetis hoībus iusti: intꝰ aūt estis pleni ypocrisi ⁊ iniqͥtate Lūc postmodū sequit̄ euangeliū hodiernū. (Dicebat aūt iesus turbis iudeorū ⁊ principibꝰ sacerdotū. Ecce ego mitto ad vos) Gor. instruendos ⁊ reuocandos ad me. (ꝓphetas ⁊ sapientes ⁊ scribas). Ly. qꝛ in discipulis xp̄i multi habuerunt spm̄ propheticū. sicut iohānes euāgelista. vt pꝫ in Apoc. Aliqui etiā fuerūt scribe. sicut q̄tuor euāgeliste qui scripserūt verba ⁊ facta xp̄i. ⁊ etiā apl'i qui scripserūt eplās ad instructionē ppl'i xp̄iani. Fuerunt etiaꝫ sapientes. qꝛ de diuinis ⁊ celestibus a deo illuminati. (⁊ ex eis occidetis). qꝛ Jacobꝰ frater iohānis ab eis est occisus. vt patet Act. x. ⁊ sanctꝰ Stephanus lapidatus. vt patet Act. viij. ⁊ multi alij. (⁊ crucifigetis). vt petrū ⁊ andream fratrem eius. ⁊ philippū apostolū ⁊ multos alios. (⁊ ex eis flagellabitis in synagogis vestris. hoc patꝫ in Actuū apostolorū vbi dicit̄ ꝙ omnes apostoli fuerunt simul flagellati a iudeis ⁊ prohibiti ne predicarent in nomie ihesu. Actuū. iiij. Et petrus respōdit. d. Oportet deo plus

obedire q̄ꝫ hoībus. (⁊ persequimini de ciuitate in ciuitatem). in signum huius xp̄s discipulis suis dixit. Joh̄. xv. Si me pesecuti sunt ⁊ vos persequent̄ nō est seruus maior domio suo. Item xp̄us dixit discipulis suis. Mathei. x. Cum vos persecuti fuerint ī vna ciuitate fugite in aliam. (vt veniat super vos) idest generationē istam. (omnis sanguis iustus) idest debita vltio pro effusione sanguinis iustorum. (qui effusus est super terram a sanguine abel iusti (quem frater suus cayn occidit ideo quia deus respexit ad abel ⁊ ad munera eius sed ad cayn ⁊ munera eius non respexit. (vsqꝫ ad sanguinem zacharie filij barachie quem occidistis) propterea quia arguebat ex iussu ⁊ inspiratione dei regem israel cū populo suo. vt habet̄. ij. Parali. xxiiij. Spiritus domini induit zachariam filium ioiade sacerdotis ⁊ stetit in conspectu populi dicēs Quare trāsgredimini preceptū domini. ⁊ congregati aduersus eum miserunt lapides iuxta preceptum legis ⁊ ip̄m occiderunt. (inter templum ⁊ altare) scꝫ holocaustorum quod erat iuxta templum. idest in atrio templi. Notandū scd̄m Ly. ꝙ abel fuit simplex homo pastor ouiū ⁊ illitteratus. zacharias fuit litteratus ⁊ legisperitus. Per hos eni duos itelligūt̄ oēs iusti ad eis occisi. ⁊ ē sēsus vt veniat sup vos omnis sanguis iustꝰ q̄ effusus ē a sāguine abel iusti vsqꝫ ad sāguinē

zacharie filij barachie.i.sāguie iu
sti minimi vsqꝫ ad sanguinē maxi
mi iusti.(Amen).Lyra.i.fideliter.
(dico vobis veniēt hec oia super
generationē istam).i.sup pplm iu
daicum:qꝛ pro criminibꝰ istis pu
nitus est multiplr diuersis tpibus
(hierlm hierlm)hic ponitur conti
nens pro cōtento.quia frequēter
dicitˀ ciuitas hoc facere qḋ ppls
in ea habitans facit.(que occidis
pphetas)Ly.i.cōsueuisti occide
re.(⁊ lapidas eos q̄ ad te missi sūt)
idest ad instructionē tuaꝫ.sicut pꝫ
in antiquis prophetis.(Quotiēs
volui congregare).Lyra.sub cul
tu vnius dei per fidem ⁊ charitatē
(filios tuos).i.iudeos.(quēadmo
dum congregat gallina pullos su
os sub alas.Ponit hic exemplum
de gallina:ad ostendendū affectuꝫ
suū ad pplm suū.Inter alias aues
gallina videtur magis affici ad cō
seruationē ⁊ nutritionē pulloꝝ.
Unde Ambrosiꝰ.hec auis tā ma
gnum affectū habet ad pullos vt
eorum infirmitate affecta infirme
tur:⁊ eos alis suis protegens con
tra miluuꝫ pugnet.(Et noluisti).
Lyra.Quia pphetas ad eos mis
sos contēpserūt.⁊ postea sanctuꝫ
Iohannē baptistā:⁊ vltimū dn̄m
nostrū ihesum xp̄m cum discipu
lis suis contēpserūt.propter qḋ
subditur hic pena.(Ecce relinque
tur vobis domus vestra).Gosra.
idest templū ⁊ ciuitas.(deserta).s.
propter destructioneꝫ ciuitatis ⁊
templi que facta est per Tytum ⁊
Uespasianū in vindictam mortis
xp̄i ⁊ suoꝝ prophetarū ⁊ etiam
aploꝝ.(Dico enim vobis non
me videbitis āmodo).Lyra.idest
tempe passionis xp̄i que de proxi
mo iminebat futura quando xp̄s
dixit illa verba.(donec dicatis.be
nedictꝰ qui venit in noīe dn̄i.Ly.
hoc erit quando xp̄us veniet ad
iudicium.Tunc enim iudei qui in
fine mundi credituri sunt in xp̄m
quando cognoscēt se ab antixpo
esse deceptos:tunc tpis laudabūt
⁊ cōfitebuntˀ xp̄m.

¶ In die sc̄ti iohānis euāge
liste Euāgelium scd̄m iohan
nem.xxi.

In illo tpe.Dixit ihesus petro.Seq̄re me.Cōuersus petrus:vidit illum disci
pulū quē diligebat ih̄s:sequē
tem q̄ ⁊ recubuit in cena super
pectus eius ⁊ dixit.dn̄e q̄s est
qui tradet te.Hunc ergo cum
vidisset petrus:dixit iesu.Do
mine hic auteꝫ quid.Dixit ei
ihesus.Sic eum volo manere
donec veniam.Quid ad te:tu
me sequere.Exiuit ergo sermo
iste inter fres qꝛ discipl's ille
nō moritur.Et nō dixit ih̄s nō
moritur:sꝫ sic euꝫ volo mane

re donec veniam. quid ad te. Hic est discipulus ille qui testimoniũ phibet de his ⁊ scripsit hec. ⁊ scimus quia verum est testimoniũ eius.

Postilla.

¶ Dixit iesus petro. Sequere me ⁊c. Joh. xxi. Historia huius euãgelij facta ẽ anno xpi xxxiij. nonas Aprilis. feria. iij. luna. xvj. indictione. vj. Ante initiũ illius euãgelij scribit sctũs Joh. in eodẽ capi. q xpus post resurrectionẽ suã dixit petro. Amen amẽ dico tibi: cũ esses iunior cingebas te ⁊ ambulabas quo volebas: cũ aũt senueris extẽdes manus tuas ⁊ alius te cinget ⁊ ducet quo tu nõ vis. hoc aũt dixit significans qua morte clarificaturus esset deũ. ⁊ hoc cum dixisset: dixit ei. (Sequere me). Tho. s. ad passionẽ voluntarie. q. d. Non timeas mori p me. quia ego pri⁹ pro te mortuus sum. (Conuersus petrus vidit illum discipulũ quez diligebat iesus sequentẽ) Ly. qr ceperat ire post xpm sicut ⁊ petrus (qui ⁊ recubuit in cena super pectus eius ⁊ dixit). i. suadẽte petro siluester interrogauit. (Dñe quis est qui te tradet. Hunc cũ vidisset petrus: dixit. Dñe hic aũt quid). Diligebat aũt petrus iohãnẽ speciali dilectiõe. Et cum intellexisset ex verbis xpi qñ dixit ei. Sequere me. s. in eodẽ genere mortis q eẽt pro xpo crucifigẽdus: sollicitat ⁊ querit de fine iohãnis. hic aũt qd scz sustinebit. nunqd occidet: nũquid crucifiget sicut ⁊ ego. Lyra quasi. d. bonũ esset vt iste adiungeret mihi socius. (Dixit ei iesus Sic eum volo manere) Tho. s. ad senium venire. (donec veniaz) Ly. ad vocandũ eum ad gloriã celestẽ de statu huius mundi. Habet enĩ in legẽda scti iohãnis q xpus apparuit ei circa finem vite sue: vocans eum ad gliam. (Quid ad te) Ly. quia ad petrũ nõ pertinebat scire quid deus ordinabat de iohe in futurũ. sicut dictũ ẽ aplis Act. .j. Nõ est vestrũ nosse tpa vl momenta q pater posuit in sua potestate: sed tñ ptinebat ad ipm verbo xpi prompte ⁊ humiliter obedire. ideo subdit. (tu me sequere). quasi diceret scdm Augu. Nolo eum sequi me per crucẽ ⁊ passionem sicut tu me sequeris: sed manere in carne donec veniã recepturus eum in eternam beatitudinez. (Exijt ergo sermo iste inter fres). Ly. i. aplos qui erant vniti in charitate fraterna. (q discipulus ille nõ morit). Tho. putauerũt q dñs dixerit eum sic debere manere. i. sp viuere ⁊ non esse moriturũ donec veniret xps ad iudiciũ. Vñ q non esset sic intelligendũ ipe iohannes cõsequẽter declarat cum dicit. (Et nõ dixit iesus qui nõ morit) Ly. qr scdm veritatẽ mortuus est per separationẽ aĩe a corpe. qr quilibet hõ debitor est mortis ex pmorũm parentũ transgressione: scdm

ꝙ dicit͛ ad hebꝛe.ix. Statutum est oibus hoibus semel moꝛi. (sed sic eū volo manere(. Ly. hoc est non per martyriū me sequi: tñ quia in eo fuit pꝛomptitudo ad tolerãduȝ martyriū quando fuit piectus in feruentis olei doliū. ideo illud pꝛo martyrio ab ecclesia colitur quia scðȝ ꝙ dicit btūs Augu. Non est impar meritū patie in iohãne qui passus nõ est martyrio. ⁊ in petro qui passionē sustinuit. (donec ve niam). Ly. Assumēs aiam ei⁹ a coꝛ poꝛe: absq̃ȝ tamē angustia ⁊ dolo re. quia iohãnes doloꝛem moꝛtis non sensit ex speciali pꝛiuilegio in signū integritatis virginalis. (hic est discipulus ille). Ly. scilicet Jo hãnes. (qui testimoniū perhibet de his) scȝ que vidit ⁊ audiuit. (Et scripsit hec). Lyra. Modus enim antiquoꝛuȝ fuit ꝙ illi scribebant historiã qui vidissent. ⁊ ideo dicit͛ historia ab historin qð est videre Et ideo Johãnes que vidit ⁊ audi uit scȝ verba ⁊ facta xp̄i cōuenien tissime potuit scribere. (Et scim⁹ q꞉ verū est testimoniū eius) Tho. Cui vtiq̃ȝ credendū est.

¶ In die innocentū, euangeli um scðm Matheū.ij.

In illo tp̄e. Angelus dn̄i appa ruit ĩ somnis io seph: dicēs. Sur ge ⁊ accipe puerum ⁊ matrē eius ⁊ fuge ĩ egy ptum: ⁊ esto ibi vsq̃ȝ dū dicaȝ tibi. Futurū ē eni vt herodes querat puerū ad perdendū eū Qui cōsurgens accepit puerū ⁊ matrem eius nocte: ⁊ secessit in egyptuȝ: ⁊ erat ibi vsq̃ȝ ad obitum herodis: vt adimple retur qð dictum est a dn̄o per pꝛophetã dicentē. Ex egypto vocaui filiū meū. Tunc hero des vidēs quoniã illusus esset a magis iratus est valde. Et mittens occidit oēs pueros q̄ erãt in bethleem ⁊ in oibus fi nibus eius abimatu ⁊ infra: scðm tēpus qð exq̃sierat a ma gis. Tūc adimpletū est qð di ctū est per Jeremiã ꝓphetaȝ dicentē. Vox in rama audita est ploꝛatus ⁊ vlulatus mul tus. Rachel ploꝛãs filios su os: ⁊ noluit cōsolari: q꞉ nõ sūt.

¶ Postilla.

¶ Ecce angelus dn̄i apparuit ⁊c. Math.ij. Historia hui⁹ euãge lij facta est anno xp̄i pmo vsuali. pdie nonas febꝛuarij. sabbato. lu na.xiij. inditiōe.iiij. Añ initiū illi⁹ euãgelij scribit sctūs Mathe⁹ ĩ eo dē.c. ꝙ tres magi accepto rn̄so in somnis ne redirēt ad herodē: p ali am viã reuersi sunt in regionē suã Qui cū recessissent. (Ecce angel⁹ dn̄i apparuit ioseph in somnis: di

cens. Surge ⁊ accipe puerū ⁊ matrem ei⁹ ⁊ fuge in egyptū: ⁊ esto ibi vsqꝫ dum dicam tibi. Futurū enī est vt herodes querat puerum ad perdendū eum). Ly. Deus preuidens psecutionē herodis per angelū āmonuit ioseph vt puerū in egyptū portaret. Ad cuius intellectum notandū q herodes credidit primo magos fuisse delusos ex apparitione stelle fantastice. ⁊ idō tūc nō curauit de pueri inquisitiōe: sꝫ postea oblato puero in tēplo in die purificatiōis: ⁊ a symeone iusto pdicato ⁊ manifestato: ⁊ etiā ab anna pphetissa corā toto populo: vt patet Luce. ij. Tunc fama pueri nati crescente voluit herodes ipm perdere. Sed iterū ihs portatus est per ioseph in egyptum. vnde sequit. (Qui cōsurgēs accepit puerū ⁊ matrē eius nocte) Ly. Propter timorem herodis: vt negociū fieret magis occultū. (et secessit in egyptū: ⁊ erat ibi vsqꝫ ad obitum herodis) scꝫ per septē annos. (vt adimpleret qd dictum est a dño per prophetā) Osee. xj. (dicentem. Ex egypto vocaui filium meum. Tunc herodes videns se illusum a magis). Glo. q nō redierūt ad ipm. (Iratus ē valde). timēs regnū suū pdere. (Et mittēs occidit). idest occidere iussit. (oēs pueros qui erāt in bethleem inde ⁊ oībus finibus eius). Glo. vt xpus nō effugeret. (a bimatu ⁊ infra). Glo. i. biennio ⁊ min⁹: scilicꝫ oēs pueros masculini sexus q habebant duos annos vel minus. Notādū q occisio puerorū facta est post annū ⁊ quattuor dies a natiuitate xpi. q herodes fuit impeditus ab executione huius facti. q fuit citatus ad curiā romanā ad petitionē filiorū suorū ipm accusantiū. postq̄ fuit reuersus ⁊ in regno cōfirmat⁹ tūc ipleuit de nece puerorꝫ qd prius cōcepit. (Tūc adimpletū ē qd dictū ē p Jeremiā pphetā dicētē. Vox in rama). i. in excelsis. (audita est: plorat⁹) Glo. q̄tū ad fletū puerorū. (⁊ vlulat⁹) q̄tū ad fletū matrū. Paruuli enim vnū patiebant dolorē. s. pprium. sꝫ mres duplicē. s. pprium ⁊ alienū (Rachel plorās filios suos) Glo. p rachel itelligit bethleem. q rachel sepulta fuit iuxta bethleē. vt pꝫ Gen. xxxv. ⁊ ideo rōne sepulture dicta ē mater ipi⁹ bethleē ⁊ habitātiū in ea. ⁊ noluit cōsolari: q nō sūt) Ly. subintelligit viuētes.

¶ In festo cōuersionis pauli Euangeliū scdm Math. xix.

N illo tpe. Dixit symō petrus ad ihesū. Ecce nos relinqmus omnia: ⁊ secuti sum⁹ te. quid ergo erit nobis. Jesus aūt dixit illis. Amē dico vobis: q vos qui reliqstis oīa ⁊ secuti estis me: in regeneratione cum sederit filius ho-

miñis in ſe maieſtatis ſue:ſe-
debitis ⁊ vos ſuper ſedes du-
odecim:iudicantes duodecim
tribus iſrael. Et omnis qui re
liquerit domū vel fratres aut
ſorores:aut patrem aut matrē
aut vxorē aut filios:aut agroſ
ꝓpter nomen meuꝫ:centuplū
accipiet:⁊ vitam eternam poſ
ſidebit.

¶ Poſtilla.

¶ Ecce nos relinquimus oīa
⁊c. Math.xix. Hiſtoria huius euā-
gelij facta ē anno xpi.xxxij.v.Kl.
Octobris.dñica.luna.xiij. inditio
ne.v. Ante initiū illius euangelij
ſcribit ſctūs Math.in eodē capi.
ꝙ xps dixit diſcipulis ſuis. Amen
dico vobis:quia diues difficile in
trabit in regnū celoꝝ. Ecce iterū
dico vobis. facilius eſt camelum
per foramen acus tranſire ꝙ̄ diui-
tem intrare in regnū celorū. Audi
tis autē his diſcipuli mirabantur
valde:dicentes. Quis ergo pote-
rit ſaluus eſſe. Aſpiciēs aūt iheſus
ait illis. Apud hoīes hoc īpoſſibi
le eſt:aput deū autē oīa poſſibi-
lia ſunt. Tunc rñdens petrus dixit
ei.(Ecce nos relinq̊m⁹ oīa). Gor.
Quō autē reliquit oīa q̄ nō oīa:
imo valde pauca habuit. Rñdet.
oīa reliquit qui nihil ſibi retinuit
oīa reliquit qui voluntatē haben
di dimiſit q̄ eſt capax oīum volito
ruꝫ. Nemo enī oīa habere poteſt
velle aūt pōt.(⁊ ſecuti ſumus te.
q̊d ergo erit nobis). Ly.in ꝑmij
retributiōe pro tali volūtaria pau
pertate. Xpus rñdet.(Amen dico
vobis:ꝙ vos qui reliquiſtis oīa
⁊ ſecuti eſtis me:in regeneratiōe)
i deſt in iudicio tpe reſurrectionis
mortuorū.(Cum ſederit filius ho
minis). Ly.quia ſicut ī forma ho
minis iudicat⁹ eſt corā pylato: ita
in forma humana iudicabit. ſicut
dicit Act.j. Hic ieſus qui aſſum-
ptus eſt a vobis in celum ſic ve-
niet.ſcꝫ ad iudiciū.qꝛ ſicut in hu-
manitate aſcēdit:ita in humanita
te deſcēdet ad iudiciū.(In ſede ma
ieſtatis ſue) Ly. In primo enī ad-
uentu ſedit in ſede humilitatis.ſed
in ſecūdo aduentu ſedebit in ſede
maieſtatis per manifeſtā potētiā
(ſedebitis ⁊ vos ſup ſedes.xij.iu-
dicantes.xij.tribus iſrael). Aduer
tendum hic ſcd̄m Ly. ꝙ iudicare
accipit tripl'r. Uno mō principl'r
ſicut iudex qui ꝓfert ſniam.⁊ hoc
modo ſol⁹ xps iudicabit. Alio mō
pro ſedere in loco eminēti iuxta iu
diceꝫ ſicut aſſeſſores iudicis.⁊ hoc
modo apl'i ⁊ alij perfecti cum xpo
iudicabūt. Tertio modo accipit
large.ſ.ſniam iudicis approbare.
⁊ hoc modo oēs electi iudicabunt
qꝛ ſniaꝫ iudicis approbabūt.(Et
oīs qui reliquerit domū). Gor.ſ.
propriaꝫ.(vel fratres vel ſorores)
q̄ꝫtum ad propinquos nobis pa-
res.(aut patrē aut matrem) q̄ꝫtum
ad ſupiores.(aut vxoreꝫ) q̄ꝫtū ad
collaterales.(aut filios) q̄ꝫtum ad

inferiores(aut agros).i.substanti am(propter nomē meū inuocādū predicandū defendendū. Un̄ Act. xx. dicit apl's paulus. Ego nō solū alligari: sed mori parat⁹ sū in ihe rusalē ꝓpter nomē dn̄i nostri ihu xpi. rc.(cētuplū accipiet) Lyra. q̄ bona temporalia pro xpo dimise rit bona gratie recipiet hic: q̄ ita excedūt bona tēporalia sicut cēte narius numer⁹ excedit vnitatē(r vi tā eternā possidebit.s.in futuro.

¶ In festo purificatōis beate Marie virginis Euāgelium Scdm Lucam.ij.capitulo.

In illo tpe. Post q̄ȝ impleti sūt di es purgationis marie: scdm legē moysi.tulerūt ie sum in ihr'lm vt sisterēt eū dn̄o sicut scriptū est in lege domini Quia om̄e masculinū adape riēs vuluā: sanctū dn̄o voca bitur. Et vt darent hostiā se cundū ꝙ dictū est in lege dn̄i. par turturuȝ aut duos pullos colūbaruȝ. Et ecce homo erat in iherusalem cui nomen syme on.r homo iste iustus r timo ratus.expectans consolationē israel. r spiritus sāctus erat in eo. Et responsum acceperat a spiritu sancto non visurum se mortē: nisi prius videret xp̄m dn̄i. Et venit in spiritu in tem plum. Et cum inducerent pue rū ihesum parentes eius: vt fa cerēt scdm consuetudinē legis pro eo. Et ipse accepit eum in vlnas suas: r benedixit eum r dixit. Nūc dimittis seruū tuū dn̄e secundū verbū tuū in pa ce. Quia viderunt oculi mei sa lutare tuū. Quod parasti an faciem omniū populorū. Lu men ad reuelationē gentiū: r gloriā plebis tue israel.

¶ Postilla.

¶ Postq̄ȝ impleti sunt dies purgationis.rc.Luce.ij. Historia huius euāgelij facta est anno xpi primo.iiij. Nonas februarij.feria v.luna.xi.inditione.iiij. Ante ini tiū illius euangelij scribit sanctus Lucas illud euāgeliū qd̄ factū est in die circūcisionis. Postq̄ȝ consū mati sunt dies octo vt circūcidere tur puer: vocatū est nomen eius ihesus.quod vocatū est ab ange lo: priusq̄ȝ in vtero conciperetur. Et statim sequit euāgeliū hodier nū.(postq̄ȝ impleti sunt dies pur gationis marie scdm legeȝ moysi) Notandū scdm Gor.ꝙ lex purifi cationis. Leuitici.xij.ca.ꝙ mulier que suscepto semine peperissȝ ma sculū immūda esset septem die bus separata a cōsortio hominū.

⁊ die octaua circūcideretur infan-tulus. ⁊ post dictos dies septē maneret mulier triginta tribus dieb⁹ sequētibus in purificatiōe sanguinis sui: abstinēs nō a cōsortio hominū: sed ab ingressu tēpli. Et sic die quadragesimo offerebatur infans in tēplo ⁊ munera pro eo. Si aūt feminā peperisset: immūda esset. xiiij. diebus: ⁊ in octuagesimo die purificabit̄ sine oblatione. ⁊c. (tulerūt ihesū). quadragesima die a natiuitate (in ierusalē) scʒ intē-plū parentes eius scʒ Maria mater eius: ⁊ ioseph pater eius putatiuus (vt sisterent eum) idest offerrent vel consecrarēt. vt dicit glosa interlīi (dn̄o sicut scriptū est in lege dn̄i. Quia om̄e masculinū adaperiēs vuluā sanctū dn̄o vocabitur) idest primo nascēs cuiusmodi erant primogeniti (⁊ vt darent hostiam sicut scriptū est in lege dn̄i) scʒ Leuitici. xij. ca. (par turturum aut duos pullos colūbaꝝ). Gor. Ista erat oblatio paupeꝝ qui nō poterāt habere agnū qui erat oblatio diuitū. Uerūtamen ipsa beata virgo preciosiorē agnū scilʒ illū qui tollit peccata mundi obtulit. ¶ Sciendū circa hoc scd̄m Ly. q̄ beata virgo nō tenebatur ad ista que dicta sunt de purgatōe: quia Leuitici. xij. scribit̄. Mulier si suscepto semine peperit masculū immunda erit septem diebus. ⁊c. Et ideo lex illa ligat tantū mulieres de virili semine cōcipiētes: quod nō habuit locū in beata virgine Maria. Uerū sicut eius filius circumcidi voluit ⁊ alia legalia seruare ex sua humilitate q̄uis nō teneretur. sic beata virgo q̄ fuit humilima: voluit obseruare. (Et ecce homo erat in ierusalē) que est ciuitas sancta (cui nomen symeon) Ly. ex quo patet ei⁹ fama: quia inter sacerdotes erat famosus ⁊ nominatus (iustus) quo ad deū (expectās redemptionē israel) Gor. i. in desiderio boni promissi. (⁊ spirit⁹ sanctus erat in eo) Lyra. q̄tuʒ ad gratie plenitudinē: quia habuit spirituales illuminationes ⁊ consolationes diuinas (Et responsuʒ acceperat a spiritu sancto) Lyra. in orationibus suis deuotis ad deū (nō visurū se morteʒ) Gor. idest nō se experituꝝ mortem carnis (nisi prius videret xp̄m dn̄i) idest verū messiam in lege promissum (⁊ venit in spiritu in templū) Ly. i. per reuelatiōnē sp̄us sancti vt videret xp̄m sicut fuit ei promissuʒ (Et cū inducerēt pueꝝ ihm̄ parētes ei⁹) Ly. ad faciendū ea q̄ predicta sunt s̄m legē (⁊ ipse accepit eū in vlnas suas) Ly. cū maximo cordis gaudio (⁊ bn̄dixit deū) gr̄as agēdo de tanto beneficio (⁊ dixit. Nūc dimittis seruū tuū dn̄e s̄m verbū tuū in pace) Ly. i. de cetero dimittis me de hac vita trāsire in cordis quietē (Quia viderūt oculi mei salutare tuum) Gor. i. xp̄m saluatorē. Lyra. Letāter eniʒ descēdere voluit ad limbū patrū: ex quo sciebat saluatorem esse natū. (Quod parasti ante faci

em omniū populoꝝ) Lyra.i. corā oībus populis quibꝰ misteriū incarnationis ⁊ redēptionis ꝑdicatū est per apostolos: scōm qd dicitur in ps. xviij. In omnē terrā exiuit sonus eoꝝ. ⁊c. (Lumē ad reuelationē gentiū) Lyra. qui prius errore tenebātur (⁊ gloriā plebis tue israel) Magna est eñ gloria iudeis ad xpī fidem conuersis: quia xps scōm carnē natus est de ipsis.

℄ In festo cathedre sancti petri apostoli. Euāgeliū.

In illo tpe. Uenit ihs in partes cesaree philippi: ⁊ interrogauit discipłos suos. ⁊c. Hoc euāgeliū cū postilla sua quere infra in festo apostolorum petri ⁊ pauli.

℄ In festo sancti Mathie aposto. euāge. scōm Math. xi.

In illo tpe. Respondēs ihus dixit Cōfitebor tibi pater dñe celi ⁊ terre: qꝛ abscōdisti hec a sapiētibꝰ ⁊ prudētibus: ⁊ reuelasti ea paruulis. Ita pater: quoniā sic fuit placitū ante te. Omia michi tradita sunt a patre meo: ⁊ nemo nouit filiū nisi pater: neqꝫ patrē quis nouit nisi filius: ⁊ cui voluerit filiꝰ reuelare. Uenite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiā vos Tollite iugū meū super vos: ⁊ discite a me: qa mitis sum ⁊ humilis corde. ⁊ inueñetis requiē aīabus vestris. Iugū.n. meū suaue est: ⁊ onꝰ meū leue.

℄ Postilla.

℄ Confitebor tibi pater dñe celi. ⁊c. Math. xi. Historia huius euangelij facta est anno xpī. xxxi. Idus decēbris. luna. x. indictōe. iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Matheꝰ in eodē ca. qꝙ xps dixit phariseis ⁊ iudeis. Uenit eñ iohānes neqꝫ manducās neqꝫ bibens: ⁊ dicūt demoniū habet. Uenit filius hominis māducās ⁊ bibens: ⁊ dicūt. ecce homo vorax ⁊ potator vini: publicanoꝝ ⁊ peccatoꝝ amicus. Tūc post hec verba sequit euāgeliū hodiernū. (Confitebor tibi pater) Ly. i. ad gloriam tuā declaro (quia abscōdisti hec) Ly. i. misteria dei. (a sapiētibus ⁊ prudētibus). s. scribis ⁊ phariseis in sua sapiētia confidētibꝰ. Et isti sunt sapiētes in oculis suis: ꝫ nō simpliciter. (⁊ reuelasti ea paruul) Ly. idest humilibus. Et ex hoc patet qꝙ causa ex parte credentiū fuit eoꝝ humilitas q̄ ad verā sapiētiaꝫ disponit. vt dr̄ puer. xi. Ubi humilitas ibi sapientia. Ex parte autē nō credentiū fuit eoꝝ supbia q̄ est

excecatiua intellectus. (Ita pater quoniã sic placitũ fuit ãte te) Sorꝙ abscondisti ab illis ꝛ reuelasti istis (Omnia michi tradita sunt.) Sor. .i. dñm super oĩa. (ꝛ nemo nouit filiũ nisi pater) Sor. essenti aliter plene ꝛ perfecte. Hoc dico ꝑ pter homines qui cognoscũt per fidem. (neqꝫ patrẽ quis nouit nisi fili⁹) Lyra. quia xp̃s est mediator dei ꝛ hominũ: ideo noticia diuino rũ ad nos diriuatur per ipsum. Et ideo subdiť (Et cui voluerit filius reuelare) Lyra. ꝛ quia dei fili⁹ est mediator dei ꝛ hominũ: ideo secure possum⁹ accedere ad ipsuꝫ. Unde dicit) Uenite ad me oẽs q̃ laboratis ꝛ onerati estis: ꝛ ego reficiã vos) Lyra. in presenti per gratiã: ꝛ in futuro per gloriã. (Tollite iugũ meũ super vos) Lyra. idest legẽ euãgelicã (ꝛ discite a me quia mitis sum) Lyra. nullũ ledendo (ꝛ humilis corde) neminẽ contẽnẽdo (ꝛ inuenietis requiẽ aĩabus vr̃is) scꝫ in presenti ꝛ in futuro. vñ Augustin⁹ in libro confe. Inquietum est cor meũ donec requiescat in te Que quidem quies hic inchoať: sed in patria perficietur. vt patet Apoca. xiiij. Amodo iam dicit spiritus vt requiescãt a laborib⁹ suis (Iugũ meũ suaue est ꝛ onus meũ leue) quia scdm̃ ꝙ diciť .i. Iohis .v. Mandata eius grauia nõ sunt. Quod exponẽs Augustin⁹ dicit. scꝫ amanti. Unde Rab. Quid xp̃i iugo suauius: quid onere leuius. scꝫ abstinere a malo. bonũ velle: omnes amare. eterna sequi. presentibus non capi: nolle alijs facere quod non vis pati.

In festo annũciatiõis beate Marie virginis. Euãgelium Scdm̃ Lucam. pmo capit̃o.

In illo tempore. Missus est angelus gabriel a deo in ciuitatem galilee cui nomẽ nazareth: ad virginẽ despõsatã viro: cui nomẽ erat ioseph de domo dauid: ꝛ nomẽ virginis maria. Et ingressus angelus ad eam dixit. Aue gratia plena dñs tecũ: benedicta tu in mulieribus. Que cũ audisset: turbata est in sermone eius: ꝛ cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria: inuenisti enim gratiã apud deũ. Ecce concipies in vtero ꝛ paries filiũ: et vocabis nomẽ eius ihm̃. Hic magnus erit: ꝛ filius altissimi vocabitur. Et dabit illi dominus deus sedem dauid patris eius: ꝛ regnabit in domo iacob ineternũ. ꝛ regni eius non erit finis. Dixit autẽ maria ad angelũ. Quomõ fiet istud: quo-

niã virũ non cognosco. Et respõdẽs angelus dixit ei. Spiritus sanctus superueniet in te ꝛ virtus altissimi obũbrabit tibi. Ideoqꝫ ꝛ quod nascetur ex te sanctũ: vocabitur fili⁹ dei Et ecce elizabeth cognata tua ꝛ ipsa concepit filiũ in senectute sua. Et hic mensis est sextus illi que vocatur sterilis: qꝛ nõ erit impossibile apud deũ omne verbũ. Dixit autẽ maria. Ecce ancilla domini: fiat michi secundũ verbum tuũ.

¶ Postilla.

¶ Missus est angelus gabriel a deo. ꝛc. Luce. j. Historia hui⁹ euãgelij facta est anno xpi primo vsuali. viij. Kl. Aprilis. feria. vi. luna. xv. indictione. iij. Ante initium illi⁹ euãgelij scribit sanct⁹ Lucas in eodẽ capl̃o ꝙ angelus gabriel apparuit zacharie in tẽplo dicens Ne timeas zacharia: quoniã exaudita est deprecatio tua. ꝛ vxor tua elizabeth pariet tibi filiũ. ꝛ vocabis nomẽ ei⁹ Iohãnes. ꝛ erit magnus corã dño. Uinũ ꝛ siceram nõ bibet: ꝛ spiritu sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue. Et postmodũ concepit elizabeth vxor ipsius: ꝛ occultabat se mensib⁹ quinqꝫ dicẽs. Quia sic fecit michi dñs in diebus quibus respexit auferre opprobriũ meũ inter hoies. In mense autẽ sexto. s. a conceptu precursoris (Missus est angelus) Glo. i. nũci⁹ vel legatus (gabriel) vnde Beda. Gabriel fortitudo dicitur: qꝛ illũ nũciabat qui debellare diabolũ veniebat. (in ciuitatẽ galilee) Glo. in ciuitate cõcipi voluit: qꝛ oẽs hoies ad vnitatẽ superne ciuitatis vocare venit: ꝛ inhabitare fecit (cui nomẽ nazareth) vt adimpleret illud ꝓphetici Mathei. ij. Quoniã nazare⁹ vocabit (ad virginẽ desponsatã viro) Ly. hoc diuina ordinatione factũ est: vt desponsaret anteꝙ̃ impregnaretur. Primo ex parte pueri: ne ab infidelib⁹ tanꝙ̃ illegittime natus abijceretur. Unde dicit Ambro. super Lucã. Quid herodi: ꝗ̃ iudeis posset ascribi si natũ ex adulterio viderẽtur persequi. Itẽ vt puer natus a ioseph nutriret. vnde dicit pater eius: qꝛ nutritius eius fuit. Scdo ex parte matris. vt scdꝫ Ambrosiũ. per hoc ab infamia liberaret. Itẽ ꝛm Hiero. vt virgini a ioseph exhiberetur ministeriũ. (cui nomẽ ioseph de domo dauid) ad ostendendũ ꝙ xps descendit de semine dauid: sicut fuerat per ꝓphetas predictũ. Nam maria ꝛ ioseph cui desponsata fuit erant de eadem tribu. scꝫ ipsius dauid. Iũgebãtur eñ vt frequẽt⁹ mulieres viris de tribu sua. (ꝛ nomẽ virginis maria) Ly. ꝙ aũt hic ponunt tot noia ꝓpria. s. ãgeli missi virginis: ad quã missus fuit: sponsi sui: ꝛ loci: hoc fuit ad ostẽdendũ certitudinem historie (Et ingressus angelus ad eã)

Gor.ex hoc patet q̄ nō erat foris in publico. vñ Bernar.sup Missus est.dicit q̄ ingressus in secreto cubiculo vbi clauso sup se ostio orabat patrē in abscōdito.Si eñ conceptio precursoris fuit denūciata patri occupato i sacro officio. vt habetur Luce.j. multo pbabilius est q̄ conceptio saluatoris denūciata fuit virgini in deuotiōe ⁊ oratiōe actualiter existēte.Immo aliq̄ doctores volūt q̄ beata vgo illud dictū pphetica actu legit qd̄ habetur Isa.vij. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū: qn̄ angelus ad eam intrauit dicēs(Aue gr̄a plena)qd̄ exponit Hiero.in sermone de assūptione.Et bene plena: q2 ceteris p partes prestat gr̄a.Marie vero tota se simul infudit plenitudo gr̄e. Itē ista gr̄a nō solū impleuit eius mentē sed etiā ventrē:incp̄tū singulari gr̄a dei factū est vt cōciperet saluatorē.(dn̄s tecū)nō tm̄ p essentiā.potētiā.⁊ p̄sentiā: qualiter est in oībus rebus. nec solū per grāz eo modo quo est i sanctis hoīb9: sꝫ etiā per carnis assūptionē: quia corpus deitati vnitū fuit formatū de beate vginis purissimis guttis sanguineis.⁊ intra virginis viscera latuit nouē mensib9(bn̄dicta tu in mulierib9) Ly.i.pre oībus mulierib9.Nā ⁊ mulieres bn̄dicentur in te sicut vir in filio.Gor. sūt.n. alique mulieres bn̄dicte q2 virgines:sꝫ nō fecūde:sed nō vgines. sꝫ hec simul virgo ⁊ fecūda(Que cū audisset turbata est) Ly.beata virgo solita erat videre angelos:ideo de apparitiōe angeli nō fuit admirata vel turbata: sed de salutatiōe insolita.q2 nichil mirabilius est ve re humili q̄ sua exaltatio. Et ideo cū btā virgo esset hūilima:audiēs salutatiōnē tāte excelletie turbata fuit.nō turbatiōe increculitatis sicut zacharias pater Johīs baptiste vt d2 Lu.j.sꝫ turbata fuit turbatiōe admiratiōis. Vn̄ sequitur. (turbata est in sermone ei9).i.ageli nō aūt in visione(⁊ cogitabat q̄lis esset ista salu.)Ly. Qn̄ eni turbata fuit virginalē verecūdiā ostēdit.q̄ aūt cogitauit de salutatione declarat prudētiā marie. ⁊ ideo angelus eā ↄsolabat dicēs (Ne timeas maria) Ly.de salutatōe insolita (inuenisti eñ grām apud dn̄m)nō solū pro te: sꝫ pro toto genere humano(Ecce cōcipies in vtero)Ly hec cōceptio facta est per virtutē spūssancti intra vterꝫ virginis corpus filij formātis.(⁊ paries filiū) Ly. vgo pmanēs in partu sicut ⁊ in ↄceptu (⁊ vocabis nomē eius ih̄z) Ly.nō dicit impones:q2 hoc nomē fuit impositū a deo p̄re ꝑm q̄ fuerat pdictū a deo patre.vt habet Isa.lxij. Vocabit tibi nomen nouū qd̄ os dn̄i nominauit. Sed illud nomē fuit diuulgatū p angelū ipsi marie ⁊ ioseph.Ih̄s aūt interptat saluator. vñ de hoc h̄etur Math.j.Vocab nomē ei9 ih̄m.ipe eñ saluū faciet populū suū a peccatis eoꝝ(hic erit magnus) q2 magnus dn̄s. vn̄.ps. xlvij. Magnus

dñs ꝛ laudabilis nimis: ꝛ magni-
tudinis eius nō est finis. (ꝛ fili⁹ al
tissimi vocabit᷑) Ly. a. i. ipius dei
qui solus est altissim⁹. Homo em̄
altus est inter creaturas corpora-
les: sed angelus altior. deus aūt so
lus altissimus. Vn̄ in ps. lxij. Tu
solus altissimus in om̄i terra (ꝛ da
bit illi dñs de⁹ sedē dauid p̄ris ei⁹:
ꝛ regnabit i domo iacob) Gor. i.
in oībus electis quoꝝ vniuersitas
intelligit᷑ p domū iacob. i. fami-
liā iacob q̄ tota recepta est in po-
pulū dei (ineternū) q꞉ ꝛ hic p gra
tiā ꝛ in futuro per glīam (ꝛ regni
eius nō erit finis) Ly. Xp̄s em̄ nō
solū inc̄ꝑtū deus: sed etiā inc̄ꝑtum
homo regnabit ineternū. nō solū
sup hoīes: sed etiā super angelos.
(Dixit aūt maria ad angelū. Quō
fiet istud: qm̄ virū nō cognosco)
Ly. i. cognoscere nō ꝑpono. Em
illud q᷒ dicūt doctores catholici.
Beata virgo anteq᷒ desposaret᷑ io
seph habuit obseruātiā castitatis
virginalis in desiderio: nō tamē ex
presse. sed cū postea deo ordināte
esset desposata ioseph q̄ erat in si
mili proposito simul emiserūt vo
tū. (Et respōdens angelus dixit ei.
Spiritus sanct⁹ superueniet in te)
Ly. i. nō concipies modo huma-
no sed diuino: quia nō virtute fe-
minis virilis sed virtute spūs sctī.
(ꝛ virt⁹ altissimi obūbrabit tibi)
q꞉ in beata vgīne sub vmbra car
nis latuit virtus deitatis. (Ideoq᷒
ꝛ qd̄ nascet᷑ ex te) Gor. i. ex tua ve
ra natura (sanctū) q꞉ de sancto nō
nascetur nisi sanctū (vocabit᷑ fili⁹
dei) Ly. nō adoptiu⁹ sicut alij: sed
naturalis (Ecce elizabeth cognata
tua ꝛ ipsa cōcepit filiū in senectu-
te sua. ꝛ hic mensis est sextus illi q̄
vocat᷑ sterilis) Ly. ei⁹ em̄ sterilitas
a tāto tp̄e iam erat nota q᷒ sic vo-
cabat᷑ (q꞉ nō erit impossibile apd̄
deū om̄e verbū). i. factū. q꞉ dicere
dei est facere. Vn̄. ps. cxlviij. Dix-
it ꝛ facta sūt ipse mādauit ꝛ creata
sunt (Dixit aūt maria Ecce ācilla
dn̄i) Vnde Bern̄. Que est hec tam
sublimis humilitas que cedere nō
nouit honorib⁹: insolescere glīa
nescit. mater dei eligitur: ꝛ ancillā
se nominātis. (Fiat michi secundū
verbū tuū) Ly. qd̄ statim factum
est: q꞉ in virtute dei cōcepit filiū.

¶ In festo sctōꝝ Philip-
pi ꝛ Jacobi apostoloꝝ Euā
geliū. Scd̄m Johānem. xiiij.

In illo tp̄e. Di-
xit ih̄s discipl̄is
suis. Nō turbe-
tur cor vestrum:
creditis in deū ꝛ
in me credite. In domo patris
mei māsiones multe sunt. Si
quomin⁹ dixissez vobis: q꞉ va
do parare vobis locum. Et si
abiero ꝛ ꝑparauero vobis lo
cū: iterū venio ꝛ accipiaȝ vos
ad meipsum, vt vbi ego sum: ꝛ

vos sitis: ꝛ quo ego vado sci-
tis: ꝛ viam scitis. Dixit ei tho
mas. Dñe nescimus quo va-
dis: ꝛ quõ possumus viã scire
Dixit ei ihs. Ego sum via ve
ritas ꝛ vita. Nemo venit ad
patrẽ: nisi per me. Si cogno-
uissetis me: ꝛ patrẽ meũ vtiqꝫ
cognouissetis. Et ãmodo cog
noscetis eũ: ꝛ vidistis eũ. Di-
xit ei philippus. Dñe ostẽde
nobis patreꝫ ꝛ sufficit nobis.
Dixit ei ihs. Tãto tp̃e vobiſ
cũ sum: ꝛ nõ cognouistis me.
Philippe q̃ videt me: videt ꝛ
patrẽ meũ. quõ tu dicis osten
de nobis patrẽ. Nõ credis qꝛ
ego in patre ꝛ pater in me est.
Uerba q̃ ego loquoꝛ vobis: a
meipso nõ loquoꝛ. pater aũt in
me manẽs ipse facit opa. Nõ
creditis qꝛ ego in p̃re ꝛ pater
in me est: alioq̃n ꝑpter opera
ipsa credite. Amẽ amẽ dico vo
bis: q̃ credit in me opa q̃ ego
facio ꝛ ip̃e faciet. ꝛ maioꝛa ho
rũ faciet: qꝛ ego ad patrẽ va-
do. Et q̃cunqꝫ petieritis pa-
trẽ in noĩe meo hoc faciam.

¶ Postilla.

¶ Nõ turbetur coꝛ vestrũ. ꝛc.
Johis. xiiij. historiã hui⁹ euãgelij
dixit ihs anno ei⁹. xxxiij. ix. kl. ap
lis. feria. v. luna. iiij. inditione. vi.
Ante initiũ istius euãgelij scribit
sanct⁹ Johãnes q̃ petrus dixit ad
ihm post cenã factã. Dñe quo va
dis. Rñdit ihs. Quo ego vado nõ
potes me modo se qui: seq̃ris aũt
postea. Dicit ei petrus. Quare nõ
possuꝫ te sequi modo. animã meã
pro te ponã. Rñdit ihs. Aiam tuã
pro me pones. Amẽ amẽ dico ti-
bi: non cantabit gallus donec me
ter neges. Et ait discipulis suis.
(Nõ turbetˀ coꝛ vestrũ) Ly. xp̃s p̃
dixerat discip̃lis suis inde proditi-
onẽ: ꝛ petri negationẽ: ꝛ suã passi
onẽ ꝛ moꝛtẽ. que oĩa erãt discip̃lis
turbatiõis materia. ideo dixit. Nõ
turbetˀ coꝛ vestrũ) quasi pusillani
mes effecti ꝑpter illa iaꝫ predicta.
(creditis in deũ ꝛ in me credite) Ly
ra. in quo ostẽdit suã deitatem (in
domo patris mei mãsiones multe
sunt) Tho. domus patris hic vo-
catˀ gloꝛia celestis: in q̃ sunt multi
gradus ꝛ diuersa pꝛemia meritoꝝ.
qꝛ alia est claritas solis: alia lune:
alia stellaꝝ. quia vnusquisqꝫ q̃to
plus deũ hic diligit: tanto clarius
ibi deũ videbit. (Si quo minus di
xissem vob) Lyra. q. d. si in celesti
beatitudine esset aliq̃d minus ꝛ de
fectuosuꝫ dicerẽ vob (qꝛ vado pa
rare vob locũ) in passiõe sua ape-
ruit nob ianuã regni celestis (ꝛ si
abiero ꝛ p̃parauero vob locũ ite-
rũ venio) Tho. hoc fit ĩ moꝛte cu-
iuslibet electi: ꝛ vltimo ad iudiciũ
extremũ (ꝛ accipiã vos ad meip-
sum) Tho. i. introducã in locũ pa

(vt vbi ego sum). Tho. qui sũ ca
put vestrũ. (⁊ vos sitis) qui estis
mẽbra mea. i. vnam mecũ gloriã
habeatis. (⁊ quo ego vado scitis)
scilicet ad prẽm. (⁊ viã scitis) Ly.
Uiam per quã iuit xp̃us: que fuit
passio ⁊ mors ipsius. (Dicit ei tho
mas. Dñe ne scimus quo vadis: ⁊
quõ possumus viam scire. Dixit
ei ihesus. Ego sum via). Lyra. In
quantũ homo. quia oĩa que gessi
in humanitate sunt via perducẽs
vos ad gloriaz. (veritas ⁊ vita) in
quantũ deus. quia veritas illumi
nat intellectũ: ⁊ vita quietat vt fa
ciat desideriũ. Uel sic scd̃m Tho.
Ego sum via ducẽs. veritas lucẽs
vita pascens. Uel sic. Ego suz via
nõ errans. veritas nõ fallens. vita
nõ mortificans. Unde Ambro. In
grediamur hanc viam: teneamus
veritatẽ: sequamur vitaz. (Nemo
venit ad patrẽ nisi per me). Ly. in
me credendo: ⁊ me ope imitando.
(Si cognouissetis me). Ly. pfecte
q̃tũ ad deitatẽ. (⁊ prẽm meũ vtiq3
cognouissetis) q2 pater ⁊ fili9 sunt
vnũ in deitate. (⁊ cognoscetis euz
ãmodo) quia post resurrectionez
suã apperuit illis sensuz vt intelli
gerent scripturas. vt habet Luce
xxiiij. ⁊ extunc discipuli xp̃i habue
rũt pleniorẽ cognitionẽ de myste-
rio trinitatis. (⁊ vidistis eum) Ly.
quia vidẽdo xp̃m viderũt suppo-
tũ filij in quo est natura diuina q̃
est idẽ qd̃ pater. ⁊ sic in filio quo
dãmodo patrẽ viderant. (Dixit ei
philippus. Dñe ostẽde nobis pa

trez: ⁊ sufficit nobis). Ly. q. d. cre
do verbis tuis: sed patrẽ videre de
sidero. credidit eniz philippus q2
pater posset videre oculis corpali
bus in hac mortali vita. Ideo seq̃
tur. (Tanto tpe vobiscũ sũ ⁊ non
cognouistis me). Ly. q. d. magna
ruditas est q2 tãdiu doctrinã meaz
audistis: ⁊ adhuc ita parũ me cog
noscitis scd̃m deitatẽ. (Philippe q̃
videt me). Ly. scd̃m deitatẽ. (videt
⁊ prẽm meũ). Sicut eni pater non
videt nisi cum btitudine: sic nec
filius in sua deitate. quia visio est
merces sanctorũ. (Q̃uo tu dicis:
ostẽde nobis prẽz). Ly. q2 oculis
corpalib9 nõ est visibilis. (nõ cre
dis q2 ego in patre ⁊ pater in me
est). Ly. q. d. istud debes credere:
⁊ sufficit tibi ad sulutẽ. (Uerba q̃
ego loquor vobis a meipo nõ lo
quor). i. ab humanitate tantũ: sed
deitate. (Pater aũt in me manens
ipe facit opa) Ly. fili9 eni ⁊ pater
sũt vnũ in virtute opatiua: ex qua
fiebãt opa miraculosa. (nõ credi-
tis q2 ego in prẽ ⁊ pater in me ẽ).
Tho. per idẽptitatẽ essentie: ⁊ ta-
men distinct9 psonaliter. (alioq̃n
opa ipa credite) Ly. q. d. si verba
nõ iducũt vos ad credendũ opera
miraculoꝝ nature virtutẽ trãscen
dẽtia debẽt vos ad hoc inducere.
(Amẽ amẽ dico vobis. qui credit
in me: opa q̃ ego facio ⁊ ipe faci-
et). Tho. i. silia in genere. q2 sicut
ego curaui ĩfirmos ⁊ suscitaui mor
tuos: sic ⁊ ipse suscitabit. ⁊ sic de
alijs. (⁊ maiora horuz faciet). Ly.

hoc p3 pmo. q2 plures cõuersi sũt ad fidẽ per predicationẽ aplorũ q̃ per predicationẽ xp̃i. q2 p eos cõ uersa ẽ multitudo gentiũ. per pdi cationẽ aũt xp̃i pauci iudeo2. Itẽ apli pdicabãt oib9 linguis. vt hr̃ Act. ij. Xp̃s aũt pdicabat in vna sola lingua. s. hebraica. Scd̃o i mi raculis. q2 apl̃i maiora miracula fecerũt. Magnũ eni reputatũ fuit q̃ infirmi sanabant̃ ad tactũ sim brie vestimẽto2 xp̃i. vt hr̃ Marci vj. sed mai9 videt̃ q̃ ad tactũ vm bre petri sanabant̃ infirmi. vt p3 Act. v. Itẽ xp̃s tres mortuos susci tauit. sed andreas simul 1 semel q̃ draginta viros submersos suscita uit. vt habet̃ in legẽda sua. (q2 ad patrẽ vado) Tho. vt assista3 vul tui dei pro vobis. (1 sic̃o petieri tis patrẽ in noie meo) Tho. perti nens ad salutẽ. Nã nomẽ ei9 ẽ ih̃s q̃ saluato2 interpretat̃ (hoc faciã) Tho. in quo ostẽdit q̃ habet ean dem ptãtẽ cũ patre. (hoc faciam) Ly. sc3 eade3 virtute qua 1 pater.

In festo inuẽtiõis scẽ crucis.

In illo tp̃e. Erat homo ex phariseis nicodemus noie 1c. hoc euãgeliũ cũ sua po stilla q̃re ante in festo trinitatis.

In festo scti iohãnis ante por tam latinam.

In illo tp̃e. Dixit ih̃s pe tro. Seq̃re me. cõuersus 1c. hoc euãgeliũ cũ sua postilla q̃re añ i festo scti iohis euãgeliste

In festo sancti iohãnis bap tiste euangeliũ scd̃m Lucã. j.

In illo tp̃e. Elizabet ĩpletũ est tẽpus pariẽdi: 1 peperit filiũ. Et audierũt vicini 1 cognati eius: quia magnifi cauit dñs misericordiã suã cũ illa: 1 congratulabãtur ei. Et factũ est in die octauo venerũt circũcidere puerũ: 1 vocabãt eum noie patris sui zachariã. Et rñdens mater eius dixit. Nequaq̃3: sed vocabitur io hannes. Et dixerunt ad illam Quia nemo est in cognatione tua q̃ vocetur hoc noie. Innu ebant aũt pr̃i eius quẽ vellet vocari eũ. Et postulãs pugil larẽ: scripsit dicẽs. Iohãnes ẽ nomẽ eius. Et mirati sũt vni uersi. Apertũ est autẽ ilico os eius 1 lingua eius: 1 loq̃batur bñdicẽs deum. Et factus ẽ ti mo2 sup oẽs vicinos eo2ũ: 1 su per oĩa mõtana iudee diuul gabãtur omĩa verba hec. Et posuerũt oẽs q̃ audierãt in co2 de suo: dicentes. Quis putas puer iste erit. Etenĩ manus do mini erat cũ illo. Et zacharias pater eius ĩpletus est sp̃ũsct̃õ: 1 prophetauit dicens. Benedi

ctus dñs deus israel: quia visitauit et fecit redēptionē plebis sue.

¶ Postilla.

¶ Elizabeth impletū est tempus pariendi zc. Luce. i. Historia huius euāgelij facta est anno xpi pmovsuali. viij. kl. Julij. feria. vj. luna. xvij. inditiōe. iij. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Lucas in eodem caplo. q post hec maria cōcepit iesū xpm: exurgens maria abijt in montana et intrauit in domū zacharie et salutauit helizabeth: et mansit cum ea tribus mensibus. Nam in mense sexto a cōceptione iohānis venerat maria ad elizabeth. et in mense nono natus est iohānes. Unde hic dicit. (Elizabeth impletū est tēpus pariēdi) Lyra. s. nouē mensiū. (et peperit filium) sicut per angelū fuerat predictum. (Et audierunt vicini). Ly. i. illi qui erant ei cohabitātes. (et cognati eius) qui erāt ex eius cōsanguinitate et affinitate. (q2 magnificauit dñs miam suā cū illa) Ly. i. magnā misericordiā fecit ei auferēdo sterilitatis obprobriū: et dādo ei tantū et talem filiū sic annūciatum mirabiliter et conceptū super naturaliter. (et cōgratulabant ei). scdm q dixerat angelus zacharie. Multi in natiuitate eius gaudebunt (Et factū est die octauo. s. a natiuitate pcursoris. (venerūt circūcidere puerū) sicut precipit Gen. xvij Et q2 in circūcisione iponebatur tūc nomen, sicut modo iponit in baptismo. ideo subdit (Et vocabant eū noie pris sui zachariam). Ly. quia istud fuit antiqtus satis cōiter obseruatū et adhuc obseruatur frequēter: maxime in magnis psonis q filius pmogenitus noiatur noie pris. (Et rñdens mater eius dixit Nequaq3) scz vocabit zacharias. (sed vocabit iohānes) Lyra. hoc eni sibi fuit a deo reue'atū. q2 a marito nō didicit: cū factus esset mutus anteq rediret ad eā de teplo (et dixerūt ad illā. Quia nemo est in cognatiōe tua q vocet hoc nomine. s. iohānes. Ly. cognatio hic ppinqtas generis vocat: de qua nullus sic fuerat vocatus. s. de cognatione elizabeth vel mariti eius. (Innuebant pri eius quē vellet vocari eū). s. p signa visibilia Ex quo p3 q zacharias nō tm fuit mutus s3 etiā surdus. Si eni potuisset itelligere verba: qsiuisset ab eo p verba et nō p talia signa. (Et postulans pugillarē). i. tabulā ad scribēdum (scripsit dicēs. Johes ē nomē eius. et mirati sūt vniuersi). Gor. de cōueniētia iter pres et mres qtū ad pueri noiationē. (Aptū ē aūt ilicō os eius. Gor. nō p morā. q2 nescit tarda molimina spūsscti gra. vñ Ambro. Soluit fides linguā quā icredulitas ligauerat (Et factus ē timor magnus sup oēs vicinos eorū). Ly. i. admiratio magna vel timor dei q sic mirabiliter punierat zachariam et liberauerat. (et sup oia mōtana iudee diuulgabāt oia verba hec) Ly. q2 facta isolita et mirabilia liberius narrat. (Et posuerūt oēs

qui audierant in corde suo).Lyra
q: talia magis memorie cōmēdāt
(dicentes. Quis putas puer iste
erit).q.d.valde magnꝰ erit.(Eteni
manus dñi erat cū illo).Ly.idest
virtus dei opatiua miraculorū in
eius anūciatione.cōceptiōe ⁊ na-
tiuitate ostēsoz: ex q̄bus rōtiona
biliter cōcludebāt ꝙ magnitudo
pueri futura corā deo: sicut pre
dictum est ab angelo zacharie pꝛi
eius.Erit eni magnus corā dño.
(Et zacharias pater eius implet⁹
est spūsctō ⁊ prophetauit dicens.
Benedict⁹ dñs deus israel.q: visita
uit).Goz.Dñs iesus genꝰ huma-
num in sua incarnatiōe visitauit.
(Et fecit redēptionē)in sua passio
ne.ps.cxxx.Copiosa apud eū re-
demptio.(plebis sue israel).

¶ In festo visitatiōis btē ma
rie virgis euāge.scdz Lu.j.c.

In illo tpe. Ex-
urgens aūt ma
ria abijt in mō-
tana cū festina
tione in ciuitatē
iuda ⁊ intrauit in domum za-
charie ⁊ salutauit helizabeth.
Et factū est vt audiuit saluta
tionē marie elizabeth: exulta-
uit infans in vtero eius. ⁊ re-
pleta est spiritusancto Eliza-
beth: ⁊ exclamauit voce ma-
gna ⁊ dixit. Benedicta tu iter
mulieres: ⁊ bñdictus fructus
ventris tui. Et vnde mihi hoc
vt vēiat mater dñi mei ad me
Ecce eni vt facta est vox salu-
tationis tue in auribus meis
exultauit in gaudio infans in
vtero meo. ⁊ beata que credi-
disti qm̄ pficiētur in te que di-
cta sunt tibi a dño. Et ait ma-
ria. Magnificat anima mea
dñm. Et exultauit spūs meus
in deo salutari meo.

¶ Postilla.

¶ Exurgens maria abijt in
montana ⁊c. Luce.j. Historia hu
ius euangelij facta est anno xpi.i.
vsuali.ij.nonas Aprilis.feria.ij.
luna.j.inditione.iij. Et reuersa est
in domū suā anno xpi vbi supra
iij.nonas Julij.sabbato.luna.iiij.
inditione.iij. Ante initium illius
euangelij scribit sanct⁹ Lucas.qm̄
angelus in annūciatione dñi dixit
ad mariā matrē xpi: ⁊ ecce beliza-
beth cognata tua ⁊ ipa concepit
filiū in senectute sua: ⁊ hic est mē
sis sextus illi q̄ vocat⁹ sterilis: q:
nō erit ipossibile apud deū oē ver
bū. Dixit aūt maria. Ecce ancilla
dñi: fiat mihi scdm verbū tuū. Et
discessit ab ea angel⁹. Et statim se
quit⁹.(Exurgens maria) scilicet de
loco in quo erat quādo angel⁹ ad
eā venit.(abijt in mōtana)Ly.q:
loc⁹ vbi habitabat zacharias erat
altior ꝙ galilea a qua recessit ma-
ria.(cū festinatiōe)Ly.vt ondderet

q̄ virgo non debet hic morari in loco publico. nec ibi contrahere colloquia. (in ciuitatē iuda). f. hierusalē. (τ salutauit helizabeth) Ly ra. q2 erat hūilima: τ q2 ad ei9 ob⸗ sequiū venerat. (Et factū ē vt au⸗ diuit salutationē marie helizabeth exultauit infās in vtero ei9) Glo. sicut illa aduentū marie: sic iste ad uētus dñi sensit. Gor. Ecce q̄ ma gne virtutis est beate virginis sa⸗ lutatio. q2 cōfert gaudiū: confert τ spiritūsanctū: cōfert τ reuelatio nē secretorū diuinorū. cōfert τ p⸗ phetie actū. Et ideo certe libenter salutāda est ꝓpter reuelatiōis lu⸗ crum. Bene ergo maria potuit ore salutare: q̄ salutē hēbat in virtute τ in corde. (τ repleta est spūsācto helizabeth τ exclamauit voce ma gna. Ly. ista magnitudo vocis in telligēda est rā rōne deuotionis q̄ soni exterioris. (Benedicta tu iter mulieres). i. sup oēs mulieres. (τ bñdictus fructus ventris tui). Un̄ in ps. cxvij. Bñdict9 qui venit ī no mine dñi deus dñs τ illuxit nobis (Et vnde mihi hoc vt veniat ma⸗ ter dñi mei ad me). Ly. Ista eni nō poterat scire nisi per reuelationeȝ spūssācti. (Ecce eni vt facta ē vox salutatiōis tue in aurib9 meis: ex⸗ ultauit in gaudio infans in vtero meo). Ly. helizabeth per spiritū sanctuȝ cognouit q̄ illa exultatio fuit ꝓpter p̄ntiā dñi in vtero vir⸗ ginali. (τ btā q̄ credidisti). Ly. q2 per assensū fidei cōcepit. (qm̄ per ficient in te q̄ dicta sūt tibi a dño) Ly. per angelū anūciantē. (Et ait maria. Magnificat aīa mea). Ly. nō tm̄ labia mea. (dñm) cui debet laus τ honor. (Et exultauit) Gor. nō pigritauit. vt p3 Abacuch. iij. Exultabo ī deo iesu meo. (in deo) nō in mūdo. Un̄ ps. lxxvj. Renuit cōsolari aīa mea: memor fuit dei τ delectat9 sum. (salutari meo). q̄ est meus ꝓpiti9 filius per generatio⸗ nē: τ saluator oiuȝ p suā passionē

¶ In festo scti petri apli euā⸗ geliū scdm̄ Matheū. xvj.

In illo tpe. Ve⸗ nit iesus in ptee cesaree philippi τ iterrogauit dis cipulos suos di cens. Quē dicunt hoīes esse fi liuȝ hoīs. At illi dixerūt. Alij iohānē baptistā. alij aūt heliā alij vero ierrmiā: aut vnuȝ ex prophetis. Dixit illis iesus. Uos autē quē me esse dicitis. Rñdens symon petrus: dixit. Tu es xp̄s filius dei viui. Re spondēs aūt iesus dixit ei. Be atus es symon bariona quia caro τ sanguis nō reuelauit ti bi: sed pater meus qui in celis est. τ ego dico tibi q2 tu es pe⸗ trus: τ super hanc petrā edifi⸗ cabo ecclesiā meā. τ porte īferi nō preualebūt aduersus eaȝ.

Et tibi dabo claues regni celorum. Et quodcunqz ligaueris super terram erit ligatum et in celis. et quodcunqz solueris super terram: erit solutum et in celis.

¶ Postilla.

¶ Uenit iesus in ptes cesaree rc. Math. xvj. Historia hui⁹ euangelij facta est anno xpi. xxxij. iiij. kl. Augusti. feria. iiij. luna. xij. indictõe. v. Ante initiũ illi⁹ euãgelij scribit sctũs Mathe⁹ in eodẽ cap. q̃ xps dixit discipulis suis. Cauete a fermẽto phariseorũ et saduceorum. At illi cogitabãt inter se dicẽtes. q2 panes nõ accepim⁹. Sciens aũt iesus: dixit. Quid cogitatis iter vos modice fidei q2 panes nõ habetis. nondũ intelligitis neqz recordamini quinqz panum et quinqz milia hominũ. et quot cophinos sumpsistis. neqz septẽ panum et quattuor milia hominũ. et quot sportas sũpsistis quare nõ intelligitis q2 nõ de pane dixi vobis. Cauete a fermẽto phariseorũ et saduceorũ: tunc intellexerunt. q2 nõ dixerat cauendũ a fermẽto panum: sed a doctrina phariseorũ et saduceorũ. Tunc statim sequitur euãgeliũ hodiernũ. (Uenit ihesus in ptes cesaree phillppi). Lr. Cesarea philippi est ciuitas in terminis iudee: quã philipp⁹ fili⁹ herodis innouauit et reedificauit: q̃ antiquitus dicta est lachis: sed post modũ noĩauit eam cesareã in honorem tyberij cesaris qui dedit ei quartã partẽ regni. vt dicit Josephus. Dicit etiã cesarea philippi ad differentiã alteri⁹ ciuitatis que dicit cesarea palestine. vbi cornelius centurio mansit. vt p3 Act. x. (Interrogabat discipulos suos). Lr. nõ ignorãs quid crederet vel q̃d rñderet: sed vt eorũ fideli confessione cõueniẽti⁹ solidarent in fide: (quẽ dicũt hoĩes esse filiũ hominis). Lr. i. turbe vulgares. q2 de ipo erãt varie opiniones in populo. (At illi dixerũt. alij Johanẽ baptistã) cui⁹ opinionis fuit herodes et sui sequaces. vt p3 Mathei xiiij. Audiuit herodes famã iesu et ait pueris suis. hic ẽ iohãnes baptista: ipẽ surrexit a mortuis. et ideo virtutes operant in eo. (alij autem heliã) ppter zelũ veritatis) alij vero Jeremiã) ppter patiẽtiã in aduersis. (aut vnũ ex pphetis). s. heliseũ ppter excellentiã sapie). vos aũt quẽ me esse dicitis). Lr. q. d. si alij errant opiniõe falsa: vos tñ nõ debetis errare q̃ tãdiu mecũ fuistis et meã doctrinã frequẽter audiuistis et miracula tãta vidistis. (Rñdens petr⁹ dixit) Lr. petr⁹ tãq̃ principalis iter alios pro se et pro alijs dedit rñsũ. (Tu es xps) Lr. q̃ interpretat vnct⁹. et sic cõfitet ei⁹ hũitatẽ. (filius dei). s. naturalis et nõ adoptiu⁹: sicut alij. et per oĩa eiusdẽ nature cũ deo prẽ. et sic cõfitet veritatẽ diuine nature et hũane in eodẽ supposito. (viui) hoc addit ad drñiam illorũ q̃ colebant tã q̃ dij a gẽtilib⁹. vt hercules et iu-

piter ꝛ sic de alijs.(Rn̄dēs aūt ihs̄ dixit. Btūs es symon bariona).i. filiꝰ hoīs. Un̄ hiero. dicit q̄ debe ret dici bariohāna. Bar eni idē est qđ filiꝰ: iohāna q̄si filiꝰ iohānis: scđm illud ioh.xxj. Symon iohis diligis me plus his. sed scriptorū vitio depꝛauatū est: dicit aūt hic beatꝰ es simon bariona. q.s. con fessio vere fidei ducit ad beatitudi nē.(q2 caro ꝛ sāguis nō reuelauit tibi). Ly.i. hō moꝛtalis nō docuit te istam veritatē.(sed pater meus) ꝛ per oīs tota trinitas. q2 diuisa sunt opa trinitatis.(ꝛ ego dico ti bi. q2 tu es petrꝰ). Ly.i. confessoꝛ vere petre q̄ est xp̄s.(ꝛ super hāc petrā) quā cōfessus es.i. sup xp̄m (edificabo ecclesiā meā.(ꝛ poꝛte inferi).i. persecutiōes tyrānoꝛū ꝛ insultus ꝛ tēptatiōes spirituū im doꝛū.(nō p̄ualebūt aduersus eā) a vera fide subuertēdo.(ꝛ tibi da bo claues regni celoꝛum). Ly. iste claues nō sunt materiales: sed po testas spiritualis: que est duplex Una est ptās sp̄ūalis discernendi pctm̄ a nō pctō: sicut in veteri le ge sacerdotes iudicabant inter le pꝛam ꝛ nō leprā. Alia clauis ē po testas admittendi ad regnū vel ex cludi scđm verū iudiciū p̄habi tum. quia debēt indigni excludi: ꝛ digni recipi.(ꝛ qđcūq3 ligaueris) Goꝛ. claue nō errante.(sup terrā) Ly. sc3 cū debito vsu clauiū.(erit ligatū ꝛ in celis. ꝛ qđcunq3 solue ris sup terrā erit solutū ꝛ in celis) idest deus illud appꝛobat in celis.

¶ In festo sctē Margarete.

In illo tpe. Dixit ih̄s dis cipulis suis parabolam hanc. Simile est regnū celoꝛū thesau.ab.ꝛc. hoc euangeliū cū sua postilla quere infra in cōmu ni sanctoꝛū de virginibus.

In festo sctē marie magdale ne euangeliū scđm Lucā. vij.

In illo tpe. Ro gabat iesū quī dam phariseus vt manducaret cū illo. Et igres sus domū pharisei: discubuit. Et ecce mulier q̄ erat in ciuita te peccatrix vt cognouit q̄ ih̄s accubuit i domo pharisei: attu lit alabastrū vnguēti: ꝛ stās re tro secus pedes eius: lachꝛy mis cepit rigare pedes eius: ꝛ capillis capitis sui tergebat: ꝛ osculabatur pedes eius: ꝛ vn guēto vngebat. Uidēs autem phariseus q̄ vocauerat ip̄m: ait itra se dicēs. Hic si esset p pheta: sciret vtiq3 q̄ ꝛ q̄lis est mulier q̄ tāgit eū: q2 peccatrix ē. Et rn̄dēs ih̄s: dixit ad illū. Symō habeo tibi aliqđ dice re. At ille ait. Magr̄: dic duo dbitoꝛes erāt cuidā feneratoꝛi vnus debebat denarios quin

gentos: ⁊ alius quinquaginta Nō habētibus illis vnde red-derent: donauit vtrisqꝫ. Quis ergo eum plus diligit. Rn̄dēs symon: dixit. Estimo q: is cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte iudicasti. ⁊ conuersus ad mulierem: dixit symoni. Ui des hanc mulierē. Jntraui in domū tuā: aquā pedibus me-is nō dedisti: hec autē lachry-mis rigauit pedes meos: ⁊ ca pillis suis tersit. Osculū mihi nō dedisti: hec aūt ex quo itra ui non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum nō vnxisti: hec aūt vnguēto vnxit pedes meos. ꝓpter qḋ dico ti bi. Remittūtur ei pctā multa qm̄ dilexit multū. Cui aūt mi nus dimittitur: minus diligit. Dixit aūt ad illam. Remittū tur tibi pctā tua. Et ceperūt q̄ simul accūbebant dicere intra se. Quis est hic qui etiaꝫ pctā dimittit. Dixit aūt ad mulie-rem. Fides tua te saluaꝫ fecit: vade in pace.

¶ Postilla.

¶ Rogabat ih̄m quidā pha riseus ⁊c. Luce. vij. Math. xxvj. Mar. xiiij. Joh̄. xij. historia hui⁹ euāgelij facta est anno xp̄i. xxxij. ydus Decēbris. feria. vj. luna. xiiij indictione. iiij. Ante initiū illi⁹ euā gelij scribit sctūs Lucas in eodeꝫ cap̄lo. q̄ xp̄s dixit phariseis ⁊ scri bis. Uenit eni iohannes baptista neqꝫ manducās panē: neqꝫ bibēs vinū. ⁊ dicitis demoniū habet: ve nit filius hois manducās ⁊ bibēs ⁊ dicitis: ecce hō vorator ⁊ bibēs vinū: amic⁹ publicanoꝝ ⁊ pctoꝝ. Et tunc sequit̄ euangeliū hodier-nū. (Rogabat iesū quidā pharise us vt māducaret cū illo. ⁊ ingress⁹ domū pharisei discubuit. Ly. Le-gitur aūt xp̄m māducasse cū pctō ribus vt eos ad pniam induceret. vt habet̄ Math. ix. Jtē cū amicis ⁊ familiarib⁹ vt eoꝝ deuotionem augmētaret. vt dī Joh̄. xj. de Mar tha ⁊ maria magdalena. Jtē cū co-gnatis pauperib⁹ vt eoꝝ inopiaꝫ suppleret. vt habet̄. Joh̄. ij. de nu ptijs: vbi deficiēte vino xp̄s aquā cōuertit in vinū. Jtē cuꝫ phariseis superbiētib⁹. vt eoꝝ supbiā con futaret. prout hic habet̄ vt vide-bitur in ꝓsequēdo. (Et ecce mu lier). Goꝛ. f. maria magdalena. ſꝫ nō noiat̄ hic. q: adhuc erat in sta tu culpe scḋm opinionē hoiuꝫ. (q̄ erat in ciuitate). Ly. vbi multi ho mines sunt. ex quo conuincit̄ q̄ multos attraxerat ad pctm̄. (pec-catrix). Ly. sed iam de pctis plene ꝑfecte ⁊ cōtrita. (vt cognouit q̄ iesus). i. saluatoꝛ. (accubuisset i do mo pharisei attulit). f. statim. (ala bastrū vnguēti). i. vas alabastrū vnguēto plenū. (⁊ stās retro) Ly.

pre verecūdia sui peccati nō audebat se ante ponere. (lachrimis cepit rigare pedes eius) Lyra. ex quibus patet magnitudo contritiōis ex quo tantū flevit q potuit lauare pedes vnius hominis nudis pedibus incidētis (τ capillis capitis sui tergebat) Lyra. quib⁹ ante ad cōpositionē vult⁹ eius abusa fuerat (τ osculabat pedes eius) vt totū seruiret in penitētia quicqd ex se deū contēpserat in culpa. scdm q dicit Grego. (τ vnguēto vngebat) Ly. ad refrigeriū caloris τ mitigationem doloris ex labore itineris. vnde Grego. Unguētum qd sibi turpiter exhibuerat hoc iā p laudabiliter offerebat. (videns autē pharise⁹) Gor. ad predictā mulierē plorātem: nec cōpatiens. (ait intra se) scz occulte cōtra hospitē suū murmurādo (dicēs hic si esset propheta) verus sciēs occulta (sciret vtiq que τ qualis est mulier) Gor. q est in persona τ qlis in vita (q peccatrix est) τ nō deberet se tangi permittere ab ea (Et respondēs ihs) Gor. s. cogitationi eius q soli deo nota est. in quo se ostendit se plusq pphetā. vn̄. ps. cxxxix. Dn̄s scit cogitationes hominum (Symō habeo tibi aliquid dicere At ille ait. Magister dic. Duo debitores erāt cuidā feneratori) Gor Sēsus litteralis planus est. Misti ce fenerator iste deū significat qui pro culpa momētanea penā eternā exigit: τ pro donis gratiaꝝ exigit meritū bonoꝝ opum (duo debitores) Gor. duo stat⁹ pcōꝝ (erāt cuidā feneratori) i. deo (vn⁹ debebat denarios quingentos: τ alius qnquaginta) scz q plus peccauerat (Nō habētib⁹ illis vnde redderent) q nullus peccator debitis potest absolui ppriis virib⁹ absq gratia. vt patet Iobis. xv. sine me nichil potestis facere (donauit vtrisqz) idest condonauit (quis ergo plus eū diligit. Respondēs symō dixit. Estimo quia is cui plus donauit) idest cōdonauit relaxādo (At ille dixit. Recte iudicasti) q sicut dicit Grego. Cū crescūt dona crescūt τ rationes donoꝝ (Et conuersus ad mulierē) Gor. p miseri cordiā. Deus eni a peccatoribus auertit faciē suā. scdm illud Deutero. xxxij. Abscondā faciē meā ab eis. Sed ad penitētes se conuertit. vt patet Zacha. j. Cōuertimini ad me τ ego cōuertar ad vos (dixit symoni. Uides hanc mulierē. Intraui in domū tuā aquā pedibus meis nō dedisti) Ly. qui tamen erant lutosi seu puluerizati: eo q sine calciamētis incedebat (hec aūt lachrimis rigauit pedes meos τ capillis suis tersit. osculū mihi nō dedisti) Ly. qd est amicicie signū (hec aūt ex quo intraui nō cessauit osculari pedes meos) quasi diceret nō solū vnū osculū dedit mihi: sed multiplex (oleo caput meum nō vnxisti) quod solet fieri in signū leticie τ hilaritatis. scdm illud. ps. xliiij. Unxit te deus de⁹ tuus oleo le. τc. (Propter quod dico tibi. Remit

tuntur:ei peccata multa) scz mulieri penitēti(quoniā dilexit multū.) Unde.j.petri.iiij. Charitas operit multitudinē peccatoꝝ. vt patet ꝓuerbio.x. Uniuersa delicta operit charitas.(Cui autē minus dimittitur minus diligit) Lyra. Remissio enim culpe aut nulla est aut tota-lis simul: sed remissio pene fit per partes ⁊ nō tota simul de cōmuni cursu: licet aliqn̄do fiat tota simul propter feruorē penitentis ⁊ ex liberrtate dei.⁊ hoc in proposito in hac muliere. Ideo sequit (Remittuntur tibi peccata tua) Lyra. nō solū q̄tum ad culpam: sed etiā q̄tū ad penā ex vehementi amore dei ⁊ horrore peccati preteriti. Glosa. ⁊ ponitur hic presens pro preterito (remittūtur) idest remissa sunt. (Et ceperūt qui simul accūbebāt dicere intra se. Quis est hic qui etiā peccata dimittit) Lyra hoc dicebāt quia videbant tantū humanitatē exterius apparentē: sz ignorabant deitatem interius latentem que peccata potest dimittere.(Dixit autē ad mulierē. fides tua) Glosa.idest fides tibi a deo infusa (saluā te fecit) Unde Beda. Fides te saluam fecit. quia quod petijt posse se accipere non dubitauit (vade in pace) Glo.idest in quiete ⁊ a cessatiōe a vicijs. vt patet Romanorū.v. Iustificati ex fide pacem habeamus.⁊c.

¶ In festo sancti Jacobi apostoli. euāge. scdm math.xxi.

N illo tpe. Accessit ad ihesuz mater filiorū zebedei cum filijs suis: adorans ⁊ petens aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid vis. Ait illi. Dic vt sedeant hi duo filij mei: vnꝰ ad dexteram: ⁊ alius ad sinistram tuam in regno tuo. Respondens autem ihesus: dixit. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quē ego bibiturus sum. Dixit ei. Possumus. Ait illis. Calicem quidem meū bibetis: sedere autez ad dextram meā vel sinistram non est meū dare vobis: sed q̄bus paratū est a patre meo.

¶ Postilla.

¶ Accessit ad ihesum mater filioꝝ zebedei.⁊c. Math.xx. Marci.x. Luce.xxij. Historia huiꝰ euāgelij facta est anno xpi.xxxiij.xvij kl.aprilis.feria.iiij.luna.vi.inditione.vi. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Matheus in eodez capi. Ascendēs ihs Iherosolimā assumpsit duodecim discipulos suos secreto: ⁊ ait illis. Ecce ascendimus iherosolimā ⁊ filius hoīs tradetur principibꝰ sacerdotū ⁊ scribis.⁊ condēnabunt eum morte: ⁊ tradēt eum gentibus ad illudendū ⁊ flagellandū ⁊ crucifigendū.⁊ ter

tia die resurget. Tūc statim sequitur euangeliū hodiernū. (Accessit ad ihm) Ly. iudei estimabāt xp̄m per prophetas promissum regnaturū tēporaliter in iherusalē: quia scripturas de regno xp̄i corporaliter intelligebāt. et ideo regnū ablatū a iudeis p romanos: credebant sibi restituendū per xp̄m. Propter qd̄ dicebant xp̄o Actuū. j. Dn̄e si in tēpore hoc restitues regnū israel. etc. Et hoc iacobus et iohānes filij zebedei et mater eorū audientes xp̄m post mortē tertia die resurrecturū crediderūt ipsū immediate post resurrectionē regnaturū i iherusalē tēporaliter. et ideo cupiētes ei esse collaterales pre ceteris: quia erāt ei⁹ cognati: informauerūt matrē suam de petitiōe sequēti. et hoc est qd̄ hic dicitur: tūc audita resurrectiōe xp̄i futura. (Accessit ad ihesum mater filiorū zebedei cū. etc.) Ly. nō em̄ p̄mo petijt in speciali: sed tantū in generali. vt ↄcessione facta in generali p̄mo: postea non posset sibi denegare in speciali. (Qui dixit ei. Quid vis) Ly. nō q̄rit vt inscius: sed vt petitio sua ↄuenientius ostendat̄ irrationabilis. (Ait illi. dic vt sedeant hi duo filij) etc. Lyra. idest sint tibi collaterales et maiores in regno tuo post te. qd̄ quidē regnū credebāt tp̄ale vt dictū est. nō est mirū si talia apostoli credebāt et appetebāt q̄ adhuc carnales erāt: et nondū illuminati per fecte nec confirmati per grām spiritussancti (Respōdens aūt ih̄s dixit. Nescitis quid petatis) Ly. respondit filijs et nō matri: quia sciebat eam missā a filijs et informatā de petitione faciēda pro eis (potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum) Ly. i. sustinere mortem ignominiosam et crudelē quā ego passurus sum: et per quā debeo venire nō ad regnū tp̄ale vt creditis sed eternū. (Dicūt ei. Possumus.) Ly. Loquūtur sicut inexperti propter fragilitatis qd̄ patuit per effectū: quia in passiōe xp̄i fugerūt pre timore mortis (Ait illis. calicē quidē meū bibetis). i. passiones pro me sustinebitis. Ly. quia iacob⁹ ꝑpter xp̄m ab herode occisus est vt habet̄ Actuū. xij. Johānes in dolium feruētis olei propter xp̄m missus est. insuper fuit etiā missus in exiliū propter xp̄m. Et sic patuit q̄ habuit promptā voluntatem moriendi propter xp̄m. (sedere autē ad dexterā meā vel ad sinistram nō est meū dare vobis) Lyra. in illo statu in quo estis. id est nondū humiliatis et carnalibus. (sed quibus paratū est a patre meo) Lyra vere humilibus et spiritualia sapientibus.

¶ In vincula sancti Petri apostoli. Euangeliū.

In illo tp̄e. Uenit ihesus in partes cesaree philippi. etc. Hoc euāgeliū cum sua postilla: quere ante in festo sanctorū petri et pauli apostolorū.

¶ In inuentione sancti Stephani prothomartyris. Euangeliū. Scōm Matheū. v.

In illo tpe. Dixit ihs discipl'is suis. Uos estis sal terre: quod si sal euanuerit in quo salietur. ad nichilū valet vltra: nisi vt mittatur foras & cōculcetur ab hominib' Uos estis lux mūdi. Nō potest ciuitas abscōdi supra montē posita: neq3 accendūt lucernā & ponūt eam sub modio: sed super cādelabrū vt luceat omībus q̄ in domo sūt. Sic luceat lux vestra corā hōībus: & videant opera vestra bona: & glorificēt patrem vestrū qui in celis est. Nolite putare qm̄ veni soluere legem aut pphetas. nō veni soluere s3 adimplere. Amē quippe dico vobis: donec trāseat celū & terra: iota vnū aut vnus apex non preteribit a lege donec omīa fiāt. Qui ergo soluerit vnū de mādatis istis minimis & docuerit sic homines: minim' vocabitur ī regno celorū. Qui aūt fecerit & docuerit: hic magnus vocabitur in regno celorum.

¶ Postilla.

¶ Uos estis sal terre. Math. v. Marci. ix. Luce. xiiij. Historia huius euāgelij facta est anno xpi. xxxi. ij. Id' iulij. feria. v. luna. xvi. inditiōe. iiij. Ante initiū illi' euāgelij scribit sanctus Matheus in eodē capi. q̄ xps dixit discipl'is suis. Beati estis dū maledixerint vobis hoīes & persecuti vos fuerint & dixerint omē malū aduersus vos mētientes ꝑpter me. gaudete & exultate: qm̄ merces vestra copiosa ē in celis. Tunc seqt̄ur euāgeliū hodiernū. (Uos estis sal terre) Ly. sicut em̄ sale cōdiunt̄ omīa cibaria: ita discretiōe prelatoꝝ debēt dirigi & ordinari omīa facta subditoꝝ (Qd̄ si sal euanuerit). i. si discretio in platis defecerit (in quo saliet.) Ly. q. d. in nullo opera subditoꝝ condiētur seu dirigētur (ad nichilū valet vltra nisi vt mittat̄ foras & cōculcet̄ ab hōibus) Ly. q2 talis debet repelli a plātione: ne officiū prelatoꝝ in ɔspectu hominū reddat̄ vile (vos estis lux mūdi) Ly. sicut em̄ lux est manifestatiua omniū coloꝝ: sic prelati p intelligentiā sacre scripture debēt ex officio notificare oīa opa virtutū (nō potest ciuitas abscōdi supra montez posita) Ly. quia bonus prelat' in persecutiōe nō debet se abscōdere sed ad defensionē gregis se manifeste ostēdere. (neq3 accendūt) Gor. lumine sciētie. (lucernā). i. prelatū Unde. ps. cxxxi. Paraui lucernam

xpo meo (et ponũt eã sub modio) Glo. vt celetur lux veritatis timore persecutiõis imminẽtis vel pusillanimitate cordis (sed super candelabrũ vt luceat oĩbus q̃ in domo sunt). i. in mũdo sunt generaliter (sic luceat lux vestra corã hoĩbus: vt videãt opera vestra bona et glorificẽt patrẽ vestrũ qui in celis est) Ly. quia nõ debetis de hoc propriã gloriã querere: sed gloriã dei et edificationẽ populi. (Nolite putare quoniam veni soluere legẽ aut pphetas. non veni soluere sed adimplere) Glo. totã continentiã veteris testamenti xps hic cõprehẽdit in duob⁹. scz in lege et pphetia. lex em̃ erat in declinãdo malũ. pphetia in faciẽdo bonũ. et illa duo xps plenissime impleuit. (Amẽ quippe dico vob donec trãseat celũ et terra) Glo. i. mutãtur elementa ab hac mutabili forma in mutabilẽ. scz anteq̃ finiat iste mũdus (iota vnũ) Iota est minima littera inter alias et vno ductu fit (aut vnus apex) Apex est particula litteræ que ponitur in summitate littere ad distinctionẽ. Et scdm̃ hoc exponit Augu. q nec minimũ preceptũ nec minimi precepti particula (nõ pteribit a lege donec oĩa fiant) Glo. ra. id est nõ remanebit quin impleatur suo tẽpore. (Qui ergo soluerit vnũ de mãdatis istis minimis) Glo. idest de mãdatis decaloli q̃ dicũtur minima. quia ad vitã insipientiũ pertinentia (et docuerit sic homines) Glo. sic solue re homines sicut ipse soluit. (minimus vocabit) Glo. ra. id est vilissimus reputabit ab his q̃ sunt (in regno celo). Qui aũt fecerit et docuerit: hic magnus vocabit in regno celo) Glo. per adoptionem aureole.

¶ In festo sancti Laurentij.

In illo tp̃e. Dixit ihesus discipũlis suis. Amẽ amẽ dico vobis. Nisi granũ frumẽti cadẽs. et c. Hoc euãgeliũ cũ sua postilla quere infra in cõmuni sãctorum de vno martyre.

¶ In festo assũptionis beate Marie. euãge. scdm̃ Lucã. x.

In illo tp̃e. Intrauit ih̃s in q̃dã castellũ. Et mulier quedam martha noĩe excepit illũ in domũ suã. Et huic erat soror nomine maria: q̃ etiã sedẽs secus pedes dñi audiebat verbũ illius. Martha autẽ satagebat circa frequens ministeriũ: q̃ stetit et ait. Dñe nõ est tibi cure q soror mea reliquit me solã ministrare: dic ergo illi vt me adiuuet. Et respondens dixit illi dñs. Martha martha sollicita es et tur

baris erga plurima. Porro vnū est necessarium. Maria optimā partem elegit: que nō auferetur ab ea.

¶ Postilla.

¶ Intrauit ihs in quoddā castellū. ꝛc. Luce pmo. Historia huius euāgelij facta est ãno xpi. xxxiiij. Nonas decēbris. feria. iij. luna ix. inditione. iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Lucas in eodē capitulo. ꝙ septuagintaduo discipuli quos xps misit ad predicandū reuersi sunt ad xpm cū gaudio dicentes. Dñe: etiam demonia subijciūtur nob in noīe tuo. ꝛ ait illis. Ecce dedi vob potestatē calcandi super serpētes ꝛ scorpiones ꝛ super omnē virtutem inimici: et nichil nocebit vobis. verūtamen in hoc nolite gaudere quia spirit᷒ vobis subijciūtur. Gaudete autē quia nomina vestra scripta sūt in celis. Tunc postmodū sequit̄ euāgeliū hodiernū. (Intrauit ihus in quoddā castellū) Lyra. id est bethaniā (ꝛ mulier quedam martha nomine excepit illū in domū suā) Lyra. ad illā domū xps frequēter diuertebat ꝛ secure. tum ꝑpter deuotionē inhabitantiū. tum q2 plura beneficia ei cōtulerūt: quia ipsam marthā a profluuio sanguinis sanauerat. scdm Ambro. ꝛ mariā a demonio liberauerat ꝛ ei omnia peccata dimiserat. (ꝛ huic erat soror nomine maria que etiā sedēs secus pedes dñi audiebat verbū illius) Lyra. intenta operibus vite contēplatiue. (Martha aūt satagebat circa frequens ministeriū) scꝫ occupata in operibus vite actiue (que stetit) Lyra. quasi fessa labore ministerij discurrēdo per domū vt xps ꝛ eius discipuli essent cōueniēter recepti. (ꝛ ait. Dñe nō est tibi cure ꝙ soror mea reliquit me solā ministrare) Lyra. conquerēs de ociositate sororis sue: ꝛ de xpi negligentia hoc permittētis. (ꝛ respondens dixit illi dñs) excusando mariā. Inuenit̄ autē maria accusata scdm Lyrā tripliciter. Primo a phariseo de temeritate: eo ꝙ xpm tetigit recūbentem. vt patet Luce vij. Secūdo a sorore propter ociositatē. vt habet̄ hic. Tertio a iuda de prodigalitate: eo ꝙ preciosum vnguentū effudit ꝛ pedes ihū vnxit. vt habet̄ Iohānis. xij. Et maria patiēter tacuit: ꝛ semp eā xpus excusauit. Primo ostendēs phariseo ꝙ factū marie nō erat temeritatis: sed contritionis ꝛ deuotiōis Secūdo ostēdit sorori ꝙ cessio marie nō erat ociosa sed actibus melioribus applicata. Tertio ostendēs iude ꝛ alijs discipulis ꝙ illa effusio vnguēti nō erat prodigalitatis sed pietatis: dicēs. Sine illam: bonū enim opus opata est in me (martha martha sollicita es) Glosa. Repetitio signū est dilectionis vel mouēde intentionis: scꝫ vt audiret attētius (ꝛ turbaris erga plurima) Lyra. quia opera vite actiue sollicitudinē ingerūt. (Porro vnū

est necessariũ) Lyra. sc3 ipe deus q̃ vnus est ⁊ pre om̃ibus querẽdus (Maria optimã partẽ elegit) Glosa. nõ reprehẽditur pars marthe ⁊ ipsa bona est: sed laudat᷑ pars marie: quia optima. (que nõ auferet᷑ ab ea) Gor. vita cõtẽplatiua incipit hic ⁊ in futuro perficiet᷑. q2 ignis amoris q̃ hic ardere incipit cũ ipm quẽ amat viderit: amplius ignescit in amore. Actiua vero cũ corpore deficit: q2 i celesti patria nemo esurienti panem porriget nec cetera opera misericordie aget: q2 ibi nõ erũt necessaria. Unde Apo. xir. Nõ esurient neq3 sitient amplius. ⁊c. Hic querit᷑ quare hoc euãgeliũ legit᷑ in festo beate virginis cũ in nullo spectare videat᷑ ad ipsam. Ad hoc respõdet Gor. q᷑ ⁊ si historice: tamẽ allegorice cõuenit beate virgini. Ipsa em̃ fuit castellũ in q̃d intrauit filius dei vbi manebãt due sorores. s. vita actiua et cõtemplatiua. Item querit᷑ quare potius legit᷑ in assumptione q̃ in alio festo: cũ de assumptione nõ facit mẽtionẽ. Ad hoc dicẽdum q᷑ alia festa beate v̄ginis specialia habẽt euãgelia pp̄ter speciales rationes. Istud aũt festum nullũ habet speciale euãgeliũ. ⁊ ideo sortitum est istud. Uel etiam pp̄ter vltimã particulã euãgelij que marie preci pue cõuenit. Ideo legitur de eius assumptione. scilicet. Maria optimam partem elegit. ⁊ cetera.

In festo sancti Bartholomei

In illo tp̄e. Dixit ihesus discipulis suis. Hoc est p̄ceptũ meũ vt diligatis inuicẽ. ⁊c. Hoc euãgeliũ cũ sua postilla quere infra in cõmuni aploꝝ.

¶ In festo exaltatiõis sancte crucis. Euangelium.

Scõm iohãnem. xij. capitulo.

In illo tp̄e. Dixit ihesus turbis iudeoꝝ. Nunc iudiciũ est mundi: nũc princeps huius mũdi eijcietur foras Et si exaltatus fuero a terra: omnia traham ad meipsu3. Hoc autẽ dicebat: significans qua morte esset moriturus. Respõdit ei turba. Nos audiuimus ex lege: quia xp̄s manet in eternũ. ⁊ quomodo tu dicis: oportet exaltari filiũ hom̃is. Quis est iste filius hominis. Dixit ergo eis ihesus. Adhuc modicum lumen in vobis est. Ambulate dum lucem habetis: vt nõ vos tenebre cõprehendant Et qui ambulat in tenebris: nescit quo vadat. Dum luce3 habetis credite in lucem: vt filij lucis sitis.

¶ Postilla.

¶ Dixit ihs turbis iudeorū. 7c. Johis. xij. historiā hui⁹ euāgelij dixit dn̄s ihus anno eius. xxxij. xij. kl. Aplis. feria. iiij. luna. xi. in ditione. vi. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit sanctus iohes in eodem ca. φ quidā gentiles ascenderūt in iherusalē vt adorarēt in die festo. scʒ pasche. hi accesserūt ad philippū qui erat a bethsaida galilee: 7 rogabāt eū dicētes. Dn̄e volum⁹ ihm̄ videre. Uenit philipp⁹ 7 dixit andree. Andreas rursum 7 phllippus dixerūt ihu. Jhesus aūt respōdit eis dicēs. Uenit hora vt clarificetur filius hominis. Tunc postmodū sequit̄ euāgeliū hodiernū. (Dixit ihs turb̄ iudeoꝝ. Nunc iudiciū est mūdi) Glo. s. in passione quādo xp̄s a pilato iudicatus est. (nūc princeps huius mūdi eijciet̄ foras) Ly. diabolus eēm hic dicitur pnceps huius mūdi: nō φ sit pnceps substātie mūdi: sed hoim mūdialiter viuentiū inq̄tum se ei subijciūt per peccatū. Dicit̄ autē eiectus diabolus per passionē xp̄i p quā aperta est porta glie celestis. Et sic diabolus nūc potest impedire sanctos a cōsecutiōe glorie: sicut faciebat ante passionē xp̄i: tamē permittit̄ tēptare hoies ad exercitiū 7 meritū electoꝝ. (Et ego si exaltatus fuero a terra) Glo. per passionē crucis (oīa trahā ad me ipm̄). s. per fidē 7 dilectionē. (hoc aūt dixit significans qua morte esset moriturus) Glo. qm̄ morte crucis que erat vilissima. vt patet Sapiē. ij. Morte turpissima condēnemus eū. (Rn̄dit ei turba. Nos audiuimus ex lege q2 xp̄s manet ineternū) Tho. Credebāt eēm φ messias purus homo esset 7 mortalis. vnde Michee. v. Egressus eius ab initio a dieb⁹ eternitatis. Jtē dani. vi. Potestas ei⁹ potestas eterna (7 quō tu dicis: oportet exaltari filiū hois). i. mori in cruce. q. d. Si loq ris de teipso: sequitur φ tu nō es xp̄us q̄ manet ineternū. Si aūt loq ris de alio dic nob. (Quis est iste fili⁹ hois. Dixit ergo eis ih̄s) Tho Licet iā multa dixerim 7 multa miracula feci corā vob. (adhuc modicū lumen in vob est) Glo. q2 creditis xp̄m manere ineternū: sed nō creditis eū mortuꝝ ſm humanitatē. (Ambulate) Ly. i. in cognitiōe xp̄i pficite. (dum lucē habetis) Lyra. idest me presentialiter: q̄ sum lux illuminās per veritatē doctrine 7 lumē gratie (vt nō vos tenebre cōprehēdant) scʒ ignorantie et culpe. (Et qui ambulat in teneb̄s nescit quo vadat) Lyra. quia dedinauit a rectitudine vie. (dum lucem habetis credite in lucem) Tho. p verā fidem (vt filij lucis sitis) idest ipsius dei qui est vera 7 sempiterna lux. vt p3 ad Ephesios quinto Ut filij lucis ambulate.

¶ In festo sancti Mathei apostoli 7 euāgeliste Euāgeliū Scd̄m Matheū. ix. caplo.

N illo tpe. Cũ transiret ihs vidit hoiem seden tem in theloneo Matheū noie ⁊ ait illi. Sequere me. Et surgens secutus est eū. Et factū est discūbente eo in domo: ecce multi publicani ⁊ peccatores veniētes discūbebāt cū iesu ⁊ discipulis eius. Et videntes pharisei dicebāt discipulis eius Quare cum publicanis ⁊ peccatoribus mãducat magister vester. At ihesus audiens ait. Nō est opus valētibus medicus: sed male habētibus. euntes aūt discite quid est. Misericordiā volo ⁊ nō sacrificiū. Nō enim veni vocare iustos: sed peccatores.

¶ Postilla.

¶ Vidit iesus hoiē sedētē ⁊c. Mathei. ix. Luce. v. Marci. ij. Historia huius euāgelij facta ē anno xpi. xxxj. v. ydus Junij. feria. ij. luna. x. indictiōe iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Matheus in eodem capi. q̃ xpus sanauit paraliticū qui fuit portatus in lecto ante initiū in conspectu totius ppli cui xpus ait. Surge tolle lectū tuū ⁊ vade in domū tuā. Videtes aūt turbe timuerūt: ⁊ glorificauerunt deum dicentes. quia vidimus mirabilia hodie. Et cū trāsisset inde idest de galilea. (vidit hoiē) Glo. tā intuitu corpis q̃ mentis. (sedētem in theloneo). Ly. est locus in quo solebāt campsores sedere. qđ quidem negociū vir aut nunq̃ exerceri potest sine peccato. vt dicit Grego. vel scđm Glo. est locus in quo soluebātur publica vectigalia. (Mathēum nomie) Glo. ceteri euangeliste ppter verecundiā nō appellant eum nomine vulgato: sed leui. Binomius eni fuit. ipe Matheus vero se nominat ppter humilitatē. (⁊ ait illi Sequere me) Lyra. Matheū talibus occupatū vocauit vt de gratia dei nullus desperet quātūcunq̃ fuerit in vilibus occupatus. (Et surgens secutus est eum) sine aliqua dilatione q2 sicut poterat mouere aurē exterius verbo: ita etiā interius mētē inspirādo. Sicut eni passioni propinquus illos qui ad ipm capiendum venerāt solo verbo prostrauit. d. Ego sū. vt hēt. Joh. xviij. ita solo verbo poterat quoscūq̃ ad se trahere. ⁊ in hoc apparebat virtus diuinitatis in eo. (Et factū est discūbēte eo i domo) put Luc. v. dr. Et fecit ei cōuiuiū magnū leui in domo sua. (⁊ ecce multi publicani ⁊ petōres venientes discūbebant cū iesu). Ly. fuerūt eni socij mathei. ⁊ recedens ab eis ⁊ volēs seq̃ xpm fecit eis cōuiuiū.) Et videtes pharisei) Ly. pharisei in populo iudeoꝝ reputabāt religiosi.

vnde etiã in habitu ab aliis erant distincti. Uidētes igr̃ xp̃m cũ publicanis ꝛ pctōrib⁹ mãducantẽ indigne ferebãt ꝛ murmurabãt. (Dicebant discipulis suis) Gl. cõsuetudo detractoꝛ est loqui de alio nõ in facie ei⁹. Unde quãdo discipuli ei⁹ videbant̃ eis peccare alloquebãtur magistrũ. vt p3 Math. xij. Abiit iesus sabbato per sata. discipuli aũt eius esuriētes ceperunt vellere spicas ꝛ manducare. pharisei aũt vidētes dixerũt ei. Ecce discipuli tui faciunt qḋ non licet eis facere sabbatis. Quãdo vero magister videbat̃ eis peccare alloq̃bantur discipulos. vt hic. (Quare cum publicanis ꝛ pctōrib⁹ mãducat magister vester. At ih̃s audiens). s. verba phariseoꝝ. (ait) pro se ꝛ discipulis. (Non est opus). i. necessariũ. (valentibus). i. sanis. (medicus: sed male habētib⁹) Ly. videmus eni꞉ q̄ medic⁹ familiari⁹ habet se ad īfirmũ qui eo indiget q̄ ad sanu3. Cum igr̃ xp̃s sit ver⁹ medicus aiarũ: vt dicit̃ in ps. cvj Misit verbũ suũ ꝛ sanauit eos. iõ familiariter se debuit hēre ad peccatores qui fuerunt īfirmi spũali infirmitate. Scdo rñdet eis per auctoritatẽ q̄ habet̃ Osee. vj. (Euntes discite quid est. Misericordia3 volo ꝛ nõ sacrificiu3) Ly. q. d. Si hãc scripturã cõsideretis inueniretis me facere scdm ipam. Gl. misericordiã volo per pctōrũ dimissionẽ: ꝛ nõ sacrificiu3 per holocaustoru3 oblationẽ. prouer. xij. facere miam ꝛ iudicium magis placet deo q̄ victime. Nõ eni꞉ veni vocare iustos) Gl. s. ad pniã. (s3 peccatores) supple veni vocare ad penitentiã vt corrigant̃.

¶ In festo sc̃ti Michaelis archãgeli euãg. scdꝫ mat. xviij

In illo tpe. Accesserũt discipuli ad iesum: dicētes. Quisputas maioꝛ est in regno celoꝛum. Et aduocãs ih̃us paruulũ stans in medio eoꝛũ: ꝛ dixit. Amen dico vobis. Nisi cõuersi fueritis: ꝛ efficiamini sicut paruuli nõ intrabitis in regnũ celoꝛũ. Quicũq3 ergo hũiliauerit se sicut puulus iste hic maioꝛ ē in regno celoꝛũ. ꝛ q̄ susceperit vnũ puulũ talē ī noīe meo: me suscepit. Qui aũt scãdalizauerit vnũ de pusillis istis q̄ in me credũt: expedit ei vt suspēdatur mola asinaria ī collo ei⁹: ꝛ demergatur in pfũdũ maris. Ue mũdo ab scãdalis. necesse ē eni꞉ vt veniãt scãdala. Uerũtamen ve hoī p quē scãdalũ venit. Si aũt manus tua vel pes tuus scãdaliza3 te abscinde eũ: ꝛ pice abs te. Bonũ est tibi ad vitã igre

di debilē vel claudū q̄z duas manus vel duos pedes habē tem mitti in ignem eternū. Et si oculus tuus scandalizat te erue eum: ⁊ proijce abs te. Bonum est tibi vnū oculū habentē in vitā intrare q̄z duos oculos habentē mitti in gehēnaz ignis. Uidete ne contemnatis vnū ex his pusillis. Dico eni vobis. quia angeli eorū semp vident faciem patris mei qui in celis est.

¶ Postilla.

¶ Accesserunt discipuli ad iesum dicētes ⁊c. Math. xviij. Marci. ix. Luce. ix. Historia hui⁹ euangelij facta ē anno xpi. xxxij. vj. kl. Septembris. feria. v. luna. xij. indictione. v. Ante initiū illius euangelij scribit sanct⁹ Mathe⁹ in precedenti caplo q̄ accesserūt qui didragmā accipiebāt ad petruz ⁊ dixerunt. Magister vester nō soluit didragmā: ait. Etiam. Et cū intrasset domū preuenit euz iesus: dicēs Quid tibi videtur symon. Reges terre a q̄bus accipiunt tributum vel cēsuz. a filijs suis vl' ab alienis Et ille dixit. ab alienis. Dixit illi iesus. ergo liberi sunt filij. Ut autez nō scandalizem⁹ eos: vade ad mare ⁊ mitte hamū: ⁊ eū piscē q̄ primus ascēderit tolle: ⁊ apto ore ei⁹ inuenies staterā. illū sumēs da eis pro me ⁊ te. Et tūc seq̄t' euāgeliuz hodiernū. (Accesserūt discipli ad ihm: dicētes. Quis putas maior ē in regno celorū. Et aduocās iesus paruulū) Ly. sanctū marcialē: qui postea a btō petro missus in galliā ibidē fidē catholicā p̄dicauit. statuit eū in medio eoꝝ) Ly. vt ab hoibus videret' ⁊ attente cōsideraretur. (⁊ dixit. Amen dico vobis. nisi cōuersi fueritis) Ly. a bellatione vr̄a. q2 Luce. ix. habet' q̄ intrauit in eos cogitatio quis eoꝝ esset maior. Ergo xp̄us dixit eis. (Nisi cōuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut puuli). i. humiles ⁊ puuli in vr̄a reputatione) nō intrabitis in regnum celorū). Ly. de quo demonia abiecta sunt per sup̱biaz. Et ideo oportet hoies illuc venire per viā contrariā. s. per humilitatē. Ergo subdit xp̄s. (Quicunq3 ergo humiliauerit se sicut puulus iste: hic maior ē in regno celorū. (Ly. q. d. ille q̄ erit hic humilior erit maior in regno celorū. vt p3 Luce. xiiij. Qui se hūiliat exaltabit'. (Et qui susceperit puulū vnū talē in noīe meo) Gor. i. p̄pter meū amorem. (me susceperit). Ly. nā q̄ recipit p̄ximū p̄pter xp̄m: dr̄ xp̄m recipe. Exēplū hui⁹ habem⁹ in legēda sci Martini. vbi dr̄ q̄ xp̄s se vestituz ondit illa p̱te clamidis quā beat⁹ Martin⁹ dederat paupi p̄pter xp̄3 Qui aūt scādalizauerit vnū de pusillis istis). Lyra. scandalizare aliquem est facere eum ruere in peccatū mortale ex dicto vl' facto suo malo. ⁊ hoc ē p̄prie īferri ei nocumentū ex p̱te aīe: qd̄ ē cōtra charitatē p̄ximi. ⁊ iō talis faciēs aliū sic

ruere si facit hoc ex intentiõe siue aduertẽtia semp peccat mortaliter etiã si dictũ vel factũ ex quo alius ruit nõ esset de genere pcti morta-lis. sic dicẽs mẽdaciũ iocosũ mulieri intẽtiõe ptrahẽdi eã ad adulterium est pctm̃ mortale ex intẽtiõe finis. ergo dicit. (qui scãdalizauerit vnũ) Gor. multo magis q̃ plures (de pusillis istis). i. infimis. Unde Hiero. q̃ scãdalizat recte pusillus dr̃. q2 q̃ magn' est. i. robust' in fide 7 charitate moueri non põt. vt pz puer. xij. Nõ cõtristabit iustũ q̃cq̃ ei acciderit. (Qui in me credunt) Gor. magis ẽ vitandũ scãdalum fideliũ q̃ȝ infideliũ. (expedit ei vt suspẽdat mola asinaria i collo ei'). Ly. euãgelista ibi loquit ad modũ terre palestinoꝝ in qua cõdẽnati ad mortẽ ligato saxo ad collum pcipitabant in mare. Sẽsus est ergo. (expedit ei). Ly. i. melius esset homini mori corpaliter q̃ȝ ex malo suo exẽplo facere aliũ ruere in pctm̃ mortale. q2 ex hoc meret mortẽ eternam q̃ grauior ẽ morte corpali. (Ue mũdo ab scãdalis). i. mũdanis hoib' q̃ nõ curãt scãdalizare ꝑximos. vt patȝ. j. Corinth. viij. Si esca mea scãdalizat ꝑximũ meũ nõ mãducabo carnes in eternũ.) Necesse ẽ eni vt veniãt scãdala) Ly. nõ est necessitas absoluta: ſ3 ex suppositiõe. Si eni hoies volũt viuere mũdane. i. in oib' volũtatẽ suaȝ adiplere: necessario seq̃t ad hoc scãdalũ alioꝝ. q2 nõ formidãt ꝑximos scãdalizare. (Uerũtamẽ ve homini illi per quẽ scãdalum venit). s. actiue ꝑmũ scãdalizãdo. (Si aũt manus tua vl' pes tuus scandalizat te. Ly. i. tibi esset occasio ruine in peccatũ per tactũ inhonestũ: vel per gressum dissolutum. (abscinde euȝ: 7 ꝓijce eũ abs te. Bonũ est tibi ad vitam ingredi debilẽ vel claudum q̃ȝ duas manus vel duos pedes habentez mitti in ignem eternum. Et si oculus tuus scandalizat te erue eum: 7 ꝓijce abs te. Bonum est tibi vnum oculum habentez in vitam intrare q̃ȝ duos oculos habentem mitti in gehenã ignis). Lyra. Nõ q2 aliqd membrũ sit amputandũ ad vitandũ peccatuȝ. membra eni corpis sunt a deo data: 7 ideo non ẽ in potestate alic' ꝑsone abscindere sibi membrũ: sicut nec seipm̃ occidere. tũ q2 per hoc nõ excluditur cõcupiscẽtia interior in quauis get pctm̃. tũ q2 per aliã viam põt meli' obuiare pctõ per rõnẽ. s. vt liberũ arbitriũ cohibẽdo mẽbrũ a pcti exercicio. 7 sic dr̃ man' absci di inq̃tũ ꝓhibet ab illicito tactu 7 pes ꝓhibet ab illicito igressu: ocul' ab illicito visu. 7 ista abscisio ẽ meritoria 7 laudabilis: nõ aũt illa q̃ eẽt ꝑ mẽbroꝝ ꝓuatiõnẽ. (videte ne cõdenetis vnũ ex his pusillis Ly. q2 q̃tũcũq3 hõ sit pu' in hoc mũdo: tñ habet angelũ sibi assignatũ a deo ad sui custodiaȝ. 7 iõ si hoies minimi sic a deo honorant mlto forti' a nob' sũt honorãdi. iõ subdit xp̃s (dico eni vob: q2 ange

li eorũ)sc3 assignati ipsis.(semp vident faciẽ patris mei.Ly.q2 quãtũcunq3 mittanť ad tpaliũ rerum administrationẽ: tamen semp deo adherent per apertã visionẽ.(qui in celis est.)Ly. licet eni de9 sit vtiq3 per essentia: pñtiã: z potentiã: tñ specialiter dicit esse vbi adest cũ beatis per apertã visionẽ.

In festo scti Luce euãgeliste

In illo tpe. Dixit iesus discipľis suis. Hec mando vobis vt diligatis inuicez. Si mundus vos odit: scitote quia me zc. Hoc euangeliũ cum sua postilla quere in cõmuni sanctorũ de aplis.

In festo sanctorũ Symonis z Iude apľorũ.

In illo tpe. Uidẽs iesus turbas ascendit in montem. z cum sedisset accesserunt ad eum discipuli eius zc. Hoc euãgeliũ cũ sua postilla qre in cõmuni sanctoz de martyrib9.

In festo oĩum sanctorũ.

In illo tpe. Uidẽs iesus turbas ascẽdit i mõtẽ zc. Hoc euangeliũ cũ sua postilla qre infra de plurib9 martyrib9.

In festo sancti Martini.

In illo tpe. Dixit iesus discipľis suis. Sint lũbi vestri precincti z lu. zc. Hoc euãgeliũ cũ sua postilla qre infra in cõi sctõz de virginib9.

In festo sancte katherine.

In illo tpe. Dixit ihesus discipľis suis parabolaz hanc. Simile est regnum celorum thesauro absconđito in agro quem qui zcetera. Cetera de sãctis euãgelia cũ ipoz postilla vide in cõmuni sanctoz.

Incipit postilla de cõi sctõrũ. Et primo de aplis.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Hoc est preceptũ meum vt diligatis inuicem: sicut dileri vos. Maiorẽ hac dilectione nemo habet: vt aĩam suã ponat quis pro amicis suis. Uos amici mei estis si feceritis que ego pcipio vobis. Iam nõ dicã vos seruos quia seruus nesciat qd faciat dñs eius. vos aũt diri amicos q2 oĩa quecunq3 audiui a pře meo nota feci vobis. Nõ vos me elegistis: sed ego elegi vos. z posui vos vt eatis z fructuz afferatis: z fructus vester maneat. Et qõcũq3 petieritis pa

trem in nomīe meo det vobis.
¶ Postilla.

¶ Hoc est preceptum meum vt diligatis ⁊c. Joh. xv. hoc euangeliū dixit dn̄s iesus āno ei⁹ xxxiij. ix. kl. Aprilis. feria. v. cene dn̄i. luna. xiiij. indictione. vj. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit scūs Johānes in eodem capi. q̄ xp̄us dixit discipulis suis. Ego sum vitis vera ⁊ vos palmites. qui manet in me ⁊ ego in eo hic fert fructū multum. quia sine me nihil potestis facere Tunc sequit̄ euangeliū hodiernū (Hoc est preceptū meū vt diligatis inuicem). Gor. Nō verba vel lingua tantū: sed opere ⁊ veritate (sicut ego dilexi vos) q̄ ipse opere dilexit eos: mōstrat cū dicit. (Maiorē charitatē nemo habet vt aiaꝫ suaꝫ ponat quis pro amicis suis) Gor. q. d. nihil plus potest facere q̄ vitam dare que oībus est charior. vt patet Eph. v. Xp̄us dilexit nos ⁊ tradidit semetipꝫ pro nobis. Item Jere. xij. Reliqui domū meā. dimisi hereditatē meā in manus inimicoꝝ eius. (Uos amici mei estis si feceritis que ego precipio vobis). Gor. ex amore vt amici: nō ex timore vt serui. (Jam non dicā vos seruos). Ly. timore serui li subiectos esse. (q2 seruus nescit q̄d faciat dn̄s eius). Ly. hoc vidēmus in hūanis. Secreta eni reuelātur filijs cuiusmodi erāt apl̄i qui xp̄o erāt subiecti amore filiali. Jō subdit. (Uos aūt dixi amicos. q2 oīa q̄cunqꝫ audiui a p̄re nota feci vobis). hoc nō ē intelligēdū de oīb⁹ simplr ⁊ absolute. q2 apl̄i nō habuerūt tantā plenitudinē sciē sicut xp̄s. sed est itelligēdū de oībus ptinētib⁹ ad eorū statū. sed q̄ ptinēt ad eorū salutē ⁊ fidei ⁊ morū p̄dicationē ⁊ eccl'ie gubernationē (nō vos me elegistis: sed ego elegi vos). s. ad apl'atū. (⁊ posui vos vt eatis). Tho. circūeundo p mūdū. (⁊ fructū afferatis) p gētiū cōuersionē. (⁊ fruct⁹ vester maneat) Ly. q2 fides eccl'ie manebit vsqꝫ in finē mundi q̄tūcūqꝫ tribulatiōib⁹ ipellat̄. (Et q̄dcūqꝫ petieritis patrē in noīe meo) Gor. q̄d sit ad veraꝫ salutē. (det vobis) Tho. nomē eni ipius ē iesus. i. saluator. Uñ in noīe ei⁹ petit q̄ petit aliq̄d vt dirigens ⁊ pmouēs ad salutē vel ipaꝫ salutē in se. vt pꝫ Math. vj. Primū querite regnū dei ⁊c.

¶ Aliud euāgeliū de apl'is.

In illo tpe. Dixit ih̄s discipl'is suis Hec mādo vobis vt diligatis iuicē. Si mūdus vos odit: scitote q2 me priorē vobis odio habuit. Si de mūdo fuissetis: mūdus q̄d suū erat diligeret. q2 vero de mundo non estis: sed ego elegi vos de mundo: ppterea odit vos mūdus. Mementote sermōis

mei quē ego dixi vobis. nō est seruus maior dn̄o. Si me pse cuti sunt: ⁊ vos persequētur: si sermonē meū seruauerint: ⁊ vestrū seruabūt. Sed hec oīa facient vobis ꝑpter nomē meū: qꝛ nesciūt eū qui me misit. Si nō venissem ⁊ locutus fuissem peccatū nō haberēt. Nūc aūt excusationē nō habēt de pctō suo. Qui me odit ⁊ p̄rem meū odit. Si opera nō fecissem in eis que nemo alius fecit pctm̄ nō haberēt. Nunc aūt ⁊ viderūt ⁊ oderūt ⁊ me ⁊ p̄rē meū sed vt ipleatur sermo qui in lege eorū scriptus ē: qꝛ odio habuerunt me gratis.

¶ Postilla.

¶ Hec mādo vobis vt diligatis iuicē ⁊c. Joh̄. xv. Hec verba sacri euāgelij locutꝰ ē dn̄s iesus āno eiꝰ. xxxiij. ix. kl̄. Aprilis. feria. v. s. cene dn̄i. luna. xiiij. inditiōe. vj. An initiū illiꝰ euāgelij scribit sctūs Johānes in eo. ca. ꝙ xp̄us dixit discipulis suis. Ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis: ⁊ fructꝰ vr̄ maneat. Tūc seq̄t̄ euāgeliū hodi. (Hec mando vobis vt diligatis inuicē. Tho. i. mutua dilectiōe. est enī illud qd̓ ego pre ceteris cōmēdo ⁊ p̄cipio. (Si mūdꝰ vos odit) Ly. hic accipit̄ si ꝑ qꝛ. q̄si. d. qꝛ futurū est vt mūdꝰ vos odiat. (scitote) Ly. ad cōsolationē vr̄am. (qꝛ me p̄orē vobis odio habuit. Si de mūdo fuissetis) Tho. i. de numero hoīuꝫ mūdanoꝝ ⁊ amatorū mūdi. (mūdus qd̓ suū erat diligeret) Tho. i. amatores mūdi vos tanq̄ꝫ sibi cōformes diligerēt similitudo enī ⁊ cōuenientia est causa amoris. Eccle. xiij. Omne animal diligit sibi sīle. (Quia vero de mūdo nō estis) idest rebꝰ mundi per amorem adherētes. (sed ego elegi vos de mundo: ꝑpterea odit vos mundus). Tho. i. mali hoīes vos odiunt ⁊ psequēturvelut cōtēptores eorū q̄ ipi amāt. Ly. dissimilitudo enī est causa odij. Apl̄i autēꝫ dissimiles erāt hoībus mūdanis. ⁊ ideo non debebāt admirari si eos odio habuerīt. (Memētote sermonis mei quē ego dixi voƀ. nō ē seruus maior dn̄o. Si me psecuti sūt ⁊ vos psequēt̄) Tho. si caput psecuti sūt psequēt̄ ⁊ mēbra. xp̄s aūt ē caput aploꝝ. ⁊ iō exēplo xp̄i debebāt patiēter tolerare tribulationes psequētiū. (Si sermonē meuꝫ seruauerint: ⁊ vr̄ꝫ seruabūt) Tho. q. d. sicut cōtēpserūt ⁊ nō ipleuerīt meos sermōes: sic etiā nō iplebūt vr̄os (sꝫ h̄ oīa faciēt voƀ ꝑpter nomē meū) Tho. i. ꝑpter amorē noīs mei. (qꝛ nesciūt eū q̄ me misit) Ly. sꝫ deū p̄rem. lꝫ cognoscerēt deū in q̄ntū est p̄r oīuꝫ ꝑ creationē: nō tñ cognouerūt eū in q̄ntū misit filiuꝫ suū ad salutem credētium. Ista tamen ignorantia nō excusabat eos in persecutione xp̄i ⁊ apostolorū qꝛ procedebat ex odio ⁊ inuidia. (Si nō venissem) carnē assumēdo

(⁊ locutus eis nō fuissem) docēdo
& vbis ⁊ exēplis.(peccatū nō haberent).s. peccatū infidelitatis.(nūc
aūt excusationē nō habēt de pctō
suo). Tho. q: veni ⁊ locutus sum
eis veritatē.(Qui me odit: ⁊ prēz
meū odit). Tho. quorū vna ē maiestas: vnus honor: vnus amor. ⁊
vnū odiū. (Si opa nō fecissem in
eis que nemo alius fecit). Tho. vt
ambulare sup aquas pascere qn̄q3 milia hoim̄ de quinq3 panibus: ⁊ duob⁹ piscib⁹. Joh. v. Siīr
p3 in illuminatiōe ceci nati. Joh.
ix. ⁊ in suscitatiōe lazari q̄triduani
Joh. xj.(pctm̄ nō haberēt). Tho.
tā grāue.(Nūc aūt viderūt) Tho.
opa ⁊ mirabilia q̄ opatus sum in
eis.(⁊ oderunt me ⁊ prēm meuz).
Ly. q: ex odio ad xp̄m: ipi opera
xp̄i attribuerūt beelzebub principi demoniorū. vt habet Mathei
xij.(Sed vt impleāt sermo qui in
lege eoruz scrip t⁹ est) vt p3 in ps.
xxxiiij.(Quia odio habuerunt me
gratis).i. sine causa. imo ecōtrario
habebāt causā amādi eum ex bn̄ficijs eis impēsis in docēdo eos ⁊ sanando eorum infirmos.

¶ Aliud euangeliū de aplīs
scōm Johem. xv.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Ego sū
vitis vera ⁊ pater meus agricola est: omnē palmitē in me nō
ferentē fructū tollet euz. ⁊ oēm
qui fert fructū purgabit eū vt
fructuz plus afferat. Jā vos
mundi estis ꝑpter sermonem
quē locutus sum vobis. Manete in me ⁊ ego in vobis. Sicut palmes nō potest ferre fructum a semetipo nisi manserit
in vite: sic nec vos nisi ī me mā
seritis. Ego sum vitis ⁊ vos
palmites. Qui manet in me ⁊
ego in eo hic fert fructū multū
quia sine me nihil potestis facere. Siquis in me nō māserit
mittetur foras sicut palmes: ⁊
arescet. ⁊ colliget eū ⁊ in ignez
mittent: ⁊ ardet. Si māseritis
in me: ⁊ verba mea in vobis
māserint: qd̄cunq3 volueritis
petetis ⁊ fiet vobis.

¶ Postilla.

¶ Ego sū vitis vera ⁊ pater
meus ⁊c. Joh. xv. Hoc sacrū euangeliū locut⁹ est dn̄s iesus anno ei⁹
xxxiij. ix. kl̄. Aprilis. feria. v. cene
dn̄i. luna. xiiij. indictiōe. vj. Añ initium illi⁹ euāgelij scribit sctūs Johānes in pcedēti capi. q xp̄s dixit
discipulis suis. Qui habet mādata mea ⁊ seruat ea: ille est q̄ diligit
me. Qui aūt diligit me: diligetur a
prē meo. Tunc postmodū sequit̄
euāgeliū hodiernū.(Ego sum vitis vera) Ly. Sicut eni vitis mate

rialis habet lignũ vile ⁊ despectũ ⁊ quasi inutile videt᷑: cũ tamẽ fructus optimos habeat. ita xps i humana natura videbat᷑ abiect⁹ vilis ⁊ despectus. ⁊ tñ per eius humanitatẽ secutus est fructus gloriosus Uni⁹ eñ nature sũt vitis ⁊ palmites. ⁊ ideo xps dicit᷑ vitis ratione humanitatis in q̃ natura est fidelibus hõibus similis (⁊ pater meus agricola est) Tho. Sic eñ agricola colit vineã vel agrũ vt fructificet: sic deus aiam. (oẽm palmitem in me nõ ferentẽ fructũ) Ly. i. eos qui sola fide sunt adherẽtes xpo: sed nõ per charitatẽ operantẽ (tollet eũ) q2 talis infructuosus ⁊ ociosus homo abscindet᷑ per condẽnationis sententiã. s. in morte: ⁊ mittet᷑ in ignẽ eternũ. vt patet Math. vij. Omis arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ excidet᷑ ⁊ in ignẽ mittetur (⁊ oẽm q̃ fert fructũ purgabit eum) Ly. per mũdi tribulationes q̃ sũt quedã medicine ⁊ purgationes. (vt fructũ plus afferat (Ly. sicut in vite materiali aliqui palmites etiam fructuosi rescindũtur ne humor nimis dispergat᷑. ⁊ sicut virt⁹ vnita fortificat᷑ ⁊ magis fructificat. sic p tribulationes iocũditatẽ vite presentis a fidelib⁹ rescindẽtes corda eoꝝ retrahũt᷑ ab amore mũdialiũ. ⁊ sic in toto recollecta feruẽtius ferũtur in deũ ⁊ faciũt maiorẽ fructum bonoꝝ opeꝝ (Jam vos mũdi estis ꝑpter sermonẽ quẽ locutus sũ vob) Gor. Iste fuit sermo fidei q̃ purificat credẽtes. vt p3 Actu. xv. Fide purgãs corda eoꝝ (Manete in me ⁊ ego in vobis) Lyra. per fidẽ ⁊ charitatẽ formatã per quã homo est in deo ⁊ de⁹ in homine. (Sicut palmes nõ põt facere fructũ a semetipo nisi mãserit in vite) Ly. hoc videmus in vite materiali: q2 ferre fructũ nõ põt nisi particeps sit humoris ⁊ pinguedinis ipsius stipitis. (Sic nec vos) Tho. fructũ aliquẽ potestis facere. i. opus aliqd qd sit meritoriũ vite eterne (nisi in me mãseritis) p fidẽ ⁊ amorẽ (Ego suz vitis ⁊ vos palmites) Ly. q. d. si vultis fructificare manete in me. (Qui manet in me) Glo. credẽdo ⁊ obediẽdo (⁊ ego in eo) illuminãdo: subueniẽdo: ⁊ perseuerãtia3 dãdo. (hic fert fructum multũ). s. bonoꝝ opeꝝ (q2 sine me nihil potestis facere) Tho. nec parũ nec multũ: immo nec cogitare aliqd boni. Uñ aplus. ij. corinth. iij. Nõ sum⁹ sufficiẽtes cogitare aliqd a nob quasi ex nob (Si qs in me nõ mãserit mittet᷑ foras). s. per abscisionẽ in morte (sicut palmes) Gor. sicut palmes a vite separat᷑ extra vineã pijcitur: sic infidelis p separationẽ ab vnitate ecclie. Ut patet Apo. vl. Foris canes ⁊ venefici ⁊ impudici (⁊ arescet) p amissionẽ humoris grẽ (⁊ colligẽt eum) sc3 angeli executores diuine iusticie (⁊ in ignẽ mittẽt). s. infernalem (⁊ ardet). s. sine fine in perpetuitate pene (Si mãseritis in me) per dilectionẽ (⁊ v̾ba mea in vob manserint) qd fit vt dr̃ in glosa qñ faci

mus q̃ð xp̃s precipit: ꝛ diligimus que promittit. (q̃dcunq; volueri- tis) Ubo. i. desiderio ꝛ affectione (petetis) in oratione discrete ꝛ per seuerãter (ꝛ fiet vobis) Lyra de ꝑ- tinẽtibus ad salutẽ vestram.

¶ Incipit comune de marty- ribꝰ. Et ꝑmo de vno martyre Euange. Scd̃m Math. xvi.

N illo tp̃e. Di- xit ih̃s discipl'is suis. Si q̃s vult post me venire: abneget semetip sum ꝛ tollat crucẽ suã ꝛ sequa tur me. Qui eñ voluerit aiam suã saluã facere perdet eã. qui autẽ perdiderit aiam suã pro- pter me inueniet eã. Quid eñ prodest homini si vniuersum mundũ lucret': anime vero sue detrimentũ patiatur. aut quã dabit homo cõmutationẽ ꝑ anima sua. Filiꝰ eñ hominis venturꝰ est in gloria patris sui cum angelis suis. Et tunc red det vnicuiq; scd̃m opera sua.

¶ Postilla.

¶ Si quis vult post me veni- re ꝛc. Mathei. xvi. Marci. viij. Lu ce. ix. Hanc historiã huius euãge- lij locutus est dñs ih̃us xp̃s anno eius. xxxij. iij. kl'. Augusti. feria. v. luna. xiij. indictione. v. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Ma theus in eodem capi. q͛ cepit ih̃s ostendere discipulis suis: q: opor tet eũ ire in ierosolimã ꝛ multa pati a senioribus ꝛ scribis ꝛ prin- cipibus sacerdotũ: ꝛ occidi ꝛ ter- tia die resurgere. Et assumẽs eũ pe trus cepit increpare illum dicens. Absit a te dñe: non erit tibi hoc. Qui conuersus dixit petro. Uade post me sathanas: scandalũ mihi es. Lyra. id est q̃tum est in te vis me a salute mũdi impedire. q: non sapis que dei sunt: sed ea que ho- minũ. Ly. petrus dixit ista verba ihesu xp̃o motus ex affectu huma no. Tunc dixit ihesus discipul' su- is. (Si quis vult post me venire) Lyra. meã doctrinã ꝛ facta sequẽ- do (abneget semetipsum) Gorra. id est propriũ sensum ꝛ propriam volũtatẽ (ꝛ tollat crucẽ suã) id est carnis castigationẽ (ꝛ sequat' me) Gor. per facta sc; virtutũ imitati one. Uñ Berñ. O q̃ pauci volunt post te ire dñe: ꝛ ad te peruẽire ne mo est qui nolit. congregare cupi unt: sed nõ compati (Qui eñ vo- luerit animã suã saluã facere) Ly. q̃tum ad meritũ vite eterne (per- det eam) id est destruet corpus la- boribus ꝛ passionibus exponẽdo Ex quibus sequit' separatio aie et corporis. ꝛ hoc est animã perdere scd̃m estimationẽ falsam hominũ carnaliũ: licet sit saluare scd̃m ve- ritatẽ (Qui aũt perdiderit animã

suā ꝑpter me) Ly. s. propter deū moꝛtē sustinēdo (inueniet eā) in futura gloꝛia (Quid eñ ꝓdest homini si vniuersum mūdū lucretur) Goꝛ. de quo nichil secū moꝛiens poterit poꝛtare nisi peccatū. ymo q̄to plus acquisiuit de mūdo: tāto plus acquisiuit de inferno. vñ Apoca. xviij. Quantū gloꝛifica uit se ꝛ in delicijs fuit: tantū date illi toꝛmentū ꝛ luctū (anime autē sue detrimentū patiat') Goꝛa. scȝ amittēdo gloꝛiā. incurrēdo penaȝ eternā. ꝛ perdēdo humanā substātiā. quasi diceret: totū inutile fit. Unde Ambꝛo. Nichil potest lucri facere tēpoꝛalia si perdātur eterna Exponitur etiā hoc de illis qui lucrātur animas alioꝝ ꝛ suas ꝓpꝛias negligūt (aut quā dabit homo cōmutatione.) Goꝛa. id est redēptionem (pꝛo anima sua) scilicet dānata. quasi diceret: si daretur ꝑ ea mundus nō liberaretur. Quia ſm Bedam. In inferno nulla est redēptio nec doloꝝ mitigatio. (fili' hominis) id est xp̄s qui est verus homo (venturus est) scȝ ad iudicium (in gloꝛia patris) Lyra. q: in foꝛma gloꝛiosa iudicabit (ꝛ tunc reddet vnicuiq; scd̄m opera sua) Ly. iustis gloꝛiā coꝛpoꝛis ꝛ anime: malis autem penā coꝛpoꝛis ꝛ anime. Unde Apocalip. xiiij. Opera eniȝ illoꝛum sequūtur illos.

Aliud euāgeliū de vno martyꝛe. Scd̄m Johānem. xij.

N illo tp̄e. Dixit ihesus discipulis suis. Amē amen dico vobis Nisi granū frumēti cadēs in terrā moꝛtuū fuerit: ipsum solū manet. Si aūt moꝛtuū fuerit: multū fructū affert. Qui amat animā suā: perdet eam. ꝛ qui odit animā suā in hoc mūdo: in vitam eternā custodit eam. Si quis michi ministrat me seq̄tur. ꝛ vbi ego sum: illic ꝛ minister meus erit. Si quis michi ministrauerit: honoꝛificabit eum pater meus qui in celis est.

¶ Postilla.

¶ Nisi granū frumēti cadēs in terrā. ꝛc̄. Johānis. xij. Hoc euāgeliū factū est anno xp̄i xxxiij. xij. kalēdas Apꝛilis. feria. iiij. luna. xi. indictione sexta. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Johānes in eodem capitulo q̄ xp̄s dixit discipulis suis. Uenit hoꝛa vt clarificetur filius hominis. Lyra. Xp̄us in sua passiōe clarificatus est per signa ostensa in solis obscuratiōe in terre motu: in sepulchoꝝ apertione: ꝛ in veli tēpli scissione. Fuit etiā clarificat' in sua resurrectione ꝛ ascensione in celū. Sed q: gloꝛiā

precedit humilitas: ideo in presen ti euãgelio agit de humilitate sue passionis dicẽs (Amẽ amẽ dico vo bis. nisi granũ frumenti cadẽs in terrã mortuũ fuerit: ipm solũ manet. si aũt mortuũ fuerit: fructum multũ affert) Tho. granũ fruméti est xp̃s. sicut em̃ granũ fruméti melius est ceteris granis: sic xp̃s melior est om̃ib⁹. hoc granũ semina tũ est in incarnatiõe. germinatũ in natiuitate ⁊ mortificatũ in sua passione. Multũ fructũ attulit in gentiũ cõuersiõe. q2 passio xp̃i maxime fuit causa ɔuersiõis gentiũ. vt patet Ioh. xij. Si exaltat⁹ fuero a terra om̃ia trahã ad meipm. (Qui amat aĩam suã) Ly. i. volẽdo sibi delectabilia huius mũdi ⁊ carnis. (perdet eã). s. in futuro. q2 ad eternã perditionẽ eã deducit. Sic amabat aĩam suã ille diues q̃ dicebat: vt dr̃ Luce. xij. O aĩa mea habes multa bona posita in annos plurimos. reqesce. comede ⁊ bibe. vnde perdidit eã: q2 statĩ dictũ ẽst ei Stulte hac nocte repetẽt. s. diabo li aĩam tuã a te. ⁊ q̃ cõgregasti cuius erũt (⁊ q̃ odit aĩam suã in hoc mũdo) Tho. s. dãdo eã pro xp̃o (in vitã eternã custodit eã) vt p3 Mathei. xvi. Qui voluerit aĩam suam saluã facere: perdet eã. si q̃s michi ministrat) Tho. i. vult esse ver⁹ minister ⁊ seru⁹ (me seq̃t) Ly. q. d. rõnabile est q̃ minister seq̃at dominũ (Et vbi ego sum illic ⁊ minister meus erit) Tho. nulla põt esse maior pmissio: q2 esse vbi xp̃s est includit oĩa bona. q2 xp̃s in q̃tum est de⁹ essentialiter ipsa beatitudo De qua dr̃ in ps. lxxxix. Q̃m mille anni ante oculos tuos tanq̃ dies hesterna q̃ preterijt (Si q̃s michi ministrauerit) Ly. obediẽdo mandatis meis (honorificabit eum pater meus) Glo. vt sit fili⁹ dei patris p adoptionẽ. ⁊ ille est maximus honor de seruo adoptari in filiũ dei. vt p3 Roma. viij. Si filij ⁊ here.

¶ Sequũtur euãgelia de pluribus martyribus. Euãgeliũ. Scdm Matheũ. v. capitulo.

In illo tp̃e. Uidẽs ihs turbas: ascendit in monte. Et cũ sedisset accesserũt ad eũ discipuli eius. Et aperiens os suũ docebat eos: dicẽs. Beati pauperes spiritu: q̃m ipo2 est regnũ celo2. Beati mites: q̃m ipsi possidebũt terrã. Beati q̃ lugent: q̃m ipsi consolabunt̃. Beati qui esuriũt ⁊ sitiũt iusticiã: q̃m ipsi saturabunt̃. Beati misericordes: q̃m ipsi misericordiã consequentur. Beati mũdo corde: q̃m ipsi deũ videbũt. Beati pacifici: quoniã filij dei vocabunt̃. Beati q̃ persecutionẽ patiũtur propter iu-

sticiã: qm̃ ipsoꝝ est regnũ celorũ. Beati estis cũ maledixerit vobis hoies ⁊ psecuti vos fuerint: ⁊ dixerint omne malũ aduersum vos mentiẽtes ꝓpter me. Gaudete ⁊ exultate: quoniã merces vestra copiosa est in celis. ¶ Postilla.

¶ Uidẽs ihūs turbas ascẽdit in montẽ. ⁊c. Mathei. v. Marci. ij. Luce. vi. historiã hui⁹ euãgelij locut⁹ est dñs ihs xp̄s anno ei⁹ xxxi. ij. Idus Julij. feria. ij. luna. xvi. in ditiõe. iiij. Ante initiũ illi⁹ euãgelij scribit sanct⁹ Mathe⁹ in. iiij. ca. φ ihs circuibat totam galilea docẽs in synagogis eoꝝ ⁊ predicãs euangeliũ regni: ⁊ sanans oẽm languorẽ ⁊ oẽm infirmitatẽ in populo. ⁊ abijt fama ei⁹ in totã syria. Et obtulerũt ei oẽs male habẽtes varijs lãguoribus: ⁊ qui demonia habebant. ⁊ lunaticos ⁊ paraliticos: ⁊ curauit eos. Et secute sunt cũ turbe multe de galilea ⁊ de decapi: ⁊ de hierosolimis ⁊ d̃ iudea ⁊ de trãs iordanẽ. (Uidẽs ihs turbas) Glo. interliñ. vitare volẽs multitudinẽ populi vt solis discipulis loq̄ret (ascẽdit in montẽ) Goz. s. tbaboz q̄ est in galilea (Et cũ sedisset) tanq̃ magister aucteticus. tanq̃ humilis prelatus. Ex hoc loco tenet᷑ φ quãdo fit sermo secularib⁹ stat predicatoz: ⁊ inuitãs ad pugnã ⁊ operationẽ. quãdo vero religiosis ⁊ contẽplatiuis: sedet ⁊ inuitãs ad quietẽ. (accesserũt ad eũ discipuli eius) Goz. tanq̃ magis deuoti. tãq̃ familiari⁹ dilecti. tanq̃ specialiter vocati (Et aperiẽs os suũ docebat eos) Ly. s. octo beatitudines dicẽs) Beati pauperes spiritu) Ly. sc͂ volũtarie pauperes: vt deo liberius vacent (qm̃ ipsoꝝ est regnũ celoꝝ) Lyra. in regno intelligit᷑ oĩmoda sufficiẽtia ⁊ excellẽtia q̄ bene repromittitur eis in celis q̄ temporalia cõtẽpserũt in terris. (Beati mites) Goz. mitis est qui aliũ nõ offendit: mansuet⁹ autẽ qui se offẽdẽtes tolerat (qm̃ ipsi possidebũt terrã) supple viuentiũ. de qua dicitur in ps. cxli. Portio mea dñe sit in terra viuentiũ. (Beati q̄ lugent) sc͂ in p̄senti. Primo pro peccatis ꝓpriis. secũdo pro peccatis alienis ⁊ miserijs proximoꝝ. Tertio ꝑ dilatione glorie. vnde dauid in ps. cxix. Heu michi q2 incolat⁹ meus plõgatus est. ⁊c. Itẽ. ps. xli. fuerũt michi lachrime mee panes die ac nocte dũ dicitur mihi quotidie vbi est deus tuus. (qm̃ ipsi cõsolabũtur) Ly. Cõueniens aũt est vt illi qui in presenti vita pro xp̄o volũtario luctu occupãtur: cũ deo ⁊ angelis eternaliter cosolẽtur (Beati qui esuriũt ⁊ sitiũt iusticiam) Et hec iusticia tribuit vnicuiq̃ quod suũ est: deo ⁊ proximo ⁊ sibiipsi. Deo tria: honorẽ creatori: amorẽ redẽptori: timorẽ iudici. Proximo tria. obedientiã superiori. concordiã pari. beneficentiã inferiori. Sibi tria. mundiciã cordis. custodiã

oꝝ: diſciplinā corpori. Uere ergo (beati qui eſuriūt ꝛ ſitiūt iuſticiā) non pecuniā terrenā ſicut cupidi. nō voluptatē carnalem ſicut voluptuoſi. nō potentiā ſecularem ſicut ſuperbi. Iſti enim nō ſunt beati: ſed ſunt miſeri. quia ſemper eſuriunt ꝛ nunꝙ ſatiabūtur. vt patet Iſaye. lxv. Ecce ſerui mei comedēt ꝛ vos eſurietis (ſed beati qui eſuriūt ꝛ ſitiunt iuſticiā: quia ſaturabūtur) Lyra. ꝛ iſta eſt ſatietas glorie celeſtis. de qua dicit̄ in. ps. xvi Satiabor cū apparuerit glīa tua. (Beati miſericordes) ſcilicet pauperibus tribuēdo elemoſinas. vt patet Danielis. iiij. peccata tua elemoſinis redime. Et prouerb. iiij. Qui miſeretur pauperi beat᷒ erit Ergo dicit̄ hic (beati miſericordes quoniā ipſi miſericordiā cōſequētur) Lyra. in celeſti eīn patria quiuis miſericordiā cōſequit̄: quia vltra condignū ſibi retribuit̄. Secundū illud qđ dicitur ad Roma. nos. viij. Nō ſunt cōdigne paſſiones huius tēporis ad futurā gloriam que reuelabit̄ in nobis. Quo contra dicitur. Jacobi. ij. Judiciū fit ei ſine miſīcordia qui nō facit miſericordiā. (Beati mūdo corde) Unde hieroni. Beati mūdo corde quos nō arguit conſcientia peccatoꝝ. ꝛ hoc petiuit Dauid in. ps. .l. dicens. Cor mundū crea in me deus. (quoniā ipſi deū videbunt) vnde dicit̄ in ps. xxiij. Quis aſcendet in mōtem dn̄i: aut quis ſtabit in loco ſancto eius. Innocēs manibus ꝛ mūdo corde. Unde etiam apl's. j. Corin. xiij. Uidemus nunc per ſpeculū in enigmate: tunc aūt facie ad faciē (Beati pacifici) Gor. qui paci faciende reformādeqꝫ cōſeruāde ſiue in ſe ſiue in alijs inuigilāt (quoniā filij dei vocabunt) ꝛ cōſequēter heredes. vt patꝫ Roma. viij. Si filij ꝛ heredes (Beati q̄ perſecutionē patiūtur) nō tantum beati qui bene operātur: ſed etiā beati qui perſecutionē patiūtur: nō propter ſcelera vt malefici: latrones ꝛ heretici. vt patet. j. petri iiij. Nemo veſtrū patiat̄ quaſi homicida. aut fur. aut maledicus: ſed (propter iuſticiā) Gor. defendendā ꝛ conſeruandā. Sic ſancti martyres qui q̄to acerbiorib᷒ tormentis cruciabātur: tantum magis in dn̄o letabātur. (quoniā ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ) ꝛ merito debetur patientie regnū. quia ſcđm apl'm. ij. ad Thimo. ij. Si ſuſtinebim᷒ ꝛ cōregnabim᷒ (Beati eſtis) Gor. nūc in ſpe: ſꝫ tādē in re (cū maledixerint vobis homines) ſcꝫ carnales ꝛ infideles qui ex odio vobis in faciē contumelias dixerint. (ꝛ perſecuti vos fuerint) ſcꝫ vim vobis inferēdo (ꝛ dixerint om̄e malū aduerſum vos mentientes propter me) id eſt ꝑpter nomē meū. (gaudete) Gor. interius in corde (ꝛ exultate) exterius in corpore (quoniā merces veſtra copioſa eſt in celis.) Ut patet Geneſis. xv. Ego ſum merces veſtra magna nimis. vnde etiā apl's paulus. j. Coꝝ. ij. nec oculus vidit

nec auris audiuit nec i cor hois as cēdit: q̄ preparasti diligētibus te.

Aliud euāge. de martyrib⁹ Scōm Lucam. vi. capitulo.

N illo tpe. Descendens ihesus de mōte: stetit in loco campestri: ⁊ turba discipulorꝫ eius: ⁊ multitudo copiosa plebis ab omī iudea ⁊ iherusalem ⁊ maritima: ⁊ tyri ⁊ sydonis: qui venerant vt audirent eum: ⁊ sanarent a languorib⁹ suis. Et qui vexabant a spiritibus immūdis curabātur: et omīs turba querebat eū tangere: quia virt⁹ de illo exibat: ⁊ sanabat omēs. Et ipse eleuatis oculis in discip'los suos dicebat. Beati pauperes: q̄ vestrū est regnum dei Beati qui nunc esuritis: quia saturabimini. Beati qui nunc fletis: quia ridebitis. Beati eritis cū vos oderint homines: ⁊ cū separauerint vos ⁊ exprobrauerint: ⁊ eiecerint nomē vestrū tanq̄ȝ malū propter filiū hominis. Gaudete in illa die ⁊ exultate: Ecce enim merces vestra multa est in celis. Postilla.

Descendēs ihūs de monte stetit. ⁊c. Luce. v. Hec verba euangelij locutus est dn̄s ihesus anno eius. xxxi. ij. Idus Julij. feria. ij. luna. xvi. indictiōe. iiij. Ante initiū illius euāgelij habet Luce in codeȝ cap. factū est aūt in illis dieb⁹. s. in quo xp̄s predicauit ⁊ miracula fecit. exijt ih̄s in montē orare. ⁊ erat pernoctās in oratione. ⁊ cū dies factus esset vocauit discipulos suos: ⁊ elegit duodecim ex ipsis quos ⁊ ap'los noīauit. Symonem quē cognoīauit petrū. ⁊ andream fratrē eius. iacobū ⁊ iohānē. philippū ⁊ bartholomeū. matheū ⁊ thomā. iacobū alphei. id est filiū alphei. ⁊ symonē qui vocatur zelotes. iudam iacobi. id est fratrem iacobi. ⁊ iudam scarioth qui fuit proditor (Et descēdens de monte) cū illis. s. apostolis (stetit in loco cāpestri ⁊ turba discipulorꝫ eius) Glo. a. steterūt circa eum. Ex hoc pȝ q̄ multos habebat discipulos q: nō solū. xij. discipulos: sed etiā lxxij. ⁊ forte plures: multos eī cōuerterat (⁊ multitudo copiosa plebis sedit circa euȝ: sicut solet fierī in sermonib⁹ (ab omī iudea ⁊ iherusalē ⁊ maritima) Glo. maritima dicitur hic regio iuxta mare germanū sita: nō iuxta galilee (⁊ tyri ⁊ sydonis) q̄ fuerūt ciuitates gētiliū (q̄ venerāt vt audirēt eū ⁊ sanarētur a lāguorib⁹ suis. ⁊ q̄ vexabantur a spiritibus immūdis curabantur. Glo. ⁊ est notabile q̄ āte xp̄i aduentum multi erant demoniaci modo aūt pauci: nec mirū. Tunc

eni erat diabolus princeps huius mūdi: sed nūc princeps huius mū di eiectus est foras. vt patet Joh. xij. (et omis turba querebat eū tangere) Glo. nec mirū: quia tactus eius et sanat corpora et sanctificat animas (quia virt⁹ de illo exibat) id est virtuose actiōis effect⁹ (et sanabat oēs. Glo. ipse eñ optimus est medicus cui nullus est incurabilis morbus. Unde in ps. Qui sanat oēs infirmitates tuas. (et ipe elevatis oculis in discipl'os suos dicebat. Beati pauperes) Ly. et accipitur hic paupertas volūtaria p quā aliquis contēnit et abiicit a se bona tp̄alia inq̄tum potest fieri bono modo. vt homo liberi⁹ vacet operibus vite contēplatiue (qz vestrū est regnū dei) Ly. hic i spe et postea erit vestrū in re. (Beati q̄ nūc esuritis) Lyra. abstinētes a cibis delectabilib⁹ et supfluis: vt sic redigat' caro in servitutē anime (qz saturabimini) Ly. inchoatiue in p̄senti vita: sed pfecte in patria. s̄m q̄ dicitur in ps. xvi. Satiabor cū apparuerit gloria tua. (Beati qui nūc fletis) scz in p̄senti mūdo q̄ est vallis lachrimap (qz ridebitis) in futura vita. Glo. felix mutatio ab opposito in oppositū. scilicz a fletu in gaudiū. scz a fletu trāsitorio in gaudiū eternū. (Beati eritis cū vos oderint homines) Glo. scz malū vobis optāo (et cū sepa rauerint vos) scz a sua congregatione expellendo. scd̄m illud Johis xi. Jam cōspirauerāt iudei vt si q̄s eum confiteret' extra synagogā fieret (et exprobrauerint) Glo. a cōuitia et improperia vobis dicendo. (et eiecerint nomē vestrū tanq̄ malū) scz nomen xp̄ianū tanq̄ malū: cum sit optimū (ppter filiū hois) Glo. Ecce causa optima debita patiendi: scz propter filiū homis. Glo. Nemo eñ debet pati tanq̄ homicida aut fur: sed tanq̄ xp̄ianus. (gaudete in illa die) Glo. scz gaudio interiori: quod fecerūt apostoli. vt habet' Actuū. v. Ibāt gaudētes apostoli a conspectu cōsilij: quoniā digni habiti sunt pro nomine ih̄u cōtumeliā pati. (et exultate) Glo. scz gaudio exteriori. q̄d fecit beatus Andreas dicēs. Securus eñ et gaudens venio ad te o bona crux. Et sic beatus Uincēti⁹ Hoc est inquit quod semper optaui et votis omib⁹ exquisiui. Sic et beatus Laurentius dixit. Gaudeo plene: qz hostia xp̄i effici merui. Sic et beata Agatha letissime et gaudenter ibat ad carcerē (Ecce merces vestra multa est in celis.) Glo. tam multa q̄ nō potest numerari. tā magna q̄ nō potest estimari. taz preciosa q̄ nō potest cōparari. tam diuturna q̄ nō potest terminari. (in celo) quasi diceret in loco securo Ergo de amissione nō timeatis: qz ibi nec fur appropinquat: nec erugo nec tinea demolitur. vt patet Mathei. vi.

¶ Aliud euāgeliū de martyribus. Scd̄m Lucam. vi.

N illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Cũ audieritis plia ⁊ seditiones: nolite terreri. Oportet primũ hec fieri: sed nõdũ statim finis. Tũc dicebat illis. Surget gens cõtra gentem: ⁊ regnum aduersus regnum: ⁊ terremotus magni erunt per loca: ⁊ pestilẽtie ⁊ fames: terroresq̃ de celo: et signa magna erunt Sed ante hec oĩa iniicient vobis manus suas ⁊ persequẽtur: tradentes in synagogas ⁊ custodias: trahẽtes ad reges ⁊ presides propter nomen meũ. Continget autẽ vobis in testimoniũ. Ponite ergo in cordib⁹ vestris nõ premeditari queadmodũ respondeatis. Ego eni dabo vobis os ⁊ sapientiã cui nõ poterunt resistere nec contradicere oẽs aduersarij vestri. Trademini aũt a parẽtib⁹ ⁊ fratrib⁹ ⁊ cognatis ⁊ amicis: ⁊ morte afficient ex vobis. Et eritis odio oĩbus hoĩb⁹ ,pter nomẽ meũ: ⁊ capillus de capite vr̃o non peribit. In patientia vr̃a possidebitis animas vestras.

Postilla.

Cum audieritis prelia ⁊ seditiones ⁊c. Luce. xxj. hãc historiam hui⁹ euangelij locutus est dñs iesus xp̃s anno eius. xxxiij. xiij. kl. Aprilis. dñica. s. palmarũ. luna. x. inditione. vj. Ante initium illius euãgelij scribit sctũs Lucas in pricipio huius capli. Respiciẽs autẽ iesus vidit eos qui mittebant munera sua i gazophilaciũ diuites. ⁊ vidit quandã viduam paupercu-lam mittentẽ era minuta duo. ⁊ dixit. Uere dico vobis q2 vidua ista pauper plus q̃ oẽs misit. naȝ oẽs hij ex abundãti sibi miserunt. hec aũt oẽm victum quem habuit misit. Et quibusdã dicentib⁹ de templo q lapidib⁹ bonis ⁊ donis ornatuȝ esset: dixit. Hec que videtis venient dies in q̃bus nõ relinquetur lapis super lapidem qui non destruat᷑. Interrogauẽrt illuȝ dicẽtes. preceptor quãdo hec erunt: ⁊ qđ signũ cũ fieri incipiẽt. Qui dixit. (Cum audieritis prelia ⁊ seditiones). Sc. prelia q̃tum ad hostes extraneos. ⁊ seditiones q̃tum ad domesticos. Unde Grego. Bella ad hostes ptinẽt: seditiones ad ciues. Nam Josephus in libro antiquitatũ dicit q post passionem xp̃i ⁊ destructionẽ ciuitatis hierl'm multe seditiões ⁊ prelia erãt apud iudeos. quia samaritani qui prim tenebãt ritum gentiliũ insurgebãt contra iudeos: ⁊ ecõuerso. Itẽ in pp̃lo iudeorũ erant plurimi q̃ in-

citabant pplm ad rebellandū contra romanos. alij aūt ad cōtrariuz τc. (Nolite terreri. oportet primū hec fieri). Ly. quia sunt a deo preordinata. (sed nōdū statim finis). Ly. quia post auditionē taliū stetit adhuc ciuitas hierlm per tēp⁹ longū. s. xlij. annis post passionē xpi. Gor. voluit aūt dn̄s differre ne territi apl̄i hierlm τ iudeam desererent: τ vt interim predicātib⁹ apl̄is electi cōuerterent: τ reprobi inexcusabiles efficerēt. Tūc postmodū. s. dixit φ nō statim esset finis. (Dicebat illis. Surget gēs cōtra gentem) Gor. idest popul⁹ cōtra populū: siue vna tribus contra aliam. (τ regnū aduersus regnum) Ly. quia regnū iudeorū cōtra regnū Romanorū rebellauit. (τ terremotus magni erunt per loca). Gor. ad innuendū φ illi terremotus particulares erant futuri. Uniuersalis eni terremot⁹ nō fuit nisi in passione xpi de quo dicitur Mathei. xxvij. Et ecce terremotus factus est magnus. petre scisse sūt (τ pestilētie) quia pestilentia fuit in obsidiōe ciuitatis hierlm ex corruptiōe aeris ex cadauerib⁹ mortuorū. (τ fames) Gor. Ecce penuria victualiū. facta ē eni fames generalis sub claudio īpatore quā pdixerat agab⁹ pph̄a. (terroresq3 de celo τ signa magna erūt). Dicit eniz Joseph⁹ ī lib. de iudayco bello φ an̄ destructionē ciuitatis hierlm sidus stetit sup ciuitatē hierlm p annū sil̄e gladio: quā apparitionē q̄dā dicebāt significare auxiliū sibi affuturū cōtra īimicos. Alij ecōtrario dicebāt significare vindictā di cōtra mala inhabitātiū in ciuitate τ ppter hoc erāt diuerse opiniōes de plijs īter eos. (Sed ante h̄ oia) Gor. suppleiā dicta. (inijciēt vob̄ man⁹ suas). psequētes de loco ad locū. vt p3 Joh̄. xv. Si me psecuti sūt: τ vos psequent̄. (tradētes in synagogas). Gor. i. ī publicos cōuētus ad magis cōfūdēdū τ flagellādū: sicut factū est qn̄ cesis apl̄is denūciauerūt ne ampli⁹ loquerēt̄ in noie iesu. vt p3 Act. v. (τ custodias). s. ad īncarcerandū. vt factuz ē qn̄ posuerūt eos in custodia publica. vt p3 Act. v. (trahētes ad reges τ psides. Gor. ad rn̄dēdū eis. (ppter nomē meū). i. ppter cōfessionē nois mei. (cōtinget aūt vob̄ in testimoniū). Ly. s. euāgelice veritatis ibidē cōstāter pfitēde. (ponite ergo in cordib⁹ vr̄is nō pmeditari quēadmodum rn̄deatis. ego eni dabo vob̄ os) Gor. i. eloquentiā ad loquēdū. (τ sapiam) ad cognoscēdū. (cui nō poterūt resistere nec cōtradicere oēs aduersarij vr̄i) Gor. s. nec iudei nec heretici nec pagani. (Trademini āt a parētib⁹ τ frīb⁹ τ cognatis τ amicis: τ morte afficiēt ex vobis. Gor. q̄ debeant vos iurare τ liberare. (τ eritis odio oib⁹ hoīb⁹) Gor. humanuz amātib⁹ τ terrena sapiētib⁹ (ppt̄ nomē meū). i. ppter cōfessionē nominis mei. (τ capill⁹ de capite vr̄o nō pibit). Ly. hoc audit saluator

ad declarandū veritatē future re-surrectiōis per quā resurget in electis nō solū illa q̄ sunt de necessitate humane nature: sed etiā ea q̄ sunt ad decorē: cuiusmodi sunt capilli. quia meditatio huius resurrectionis multū facit ad tollerātiā martyrij de quo saluator loq̄baī. (In patiētia vestra). Glo. q. d. in predictis maxime necessaria est pacientia. q: in ipa) possidebitis animas vestras) idest custodietis.

¶ Aliud euangeliū de martyribus scdm̄ Lucam. xij.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Attēdite a fermēto phariseorū quod est ypocrisis. Nihil aūt opertum qd̄ nō reueleī: neq̄ absconditū qd̄ nō sciatur. qm̄ que in tenebris dixistis: in lumine dicētur: ⁊ qd̄ in aure locuti estis in cubiculis p̄dicabiī in tectis. Dico aūt vobis amicis meis ne terreamini ab his qui occidunt corpus: ⁊ post hec nō habent amplius qd̄ faciāt. Ostē dam aūt vobis quem timeatis. Timete eū qui postq̄ occiderit habet potestatē mittere in gehēnam. ita dico vobis hūc timete. Nōne quinq̄ passeres veneunt dipōdio: ⁊ vnꝰ ex illis nō est in obliuione coram deo. Sed ⁊ capilli capitis vestri omnes numerati sūt. Nolite ergo timere. mītis passeribus pluris estis vos. Dico autem vobis. omnis quicūq̄ confessus fuerit me coram hominibus: ⁊ filius hominis confitebitur illum coram angelis dei.

¶ Postilla.

¶ Attendite a fermento phariseorū ⁊cetera. Luce. xij. Historia huius euangelij dicta est a dn̄o ihesu christo anno eius. xxxj. ij. nōus Julij. feria. v. luna. xvj. indictione. iiij. Ante initium illꝰ euāgelij scribit sāctus Lucas. q̄ multis turbis circūstantibꝰ: ita vt se inuicem cōculcarēt cepit iesus dicere ad discipulos suos.) Attēdite a fermēto phariseorū). Lyra. s. ne per eorū ypocrisim auertimini a fidei veritate. (nihil aūt optuū qd̄ nō reueleī neq̄ abscōditū qd̄ nō sciaī). Glo. optū ptinet ad opera mala q̄ occultanī ex industria. abscōditū ad cogitatiōes q̄ occultāī ex ppria natura. s; vtrūq̄ in futuro iudicio scieī (qm̄ q̄ in tenebris dixistis) Glo. i. in pssuris ⁊ in carceribus locuti estis (in lumine dicentur) idest in aperto quando. s. ea q̄ passi estis i carceribꝰ legūī p orbē ad gliam vestrā. (⁊ quod in

ore locuti estis).idest in priuato. priuatū aūt efficitur verbū vel ex modo. qr submisse in aure. vel in loco qz in cubiculo. (predicabitur in tectis) Ly. dom⁹ ergo in illa terra habēt tecta plana vbi cōgregantur hoies ad spaciandū ꝛ cōfabulandū. ꝛ ideo illa q̄ dicunt ibi: publice dicunt. Et hoc modo exponit Theophil⁹. (dico āt vob amicis meis ne terreamini ab his qui occidunt corp⁹). Un̄ Chriso. Oia mala opat timor mortis: oia bona tempus mortis. (ꝛ post hec). i. post ascēsionē corpis. (nō habēt amplius quid faciant. Ostendam aūt vobis quem timeatis. timete eum qui postq̄ occiderit) scʒ corpus (habet ptātē mittere in gehēnam) Gor. i. ipam aiam ꝛ etiā ipm corpus. (ita dico vobis hūc timete) ꝛ nō alium. (Nōne quinqʒ passeres veneunt). i. vendunt. (dipōdio) Gor. dipōdius est pond⁹ monete ex duobus assibus cōpositū. Ad euidentiā illius scdm Ly. Sciendum q̄ passeres abundāt in terra promissionis. ꝛ ideo de ipis fiebat oblatio pauperū qui non poterant habere alia. vnde erāt parui valoris. quia duo habebāt pro asse. (ꝛ vnus ex illis) scʒ q̄uis sit parui valoris. (non est in obliuione coram deo). i. nō morietur sine prouidentia dei patris. ꝛ per consequens supple neqʒ vos moriemini quin de⁹ ordinet de morte vestra. (Sed ꝛ capilli capitis vrī oēs numerati sunt) Ly. i. in dei pñtia. (nolite ergo timere. multis passeribus pluris estis vos). Ly. i. maioris reputationis apud deum. qr ad imaginem dei creati. (Dico aūt vobis. ois quicunqʒ me cōfessus fuerit coram hoibus) Gor. i. non tm̄ crediderit corde: sed confessus fuerit simul ore.) ꝛ filius hois cōfitebitur eum corā angelis dei).

¶ Sequunt̄ nūc euāgelia de cōfessorib⁹ euangelium scdm Lucam. xij.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Sint lūbi vestri p̄cincti ꝛ lucerne ardentes in manib⁹ vestris. Et vos similes hoibus expectantibus dn̄m suuʒ quando reuertatur a nuptijs. vt cū venerit ꝛ pulsauerit: cōfestim aperiant ei. Beati serui illi quos cum venerit dn̄s: inuenerit vigilātes. Amē dico vobis q̄ precinget se ꝛ faciet illos discūbere: ꝛ trāsiens ministrabit illis. Et si venerit in secunda vigilia: ꝛ si in tertia vigilia venerit: ꝛ ita inuenerit beati sunt serui illi. Hoc autē scitote qm̄ si sciret pr̄famílias qua hora fur veniret: vigilaret vtiqʒ ꝛ nō sineret perfodi domū suā. Et vos estote pati. qr

qua hora nõ putatis filius ho
minis veniet.

¶ Postilla.

¶ Sint lumbi vestri pcincti
& lucerne &c. Luc. xij. Historia hu
ius euangelij locutus est dñs iħs
anno eius. xxxj. ij. nonas Julij. feria
v. luna. xvj. inditiõe. iiij. Ante ini-
tium illi⁹ euãgelij scribit sanctus
Lucas in eodẽ capi. q xpus dixit
discipulis suis. Nolite timere pu-
sillus grex. qr cõplacuit patri vro
dare vobis regnũ. Lũc seqt euã-
geliũ hodiernũ. (Sint lumbi vri
precincti). Ly. lumbi mentis sunt
volũtas & intellect⁹ ex qb⁹ proce
dunt cogitatiões male. Lumbi ve
ro carnis sũt in qb⁹ viget mot⁹ lu
xurie. & vtriq; lũbi sũt pcigẽdi. i.
coartandi ab illicitis cogitationi-
bus & opibus. (& lucerne ardẽtes)
Lyra. i. doctrina clara pcedẽs ex
charitate. (in manibus vris) iplẽ-
do ope. (& vos siles hoibus expe
ctantibus dñm suũ) Ly. i. sitis dis-
creti & vigiles & sollciti de vra cu
stodia expectãdo dñm vẽturuz ad
iudiciũ sicut antiqui pñes expecta
bant eũ vẽturuz in carnẽ. (quãdo
reuertat a nuptijs) Glo. or. ad nu
ptias dñs iuit: cũ post resurrectio
nem nouus hõ angeloꝝ multitu-
dinem sibi copulauit. A qb⁹ nup
tijs reuertit cũ nobis per iudiciũ
manifestat. vt pz Act. j. Sic veni
et queadmodũ vidistis eũ euntem
in celũ. (& pulsauerit) per egritudi
nem mortẽ propinquã designãdo
cõfestim apariant ei) eũ suscipien
do. (beati serui illi quos cũ vene-
rit dñs). Ly. in eoꝝ morte. (inue-
nerit vigilantes). i. in statu gre &
nõ in pctis dormiẽtes. qr talis pre
sentabit in iudicio qualis inueni-
tur in morte qtũ ad grãm vel ad
culpã. (Amẽ dico vobis q pcin-
get se) Glo. preparans se ad retri-
butionẽ. (& faciet illos discũbere)
Glo. or. in regno celesti quiescere
(& transiẽs ministrabit illis) Glo.
transiẽs ministrabit cũ de iudicio
ad regnũ rediens sua claritate fide
les satiabit. (Et si venerit in secũ-
da vigilia: & si in tertia vigilia ve-
nerit & ita inuenerit: bti sunt serui
illi. Unde Grego. Prima vigilia ẽ
status puericie: maxime cum inci-
pit vsus rõnis in pueris. Scda vi
gilia ẽ status iuuẽtutis. Tertia vi-
gilia est status virilis. Quarta vi
gilia est status senectutis. quia in
quolibet statu fideles debent esse
parati per iusticiã ad recipiendaz
mortẽ. (Hoc aũt scitote quoniaz
si sciret pater familias qua hora
fur veniret vigilaret vtiq; & non
sineret perfodi domũ suã. Glo. ra.
Hic dñs iesus monet nos vigilare
cõtra mortis incertitudinez: qũis
nihil sit certius morte: nihil tamẽ
incerti⁹ hora mortis. (Et vos esto
te parati. qr qua hora nõ putatis
fili⁹ hois veniet. Glo. or. vltimaz
horam semp ignorare voluit dñs
vt semper sit suscepta. & ad eandẽ
semper preparemur.

¶ Aliud euãgeliũ de cõfesso-

ribus scdm Lucā.xj.capi.

N illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Nemo accēdit lucernaz ⁊ i abscōdito ponit: neqz sub modio: sed super candelabrū: vt qui ingrediuntur lumen videant. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex totū corpus tuū lucidum erit. Si aūt nequā fuerit: etiā corpus tuū tenebrosum erit. Vide ergo ne lumē qd in te est tenebre sint. Si ergo corp⁹ tuū lucidū fuerit nō habēs aliquā partē tenebrarū: erit lucidum totum. Et sicut lucerna fulgoris illuminabit te.

¶ Postilla.

¶ Nemo accendit lucernam ⁊ i abscōdito ⁊c. Luce.xj. Hoc huius euāgelij paradigma locut⁹ est dñs iesus anno eius.xxxj.ij. ydus Julij. feria.v.luna.xvj. inditione iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit scrūs Lucas in eodē capi. q̄ q̄dam mulier extollens vocē de turba dixit. Beatus vēter qui te portauit ⁊ vbera que suxisti. Tunc sequitur euāgelbodi. (Nemo accendit lucernā). Ly. Lucerna hic accipitur pro intentionē recta. q2 intētio recta includit lumen fidei ⁊ ardorē charitatis ad moduz lucerne ardētis. (⁊ in abscōdito ponit: neqz sub modio: sed sup cādelabrū) Ly. q2 intētio recta dirigit ad supna. (vt qui ingrediunt̃ lumen videant) Ly. sicut eni lucerna in alto posita illuminat ea que sunt in domo materiali: sic intentio recta ea que fiunt ⁊ disponunt̃ in domo ecclesie: ⁊ etiā in domo cōscientie. (Lucerna corpis tui ē ocul⁹ tu⁹). Ly. quia sicut oculus dirigit mēbra corpis ad operandū: vt pedez ad ambulandū. manū ad scribendū: sic intentio recta dirigit nr̃as operationes in finem debitū. ideo subdit̃. (Si ocul⁹ tuus fuerit simplex) Ly. i. intentio tua recta (totū corpus tuū). i. congeries operationū tuarū. (lucidū erit). i. meritorium vite eterne. (Si aūt nequā fuerit). i. intentio puersa. (etiā corp⁹ tuū tenebrosum erit) Ly. i. cōgeries operationū tuarū mala erit. q2 opus bonū malū efficit̃ peruersa intētione: sicut cū aliqs dat elemosynā paupcule mulieri intentione trahēdi eā ad petm̄ luxurie. (Uide ergo ne lumē qd in te est tenebre sint). Ly. i. diligēter attēde ne intētio tua q̄ lumē aie ē sit puersa. q2 p hoc corrūperent̃ oīa bona opa (Si ergo corp⁹ tuuz lucidū fuerit nō hñs aliquā ptē tenebrarū) Ly. tū ex bonitate intētiōis: tū ex bonitate opis. (erit lucidū totum) q2 oīa cadēt ad vite eterne meritū. (⁊ sicut lucerna fulgoris illumiabit te). Ly. in presenti per gratiā ⁊ in

futuro per gloriam.

¶ Aliud euãgeliũ de cõfessoribus scdm Lucam. xix.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis parabolã hanc. Homo quidã nobilis abijt in regionẽ longinquã accipere sibi regnũ ⁊ reuerti Uocatis aũt decem seruis suis: dedit illis decẽ mnas. ⁊ ait ad illos. Negociamini dum venio Ciues aũt ei⁹ oderant illum ⁊ miserũt legationẽ post illũ dicẽtes. Nolumus hũc regnare sup nos. Et factũ est vt rediret accepto regno: ⁊ iussit vocari seruos suos q̃b⁹ dedit pecuniã: vt sciret quãtũ q̃sq̃ negociat⁹ esset. Uenit aũt p̃mus dicens. Dñe mna tua: decem mnas acq̃siuit. Et ait illi. Euge serue bone: q: in modico fuisti fidelis, eris ptãtẽ habens sup decẽ ciuitates. Et alter venit dicens. Dñe mna tua fecit q̃nq̃ mnas: ⁊ huic ait. Et tu esto sup quinq̃ ciuitates. Et alter venit dicens. Dñe ecce mna tua quam habui repositam in sudario. Timui eni te quia homo austerus es: tollis qđ nõ posuisti. ⁊ metis qđ nõ seminasti. Dixit ei. De ore tuo te iudico serue nequam. Sciebas q: ego hõ auster⁹ sum tollens qđ nõ posui: ⁊ metẽs qđ nõ seminaui. Et quare nõ dedisti pecuniã meã ad mensam ⁊ ego veniens cum vsuris vtiq̃ exegissem illam. Et astãtib⁹ dixit. Auferte ab illo mnã ⁊ date illi qui decem mnas habet. Et dixerunt illi. Dñe decem mnas habet. Dico autẽ vobis quia omni habenti dabitur ⁊ abundabit. ab eo aũt q̃ nõ habet: ⁊ quod habet auferetur ab eo. ¶ Postilla.

¶ Homo q̃dã nobilis abijt ĩ regionẽ ⁊c. Luce. xix. Ante initiũ illi⁹ euãge. scribit sctũs Lucas in eodẽ capi. q xps dixit. Uenit fili⁹ hoĩs q̃rere ⁊ saluũ facere qđ peri erat. Tunc postmodũ sequit̃ euãgeliũ hodiernũ (Homo quidã nobilis). Ly. i. iesus xps hõ nat⁹ scđz carnẽ de semine dauid regis. (abijt in regionẽ lõginquã) Ly. i. ad celũ empireũ p suã ascensionẽ. (accipe regnũ) sup ordines angeloꝝ. (⁊ reuerti). s. i fine mũdi ad iudiciũ. tũc eni oĩb⁹ manifestabit̃ regnũ ipi⁹. (Uocatis aũt decẽ suis suis) idest fidelibus vniuersis (dedit illis decem mnas. (Lyra. vniuersitatem donoꝝ suorum diuersimode tamẽ q: dedit vniciuq̃ plus vel minus

scdm propriā virtutem.(Et ait ad illos.negociamini dū venio)Lyra quia tēpꝰ meriti currit vsq; in diē iudicij in quo tpe deus dat dona sua ad hoc ꝙ multiplicent̄ ꝑ fructus bonoꝝ operū.(Ciues autē eiꝰ oderāt eū)Ly.Ciues illi sunt in dei qui pro maiori parte in odiū xpi sunt firmati.(ꝛ miserunt legationē post illū dicētes. Nolumꝰ hunc regnare sup nos)quia post ascensionē xpi ad celos iudei conati sunt destruere fidem catholicā in qua icipit regnū xpi qd̄ cōplebitur ꝛ manifestabit̄ in fine mundi.(Et factū ē vt rediret)sc; ad generale iudicium.(iussit vocari seruos suos quibus dedit pecuniam vt sciret quantū quisq; esset negociatus)Lyra.q2 oportebit oēs apparere ante iudicem ad reddendum de oībus acceptis ab eo rō̄nē.Ro.xiiij.(Uenit aūt primus dicens. Dn̄e mna tua decē mnas acquisiuit.)quia tunc electi de suis meritis securi parati erunt astare iudici.(Et ait illi. Euge serue bone q2 in modico fuisti fidelis)Ly. q2 bona tpalia ꝛ etiā spūalia que habent̄ in vita p̄nti modica sunt respectu bonoꝝ celestiū:que expectant̄ in futura vita.(eris potestatē habens sup decē ciuitates). Ly.i.gaudebis de fidelitate oium qui per doctrinā tuā vel exemplū vite tue cōuersi sunt ad bonū.(ꝛ alter venit dicens. dn̄e mna tua). Glo.i.grā tua.(fecit quīq; mnas ꝛ huic ait.ꝛ tu esto sup quinq; ciuitates)Glo.i.sup illos quos tua p̄dicatiōe vel exēplo tuo cōuertisti.(sed tertius venit)Ly.quia lic; mali reformidēt venire ad conspectum iudicis:tamē oportebit eos ibidē representari.(dicēs.Dn̄e ecce mna tua quā habui repositam in sudario)Ly.mna reposita in sudario significat donū dei a bonis opibus ociosuꝫ.(timui eni te)Ly. Iste timor nō est nisi pusillanimitas bene agendi)q2 hō austerꝰ es) Ly.licet eni modo sit tēpus mie: in iudicio tamē erit tēpus rigoris ꝛ iusticie.(tollis qd̄ nō posuisti:ꝛ metis qd̄ nō seminasti).Ly. quia a p̄latis ecclesie nō solū requirunt̄ bona in ꝓprijs psonis:sed in subditis eoꝝ quos tenent̄ inducere ad bonū.(dicit ei.De ore tuo iudico te serue nequā).Glo.stulticia magna est pctm̄ ꝓpriū excusare. sciebas q2 ego hō austerus sum. Glo.si me durū noueras: quare cōmendatū tibi timorē nō incussit vt scires me diligētius quesiturū. (tollēs qd̄ nō posui:ꝛ metens qd̄ nō seminaui).Glo.requirit enim deus bona opera etiā ab eis.q̄bus nō dedit grām operādi.nec tn̄ deꝰ hoc faciēdo iniuste agit.q2 ꝛ si illi nō recipiunt:ipe tn̄ paratꝰ fuit dare grām.(ꝛ quare nō dedisti pecuniam meā).i.dona mea.(ad mēsā) idest ad lucrū.(ꝛ ego veniens).s. ad iudiciū pticulare.i. ad mortem hoīs.(cū vsuris exegissem eam).i. cū lucro.(Et astātibꝰ dixit)Glo: idest angelis:qui deo iudicanti sp

assistūt (Auferte ab eo mnā). id est gratiā (7 date illi q̄ decē mnas habet) Glo. auget eīm gratia in eo q̄ in ea laborat. Autor opeꝝ. theo. veri. li. iij. c. vij. sic. d. Ne aūt aliqd bonū pereat illa bona opera que q̄s peccando mortificat alijs saluādis dabūtur. Sicut qū corporali morte q̄s morit̄ f̄res 7 ppinqui in bonis succedūt. vnde Job. xxvij. c. Si cōportauerit q̄si terra argentū: 7 sicut lutū preparauerit vestimēta. preparabit quidē: s3 iustus vestiet̄ illis: 7 argentū innocēs diuidet (Et dixerūt ei). s. angeli (Dn̄e habet decē mnas). q. d. satis habet (dico aūt vob qꝛ oī habēti) Glo. 7 illo bene vtēti (dabitur). s. incrementū eius qd habet. (7 abūdabit). s. in futuro. qꝛ scd̄m aplm̄. oculus non vidit nec auris audiuit: nec in corde hoīs ascēdit q̄ pparauit de⁹ diligentibus se. (Ab eo autē q̄ nō habet). s. vsum doni collati: sicut ille piger seruus fuit. (7 qd h3). i. ipsū3 donū (auferetur ab eo) Glo. dare habēti fuit mihi cordie: auferre nō habēti iusticie.

¶ Aliud euāgeliū de cōfessoribus. Scd̄m Matheū. xxv.

In illo tp̄e. Dixit ih̄s discipl'is suis parabolā3 hanc. Homo q̄dā peregre proficiscēs vocauit seruos suos: 7 tradidit illis bona sua. Et vni dedit quinq3 talēta. alij autē duo. alij vero vnū: vnicuiq3 secundū ppriā virtutē. 7 pfect⁹ est statim. Abijt aūt. qui quinq3 talēta acceperat 7 operat⁹ est in eis: 7 lucrat⁹ est alia q̄nq3. Similiter q̄ duo acceperat lucratus est alia duo. Qui aūt vnū acceperat: abijt 7 fodit in terrā: 7 abscōdit pecuniā dn̄i sui. Post multū vero tēporis: venit dn̄s illoꝝ seruoꝝ: 7 posuit rationē cū eis. Et accedēs q̄ quinq3 talēta acceperat: obtulit alia quinq3 talenta dicens. Dn̄e quinq3 talēta tradidisti michi: ecce alia quinq3 superlucrat⁹ su3. Ait illi dn̄s ei⁹. Euge serue bone 7 fidelis: qꝛ sup pauca fuisti fidelis: sup̄ multa te constituam: intra in gaudiū dn̄i tui. Accessit aūt 7 qui duo talēta acceperat: 7 ait Duo talenta tradidisti michi: ecce alia duo lucratus sum. Ait illi dn̄s eius. Euge serue bone 7 fidel: qꝛ sup pauca fuisti fidelis: supra multa te cōstituā: intra in gaudiū dn̄i tui. ¶ Postilla. ¶ Homo quidā peregre pficiscēs. 7c. Mathei. xxv. Dicto ia3 hui⁹ euāgelij locutus est dn̄s ih̄s

r

xps anno eius. xxxiij. xi. kl. April feria. iij. luna. xij. inditiōe. vi. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit sanct⁹ Math. in eodē ca. q xps dixit discipul' suis. Vigilate q: nescitis diē neq horā. Lūc statī sequtur euāg. hodi. (Homo quidā peregre pficiscēs) Ly. homo ille est ihs xps: q quis sm diuinitatē nō possit pficisci de loco ad locū: q: sic est vbiq: sed tm sm humanā naturā peregre profect⁹ est qn ascēdit in celū. (vocauit suos suos) Gor. eo cen do eos in esse nature (z tradidit ill' bona sua) Ly. s. bona nature. bona gre. bona oscietie z sapie. bona potētie. bona opulentie. Et dicūtur taleta: q: per bonū vsū taliū pōt qlibet sibi accipere celeste premiū (vni dedit qnq taleta: alij duo: alij vo vnū. vnicuiq sm ppriā virtutē: z pfect⁹ est statī) q: xps sm humanitatē mutauit locū celū ascēdens (Abijt aūt qui qnq taleta accepat z lucrat⁹ est alia qnq) Ly. q: ista taleta mltiplicauit bene vtēdo pdictis donis ad sui pfectionē z pximi edificationē. (Similiter q duo taleta acceperat). i. aliq ex pdictis donis (lucrat⁹ est alia duo) Gor. z attēdit illud lucrū in merito quo ad se: z in edificatione quo ad pximū: z sic duplicat bonū acceptū (q aūt vnū accepat abijt z fodit in terrā z abscōdit pecuniā dñi sui) Ly. ille abscondit in terra q predictis donis vtit ad mūdi gliam z tpale lucrū seu questū. (Post multū vero tpis) Ly. q: lōgū tps ē ab ascēsione xpi ad celū vsq ad aduentū ei⁹ ad iudiciū (venit dñs) Gor. per semetipm: nō p vicariū (seruoz illoz) q̄bus bona sua ɔmisit (z posuit rōnem cū eis) vt p3 Luce. xvi. Redde rōnem vilicatiōis tue. Ly. q: tunc districte exiget rōnez de bonis ab eo collatis (Et accedēs q quinq taleta acceperat obtulit alia qnq taleta: dicēs. Dñe quinq taleta tradidisti michi ecce alia quinq superlucrat⁹ su3) Gor. i. multiplicata sunt merita ex gra tua z vsu liberij arbitrij (Euge serue bone z fidel) qrens in suis actib⁹ dñi gloriā z nō ppriam laudē (q: sup pauca fuisti fidelis) Ly. oia bona in hac vita hōi collata pauca sunt respectu bonoz glie (supra multa te ɔstituā) q: in celo confert hōi bonū infinitum. (intra in gaudiū dñi tui) Gor. vt sit ex omi parte gaudiū. sursum ex visione dei. deorsū ex ɔsideratione inferni. interius ex glia ɔsciētie. exteri⁹ ex decore omis creature. (Accessit aūt z q duo taleta acceperat z ait. Dñe duo taleta tradidisti michi: ecce alia duo lucratus su3) Gor. duplicādo bona. s. bonū sapiētie a me diffūdēdo in proximū perverbū pdicatiōis Bonū operationis a me diffundēdo in pximū per exēplum edificationis (Ait illi dñs ei⁹. Euge serue bone z fidelis sup pauca fuisti fidelis: supra mlta te ɔstituam: intra in gaudiū dñi tui) de quo di. Bern. in li. de cōsideratione. Qualis putas tunc erit

splēdo: aiaꝝ q̄n solis splēdorē habebit lux corpoꝝ. nulla em̄ ibi tristicia. nulla āgustia nullus dolor. nullus timor. nullus ibi labor. nulla mors: sed perpetua sanitas semper perseuerabit.

¶ Aliud euāgeliū de confessoribus. Scd̄m Math. xxiiij.

In illo tp̄e. Dixit ih̄s di. su. Vigilate: q2 nescitis q̄ hora dn̄s vester vētur⁹ sit Illud autē scitote: q̄m si sciret p̄rfamilias q̄ hora fur vētur⁹ esset: vigilaret vtiq3 ꝛ nō sineret perfodi domū suā. Ideo ꝛ vos estote parati: q2 nescitis q̄ hora fili⁹ hominis vēturus est. Quisputas est fidelis seru⁹ ꝛ prudēs quē cōstituit dn̄s sup familiā suā: vt det illis cibū in tp̄e. Beat⁹ ille seruus: quez cū venerit dn̄s ei⁹ inuenerit sic facientē. Amē dico vobis: super om̄ia bona sua cōstituet eum.

¶ Postilla.

¶ Vigilate q2 nescitis q̄ hora ꝛc. Math. xxiiij. Hec v̄ba euāgelij locut⁹ est dn̄s ih̄s anno ei⁹. xxxiij. xi. kl̄. April. feria. iij. luna. xij. indictiōe. vi. Ante initiū illi⁹ euāg. scribit sanct⁹ Math. in eodē ca. Celū ꝛ terra trāsibūt: verba aūt mea nō trāsibūt. Tūc sequit̄ euāge. hodi. (Vigilate: q2 nescitis q̄ hora dn̄s vester vētur⁹ sit) Gor. s. ad mortē cuiuslibet hoīs. vt p3 Eccli. x. Nescit homo finē suū. ꝛc. (Hoc autez scitote q̄m si sciret p̄rfamilias q̄ hora fur vēiret) Gor. i. mors q̄ fur dicit̄ ꝓpter improuisuz aduentū. vt p3 Apoca. iij. Veniā tibi tanq̄ fur (vigilaret vtiq3) ne i pc̄to mortali moreret̄. q2 mors pctōꝝ pessima (ꝛ nō sineret pfodi domū suā) Gor. i. cū violētia aiam a corpore extrahi: s3 spōte exire. Vn̄ Chriso. Qn̄ aie peccatrices in corpore q̄si in ꝓpo domicilio delectant̄: veniens cū sentētia dei angelus morti s pfodit corpus ꝛ aiam violēter auellit. Aie aūt iuste q̄ quasi in exilio ibi sunt: veniēte sentētia nō pfodiunt̄: sed reuertūtur gaudētes. (Ideoq3 ꝛ vos estote pati). s. sine macula cordis (q2 q̄ hora nō putatis fili⁹ hoīs vēturus est) Gor. s. ad iudiciū pticulare in morte (q̄sputas est fidel' seru⁹ ꝛ prudēs quē cōstituit dn̄s sup familiā suā). i. in officij sui susceptiōe (vt det illis cibū in tp̄e) Gor. triplicē cibū. verbi. exēpli. ꝛ tpalis subsidij. vel p3 Ly. i. auxiliū ad qd̄ qlibet tenet̄. vn̄. Eccle. xxvij. Cuilibet mādauit de⁹ de ꝓximo suo (beat⁹ ille seru⁹: quē cū venerit dn̄s ei⁹) Ly. q̄rens in morte rōnez sui s̄uitij (inuenerit sic faciētē. Ly. in actib⁹ charitatis se exercētē. q2 p talia meret̄ eternā btitudinē (Amē dico vob̄ sup oia bo. sua cō. eū) q2 btitudo est stat⁹ oīm bonoꝝ aggregatōe pfect⁹.

vt dicit in libro de ɔsolatiōe phie Boe. Bona pñtia sunt particula/ria ⁊ imperfecta: sȝ bona celestia sūt bona cōmunia ⁊ pfecta. Nūc eniȝ ex parte cognoscimus: ex parte diligim⁹: sȝ tūc in futuro perfecte.

¶ Incipiūt euangelia de virginibus. Scōm Math. xiij.

In illo tpe. Dixit ihesus discipulis suis parabolam hāc. Simile est regnū celorū thesauro abscōdito i agro: quē qui inuenit homo abscondit: ⁊ pre gaudio illius vadit ⁊ vēdit vniuersa q̄ habet ⁊ emit agrū illū. Iteꝝ simile est regnū celoꝝ homini negociatori quereti bonas margaritas. inuēta aūt vna pciosa margarita abijt ⁊ vendidit vniuersa q̄ habet ⁊ emit eam. Iteꝝ simile est regnū celoꝝ sagene misse i mare ⁊ ex omi genere piscium cōgreganti. quā cū impleta esset: educētes ⁊ secus littus sedētes: elegerūt bonos in vasa sua malos aūt foras miserūt. Sic erit in cōsūmatiōe seculi. Exibūt ágeli ⁊ separabūt malos de medio iustoꝝ: ⁊ mittēt eos in caminū ignis: ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū. Intellexistis hec omīa. Dicūt ei. Etiā. Ait illis. Ideo omīs scriba doct⁹ in regno celoꝝ simil' est homini patrifamilias q̄ profert de thesauro suo noua ⁊ vetera.

¶ Postilla.

¶ Simile est regnū celorum. Mathei. xiij. Historia hui⁹ euāgelij facta est in aprili āno xpi. xxxiij indictione. vi. Ante initiū illi⁹ euangelij scribit sanct⁹ Matheus in eodē ca. q xps dixit. Iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eoꝝ. Lūc postmodū sequit euāgeliū hodiernū.) Simile est regnū celoꝝ thesauro abscōdito in agro) Boz. ad laudem vginū exponit parabola ista. Sic thesaurus in agro est virginitas i carne. Corin. iiij. Habem⁹ thesauꝝ istū in vasis fictilib⁹. Un Augu. facite qđ potestis ne vginitatis bouū a te pereat: cui facere nō potestis vt redeat. Uel scōm Grego. Thesaur⁹ est celestis regni desideriū (quē qui inuēit homo abscōdit: ⁊ pre gaudio illi⁹ vadit) pedib⁹ mētis ipm affectādo (⁊ vendit vniuersa q̄ hȝ). s. tpalia contēnēdo. vt pȝ Mathei. xix. Si vis pfect⁹ esse vade ⁊ vēde oia q̄ habes ⁊ da pauperib⁹ (⁊ emit agrū illū) Boz. totaliter celestibus inhiādo (Iteꝝ simile est regnū celoꝝ homini negociatori q̄renti bonas margaritas). i. dulcedinē vite celestis. (Inuēta aūt vna pciosa margari/

ta). Go.i.xp̄m. Et scd̄m hoc xp̄s dicit margarita. sicut ei nascit̄ margarita ex roze celesti cōcha maris se aperiēte. sic xp̄s virtute spūs sā cti in maria consentiēte. Isa. xlv. Rorate celi desup ꝛ nubes pluant iustū: aperiat̄ terra ꝛ germinet saluatorē (abijt ꝛ vendidit oīa q̄ habuit) Go. per cōtemptū terrenorū. ad philip. iij. Oīa arbitror vt stercora: vt xp̄z lucrifaciā (ꝛ emit) per conatū ꝛ desideriū eternoꝝ. vt patz philip. j. desideriū habēs dissolui ꝛ esse cū xp̄o (Iterꝝ simile est regnū celoꝝ) Ly. id est stat⁹ ecclesie militātis (sagene misse in mare) Go. i. doctrine diuulgate in mundū. (ꝛ ex omī genere pisciū) Go. id est hominū (congregāti). scilz bonoꝝ ꝛ maloꝝ: paupeꝝ ꝛ diuitum: iuuenū ꝛ senū (quā cum impleta esset) Go. qd̄ erit in fine seculi qn̄ implebit̄ numer⁹ electoꝝ. (educētes ꝛ secus littus sedētes elegerūt bonos i vasa sua: malos āt foras miserūt. Sic erit in ɔsūmatione seculi) Ly. sicut eñ nō distinguūtur boni pisces a mal' q̄diu sagena est intra aquam: sic in ecclia pn̄ti admixti sūt mali cū bonis: sz in fine mūdi sagena trahet̄ ad litt⁹ per aptū iudiciū. q2 tūc erūt manifesta abscōdita cordiū. ꝛ tunc. s. in iudicio (exibūt āgeli ꝛ separabunt malos de medio iustoꝝ. ꝛ mittent eos in caminū ignis. ibi erit flet⁹ ꝛ stridor dentiū) flet⁹. s. ꝑpter ardorē: ꝛ stridor dentiū ꝑpter frigus. (Intellexistis h' oīa. Lyra. q. d. ad vos ptinet intelligere q̄ alios debetis docere viā salutis. (Dicūt ei etiā. Ait illis. Ideo oīs scriba) Uñ Aug. Apl̄i sūt scribe ꝛ notarij xp̄i verbū dei signātes in tabulis cordis (doctus). i. litterat⁹ ꝛ a deo inspirat⁹ (in regno celoꝝ). i. in ecclesia militāte (simil' est hōi p̄rifamilias) Ly. q2 sicut p̄rfamilias h3 pascere filios pane corporali: sic iste paruulos fidei pane spūali (q̄ profert de thesauro suo) Ly. i. de sciētia in corde abscōdita (noua ꝛ vetera) id est auctoritates ꝛ processus veteris ꝛ noui testamenti.

¶ Aliud euāgeliū de virginibus. Scd̄m Matheū. xxv. c.

In illo tp̄e. Dixit ihs discipl'is suis parabolā hāc. Simile est regnū celoꝝ decē virginib⁹: q̄ accipiētes lampades suas exierūt obuiā spōso ꝛ spōse. Quinq3 aūt ex eis erāt fatue: ꝛ quinq3 prudētes. Sed quinq3 fatue acceptis lāpadib⁹: nō sumpserūt oleū secū. Prudētes vero: acceperūt oleū in vasis suis cū lāpadib⁹ Morā aūt faciēte spōso: dormitauerūt oēs ꝛ dormierūt. Medi a aūt nocte clamor factus est: ecce sponsus venit, exite obuiā ei. Tunc surrexerunt

oẽs virgines ille: ⁊ ornauerũt lãpades suas. Fatue aũt sapientib⁹ dixerũt. Date nobis de oleo vestro: qꝛ lãpades nostre extinguunt. Respõderũt prudẽtes dicẽtes. Ne forte nõ sufficiat nobis ⁊ vobis: ite poti⁹ ad vendentes ⁊ emite vobis. Dũ aũt irẽt emere venit sponsus: ⁊ que parate erãt intrauerũt cũ eo ad nuptias: ⁊ clausa est ianua. Nouissime veniunt ⁊ reliq̃ virgines dicẽtes. Dñe dñe aperi nobis. At ille respõdens: ait. Amẽ dico vobis: nescio vos. Uigilate itaqꝫ: quia nescitis diem neqꝫ horam.

¶ Postilla.

¶ Simile est regnũ celoꝝ decẽ. ⁊c. Mathei. xxv. Historia hui⁹ euãgel. facta est ãno xpi. xxxiij. xi. Kl. Aprilis. fer. iij. luna. xij. inditõe vi. Añ initiũ illi⁹ euãg. scribit sanct⁹ Math. in. xxiiij. c. Si em̃ malus seru⁹ dixerit in corde suo: morã facit dñs meus venire: ⁊ ceperit pcutere conseruos suos. mãducet aũt et bibat cũ ebriis. Ueniet dñs hui⁹ illi⁹ in die q̃ nõ sperat ⁊ hora q̃ ignorat ⁊ diuidet eũ. s. separãdo aiaꝫ a corpe in morte ipi⁹. ptẽqꝫ ei⁹ ponet cũ ypocritis. i. cũ falsis xpiãis sepãdo eũ a beatis ⁊ cõiũgendo ipsũ cũ dãnatis. ibi erit fletus ⁊ stridor dẽtiũ. Tũc statiꝫ se. euãge. ho. (Sile est re. ce. decẽ ỽginib⁹) Ly. i. ecclia militãs q̃tũ ad statũ cõtẽplatiuũ (decẽ virgibus). i. cõtẽplatiuis. Ly. virginitas em̃ significat vitã cõtẽplatiuã. qꝛ sicut castitas eleuat mentẽ a carnalib⁹ ⁊ dispõit intellectũ ad contẽplationẽ veritatis. sic econtrario luxuria depmit mentẽ ⁊ causat hebetudinẽ intellect⁹. ⁊ sic reddit hoiem q̃si bestialẽ ppter qḋ dr. j. Ethi. Uita voluptuosa vocat vita pecudũ (q̃ accipiẽtes lãpades suas) Gor. acceptio lãpadũ est ostẽsio opeꝝ vt sint aliis in exẽpluꝫ (exierũt obuiã spõ.) i. xpo (⁊ spõse). i. ecclie. (Quinqꝫ aũt ex eis erãt fatue ⁊ q̃nqꝫ prudẽtes) Ly. ỽgines em̃ prudẽtes sunt cõtẽplatiui seu religiosi: q̇ opera sua bona ad finẽ debitũ ordinauit. s. pncipalr ad gl̃am dei ⁊ salutẽ ppriã ⁊ ad edificationẽ pximi. Ecõtrario fatue virgines dicũt q̇ propriã gloriã ⁊ fauorẽ hoim querũt in suis bonis opib⁹. ⁊ merito dicunt fatue: qꝛ bona opa sua pdũt ppter defectũ intẽtõis recte (sꝫ q̇n qꝫ fatue acceptis lãpadib⁹) Gor. i. opibus de gñe bonoꝝ (nõ sũpserũt oleũ secũ) in quo signat charitas. Sicut em̃ oleũ natat sup oẽs liquores: sic charitas sup oẽs virtutes (prudẽtes vero sũpsert oleũ secũ in vasis suis). i. charitatẽ. (cũ lãpadib⁹). i. cũ opib⁹ suis. q. d. ex charitate pfecerũt opa sua bona. (morã aũt fa. spõ. dor. oẽs ⁊ dor.) Mora ista est decursus tpis ab ascẽsione xpi vsqꝫ ad diẽ iudicii: qḋ

tps propter lõgitudinẽ vocaẽ mora. Iã em̃ durauit p mille q̃dringẽtos ⁊ nonagintaseptẽ annos: ⁊ re siduũ est nob̃ incertũ. In hoc aũt tp̃is iteruallo moriunt̃ oẽs hoĩes tã boni q̃3 mali. q̃ quidẽ mors de signat̃ hic p dormitionẽ. q2 ita facilit̃ excitabunt̃ a morte p xp̃m ad iudiciũ venientẽ sicut hõ excitat aliũ hoiẽ3 dormiẽtẽ. (Media aũt nocte) Ly. nõ intellr̃ p hoc q̃ iudiciũ extremũ sit celebradũ de nocte sed de die. vñ. Corin. iij. Dies dñi declarabit. ⁊c. S3 q2 tp̃s iudicij est nob̃ occultũ: ideo h̃ signat̃ p mediã noctẽ. q2 illa q̃ fiũt media nocte sũt hoĩbus occulta (clamor factus ẽ) Ly. i. vox xp̃i vel ãgeloꝝ ad vocandũ mortuos ad iudiciũ (tũc surrexerũt oẽs virgines ille) Ly. q2 oẽs resurgẽt bõi ⁊ mali vt apparẽant ĩ iudicio xp̃i (⁊ ornauerũt lãpa. su.) Gor. i. apud se cogitauerũt opa sua pro q̃bus remũerationẽ expectabãt. Vñ Greg. Ornãt lãpades q2 apud se sua opa numerãt pro q̃bus eternã btitudinẽ recipere sperauerũt. (fatue aũt). s. virgies (sapientibus dixerũt. date nob̃ de oleo vro q2 lãpades nr̃e extigunt̃) ista petitio vana ⁊ rñsio negatiua signãt q̃ nullus poterit ad aliũ q̃cũcq3 iustũ recurrere pro auxilio. nec aliq̃s q̃cũcunq3 iustus poterit aliũ iuuare: s3 sibi soli sufficiet iusticia sua. Vñ hiero. In futuro vnusq̃sq3 pro opibus suis mercedẽ accipiet. Nec pñt in die iudicij alioꝝ virtutes alioꝝ vitia subleuare. Et hoc est qd̃ subdit̃ (ne forte nõ sufficiat nob̃ ⁊ vob̃ ite poti9 ad vẽdẽtes ⁊ emite vob̃) Vñ Amb. vendũt oleũ qui adulãdo aĩas in errorem mittũt. de quo d̃r in ps. cxl. Oleũ aũt pctõris nõ impinget caput meũ. ⁊c.) Dũ aũt irẽt emere venit sp̃osus). i. xp̃s: ad remuneratiõnẽ bonoꝝ (⁊ q̃ pate erãt) Ly. p bona opa in charitate facta (intrauerũt cũ eo ad nuptias). i. ad celestẽ gloriã (⁊ clausa est ianua) Gor. ianua inq̃t mie ad indulgendũ: q̃ modo oibus apitur. Janua glie ad intrãdũ que mõ oibus pẽitentib9 reseratur (nouissime). i. nimis tarde (veniũt ⁊ reliq̃ virgines dicẽtes. Dñe dñe aperi nob̃) Ly. p hoc q̃ vocãt eum dñm: significat̃ q̃ crediderũt in xp̃m (At ille rñdens ait: amẽ dico vob̃ nescio vos) Ly. s. noticia approbatõis q̃ soli electi a deo cognoscunt̃ (vigilate itaq3) Gor. s. anteq̃ veĩat sp̃os9 (q2 nescitis diẽ neq3 horã). s. mortis vestre.

¶ In festo corporis christi. Euangeliũ. Scḋm Joh. vi.

In illo tp̃e Dixit ih̃s turbis iudeorũ. Ego sum panis viu9 q̃ de celo descẽdi. Si q̃s mãducauerit ex hoc pane: viuet in eternũ. ⁊ panis quẽ ego dabo caro mea ẽ p mũdi vita Litigabãt ergo iudei ad inui

ce:dicētes; Quomō potest hic dare nobis carnē suā ad māducandū. Dixit ergo eis ihs. Amen amē dico vobis. nisi manducaueritis carnē filij hoīs: et biberitis ei⁹ sanguinē: nō habebitis vitā in vobis. qui mā ducat meā carnē ⁊ bibit meū sanguinē: habet vitā eternam Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die. ¶ Postilla.

¶ Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi. ꝛc. Joh. vi. Hec vba sancti euāgelij de seipso locut⁹ est dñs ihs xp̄s anno ei⁹. xxxij. xvi. kl' May. feria. iij. luna. xxiiij. in itio ōe. v. Ante initiū illius euāgelij scribit sant⁹ Johānes in eodē ca. ꝙ iudei murmurabāt de illo ꝙ xp̄s dixit. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi. ⁊ dicebāt. Nōne hic est ihs fili⁹ ioseph cui⁹ nos nouimus patrē ⁊ matrē. Quō ergo dicit hic qꝛ de celo descēdi. Respōdit eis iesus ⁊ dixit. Nolite murmurare inuicē. nemo pōt venire ad me: nisi pater q̄ misit me traxerit illū. Tūc postmodū seq̄tur euāgeliū hodiernū (Ego sum panis viu⁹) Lho. viuificās comedentē. Iste em̄ cib⁹ siue panis in manducantē nō conuertit: sꝫ eū in se cōuertit. sicut dictū est beato Aug. Nec tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue: sed tu mutaberis in me (qui de celo descendi). Lho. vt essem panis hominū qui erā panis angeloꝝ. Un̄. in ps. lxvij. Panē angeloꝝ māducauit homo (Si q̄s manducauerit ex hoc pane viuet ineternū) in p̄senti per grām ⁊ in futuro p̄ gloriam (⁊ panis quē ego dabo caro mea est pro mūdi vita) Lho. bene dicit pro mūdi vita: qꝛ vtilitas huius sacramēti est nō solū ipsius sumētis ⁊ celebrātis: sꝫ cōmunis totius ecclie: qd̄ nō ꝯtingit in alijs sacramentis. nā baptismus solū p̄dest suscipiēti. eucharistia ꝟo nō solū celebrāti: sed etiā oībus pro quibus orat ⁊ q̄ sunt de corpore ecclie: siue sint viui siue defuncti. Et ratio est: qꝛ in alijs sacramētis ꝯtinet virtus ⁊ efficatia vbi incarnati. hic aūt ꝯtinet ipse xp̄s fons ⁊ plenitudo sāctitatis. ⁊ ideo plus excedit se virt⁹ eius (Litigabāt ergo iudei ad inuicē dicētes. Quō h̄ potest nob̄ dare carnē suā ad māducandū) Lho. Litigatio erat de hoc ꝙ carnē suā panē dixerat. Intelligebāt em̄ ꝙ caro sit dentibus lacerāda: ⁊ ideo reputāt hoc ipossibile ⁊ incōueniens (dixit ergo eis ihs Amē amē dico vob̄ nisi māducaueritis carnē filij hoīs) Ly. sicut em̄ in vita corporali cibus est necessari⁹ ad vitā ꝯseruandam: ita in vita sp̄uali hoc sacramentū est necessariū: qꝛ est vite sp̄ualis ꝯseruatiuū. quia sicut baptismus est quedā regeneratio spiritualis: ita eucharistia est quedaꝫ spiritualis nutritio. (⁊ biberitis eius sanguinē: nō habebitis vitam in vobis)

Ly. nō est intelligendū q̄ hoc sacramentū sub vtraq̄ specie fideli bus sit exhibendū: sed tm̄ hoc nō a sacerdotib⁹ est sumendū. lʒ enim in p̄mitiua ecclesia ppl's sub vtraq̄ specie cōicaret: tm̄ postmoduʒ puide ordinatū est vt ppl's nō cōmunicet sub specie vini ppter periculū effusionis. Et etiā q̄ scōm beatū Tho. de aquino in. iiij. dis. x. ppter naturalem cōcomitantiā sub vtraq̄ specie. s. panis ꝛ vini est tot⁹ xp̄s. Ergo qui cōicat corpori: cōicat ꝛ sāguini: cū sub vtraq̄ specie totus xp̄us continet̄. scʒ scōm corpus aīaʒ ꝛ deitatē. (Qui mādūcat meā carnē ꝛ bibit meum sanguinē (supple digne. (habet vitam eternā) Ly. q̄ habet deū inhabitantē: qui est vita eterna. (ꝛ ego resuscitabo euʒ in nouissimo die) Tho. q̄tū ad gl'iaʒ corpis.

¶ Sequit̄ euangeliū pro defunctis qd̄ legit̄ p̄nte funere aut in depositione defunctorū scōm Johēm. xj.

In illo tpe. Dixit martha ad iesum. Dn̄e si fuisses hic frater meus n̄ fuisset mortuus. ſʒ ꝛ nūc scio q̄ q̄cūq̄ poposceris a deo dabit tibi deus Dixit ei ih̄s. Resurget frater tu⁹. Dixit ei martha. Scio q̄ resurget in resurrectiōe in nouissimo die. Dixit ei ih̄s. Ego sum resurrectio ꝛ vita. qui credit in me etiā si mortuus fuerit viuet. ꝛ oīs qui viuit ꝛ credit in me nō morieт̄ in eternum. Credis hoc. Ait illi. Utiq̄ dn̄e: ego credidi q̄a tu es xp̄us filius dei viui qui in hunc mūdum venisti. ¶ Postilla.

¶ Dixit martha ad iesuʒ. domine ꝛc. Joh. xj. Historia huius euāgelij facta est anno xp̄i. xxxiij. v. pdus Martij. feria. vj. luna. j. in ditione. vj. Ante initiū illius euāgelij scribit sctūs Johānes in eodem capi. q̄ xp̄s dixit discipl'is suis. Lazar⁹ mortuus est: ꝛ gaudeo ppter vos vt credatis q̄ nō eraʒ ibi: sed eamus ad eū. Uenit itaq̄ iesus ꝛ inuenit eum q̄ttuor dies in monumēto habētē ꝛc. Tūc sequitur euāgeliū illud. (Dixit martha ad iesum. Dn̄e si fuisses hic frater me⁹ nō fuisset mortu⁹) Tho. q. d. tu es fons vite. ergo mors nō habuisset locū in p̄ntia tua. (ſʒ ꝛ nūc scio) licet frater me⁹ sit mortu⁹ ꝛ sepult⁹: fide certa teneo. (q̄ q̄cūq̄ poposceris a deo dabit tibi deus) q̄si. d. poteras repellēdo morté vitā cōseruare: potes ꝛ vitā perditā restaurare. Un̄ Aug. Nō dixit: rogo te vt resuscites frem meū. non eni sciebat si resurgere fr̄i suo vtile erat. (Dixit ei ih̄s. Resurget frater tu⁹) Ly. ſʒ illa itellexit hoc ō resurrectiōe futura i fine mūdi. Jō seq̄t̄

(dixit ei martha. Scio q2 resurget in resurrectiōe in nouissimo die). Tho. q. d. scio resurrectionē generalē oīum boīum futurā: ⁊ nescio vtrū de illa generali loq̄ris vel de spāli fr̄is mei. sciebat aūt de doctrina xp̄i. q2 f̄m Chriso. a xp̄o de illa generali resurrectōe audiuit vl' etiā q2 ex scripturis legis ⁊ pphetarū de illa generali resurrectione edocta fuerat. (Dixit ei iesus. Ego sum resurrectio ⁊ vita). i. causa resurrectiōis q̄tū ad corp⁹: ⁊ vita q̄tū ad aīam. (Qui credit in me) qui sum vita. (etiā si mortu⁹ fuerit). s. per pctm̄ in aīa (viuet). s. vita grē in p̄nti. (⁊ oīs q̄ viuit ⁊ credit i me nō morietᷣ in eternū). Tho. ⁊ si moriatur morte corpis q̄ est mors gehēne. (Credis hoc) Augu. Xp̄s sciens fidē ip̄i⁹ cōfessionē eius reqrit ⁊ hoc ad meritū salutis Romo. x. Corde creditᷣ ad iusticiā: ore autē cōfessio fit ad salutē. (Ait illi. vtiq3 dn̄e) supple oīa credo. (ego credidi q2 tu es xp̄s fili⁹ dei viui) Ly. sc3 naturalis. (q̄ in hūc mundū venisti). s. per carnis assumptione3.

Aliud euangeliū pro defūctis scd̄m Johem. v.

In illo tpe. Dixit ih̄s discipl'is suis. Amē amē dico vobis. q̄a vēit hora ⁊ nūc est qñ mortui audiēt vocē filij dei. ⁊ q̄ audierint viuēt. Sicut eni p̄r habet vitā in semetip̄o: sic dedit ⁊ filio vitā h̄re i semetip̄o. Et p̄ttē3 dedit ei iudiciū facere: q2 fili⁹ hoīs est. Nolite mirari hoc: q2 vēit hora i qua oēs q̄ in monumētis sūt audiēnt vocē ei⁹. ⁊ pcedēt qui bona fecerūt in resurrectionē vite. q̄ vero mala egerūt in resurrectionē iudicij.

Postilla.

Amen amē dico vobis. q2 venit ⁊c. Joh. v. Hec ⁊ sequentia euāgelia iuxta historias suas dicta sūt a dn̄o ih̄u xp̄o anno ei⁹. xxxi. xviij. Kl'. Maij. feria. iij. luna. xxiiij indictiōe. v. Añ initiū illi⁹ euāg. scribit scūs Joh. in eo. c. q2 ip̄e p̄r diligit filiū: ⁊ oīa demōstrat ei q̄ ip̄e facit ⁊ maiora his demōstrabit ei opa: ⁊ vos miremini p̄e magnitudine. q. d. vos miremini q2 sanaui paraliticū q̄ habuit. xxxviij. ānos in īfirmitate sua. s3 maiora faciā. q2 suscitabo mortuos. Tūc post modū seqᷣt euāgeliū hodi. (Amen amē dico vob. q2 vēit hora). s. i fine mūdi. (⁊ nūc ē). s. ēt i p̄nti. (qñ mortui audiēt vocē filij dei) Ly. q2 ad vocē filij aliq̄ in p̄nti sunt resuscitati: vt fili⁹ vidue. vt pat3 Luce vij. ⁊ filia archisynagogi. vt pat3 Math. ix. ⁊ etiā lazar⁹. vt p3 Joh. xj. S3 in futuro ⁊ in fine mūdi oēs resurgēt ⁊ trāsibūt de morte ad vitā. Vñ apl's. j. Cor. xv. Oēs q̄dem

resurgem⁹.(Sicut eni pr̄ h3 vitaȝ in semetipo). Sor.s.p essetiā.(sic dedit ꝛ filio vitā hr̄e in semetipo) p essentiā. ꝛ in hoc xp̄s ondit eq̄li tatē sui cū pr̄e.(ꝛ ptātē dedit ei iu-dicium facere).s.in q̄tū hō.(q: fili⁹ hoīs ē). Ly.s.ab oib⁹ visibilis in iudicio bonis ꝛ malis.(Nolite mi rari hoc.q: venit hora in q̄ oēs q̄ in monumētis sūt audiēt vocē ei⁹) hoc fit i generali resurrectiōe oiu3 hoiu3 qn̄ oēs resurgēt ad vocē ei⁹.i.ad iperiū ei⁹. Un̄ ps.lxvij. Da-bit eni voci sue voce3 virtutis.(ꝛ pcedēt q̄ bona fecerūt in resurre-ctionē vite) Ly.hoc addit ad deno tandū q̄ fides sine opib⁹ nō suffi cit ad salutē.(Qui vero mala ege-runt) Tho.i.mala acta per pniam nō emēdauerūt.(in resurrectione3 iudicij).i.in eterna3 dānationē. vt p3 Math.xxv. Ibunt hi in suppli ciū eternū.iusti aūt in vitā eternā.

¶ Aliud euangeliū pro defū-ctis scd̄m Johem.v.

In illo tpe. Di-xit ihs discipl'is suis ꝛ turbis iu deoꝝ. Sicut eni pr̄ suscitat mor-tuos ꝛ viuificat:sic ꝛ fili⁹ quos vult viuificat. Neq3 eni pr̄ iu dicat quenq̄3.s3 oē iudiciū de-dit filio:vt oēs honorificēt fili um:sicut honorificāt patrem. Qui nō honorificat filiū non honorificat prēm q̄ misit illū. Amē amē dico vobis,q: qui verbū meū audit:ꝛ credit ei q̄ me misit habet vitā eternaȝ: ꝛ in iudiciū nō venit:sed trāsit a morte in vitā. ¶ Postilla.

¶ Sicut eni pr̄ suscitat mortu os ꝛc. Joh.v. An̄ initiū hui⁹ euan gelij scribit sctūs Johānes i eodē ca. q iesus sanauit queđā infirmū q̄ habuit.xxxvij.annos in infirmi tate sua ppterea psequebāt eū iudei q: h̄ faciebat. Jesus aūt rn̄dit. pa ter me⁹ vsq3 modo opatur ꝛ ego operor. Propterea ergo magis q̄-rebāt eū iudei interficere.q: nō so lū soluebat sabbatū: sed ꝛ patrem suū dicebat deū:equalē se faciens deo. Tūc postmodū sequit̄ euāge liū illō.(Sicut eni pr̄ suscitat mor tuos ꝛ viuificat). Ly. q̄ est dīne virtutis(sic ꝛ fili⁹ quos vult viui ficat).s.p potētiā ei equalē. Un̄.j. Regū.ij. Dn̄s mortificat ꝛ viuifi-cat ꝛc. Itē Deut.xxxij. Ego occi-dā ꝛ ego viuere faciā.(Neq3 eni3 pr̄ iudicat quenq̄3). Ly.s.seorsū a filio cū sit eoꝝ vna opatio(s3 oē iu diciū dedit filio) vt p3 Act.x. Ipē ē q̄ cōstitut⁹ est a deo iudex viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ.(vt oēs honorificēt fili um sicut honorificāt prēm) Tho. Sicut eni pater ꝛ fili⁹ sūt eq̄les in auctoritate ꝛ ptāte:sic debent esse equales in gloria ꝛ honore.(Qui nō honorificat filiū nō honorifi-cat prēm q̄ misit illū) Gor. Ratio quare pater vult filiu3 honorari.

q: honor filij ē honor p̄ris ⁊ ecõuerso. (Amē amē dico vobis q: q̄ verbū meū audit: ⁊ credit ei q̄ me misit) Ly. fide formata. (hꝫ vitam eternā) Ly. ſ. cauſaliter. q: hꝫ gr̄aꝫ q̄ facit eū dignū vita eterna. (⁊ in iudiciū nō venit). ſ. cõdēnationis. (ſed trāſit a morte) Goꝛ. i. de p̄nti vita. q̄ mors eſt. (in vitā) Ly. quia oportet ſoluere debitū nature vt veniat ad vitam glorie.

¶ Aliud euangeliū pro defūctis ſcōm Johēm. vj.

In illo tp̄e. Dixit ieſus diſcipulis ſuis. Omne qđ dat michi p̄r ad me veniet. ⁊ eū qui venit ad me nō eijciā foras. q: deſcēdi de celo nō vt faciā volūtatē meā: ſꝫ volūtatez eiꝰ q̄ miſit me. Hec ē eni volūtas eius q̄ miſit me p̄ris: vt oē qđ dedit mihi nō pdā ex eo: ſꝫ reſuſcitē illud in nouiſſimo die. Hec ē aūt volūtas p̄ris mei q̄ me miſit: vt ois q̄ videt filiū ⁊ credit i eū hēat vitā eternā. ⁊ ego reſuſcitabo eū in nouiſſimo die. ¶ Poſtilla.

¶ Omne qđ dat mihi p̄r ad me ve. ⁊c. Joħ. vj. Añ initiū illius euāgelij dixit ihs diſ. ſuis. Ego ſū panis vite. q̄ venit ad me nō eſuriet. ⁊ q̄ credit in me nō ſitiet vnquā. Tūc ſequit̄ euangeliū illud. (Omē qđ dat mihi p̄r ad me veniet) per fidē formatā. Nā fides eſt fundamentū oium meritoꝝ. (⁊ eū q̄ venit ad me) Tho. i. ad fidē ⁊ gratiaꝫ meriti. (non eijciā foras). i. nunq̄ ſubtrahā ei gr̄am: nec amiciciam meam ab ipo diuidā dūmodo ipe per peccatū gr̄az meā nō expellat (q: deſcēdi de celo). i. naturam humanā aſſūpſi (nō vt faciā volūtatē meā: ſꝫ volūtatē eiꝰ q̄ miſit me) Tho. Ecce p oia volūtatē hūanā ſubiecit volūtati dine. Math. xxvj Nō mea volūtas: ſꝫ tua fiat. (Hec eſt aūt volūtas eius qui miſit me p̄ris: vt omne qđ dedit mihi non perdā ex eo) Ly. q: ⁊ ſi talis predeſtinatus aliquando cadit in pctm̄ mortale: finalr̄ tū̄ reſurget. Unde Ambro. Certus ſuꝫ ꝙ deus nullū electoꝝ ſuoꝝ cadere pmitteret: ſi eum melioꝛe a caſu ſuo reſurrectuꝝ nō ſenſiſſet. (ſed reſuſcitē illud in nouiſſimo die) Tho. ſ. de morte ad glorioſā vitā. (Hec eſt aūt voluntas p̄ris mei q̄ me miſit: vt ois q̄ videt filiū) Tho. ſ. paſſibilem ⁊ mortalē ⁊ cū hoc miracula facientē. (⁊ credit in eum). i. adheret ei ſicut vni vero deo p miracula ductus ad fidem. (habeat vitā eternā. Ly. ſi pſeuerет. qđ eſt īfallibiliter verū in pdeſtinatis de qbꝰ xp̄s h̄ loquit̄. (⁊ ego reſuſcitabo euꝫ in nouiſſimo die) quo ad corpus vt ſimul gaudeat in corpe ⁊ aīa.

¶ Poſtilla euāgelioꝝ dñicaliū necnō de ſctis: finit feliciter

Epistolarū de tpe ⁊ sanctis liber incipit.

Dñica pma in aduētu dñi ad Romanos.xiij.caplo.

FRatres. Scientes quia hora ē iam nos de somno surgere Nūc aūt ppior ē nr̄a salus q̄z cū credidim⁹. Nox p̄cessit: dies aūt appropinquauit. Abijciam⁹ ergo opa tenebrar: ⁊ induamur arma lucis sic vt i die honeste ambulem⁹. Nō in cōmessatiōibus ⁊ ebrietatib⁹: nō in cubilib⁹ ⁊ impudicijs. Non in contentione ⁊ emulatione: sed induimini dominū iesum xp̄m.

Postilla.

Fratres. Scientes q: hora est iaz nos de somno surgere. Uerba p̄posita originaliter ad Ro. xiij.ca. sunt scripta in epl̄a hodierna lectionaliter recitata. Ante initiū illius epl̄e scribit sctūs Paul⁹ in eodē caplo dicēs. Nemini q̄cq̄ debeatis nisi vt inuicem diligatis. Qui eni diligit p̄ximū: legē impleuit. Post hec sequit' epl̄a hodierna. Scientes q: hora ē ⁊c. Ubi sciendū q̄ epl̄a hodierna ⁊ euāgeliū hodiernū cōcordāt. q: in euāgelio intimat' nobis aduētus regis celestis: sic in epl̄a monet nos aplus paulus vt preparem⁹ nos ad aduētum tāti regis dicēs.(fratres) Ubi nota q̄ sctūs Paulus aplus cōiter in eplis suis pmittit: fratres. ⁊ rō est ista. q: in suis eplis nitit' hoies inducere ad amorem fraternitatis. Etiā p̄ntem epl̄am scribit Romanis. Et Romani sūt qui in ptib⁹ Italie de iudeis ⁊ gētibus cōuersi sunt ad fidē per doctrinā ipi⁹ apl̄i Unde scribit ipis per Thimotheū discipulū suū a Chorintho ciuitate que est in achaia dicēs.(Scientes q: hora est) sc; in tpe gr̄e(iam nos de somno surgere) Ly. de ocio surgere ad opa charitatis. Greg. Charitas opat' magna si est. si aūt operari rēnuit: charitas non est. (nūc aūt).i. tpe gr̄e.(ppior ē nr̄a salus) Ly. q: per xp̄m ianua celestis ē aperta: q̄ tpe legis erat clausa. ideo subdit'(q̄ cū credidimus) idest plus q̄ ante aduentū xp̄i. tūc eni sciebāt se pres antiqui descensuros ad limbū. Unde p̄riarcha iacob dixit Genesis.xxxvij. Descendam ad filiū meū lugens in infernū ⁊c.(nox precessit) Ly.i. obscuritas figurarū veteris legis.(dies aūt appropinquauit).i. claritas veritatis reuelata est in noua lege (Abijciam⁹ ergo opa tenebrarū). Ly.i. pctā q̄ ad tenebras ducunt. Math.xxij.(⁊ induamur arma lucis).i. virtutes q̄ illumināt mentē: ⁊ finaliter ad vitā eternā perducūt (sic vt in die) Ly. iudicij extremi. (honeste ambulem⁹) sc; ad gl'iam (Nō).s. ābulem⁹ (in cōmessatoib⁹)

scʒ vitando petã gule.(ꝛ ebrietati-bus).i. potatiõib⁹ imoderatis(nõ in cubilib⁹). Soꝛ.i. pigritijs doꝛ-mientiũ.(ꝛ ipudicijs).i. luxurioſis actib⁹ q̃ ꝓueniũt ex ſupfluitate cibi ꝛ potus ꝛ ſomni.(nõ in cõtẽ-tione)ſcʒ quo vnus cõtẽdit cõtra aliũ.(ꝛ emulatiõe) Soꝛ. quo vn⁹ alteri inuidet de ſua ꝓſperitate (ſʒ induimini dñʒ iħm xp̃m) Lẏ.ſ.imi tando ſcitatem conuerſatiõis ſue. Quia ſcõm Augu. nõ eſt ver⁹ xp̃i anus qui nõ imitat̃ veſtigia xp̃i.

¶ Dñica.ij. in aduẽtu dñi ad Roma.xv.

Fratres. Quecũ qʒ ſcripta ſunt: ad nr̃am doctri nam ſcripta ſũt: vt per patiẽtiaʒ ꝛ cõſolatiõnẽ ſcripturaꝝ ſpeʒ habeam⁹. Deus aũt patiẽtie ꝛ ſolatij det vobis idipm̃ ſape in alterutrũ ſcõm ieſum xp̃m: vt vnanimes vno oꝛe honoꝛi-ficetis deũ ꝛ p̄rem dñi nr̃i ieſu xp̃i. Propter qđ ſuſcipite inui cem: ſicut ꝛ xp̃us ſuſcepit vos in honoꝛẽ dei. Dico eni xp̃m ieſum miniſtrũ fuiſſe circũciſi onis ꝑpter veritatẽ dei ad cõ firmãdas ꝓmiſſiones patruʒ Gentes aũt ſup miſericoꝛdia honoꝛare deũ: ſicut ſcriptũ eſt Propterea cõfitebor tibi i gẽ tibus: ꝛ nõi tuo cãtabo. Et ite rum dicit. Letamini gẽtes cũ plebe eius. Et iteꝝ. Laudate oẽs gentes dñm: ꝛ magnifica te euʒ oẽs ppl̃i. Et rurſus iſa-ias ait. Erat radix ieſſe ꝛ qui exurget regere gẽtes: i eũ gen tes ſperabunt. Deus aũt ipſe repleat vos oĩ gaudio ꝛ pace in credẽdo: vt abũdetis in ſpe ꝛ virtute ſpũs ſcti.

¶ Poſtilla.

¶ Fratres. Quecũqʒ ſcripta ſunt ad nr̃am doctrinã ſcripta ſũt Ad Ro.xv. Añ initiũ illi⁹ ep̃le ſcri bit ſctũs Paulus in ꝓncipio illius capl̃i dicens. Debem⁹ aũt nos fir mioꝛes imbecillitates infirmoꝝ ſu ſtinere ꝛ non nobis placere. Poſt hoc ſequit̃ ep̃la hodierna. Quecũ qʒ ſcripta ſũt ꝛc. Cõcoꝛdãt ep̃la ꝛ euangeliũ. qꝛ in euãgelio hodier-no agit̃ de aduentu xp̃i ad iudiciũ vbi qđaʒ ad terroꝛẽ maloꝝ: qđaʒ ad cõſolatiõnẽ bonoꝝ tãgũt̃. Sic etiã ap̃ls i ep̃la hodierna adducit ſacrã ſcripturaʒ q̃ hoĩem ad ꝓpa-randũ ſe ad iſtũ aduẽtũ dirigit ꝛ in formãt dicẽs. (Quecunqʒ ſcripta ſunt). Soꝛ. de dñõ nr̃o iħu xp̃o in diuinis libris: ꝛ etiã de ſctis veteris teſtamẽti: ſicut de iacob ꝛ de tho-bia. ꝛ etiã de ſctis noui teſtamẽti. ſcʒ de ap̃lis: õ martyrib⁹: ꝛ õ aliis ſctis. (ad nr̃am doctrinam ſcripta ſunt). qꝛ oĩs ſcriptura diuinit⁹ in-

spirata utilis est ad docēdū.ij.ad Thi.iij.(ut per patiaz).s.in aduersis.(⁊ cōsolationē scripturaꝝ (.i. cōsolationē quam dant scripture Cōsolant eni nos scripture in ico latu vite pñtis.(spem habeamus) scꝫ de btitudine eterna que ex scripturis ꝓmittit.(Deus aūt patie) idest de qui est dator patie in aduersis.(⁊ solacij).i.cōsolatiōis pꝰ tribulationē.qꝛ ipe cōsolat nos ī oī tribulatiōe nr̄a.Cor.j.(det vobis idipm sape).i.sentire.(in alter trum).i.coformiter.(scdm iesum xp̄m).i.scdm doctrinā iesu xp̄i(vt vnanimes).i.eadē voluntate(vno ore).i.eadē vocis cōfessione.(honorificetis deū ⁊ prēm dñi nr̄i ihū xp̄i).Ly.q̄tum ad vnitatē operis qꝛ fides sine operibus mortua est Jac.ij.(ꝑpter qđ suscipite iuicē). scꝫ infirmos ad cōsolandū(sicut ⁊ ipe).s.xp̄s(suscepit vos)infirmos (in honorē dei).i.vt in nob̄ bonorificet deus.(Dico eni iesum xp̄m ministrū).i.p̄dicatorē.(fuisse circūcisionis)p̄dicando iudeis circūcisis.ideo ipe xp̄s dixit Math.xvi Nō sū missus nisi ad oues q̄ perierunt domus isrl̄.(ꝑpter veritatē dei).Uinc.i.vt deꝰ verax habeat. (ad cōfirmādas ꝓmissiōes patrū) factas ipis.qꝛ iudeorū assumptio ad fidē ⁊ ad salutē fuit ex debito ꝑ ꝓmissionē prībꝰ eorū factā.Luce.j.Sicut locutꝰ est ad prēs nr̄os abrahā ⁊ semeini eiꝰ in scla.(gētes āt).i.pagani.s.dñt(honorare deū sup mia)eis exhibita sine p̄cedēte ꝓmissiōe.qꝛ gentiū assūptio ad fidē ⁊ salutē fuit ex sola mia sine ꝓmissione.qꝛ lex nō fuit data prībꝰ eorū neqꝫ ꝓphete sicut iudeis.(sicut scriptū est)in ps.xvij.vbi xp̄s loquit ad patrē.(Propterea cōfitibor tibi in gētibus dñe).i.faciaz tibi gētes cōfiteri voce laudando. (⁊ nomini tuo cantabo) Gor.i.faciam tibi cantare canticuꝫ laudis. ps.xcv.Cātate dño canticū nouū. (Et iterum dicit).s.scriptura Jsaie xxxv.(Letamini gentes).i.pagani cōuersi ad fidē.(cū plebe eius).i. cum iudeis.factū est vnū ouile de iudeis ⁊ gētibus.Uñ Joh.x. Et fiet vnum ouile ⁊ vnus pastor.(Et iterū)dicit dauid in ps.cxvj.(Laudate dñm oēs gētes).i.pagani cōuersi ad fidem.(⁊ magnificate eum omnes populi).Uinc.i.omnes tribus filioꝝ israel.(Et rursus isaias ait)xj.capi.(Erit radix iesse(.s.q̄ ⁊ isai pater Dauid.j. Regū.xvj. de qua stirpe natus est xp̄s scdm carnem.(⁊ qui exurget regere gētes) scꝫ in fide ⁊ bonis opibꝰ ⁊ gentes cōuersi ad fidem.(in eū gentes sperabunt)Genesis.xlix.Jpe erit expectatio gentiū.quia habēt spem per ipm consequi vitam eternam (Deus aūt spei).in quo sperandū est.(repleat vos omni gaudio)scꝫ spirituali.(⁊ pace in credendo(vt abundetis in spe)Lyra.per cumulum meritoꝝ.(⁊ virtute spūsācti) cuius sūt principaliter oīa opera meritoria.qꝛ sine virtute spūsācti nulle virtutes vel opa placēt deo.

¶ Dominica.iij.in aduētu ad Cor.iiij.capi.

Fratres. Sic nos existimet homo vt ministros xpi et dispensatores ministeriorū dei Hic iam querit' inter dispēsatores vt fidelis quis inueniat' Mihi aūt pro minimo ē vt a vobis iudicer aut ab humano die: sed neqz meipm̄ iudico Nihil enī mihi conscius sum: sed non in hoc iustificat' sum. Qui autē iudicat me dn̄s est. Itaqz nolite ante tēpus iudicare quoadusqz veniat dn̄s: qui et illuminabit abscondita tenebrarū: et manifestabit cōsilia cordium: et tunc laus erit vnicuiqz a deo.

¶ Postilla.

¶ Fratres. Sic nos existimet homo vt mīstros xpi.i. Cor.iiij. Ante initiū illius eple scribit scūs paul'.d. Templū dei scm̄ est qd estis vos. Si quis inter vos videtur sapiēs in hoc seculo: stult' fiat vt sit sapiēs. Sapia enī hui' mūdi stulticia ē apud deū. Tūc post hoc seq̄t' epla hodi. (Sic nos existimet hō). Sciendū qz epla et euāgeliū cōcordāt. qz in euāgelio agitur de spūali aduētu xpi. In signū huius tunc euāge. dicit de sancto Johāne: qui interpretat' in quo est grā. Sic etiā aplus Paulus in epla hodi. suadet prelatis qz debeant diligēter exequi sibi iniunctū officium et ministeriū. ergo dicit. (Sic nos existimet hō etc) Et hanc eplaz scribit Cor. Et corinthij nominant' a quadaz ciuitate q̄ dicit' corinth'. et ē metropolis in achaie ptibus. Achaia vero est quoddaz territoriū in terra grecie. et illos arguit d̄ iudicio temerario. qz nimis temerarie iudicabāt aplm̄ cū suis ergo dicit (Sic nos existimet hō vt ministros xpi) Vinc.q.d. Taliter viuim' et cōuersamur qz quilibet hō possit vere existimare de nobis qz sumus fideles ministri xpi. Vn̄ Bonauentura doctor sacre theologie sup.iiij.li.sen.di.xvj. De quolibet presumēdū est bonū nisi probetur contrariū. (et dispēsatores). Gor.i. distributores (ministeriorz dei).i. sacramētorūz diuinorū (hic iam querit') a nobis. (inter dispensatores vt fidelis quis inueniatur) Prouer.xx. Multi hoies vocant' misericordes. virū aūt fidelē quis inueniet. Tho. fidelis minister est qui in oibus intendit honorē dei et vtilitatē ppli. Sed ipi corinthij iudicabāt plures esse ifideles. nec aliquē putātes esse fidelem. (mihi aūt pro minimo est) Gor.i. paruz puto. (vt a vobis iudicer). Tho. s. esse fidelis vel ifidelis. (aut ab humano die).i. ab hoīe dū est in suo die.i. in pn̄ti tpe. (sed neqz meipm̄

iudico) Vincē. fidelē vel infidelem ministrū xpi cum nō possum scire certitudinali sententia: sed ex coniectu ris existimo me bene esse fidelē di- spensatorē. Unde dr Eccle. ix. Ne scit homo an odio vel amore dig nus sit. (Nichil em̄ mihi conscius sum). i. in nullo remordet me cōsci entia mea (sed nō in hoc iustifica- tus sum) Cor. i. nō ideo me iustū reputo: qr potest eē aliqd delictū qd nescio. ps. xviij. Delicta qs in telligit. (qui aūt iudicat me dn̄s ē) qui solus nouit secreta cordis mei melius q̄ egoipse (Ita qz nolite an te tp̄s iudicare) iudicij extremi: qr modo nō est tp̄s iudicādi (quoad vsqz veniat dn̄s) supple ad iudicā dū (qui ⁊ illuminabit). i. aperta fa ciet (abscōdita tenebrarū). i. occul- ta peccata (⁊ manifestabit cōsilia cordiū). i. cogitata. qr tūc libri cō sciētiarū aperiētur (⁊ tūc laus erit) id est remūeratio (vnicuiqz a deo) bene agenti vel cogitanti. ⁊c.

¶ Dn̄ica. iiij. in aduētu. ep̄la. Ad philippenses. iiij. caplo.

Audete in dn̄o semp: iterū dico gaudete. Mo- destia vestra no ta sit omib⁹ ho- minib⁹: dn̄s em̄ prope est. Ni chil solliciti sitis: sz in om̄i ora tione ⁊ obsecratōe cū gratiarū actione: petitiones vestre inno tescāt apud deū. Et pax dei q̄ exuperat omnē sensū: custodi- at corda vestra ⁊ intelligētias vestras. In xpo ihu dn̄o nr̄o.

¶ Postilla.

¶ Gaudete in dn̄o semper. ⁊c philip. iiij. Ante initiū illius ep̄le scribit sanct⁹ paulus. d. fr̄es: nr̄a cōuersatio in celis est. vnde salua torē expectam⁹ dn̄m nostrū ihesuz xpm qui reformabit corpus hu- militatis nostre cōfiguratū corpo ri claritatis sue. Tunc seqtur ep̄la hodierna (Gaudete in dn̄o semp) Sciendū q̄ ep̄la ⁊ euāgeliū cōcor dant: qr in euāgelio docemur qua liter dn̄o viā preparare debemus per verā penitentiā: vt eum digne suscipere possimus iam ventur in carne. Et debet hoc fieri cuz gau- dio spūali: qd gaudiū necessariuz est in tp̄e tribulatiōis. s'm illō Ja cobi. j. Om̄e gaudiū estimate fra tres cū in varijs tēptationes inci- deritis. Et cum illo gaudio spūali bene stat cōtritio cordis. quia s'm Aug. penitēs de peccatis dolet: ⁊ de dolore gaudet. Sic etiam ap̄lus paulus in ep̄la hodierna nos in- format q̄liter in dn̄o gaudere debe am⁹: dicēs. Gaudete in dn̄o. Et p̄ sentē ep̄lam scribit philppēsibus Et philippēses noiant a ciuitate philippis q̄ est in grecia. vnde di cit (Fr̄es gaudete in dn̄o) nō in hoc seclo Ratio illi⁹ est: qr sicut nemo pōt duob⁹ dn̄is seruire. Math. vi. sic nemo pōt gaudere i hoc seculo

⁊ cū hoc in dño (semper) Ly. non vna hora: sed quotidie (Iterū dico gaudete) nō solū exterius: sed etiā in corde interiꝰ (Modestia vestra) Ly. in ꝯuersatione ⁊ vita (nota sit oībus hoībus). Uincē. tam malis q̄ꝫ bonis. Ly. vt boni meliores fiant vestro exēplo: ⁊ alij mali conuertātur (dñs eñ ꝓpe est) Gorra. ideo debetis gaudere. q2 dñs ꝓpe est ⁊ parat᷑ dare qḋ necessariū est (nichil solliciti sitis) Uincē. s. de tēporalibꝰ: sꝫ iactātes curā vestrā in dño ⁊ ipse vos enutriet. Un̄ Mathei. vi. Nolite solliciti esse dicentes. qḋ māducabimus aut quid bibemus. ⁊c. (sed in omī oratione ⁊ obsecratione) Uincen. de quibuscūq̄ꝫ rebus (cum gratiaꝝ actione) quia qui vult alia impetrare: gratus debet esse de pteritis. Unde Crisosto super Matheū. Gratiaꝝ actio est inuitatio ad plus dandū. (petitiões vestre innotescāt apud deū) id ē ita feruētes sint vt ad deū perueniant (⁊ paꝫ dei) id est deus: qui est paꝫ ⁊ quies mentis (qui exuperat) idest excedit (omnē sensuꝫ) Uincē. id est omnē intellectū tam āgelicū q̄ꝫ humanū (custodiat corda vestra) idest volūtates vestras in bono (⁊ intelligētias vestras in xpo ihū dño nr̄o) Gor. vt nihil extra ipm appetatis vel intelligatis.

¶ In nocte natiuitatis dñi.
Ad primā missam Epistola.
Ad titum. ij. capitulo.

Apparuit enim gratia saluatoris nostri oibus hoībus erudiēs nos: vt abnegātes impietatē ⁊ secularia desideria. Sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuamus in hoc seculo: expectātes beatā spem ⁊ aduentū glorie magni dei ⁊ saluatoris nostri ihū xpi. Qui dedit semetipsū pro nobis: vt nos redimeret ab omī iniquitate, ⁊ mūdaret sibi populū acceptabilem: sectatorē bonoꝝ opeꝝ. Hec loquere ⁊ exhortare In xpo ihū dño nostro. ¶ Postilla.

¶ Apparuit eñ grā saluatoris nr̄i. ⁊c. Hodie ab eccl̄a dei celebrat᷑ natiuitas dñi. sicut xpus dñs noster natꝰ est de vgine maria verus deus ⁊ verus hō: in quo magnā miam hoībus ostēdit. q2 nō ex operibꝰ iusticie q̄ fecimus nos: sꝫ ꝺm magnā miaꝫ suā saluos nos fecit. Ergo apl̄s paulus in officio ꝑme misse q̄ in media nocte celebratur: insinuat dei miam nob̄ exhiblitā. d. Apparuit grā dei. ⁊c. An initiū illiꝰ ep̄le scribit sanctꝰ paulus exhortādo tytū discipulū suū di. Loquere que decēt sanā doctrinā senes vt sobrij sint. pudici. prudētes. sani in fide. in dilectione ⁊ patiētia. ⁊ in oibus teipm ꝓbe exē

plū bonoꝝ opeꝝ. Tunc seq̄tur p̄sens ep̄la (Apparuit em̄ gr̄a dei et saluatoris n̄ri) Ly. in carne ꝑ nob assumpta (omib⁹ hoīb⁹) Gor. i. ad vtilitatē oīm hominū (erudiēs nos) verbo ⁊ exemplo (vt abnegātes impietatem) Ly. i. ydolatria. sicut ⁊ per oppositū pietas dr̄ cult⁹ diuinus (⁊ secularia desideria) Ly. q̄ tendūt ad diuitias ⁊ honores et delicias corporis (sobrie) Ly. i nobis (⁊ iuste) ad proximū (⁊ pie) ad deū (viuamus in hoc seculo). i. in mūdo fragili ⁊ trāsitorio (expectātes beatā spem). i. btitudinē sperātā: vt per hoc libētius ⁊ facili⁹ faciamus bona opa (⁊ aduentū glorie). i. manifestatiōnē gloriosam. (magni dei ⁊ saluatoris n̄ri ihesu xp̄i) Gor. i. aduentū xp̄i ad iudiciū qui est magnus de⁹ ⁊ saluator n̄r. Nā in primo aduentu venit vt puer paruulus. in secūdo aduētu venit vt deus magnus cū potestate ⁊ maiestate (q̄) supple xp̄us (dedit) gratis ⁊ sine meritis (semetipm̄) in p̄ciū ⁊ nullā aliā creaturā (ꝑ nobis) adhuc inimicis (vt nos redimeret) per p̄ciū sanguinis (ab oi iniq̄tate) tam actuali q̄ originali. (⁊ mūdaret sibi poplm̄) per sacramentū baptismi (acceptabilē). i. gratū per charitatē (sectatorē bonoꝝ opeꝝ) Ly. ita q̄ gr̄a que dat in baptismo nō datur inuacuū: sꝫ ad bene operandū (hec loq̄re) Ly. ignorātes docendo. (⁊ exhortare) iam sciētes ad melius inducendo. (In xp̄o ihesu dn̄o nostro)

¶ In secūda missa natiuitātis xp̄i. ep̄la. Ad tytum. iij.

Apparuit benignitas ⁊ humanitas saluatoris nostri dei. Non ex operib⁹ iusticie q̄ fecimus nos: sed scd̄m suam misericordiā saluos nos fecit. per lauachrū regenerationis ⁊ renouatiōis sp̄ūssancti: quē effudit in nos abūde per ihm̄ xp̄m saluatorē nostrū. vt iustificati gratia ipsi⁹ heredes simus scd̄m spem vite eterne. In xp̄o ihesu dn̄o nostro.

¶ Postilla.

¶ Apparuit benignitas ⁊ humanitas. ⁊c. Ad tytū. iij. Ante initiū illi⁹ ep̄le scribit sanct⁹ paulus tyto discipulo suo dicēs. Loquere ⁊ exhortare illos p̄ncipib⁹ ⁊ potestatib⁹ subditos esse ad oē opus bonū paratos esse. ⁊ post pauca seq̄tur ep̄la hodi. (Apparuit benignitas ⁊ hūanitas saluatoris nostri dei) quia magnā misericordiā nob de⁹ exhibuit in hoc q̄ pro nobis humanitatē assumpsit (nō ex operib⁹ iusticie que fecim⁹ nos) Gor. q: nulla bona facim⁹: immo pocī⁹ cū inimici essem⁹: recōciliati sumus deo (sed ꝑm suā miam saluos nos fecit) Ly. salus. n. eterna excedit totaliter facultatē hūane nature ꝑpter q̄d nō pōt attigere eā q̄s

nisi ex largitate diuine misericordie. (per lauacrū regeneratiōis)id est baptismi p quē fit regnātio a culpa. Generatio em inqnat. ps.l. Ecce em in iniqtatib⁹ conceptus sum. ⁊c. sed regnatio lauat. Iohis iij. Nisi qs regnat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spūsancto nō pōt intrare in regnū dei(⁊ renouationis spūssancti) q: spūssanct⁹ in baptismo datus terminatvitam veterē que est sub pctō: ⁊ inchoat nouā que est sub gra(quē effūdit in nos abūde)Ly ra. a delectatione omniū pctoꝝ et copiā virtutū(per ihm xpm salua torē nostrū)Ly. ex cuius passione habet efficatia sacramentū baptismi(vt iustificati gra ipsi⁹ heredes simus) Ly. q: g ra facit nos filios dei adoptiuos ⁊ heredes regni (secundū spem) in presenti (vite eterne).scilicet in futuro.

¶ In die natiuitatis dn̄i: ad sūmam missam Epistola.

Ad Hebreos. pmo capitulo.

Multipharie multisq3 modis olim deus loquēs patribus in pphetis. nouissime diebus istis locut⁹est nobis in filio:quē cōstituit heredēvniuersoꝝ:per quē fecit ⁊ secla. Qui cū sit splendor glorie ⁊ figura substātie ei⁹: portāsq3 oia verbo virtutis sue: purgationem pctōꝝ faciēs:sedet ad dexterā maiestatis in excelsis. Tanto melior angelis effect⁹: quanto differenti⁹ pre illis nomē here ditauit. Cui em̄ dixit aliqndo angeloꝝ:fili⁹ meus es tu: ego hodie genui te. Et rursum. ego ero illi in patrē: ⁊ ipse erit michi in filiū. Et cū iteꝝ introducit pmogenitū in orbē terre dicit. Et adorēt eū oēs āgeli dei. Ad angelos quidē dicit. Qui facit angelos suos spūs:⁊ ministros suos flamā ignis. Ad filiū aūt Thronus tuus deus in seculū secli: virga equitatis virga regni tui. Dilexisti iusticiā ⁊ odisti iniqtatē: ppterea vnxit te deus de⁹ tuus oleo exultatiōis pre participib⁹ tuis. Et tu in pncipio dn̄e terrā fūdasti:⁊ opera manuū tuaꝝ sūt celi. Ipsi peribūt tu ā ūt.pmanebis:⁊ oēs vt vestimentū veterascēt. Et velut amictū mutabis eos ⁊ mutabūtur. Tu autē idem ipe es:⁊ anni tui nō deficient. ¶ Postilla.

¶ Multipharie multisq3 modis. ⁊c. Ad hebreos.j. Hanc eplam scribit sanct⁹ paulus ad hebreos. Et hebrei sunt q̄ sunt conuersi ad fidē xpi de iudaismo. Et in alia epi

stola pōit dignitatē noui testamē ti respectu veteris testamēti: q̃uis vtrūq̧ testamentū sit a deo datū. vet⁹ tamē tradidit per angelū qui loq̄batur moysi in persona dei. vt habet Actu. vij. c. ⁊ Ioh. ix. Nos scimus q2 moysi locut⁹ est deus. Nouū aūt testamentū tradidit de us per seipm̄: q2 per filiū suū in/ carnatū qui est vnus deus cū pr̄e. Itē q2 vetus testamentū traditum est obscure sub velaminib⁹ ⁊ figu ris: nouū autē testamentū traditū est lucide ⁊ aperte. Et in signū hu ius dicit apl's (Fr̄es Multipharie) id est multis locutionib⁹. s. abra/ he ysaac ⁊ iacob ⁊ ceteris. ⁊ multis sepe (multisq̧ modis) q2 modo per somnia. vt Danieli: modo aperta voce vt moysi. modo in interiori inspiratiōe: vt dauid (olim deus lo quēs patribus in pphetis) Ly. i. per pphetas quib⁹ angeli reuela bāt occulta diuina: ⁊ ipsi vlterius poplo nūciabāt (Nouissime die/ bus istis) Ly. tp̄e gr̄e ⁊ ditatis re/ uelate) locut⁹ est nob in filio). i. p filiū incarnatū qui maior est pro/ phetis (quē) filiū scd̄z humanā na turā de⁹ pater (cōstituit heredē). i. dn̄m perpetuū (vniuersoꝝ) super oēm creaturā (per quē) Gor. sup/ ple xp̄m scd̄m diuinā naturā ꝑm quā coeternus est patri (fecit) non solū inuisibilia: sed (⁊ secula) cōtra manicheos. Ioh. j. Omia per ipm̄ facta sunt (q̄ cū sit splēdor glorie) q2 fili⁹ pcedit a patre vt splēdor a sole (⁊ figura substātie ei⁹). i. eius/ dē substātie cū pr̄e (portās). i. su/ stentās ⁊ oseruās in esse (oīa). i. ce lestia ⁊ terrestria (verbo virtutis sue). i. solo imperio ptātis ⁊ boni tatis sue (purgatiōnē peccatoꝝ fa ciēs) Gor. tā originaliū q̄ actuali um. ⁊ ipse xp̄s (sedet). i. quiescit ⁊ regnat pōst multū laborē ⁊ humi liationē sublimat⁹ (ad dexterā). i. equalitatē paterne (maiestatis in excelsis). i. in potiorib⁹ bonis pa tris (tāto melior). i. pportionabi/ lior (angelis effect⁹: q̄to differēti⁹ pr̄e illis nomē hereditauit) Ly. q2 ipse ē verus deus ⁊ dn̄s cōsubstā tialis patri. ipsi aūt angeli dicunt serui (cui em̄ dixit aliq̄n̄o āgeloꝝ) Gor. nō solū minoꝝ s̄z etiā maioꝝ (fili⁹ meus es tu). i. michi pprius ⁊ osubstātialis (ego hodie genui te). i. eternaliter. q2 eius generatio nō trāsit in pteritū (⁊ rursus) sup ple dicit deus pater (ego ero illi in patrē) Gor. eū ptegēdo (⁊ ipe erit michi in filiū) michi per oīa obe/ diēdo (⁊ cū iteꝝ) Gor. s. deus pr̄ (in troducit p̄mogenitū) filiū suū (in orbē terre). i. cū eū qui prius erat in mūdo inuisibilis mūdo appare re visibilē fecit (dicit) scriptura de xp̄o (⁊ adorēt eū). s. hoīem xp̄m s̄z humanitatē passū ⁊ mortuū (oēs angeli dei). s. iussioni ei⁹ obtēperā do (Ad angelos quidē dicit. qui fa cit spūs) Gor. celestes (angelos su os). i. nūcios suos cū leuia nūciāt (⁊ ministros suos) facit (flammā ignis) cū eos ad exercitiū vindicte mittit. Sicut fuert duo āgeli missi

in sodomā. Gene. xix. (ad filiū au tē) dicit deus pater (thronus tuus) idest regnū tuū (deus) O deus filij. (in seculū seculi) idest permanet in eternū (virga eq̄tatis) id est regula directa (virga regni tui) id est disci plina qua bonos regis ⁊ malos percutis (dilexisti iusticiā) Gorra idest omne bonū (⁊ odisti iniqui- tatē). i. omne malū (propterea). i. quia hoc facis (vnxit te) scd̄m ho minē vt regem ⁊ pōtificem (deus deus tuus) id est ipse deus pater. oleo exultationis) Gorra. i. gratie conscientiā exhilarātis ꝓpter pec cati immunitatē) pre participibus tuis). i. pre oīmbus scientijs q̄ de plenitudine tua participāt (Et tu dn̄e) scilicȝ fili dei (in principio) re rū creandaꝝ (terrā fundasti). i. cre- asti (opera manuū tuaꝝ sunt celi) Gorra. ⁊ dicūtur celi specialiter o pera manuū eius: quia in ipis ma xime relucet eius potētia ⁊ boni- tas. Potentia in magnitudine. bo nitas i vtilitate (ipsi) celi (peribūt) q̄stum ad formā non q̄tuȝ ad sub stantiā (tu autē permanebis) scilȝ immutabilis (⁊ oīmes) celi aerei (vt vestimentū veterascēt) Gor. i. ad interitū accedent (⁊ velut amictuȝ mutabis eos ⁊ mutabūtur) in no- uā figuram. Unde dicit Apocali. xxi. Uidi celos nouos ⁊ terram no uā. (tu autē) scilicet deus fili (idem ipse es) omnino immutabilis. (Et anni tui non deficient). i. eternitas tua non habet finem.

¶ Dn̄ica infra octauas nati- uitatis domini. Epistola. Ad galathas. iiij. caplo.

Ratres. Quāto tp̄e heres paruu lus est: nichil dif fert a seruo: cum sit dn̄s omniū. sȝ sub tutoribus est ⁊ actoribus: vsqȝ ad prefinitū tēpus a pa- tre. Ita vt nos cū essem⁹ par uuli: sub elementis mūdi era- mus seruientes. At vbi venit plenitudo tp̄is: misit de⁹ filiū suū natū ex muliere. factū sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret: vt adoptionē filioꝝ dei reciperem⁹. Quoniā autē estis filij dei: misit deus spiri- tum filij sui in corda vestra cla mātem: abba pater. Itaqȝ iā non est seruus: sed fili⁹. Quod si filius: ⁊ heres per deum.

¶ Postilla.

¶ Quāto tp̄e heres paruulus ⁊c. Ad gala. iiij. Ante initiū illius ep̄le scribit sanctus paulus dicēs. Oīmes eīm vos vnū corpus estis i xp̄o ih̄u. Si āt vos xp̄i: ergo semē abrahe s̄m promissionē heredes. Tūc statim seq̄tur ep̄la hodierna Quāto tp̄e heres puulus est. ⁊c. Hāc aūt ep̄lam scribit sanct⁹ pau lus ad Galathas. ⁊ galathe sunt greci. Et galathia est nomē regio

nis greci. ex quo illo sacro tpe natiuitatis xpi sancta mater eccl'ia recolit qualiter ille sine estimatione magnus: pro nob parvulus fact⁹ sit. Lūc epistola ɀ euāgeliū cōcordāt. qz euāgeliū dicit quomō puer ihs crescebat ɀ confortabatur plenus sapiētia ɀ gratia. Sic apl's paulus in epl'a hodierna exprimit effectū ɀ vtilitatē dñice natiuitatis xpi scdm carnē. quia de seruitute trāsiuimus in filioꝝ adoptionē. sicut patet in pñti epl'a. Unde dicit (fratres. Quāto tpe) Uincē. i. per qūtum tpus (heres). i. filius cui de iure debet hereditas (paruulus ē) scz infra annos discretiōis (nichil differt a seruo) Gor. qz ad modū serui cogit: nec habet aliqȝ potestatē reꝝ suaꝝ (cū sit dñs omniū) scz bonoꝝ paternoꝝ. (sꝫ sub tutorib⁹ ɀ actoribus est) Gor. tutores dicūtur q eū tuētur cōtra aduersarios. actores q agūt causas eius. (vsqȝ ad prefinitū tps a patre) Lyra. i. vsqȝ ad etatē adultā (ita ɀ nos cū essemus paruuli) Uincē. intellectu ɀ sapiētia. (sub elemētis mūdi hui⁹ eramus seruiētes) Gor. i. sub iecti seruituti legis. Sciendū q legales obseruātie fuerūt figure disponētes ad xpm. ideo in ei⁹ aduentu sūt dimisse. ergo subdit (At vbi venit plenitudo tpis). i. tpus grē. (misit deus filiū suū) nō angelum. (natū ex muliere) Ly. qūtū ad corpus sumptū de Maria virgine (factū sub lege) qz voluit legalia seruare (vt eos q sub lege erāt) Ly. s. legalibus obseruātijs obligati (redimeret) per passionē suā (vt adoptionē filioꝝ reciperem⁹). s. per xpm q est naturalis filius dei (qm aūt estis filij dei misit deus spūm filij sui) Ly. i. spūm sanctū qui dicit spūs filij: sicut ɀ pñs. ex eo q pcedit ab vtroqz (in corda vra) p infusionē grē (clamantē abba pr) . i. pater nr (itaqz iā nō est seru⁹ sꝫ filius) Ly. qcunqz fideliter cōfitetur deū patrē (q̄ si fili⁹) Uincē. in pñti per grām (ɀ heres). s. erit i futuro (per deū) qui ipsum adoptauit in heredem celestis patrie.

¶ In festo circūcisionis dñi. Epistola. Ad galathas. iiij.

Riusqz veniret fides sub lege custodiebamur: cōclusi in eā fidem q reuelāda erat. Itaqz lex pedagogus noster fuit in xpo: vt ex fide iustificemur. At vbi venit fides: iam nō sub pedagogo sum⁹. Oēs em̄ filij dei estis per fidem que est in xpo ihesu. Quicūqz em̄ in xpo baptizati estis: xpm induistis. Non est iudeus neqz grecus: nō est seruus neqz liber: nō est mascl'us neqz femina. Omes em̄ vos vnū estis in xpo ihu. Si autem vos xpi

ergo abrahe semen estis scdm promissionem heredes. Dico autẽ. Quãto tẽpore heres paruulus est nichil differt a seruo cũ sit dñs omniũ. Sed sub tutoribus est ⁊ actorib⁹ vsq₃ ad prefinitũ tempus a patre.

¶ Postilla.

¶ Priusq̃₃ veniret fides sub lege custodiebamur. Galath. iij. Ante initiũ illi⁹ ep̃le scribit sanct⁹ paulus in eodẽ ca. dicẽs. Credidit abrahã deo ⁊ reputatũ est ei ad iusticiã. Tunc seq̃tur ep̃la hodierna Priusq̃ vẽiret fides. Quia hodie agit̃ de circũcisione dñi: ⁊ in veteri testamẽto hoc fecit circũcisio: qđ hodie facit baptismus: p̃terq̃ q̃ ianuã celi nõ aperuit: sed circũcisi venerũt ad limbũ sanctoꝝ patrũ: ⁊ ibi expectabãt aduentũ x̃pi Baptizati aũt iam absq̃ vllo medio euolãt ad celũ: qđ in hoc figuratũ fuit. q2 x̃po baptizato celum apertũ est sup ipm. Unde euãgel' ⁊ ep̃la cõcordãt. q2 euãgeliũ dicit de circũcisiõe. simil' ⁊ in ep̃la habetur de circũcisiõe ⁊ baptismo qui dat̃ loco circũcisiõis. Uñ di. ap̃ls paulus (F̃res priusq̃ vẽiret fides) Ly. s. reuelata ⁊ explicata in euangelio (sub lege custodiebamur) Gor. i. sub lege' onere (cõclusi). i. timore legis ligati ⁊ cõp̃ressi ne defluerem⁹ ad vitia (in eã fidẽ que reuelãda erat) tp̃e gr̃e. Sciendũ est q̃ eadẽ fides est in nouo ⁊ veteri testamẽto. s₃ i veteri erat implicita ⁊ figuris velata: in nouo do explicita ⁊ reuelata (itaq̃ lex pedagogus nr̃ fuit in x̃po ihu) Ly. i. ad x̃pm disponẽs: sicut pedagogus dispõit puer ad virtutẽ tp̃e futuro habendã. paruuloꝝ est habere pedagogos quousq₃ crescũt in viros p̃fectos q̃ eos ad recta dirigũt timore penaꝝ (vt ex fide) Ly. reuelata (iustificemur) iusticia infusa (At vbi venit fides). i. postq̃ reuelata est fides x̃pi q̃ erat occulta antiq̃s patrib⁹ (iã nõ sub pedagogo sum⁹) Gor. i. sub coactiõe ⁊ seruitute legis: s₃ sub euãgelica libertate. Lyra. sicut puer adueniẽte etate adulta iã nõ est ampli⁹ sub pedagogi disciplina. Et eadẽ rõne adueniẽte euãge. cessant legalia (Oẽs em̃ filij dei estis) Gor. nõ serui (per fidẽ q̃ est in x̃po ihu) fides em̃ facit filiũ dei. Joh. j. Dedit eis p̃tatem filios dei fieri his q̃ credũt in noĩe eius. (Quicũq₃ em̃ in x̃po baptizati estis). i. in fide ihũ x̃pi (x̃pm induistis). i. x̃po cõformes facti estis p̃ vite cõformitatẽ ⁊ sacramẽti susceptionẽ. Pulchra em̃ vestis est induĩ x̃pm: ip̃e em̃ est sol iusticie. vñ in signũ innocẽtie datur vestis cãdida puero baptizato (nõ est iudeus). s. sub lege moysi (neq₃ grec⁹) sub lege naturali (nõ est s̃u⁹ neq₃ liber). s. melior s̃uo (nõ est mascls neq₃ feĩa). s. dignior alter altero ĩ fide x̃pi (oẽs ei vos estis vnũ) Gor nõ differẽtes ĩ aliquo (in x̃po ihu) idest in fide x̃pi (si aũt vos christi)

scꝫ per fidem. (ergo semen abꝛahe estis) per mutationē iusticie. (ſm ꝓmissionē heredes) q̄tū ad futurā beatitudinē. (in xp̄o ihu dn̄o nr̄o)

¶ In ep̄hia dn̄i Ysaie. lr.

Surge illumiare hierl'm q: venit lumen tuū: ꝛ gloria dn̄i super te orta ē. Quia ecce tenebꝛe operient terrā ꝛ caligo pp̄los: super te aūt orietᷣ dn̄s: ꝛ gloꝛia eius in te videbitur. Et ambulabūt gentes in lumine tuo: ꝛ reges in splēdoꝛe ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos ꝛ vide. oēs isti cō gregati sunt: venerūt tibi. Filij tui de longe venient: ꝛ filie tue de latere surgent. Tunc videbis ꝛ afflues: ꝛ mirabitur ꝛ dilatabitur coꝛ tuū: quādo cōuersa fuerit ad te multitudo maris: foꝛtitudo gentiū venerit tibi inundatio cameloꝛum operiet te. dꝛomedarij madiā ꝛ effa. Oēs de saba veniēt aurum ꝛ thus deferentes: ꝛ laudem dn̄o annūciantes.

¶ Postilla.

¶ Surge illumiare hierl'm ꝛc. Ante initiū illius ꝓphetie scribit Ysa. ꝓpheta dicēs. Sp̄us meꝰ q̄ ē in te: ꝛ verba mea q̄ posui in oꝛe tuo nō recedent de oꝛe tuo ꝛ de oꝛe seminis tui dicit dn̄s āmodo ꝛ vsq: in sēpiternū. Tūc statim seqᷓtur ꝓphetia ista. (Surge illumiare hierl'm) festū hodiernū a fidelibus epiphania nūcupatᷣ: pꝛo eo ꝙ stella tribus regibus apparuit ipos vsq: ad p̄sepiū dn̄i tredecia die a natiuitate xp̄i pdurit. Et dr̄ ab epi q̄d est supꝛa. ꝛ phanos apparitio. Et de hoc agitᷣ in ep̄la et in euāgelio. Nā in euāgelio dicitᷣ. Obtulerūt magi dn̄o aurū thus ꝛ mirrhā ꝛc. Silr̄ in ep̄la dr̄. Oēs de sabba veniēt: aurū ꝛ thus deferētes: ꝛ laudē dn̄o annūciantes. Ubi dicit Ysaias ꝓphetādo de natiuitate xp̄i. (O hierl'm). i. ecclesia. (Surge illuminare: q: venit lumē tuū). idest xp̄s hō factꝰ q̄ est lux vera: q̄ illuminat oēm hoiem venientē in hūc mūdū. Joh. j. q: nullꝰ illuminatur nisi p ipm. (ꝛ glia dn̄i). i. filius dei q̄ ē glia p̄ris. (sup te oꝛta est). Ly. natura hūana assūpta (q: ecce tenebꝛe) ifidelitatis ꝛ ignoꝛātie hic in p̄nti. (operiēt terrā) idest hoīes carnales terrena amātes. (ꝛ caligo) pctōꝝ. (pp̄los. sup te aūt orietᷣ dn̄s) quasi sol verus. (ꝛ glia eius in te videbitᷣ) Ly. p opatiōes miraculoꝝ. s. lepꝛosoꝝ mūdatione cecoꝝ illuminatione: moꝛtuoꝝ resuscitationē. (Et ambulabūt gentes) q̄ pꝛius in tenebꝛis ydolatrie fuerūt. (in lumie tuo) Ly. i. i lumine fidei xp̄iane. (ꝛ reges in splēdoꝛe ortꝰ tui) hoc itelligitᷣ de tribus

regibus veniētibus orta stella ad p̄sepiū dn̄i.(Leua in circuitu).s. mundi.(oculos tuos)Ly.ad oēm differētiam orbis respectu hierl'm vbi p̄mo p̄dicatū est euangeliū: et inde alibi per x̄pi discipl'os deriuatū.(et vide).i.itellige.(oēs isti congregati sūt)fideles in vnitate fidei x̄piane.(venerūt tibi filij tui).i.p̄uuli in x̄po.(de longe veniēt: et filie tue de latere)Ly.i.de ppe.(surgent)pforato in cruce x̄pi latere effluxit sanguis redēptiōis: et aqua baptismi de q̄bus facta est eccl'ia: sicut ex costa lateris ade facta est eua mater oīum viuētiū.(tunc videbis)Ly.multitudinē credētium.(et afflues)cōsolatiōib' diuinis.(et mirabit')ex tam veloci multiplicatione.quia a tp̄e apl'oꝝ deriuata est fides x̄piana ad omnes partes terre habitabilis.(et dilatabit' cor tuū)Ly.p̄e gaudio.(quādo conuersa fuerit ad te multitudo maris)Ly.i.habitantiū in insulis sicut patet de sicilia: anglia: et alijs insulis maris.(fortitudo gentiuꝫ).Ly.i.iperiū romanū qd' toti mundo dn̄abat'.(venerit tibi)qd' iplētum est tp̄e Cōstantini imꝑatoris inundatio cameloꝝ operiet te).Cōstantin' enim imꝑator et multi alij potētes exēplo imꝑatoris annuatim diuitias multas per orbē miserunt sup talia aīalia ad sustētatiōnē ministroꝝ eccl'ie et ꝑ pauꝑes x̄pi et edificationē ecclesiarū.(dromedarij madian et effa).Madiā et effa regiones sunt trans arabiam.et in istis terris nascunt' talia aīalia fortia: et Dromedari' est aīal camelo min': sꝫ veloci'.Unū plinius dicit q̄ dromedari' est aīal velocissimū gracile et neruosū camelo min'.sꝫ lōga hn̄s crura et lōgissimū passū tā suauē q̄ sine magno labore suo et sine fatigatiōe magna dromedātis.i.insidētis ipi aīali.currit ifra diē naturalē centum ꝑua miliaria. cortices arboꝝ comedit: aut mordicū fenū vel ossa dactiloꝝ. Hec ille.(Oēs de sabba veniēt: aurū et thus defferētes.et laudē dn̄o annūciantes)Ly.hoc ipletū est in illis tribus regib' qui venerūt ad adorandū x̄pm natū.

¶Dn̄ica infra octa.epiphanie.Roma.xij.

Obsecro vos per miam dei: vt exhibeatis corpa vr̄a hostiā viuētē sctāꝫ dō placētē rōnabile obsequi vr̄m. Et nolite cōformari huic sctō: sed reformamini in nouitate sēsus vr̄i: vt pbetis q̄ sit volūtas dī bona et bn̄ placēs et pfecta Dico eni p grāꝫ q̄ data ē mihi oibus q̄ sūt iter vos: nō plus sapere q̄ꝫ oportet sape.sꝫ sapere ad sobrietatē: et vnicuiqꝫ sicut de' dimisit mēsurā fidei Sicut eni in vno corpe multa mēbra

habem⁹:oia aũt mēbra nō eũ dē actũ habēt:ita multi vnum corp⁹sum⁹in xpo. Singuli āt alter alteri⁹mēbra:in xpo iesu dño nřo. ¶ Postilla.

¶ Obsecro vos p miam dei ꝛc. Añ initiũ illius epłe scribit sā-ctus paul⁹ romanis dicēs. O altitudo diuitiarũ sapie ꝛ scie dei: ꝙ̄ icōprehēsibilia sũt iudicia ei⁹: ꝛ investigabiles vie eius. Tunc post hoc sequit̄ epła hodierna.(Obsecro vos ꝛc). Epła ꝛ euangeliũ cōcordāt.qꝛ duo sunt hoi necessaria ad salutē.s.humilitas mētis: ꝛ mũdicia carnis. Ad hũilitatē mentis incitamur in euāgelio exēplo xpi: cũ in fine euāgelij dr̄. Et erat subditus illis.s. Marie ꝛ ioseph. Ad mundiciā carnis icitamur in epła hodierna: vbi apłus dicit. (Obsecro vos per miam dei.s.exhibitaꝫ vobis a deo.(vt exhibeatis).s. voluntarie.(corpa vr̄a). Ly. nō aliena: cōtra illos q̄ saluari credunt p pniam aliorũ.(hostiā viuētē sctāꝫ deo placentē).i. ꝙ hostia sit viuēs sctā ꝛ deo placēs.(rōnabile).s. sit (obsequiũ vr̄m) Gor. vt sic mortificent̄ vitia vt seruet̄ natura. In oi eni sacrificio in veteri testamēto precipitur offerri sal. Leuit̄.ij. Quicq̄d obtuleris sacrificij sale cōdies. Et sal significat sapiam siue discretionē.(Et nolite cōformari huic sclo).i. malis hoibus. Aia eni hꝫ se sicut speculũ. qꝛ sicut speculũ ondit silitudinē illi⁹ rei q̄ sibi obijcit̄: sic aia illis q̄ diligit ꝯformat̄. Augu. Si terrā diligis terra es. si deũ diligis de⁹ es. si aurũ diligis aurũ es pticipatiue. ꝭm illud ps.lxxxj. Ego dixi dij estis.(sed renouamini in nouitate sesus vr̄i). Ly. imago eni dei ad quā sum⁹ formati deformat̄ in nobis p pctm̄. sed p grām dei reformat̄.(vt pbetis) Ly.i. experiri possitis p spm̄ sanctũ habitantē in vobis.(q̄ sit voluntas dei bona) ꝙ̄tũ ad icipiētes. (ꝛ bene placēs) ꝙ̄tũ ad psicientes (ꝛ psecta) ꝙ̄tũ ad pfectos.(Dico eni).i. p̄cipio vobis.(p grāꝫ) apostolat⁹.(q̄ data est mihi: oib⁹ qui sũt iter vos) cuiuscũqꝫ stat⁹ vł cōditiōis(nō pl⁹ sape) Gor. ō diuinis mysterijs(ꝙ̄ oportꝫ sape) Damas. Oino nō audēdũ ē de deo dicere vltra hec q̄ tradita sũt nob̄ a sctis pphetis ꝛ a sctis apłis ꝛ etiā sāctis doctorib⁹.(sed sapere ad sobrietatē). Gor. sine p̄sũptiōe. Eccli.iij. Altiora te ne q̄sieris ꝛc. sed q̄ p̄cepit tibi de⁹ illa cogita sēper.(vnicuiqꝫ).s. debere sape.(sicut de⁹ diuisit) De⁹ eni dat vnũ donũ vni: alterũ alteri. ꝛ idē donũ dat vni magis excellēter: ꝛ alteri min⁹ (ꝭm mēsurā fidei) qꝛ hmōi dona donāt̄ ꝭꝫ ꝙ hō plus vel min⁹ meret̄ p fidē. (Sicut eni in vno corpe). Gor. naturali.(multa mēbra habem⁹) distincta.(oia aũt mēbra nō eundeꝫ actũ habēt) hoc pꝫ. qꝛ oculi vidēt man⁹ tāgũt: pedes ābulāt ꝛc.(ita multi vnũ corp⁹ sum⁹) Gor.i. vna

ecclesia.(in xpo)in capite.(Singuli aũt alter alteri⁹ mẽbra) inuicem subministrãdo hoc qñ hõ illõ qḋ de⁹ sibi cõtulit alteri libẽter iparti tur. Gor.corp⁹ ẽ ecclia.caput xps mẽbra fideles. felix mẽbrũ qḋ viuit in hoc corpe sub hoc capite.

¶ Dñica pma post octauas epiphanie Roma.xij.

Habentes donationes scḋz gratiaz q̃ est vobis differentes: siue pphetiã scḋz rationẽ fidei: siue ministerium in ministrãdo: siue q̃ docet in doctrina: qui exhortat̃ in exhortando: q̃ tribuit in simplicitate q̃ preest in sollicitudine: q̃ miseret̃ in hilaritate. Dilectio sine simulatione. odiẽtes malũ: adherẽtes bono. Charitate fraternitatis inuicẽ diligẽtes. honore inuicẽ puenientes. sollicitudini nõ pigri. spiritu feruẽtes. dño seruiẽtes. spe gaudẽtes. in tribulatiõe patiẽtes. orationi instãtes. necessitatib⁹ sctõz cõicantes. hospitalitatẽ sectãtes. Bñdicite psequẽtib⁹ vos. bñdicite ⁊ nolite maledicere. gaudete cũ gaudẽtib⁹ flete cũ flentib⁹. Idipm inuicẽ sentiẽtes: nõ alta sapiẽtes: sed humilib⁹ cõsentiẽtes. ¶ Postilla.

¶ Habẽtes donatiões scḋm grãm ⁊c. Añ initiũ illius eple. scribit sctũs paulus.d. Sicut in vno corpe multa hẽmus mẽbra. omia aũt mẽbra eundẽ actũ non hñt ita multi vnũ corp⁹ sum⁹ in xpo. Singuli aũt alter alteri⁹ mẽbra ⁊c. Lũc sequit̃ statim epla hodi.(habentes donatiões) Qualiter autẽ epla cũ euãgelio hodierno cõueniat: ẽ notandũ q̃ in euãgelio hodierno agit̃ de nuptijs in q̃bus xps in cõsolationẽ cõuiuatiũ aquã in vinũ cõuertit. q̃ nuptie facte sũt in chana galilee. ⁊ significãt spũales nuptias quas xps habet cũ aĩa fideli. Ad quas spũales nuptias req̃runt virtutes quas apls paul⁹ in epla hodierna enumerat dicens. (habẽtes donatiões ẽm grãm q̃ data ẽ voб differẽtes).i. vos q̃ habetis diuersa dona ⁊ diuersa officia donata voб ex grã diuersimode vn⁹ alteri ex charitate fraterna li subministrare ⁊ ipartire ⁊ cõicare sicut mẽbra corpis.(siue pphiam ẽm rõnẽ fidei) Uĩ.i domũ reuelationis futuroz oculoz ẽm q̃ exigit fides.(siue ministeriũ in ministrãdo).s.sacra.(siue qui docet in doctrina).i.grãz hз docẽdi.(Qui exhortat̃ in exhortando). Gor.i. grãz hз exhortatiõis: sicut mẽbra cõicare proximis.(q̃ tribuit)supple elemosynas.(in simplicitate). idest i simplici itẽtiõe scз sola intẽtiõe vite eterne. vt nesciat sinistra tua q̃ḋ faciat dextera tua Mat. vj.

(qui preest).i. grãz prelatiõis hz. (in sollicitudine) q2 rõnẽ redditurus est. (qui miseret).i. qui habet misericordiã cõpatiendo afflictis. (in hilaritate). Ly. hoc facit cõtra illos qui austeritatẽ in vultu ꝛ verbis ostẽdũt miseris anteꝗ releuent eos in aliquo. (Dilectio sine dissimulatione). Gor. vt dilectio proximi sit vera ꝛ nõ falsa nec ficta. s. Joh. iij. filioli nõ diligam' verbo neqꝫ lingua: sed opere ꝛ veritate. (odientes malũ). s. in primis. (adherentes bono: charitate fraterni tatis inuicẽ diligẽtes) Uinc. nõ solũ diligatis vos mutuo: sed etiam de hoc gaudentes ꝙ alij se mutuo diligũt. (honore inuicẽ preuenientes) Ly. Quilibet enĩ deficit in aliquo bono qđ ẽ in altero. ꝛ sic põt eũ cõsiderare vt meliorẽ se ꝛ sic honore puenire. (sollicitudine nõ pigri) Ly. prestãdo hũanitatẽ proximis in effectu. (spũ feruẽtes) Lyra vt hoc fiat ex bono affectu. (dño seruiẽtes) Uinc. vt per ea ꝗ proximis impendatis deo seruiatis (spe gaudẽtes) Uinc. vt executione promissoꝝ speretis eterna gaudia. (in tribulatiõe patiẽtes. orationi istãtes). Uin. nõ solũ pro salute vr̃a: sed etiã pro salute proximorũ. (necessitatib'). Gor. i. penurijs. (sanctorũ) vobiscũ cõmorãtiũ. (communicãtes) vr̃a bona tpalia. (hospitalitatẽ sectãtes) quo ad peregrinos: exẽplo abrahe ꝛ loth ꝗ receperũt angelos in forma hoiꝫ in hospicio. Geñ. xix. (Bñdicite psequẽtib' vos). Gor. i. bona eis optate. (benedicite ꝛ nolite maledicere) quia maledici regnuꝫ dei non possidebũt. (gaudete cũ gaudentibus). s. cõgratulãdo eis. (flete cuꝫ flentibus). s. cõpatiẽdo eis. (idipꝫ inuicẽ sentiẽtes). s. cũ alijs fratribus. (nõ alta sapiẽtes) Ly. primũ cõculcãdo. (sed humilib' cõsentiẽtes) cũ eis humiliter cõuersando.

¶ Dñica. ij. post octauas epiphanie Roma. xij.

Olite esse prudẽtes apud vosmetipos: nlli malũ pro malo reddentes. prouidẽtes bona non tm̃ corã deo: sed etiã coram oĩbus hoĩbus. Si fieri potest qđ ex vobis est: cũ oĩbus hoĩbus paceꝫ habẽtes non vosmetipos defendentes charissimi: sed date locum ire. Scriptũ est enĩ. Mihi vindictam ꝛ ego retribuã dicit dñs Sed si esurierit inimicus tuus ciba illum. si sitit: potũ da illi. Hoc enĩ faciens carbones ignis cõgeres super caput eius. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum.

¶ Postilla.

¶ Nolite esse prudẽtes apud vosmetipos ꝛc. Illa ep̃la imediate

sequit' ep̄la(m) p̄cedētis dn̄ice. Et cō-
cordat cū euāgelio. q2 in euāgelio
legit' de lepꝛoso quē xp̄s solo ver-
bo curauit dicēs. volo mundare.
Et curatio lepꝛosi significat mysti-
ce mundationē aīe a lepꝛa pctōꝝ.
Sic etiam in ep̄la hodierna ap̄lus
Paul' dissuadet nobis p q aīa ma-
culat'. 7 hortat' nos ad virtutes p
q̄s aīa mundat' 7 decorat' dicens.
(Fr̄es: nolite esse prudentes apud
vosmetipos). i. nō tantā cōfidētiā
habeatis in ingenio v̄ro ꝙ magis
p̄prio sensui velitis credere q̄ ali-
eno. q2 illud est testamentū sancti
Bernardi. ꝙ q̄libet hō debet ma-
gis credere sensui alieno q̄ p̄prio
(nulli malū pꝛo malo reddētes). i.
nulli iniuriā pꝛo iniuria inferētes.
Goꝛ. Multo minus malū pꝛo bo-
no. ps. xxxiiij. Retribuebant mihi
mala pꝛo bonis 7c. (puidētes bo-
na nō tantū corā deo) Goꝛ. i. in se-
creto cordis. q2 intuet' coꝛ. (s3 etiā
corā oīb9 hoīb9). i. in manife-
sto: ne p̄rimus scandalizet'. quia
scādalū vitare debem' q̄tū possu-
mus. iuxta illud Mathei. xviij. Ue
homini per quē scandalu3 venit.
(Si fieri pōt qd ex vobis ē cū oī-
b9 hoīb9 pacē habētes). i. q̄tū in
vobis ē nō detis occasionē discoꝛ-
die vel distractiōis pacis. (nō vos
metipos defendētes). i. nō sitis re-
percuciētes aduersarios v̄ros: sed
facite sicut xp̄us dicit Luce. vj. Si
q̄s te pcusserit i vnā maxillā pbe
ei 7 alterā. (Charissimi: sed date lo-
cum ire) Goꝛ. i. dei vindicte. ira di-
citur diuinū iudiciū. ergo dicit' di
e9 ire. (Sciptu3 est eni). s. Deut.
xxxij. (Mihi vindictā). s. reseruate
(7 ego retribuā). i. vindicabo (di-
cit dn̄s) Damas. Quādo enim vos
puniretis eos: iā deo locus nō est
in eis vt eos puniat in die ire. Se
ip̄m eni vindicare est rapinā omit-
tere 7 deū cōtēnere. (Sed si esurie-
rit inimic9 tu9 ciba illū. si sitit: po-
tum da illi). i. poꝛrige ei necessaria
in extrema necessitate. (Hoc eni fa-
ciens). s. cibādo 7 potando illum.
carbones ignis). i. ardoꝛē charita-
tis. (cōgeres). i. cōgregas. (sup ca-
put eius). Pꝛouer. xxv. i. sup men-
tem eius: quaten9 tua benignitate
incipiat diligere te quē prius ode-
rat. Noli vinci) per ipatientia3. (a
malo) supple hoīe. (sed vince i bo-
no). s. patiētie (malū) supple hoie3

¶ Dn̄ica. iij. post octauas epi-
phanie. Roma. xiij.

Emini q̄cq3 de-
beatis nisi vt in
uicem diligatis.
Qui eni diligit
p̄rimū legē im-
pleuit. Nam nō adulterabis:
nō occides: nō furaberis: non
falsū testimoniū dices: nō con-
cupisces rem p̄rimi tui. Et si
qd est aliud mandatu3 in hoc
verbo instaurat'. diliges p̄ri-
mū tuū sicut teip̄m. dilectio p̄
rimi malum nō operat'. Ple-

nitudo ergo legis est dilectio.

¶ Postilla.

¶ Nemini quicq̃ debeatis: nisi vt inuicē rc. Ante initiū illius ep̄le scribit sctūs paulus dicens. Ois aīa potestatib⁹ sublimiorib⁹ subdita sit. Nō est enī potestas nisi a deo. Itaq3 qui resistit potestati dei ordinationi resistit. Tunc se quitꝰ ep̄la p̄ns.(Nemini quicq̃). Et ep̄la r euāgeliū3 cōcordant. q2 in euangelio legitur quō xp̄s fuit cum discipulis suis in nauicula ad transmigrandū: r orta est tempestas magna in mari.per quā tēpestatem designatꝰ magna tēptatio huius seculi. Sic etiā paulus ap̄ls in ep̄la hac docet nos quō debeamus trāsmigrare r tēptatiōes vincere per virtutes quas enumerat in ep̄la hodierna.d.(Nemini q̃cq̃ debeatis: nisi vt inuice3 diligatis. Qui enī diligit ꝓximū legē impleuit)Ly. Oia enī mandata decalogi ordinantꝰ ad actum diligēdi. q2 ꝑcepta prime tabule ordinantꝰ ad diligendū deū: r ꝑcepta secūde tabule ordinantꝰ ad diligendū ꝓximū. r ita in dilectione impletꝰ lex. (Nō adulterabis) Gof. hic prohibetur nocumentū ꝓximi in ꝑsona sibi cōiuncta(nō occides) in quo prohibetꝰ nocumentū ꝓximi in ꝓpria ꝑsona.(non furaberis)in quo prohibetꝰ nocumentū ꝓximi in reb⁹ tpalib⁹.(nō falsū testimoniū dices)in quo prohibetꝰ nocumentū ꝓximi in verbo.(non cōcupisces vxorē vel rem ꝓximi tui. Et si qđ est aliud mandatu3 in hoc verbo instauratꝰ).i. impletꝰ. (Diliges ꝓximū tuū sicut teip3) Gof. sic debes diligere sicut teip3 in bono: r nō in malo. Tho. sic q2 nihil illicitū propter amorem ꝓximi cōmittas.(dilectio ꝓximi malum nō operatꝰ).i. cauet īferre malum ꝓximo.(plenitudo ergo legis est dilectio). Tho.i. per dilectionem lex impletꝰ.

¶ Dñica.iiij. post octa. epiphanie. Colosseñ.iij.

Induite vos ergo sicut electi dī sācti r dilecti viscera misericordie. benignitatē humilitatē: modestiā: patiētiā supportātes inuicē r donātes vobismetip̄os. Si q̄s aduersus aliquē habet q̃relā: sicut r dñs donauit vobis ita r vos Sup oīa āt hec charitatē habete: qđ est vinculū ꝑfectiōis: r pax xp̄i exultet in cordibus vr̄is: in q̄ r vocati estis in vno corpe: r grati estote. verbū xp̄i hitet in vobis abūdāter: in oī sapīa docentes r cōmonentes vosmetip̄os in psalmis hymnis r canticis sp̄ūalib⁹: in grā cantātes in cordib⁹ vr̄is deo.

¶ Postilla.

¶ Induite vos ergo sicut electi dei sancti &c. Ante initiũ illius ep̃le scribit sctũs pau⁹ dicẽs. Nolite mẽtiri inuicẽ: expoliãtes vos veterẽ hoĩem cum actibus suis: & induẽtes nouũ hoĩem qui renouatur in agnitione dei scdm̃ imaginẽ eius qui creauit illũ. Tunc sequit̃ post hoc ep̃la hodierna quã scripsit colosensib⁹. Et colosẽses nominant̃ a ciuitate colosis. (Fres: induite vos). s. veste sp̃ualí. (sicut electi dei). per fidem. (sancti) per spem. (& dilecti) per charitatẽ. vel sic. (electi dei) Ly. per eternã p̃destinationẽ. (sancti) per sacramẽtoruz perceptionẽ. (& dilecti) per augmẽtũ grẽ. (viscera misericordie). Ly. q̃ʒtum ad pietatis affectuz (benignitatem) q̃ʒtum ad eius effectũ. (humilitatẽ) que est virtutũ custodia & fundamentũ. (modestia) bene vtendo prosperis. (patientiã). bene habẽdo se in aduersis. (supportantes inuicem) in infirmitatibus & defectibus) & donãtes vosmetipsis) Ly. offensas remittendo: q̃ꝺ est necessitatis. (Si quis aduersus aliquẽ habet querelã). i. querele materiã. (sicut & dñs donauit vobis). i. ita pure & integre. (ita & vos) inuicẽ remittite peccata. (Super oĩa aũt hec charitatem habete) que est maior ceteris virtutib⁹ (q̃ꝺ est vinculũ p̃fectiõis). Gor. quia oĩa q̃ ad perfectionẽ ptinẽt simul ligat. (Et pax x̃pi) Ly. data & cõmendata a x̃po. (exultet). i. sit causa exultationis. (in cordib⁹ vestris: in qua & vocati estis in vno corpore). s. ecclesie sub capite x̃po Gor. Oẽs eni vnũ corpus sumus in x̃po. (& grati estote). s. deo dato ri de tanto beneficio. (verbũ x̃pi) idest doctrina euangelij que speciaIiter verbũ x̃pi est. q: de eius ore p̃cessit. (habitet in vobis). s. per iugem eius meditationẽ. (abundãter). i. non solum ad v̄ram: sed ad aliorũ edificationẽ. (in omni sapientia). i. in omni scripturarũ intelligentia. vt oium scripturarũ intelligenti ĩ & intellectũ habeatis. (docentes). s. ignaros. (& ꝺmonẽtes). s. pigros. (vosmetip̃os). i. vnus alium vos mutuo ad diuinas laudes excitando. & hoc. (in psalmis: hymnis: & cãticis sp̃ualib⁹) Gor. de eternis bonis agentibus. & celestem iocunditatẽ ostendẽtib⁹. (in gratia). Gor. i. in cõsideratiõe beneficiorũ dei erga vos. (cantãtes in cordibus vestris) Gor. i. nõ tãtum labijs: sicut illi de quibus dicitur. Isa. xxix. popul⁹ hic labijs me honorat: cor aũt eorũ longe ẽ a me. (dño). i. ad honorẽ dñi i x̃po iesu dño nostro.

¶ Dñica in septuagesima p̃ma Cor. ix.

Escitis q̃ hi q̃ i stadio currunt. omnes q̃dẽ currunt: sed vn⁹ accipit brauiũ Sic currite vt cõprehẽdatis. Ois

em̃ qui in agone contendit:ab oibus se abstinet. Et illi quidē vt corruptibile corona accipiant:nos aũt incorruptã. Ego igit̃ sic curro:nõ quasi ĩ incertũ.sic pugno : nõ quasi aerem verberans.sed castigo corpus meũ ꝛ in seruitutem redigo:ne forte cũ alijs predicauerim ipse reprobus efficiar. Nolo em̃ vos ignorare fratres: qm̃ patres nostri om̃es sub nube fuerũt:ꝛ om̃es mare transierũt.et om̃es in moyse baptizati sunt: in nube ꝛ mari. Et oẽs eandē escã spiritalē manducauerũt. ꝛ om̃es eundē potũ spiritalez biberũt. Bibebãt aũt de spirituali:consequẽ te eos petra. Petra autem erat christus.

Postilla.

Nescitis ꝙ hi qui in stadio currũt. ꝛc. Ante initiũ illius eple scribit sanct⁹ paulus dicẽs. fact⁹ sum infirmis infirm⁹:vt infirmos lucrifacerẽ. Om̃ia aũt facio ꝓpter euãgeliũ: vt particeps ei⁹ efficiar. Tunc seq̃tur epla.(Nescitis ꝙ hi qui in stadio currũt) Ubi notandũ ꝙ tp̃us qd̃ hodie ecclesia incipit est tp̃s deuotiõis ꝛ penitentie In signũ huius sancta mater ecclesia in hoc sacro tp̃e in cantu ꝛ lectiõibus in matutinis nob̃ insinuat ꝙ a deo sumus elõgati:ꝛ spũalibus bonis spoliati propter inobedientiã ade ꝛ eue. Unde epla ꝛ euãge. in hoc ↄcordãt. Qd̃ em̃ depauperati sum⁹.tũc sanctus Mathe⁹ in euãgelio hodierno inuitat nos ad laborandũ in vinea dñi vt ditemur. Et q2 etiã a deo elongati sumus: tũc sanct⁹ paulus in epla hodierna ꝓpõit nob̃ cursum vt ad brauiũ diuine visiõis redeam⁹ dicẽs.(fratres. Nescitis ꝙ hi q̃ in stadio currũt:/oẽs quidẽ currunt) q2 oẽs hoies ad btitudinẽ nitũtur peruenire quocũq3 diuerso tramite incedũt.vt dicit Boecius de cõsolatione phie.li.iij.prosa.ij.(sed vn⁹ accipit brauiũ).i.p̃miũ cursus. Notandũ ꝙ stadiũ est spaciũ in quo pedites currũt: qd̃ hercules dr̃ statuisse. Perficiũt aũt vnũ stadiũ.cxxv.passus Et stadiũ dr̃ a stãdo: q2 hercules tot passus currebat ꝛ postea stabat.ꝛ respirabat In fine hui⁹ spacij ponebat aliqd̃ qd̃ erat p̃miũ cursus: vt equus vel purpure⁹ pãnus. ꝛ hoc dicit brauiũ. Et licet oẽs in hoc stadio curreret: vn⁹ tñ solus accipiebat hoc brauiũ.s. q̃ citius p̃ueniebat Sic in cursu spũali vnus tm̃.s.perseuerãs accipit brauiũ.q2 qui p̃seuerauerit vsq3 in finẽ : hic saluus erit(Sic currite.s.ꝑ bona opa (vt compzehẽdatis).s.brauiũ eternũ. (Ois em̃ q̃ in agone).i.in pugna. (ↄtẽdit)cũ aduersario(ab hõib⁹ se abstinet).s.q̃ impediũt ip̃m ꝑ assecutiõe victorie(Et illi quidem vt corruptibilẽ coronã accipiãt.nos

t

autē incorruptā)Ly.q.d.si hoc fa
ciūt pro tpali pcio: multo magis
debemus hoc facere pro eterno p
mio.abstinēdo ab omibus impe-
dimētis nre salutis:exercitādo nos
in oibus pmotiuis(Ego igitur sic
curro)Gor.bonū operādo (nō q
si in incertū)Ly.q: sanct paulus
certus erat de btitudine futura p
reuelationē diuinā(Sic pugno).s.
cōtra tēptationes(nō quasi aerem
verberās).i.nō inaniter.sicut ille
q aerem percutit pro hoste(s; ca-
stigo corpus meū)Gor.i.motus
carnis illicitos repmo (et in serui-
tutē redigo).s.per opationē boni
(ne forte cū alijs pdicauerim) Ly.
i.s.inducendo eos ad opera perfe-
ctiōis(ipse reprob efficiar)Gor.
.i.a deo reprobat:qd turpe esset
(Nolo em vos ignorare fratres.
Ly.sed diligēter attēdere (qm pa-
tres nri oēs)ta; boni q; mali (sub
nube fuerūt).sc; eos protegēre ab
estu de die in diē.Exodi.xiij.(et oēs
mare trāsierūt et oēs in moyse ba-
ptizati sunt in nube et mari) Ly.i.
signū baptismatis receperunt.q:
trāsit iste maris et protectio nub
figura fuit baptismatis. (Et om-
nes eandem escam spiritalem man
ducauerūt) Ly.i.māna qd dr esca
spiritalis: q: nō virtute nature:s;
virtute diuine potētie fuit data de
celo. Et etiam fuit figura eucbari
stie q spūales hoiem nutrit(et oēs
eundē potū spiritalē biberūt).sc;
aquā de petra eductā virtute diui
na quādo moyses bis pcussit pe-

trā.Exo.xvij.(Bibebāt aūt de spi
ritali).i.potū datū virtute xpi:q:
figurabat aquā gr̄e per xpm dan-
dā(consequēte eos petra)Gorra.
aque vbiq; sequebant eos(petra
aūt erat xps)Un.nō in re:sed in si
gura. de qua petra fluxit sanguis
et aqua per apertionē lateris xpi:
in die parasceues.

¶ Dñica in.lx. ij.Corin.xi.

Ibenter suffer-
tis insipiētes:cū
sitis ipsi sapien-
tes. Sustinetis
em si qs vos in
seruitutē redigit.si qs deuorat
si qs accipit: si quis extollat.
si quis in faciē vos cedit. Se-
cundū ignobilitatē dico quasi
nos īfirmi fuerim in hac par
te in quo qs audet. In insipiē
tia dico.audeo et ego. Hebrei
sunt et ego. Israelite sūt et ego
Semē abrahe sunt et ego.mi-
nistri xpi sunt et ego. Ut min
sapiens dico:plus ego. In la-
borib plurimis: in carcerib
abūdantius: in plagis supra
modū:in mortibus frequēter.
A iudeis qnquies qdragenas
vna min accepi. Ter virgis
cesus sum. semel lapidat sū.
Ter naufragium feci.nocte et
die in profūdo maris fui.in iti

nerib⁹ sepe. periculis fluminū periculis latronū: periculis ex genere: periculis ex gentibus. periculis in ciuitate: periculis in solitudine: periculis in mari periculis in falsis fratrib⁹ In labore ꝛ erumpna. in vigilijs multis. i fame ꝛ siti. in ieiunijs multis. in frigore ꝛ nuditate. Preter illa q̄ extrinsecus sunt. Instātia mea quotidiana: sol licitudo oīm eccliaꝝ. Quis in firmat̄ ꝛ ego nō infirmor. q̄s scādalizat̄ ꝛ ego nō vror. Si gl'iari oportet: q̄ infirmitatis mee sunt gloriabor. De⁹ ꝛ pa ter dn̄i nostri ihu xp̄i scit: q̄ est bn̄dict⁹ in secl'a: q̄ nō mētior.

¶ Postilla.

¶ Libenter suffertis insipiē tes. ꝛc. Ante initiū illi⁹ ep̄le scribit sāct⁹ paulus dicēs. Ipse eīm satha nas trāffiguranit se in angelū lu cis Nō est ergo magnū si ministri ei⁹ trāffigurent̄ velut ministri iu sticie. Lūc seqt̄ur ep̄la hodierna. Et p̄sens ep̄la ꝛ euangeliū hodi ernū in hoc ɔcordāt: q2 euāgeliū dicit de seminatore qui exijt semi nare semē suū. sic etiā ep̄la dicit de p̄dicatore. f. sancto paulo q̄ semē verbi dei seminauit p̄ totū mūduz sicut patet in collecta de sctō pau lo Deus q̄ vninersum mūduz bti pauli p̄dicatione docuisti. da nob q̄s: vt cui⁹ natalicia colim⁹: ei⁹ a pud te patrocinia sentiam⁹. (Fra tres libēter suffertis insipiētes) ꝛc. Pro intellectu illi⁹ ep̄le notandum est q̄ tp̄e apl'oꝝ erāt quidā pseu do apl'i q̄ gliabātur: ꝛ iactabāt se esse iudeos natiōe ꝛ de semie abra he descēdisse. Et hoc faciebāt vt p̄ hoc in maiori auctoritate haberē tur: ꝛ eoꝝ false doctrine magis cre derētur. Et nitebātur corinthios a libertate euāgelij reducere ad ob seruantiā legis mosayce. Et ipi co rinthij sufferebant eos ꝛ eis bene faciebāt ꝛ eos apl'o p̄ferebāt mi nus reputantes apl'm q̄ illos. Et de hoc apl's eos rep̄hēdit in hac ep̄la. ꝛ ostēdit quō habeat maio rē materiā gloriādi q̄ isti si expedi at. Et in p̄nti ep̄la enumerat apl's plurima martyria sua ꝛ beneficia ꝛ op̄a bona facta p̄ vtilitate eccle sie. Et etiā enumerat pluria q̄ paf sus est pro fide ꝛ p̄ noīe iesu xp̄i. Et hoc apl'us faciebat vt illorum pseudo apl'oꝝ falsitatē repelleret ꝛ maiorē fructū faceret ad dei lau dem ꝛ fideliū salutem. propter q̄d sua gloriatio erat virtuosa: illoruz aūt viciosa. Unde dicit. (Fratres) Uin. i. vos f̄res corinthij. (libēter suffertis (. i. sustinetis patiēter (in sipientes). i. falsos apl'os de falsis false gloriātes: q̄d p̄priū est insi pientiū. (cū sitis ipi). i. esse debetis (sapiētes) q̄ talib⁹ falsis apl'is ꝛ se ductorib⁹ nō crederetis. (Sustine tis eni si q̄s). Ly. pseudo apl'oꝝ. (vos). s. a libertate christi ꝛ euan

gelii(in seruitutē redigit).i. in obseruātiā legis. volebāt eñ eos sub ijcere seruituti legis dicētes debere eos seruare legalia cū euāgelio. (Si qs deuorat) Ly. q2 de bonis corinthioꝝ laute viuebāt(si qs accipit(bona vña decipiēdo vos falsis & mēdacijs vbis(si qs extollit) q2 pseudo apli iactabāt se sup corinthios: dicētes se filios abrahe. corinthios aūt filios gētiliū: ydolatrie deditoꝝ & incircūcisoꝝ(si qs vos in faciē cedit) Gor.i. in pñtia vos vituperat: improperādo. sc3 voō genus q fitis gentiles. Unde Amb. In facie cedit cui iniuria irrogat (ſm ignobilitatē dico) Gor quā voō obijciūt qdaꝝ iudei de femine abrahe se iactātes & vos spernētes tanq ignobiliores ipsis(qsi nos infirmi fuerim' in hac parte) .i. imponētes gliari de generis nobilitate: s3 nō sum' (in quo qs audet in insipiētia dico) Gor. q2 insipientiā estimat seipm iactare & laudare(audeo & ego).i. audere possū & ego(hebrei sūt) Ly.i. de lingua & natiōe hebrayca gliant (& ego) sc3 sum sicut & ipi sūt(Israelite sūt).i. gliant q de patriarcha iacob descenderūt(& ego) simlr descēdi(Semē abrahe sūt) Ly. cui' semini facte sūt repromissiōes (& ego).f. sū de eodē genere. & ideo de oib' istis possū gliari(ministri xpi sūt).i. dicūt se esse ministros xpi(& ego).f. sū similr(vt min' sapiēs dico) q2 nō est hoīs sapiētis seipm laudare. & p hoc ostēdit se coactū in laude suā prupisse (plus ego).f. sum minister xpi q ipi. hoc p3 ex eo q2 plura passus sum pter ministeriū xpi. Lūc enumerat dicēs. (in laborib' plurimis) q ipi(in carcerib' abūdanti') Ly. pter pdicatione euāgelij(in plagis supra modū). i. vltra mensurā alioꝝ(in mortib' frequēter).i. in picul' mortis fui(a iudeis qnquies).i. qnqȝ vicibus(qdragenas).f. pcussiones vel plagas(vna min') hoc est. xxxix. (accepi) preceptū eñ erat in lege. Deute. xxv. si eu3 q peccauerat dignū viderēt plagis: pstrauerūt eū ante se & corā se fecerāt verberari. p mensura pcti erat & modus plagaꝝ: ita dū taxat vt qdragenariū numeꝝ nō excederent. Ne igit misericordes viderent subtrahebāt min' qd poterāt. f. vnā plagā (ter virgis celus su3).f. hoc a gētibus passus est(semel lapidat' su3) a iudeis Act. xiiij. Lapidātes paulum traxerūt eū extra ciuitatē: existimātes eū mortuū esse (ter naufragiu3 feci).i. ptuli(nocte & die in pfūdo maris fui) Ly.f. ad diuersas ptes terre & insulas nauigādo pter pdicationē euāgelij. Alij exponūt dicētes q naufragiū passus stetit sub aqua p diē & nocte virtute dei ipm ptegēte(In itinerib' sepe) pter pdicationē euāgelij (picul' fluminū) Ly. in hyeme inūdantiū. & sic sūt magna picula in trāsitu aqrū(piculis latronū) diabolus eos cōcitādo otra paulū: vt pdicatio vbi dei & salus aīaꝝ impediret (pe

riculis ex genere) supple meis.i.a iudeis volētibus paulū occidere. ideo q: lege eoꝝ deserta: ad xp̄m se uertit(periculis ex gētibus) Ly.i. gētilib⁹ mortē ei⁹ quaerētib⁹. q: cō tra ydolatriā predicabat. ⁊ sic nec inter suos nec inter alienos secur⁹ fuerat(periculis in ciuitate) Ly.a. supple cōmota ꝯtra me(periculis in solitudie)Ly.i.a bestijs occur⁹ rētib⁹(periculis in mari)a piratis ⁊ naufragijs (periculis ī falsis fra tribus) Ly.qd̄ est periculosi⁹: q: nulla pestis efficatior ad nocendū q̄ familiaris inimicus (in labore) supple manuali (⁊ erumpna).i.in pauptate(in vigilijs mltis)ppter laborē manualē ⁊ etiā orōnem (in fame ⁊ siti. in ieiunijs multis.ī fri gore ⁊ nuditate)quia nō habebat q̄nq̄ sufficientē victū ⁊ amictū. (pter illa q̄ extrinsecus sūt)Ly.p̄ ter illa mala iā enumerata q̄ me ex teri⁹ affligūt:sūt alia q̄ affligūt me interi⁹.s.(instātia mea quotidia⁊ na)Glo.q̄ nec vna hora remittit (sollicitudo oīm eccliaꝝ) Ly.incū bebat em̄ sibi quotidie regimē ec cliaꝝ in magna affectione mentis. Ideo subdit(Quis infirmat)Ly. in fide ⁊ moribus (⁊ego nō infir⁊ mor) dolēs de malo ei⁹.q.d.null⁹ (q̄s scādalizat) Ly.s.ruens in pec catū exēplo alteri⁹ (⁊ ego nō vror per ꝯpassionē.q.d.nullus (Si)p q: (gl'ari oportet) q: oportebat paulū sic facere ad repellendā iac tantiā ⁊ supbiā pseudo aploꝝ (q̄ infirmitatis mee sūt) Ly.i.q̄ perti nēt ad infirmitatē meam(gl'iabor) hoc dicit cōtra falsos aplos q̄ de nobilitate generis gl'iabātur (de⁹ ⁊ pr̄ dn̄i nr̄i ihū xp̄i scit:q̄ est bn̄⁊ dict⁹ in secula q̄ nō mentior) Tūc hic ꝯsequēter enumerat mala que euasit. Dū em̄ pgeret damascū ad ꝑsequendū xp̄ianos: miraculose fuit ꝯuersus.⁊ post baptismū in⁊ trauit synagogā ⁊ cōfundebat iu⁊ deos q̄ habitabāt damasci.ppter qd̄ sua sēt ꝑposito ciuitatis vt ca peret ⁊ occideret. vt habet' Act. ix. Ergo dicit (Prepósit⁹ gētis are thaeregis custodiebat ciuitatē da⁊ mascenoꝝ).i.custodire fecit p ho mines armatos)vt me ꝯprehende ret)Ly.vt traderet iudeis ad occi⁊ dendū(⁊per fenestrā in sporta di⁊ missus sum p murū).s.a xp̄ianis. (⁊sic effugi manus eius.Si) p q: (gloriari oportet) me cōmendādo ppter pseudo aplos nō expedit q̄ dē)ppter me:licet expediat ppter vestrā vtilitatē(veniā aūt ad visio ones ⁊ reuelatões dn̄i.Scio hoiēz) Glo. de se tanq̄ de alio loq̄tur in sui cōmendatiōe vt vitet iactantiā (in xp̄o)manentē per gr̄am: ⁊ sibi vnitū p fidē ⁊ charitatē (ante an⁊ nos q̄tuordecim) tot em̄ anni fue⁊ rūt inter visionē ⁊ narrationē. Ex quo apparet eū hoc enarrare nō ex iactatia: sed ex necessitate ppter vtilitatē(siue in corpore) Glo.scz manēte aīa (siue extra corpus)as⁊ sūpta(nescio:de⁹ scit raptū huius modi vsq̄ ad tertiū celū).i.empi⁊ reū. Credit' rapt⁹ iste fuisse in sua

conuersione quādo fuerat tribus diebus ꝛ tribus noctibus nec comedēs nec bibēs (ꝛ scio huiusmodi hominē siue in corpus siue extra corpus nescio: deus scit quoniā raptus est in paradisum) Glosa in eam trāquillitatē qua fruuntur illi q̄ sunt in celesti iherusalē. (Et audiuit).i. percepit (archana vba) de dei essentia (que nō licet) id est nō est possibile (homini loqui).i. verbis explicare (pro huiusmodi).s. visionibus (gloriabor) ꝛ recte (pro me aūt nichil) Ly. a me nullā habeo materiā gloriādi (nisi in infirmitatibus meis).i. in tribulatiōibus meis quas patior q̄ sūt glorie acquirēde (Nā ꝛ si voluero gloriari) Ly. de donis michi a deo datis (nō ero insipiens) qꝛ hoc nō facio inaniter ꝛ sine causa (veritatē eñ dicā parco aūt) Ly.i. parce me laudo (ne q̄s existimet me).scꝫ gloriari inaniter (sup id q̄d videt in me).i. in cōuersatione mēa (aut audit aliq̄d de me).i.i doctrina mea. Multa eñ dona dei latebāt i apostolo q̄ nō manifestabat nisi put ꝛ q̄tum ad dei gloriā ꝛ fideliū salutē expediebat (ꝛ ne magnitudo reuelationū) Ly. diuinaꝝ (extollat me) in superbiā (datus est mibi stimulus carnis mee) Gor.i. tētatio libidinis (angelus sathane).i. āgelus malignus missus a sathan ad meā subuersionē (q̄ me collaphizet) id est me affligat (propter q̄d ter dominū rogaui vt discederet a me: ꝛ dixit michi Sufficit tibi gratia mea) Ly. quasi diceret: non est tibi necessariū vel vtile q̄ a te discedat tēptatio carnis (nam virtus in infirmitate perficit) Gor. quia dū certat ꝛ vincit: roborat ꝛ augetur (libēter eñ gloriabor in infirmitatib⁹ meis) Gor. nō in vna tātū: sed pluribus (vt inhabitet ī me virtus xp̄i).i. gratia in me consumetur ꝛ perficiat.

¶ Dñica in q̄nquagesima. Epistola. Ad corinth.j.c.xiij.

Si linguis hominū loquar ꝛ angeloꝝ: charitatē aūt nō habeam fact⁹ sum velut es sonās aut cymbalū tinniēs Et si habuero p̄phetiā ꝛ nouerim misteria oīa ꝛ oēm sciētiā: ꝛ habuero omnē fidē: ita vt mōtes trāsferā, charitatem aūt nō habuero: nichil sū. Et si distribuero in cibos pauperū omēs facultates meas: ꝛ si tradidero corpus meū ita vt ardeā, charitatē aūt nō habuero: nichil michi p̄dest. Charitas patiens est: benigna est. Charitas nō emulat. Non agit perperā, nō inflatur, non est ambitiosa, nō que sua sunt nō irritat nō cogitat malū, nō gaudet super iniq̄tate, congau

det aũt veritati. Om̃ia suffert. oĩa credit. oĩa sperat. oĩa susti net. charitas nũq̃ȝ excidit. Si ue pphetie euacuabũtur: siue lingue cessabũt. siue sciẽtia de struet. Ex parte eñi cognosci mus: ⁊ ex parte pphetamus. Cũ aũt venerit qđ perfectuȝ est: euacuabit qđ ex parte est. Cũ essem paruulus: loq̃bar vt paruulus: sapiebã vt par uulus: cogitabã vt paruulus. Cũ aũt fact⁹ sum vir: euacua ui que erãt paruuli. Uidem⁹ nũc per speculũ in enigmate: tũc facie ad faciẽ. Nũc cogno sco ex parte: tũc aũt cognoscã sicut nũc cognit⁹ sum. Nũc au tẽ manẽt fides spes charitas: tria hec. Maior autem horũ est charitas.

Postilla.

Si linguis hominũ loq̃r ⁊ angeloꝝ. Ante initiũ illius episto le scribit sanctus paulus dicẽs. Si quid patitur vnũ menbrũ: cõpa tiunt om̃ia mẽbra. siue gloriatur vnũ mẽbrũ: cõgaudẽt oĩa mẽbra. Tũc sequit epl'a hodierna. (Fr̃es: Si linguis hoĩm loquar) Apl's in hac epl'a maxime cõmendat chari tatẽ dei ⁊ proximi. Unde epl'a ⁊ ẽuãgeliũ cõcordãt. quia euãgelium dicit de passiõe xp̃i. quomodo est traditus. cõsputus. flagellat⁹. cru cifixus. In quibus om̃ibus nob ostendit suã maximã charitatem. Johis. xv. Maiorẽ charitatẽ ne mo habet vt animã suã ponat q̃s pro amicis suis. Similiter in epl'a hodierna apl's paulus ostẽdit no bis vtilitatem charitatis dicẽs (Si linguis hoĩm loquar) Gos. i. om niũ hominũ per donũ linguaꝝ. (⁊ angeloꝝ). s. q̃ plus est (charitateȝ autẽ non habeã factus sum velut es sonãs) scȝ alijs seruiẽs ⁊ seipsuȝ destruens (⁊ cymbalũ tinniens). s. alios delectãs ⁊ seipm̃ cõsumens. (Et si habuero omnẽ prophetiã) Gos. qua occulta diuina manife stãtur ⁊ reuelãtur (⁊ nouerim mi steria om̃ia). i. occulta noui ⁊ ve teris testamẽti (⁊ oẽm scientiã). s. diuinã ⁊ hũanaȝ (⁊ si habuero om nẽ fidem). scȝ tam perfectã (ita vt montes trãsferã) virtute fidei de lo co ad locũ (charitatẽ aũt nõ habu ero: nichil sum) Ly. q̃tum ad esse gratie (⁊ si distribuero) Gos. i. si pluribus diuisero (in cibos pau perũ) nõ in cõuiuia diuitũ (om̃es facultates meas) non alienas (⁊ si tradidero corpus meũ) Gos. volũ tarie ad martyriũ (ita vt ardeã) id est ad cõburendũ sicut beat⁹ lau rentius (quod est acerbissimũ mar tyriũ (charitatem aũt nõ habuero nichil michi prodest) ad vitã eter nã (Charitas patiens est) Ly. i. fa cit patiẽtiã in malis sustinẽdis (be nigna ẽ). i. facit benignitatẽ i bo nis operãdis (charitas nõ emulat)

id est nõ inuidet (nõ agit perperã).i. peruerse.s.impediẽdo bona ne fiant(nõ inflatur) contra proximũ: etiã si prospere succedat sibi. (nõ est ambitiosa).i.in aliis non vult pponi(nõ querit q̃ sua sunt) tantũ: sꝫ etiã que alioꝝ sũt pcurat (nõ irritat) Gor.i.nõ puocat ad irã vel vindictã ppter iniurias sibi illatas (nõ cogitat malũ).i.nõ pmittit hoiem cogitare q̃liter fiat malũ in ope(nõ gaudet super iniqtate) Gor.sꝫ poti⁹ dolet si videt aliquẽ peccare)(cõgaudet autẽ veritati.i.verbis veritatis (Om̃ia suffert) Ly.infirmitates pximi supãdo(oia credit).s.q̃ diuinit⁹ sunt tradita(oia sperat.s.diuinit⁹ pmissa(oia sustinet) Ly.per lõganimitatẽ patiẽter expectãdo promissa. (charitas nunq̃ excidit) nec i hoc seculo nec in futuro: sꝫ poti⁹ augmẽtabit (Siue pphetie).s.futurorũ (euacuabũtur) in futuro: quia oia erũt p̃sentia (siue lingue cessabũt).s.in futuro qñ nõ erũt diuerse sicut iã: sꝫ oẽs vna ⁊ eadẽ lingua laudabũt deũ (siue sciẽtia).s.acq̃sita(destruet) q̃tum ad actũ ratiocinãdi(ex parte em̃ cognoscimus) Gor.i.impfecte cognoscim⁹ deũ: propter impfectionẽ intellect⁹ et tenebrositatẽ p̃ntis stat⁹(⁊ ex parte pphetamus).i.imperfecte futura p̃dicim⁹(Cũ autẽ venerit qd̃ pfectũ est).i.futura btitudo(euacuabit̃ qd̃ ex parte est).i.qd̃ imperfectũ est.s.sciẽtia prophetia et fides. Et iam dicta aplſs declarat p simile de statu puerili imperfecto q̃ cessat adueniẽte statu virili pfecto. Ergo dicit(cũ esseꝫ paruulus) .s.etate(loq̃bar vt paruulus)imp fecte more pueri balbutiẽtis(sapiebã vt paruulus).s.res humanas (cogitabã vt paruulus).s.vana ⁊ inutilia(quãdo aũt fact⁹ sum vir) Gor. perfecte etatis(euacuaui ea q̃ sunt paruuli) Uincẽ.s.in loquẽdo.cogitãdo.sapiendo(Uidemus nũc).i.in p̃senti deũ(per speculũ in enigmate).i.obscure: hoc est p creaturas.qꝛ in magnitudine potẽtiam.in pulchritudine sapiẽtiaꝫ in vtilitate bonitatẽ(tũc aũt).i.in futura btitudine(facie ad faciem.) Ly.i.clare ⁊ nunc videbim⁹ diuinã essentiã(Nũc cognosco).s.deũ (ex parte).i.imperfecte ⁊ obscure (tũc aũt).i.in futuro (cognoscaꝫ) perfecte ⁊ p̃sentialiter deũ(sicut et cognit⁹ suꝫ).i.pcuisus cognoscere (nũc aũt).i.in tp̃e vite (manent fides)in rationali(spes)in irascibili(⁊ charitas)in cõcupiscibili(tria hec: maior autẽ hoꝝ est charitas) Gor. quia ceteris descẽdentibus permanebit.]

¶ Dñica.j. in q̃dragesima.
Ad.corinthios.ij. capitl'o.vi.

Ortamur vos ne inuacuũ gratiã dei recipiatis. Ait em̃. Tẽpore accepto exaudiui te: ⁊ in die salutis adiu

ui te. Ecce nũc tẽpus accepta-
bile: ecce nunc dies salutis. ne
mini dantes vllam offensionẽ
vt nõ vituperet ministerium
nr̃m. sed in oĩbus exhibeam⁹
nosmetipos sicut di ministros
in multa patiẽtia: in tribulati
onibus: in necessitatib⁹: in an
gustijs: in plagis: in carcerib⁹
in seditionib⁹: in laborib⁹: in
vigilijs: in ieiunijs: in castitate
in sciẽtia: in longanimitate: in
suauitate: in spũ sctõ: in chari-
tate nõ ficta: in verbo verita-
tis: in virtute dei. per arma iu
sticie a dextris ⁊ a sinistris. per
gloriã ⁊ ignobilitatẽ: per infa
miã ⁊ bonã famã: vt seducto-
res ⁊ veraces. Sicut q̃ ignoti
⁊ cogniti: q̃si morientes ⁊ ecce
viuim⁹. Ut castigati: ⁊ ñ mor
tificati. Quasi tristes: semper
aũt gaudentes. Sicut egẽtes
multos aũt locupletãtes. Tã
q̃ȝ nihil habentes: ⁊ oĩa possi
dentes.

¶ Postilla.

¶ Hortamur vos ne inuacu-
um grãm ⁊c. Ante initiũ illi⁹ epl̃e
scribit sctũs paulus dicens. Oẽs
nos manifestari oportet ãte tribu
nal xp̃i vt referat vnusquisqȝ pro
pria corporis prout gessit siue bo
num siue malũ. Tunc postmoduȝ
sequit epl̃a hodierna. Et in pñti
epl̃a hortat nos apl̃s ad grẽ habi
te exercitationẽ dicẽs. (Fr̃es horta
mur vos) Uinc. ãmonitiõe chari-
tatiua inducẽdo. (ne inuacuũ gra-
tiã dei recipiatis(Uinc. Gratia in
uacuũ recipit q̃ndo hõ post pec-
catorũ dimissionẽ se nõ exercet in
bonis operib⁹. (Ait eni) dñs Isa.
xlix. (Tẽpore accepto). Ly. i. tẽpe
noue legis qđ est tempus grã. (ex
audiui te). s. orantẽ pro pctĩs. (⁊ i
die salutis) in qua põt hõ salutem
suã operari. (audiui te). Ly. s. opa
tua perficiẽdo. (ecce nũc tẽpus ac
ceptabile). Uinc. i. ad merendum.
(ecce nũc dies salutis) q̃tũ ad pre-
miũ cõsequendũ. quia nũc statim
post obitũ salus datur fidelibus:
sed in veteri testamẽto differebat
Unde Luc. xxiij. Hodie mecũ eris
in paradiso. (nemini dãtes vllam
offensionẽ). Gor. i. neminẽ verbo
vel facto scãdalizãtes. (vt nõ). s. p
vos. (vituperet ministerũ nr̃m).
Ly. qꝛ mala subditorũ redũdãt in
vituperiũ prelatorũ. (sed in oĩb⁹
exhibeam⁹ nos sicut dei mistros)
scȝ ipi xp̃o nos cõformãdo quan-
tuȝ possumus. (in multa patiẽtia)
Gor. s. cordis. oris. ⁊ opis. (in tri
bulatiõibus). s. multiplicibus. (in
necessitatibus). s. victus ⁊ vestit⁹
(in angustijs). i. in curis. (in pla-
gis). i. in verberibus opis. (in car
ceribus) Ly. ne possumus ad pdi-
candũ discurrere. (in seditiõibus)
idest in cõmotiõibus ppl̃i contra
me. (in laboribus). s. manuuȝ. (in

vigilijs. in ieiunijs. in castitate). s. mētis ⁊ corꝑis (in scia) scripturaꝝ (in longanimitate). s. expectatiōe premij (in suauitate: in spūsancto) Ly. q̇ facit hominē dulcē ⁊ suauē ꝓximo verbo ⁊ facto (in charitate nō ficta). i. isimulata cōtra ypocritas. (i verbo veritatis). s. loqn do cū ꝓximo. (in virtute dei). i. in deo nō in nobis sperādo ⁊ cōfidēdo. (per arma iusticie). i. opera iusticie nos ꝓtegētia. (a dextris) Lyra. i. ne in prosperis ꝑ supbiā eleuemur. (⁊ a sinistris. i. ne in aduersis deijciamur. (per gl̄iam ⁊ ignobilitatē). Ly. aliquādo apl̄i reputati fuerunt gloriosi: ecōuerso aliquādo incarcerati fuerūt vt viles ⁊ abiecti. sicut pꝫ i legēdis aplōꝝ ⁊ alioꝝ sctōꝝ. (per ifamiā ⁊ bonaꝫ famā) Ly. qꝛ ab aliquibꝰ dicebantur seductores. ab alijs vero dicebant apl̄i veritatis predicatores. (vt seductores). s. reputati in estimatione maloruꝫ hoium. qꝛ xp̄us qui est veritas dictꝰ est seductor. Math. xxvij. (⁊ veraces) apud deū (sicut q̇ ignoti). Ly. i. reprobati a malis. (q̄si moriētes). i. periculis mortis expositi. (Et ecce viuimꝰ) scꝫ deo per fidē ⁊ grām. (Ut castigati). Gor. flagellis ⁊ pressuris vt cessaremꝰ a predicatiōe. (⁊ nō mortificati). s. desistēdo a ꝑdicatiōe. vł moriendo corꝑaliter. (q̄si tristes). scꝫ reputati. (semꝑ aūt gaudētes) scꝫ veraciter in dn̄o. (sicut egētes) idest mēdici ⁊ pauꝑes. (multos āt locupletātes). s. diuitijs spūalibꝰ (tanq̄ꝫ nihil habētes). Ly. qꝛ apl̄i propter xp̄ꝫ oia tꝑalia reliquerūt (oia possidētes). s. nō solū spūalia sed etiā tꝑalia. qꝛ timētibꝰ deuꝫ nihil est difficile.

¶ Dn̄ica. ij. in q̄dragesima. j. ad Thessal'. iiij. ca.

Ogamus vos ⁊ obsecramꝰ i dn̄o ihesu vt queadmodū accepistis a nobis quomō vos oporteat ambulare ⁊ placere deo: sic ⁊ ambuletis: ⁊ abūdetis magis. Scitis eni q̄ precepta dederim vobis per dn̄ꝫ ihm. Hec est eni volūtas dei sanctificatio vr̄a vt abstineatis vos a fornicatione vt sciat vnusquisqꝫ vr̄m suū vas possidere in sanctificatiōe ⁊ honore: nō in passione desiderij: sicut ⁊ gētes q̄ ignorāt deuꝫ. Et ne q̇s supgrediat̄ neqꝫ circūueniat in negocio fr̄em suum: quoniā vindex est dn̄s de his oībus: sicut ꝑdiximus vobis ⁊ testificati sumꝰ. Nō eni vocauit nos deus in inmūdiciaꝫ: sed in sanctificationē. in xp̄o iesu dn̄o nr̄o.

¶ Postilla.

¶ Rogamus vos ⁊ obsecra-

m⁹ in dño ₇c. Añinitiũ illi⁹ ep̄le ſcribit ſctũs paul⁹. d. Cũ eſſem⁹ apud vos ₇ p̄dicabam⁹ vob paſſuros vos tribulatiões ſicut ₇ factũ ē. tũc ſequit̄ ep̄la illa quã ſcribit paul⁹ theſſalonicẽſib⁹. Et theſſalonicẽſes noiant a theſſalonica ciuitate: q̄ eſt metropolis in macedonia: q̄ eſt q̄dã pars grecie. Ubi notãdũ q̄ ep̄la ₇ euangeliũ cõcordant. Nã euangeliũ dicit de muliere chananea q̄ cũ clamorib⁹ petiuit a dño ieſu xp̄o ſanatioñe filie ſue q̄ grauiter vexabat̄ a demone ſed q₂ clamores ₇ petitiones nr̄as de⁹ nõ exaudit niſi a mundo corde procedãt. ideo ap̄ls paul⁹ in ep̄la hodierna ad mũdatioñe ₇ ſanctificatioñe iducit. d. (Rogam⁹ vos ₇ obſecram⁹). Uinc. Rogare ē ſimpliciter petere: ſed obſecrare ē cũ neceſſitate rogare. ₇ propter hoc addit ap̄ls. (in dño ieſu vt queadmodũ accepiſtis a nobis). ſ. a me ₇ Thimotheo ₇ ſiluano: verbo ₇ exẽplo. (qũo vos oportẽat ambulare). ſ. proficiẽdo per viã mandatorũ dei. (₇ placere deo). Ly. caſte ₇ munde viuẽdo (ſic ₇ ambuletis) Glo. ſ. in bonis proficiẽdo ₇ pſeuerando. (vt abundetis magis). i. vt creſcatis in virtutib⁹ ₇ meritis (Scitis eñi). i. ſcire debetis. (q̄ precepta). ſ. euãgelica (dederim vobiſ per dñm ih̄m). i. de mandato ip̄ius cui ſimpliciter eſt obediẽdũ. (Hec eſt eñi voluntas dei). Uinc. ſc₃ bene placẽs. (ſanctificatio vr̄a). i. vt ſanctificemini in virtutib⁹. (vt abſtineatis vos a fornicatione). Ly. tanq̄₃ a deo p̄hibita (vt ſciat vnuſquiſq₃ veſtrũ ſuũ vas poſſidere). ideſt vxorẽ propriã. (in ſanctificatione ₇ honore) Glo. vt ſciat q̄n q₃ etiã ab vſu illicito abſtinere locis ₇ tp̄ibus ſacris: ₇ etiã tp̄e puerperij ₇ mẽſtrui. (nõ in paſſione deſiderij). i. nõ ſemp ſatiſfaciẽdo deſiderijs carnis. (ſicut ₇ gentes) faciunt (q̄ ignorãt deũ. (Uinc. per veram fidem: propter q̄ nõ debetis aſſimilari eis. (₇ ne q̄s ſupgrediatur) ſc₃ per violẽtiã. (neq₃ circũueniat) per fraudulẽtiã (in negocio). occulto (fratrẽ ſuum). i. proximũ ſuu₃ (quoniã vindex eſt dñs) ideſt vindictã facit (de oibus his) ſc₃ de omni imundicia. de omni iniuria. ₇ de omni fraudulentia (ſicut p̄diximus vobis) in doctrinis noſtris. (teſtificati ſum⁹) teſtimonio ſcripturarũ. (nõ eni₃ vocauit nos deus). Uinc. per internã inſpirationẽ ₇ apertã predicationẽ. (in inmundiciã. i. vt imũdicie ſeruiam⁹. (ſ₃i ſatiſfactionẽ) vt ſctẽ viuam⁹ ₇ in ſanctitate ſeruiam⁹ (in xp̄o ih̄u dño nr̄o). Uin. ideſt cum auxilio ₇ adiutorio dñi nr̄i ieſu xp̄i.

¶ Dñica. iij. in quadrageſima ep̄la ad Ephe. v. ca.

Stote imitatores dei ſicut filij chariſſimi ₇ ambulate in dilectione ſicut ₇ xp̄us

dilexit nos ꝛ tradidit seipm ꝑ nobis oblationē ꝛ hostiā deo in odorem suauitatis. Fornicatio aūt ꝛ oīs īmundicia aut auaricia nec nominet̄ in vobis sicut decet sanctos. aut turpitudo. aut stultiloquium. aut scurrilitas que ad rē nō pertinet: sed magis gratiarū actio. Hoc aūt scitote intelligētes ꝙ oīs fornicator: aut imundus: aut auarus qḋ est idolorū seruit⁹ nō habet partē in regno xp̄i ꝛ dei. Nemo vos seducat inanib⁹ verbis. ꝑpter hec eni venit ira dei in filios diffidētie Nolite ergo effici ꝑticipes eorū. Eratis eni aliquādo tenebre: nūc aūt lux in dn̄o vt filij lucis ambulate. Fructus eniꝫ lucis est in omni bonitate ꝛ iusticia ꝛ veritate.

¶ Postilla.

¶ Estote imitatores dei sicut filij ca. ꝛc̄. Ante inium illius eple scribit sctūs Paulus. d. Oīs sermo malus ex ore vr̄o nō procedat. sed si quis bonus est ad edificationē fidei vt det grām audiētibus. Lūc seq̄t̄ p̄ns epl̄a. ꝛ in hac epl̄a apl̄s paulus ꝑponit doctriā exēplarē qua inducere possit nos a declinatione mali ad operatione boni. et proponit nobis in exemplū dn̄m nr̄m ih̄m xp̄m. q2 ip̄e est exemplar verissimuꝫ oium bonorū. d. (Estote imitatores dei sicut filij charissimi. Uin. mandatis eius obtemperādo. q2 char⁹ fili⁹ mādatis paternalibus obtēperat. Nota ꝙ sumus filij chari propter imaginem creatiōis. chariores propter imaginē recreatiōis. charissimi ꝑpter imaginē glorificatiōis. (ꝛ ambulate in dilectione) vera ꝛ reali. (sicut xp̄s dilexit nos). sincere ꝛ ex corde ꝛ tradidit seipm) nō aliū. (pro nobis) cū adhuc inimici eram⁹. Ro. vj. Oblationē ꝛ hostiā deo) i cruce. (in odorē suauitatis). Ly. q̄ oblatio acceptissima fuit deo. q2 processit ex magna charitate. (fornicatio āt). i. luxuria. (ꝛ oīs imūdicia). Ly. vt per hoc includant̄ oīa ad vitium luxurie pertinētia. (aut auaricia). i. imoderata cupiditas habendi tp̄alia. (nec nominet̄ in vobis) Uin. i. nō debet famari ꝺe vobis. (sicut decet sctōs). i. xp̄ianos q̄ dicunt̄ scti. q2 xp̄i sanguine redēpti (aut turpitudo) Gor. q̄ fit osculis ꝛ āplexib⁹ mulierū. (stultiloquꝫ) Uin. i. inhonestus ꝛ indecens sermo. (aut scurrilitas) Gor. s. in verbis iocosis ꝛ ad risum ꝑuocātib⁹ (q̄ ad rem nō pertinēt). Uin. q̄ nō est edificatiua proximi nec vtilis loquēti: (sed magis gratiaꝝ actio) supple magis noiet̄ in voб. (hoc aūt scitote intelligētes). s. scripturas diuinas. (ꝙ oīs fornicator). i. luxuriosus cū soluta. (aut imūd⁹) quocūqꝫ alio modo luxuriosus.

(aut auarus).i. vsurpans res alienas r nimis diligẽs proprias.(qđ est idolorū seruitus)q₂ cultū₃ deo debitū offert auro r argẽto.(non habet hereditatem in regno xpi r dei)Sor.i.in regno celorū qđ est dei r xpi.qi bõ interior reficiť in visione diuinitatis:hõ exterior in visione humanitatis xpi.(Nemo vos seducat).Un.i.seorsū a veritate doctrine xpi ducat.(inanibus verbis).i.psuasiõib⁹ deceptoriis.(propter hoc eni)q̃ dicta sunt pro hibita(vẽit ira dei).i.vindicta (in filios diffidẽtie).i.in pctõres q̃ de salute ppria diffidebãt.(nolite ergo effici pticipes eorū)imitando.(eratis eni aliqñdo tenebre)Ly.i. inuoluti tenebris ignorantie tpe gẽtilitatis.(nunc aũt).i.post con uersionẽ vrãm ad fide₃ xpi.(lux in dño).i.lucidi facti estis per donū gr̃e q̃ illustrat intellectum in fide.(vt filij lucis ambulate)Ly.proce dendo de virtute in virtutẽ.(fructus enim lucis).i.scẽ vite.s.est(in omni bonitate).s.cordium.(r iusticia r veritate.

¶ Dñica.iiij.i.xl.ad gala.iiij.

Criptū est quoniam abraham duos filios habuit:vnū de ancilla:r vnū de libera. Sed qui de ancilla:scđ₃ carnẽ natus ẽ:qui aũt de libera:p repromissionẽ. Que sunt per allegoriã dicta. Hec enim sunt duo testamẽta. Unũ quidem in monte syna in seruitutem generãs que est ager. Syna eni mons est in arabia qui cõiunct⁹ est ei qui nunc est hierusalẽ:r seruit cum filijs suis. Illa aũt q̃ sursū est hierusalẽ libera ẽ:q̃ est mater nr̃a. Scriptum est eni. Letare sterilis q̃ nõ paris:erũpe r clama q̃ nõ parturis.q₂ multi filij deserti magis q̃₃ eius q̃ habet virū₃. Nos aũt fr̃es scđm Isaac pmissionis filij sumus. S₃ quõ tunc is qui scđm carnẽ nat⁹ fu erat:persequebať eū qui scđ₃ spm̃:ita r nunc. Sed quid dicit scriptura. Eijce ancillã r filium eius. Non enim heres erit filius ancille cū filio libere. Itaq₃ fr̃es nõ sumus ancille filij.s₃ libere.qua libertate xps nos liberauit.

¶ Postilla.

¶ Scriptū ẽ eni quoniã abraham duos rc. Ante initiū illi⁹ ep̃le scribit sctũs paulus di. Emulamini aũt in bono semp r nõ tm̃ cum p̃ns sū apđ vos. filioli mei quos iterū perturio donec xps reformetur in vobis. Tunc post pauca sequitur ep̃la hodierna.(Scriptū ẽ

qm̄ abrahā duos filios habuit) Ubi notanduz φ nos oēs filij dei sumus per creationē: sed nō oēs p grāz. ⁊ qui hic in p̄nti fili⁹ dei per grām̄ nō fuerit: in futuro fili⁹ glīe non erit. Et sic duplices filios habet deus: de q̄bus dicit in hodierna ep̄la per tipū filiorū abrahe cū dicit. (Scriptū ē). Gen̄. xxj. (Qm̄ abrahā duos filios habuit) ismael ⁊ Isaac (vnū). i. ismael. (de ancilla) scʒ agar q̄ erat ancilla sare vxoris abrahe (⁊ vnū de libera). i. de vxore ꝓpria. s. Isaac: quē sara genuit. (Sed is qui de ancilla). i. ismael (scd̄m carnē nat⁹ est). i. per modū naturalē: sicut alij hoīes ⁊ sine vlla ꝓmissiōe natus est (qui aūt de libera) i. de vxore ꝓpria. s. Isaac (per repromissionē). s. diuinaʒ. qꝛ ex ꝓmissiōe angeli sara cōcepit: ⁊ cū miraculo. qꝛ p̄r centū annoꝝ erat: ⁊ m̄r nonaginta annoꝝ. (que sūt per allegoriā dicta). i. p sensuz alterū φ̄ vident̄ verba sonare. qꝛ iā dicta debēt intelligi mystice. qꝛ mysticū sensū habēt. Pro quo notādū φ est q̄druplex sacre scripture sensus. Historic⁹ quādo factuz narrat̄. Tropoloic⁹ cū ex his que facta sunt: ali qua faciēda ostendūtur. Allegoricus cū per id qd̄ factum est aliq̄d futurū intelligitur Anagogicus scd̄m Augu. est per quē de supnis ⁊ eternis tractatur. Uersus. Littera gesta docet quid credis allegoria. Moralis q̄d agas quo tēdis anagogia. (Hec eni sūt) idest significāt. (duo testamenta). scʒ vetus ⁊ nouū. (Unū quidē dastum) scʒ vetus testamētuʒ (in mōte syna). s. ipi Moysi in duab⁹ tabulis lapideis (in seruitutē generās). supple iudeos qui timore pene et ꝓmissiōe tpaliū seruierūt ⁊ obedierūt deo: nō filialiter sed seruiliter. (que est ager). i. q̄ significatur per agar ancillā. (Syna eni mons ē in arabia). s. minori. b̄m haymonem q̄ sua magnitudine diuersas ꝓuincias tangit: ⁊ sui extremitate vicinus est terre ꝓmissiōis. (qui cōiunt⁹ ē). i. vicinus est (ei). s. terre ꝓmissionis. (q̄ nūc est hierlm ⁊ seruit cū filijs suis) Ly. i. cū iudeis in s̄uitute legis (Illa aūt hierlʒ) idest ecclia de gētib⁹ cōgregata (q̄ sursū ē) quo ad affectionē vl' spem celestiū. (libera ē). Uin. i. in libertate euāgelij posita ē. (q̄ est mater nr̄a). s. spūaliter nos generās per baptismū. (de qua scriptū ē) Isa. liiij. Letare sterilis q̄ non paris). Ly. i. ecclia gentium de qua venit xp̄ianitas q̄ erat sterilis ab opib⁹ bonis ante aduētū xp̄i (erūpe). s. φ̄tū ad gaudiū intrinsecū. (⁊ clama) φ̄tū ad gaudiū extrinsecū) que nō pturis). Glo. i. ad generandū filios xp̄o nō conaris. (qꝛ multi filij deserte). i. de s̄uitute gētilitatis ad xp̄m cōuerse q̄ ante erat deserta a deo propter eius idolatriā (magis φ̄ eius q̄ habet virū). i. synagoge q̄ in mōte syna desposāta fuit deo in susceptiōe legis. qꝛ sicut mulier regit̄ a viro: sic ⁊ iudei in veteri testamēto regebant̄ per legē moysi

(Nos aũt fres).s. xpiani.(secũdũ Isaac).i.ad similitudinẽ eius (pro missionis filij sum⁹)scʒ geniti per grãʒ i baptismo (sed quõ).i.i quẽ admodũ(tũc is).i.ismael.(qui ẽm carnẽ)scʒ(nat⁹ fuerat psequebat eũ qui ẽm spm).i.isaac q̃ ẽm pro missionẽ.s.sp ũsacti et matre steri li nat⁹ est(ita ⁊ nũc).i.in pñti.mali psequent bonos(sed qd dicit scri ptura)Geñ.xxj.(Eijce ancillã).i. synagogã.(⁊ filium eius).i. queli bet de synagoga. Gof.i. ad lram Cũ eni vidisset sara ismael ludentẽ cũ filio suo Isaac:⁊ nõ placuisset ei lud⁹ iste:dixit abrahe.(eijce an cillã ⁊ filiuʒ eius).qui ãmonitus a dño acq̃uit ei ⁊ eiecit agar ⁊ isma el:per qd figuratũ fuit q synago ga cũ cerimonialib⁹ ⁊ obseruatio nibus suis a cõsortio fideliuʒ erat in aduentu xpi abijcienda.(Non eni heres erit filius ancille.(Gof. idest iudeus fili⁹ synagoge.(cuʒ fi lio libere).i.cum xpiano filio ec clesie.In bonis eni tpalib⁹ pmixti sũt mali cũ bonis. imo quãdoqʒ mali plus habẽt de tpalib⁹:sed in hereditate soli boni pticipãt. Uñ abraham filijs cõcubinarũ largi tus est munera:sed Isaac seruauit hereditateʒ.Geñ.xxv.(Itaqʒ fres nõ sum⁹ ancille filij).Gof.i. syna goge vt seruiamus legi ⁊ seruituti legalium subiecti.(sed libere).i.ec clesie militãtis(qua libertate).s.a seruitute legis(xps nos liberauit) Ly.qui per suã benedictã passio nem legalia euacuauit.

¶ Dñica in passione dñi ad hebreos.ix.

Fratres. Xpus assistens ponti fex futurorũ bo norũ perampli⁹ ⁊ perfectius ta bernaculum nõ manufactum idest non huius creationis:ne qʒ per sanguinẽ hyrcoruʒ aut vitulorum: sed per proprium sanguinem introiuit semel in sancta:eterna redemptione in uenta. Si enim sanguis hyr coruʒ aut thaurorũ ⁊ cinis vi tule aspersus:inquinatos san ctificat ad emũdationẽ carnis quãto magis sanguis xpi qui per spũmsanctũ semetipm ob tulit imaculatũ deo:emunda uit conscientiã nostraʒ ab ope ribus mortuis ad seruiendum deo viuenti.Et ideo noui testa mẽti mediator est vt morte in tercedente in redemptionẽ ea rum preuaricationũ que erãt sub priori testamento: repro missionẽ accipiant qui voca ti sũt eterne hereditatis.in xpo iesu dño nro.

¶ Postilla.

¶ Fratres. Xps assistens pō-
tifex 7c. Ante initiū illi⁹ eple scri-
bit sctūs Paulus di. q᷑ erat in ve-
teri testamēto tabernaculū factuȝ
primū in quo erāt cādelabra 7 mē
sa 7 ppositio panū: qd̄ dicit̄ scā.
Post scdm tabernaculū qd̄ dicit̄
sctā sctōꝝ: aureū habēs thuribu-
lum 7 archā testamēti circūtectaȝ
ex omni pte auro: ī quo erat vrna
aurea 7 māna 7 virga aaron q̄ frō
duit 7 tabule testamēti. In priori
quidē tabernaculo semp itroibāt
sacerdotes sacrificioꝝ officia cō-
sumātes. In scdo aūt semel in āno
solus pōtifex nō sine sāguine quē
offerret pro sua 7 ppl̄i ignorātia.
q̄ parabola est tpis instātis. Tūc
postea sequit̄ epl̄a hodierna in q̄
agit̄ de xpi sāguinis asperiōe: 7 sue
mortis passione. Et ondit paulus
efficaciā dn̄ice passiōis in redēpti-
one humani generis dicēs. (Xpus
assistēs) scȝ deo pr̄i ad interpellan
dum pro nobis. Vn̄. j. Joh̄. ij. Ad
uocatū hēmus apud pr̄em xpm ie
sum qui est propitiatio pro pctis
nr̄is. (pōtifex). Gor. ad hostiā p
nobis offerendā 7 dator. (futuroꝝ
bonoꝝ). s. gr̄e 7 glorie. ps. lxxxiiij
Gr̄am 7 gl̄iam dabit dn̄s. Iste in-
troiuit in tabernaculū. i. celū (per
amplius). i. valde amplū. q2 plu-
res capit. s. oēs sctōs. (7 perfecti⁹
tabernaculū) Ly. q᷑ fuit taberna-
culū moysi. q2 fuit mobile 7 por-
tabile de loco ad locū. Illud aūt ē
imobile 7 eternū. (Nō manufactū
idest nō huius creatiōis). i. hūane

factionis: sed ope diuino creatum
est celū. ((Neqȝ per sanguinē hyr
coꝝ aut vituloꝝ). sicut intra-
bat pōtifex veteris testamēti. (sed
per propriū sāguinē) quē pro no-
bis effudit. (introiuit) in ascēsione
(in sancta). i. in celū (eterna redēp
tione inuenta). Vin. que nō pote
rat inueniri in veteri testamento.
(Si enī sanguis hyrcoꝝ aut thau
roꝝ 7 cinis vitule) mixtus aqua
(aspersus) qui significabat futurā
passionē xpi. (inquinatos sanctifi
cat ad emēdationē carnis. (Sm le-
gem. oīs aīa q̄ tetigerat morticini
um imunda erat septē dieb⁹ ita vt
nō liceret ei ingredi tabernaculuȝ.
per aspersionē enī aque expiatio-
nis mundabat̄ quo ad emūdatio-
nē carnis. q2 aīam emūdare nō po
terat. (q᷑tomagis sanguis xpi qui
per spm̄sanctū) supple iubentē (se
metipm obtulit) volūtarie (imacu
latū). i. absqȝ omni pctō (deo pr̄i
emūdabit). i. pfecte mundabit (cō
scientiā nr̄am). i. nō solū carnē: sȝ
etiam aīam (ab opibus mortuis)
Vin. idest a pctis mortalib⁹ q̄ di-
cunt̄ opera mortua: q2 auferūt vi
tam gr̄e 7 faciūt obnoxiū mortis
eterne (ad seruiendū deo viuēti). i.
simus apti 7 idonei seruitores dei
viuētis. (7 ideo ih̄s xp̄s noui testa
mēti mediator est) inter deū 7 ho-
minē (vt morte intercedēte). Ly. i.
xpi morte iteruenīēte per quā no-
uū testamētū ē cōfirmatū. q2 pas-
sio xpi fuit noui testamēti cōfirma
tio. (in redēptionē eaꝝ puaricatio

nū).i.trāsgressionū(q̄ erant sub ꝑ
oɿi testamēto).i.in veteri testamē
to: quas ꝑuaricatiōes vetus testa
mētum auferre nō poterat: s; per
mortē xp̄i sunt ablate(repꝛomissi
onē accipiāt eterne hereditatis).i.
eternā hereditatē sepe pꝛomissam
accipiāt per efficatiā passiōis xp̄i
(qui vocati sunt)Uincē.id est qui
pꝛedestinati sunt ad eternā vitam.
In xp̄o ihū dn̄o nostro.

¶ Dn̄ica in ramis palmaꝝ.
Ad philippenses.ij.capitl'o.

Hoc em̄ sentite i vobis quod ꝛ in xp̄o ihū. Qui cū in foꝛma dei essꝫ nō rapinā arbitratus est esse se equalem deo: sed seipm̄ exinaniuit foꝛmā serui accipiēs in similitudinē hominū factus: ꝛ habitu inuent⁹ vt homo. Humiliauit semetipsuꝫ factus obediēs vsq; ad mortē: mortē aūt crucis. Pꝛopter qd̄ ꝛ deus exaltauit illuꝫ: ꝛ donauit illi nomē qd̄ est sup om̄e nomē. vt in noīe ihū om̄e genu flectaꝫ. celestiū terrestrium. ꝛ infernoꝝ. Et om̄is lingua confiteatur: quia dn̄s ihs xp̄s in gloꝛia est dei patris.

¶ Postilla.

¶ Hoc em̄ sentite i vobis.ꝛc̄. Ante initiū illius ep̄le scribit sanct⁹ paulus dicēs. Implete gaudiū meū vt idē sapiatis eandē charitatē habētes: nichil per cōtentionē agētes: neq; per inanē gloꝛiā: s; in humilitate superioꝛes sibijnuicez arbitrātes. Tūc seq̄tur ep̄la hodierna(Hoc em̄ sentite in voƀ qd̄ et in xp̄o ihū)Ubi sciendū q̄ seq̄ns septimana maioꝛ vocat̄: eo q̄ maius ꝛ pꝛolixius habet officiū. ꝛ ꝑ hoc noƀ datur intelligi q̄ isto sacratissimo tp̄e magis q̄ alijs tēpoꝛib⁹ deo seruire debem⁹. Itē dicit̄ sancta: q̄m in ea impij iustificant̄ quia in ea penitētes absoluūtur ꝛ ecclesie reconciliātur. Itē dicit̄ penosa. q2 dn̄s noster ih̄s xp̄s in ea laboꝛauit ꝛ penas pꝛo noƀ sustinuit: ꝛ nos per suā amarā passionē redemit. Idcirco ap̄ls paulus i hac ep̄la hoꝛtat̄ nos ad xp̄i imitationē.d.(Fratres: hoc em̄ sentite) Boꝛ.i.expimēto agnoscite (in vobis)s.mēbꝛis. q2 mēbꝛa debēt sentire doloꝛem capitis (qd̄ ꝛ in xp̄o ihū)supple q̄ fuit humilis: q̄ humilitatē habere debetis interi⁹ in coꝛde. ꝛ nō solū exterius sicut ypocrite(qui).s.xp̄us(cū in foꝛma dei esset).i.vnus in essentia cū deo patre(nō rapinā arbitratus est) dicēdo (esse se equalē deo).s.patri ƒm diuinā naturā: sicut angelus lucifer ꝛ pꝛimi parētes: q̄ scd̄m Aug. voluerūt rapere diuinitatē ꝛ poiderūt felicitatē (s; semetipm̄ exinaniuit).i.maxime hūiliauit (foꝛmā

serui accipiēs)Uincē.i.in humani tatē assumens in qua nobis serui ret (in similitudinē hominū fact⁹) scꝫ passibilis ⁊ mortalis similis a≠ lijs hominibus: ⁊ alios defectus humane nature assumēdo (⁊ habi tu)idest in conuersatiōe (inuent⁹) scꝫ est(vt homo) quia inter homi nes duxit vitā cōmunē. Luce.vij. Uenit filius hominis manducans ⁊ bibens. (humiliauit semetipm) Ly.ad dandū nobis exemplū (fa≠ ctus obediens). s.deo patri (vsqꝫ ad mortē:mortē autē crucis) Gō. que erat pena latronū. vt habet Sapi.ij. Morte turpissima condē≠ nemus eū. (propter qđ ⁊ deus). s. pater (exaltauit illum) Lyra.in sua resurrectione ⁊ ascensione. Chri≠ stus gloriā sui corporis ⁊ ei⁹ exal≠ tationē ad celos meruit per suam passionē(Et donauit illi nomē qđ est super oīe nomē) Gorra. hoc nomen scꝫ deus: vt scilicet ille qui est homo dicatur deus ⁊ veraciter sit (vt in nomine ihesu oīe genu flectatur. celestiū. terrestriū. ⁊ in≠ fernoꝝ) Lyra. id est vt oīes sibi exhibeant reuerentiā. angeli. ho≠ mines: ⁊ demones. (⁊ oīis lingua confiteat) scilicet corporalis ⁊ spi ritualis. id est humana ⁊ angelica (quia dn̄s noster ihesus xp̄s i glo ria est dei patris) Ly. qꝛ scōm dei≠ tatem est vna gloria patris ⁊ filij.

¶ In die sancto pasche. ep̄la. Ad corinth. j. capitulo. v.

Expurgate vetus fermentū: vt si≠ tis noua cōsper sio sicut estis azi mi. Etenim pa≠ scha nostrū immolat⁹ est xp̄s. Itaqꝫ epulemur. Non in fer≠ mēto veteri: neqꝫ in fermento malicie ⁊ nequitie: sed in azi≠ mis sinceritatis ⁊ veritatis.

¶ Postilla.

¶ Expurgate vetus fermētū vt sitis. ⁊c. Ante initiū illius ep̄le scribit sanctus paulus dicēs. Ne≠ scitis qꝛ modicū fermentū totam massam corrūpit. Lūc seqtur ep̄la hodierna. Ubi notandū ꝙ hoc tē pore xp̄s trāsiuit a mortalitate ad immortalitatē: ad quā etiā in gene rali facit nos transire qui pascha digne celebramus ⁊ digne cōmu≠ nicamus. Et ad hoc monet nos a postolus in presenti ep̄la dicens. (Expurgate vetus fermentū) idest corruptionem cuiuslibet peccati mortalis. Sciendū ꝙ per fermen≠ tū hic ap̄lus intelligit peccatū. qꝛ sicut fermentū corporale si diu ma net in massa anteqꝫ ex ea fiat pa≠ nis: totam massam corrūpit ⁊ im≠ mutat: facitqꝫ ipam acidā. sic ip≠ sum peccatū totā massam generis humani corrupit in trāsgressione primi hoīs: ⁊ adhuc immutat ho≠ minē ⁊ opera. Et vocat peccatuꝫ hic vetus fermentū: quia facit ho

mines fieri similes a deo. facit q; nos dissimiles ihu xpi: cuius vita erat et nouitate sanctitatis et veritatis et gratie (vt sitis). i. esse possitis (noua cõspersio). i. mũda farina et alba aqua gratie conglutinata. Est autem cõspersio farina per aquã conglutinata sine fermento. et significat christi fideles aqua baptismatis ablutos in charitate conglutinatos: noua conspersio. (sicut estis azimi). i. sicut fuistis i baptismo sine fermento peccati puri effecti: sic maneatis. quasi diceret. vos tenemini ad hoc: q2 facti estis azimi. i. puri in baptismo (etenim) ppterea xps qui est (pascha nostrũ). i. verus agnus paschalis (immolat9 est) supple in cruce corporaliter et in altari sacramẽtaliter (itaq3). i. ꝑterea (epulemur). i. mãducemus cibũ istũ (nõ in fermẽto veteri) Uincen. i. in cõsciẽtia alicuius peccati mortalis (neq3 i fermẽto malicie et nequicie) Tho. malicia dicit peccatũ quod quis cõmittit in aliũ: nequitia in semetipsum. (sed in azimis) Gor. i. in puritate (sinceritatis) scilicet ad deũ. (et veritatis) ad proximũ.

¶ Feria secũda pasche. epl'a Actuũ apostolorũ. x. capitulo.

Stans petrus in medio plebis: dixit. Uiri fratres: vos scitis q; factũ est verbũ per vniuersaz iudeã. Incipiẽs enĩ a galilea post baptismũ quod predicauit iohãnes Jhesum a nazareth: quomodo vnxit euz deus spiritu sancto et virtute. Qui pertransiuit benefaciendo et sanãdo omẽs oppressos a diablo: quoniã deus erat cũ illo. Et nos testes sumus omniũ que fecit in regione iudeorum et iherusalem: quẽ occiderũt suspendẽtes i ligno. Hũc deus suscitauit tertia die: et dedit eum manifestum fieri: non omĩ populo: sed testibus preordinatis a deo, nobis qui mãducauimus et bibimus cũ illo postq3 resurrexit a mortuis. Et precepit nobis predicare populo et testificari, quia ipse est qui constitutus est a deo iudex viuorũ et mortuorũ. Huic omẽs prophete testimonium perhibent remissionẽ peccatorum accipere per nomen eius omẽs qui credũt in eum.

¶ Postilla.

¶ Stãs petrus in medio plebis. et c. Ante initiũ illius ep'le scribit sanctus Lucas. q; sanctus petrus ap'ls dixit. In veritate cõperi quoniã nõ est personarũ acceptor deus: sed in omĩ genere q̃ timet eũ

⁊ operat̃ iusticiã acceptus est illi. Tunc sequitur presens epl̃a(In di ebus illis. Stans petrus in medio pleb̃ dixit. viri fratres vos scitis) Ly. quia inter iudeos habitastis. (ꝙ factũ est verbũ)Uincẽ.i.res p verbũ signata (per vniuersam iu⸗ deã:incipiens em̃ a galilea)ibi in⸗ cepit ih̃s p̃dicare. vt habet̃ Luce iiij.(post baptismũ)q̃r ante nõ le git̃ publice predicasse(ꝙ predica⸗ uit Iohẽs ih̃um a nazareth).i. q̃d misteriũ x̃pi venturi iohãnes pre⸗ dicauit. vt patet in euãgelijs(quo modo vnxit eũ deus). s. ih̃m in hu mana natura(spũsancto).i. pleni⸗ tudine gratie(⁊ virtute) in opera⸗ tione miraculoꝝ.(qui pertransiuit benefaciendo)q̃ntum ad informati onẽ populi(⁊ sanando) mente ⁊ co pere (om̃es oppressos a diabolo: quoniã deus erat cũ illo) per ple⸗ nitudinẽ gratie.(Et nos testes su⸗ mus omniũ que fecit in regiõe iu deoꝝ ⁊ ih̃r̃lm: quẽ occiderũt suspẽ dentes in ligno. Hunc deus susci⸗ tauit tertia die: ⁊ dedit eũ manife⸗ stũ fieri) Ly. per multa argumẽta resurrectionẽ suam declarãdo.(nõ om̃i populo sed testibus preordi⸗ natis a deo)Ly. Resurrectio x̃pi p̃ mo manifestata est ap̃lis ⁊ existẽ⸗ tibus cũ ipsis per quos postmo dũ alijs manifestata est (nob qui manducauim⁹ ⁊ bibimus cũ illo) ad declarandũ veritatẽ sue resurre ctionis (postꝗ̃ resurrexit a mortu is: ⁊ precepit nobis predicare po⸗ pulo ⁊ testificari. q̃r ipse est ꝗ̃ cõ⸗ stitut⁹ est a deo). s. patre(iudex vi⸗ uoꝝ). s. qui viuũt vita gr̃e (⁊ mor tuoꝝ).i. iniquoꝝ qui mortui sunt morti culpe. propter q̃d dicitur. Iohis. vi. Pater om̃e iudiciũ dedit filio.(huic om̃es prophete testi⸗ moniũ perhibẽt) q̃si diceret. nos soli nõ sumus testes eius: sed etiã prophete antiqui diuinitus inspi rati qui pphetauerũt de x̃po (re⸗ missionẽ peccatoꝝ accipere p no⸗ men eius)Iohel.ij. Quicũꝗ̃ inuo cauerit nomẽ dñi: saluus erit (oẽs qui credunt in eum) Glosa ordina ria. fide cum operibus.

Feria.iij.pasche. Actuũ.xiij.

Surgẽs paulus ⁊ manu silentiũ indicẽs ait. Uiri fratres filij gene ris abrahã: ⁊ q̃ in vobis timẽt deũ: vobis ver bũ salutis huius missum est. Qui em̃ habitabãt ihersalẽ: ⁊ principes ei⁹ ignorãtes ih̃m ⁊ voces pphetaꝛ que p om̃e sabbatũ legũtur: iudicãtes im pleuerũt. Et nullã causaꝫ mor tis inueniẽtes in eo: petierũt a pilato vt interficerẽt euꝫ. Cũ⸗ qꝫ consũmassent om̃ia que de eo scripta erant: deponẽtes eũ de ligno posuerũt in monumẽ to. Deus vero suscitauit eũ a

mortuis tertia die. qui visus ē p dies multos his q̄ simul ascē derāt cū eo de galilea in iheru salē: qui vsq3 nūc sunt testes e ius ad plebem. Et nos vobis annūciamus eā q̄ ad patres nostros repromissio facta est: quoniā hanc deus adimple uit filijs vestris: resuscitās ihe sum xp̄m dominū nostrū.

¶ Postilla.

¶ Surgēs paulus ⁊ manu si lentiū indicens. Ante initiū illius eple scribit sanctus Lucas q̄ san ctus paulus dixit iudeis. Quomō olim filij israel postulauerūt sibi regē. ⁊ dedit illis deus Saul filiū cis: virū de tribu beniamin annis xl. Et post hunc dedit illis Dauid regē. de cuius semine nat⁹ est xp̄s saluator: predicāte Johāne ante fa ciē aduētus ei⁹ baptismū peniten tie omi poplo israel. Cum aūt im pleret Johēs cursum suū dicebat. Quē me arbitramini esse nō sum ego. sed ecce venit post me cuius nō sum dignus calciamenta pedū soluere. Tunc seq̄tur epla presens (In diebus illis. Surgēs paulus ⁊ manu silentiū indicēs) Lr. vt me lius a tanta multitudine audiret. (ait Uiri fratres filij generis abra hā: ⁊ qui in vob timēt deū: vo bis verbum). s. incarnatū) salutis huius missuz est). s. principaliter. tū quia ihesus xp̄us iudeis in pro pria psona predicauit. tū quia in medio iudee. s. in ihrl̄m operatus est salutē. (Qui eñ habitāt iheru salē) Lr. q̄ntum ad vulgares (⁊ prin cipes ei⁹) q̄ntum ad maiores (igno rātes ihm). s. esse xp̄m verū deū ⁊ saluatorē hominū (⁊ voces pphe tarū que per omē sabbatū legunt iudicātes). s. ihm morte esse dignū (impleuerūt pphetias p̄dictas de eius passione. scdm q̄d dicit̄ Isa. liij. Tanq̄ ouis ad occisionē duce tur. Itē Jeremie. xi. Ego quasi ag nus māsuet⁹ q̄ portat ad victimā (Et nullā causā mortis inuēientes eo) sicut patet ex euāgelio ⁊ pilati testimonio (petierūt a pilato vt in terficerēt eum) per milites ipsi⁹ Et licet primo restiterit: tamē finali ter petitiōi eorū acquieuit iudeorū fauore ⁊ cesaris timore (Cumq̄ cō summassent omia q̄ de eo scripta e rant). s. ipsi peruersi iudei (depone tes eū de ligno). s. ipsi boni iudei Joseph de arimathia: ⁊ Nichode mus (posuerūt eum in monumēto De⁹ vero). s. pater (suscitauit eū) sc3 hominē xp̄m (a mortuis tertia die qui visus est) viuēs. (per dies multos). i. quadraginta (his) id est aplis (qui simul ascēderāt cū eo de galilea in ihrl̄m qui vsq3 nunc sūt testes ei⁹ ad plebē) per operationē miraculorū in noie ipsi⁹ (⁊ nos vo bis annūciamus eā que ad patres nostros repromissio facta est) sc3 de xp̄i incarnatione ⁊ passione: et eius resurrectione (quoniā hāc de us adimpleuit filijs vestris: resu scitās ihesum xp̄m dn̄m nostrū.

¶ Fer. iiij. pasche. Actuū. iij.

Periens petrus os suū dixit. Viri israelite ⁊ qui timetis deū audite. De⁹ abraha͂ ⁊ deus ysaac ⁊ deus iacob: deus patrū nostrorꝝ glorificauit filiū suū ihm: quē vos quidem tradidistis ⁊ negastis ante faciē pilati: iudicāte illo dimitti. Vos aūt sanctū ⁊ iustū negastis: ⁊ petistis virū homicidā donari vobis. Auctorez vero interfecistis: quē deus suscitauit a mortuis: cui⁹ nos testes sum⁹. Et nūc fratres scio qꝫ per ignorantiā fecistis sicut ⁊ principes vestri. De⁹ aūt q̄ prenūciauit per os oim̄ pphetarꝫ pati xp̄m suū impleuit sic. Penitemini igitur ⁊ cōuertimini: vt deleant̄ peccata vr̄a.

¶ Postilla.

¶ Aperiens petrus os suū dixit. Viri. ⁊c. Ante initiū illius ep̄le scribit sanctus Lucas in eodē ca. qꝫ sanct⁹ petrus dixit ad quēdam virū claudū ex vtero matris sue. Argentū ⁊ aurū nō est michi: qd̄ aūt habeo hoc tibi do. In nomie ihesu nazareni: surge ⁊ ambula. q̄ statiꝫ surrexit ⁊ ambulauit. Et oīs popl's ammirabat̄ in eo qd̄ contigerat illi. Tunc statim seq̄tur ep̄la hodierna. (In diebus ill'. Aperiēs petrus os suū dixit. Viri israelite ⁊ qui timetis deū audite Deus abraha͂ ⁊ de⁹ ysaac ⁊ de⁹ iacob (Ly. vtitur hoc modo loquēdi. qꝛ cōmunis erat apud iudeos in assertiōibus veritatis taliter iurare (de⁹ patrū nostrorꝝ) q̄ est oīpotēs glorificauit filiū suū ihm) cū resuscitando ⁊ ad suam dexterā collocando. (quē vos quidē tradidistis). s. pilato ad interficiendū. (⁊ negastis ante faciē pilati) dicendo nō habemus regē nisi cesarē (iudicāte illo) scꝫ pilato (dimitti) supple debere ihm sicut innocentē. Iohānis. xix. (Vos autē sanctū ⁊ iustū negastis ⁊ petistis virū homicidā donari vobis). s. barrabā qui ppter seditionē ⁊ homicidiū missus erat in carcerē (auctorē vero vite). s. spūalis ⁊ corporalis (interfecistis) i humanitate assūpta) quē deus suscitauit a mortuis) per suā oipotētiā (cuius nos testes sum⁹) qꝛ comedimus ⁊ bibim⁹ cū eo post resurrectionē suā. (Et nūc fratres) Ly. dulciter eos alloq̄tur: vt verbum ei⁹ magis recipiat̄ (scio qꝛ per ignorantiā fecistis sicut ⁊ principes vestri) Ly. alia tamen fuit ignorātia hic ⁊ ibi. Nam principes qui erāt litterati per scripturas q̄ predicte erant de xp̄o per eius opera. primo cognouerūt de ihesu nazareno qꝫ erat xp̄s in lege ⁊ prophetis promissus. Sed quia cepit p̄di

care contra vitia eoꝝ publice: cō ceperūt cōtra eū inuidiā ꝛ odiū. ꝛ sic in eis fuit subuersa dicta noticia: quia corruptio affectiōis corrūpit iudiciū rationis. ꝛ in augmētū sue malicie deceperūt populuꝫ simplicē: inducētes eum ad petendū mortem xpi. vt habet Math. xxvij. principes aūt sacerdotū ꝛ seniores persuaserūt populis vt pe terēt barrabā Jhesum vero perderent. Et sic patet ꝙ ignorātia pn̄cipū fuit multo grauior ꝙ populoꝝ. (Deus autē qui prenūciauit per os omniū prophetaꝝ) Glosa ordina. vno ore locuti sunt omes pphete de xpo. (pati xpm suū sic impleuit. Penitemini igitur) quia fecistis per ignorantiā (ꝛ conuertimini) de malis vestris (vt deleantur peccata vestra.)

¶ Dn̄ica prima post pascha Johānis apl̄i. j. ca. v.

Omne qđ natū est ex deo vincit mūdū. ꝛ hec est victoria que vincit mundū fides nostra. Quis est autē qui vincit mundū: nisi qui credit quoniā ih̄us est filius dei. Hic est qui venit per aquā ꝛ sanguinem ih̄s xp̄s. Nō in aqua solū: sed in aqua ꝛ sanguine. Et spiritus est qui testificat: quoniā xp̄s est veritas. Quia tres sunt qui testimoniū dant in celo, pater: verbū: ꝛ sp̄ussanct⁹: ꝛ hi tres vnū sunt. Et tres sūt qui testimoniū dant in terra: sp̄us, aqua, ꝛ sanguis. Si testimoniū hominū accipimus: testimoniū dei maius est, qm̄ hoc est testimoniū dei qđ maius est: qꝛ testificat⁹ est de filio suo. Qui credit in filiū dei: habet testimoniū dei patris in se.

¶ Postilla.

¶ Omne quod natū est ex deo vincit mūdum. ꝛc. Ante initiū illius ep̄le scribit sanct⁹ Johānes dicens. Hec est enim charitas dei vt mandata eius custodiamus. ꝛ mādata eius grauia nō sunt. Tunc sequitur ep̄la presens Omē qđ natum est ex deo. ꝛc. In illa ep̄la sanctus Johānes comēdat fidē catholicā: quia nichil ea potēti⁹ nec nobilius nec vtilius: nec verius: nec certius. sicut patet in textu. ꝛ glo. presentis ep̄le. Unde dicit. (Omne qđ natū est ex deo) Uincen. spirituali generatione. Hec autē sp̄ualis natiuitas fit p duo. Primo baptismali lauachro. Secūdo spirituali remedio (vincit mundū) i. temptationes ꝛ psecutiones mūdi. (Et hec est victoria q̄ vincit mundū) Uincē. qua tēptatio humana superat (fides nr̄a) per fidē eīn habitat xp̄s in cordib⁹ fideliū in quo est victoria (Quis est aūt qui vin

cit mundũ: nisi qui credit qm̃ ih̃s est filius dei). s. naturalis ꝛ eiusdẽ nature cũ eo (Hic est q̃ venit) supple ad saluandũ hoïes (per aquã) baptismi (ꝛ sanguinẽ) passiõis ꝛ redẽptionis (Jhesus xp̃s. Nõ in aq̃ solũ) Uincē. i. nõ solum sanctificauit aquã baptismi (sed in aqua et sanguine) que fluxerũt de latere in cruce dedit virtutẽ etiã ceteris sacramẽtis. Joh̃is. xix. Unus militũ lancea latus eius pforauit ꝛ continuo exiuit sanguis ꝛ aqua (Et spiritus sanctus est q̃ testificat'). i. testimoniũ dedit. (qm̃ xp̃s est veritas). i. verus deus ꝛ verus homo. (qꝛ tres sunt q̃ testimoniũ dant in celo) Uin. de diuinitate xp̃i (pater verbũ ꝛ sp̃ussanct⁹) pater in baptismo xp̃i dedit testimoniũ de deitate xp̃i. vbi vox patris audita est Hic est filius meus dilect⁹. Math' iij. Itẽ in monte trãsfigurationis: quãdo iterũ vox patris audita est. Hic est fili⁹ meus dilect⁹ Mathei xvij. Similiter verbũ vnitũ carni in vtero virginis testimoniũ dedit sue deitatis. Primo nascẽdo de virgine sine corruptione virginis Secũdo humanitate multa miracula faciẽdo q̃ soli deo cõpetebãt. Similiter sp̃ussanctus testimoniũ dedit de deitate xp̃i in baptismo: qñ in specie colũbe sup eũ descendit. (ꝛ hi tres vnũ sunt) q̃tuꝫ ad essentie vnitatẽ (Et tres sunt qui testimoniũ dant in terra) supple de humanitate xp̃i: que de terra forma ta est scd̃m carnem (spirit⁹). i. aiã quã emisit in cruce. (aqua ꝛ sanguis) que fluxerũt de latere ei⁹ pendentis in cruce (Si testimoniũ hominũ accipimus) Lx. tanq̃ sufficiens in rebus humanis. Ũn de hoc habet' Deutero. xix. In ore duorũ vel triũ testiũ stabit oẽ verbum (testimoniũ dei). s. patris (maius est: quoniã hoc est testimoniũ dei qd̃ maius est. quia testificatus est de filio suo). s. in baptismo ꝛ trãsfiguratione sicut iam dictũ est (q̃ credit in filiũ dei habet testimonium dei patris in se) quod verũ testificatus sit de filio suo.

¶ Dñica. ij. post festũ pasche Epistola. j. Petri. ij. capl'o.

Christus pass⁹ est pro nobis vobis relinquẽs exemplũ vt sequamini vestigia ei⁹ Qui peccatũ nõ fecit: nec inuẽtus est dolus in ore eius. Qui cũ malediceret': non maledicebat. cũ pateretur nõ cõminabatur. Tradebat aũt iudicãti se iniuste. Qui peccata nr̃a ip se pertulit in corpore suo super lignũ. vt pecca tis mortui: iusticie viuamus: cuius liuore sanati estis. Eratis em̃ sicut oues errantes: sed cõuersi estis nunc ad pastorẽ ꝛ episcopum aiaꝝ vestraꝝ. ¶ Postilla.

¶ Xp̄us passus est pro nobis &c. Añ initiū illi⁹ ep̄le scribit sctūs petrus: dicēs. Serui subditi estote in omni timore dñis v̄ris. non tm̄ bonis & modestis sed etiā discolis Hec est eni gr̄a dei in xp̄o ihesu. Lūc sequit' p̄ns ep̄la. in qua sc̄ūs petrus ꝓponit nobis xp̄i passio/nē. q: iam paschali tp̄e plus seuit hostis noster diabolus cōtra nos vt nos ecōuerso in suā redigat po testatē: sed passio xp̄i est scutū cō tra oīa tēptamēta vitiorū. Arma/mur aūt per xp̄i passionē cōtra su perbiā. q: xp̄s humilis & abiect⁹ nudus & nouissim⁹ virorū in cruce pepēdit. Item contra auariciā. q: tantū propriū nō habuit vbi ca put suū reclinaret. Math. viij. Itē contra gulā. quia aceto & felle po tatus. Contra luxurā. quia flagel/latus est & cum spinis coronatus. Item cōtra accidiā. q: exultauit vt gigas ad currendā viam. ps. xviij sc3 passionis. Item contra iram. quia male eū tractantib⁹ nō comi nabatur. Item contra inuidiā. q: pro suis crucifixorib⁹ orauit. Un/de ep̄la & euangeliū concordāt. q: euangeliū loquit' de bono pasto re. sic ep̄la dicit quō xp̄s pro oui bus suis mortuus est. Unde petr⁹ ap̄ls dicit i verbis p̄missis. (Xp̄s passus est pro nobis) Uin. i. penā mortis eterne humano generi de/bitam exoluit per suam passionem (vobis relinquēs exemplū) quod semp attēdere & aspicere debetis. (vt sequamini vestigia eius) Uin. que fuerunt vie humilitatis pati/entie & obedientie & charitatis vs/q3 ad mortem (qui peccatū nō fe/cit. Uincē. imo nec facere potuit. quia deus erat. (nec inuentus est dolus in ore eius). i. in sermōe ei⁹. quia veritas est. (Qui cum male diceretur). Gor. i. blasfemaret in cruce pendēs: quādo iudei dixerūt Uach qui destruis templū dei: si filius dei es descende nunc de cru/ce. alios saluos fecit: seipm̄ nō po test saluū facere. (non male dice/bat) sed orabat patrem pro eis: di cens. Pater ignosce illis: q: nesci/unt quid faciunt. Luce. xxiij. (Cū pateret') Uin. mortis suppliciū in cruce. (nō cominabat') supple cru cifixoribus suis per eternā penā vel tp̄alem: sed plus salutem eorū sitiebat: dicēs. Sitio. Ioh. xix. (Tra debat aūt). i. tradi se permittebat sponte (iudicanti se iniuste). Ly. i. pilato: qui iudeorū fauore & cesa/ris timore cōdēnauit eum iniuste ad mortē (qui pctā n̄ra pertulit in corpe suo) Ly. pro ip̄is debita su/stinendo. (super lignum crucis) in quo affix⁹ erat. Et hoc fecit ideo. (vt pctis mortui). i. a pctis sepati (iusticie viuamus). s. xp̄o iesu (cu/ius liuore). i. passiōe (sanati estis). a peccatorū infirmitatibus. (Era/tis aliquando). i. ante conuersio/nem (sicut oues errantes). Gorra. sine pastore. (sed cōuersi estis nūc) scilicet spiritusancto cooperante: (ad pastorē) idest ad xp̄m qui pa scit vos corpore & sanguine suo.

(7 episcopū animarū vestrarum). Ly.earum saluti semp intendendo: 7 eas a malo custodiendo.

Dñica.iij. post festū pasce. pma petri.ij.

Obsecro vos tanq̄ȝ aduenas 7 peregrinos abstinere vos a carnalibus desiderijs que militāt aduersus animam. Conuersationē vestrā inter gentes habentes bonaȝ: vt in eo qd detractant de vobis tanq̄ȝ de malefactoribus: ex bonis operibus vos considerantes glorificent deū in die visitationis. Subiecti estote omni hūane creature propter deum, siue regi quasi precellēti: siue ducib⁹ tanq̄ȝ ab eo missis ad vindictam malefactorꝝ laudem vero bonorum: quia sic est voluntas dei. Et benefaciētes obmutescere faciatis imprudentiū hominū ignorātiam. Quasi liberi 7 nō quasi velamen habentes malicie libertatē: sȝ sicut serui dei. Omnes honorate: fraternitatē diligite: deum timete: regem honorificate: serui subditi estote in omni timore dñis. nō tantū bonis 7 modestis: sed etiā discolis. Hec est enim gratia dei in xpo iesu dño nro.

Postilla.

Obsecro vos tanq̄ȝ aduenas 7c. Ante initiū illius eple scribit sanctus petrus: dicens. Qui aliquando nō populus dei: nunc autē popul⁹ dei: qui nō consecuti misericordiā: nunc aūt misericordiam cōsecuti. Tunc statim sequitur pñs epistola. (Obsecro vos 7c). Sed ex quo modo est temp⁹ Map aptum medicinis corporalibus. Isto modo habet se ecclesia isto tempore quod est aptum medicine spirituali que multo plus est desideranda 7 querēda q̄ȝ medicina corporalis. quia sanitatē eternam cōseruat. Et ostendit nobis magnum medicum animarū beatum petrum: cuius medicinam si fuerimus imitati quam nobis in epistola hodierna proponit: eternaliter sani erimus. Et ad istaȝ medicinam sumendā maxime illo tpe hortatur nos idem medicus beatus petrus apostol⁹: dicēs. (Obsecro vos tanq̄ȝ aduenas 7 peregrinos). Lyra scilicȝ a ciuitate celesti Hebre.xiij. Nō habemus hic manentē ciuitatē: sed futuram inquirimus: ideo peregrini sumus. (abstinere vos a carnalib⁹ desiderijs) idest ab his que carnis sunt sicut opera gule luxurie. (que militant

aduersus animā)reddentes eam fe
tidam: imo mortem eternam infe-
runt. Apostol⁹. Si scd̄m carnem
vixeritis moriemini. Roma. viij.
(cōuersatione vestrā inter gētes).
Idest inter viuentes gētiliter. quia
multi xp̄iani gētiliter viuunt. licet
fidem habeant: tamen non opera
(habētes bonam)non ad propriā
laudem: sed ad laudem dei ⁊ proxi
mi edificationē. (vt in eo quod de
tractant de vobis)tanq̄ȝ de male-
factoribus: ac si essetis malefacto
res. (ex bonis operibus)que faci-
tis. (vos considerantes)idest dili-
genter intuentes. (glorificent deū)
omnis boni auctorem. (in die visi
tatiōis)idest in die iudicij que erit
in futuro: quādo visitabunt bo-
ni premio: mali supplicio. (Sub-
iecti estote omni humane creatu-
re). i. omni homini i potestate cō-
stituto. (propter deum)Uincen. i.
cognitione istius q̄ omnis pote-
stas sit a deo. (siue regi quasi pre
cellenti). i. qui est maior ⁊ precel-
lens alios in dignitate ⁊ potestate
(siue ducibus). i. inferioribus re-
ctoribus. (tanq̄ȝ ab eo). i. a rege.
(missis ad vindictam). i. ad penaȝ
(malefactorū. laudem vero bono
ruȝ). i. remuneratiōis glorie)quia
sic est voluntas dei.). sc̄ȝ vt ita fa-
ciatis. (vt benefaciētes). i. bene cō
seruantes(obmutescere faciatis).
scilicet subtrahendo illis materiā
loquendi ⁊ detrahendi(imprudenti
tium hominū ignorantiā)quia ig
norantes bonitatem vestram de-
trahebant vobis. (quasi liberi).
scilicet ex amore non ex timore ser
uiatis. (⁊ non quasi velamen ha-
bentes malicie libertatem(vt sic li
bertas esset vobis occasio ⁊ excu
satio mala in peccatis. vt scilicet
tanto liberius peccetis quāto mi
nus iugo huiuti p̄mimini. (sed si-
cut serui dei). sitis humiliter serui
entes. (Omnes honorate) vnum
quenq̄ȝ secundū statum suum ho
nore reuerentie. (fraternitatem di-
ligite)idest fratribus affectuosam
corde ⁊ ore ⁊ opere exhibete. (de-
um timete) scilicet timore filiali:
non seruili. (Regeȝ honorificate)
Lyra. In quantum gerit personā
dei. (serui subditi) idest obediētes
(estote in timore)idest in reueren-
tia. (dominis)supple vestris(non
tantum bonis) idest virtuosis. (et
modestis: sed etiam discolis)idest
indisciplinatis. (Hec est enim gra
tia dei). Ly. idest res gratiosa co-
ram deo. (in christo ihesu domio
nostro).

¶ Dominica. iiij. post pasca
Jacobi. j.

Omne datuȝ op
timū: ⁊ oē donū
perfectū desur-
sum est: descēdēs
a patre luminū:
apud quē nō est trāsmutatio
nec vicissitudinis obumbra-

tio. Voluntarie eni genuit nos verbo veritatis vt simus initium aliqd creature eius. Scitis fres mei dilectissimi Sit at ois ho velox ad audiendu: tardus aut ad loquendu: z tardus ad iram. Ira eni viri iusticiaz dei non operat. Propter qd abijcientes oem imundiciaz z abundantia malicie. in masuetudine suscipite insitu verbu: qd potest saluare aias vras.

Postilla.

Omne datu optimu: z omne donu perfectu zc. Ante initiuz illius eple scribit sanctus Iacobus dicens. peccatu cum cosumatu fuerit generat mortez. Nolitee ergo errare fratres mei dilectissimi. Sequitur statim pns epla: in qua sancta mater ecclesia ostedit per verba beati Jacobi apli q medicina spiritualis nullibi quereda sit nisi apud deum datore eius a quo descendit. Et hec medicina est optima. quia ad optima z eterna sanitatem perducit vite eterne: vbi est clara visio eterne trinitatis in qua omnia cognoscunt. Unde dicit. (Omne datum optimu) qd est bonum meritoriu faciens hominem vite eterne dignu. (z omne donuz perfectu) idest bonuz glorie: quo habito nil remanet imperfectuz. (de sursuz est) Gorra. a deo no ab homie. (descedes a patre luminu) Vince. A quo omnis homo illuminatur. Johanis. j. Erat lux vera que illumiat omne homine venientē in hunc mundu. (apud que no est trasmutatio) quia oino immutabilis est. Malachie. iij. Ego deus z no mutor. (nec vicissitudinis obumbratio) Uin. i. obscuratio itelligetie per successiones cognitionu sicut fit in nobis. qz ipse vna z eadem setetia z cognitione omnia intelligit. Gorra. No enim succedut in eo vicissim bona z mala. quia sola bona dat. mala autez culpe no dat. Glo. interli. Ubi vicissitudo ibi z bona z mala: sz ipe sola bona dat. (volutarie). i. gratis sine meritis. (genuit nos) filios gratie q prius eramus filij ire (verbo veritatis). i. euangelij xpi q veritas est (vt sim initiu aliqd). i. caput (creare eius). s. principatu habedo in oib creaturis ei inferioribus recuperado principatu per gram qua primi parētes perdiderunt p culpa. (Scitis). i. scire debetis (fres mei dilectissimi). s. hoc q (sit omnis ho velox ad audiendu) ea que sunt salutis (tardus aut ad loquedu). i. cauere se debet a multiloquio. quia Sapien. dicit. In multiloquio non deerit peccatuz. (z tardus ad iram). Lyra. nam ira mentis oculum excecat. Cato. Ira impedit animuz ne possit cernere verum. (Ira enim viri) Gor. idest fortis z deliberata: no dicit ira pueri q cito transit (iusticiam dei no operat). Uince. idest ipedit execu

tionē iusticie.(Propter qd̄ abijcientes oēm imundiciā). Uin.i. peccatū carnis.(abundātiaꝫ malicie) idest omne pctm̄ mortale qd̄ efficit hoieꝫ malū.(In mãsuetudine). idest in omni trãquillitate animi. (suscipite insitū verbū). Ly.i. verbum fidei qd̄ mētibus humanis debet inseri. Guilhel. Sicut enim ramuscul⁹ qui trunco aggresti inseritur totuꝫ truncū operari facit scd̄m naturā suā. ꝛ cū prius nō ferret nisi fruct⁹ aggrestes solis porcis vtiles postea fert fructus hominib⁹ delectabiles. Sic hō q̄ ãte susceptionē verbi dei inutilis erat faciēs opera cū q̄bus porci infernales pascunt̄. post susceptioneꝫ verbi dei erit arbor ferēs fructum gratū deo ꝛ hoibus ꝛ angelis(qd̄ pōt saluare aīas vras) Guil. Uerbum dei optãs est saluare aīas in p̄nti ꝛ in futuro. In p̄nti a morte culpe. Un̄ ps. cxviij. In corde meo abscōdi eloquia tua: vt nō peccez tibi. In futuro vero a morte gehēne. Ioh. viij. Amen amen dico vobis: si quis sermonē meū seruauerit mortē nō videbit in eternū.

¶ Dominica. iiij. post pascha Iaco. j.

Estote factores verbi dei ꝛ non auditores tantū fallētes vosmet ipos. q2 si q̄s auditor est verbi ꝛ nō factor: hic cōparabit̄ viro consideranti vultū natiuitatis sue in speculo. Cōsiderauit enī se ꝛ abijt ꝛ statim oblitus est qualis fuerit. Qui aūt p̄spexerit in lege p̄fecte libertatis ꝛ p̄mãserit in ea: nō auditor obliuiosus factus sed factor operis: hic beatus in facto suo erit. Si q̄s at̄ putat se religiosū esse nō refrenans linguā suā: sed seducens cor suū: huius vana est religio Religio munda ꝛ immaculata apud deū ꝛ p̄rem hec est: visitare pupillos ꝛ viduas in tribulatione earū: ꝛ imaculatum se custodire ab hoc seculo.

Postilla.

¶ Estote factores verbi dei: ꝛ nō au. ꝛc. Ante initium illius ep̄le scribit sctūs Jacobus dicens. Sit ois hō velox ad audiendū: tardus aūt ad loquendū: ꝛ tardus ad irā. Tūc sequit̄ ep̄la hodierna. (Estote factores verbi) ad p̄ficiendūꝫ in bono. Necessariū est audire verbum dei: sicut in p̄cedēti dn̄ica dictum est. Sed q2 modicū valet audire verbū dei nisi opere cōpleat̄. ideo i p̄nti ep̄la sctūs Jacob⁹ nos instruit vt qd̄ nos audiuim⁹ per opa cōpleam⁹: dicēs. (Estote factores verbi dei) Uin.i. scd̄ꝫ verbū dei opamini. (ꝛ nō auditores tm̄). Glo. nō solo auditu p̄cipite verbum: sed opere implete(fallentes

vosmetipsos)Glo.si per solū audi tum vos saluādos putatis.(quia si q̄s auditor est verbi ⁊ nō factor hic comparabit͛ viro cōsideranti vultū natiuitatis sue in speculo). Gor.quem habet a natiuitate vel a natura.s.vultū corpalez in quo natus est.(Considerauit eni se).i. imaginē suā.(⁊ abijt)supple ad ne gocia sua:auertendo se a speculo (⁊ statim oblit⁹ est qualis fuerit) supple dispositio vult⁹ sui.Gor. pro tanto ponit͛ hic hec silitudo. q͛ sicut nihil prodest hoi in spe culo vidisse maculā sui vult⁹ si illā nō abstergit:sic homini nihil pro dest audire verbū p̄dicatiōis nisi illud ipleat opere. Nota verbum predicatiōis:est sicut speculū in quo cognoscit hō defectus suos. (Qui aūt prospexerit in lege pfe cte libertatis).i.in lege euangelica q̄ dicit͛ lex libertatis:q͛ restituit libertati a culpa in pn̄ti per graz iustificatiōis:⁊ a miseria:i futuro per gliam imortalitatis.(⁊ pman serit iea)ꝓm eā viuēdo(nō auditor obliuiosus factus:sed factor ope ris).s.iplēdo qđ docet euāgeliū. (hic beat⁹ in facto suo).i.ex opere suo(erit.Si q̄s aūt putat se religi osū esse).Ly.i.verū ⁊ pfectū xp̄ia nuz esse.(nō refrenās linguā suā). Uin.a verbis ipudicitie:detractio nis:maledictionis:blasphemie ⁊ mendacij.(sed seducēs cor suum). in hoc q͛ putat se hoc esse in cor de qđ nō est in re(huius vana est religio)nihil habēs in se veritatis (religio).Gor.xp̄iana(munda).s. in cordis intētiōe(⁊ imaculata)in opis executiōe(apud deū ⁊ p̄em) scꝫ accepta(hec est visitare pupil los)corpaliter in cōsolatione ver borū:⁊ erogatione munerū ⁊ pro tectiōe malorū.(⁊ viduas in tribu latione earū).s.tā corpali q̄ spūa li.(⁊ imaculatum se custodire ab hoc seculo)inquinato.Ly.sensus est q͛ religio xp̄iana est exercere se in operib⁹ mis͛icordie erga proxi mum ⁊ in opibus mundicie erga seipm̄.

Dn̄ica rogationū Ja.vl.

Onfitemini al terutrum pecca ta vestra ⁊ ora te pro inuicē vt saluemi. Mul tum enim valet deprecatio iu sti assidua. Helias hō erat si milis nobis passibilis:⁊ orati one orauit vt nō plueret super terram ⁊ nō pluit annos tres ⁊ menses sex. Et rursum ora uit ⁊ celum dedit pluuiā ⁊ ter ra dedit fructū suū. F̄res mei si quis ex vobis errauerit a ve ritate ⁊ conuerterit quis eum: scire debet quoniā qui conuer ti fecerit peccatorem ab errore vie sue saluabit animam eius a morte:⁊ operit multitudinē peccatorem.

¶ Postilla.

¶ Confitemini alterutrũ peccata ꝛc. Ante initiũ illius ep̃le scribit sctũs Jacob⁹ dicens. Infirmatur quis in vobis inducat presbyteros ecclesie ꝛ orent super eũ: vngentes eũ oleo in noĩe dñi. Et orõ fidei saluabit infirmum alleuiabit euz dñs. Et si in peccatis sit dimittentur ei. Tunc sequit̃ ep̃la pñs. (Confitemini alterutrũ peccata vestra) nõ aliena (ꝛ orate pro inuicẽ) Lyra. Nam confessor tenet̃ orare pro confitẽte: ꝛ econuerso (vt saluemini) quia petendũ est qḋ pertinet ad salutem. (multum eñi valet deprecatio iusti assidua). Gor. nõ peccatoris: quia pctõres non sũt digni vt exaudiant̃ Johãnis. ix. Scimus quoniã peccatores deus non exaudit. (Helias erat homo similis nobis passibilis (idest fragilis. naz timore mortis fugit a facie hiezabel. iij. Regum. xix. Quia nõdum in paradisum translatus. (ꝛ oratione) scʒ vna (orauit) corde ꝛ ore (vt non plueret super terrã) scʒ israel specialiter (ꝛ nõ pluit annos tres ꝛ menses sex). Lyra. Naz propter maliciã regis achab fuit illa plaga inducta ad domãdã ipi⁹ superbiam ꝛ ydolatrie duriciam. (rursum orauit). Glosa. postq̃ꝫ p tanti tempis media cor regis ꝛ populi ad penitentiam inflexum vidit. Tunc rursum orauit semel ꝛ celum dedit pluuiaʒ ꝛ terra dedit fructum suum. Si ergo helyas vna oratione tanta impetrauit quid ergo multi fideles multis orationibus impetrare non valent. (fratres mei: si quis autẽ ex vobis errauerit a veritate). Lyra. fidei vel morum. (ꝛ conuerterit quis eum) Lyra. idest ad viam veritatis redierit. (scire debet quoniã qui conuerti fecerit peccatoreʒ ab errore vie sue). Gorra. idest vite. Nã vita nostra est quedam via: aut in infernum si est mala: aut in paradisum si est bona. (saluabit animam eius a morte). Gorra. eterna Si mane mercedis est a morte eripere corpus cito moriturum quãti meriti est a morte liberare aĩam in celesti patria sine fine victuraʒ (Et operit multitudinem peccatorum) ab aspectu eterni iudicis ad ea punienda.

¶ In die ascensionis domini Actuum p̃mo.

Rimũ quidem sermonẽ feci de oĩb⁹ o theophile que cepit ih̃s facere et docere vsqʒ in diem qua precipiens ap̃lis per spũmsanctuʒ quos elegit assumpt⁹ est. Quibus ꝛ prebuit seipm̃ viuũ post passionẽ suã in multis argumentis

per dies quadraginta apparēs eis ⁊ loquēs de regno dei. Et cōuescēs p̄cepit eis ab hierosolymis ne discederēt. sed expectarēt p̄missionē p̄ris quaz audistis inquit per os meum: quia Johānes quidē baptizauit aqua: vos aūt baptizabimini sp̄ūsācto: nō post multos hos dies. Igit̄ qui cōuenerant interrogabāt eum dicētes. D̄ne si in t̄pe hoc restitues regnum isr̄ael. dixit aūt eis Nō est vestrū nosse t̄pa ⁊ momenta que pater posuit in sua potestate. Sed accipietis virtutem superuenientis sp̄ūs sancti i vos. Et eritis mihi testes in hierusalē ⁊ in omni iudea ⁊ samaria ⁊ vsq₃ ad vltimū terre. Et cū hec dixisset: videntibus illis eleuatus est ⁊ nubes suscepit eum ab oculis eorū. Cumq₃ intuerent̄ in celū euntem illū: ecce duo viri astiterūt iuxta illos in vestibus albis: qui ⁊ dixerūt. Uiri galilei q̄d statis aspicientes in celū. Hic iesus qui assumpt⁹ est a vobis in celum: sic veniet quēadmodum vidistis eū euntē in celū.

Postilla.

Primū quidē sermonē feci ⁊c. Notandū q̄ xp̄s dn̄s n̄r ascēdere volēs p̄rimo discipulis suis apparuit ⁊ eos de incredulitate eorū redarguit ⁊ cū eis comedit ⁊ eos extra ciuitatē in montē exire p̄cepit. vbi eū viderūt ascēdere post xl. dies a resurrectiōe cōputando: sicut manifeste habet̄ in ep̄la ⁊ ēt in euāgelio hodierne festiuitatis. Unde dicit sc̄tūs Lucas in ep̄la p̄senti q̄ habet̄ in principio actuū ap̄loꝝ. (Primū quidē sermonē feci). s. in euāgelio quod ego scripsi (de oībus) Ly. nō dicit oīa q: oīa facta xp̄i nō p̄nt per singula scribi: f̄m q̄d dicit Joh̄. vlti. Sūt aūt ⁊ alia multa q̄ fecit iesus: q̄ si scribant̄ per singula: nec ip̄m arbitror mundū capere eos qui scribēdi sunt libros. Sed notanter dicit (de oībus) q: de p̄tinentib⁹ ad xp̄i cōceptionē: natiuitatē vitā ⁊ mortē: resurrectionē ⁊ ascensionē aliq̄ scripsit. (O theophile) Hic erat q̄dam ep̄s asie cui scripsit euāgeliū ⁊ eidem scripsit hunc librū. s. act⁹ ap̄loꝝ: de quo libro p̄ns ep̄la sūpta est (que cepit ih̄s facere ⁊ docere) Ly. bene enim docere ⁊ male viuere nihil aliud est q̄ se sua voce dānare (vsq₃ in diem). s. ascēsionis sue. (qua p̄cipiens ap̄lis per sp̄ūmsācū). Ly. q̄ predicarēt euāgeliū per vniuersū orbē (quos elegit) p̄re ceteris ad hoc officiū apostolatus. (assumpt⁹ est) de terra ad celū in sua humanitate. (Quibus ⁊ p̄buit seip̄m viuū post passionē suam in multis argumentis) quia

comedit cū eis ꝛ palpabilē prebu it se eis. ꝛ sic de alijs argumentis. (per dies .xl. apparēs eis) ꝙ sic nō est intelligendū ꝙ i illis .xl. dieb⁹ cōtinue fuerit cū eis. ſ3 in illo tpis spacio frequēter eis apparuit. (ꝛ loquēs deregno dei).i. de btitudi ne celesti(ꝛ couescens).i. comedēs cū aplis apparuit eis recūbenti bus in die ascensionis: vt patet in euāge. bodi. (precepit eis ab ihe rosolimis ne discederēt) Ly. donec per spūm sanctū redderēt apti ad publicandū euāgeliū (sed expecta rēt promissionē patris ꝗ audistis inquit per os meū Joh. xiij. (para clitus autē spūs quē mittet pater in noīe meo: ille vos docebit oia. scꝫ necessaria vob̄ ꝛ alijs ad salutē (q2 io h̄es q̄dē3 baptizauit aqua) Ly. solū. Nā eius baptism⁹ grām nō oferebat (vos aūt baptizabi mini spūsancto) hoc em̄ intelligē dū est de receptione spūsancti in signo visibili(nō post mltos hos dies).i. in diebus pēthecostes (igi tur qui cōuenerāt) Glo. or. i. pre sentes aderant(interrogabāt eū di cētes. Dn̄e si in tp̄e hoc restitues regnū israel) Sciendū scdꝫ Nicho lau de lyra. ꝙ multi de discipulis xp̄i de regno ei⁹ carnaliter adhuc sentiebāt: vtpote nondū recepta spūsancti grā: estimātes ip̄m tp̄a liter regnaturꝫ. ꝑpter qd̄ filijzebe dei petierūt ꝙ vnus ad dexterā ali us ad sinistrā sederēt. Et credebāt regnū tp̄ale qd̄ ablatū erat a iu deis per romanos statim restituē dū. Jdeo quesierūt. Dn̄e si in tp̄e hoc restitues regnū israel. Et quo niā hec q̄stio erat stulta: ideo re pulit eam. Unde seqtur. (Dixit āt eis. Non est vestrū nosse tp̄a vel momenta que posuit pater in sua potestate) quasi diceret. nō perti net ad vos hoc scire vel querere. (sed accipietis virtutē superueniē tis spūsancti in vos) ad constāter ꝛ efficaciter euāgeliū predicandu3 per orbē vniuersum. (ꝛ eritis mi chi testes) Glo. or. resurrectionis mee v̄bo ꝛ exēplo ꝛ signis. (in ihe rusalē ꝛ in om̄i iudea ꝛ samaria et vsq3 ad vltimū terre. Et cū hec dix isset: videtibus illis eleuatus est) de terra ad celū (ꝛ nubes suscepit eū ab oculis eoꝝ. Cumq3 intueren tur in celū euntem illū) ammirātes ascensionē tam gloriosa3(ecce duo viri).i. duo/angeli in specie viroꝝ. (astiterūt iuxta illos in vestibus albis) ad designandū solēnitatem ascensionis hui⁹ scdm̄ Grego. (q̄ r dixerūt. Uiri galilei) natione. est em̄ galilea quedam pars iudee: de qua erāt apostoli. saltem pro ma iori parte (quid statis aspicientes in celū) quasi diceret. Non pute tis ꝙ ille amplius habitet vobis cū sicut ante fecit. videbitis tamē eum in fine mūdi venientem ad iu diciū. Jdeo sequit̄ (hic ihesus qui assumptus est a vobis in celū : sic veniet quēadmodū vidistis eum e untem in celū) id est sicut ascendit in forma humanitatis. Glosa: sic ad iudicandū veniet.

¶ Dñica infra octauas ascẽsionis. epl'a. j. Petri. ii.

[E]Stote prudẽtes ꝛ vigilate in orationibus. Ante oia autẽ mutuã in vobismetipis charitatẽ continuã habentes: quia charitas operit multitudinem peccatoꝝ. Hospitalitates inuicem sine murmuratiõe vnusquisqꝫ sicut accepit gratiã in alterutrũ illam administrantes sicut boni dispensatores m'ltiformis gratie dei. Si qs loquit' quasi sermones dei Si qs ministrat tanqꝫ ex virtute quã ãministrat deus. per ihesum xp̃m dñm nostrum.

¶ Postilla.

¶ Estote prudẽtes ꝛ vigilate in orone. ꝛc. Ante initiũ illi' eple scribit sanctus petrus apl's dicẽs. Et reddẽt rationẽ ei qui parat' est iudicare viuos ꝛ mortuos. Tunc sequtur presens epl'a. In qua beat' petrus hortat' nos ad virtutes q̃ nos aptos faciũt ad recipiẽdũ spiritũ scm̃ dicẽs. (Estote prudẽtes) Glo. s. futura puidẽtes. Uñ Deutero. xxxij. Utinã saperẽt ꝛ intelligerẽt ac nouissima puiderẽt. (ꝛ vigilate in oronib') Glo. ne anim' aliud cogitet q̃ȝ id ꝙ precat'. Naȝ isto sacro tp̃e deuotioni ꝛ oroni vacare debemus. ꝛ hoc exẽplo marie matris xp̃i ꝛ discipuloꝝ. Legit' eñ ꝙ tp̃e medio inter ascẽsionem xp̃i ꝛ missionẽ spiritussanti fuerũt cũ sanctis mulieribus in orone expectãtes spũmsanctũ eis pmissuȝ Unde Actuũ. j. dr. Hi oẽs erãt vnanimiter cũ mulieribus in orone ꝛ maria matre ihu ꝛ fratribus suis. Exẽplo ergo illoꝝ debẽt fideles eẽ in tp̃e isto in preparatione ꝛ expectatiõe spũssanti intenti. pparatis eñ debito modo dabit' spũssãct' ad id qđ indigebunt. j. Corin. xij. vnicuiqꝫ datur manifestatio spũs ad vtilitatẽ (Ante oĩa aũt mutuã in vobismetipis charitatẽ continuã habẽtes) qꝛ charitas excellentior est ceteris virtutib': qꝛ cetere virtutes sine ea nichil valẽt ad meritũ (quia charitas operit multitudinẽ pctõꝝ) Glo. ne apereant ad puniendũ (hospitalitates inuicẽ) Glo. i. susceptores hospitũ (sine murmuratione) sꝫ hilariter hoc facite (vnusquisqꝫ) siue sit de maiorib' siue de mediocrib' siue de minoribus (sicut accepit grãm) Glo. .i. quolibet donũ gratuitũ (in alterutrũ illã administrãtes) alijs cõmunicãtes gratis ꝛ benigne: sicut mẽbra in vno corpore sibijnuiceȝ seruiũt. Oculus eñ videt toti corpori: ꝛ pes portat totũ corpus (sicut boni dispensatores multiformis grẽ dei) Uincẽ. i. multiformiũ donoꝝ gratuitoꝝ a deo collatoꝝ: qꝛ nõ debet esse dispensator parc'

vbi paterfamilias ē largus(Si q̄s loq̄tur)Ly.exhortatōis verba(q̄si sermones dei).i.totū bonū attribuat deo ⁊ nō sibiipsi(Si quis ministrat)egētibus bona tpalia (tanq̄ ex virtute q̄ administrat deus).i.attribuat deo: q̄ dedit sibi volūtatē ⁊ facultatē hoc faciēdi.(vt in ōmibus) verbis ⁊ factis vestris. honorificet de⁹).i.totū fiet ad honorē dei (per ihm xpm dn̄m nr̄m) qui est mediator dei ⁊ hominū.

¶ In die sancto penthecostes Actuū.ij.ca.

In diebus illis. Dū complerentur dies penthecostes erant oēs discipuli pariter in eodē loco. Et factus est repēte de celo sonus tanq̄ aduenientis spūs vehemētis: ⁊ repleuit totā domū vbi erāt sedētes. Et apparuerūt illis dispertite lingue tanq̄ ignis: seditq̄ȝ supra singulos eoꝝ. Et repleti sūt oēs spū sancto: ⁊ ceperūt loqui varijs linguis put spūs sāct⁹ dabat eloqui illis. Erāt aūt in ihrl'm habitātes iudei viri religiosi: ex omī natione q̄ sub celo est. Facta aūt hac voce conuenit multitudo ⁊ mente confusa est qm̄ audiebat vnusq̄sq̄ȝ ligua sua illos loquētes. Stupebāt aūt oēs ⁊ mirabant̄ dicentes. None ecce omēs isti q̄ loquūtur galilei sūt. Et quō nos audiuim⁹ vnusquisq̄ȝ linguā nostrā in qua nati sum⁹. Parthi ⁊ medi: ⁊ elamite: ⁊ q̄ habitant mesopotamiā iudeā ⁊ capadoceā: pontū ⁊ asiam: phrigiā ⁊ pamphiliā: egiptū ⁊ partes libie q̄ est circa cyrenē: ⁊ aduene romani. Iudei quoq̄ȝ ⁊ proseliti: cretes ⁊ arabes. Audiuim⁹ eos loquentes nostris linguis magnalia dei.

¶ Postilla.

¶ In diebus illis.dū complerētur dies.⁊c. Ante initiū illi⁹ eplē scribit sanct⁹ Lucas q̄ post ascensionē xpi. vndecim apli congregati statuerūt duos viros.s.ioseph qui cognoīat⁹ est iustus ⁊ mathiā Et orātes dixerūt. Tu dn̄e q̄ corda nosti oim: ostēde quē elegeris vnū ex his duob⁹ accipere locū ministerij hui⁹ ⁊ aplatus: de quo p̄uaricatus est iudas vt abiret in locū suū. Et dederūt sortes eis: et cecidit sors super mathiā. ⁊ annumerat⁹ est cū xi.aplis. Et statim seq̄tur epla presens (dū cōplerent̄ dies penthe.) Hodie celebrat sancta mater eccl'ia solēnitatē spūssancti: in qua xps se ostēdit esse deū. Nā

prius ostēderat se esse dn̄m terre ⁊ eoꝝ que in terra sunt: infirmos sanādo: mortuos suscitādo. Ostēderat se etiā dn̄m maris ⁊ eoꝝ que in mari sunt: cū super mare ambulauit ⁊ mare solidū se ei prebuit. Et cū staret in ore piscis ꝑdixit inueniendū. Ostēderat se etiā dn̄m inferni ⁊ eoꝝ q̄ in inferno sunt quādo cōtriuit portas inferni ⁊ omes aīas de limbo inferni eduxit. Ostēderat se etiā dn̄m aeris ⁊ eoꝝ q̄ in aere sunt. Et etiā dn̄m celi ⁊ eoꝝ q̄ in celo sunt: cū in die ascensionis ꝓpria virtute ascēdit per aera nube lucida sibi obsequēte: ⁊ assūptus, est in celū. Ostēso ergo ꝙ erat dn̄s oīm: hodie ostēdit se veꝝ deū qn̄ spm̄ sanctū qui deus est misit aplis. Hodie em̄ rex nr̄ ihus xp̄us xij. ꝑncipes fecit: associās eis septuagintaduos milites. Principes fuerūt. xij. apli. Septuagintaduo milites fuerūt. lxxij. discipuli xp̄i. quos hodie adeo roborauit q̄ꝺ ꝑ eos totū mundū sibi subiugauit. Bern̄. Licet magna ⁊ diuina fuerit plane miracula q̄ deus gessit i terris: hoc tn̄ bonū sup alia oia eminuit ꝙ in paucis simplicibus totū mūduꝫ ⁊ oēm sapiētie altitudinem sibi subiugauit. Unde hic dicitur. (Dū cōplerent̄ dies pēthecostes) Ly. a pascha cōputādo quinquaginta dies. quinquagesima nanqꝫ dies a paschate i quo iudei comedebāt agnū paschalē celebris erat in veteri testamēto apd̄ iudeos in memoriā beneficij legis date: que fuit data in mōte synai: quinq̄gesimo die a principio egressionis de egipto. vt habet̄ Exodi. xix. Et cōueniēter illa die infusum fuisset apostolis spūssancti donū: per q̄ꝺ lex euāgelica impressa fuit ⁊ firmiter radificata in cordibꝰ eoꝝ (Erāt aūt discipuli pariter in eodē loco) .i. cenaculo grādi strato vbi prius xp̄s cū eis cenā fecit. Et nō solum apl̄i: sed etiā alij fideles ⁊ mulieres pariter in eodē loco. ⁊ ipsis sic cōgregatis insimul corde ⁊ aīo (factꝰ est repēte de celo) Uincē. i. de aere (sonus tanq̄ adueniētis spūs vehemētis) Ly. i. venti vel tonitrui. nō tamē apl̄i ⁊ alij cū eis existētes fuerūt territi deo hoc faciēte signū q̄ꝺ dabat eis spūssanctꝰ qui ē consolator cordiū (⁊ repleuit totā domū) insolita claritate (vbi erant sedētes). i. manētes (⁊ apparuerunt illis) visibiliter oculis corporalibus (dispertite lingue). i. diuise lingue (tanq̄ ignis). i. habētes colorē ignis. Ad designādum signo visibili exterius: inuisibilē grām spiritus sancti receptā interiꝰ: per q̄ essent feruidi in amore dei: ⁊ zelo quētes omībꝰ linguis ad publicationē euāgelij (seditq̄ꝫ supra linguos eoꝝ). i. sup quēlibet discipłorū incidit vnus radeus igneus habēs figurā linguaꝝ (⁊ repleti sunt oēs spūsancto) Uincē. sic ꝙ corda eoꝝ penitus illustrata sunt gratia spūssancti. Sic ꝙ hodierna die discipuli receperūt spūmsanctum in maiori copia q̄ prius habuerūt:

quia nō solū receperūt ad sufficientiā sed etiā ad redundātiā: quia sanctitas quā spūssanct⁹ in aplis operat⁹ est redūdabit i totā ecclesiā. Unde seqtur. (Et ceperūt loq variis linguis put spūssanct⁹ dabat eloqui illis (Glo. apli nō solū loqbātur 7 intelligebāt oia ydeomata: sed ipsis loquentib⁹ in vno ydeomate qūcūq esset: illud omnes audiētes qtumcūq essent diuersoꝝ ydeomatū intelligebat q̄libet ydeoma ppriū diuina virtute hoc faciēte. Sicut em per rebellionē ad deū diuise sunt lingue. vt patet Gene. xi. Ita per infusionē spiritussancti sunt vnite (Erāt aūt in hierusalē) Uincē. q̄ erat ciuitas metropolis in iudea (habitātes in dei viri religiosi) Ly. in cultu diui no deuoti propter hoc templū visitabāt 7 ibi sacrificia offerebant. ex omi natione q̄ sub celo est) qꝛ iudei erāt dispersi in oēs nationes 7 aliqui eoꝝ magis deuoti pp̄ter reuerentiā templi: veniebāt aliqñ in ihrlm. maxime in solēnitatibus magnis. a quaꝝ vna erat solēnitas penthecostes. (facta autē hac voce) Uincē. i. postq̄ talis sonus in aere vehemēter insonuit. (cōuenit multitudo) supple ciuitatū 7 prouinciaꝝ circūiacentiū (7 mente cōfusa est) Ly. i. stupefacta seu admirata (qm̄ audiebat vnusquisq lingua suā illos loquētes) Ly. qꝛ nūq̄ fuit auditū vel visum tale miraculū (stupebāt aūt oēs 7 mirabātur dicētes. Nōne ecce oēs qui loquūtur galilei sūt) Uin. q. d. vtiq (7 quomō nos audiuim⁹ vnusq̄sq linguā suā). i. ppriā (in qua nati sumus) Uin. q. d. vtiq mirabile est vel supnaturaliter. Ex isto sumitur hic q primitiui xp̄iani fuerunt galilei (parthi 7 medi) Lyra. hic noiantur habitatores diuersarū regionū in quibus sunt diuersa ydeomata (7 elamite 7 qui habitāt mesopotamiā) Glo. or. est regio q̄ duobus ambit̄ fluminib⁹: tigri 7 eufrate (iudeā 7 capadociā: pontū 7 asiam). f. minorē (frigiam 7 pāphiliā. egiptū 7 partes libie q̄ est circa cyrenē: 7 aduene romani). i. peregrinantes romani (iudei quoq). i. illi de tribu iuda (7 proseliti: cretes 7 arabes) Ly. i. cōuersi de gētilitate ad iudaismū (audiuimus eos). f. aplos (loquentes nostris linguis) id est nostris ydeomatibus (magnalia dei) id est mirabilia dicta vel facta dei.

¶ Feria. ij. penthe. Actuū. x.

In diebus illis. Aperiēs petrus os suū dixit. Uiri fr̄es 7 patres nobis precepit dn̄s predicari populo 7 testificari: quia ipse est qui constitutus est a deo iudex viuorum 7 mortuoꝝ. Huic oēs prophete testimoniū perhibēt remissionē peccatoꝝ accipere p nomē

eius oēs qui credūt in eu3. Ad huc loquēte petro verba hec: cecidit spūssanctus super oēs qui audiebāt verbū. Et obstu puerūt ex circūcisione fideles qui venerāt cum petro: q2 ꝛ in natiōes grā spūssancti effusa est. Audiebāt eñ illos loquen tes liguis ꝛ magnificātes deū. Tūc respōdit petrus. Nūqd aquā quis ꝓhibere potest vt nō baptizent hi q̄ spūm sctm̄ acceperūt sicut ꝛ nos. Et iussit eos baptizari in noīe dñi nostri ihesu xp̄i.

Postilla.

In diebus illis. Aperiens petrus os suū. ꝛc. Ante initiū illi⁹ ep̄le scribit sanct⁹ Lucas in eode3 ca. ꝙ sanct⁹ petrus dixit iudeis de ihū xp̄o. Qui pertrāsiuit benefaciēdo ꝛ sanādo oīes oppressos a diabolo. Et nos testes sum⁹ oīm que fecit in regione iudeoꝝ ꝛ iherusalē: quē occiderūt suspēdentes in ligno. Hūc de⁹ suscitauit tertia die ꝛ dedit eū manifestū fieri non oīni populo: sed testibus p̄cordinatis a deo. nob qui manducauimus ꝛ bibim⁹ cū illo postq̄ resurrexit a mortuis. Et tūc statim seq̄tur ep̄la hodierna. (In dieb⁹ illis aperiēs petr⁹ os suū dixit. Uiri pa tres ꝛ fratres nobis). s. qui māducauimus ꝛ bibim⁹ cū illo post re surrectionē suā (p̄cepit dñs p̄edicare populo ꝛ testificari: q2 ipe est qui cōstitutus est a deo). s. p̄e iudex viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ) Lx. i. qui viuūt vita gr̄e. s. iustoꝝ ꝛ etiā iniquoꝝ qui mortui sunt morte culpe (Huic oēs ꝓphete testimoniū perhibēt). q. d. Nos soli nō sum⁹ testes eius: sed etiā oīes ꝓphete antiqui diuinitus inspirati qui de eo scripserūt ꝛ p̄dixerūt (remissionē peccatoꝝ accipere per nomē eius. vt patet Johel. ij. Quicunqꝫ inuocauerit nomē dñi saluus erit. (oēs qui credūt in eum) tam iudei q̄ gentiles (Adhuc petro loquēte verba hec cecidit spūs sanct⁹ sup oīnes qui audiebāt verbū). s. sup corneliū ꝛ super oēs qui cū eo cōgregati erāt in signo visibili scil3 igneis linguis. (ꝛ obstupuerūt ex circūcisione fideles q̄ venerant cū petro: q2 ꝛ in natiōes). i. in gētes. (gratia spūssancti effusa est (admi rātes ꝙ tāta gratia daret gentib⁹ sicut ꝛ iudeis nutritis in lege ꝛ ꝓphetis (audiebāt eñ illos loquen tes linguis). s. varijs. (ꝛ magnificātes deū. Tunc respōdit petrus) sc3 illis qui cū eo venerāt admirātibus (Nūquid aquā quis p̄bibere pōt vt nō baptizentur hi qui spūsanctū acceperūt sicut ꝛ nos) . q. di. nō ex quo spūssanctus non distinxit inter nos ꝛ ipsos. (iussit eos baptizari). sc3. a socijs suis (in noīe dñi nostri ihesu xp̄i) In hac eni3 forma dabatur baptismus in p̄imitiua ecclesia.

¶ Feria.iij.penthecostes.

In diebus illis. Cum audissent apli qui erãt ihe rosolimis: q2 recepisset samaria verbũ dei: miserũt ad eos petrũ 7 iohãnem. Qui cũ venissent orauerũt pro ipsis vt acciperẽt spũm sanctũ. Nondum eñi in quenq3 illoꝝ venerat: s3 baptizati tantũ erãt in nomie dñi ihu. Tũc imponebãt manus super illos: 7 accipiebant spiritũ sanctũ. ¶ Postilla.

¶ In dieb9 illis. cũ audissent apli. 7c. Ante initiũ illius eple scribit sanctus Lucas in eodem ca. q sanctus philippus descendit in ciuitate samarie: 7 predicabat illis xpm. Intẽdebant aũt turbe his q a philippo dicebãtur vnanimiter audiẽtes 7 vidẽtes signa que faciebat. Multi eñi eoꝝ q habebãt spũs immũdos clamãtes voce magna exibant. Multi aũt paralitici 7 claudi curati sunt. Factũ est autẽ gaudiũ magnũ i illa ciuitate. Tũc sequit presens epla (Cũ audissent apli) Circa qd sciendũ scdm Nicholaũ de Lyra. q philipp9 iste erat tantũ diachonus: pp̄ter qd licet posset baptizare nõ tamẽ manus imponere: nec per ɔsequens donũ spũssancti dare in signo visibili. hoc eñi ptinebat ad aplos. Unde est q soli episcopi in nouo testamẽto q sunt successores aplorũ manus imponũt: pp̄ter quod philippus significauit aplis vt aliqui eoꝝ venirẽt in samariã 7 supplerẽt illud qd ad eius officiũ nõ spectabat. Et hoc est qd hic dicitur (cũ audissent apli qui erãt ihe rosolimis: quia recepisset Samaria verbũ dei miserũt ad ipsos petrũ 7 iohẽm) Glo. or. qui erant colũne (qui cũ venissent orauerũt p ipsis vt acciperẽt spũmsctm: non dũ eñi in quẽq3 illoꝝ venerat) Ly. sc3. signo sensibili: venerat tamen in eos inuisibiliter: sicut 7 modo in baptizatos (sed baptizati tantũ erãt in nomine dñi ihesu xpi. Tũc imponebant manus super illos: 7 accipiebãt spũmsanctũ.

¶ Feria.iiij.pẽth. Actuũ.v.

In diebus illis. Per man9 aplorũ fiebãt signa 7 prodigia multa in plebe. Et erant vnanimiter omẽs in porticu salomonis. Ceteroꝝ autẽ nemo audebat coniũgere se illis: sed magnificabat eos populus. Magis aũt augebat credentiũ in dño multitudo viroꝝ ac mulieꝝ: ita vt in plateas eijcerẽt ĩfirmos vt ponerẽt in lectul' 7 grabatis: vt veniẽte petro saltẽ vmbra illi9 obũbra

ret quenq̃ʒ illoꝝ: ⁊ liberaren⸗tur ab infirmitatibꝰ suis. ¶ Cõcurrebãt aũt ⁊ multitudo vicinaꝝ ciuitatũ iherusalẽ afferentes egros ⁊ vexatos a spiritibꝰ immũdis: qui curabãtur oẽs: ⁊ magnificabãt ihm xp̃m.

¶ Postilla.

¶ In diebus illis. Per manꝰ autẽ aploꝝ. ⁊c. Ante initiũ illius eple scribit sanctꝰ Lucas. ꝙ vir q̃dam Ananias cũ sauira vxore sua vẽdidit agrũ ⁊ defraudauit de precio agri conscia vxore sua. Et partẽ precij ad pedes aploꝝ posuerũt ⁊ ambo subitanee obierũt. Et factus est timor magnus i vniuersa ecclesia ⁊ in oẽs qui audierũt hoc Tunc statim seq̃tur epla presens. (Per manus autẽ aploꝝ fiebãt signa ⁊ prodigia multa) Glo. ordi. vt succedebatur zelus sacerdotũ ⁊ iudeoꝝ (in plebe) Lyra. nõ dicit in p̃ncipibꝰ: q2 nõ credebãt in xp̃m paucis exceptis q̃ occulte xp̃iani erant. vt gamaliel: nichodemus ⁊ aliqui alij (⁊ erãt oẽs vnanimiter) .s. aplĩ (in portico salomonis) vbi erat locus orationis ⁊ p̃dicatiõis. (ceteroꝝ aũt). s. infideliũ (nemo audebat cõiungere se illis). s. ficti timentes penã q̃ venerat super ananiã ⁊ eiꝰ vxorẽ (sed magnificabat eos popls p̃pter egros ⁊ miracula q̃ faciebãt. Et etiaʒ quia bona pro malis suis persecutoribꝰ reddebãt (magis autẽ augebaẽ credentiũ in dño multitudo viroꝝ ac mulieꝝ. (nullus eñ sexus a regno dei excluditur (ita vt in plateis) q̃ laterãt (eijcerent infirmos ⁊ ponerẽt in lectulis ⁊ grabatis: vt veniente petro saltem vmbra illius obumbraret quenq̃ʒ illoꝝ ⁊ liberarẽtur ab infirmitatibus suis) Ly. i quo ponit differentia petri ad alios apostolos in operatiõe miraculoꝝ Nam alij apli curabãt alios infirmos per tactũ manuũ. sicut iaʒ supra dictũ est. per manus aũt aplorũ. ⁊c. petrus aũt nõ solũ p tactũ sed etiã per vmbrã qd̃ maius est. qd̃ fiebat ad ostẽdendum ꝙ erat principalis apls. ergo noiat̃ ip̃ princeps aploꝝ. Et quia xp̃s nõ legit̃ curasse per vmbram sicut petrus ideo in petro videtur impletũ suisse ꝙ dixit xp̃s Johis. xiiij. Qui credit in me opera que ego facio ⁊ ipse faciet: ⁊ maiora horũ faciet. (cõcurrebat autẽ ⁊ multitudo vicinarũ ciuitatũ in iherusalem afferẽtes egros ⁊ vexatos a spiritibus immũdis. Qui curabãtur omnes et magnificabãt ihesum xp̃m.

¶ In die sancte trinitatis. Epistola. ij. Corinth. xiij.

Audete. perfecti estote. exhortamini: idipsum sapite. pacẽ habete ⁊ deꝰ pacis ⁊ dilectiõis erit vobiscũ Salutate inuicẽ in osculo sancto. salutãt

vos oēs scti. Gratia dñi nr̄i ie
su xp̄i ⁊ charitas di ⁊ cōicatio
sancti spūs sit semꝑ cū oibus
vobis amen.

¶ Postilla.

¶ Gaudete perfecti estote ⁊c.
Ante initū illius ep̄le scribit scūs
paulus in eodē capi. In ore duoꝝ
vel triū testiū stat omne verbum.
Tunc sequit̄ p̄ns ep̄la. (Gaudete
ꝑfecti estote) q2 hodie festuꝫ sācte
trinitatis pagim⁹ necesse ē aliqua
de sctā trinitate breuiter loqui. vn̄
Augu. in li. de tri. hoc itaqꝫ vera
⁊ pia fide credēduꝫ est ꝙ trinitas
sit vnus solus ⁊ ver⁹ de⁹. s. pr̄ ⁊ fi
lius ⁊ spūsctūs: ⁊ hec trinitas vni
us eiusdēqꝫ substātie vel essentie
credit̄ q̄ ē sūmū bonū. Itē Augu.
dicit hec vera sācta trinitas nihil
maius ē in trib⁹ ꝑsonis simul no/
minatis q̄ȝ in vna q̄libet semel ⁊ ꝑ
se dicta. q2 vnaqueqꝫ ꝑsona ple/
na est substātia in se: nō tamē tres
substātie sūt: sed vnus deus ⁊ vna
substātia: vna potētia: vna eterni
tas: vna magnitudo: vna bonitas
⁊ vna essentia pr̄ fili⁹ ⁊ spūsctūs.
Itē sciēdū ꝙ btā trinitas fideliter
est credēda ⁊ nō curiose inuestigā
da. Vn̄ Bern̄. Scrutare hoc temeri
tas est. credere pietas. nosse vita
eterna. (fratres) Ly. In veritate fi/
dei ꝑsistētes. (gaudete) Ly. ad vir/
tuosū eni ꝑtinet de opibus virtu
tum gaudere. (ꝑfecti estote). i. ad
ꝑfectionē cōsequēdā tēdite: q2 si/
cut nauis in flumīe posita per aq̄
motū descēdit nisi remiget̄ i cōtra
riū: sic aīa ex corruptiōe carnis et
pronitate cōtinuo ad malū descen
dit a ꝑfectione nisi conet̄ in cōtra
rium. (exhortamini) vos maiores
illo q̄ sūt minores. (idē sapite). s.
vos minores cū maiorib⁹ (pacem
habete). Ly. quā xp̄s nobis here
ditarie cōseruandā reliquit. vt pꝫ
Joh̄. xiiij. Pacem relinquo vobis
⁊c. (⁊ deus pacis). i. dator ⁊ ama/
tor pacis. (⁊ dilectionis) q2 chari/
tas cōcomitat̄ veram paceꝫ eo ꝙ
per charitatē deus ē in hoīe ⁊ ip̄e
in eo. (erit vobiscuꝫ) per grām in
p̄nti. ⁊ gl̄iam in futuro. (Grā dñi
nr̄i iesu xp̄i ⁊ charitas dei ⁊ cōica/
tio sanctispūs) Guil. Lugdu. in il
lis verbis innuit trinitatē ꝑsonaꝝ
Primo ꝑsonā filij ibi. grā dñi nr̄i
ihesu xp̄i. Scdo ꝑsonā p̄ris ibi. ⁊
charitas dei. s. p̄ris. Tertio ꝑsonaꝫ
spūssācti ibi. Et cōicatio sctispūs
sit semꝑ cū oibus vobis amē.

¶ In festo sancte trinitatis Romano. xi.

O Altitudo diuiti
arum sapiētie ⁊
scientie dei q̄ȝ in
cōprehensibilia
sūt iudicia eius:
⁊ iuestigabiles vie eius. Quis
eni cognouit sensum dñi: aut
quis cōsiliarius eius fuit: aut
quis prior dedit illi ⁊ retribue

tur ei. Quoniã ex ipo ꝛ p ipm ꝛ in ipo sunt omnia. Ipi gloria in secula seculoꝝ.

Postilla.

O altitudo diuitiarũ sapie ꝛc. Ante initiũ illius eple scribit sãctus paulus in eodē capi. dicēs. Noli altũ sape sed time. Tunc seq̃tur pñs epla. (O altitudo diuitiarũ). Boꝛ. i. abundãtie ꝛ copiositatis (sapiẽtie) q̃ ē ĩ diuinis ꝛ de spũalibus de qua Isa. xl. dicit. Non est inuestigatio sapiẽtie eius. Et in ps. cxlvj. Et sapie ei⁹ nõ est numerus. (ꝛ sciẽtie dei) q̃ est de reb⁹ humanis ad Col. iij. In ipo sunt oẽs thesauri sapientie ꝛ sciẽtie (q̃ incõpꝛehensibilia sunt iudicia eius). Boꝛra. idest dispositiones eius de oibus rebus. Unde ps. xxxv. Iudicia eius abyssus multa (ꝛ inuestigabiles vie eius) idest implętiones dispositionis in quibus oibus ē misericoꝛdia ꝛ veritas. Unde ps. xxiiij. Uniuerse vie dñi misericoꝛdia ꝛ veritas. Quoꝝ rationes a nobis non possunt attingi. Unde Eccle. viij. Intellexi q̃ oiũ operum dñi nullam possit homo inuenire ratione (quis eniz cognouit sensum dñi) de dispositione reꝝ quasi diceret nullus. (aut quis consiliarius eius fuit). Uincē. dãs ei cõsilia qualiter sic vel sic res disponeret q̃si diecret nullus (aut q̃s pꝛioꝛ dedit illi ꝛ retribueret ei) q̃ si diceret nullus: quia hoc est impossibile: quia omnẽ virtutẽ non solũ operãdi: sed etiã cogitandi ꝛ effẽdi ab ipo habemus qd̃ declarat hic cõsequẽter dicens. (qm̃ ex ipo ꝛ per ipm ꝛ in ipo sunt oia). Boꝛ. superioꝛa inferioꝛa ꝛ media spũalia ꝛ coꝛpalia ꝛ ex vtrisq̃ cõposita. Et in istis verbis innuit apostol⁹ trinitatẽ personaꝝ in essētia diuina per hoc q̃ dicit ex ipo innuit personã pñs: per hoc q̃ dicit ipm: innuit personã filij: p hoc qd̃ dicit in ipo: innuit psonã spũs sancti. Ecce distinctio seu pluralitas personaꝝ (Ipi honoꝛ ꝛ gloꝛia) ecce vnitas essentie. Non eni dicit ipis: sed ipi honoꝛ ꝛ gloꝛia in secula seculoꝛũ amen.

In festo coꝛpis xp̃i. j. coꝛ. xj

Conueniẽtib⁹ ergo vobis ĩ vnũ iaz nõ est dñicã cenam manducare. Unusquisq̃z eni suam cenam p̃sumit ad manducandũ. Et alius quidē esurit: alius aũt ebri⁹ est. Nũquid domos non habetis ad manducandũ ꝛ bibẽdũ. Aut ecclesiã dei contẽnitis ꝛ cõfundit is eos qui nõ habẽt. Quid dicam vobis. Laudo vos: in hoc nõ laudo. Ego eni accepi a dño qd̃ ꝛ tradidi vobis: qm̃ dñs iesus in qua nocte tradebatur accepit panẽ ꝛ gratias

agens fregit ꝛ dixit. Accipite ꝛ manducate. hoc est corp⁹ meum qđ ꝑ vobis tradet̃. Hoc facite in meam cõmemoratio nem. Similiter ꝛ calicem post q̄ȝ cenauit dicẽs. Hic calix nouum testamẽtũ est in meo sanguine. Hoc facite quotienscũqȝ bibetis in meam cõmemorationẽ. Quotiencũqȝ enĩ mãducabitis panẽ hunc ꝛ calicẽ bibetis mortẽ dñi annũciabitis donec veniat Itaqȝ quicũqȝ manducauerit panem ꝛ biberit calicez dñi indigne reus erit corporis ꝛ sanguinis dñi. Probet aũt seipȝ homo: ꝛ sic de pane illo edat: ꝛ de calice bibat. Qui enim manducat ꝛ bibit indigne: iudicium sibi mãducat ꝛ bibit non dijudicans corpus domini.

¶ Postilla.

¶ Conueniẽtib⁹ ergo vobis ꝛc. Ante initiuȝ illius ep̄le scribit sãctus paulus in eodẽ caplo ipis Corinthijs dicẽs. Si quis aũt videtur cõtentiosus esse: nos talẽ cõsuetudinem nõ habemus neqȝ ecclesia dei. Hoc aũt p̄cipio nõ laudans ꝙ nõ in melius: sed in deterius conuenitis. Tũc postmodũ sequitur p̄ns ep̄la. (Conueniẽtibus vobis in vnuȝ) Sed ex quo hodie peragit̃ festũ corpis xp̄i sicut hoc sacramentũ post cenam a xp̄o institutũ est. Euangeliũ ꝛ ep̄la concordant: quia in euangelio habetur de fructu digne cõmunicantiũ vbi dicitur. Qui manducat hunc panem viuet ineternũ. Sic per oppositum in ep̄la hodierna habet̃ de periculis indigne cõmunicantium: sicut patet in textu epistole p̄sentis. (Fratres. Conueniẽtibus vobis in vnum) Lyra. ad percipiendũ eucharistie sacramentũ. (iaȝ nõ est) idest nõ licet vobis (dñicaȝ cenã manducare. Unusquisqȝ enĩ suam cenam presumit ad manducanduȝ. Lyra. ante sumptionẽ sacramenti preparabãt sibi cibaria ꝛ portabãt ad ecclesiã comedẽtes anteꝙ̃ sumerent sacr̃m: ꝛ sic laute comedebãt ꝛ bibebãt. Pauperes aũt esuriebãt. Ergo dicit. (ꝛ alius quidẽ esurit: alius aũt ebrius est. Nunq̊d domos nõ h̄ẽtis ad mãducandũ ꝛ bibẽdũ. s. domos nõ cõsecratas (aut eccl̄iaȝ dĩ cõtẽnitis) Ly. q̄si. d. certitudinaliter in hoc ẽ cõtẽptus eccl̄ie q̄ cõsecrata ẽ. (ꝛ confunditis eos. i. paupes (q̊ nõ h̄ñt) scȝ laute comedere corã tãta multitudĩe (q̊d dicã vob̄). Ly. sup hoc facto (laudo vos) supple ĩ alijs (in hoc non laudo) sȝ vitupero. (Ego enĩ accepi a dño) Ly. mihi reuelante (qđ ꝛ tradidi vobis: qm̄ dñs iesus) qui est ĩstitutor sacroꝝ ꝛ nõ ali⁹ in qua nocte tradebat̃) Gor. idest imminẽte passiõe cuius no-

cte traditio facta est in vespe noctis.(accepit panē) ⁊ bñdixit vt habet Math.xxvj.(⁊ gras agēs) Lyra. vt doceret nos in oībus grās agere deo.(fregit ⁊ dixit. Accepite ⁊ mãducate hoc est corpus meū). scʒ cōtētū sub specie panis: quia panis trāsubstantiat in verū corpus xpi diuina virtute per cōuersione solis accidētib⁹ remanētib⁹ (qd pro vobis tradet. Hoc facite in meam cōmemoratione) Glo.a. idest in mēoriā mee mortis ⁊ passionis.(Similiter ⁊ calicem).f. accepit(postq̄ cenauit) ⁊ vinum in calice cōtentū cōsecrauit in sanguinem suū(dicens. Hic calix) Glo.i. cōtentū in hoc calice(nouū testamentū est in meo sanguine) Lyra quia nouū testamentū cōfirmatū est sanguine xpi effuso.(Hoc facite quotienscunqʒ bibetis). Glo. scʒ sanguine meum in specie vini (in meā cōmemoratione).i.in memoriā passionis mee(quotienscūqʒ eni manducabitis panem hūc ⁊ calicem bibetis) Lyra.i. hoc sacramētū in quo sub specie panis cōtinet verū corpus xpi. Et sub specie vini ver⁹ sanguis xpi.(mortem dñi annūciabitis) ipam representādo per hoc sacrm(donec veniat).f.ad iudiciū: per qd intelligitur ꝙ celebratio hui⁹ sacri nō deficiet in ecclesia vsqʒ in finē mundi. Mathei vlti. Ecce ego vobiscum sum vsqʒ ad cōsumatione seculi.(Itaqʒ quicūqʒ manducauerit panem ⁊ biberit calicem dñi indigne). Ly.f.cū volūtate peccandi mortaliter de futuro vel ipenitens de p̄terito.(reus erit corpis ⁊ sāguinis dñi). Glo.i.penas mortis xpi exoluet.i.puniet ac si xpm occideret.(Probet aūt seipm hō). Ly.f. ppriā cōscientiā diligēter examinādo ⁊ emēdādo.(⁊ sic de pane illo edat).f. fructuose.(⁊ de calice bibat). Ly. fit aūt hic mētio de duplice specie.f.panis ⁊ vini. Nā in p̄mitiua ecclia sic dabat fidelibus: sʒ ꝓpter piculū effusiōis sanguinis mō tm̄ dat laycis sub specie panis. Sacerdos tm̄ celebrāns accipit pro vtraqʒ nō tm̄ celebrās pro se.f.etiā pro alijs(q̄ eni manducat ⁊ bibit indigne) Glo.i.irreuerēter vel existēs ī crimie(iudiciū sibi manducat ⁊ bibit) idest ad suam dānatione sumit(.non dijudicans corpus dñi). Lyra.idest discernens ab alijs cibis sumens eodem modo sicut alios cibos corporales.

¶ Dñica p̄ma post festū trinitatis.f.Johis.iiij.

Eus charitas ē In hoc apparuit charitas di in nobis qm̄ filiū suū vnigenitum misit deus in mundū vt viuamus per eum. In hoc est charitas nō quasi nos dilexerim⁹ deū: sʒ qm̄ ip̄e prior dilexit nos

⁊ misit filiū suū ꝑpiciationē pro pctīs nrīs. ¶ Charissimi si de⁹ dilerit nos: ⁊ nos debem⁹ alterutrū diligere. Deū nemo vidit vnq̄. Si diligim⁹ iuicē deus in nobis manet: ⁊ charitas eius in nobis ꝑfecta ē. In hoc itelligim⁹ q̄m in eo manemus ⁊ ipse in nobis. q̄m de spū sctō dedit nobis. Et nos vidimus ⁊ testificamur q̄m pr̄ misit filiū suū saluatorē mundi. Quisq̄s cōfessus fuerit q̄m iesus est filius dei de⁹ in eo manet ⁊ ipe in deo. Et nos cognouim⁹ ⁊ credim⁹ charitati quā deus habet ī nobis. De⁹ charitas est: ⁊ q̄ manet in charitate in deo manet ⁊ deus in eo. In hoc ꝑfecta ē charitas dei nobiscū vt fiduciā habeamus ī die iudicij: q: sicut ille ē ⁊ nos sumus in hoc mūdo timor nō est in charitate: sed ꝑfecta charitas foris mittit timorē q̄m timor penā hab;. Qui āt timet nō est ꝑfect⁹ ī charitate. Nos ergo diligam⁹ deū. q̄m de⁹ prior dilerit nos. Si quis dixerit q̄m diligo deū: ⁊ frēm suū oderit mēdax est. Qui enī nō diligit frē; suū quē videt: deū quē nō videt q̄uo pōt diligere. Et hoc mandatu; habem⁹ a deo vt q̄ diligit deū diligat ⁊ frem suum. ¶ Postilla.

¶ Deus charitas est. In hoc apparuit ⁊c. Ante initiū ill⁹ ep̄le scribit sctūs Ioh̄. di. Ipi de mūdo sūt. ⁊ ideo de mūdo loquūt ⁊ mūdus eos audit. Nos ex deo sumus charissimi diligam⁹ inuicē: q: charitas ex deo est. Tunc sequit ep̄la hodierna. (Deus charitas ē). Ubi sctūs iohēs ap̄ls ⁊ euāgelista quē xp̄s pre ceteris dilexit: maxime cōmendat nobis charitatē dei ⁊ pximi. Sic sicut in euangelio hodierno sctūs Lucas dicit nobis d quodā diuite qui nec circa deu; nec circa proximū. s. pauperē lazarū aliqua dilectiōe mouebat: sed induebat purpura ⁊ bysso ⁊ epulabat quotidie splendide: ideo sepult⁹ est in inferno. Et si volumus hoc malū euadere: tūc debemus deū ⁊ proximū diligere. (q: deus charitas est) Ly. increata sicut est bonitas ⁊ sapiētia. (in hoc) velut incertissimo signo. (apparuit charitas dei i nobis). i. ostensa ē erga nos. (q̄m filium suū vnigenitū) nō suū (misit) sc; deus pr̄ (in mundū). s. in hūanitate assūpta (vt viuamus per eū). Uin. i. nō inducemur per eum. (in hoc). i. in hac missione (est charitas manifesta nō q̄si nos dilexerimus deū: sed q̄m ipe prior dilexit nos). s. predestinādo: vocando: iustificando. (⁊ misit filiū suū propiciationē) Uin. ⁊ deus nobis propiciatur per ip̄m (pro pctīs nrīs). s.

tollendis.(charissimi si deus dilexit nos ꝛ nos debem⁹ alterutrū).s. exēplo xp̄i inuicē(diligere)Uince. Sic deus diligit nos. Tūc debem⁹ diligere id q̄d de⁹ diligit: sed deus diligit oēs hoiem:ergo ꝛ nos quēlibet hoiem debem⁹ diligere(Deū nemo vidit vnq̄)Uin.in p̄nti de⁹ nō pōt videri sicut est. sed solū in futura vita. Uñ Augu. dicit q̄ cōcessum fuit paulo ꝛ moysi videre diuinā essentiā:sed hoc fuit in raptu ꝛ trāsitorie ꝛ nō mansiue: quia tūc fuerūt rapti extra sensus corporis.(Si diligam⁹ inuicem).s.ex sincera charitate(de⁹ in nobis manet)per grām inhabitātē(ꝛ charitas eius in nobis pfecta est)Tunc enī charitas dei pfecta est in nob: quādo eu₃ diligim⁹. nō solū in se s₃ etiā in sua ymagine.i.in homie (in hoc itelligim⁹).i.cognoscim⁹ (q̄m in eo manemus)per charitatem qua deum diligimus(ꝛ ipe in nobis)per charitatē qua nos diligit.(q̄m de spūsctō).s.ab ipo pcedente(dedit nobis ꝛ nos). Lyra.i. ego Johānes ꝛ alij apl̄i mecū(vidimus.s.eius humanitatē₃ oculis corporalib⁹ ꝛ eius diuinitatē oculis mētalib⁹ nō in se. sed in effectibus suis. quia viderūt eū facientē miracula: virtutē totius creature transcendētia(ꝛ testificamur)de visis q̄ vidimus.(q̄m pr̄ misit filiu₃ suū)eiusdē nature ꝛ potestas cum eo(saluatorē mūdi)per passionem in hūanitate assūpta.(quisq̄s confessus fuerit). Gor.s.cōfessiōe pfecta:cordis:oris.ꝛ opis. Nō dimi nuta vni⁹ vocis Uñ Aplus. Confitent̄ se nosse deum factis aūt negant(q̄m iesus est filius dei) ita q̄ idē est fili⁹ dei ꝛ fili⁹ hois(deus in eo manet).s.p grām.(ꝛ ipe i deo) vt in refugio. Uñ ps.lxxxix. Dn̄e refugiū fact⁹ es nobis(ꝛ nos).s. apl̄i(cognouim⁹).s.q̄ iesus est filius di.(ꝛ credidim⁹ charitati quā habet de⁹ in nobis)Ly.i.credim⁹ ipm spāliter hitare nobiscū p charitatē(deus charitas est)Uñ Aug. sup illud verbū.Si in singulis locis sacre scripture nihil aliud diceretur de charitate.nisi q̄ de⁹ charitas ē:nō aliud q̄ charitate₃ q̄rere deberem⁹. Nō eni charitas poterat altior cōmēdari q̄ q̄ deus dicer̄(ꝛ q̄ manet in charitate in deo manet)Uin.Tāq̄ palmites in vite:tanq̄ mēbrū in corpe(ꝛ de⁹ in eo)manet tanq̄ hitator in domo: tanq̄ spōsus in thalamo:tāq̄ sacerdos in tēplo.Uñ Berñ.q: deus charitas est:ꝛ ideo charitati nihil meli⁹ ē:ꝛ q̄ manet in charitate in deo manet.ideo charitati nihil est securi⁹ ꝛ deus in eo.ꝛ ideo charitati nihil iocūdius.(in hoc pfecta ē charitas dei nobiscū idest pfecta esse oñdit̄(vt fiduciā hēam⁹ in die iudicij)Uin.Si talē fiduciā hēmus ad deū q̄ audem⁹ secure apparere in cōspectu eius ꝛ reddere ei votū tūc indubitāter hēmus pfectā charitatē.(q: sicut ille est) Ly.Bñfaciens de celo iustis ꝛ iniustis(ꝛ nos sumus in hoc mūdo).s.pro amo-

re eius amicos et inimicos diligen do(timor non est in charitate)quod intelligitur de timore seruili inquantum ser nilis est: non autem intelligitur de filiali: quia ille timor stat cum charitate perfecta(sed perfecta charitas foris mittit timorem) quia charitas etiam quem cunque excludit timorem seruilem(quoniam timor penam habet) idest timore seruili pena debetur: quia facit cauere peccatum solummodo ne puniatur: non propter detestationem vitij nec propter vitandam offensam dei sicut fur quandoque dimittit furari propter suspendium(qui autem timet) Lyra. Hoc modo(non est perfectus in charitate)idest non habet charitatem ipsam perficientem(nos ergo diligamus deum) Glosa. Dilectione perfecta(quoniam deus prior dilexit nos)quam nos ipsos: imo cum adhuc inimici essemus dilexit inimicos vt faceret amicos: dilexit iniustos vt faceret iustos: dilexit egros vt faceret sanos.(Si quis dixerit quoniam diligo deum et fratrem suum oderit)qui est imago dei(mendax est). Lyra. Quia dilectio proximi includitur in dilectione dei(qui non diligit fratrem suum quem videt). Glo. vnde eum plenius cognoscit(deum quem non videt)idest quem minus cognoscit.(quomodo potest diligere). Unde Augu. Inuisa quippe diligere possumus incognita neque(et hoc mandatum habemus a deo.) scilicet de dilectione dei et proximi(vt qui diligit deum). Glosa. propter se(diligat et fratrem suum) propter deum. Duo enim sunt mandata charitatatis: scilicet dei et proximi: nec potest vnus diligi sine alio.

Dominica .ij. post festum trinitatis. j. Johis. iij.

Nolite mirari si odit vos mundus. Nos scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam quoniam diligimus fratres. Qui non diligit: manet in morte. Omnis qui odit fratrem suum homicida est. Et scitis quoniam omnis homicida non habet vitam eternam in se manentem in hoc cognouimus charitatem dei quoniam ille pro nobis animam suam posuit: et nos debemus animas pro fratribus ponere. Qui habuerit substantiam huius mundi et viderit fratrem suum necesse habere et clauserit viscera sua ab eo quomodo caritas dei manet in eo. Filioli mei non diligamus verbo neque lingua sed opere et veritate.

Postilla.

Nolite mirari si odit vos mundus etc. Ante initium illius epistole scribit sanctus Johannes in eodem capi. dicens. Charissimi hec est annunciatio quam audistis ab initio vt diligatis alterutrum non sicut cayn

qui ex maligno erat ⁊ occidit fratrem suū. ⁊ ppter quid occidit eū qm̄ opera eius maligna erāt. fris aūt eius iusta. Tūc statim sequit̄ pn̄s ep̄la q̄ cōcordat cū euangelio hodierno: in quo euāgelio agitur de cena vite eterne: ad quā cenam puenit̄ p charitatē dei ⁊ proximi. de qua habet̄ plenius in pn̄ti ep̄la Unde dicit Iohes. (Charissimi nolite mirari) quasi insolitū. (si odit vos mundus). i. mūdi amatores: q: nō est nouū illud iurgiū: s3 fuit a principio mundi inter bonos ⁊ malos. Sicut p3 iter caym ⁊ abel: inter ysaac ⁊ ysmael: inter iacob ⁊ esau. (Nos scimus) Ly. certitudine fidei. (qm̄ trāslati sumus de morte). s. culpe (ad vitā) gr̄e (qm̄ diligimus fr̄es) q: opera bona in charitate facta sunt meritoria. (qui nō diligit: manet in morte: q: caret in charitate q̄ est vita aīe. (ois q̄ odit frem suū homicida est) q: pmo occidit aīam propriā. Scd̄o aīam p ximi q̄tū in se ē: q: puocat ip3 ad odiū mutuū. (⁊ scitis qm̄ ois homicida nō hab3 vitā eternā) Glo. idest nō h3 xp̄m q̄ est vita eterna. (in se manentē) hoc dicit ad dr̄iam vite nature: q̄ est vita transiēs. (in hoc) tanq̄ in signo certissimo (cognouim9 charitatē dei). i. xp̄i erga nos (qm̄ ille pro nobis) indignis. (aīam suā). i. vitā corpalē (posuit) idest morti crucis expofuit (⁊ nos) exēplo eius (debem9 aīas) Ly. i. vitam corpalē (pro fr̄ibus ponere) idest saluti eorū spūali ponere. Et hoc debitū patet ex ordine charitatis: scd3 quē deus est sup oia diligendus: ⁊ post ipm̄ aīa ppria: ⁊ tertio loco aīam proximi: quarto ⁊ vltimo propriū corp9. (qui habuerit substātiā hui9 mūdi) Glo. idest bona tpalia (⁊ viderit frē3 suum). i. proximū suū (necesse hr̄e). Ly. sc3 necessitatē extremā (⁊ clauserit viscera sua ab eo). i. affectum interiorē nō cōpatiēdo ei ⁊ subuētionē denegādo (qūo charitas dī) Glo. q̄ a deo infundit̄: ⁊ qua de9 diligit̄. (manet in eo). q. d. nullo modo: q: nō pōt diligi deus sine proximo: nec ecōuerso. etiā quia charitas benigna est. i. larga egenis: ⁊ in casu extreme necessitatis. tenet̄ etiā q̄libet de necessario dare. Un̄ Ambro. Pasce fame morientē: si non pauisti occidisti. (filioli mei). s. quos per euāgeliū genui. (no diligam9 verbo neq3 lingua). verbo tm̄ diligit qui hoc q̄d promittit nō soluit (sed opere). i. exhibitione beneficij (⁊ veritate). s. pure intētionis. Glo. vt simplici intentione bn̄ficia prestem9: nō propter iactantiā. nec propter temporale lucrū.

¶ Dn̄ica. iij. post festū trinitatis. j. petri. v.

Humiliami sub poteti manu dei vt nos exaltet in tpe visitationis oēz solicitudinē

vestrā piiciētes in eū: quoniā
ipsi cura est de nobis. Sobrie
estote & vigilate: q2 aduersari-
us vester diabolus tanq3 leo
rugiēs circuit querens quē de
uoret. Cui resistite fortes in fi
de sciētes eandē passionē ei q̄
in mūdo est vestre fraternitati
fieri. Deus aūt omis gr̄e qui
vocauit nos in eternā suā glo-
riā: in xp̄o ih̄u ipsi gloria & im
periū in secula seculoꝝ amen.

¶ Postilla.

¶ Hūiliamini sub potēti ma
nu dei. &c. Ante initiū illius ep̄le
scribit sanctus petrus in eodē ca.
Deus superbis resistit: hūilibus
aūt dat gratiā. Tunc statim sequi
tur ep̄la presens. in qua beat' pe-
trus docet nos quomō habere de
beamus nos ad deū dicēs. (Humi
liamini) Gor. hūilitate voluntaria
nō coacta (sub potenti manu dei)
vel nos humiliabimus nos ei: vel
ipse opprimet nos: q2 manū eius
effugere impossibile est (vt nos ex
altet) q2 omis qui se humiliat ex-
altabitur. vt patet Luce. xviij. (in
tp̄e visitatiōis). i. in die iudicij qn-
do deus iudicabit mūdu3 & reddet
vnicuiq3 scd̄m opera sua (oēm so
licitudinē vestrā). s. corporis & aīe
(piicientes in eū) Unde Aug. Pro
iice te in deū: nō est tā crudelis vt
se subtrahat & te cadere permittat
(qm̄ ipsi cura est de vob̄). s. spiri-
tualis (sobrij estote) ī victu & vesti
tu (& vigilate). i. diligenter a pecca
tis cauete (q2 aduersari' vester dia
bolus), qui semꝑ bonis & fideli-
bus aduersatur (tanq̄3 leo rugens)
per seuiciā (circuit) per maliciā (q̄-
rens quē deuoret) incorporādo si-
bi per mortalē culpā (cui resistite)
Gor. ei' suggestiōibus nō acq̄es-
cēdo. vnde Jacobi. iiij. Resistite di
abolo & fugiet a vobis (fortes in
fide) tanq̄ in scuto (sciētes eandem
passionē). i. osimilē tribulationē &
tēptationē quā vos sustinetis (ei)
fieri. s. a diabolo (q̄ in mūdo est ve
stre fraternitati). i. vestris fr̄ibus
per mūdum dispersis. q. d. nō pu-
tetis tēptatione carere eo q̄ fide-
les estis: immo magis tēptabimī.
Ergo cauete vos diligēter ne supē
rabimini. vñ Eccle. ij. Fili accedēs
ad seruitutē dei: sta in iusticia & ti
more & prepara aīam tuā ad tēpta
tionē. (deus autē). s. qui est dator
(omis gr̄e) Gor. q2 bonoꝝ tp̄aliū
naturaliū: sp̄ūaliū & eternoꝝ (qui
vocauit nos) vocatiōe interiori ꝑ
inspirationē: & exteriori ꝑ p̄dicati
onē (in eternā suā gloriā). s. finali-
ter consequendā (in xp̄o ih̄u). i. ꝑ
xp̄m ih̄m (ipsi gl̄ia & imperiū) s. ad
alios (in secula secl'oꝝ). i. ineternū.

¶ Dñica. iiij. Roma. viij.

Xistimo eñ q̄ nō
sunt cōdigne pas
siones huius tem
poris ad futura3

gloriã que reuelabit̃ in nobis Nã expectatio creature reue- latioñe filioꝝ dei expectat Ua nitati eñ creatura subiecta est nõ volẽs sed ꝑpter eũ qui sub iecit eã in spe. Quia ⁊ ipsa cre atura liberabit̃ a seruitute cor ruptiõis in libertatẽ glorie fi lioꝝ dei. Scim⁹ eñ ꝙ oĩs cre- atura ingemiscit ⁊ parturit vs qʒ ad huc. Nõ solũ aũt illa: sʒ ⁊ nosipsi ꝑmitias spũs haben tes. Et ipsi intra nos gemit⁹ a doptionẽ filioꝝ dei: expectãtes redẽptionem corporis nostri. In christo ihesu dño nostro.

Postilla.

Existimo eñ ꝙ nõ sunt cõ- digne. ⁊c. Ante initiũ illi⁹ ep̃le scri bit sanct⁹ paulus in eodẽ ca. dicẽs Si filij ⁊ heredes: heredes q̃dẽ dei coheredes aũt xp̃i. si tamẽ cõpati- mur vt simul glorificemur. Tunc statim sequit̃ p̃ns ep̃la. In q̃ ap̃ls paulus hortatur nos: vt patiẽter tolleremur passiones ⁊ ꝑsecutões hui⁹ mũdi: q2 ad futurã gloriã nõ peruẽitur nisi per tollerãtiaʒ pati enter passionũ. et q̃lescũqʒ sint ta les passiones tp̃ales: nõ tamẽ sunt odigne ad futurã gloriã. Hoc ostẽ dit ap̃ls paulus q̃ fuit raptus vs- qʒ in tertiũ celũ ⁊ vidit magnitu- dinẽ g̃lie celestis Et visis illis gau dijs post hoc dixit. (fratres. existi mo) Uincẽ. i. vere scio (ꝙ non sunt cõdigne). i. equales (passiones hu ius tp̃is) Gor. i. tp̃alis ⁊ momẽta nee (ad futurã gloriã). s. promeren dã (que reuelabit̃ in nobis) Uincẽ tam malis q̃ꝫ bonis: sed diuersimo de: q2 q̃uis gloria futura ab oñi- bus cognoscet̃ ⁊ videbitur: tamẽ hoc erit bonis ad gaudiũ ⁊ ad sa- lutẽ. malis ad omnẽ tristiciã ⁊ pe- nã (Nam expectatio creature) Ly. id est hois qui est oñis creatura. vt patet Math. vl. Predicate euã- geliũ oĩ creature est homini (re- uelationẽ filioꝝ dei) Lyra. in beati tudine celesti: vbi deus clare vide bit̃ (expectat). s. per patientiã (va nitati eñ). i. passibilitati: morti et incineratiõi (creatura). i. humana natura (subiecta est nõ volẽs). i. ꝑ pria volũtate: ⁊ hoc ꝑpter pctm̃ ade qd̃ nõ est volũtariũ in nobis (sed ꝑpter eũ). i. ꝑpter deũ (q̃ sub iecit eam in spe). s. resurrectiõis fu ture (quia ⁊ ip̃a creatura). i. huma na natura (liberabit̃ a suitute cor ruptiõis). s. quãdo in resurrectiõe ex gloria aĩe erit corpus immorta le (Scimus eñ ꝙ oñis creatura) sc; irrationalis (ingemiscit ⁊ partu rit vsqʒ adhuc) Hic ap̃lus inducit nos ad tollerantiã passiõis dupli ci exẽplo. Primũ est creaturaꝝ ir- rationaliũ que sustinent multa: ⁊ tamẽ nõ habẽt spem remuneratio nis: sicut nos habemus. Secũduʒ exemplũ est ipsoꝝ aploꝝ q̃ primi tus ⁊ pleni⁹ ceteris credẽtibus spi ritũsctm̃ susceperũt. ⁊ patiẽter tol

lerabāt multa aduersa ⁊ dilationē glorie in spe resurrectionis future Ergo dicit(nō solū illa).s.irrationalis creatura(sȝ ⁊ nosipsi).s.apli (primitias spūs habētes) Ly.i.in maiori plenitudine (spūm sanctū habētes(⁊ipsi intra nos gemim⁹) ꝯsistētes in tribulatōib⁹ (adoptionē filioꝝ dei expectātes).i.premiū qd reseruat̄ filijs adoptōis(redēptionē corporis nr̄i) q2 tūc erit corpus immortale ⁊ sic redimet̄ a corruptiōe(In xp̄o ihū dn̄o nostro.)

¶ Dn̄ica.v.post festū trinitatis epl'a.j.Petri.iij.ca.

Omnes vnanimes in oratione estote cōpatientes:fraternitatis amatores:misericordes:modesti:humiles.nō reddentes malū pro malo:vel maledictū pro maledicto:sed ecōtrario bn̄dicētes.Quia in hoc vocati estis vt bn̄dictionē hereditate possideatis.Qui enīȝ vult vitā diligere ⁊ videre dies bonos:coherceat linguā suā a malo:⁊ labia ei⁹ne loquātur dolū.Declina aūt a malo ⁊ faciat bonū:inq̄rat pacē ⁊ seq̄at̄ eam.q2 oculi dn̄i sup iustos:⁊ aures ei⁹in preces eoꝝ. Uultus aūt dn̄i sup facientes mala.Et q̄ est qui vobis noceat si boni emulatores fueritis. Sȝ ⁊ si qd patimini ꝓpter iusticiā beati.Timorē aūt eoꝝ ne timueritis:vt nō conturbemini.Dn̄m autē xp̄m sanctificate in cordibus vestris.

¶ Postilla.

¶ Omes vnanimes in oratione estote.⁊c.Ante initiū illi⁹ ep'le scribit sanctus petrus in eodē cap dicēs.Mulieres subdite sint viris suis:sicut sarra obediebat abrahe dn̄m eius vocās:cui⁹ estis filie bene faciētes Lunc seq̄tur ep'la hodierna.In qua apl's petrus instruit nos quomō vnusq̄sq3 se ad alteꝝ habere debeat dicēs.(Omes vnanimes in orōne estote) Gor.i.corvnū ⁊ aīam vnā habētes nō differētes(compatiētes)ad inuicē sicut mēbra vni⁹ corporis mistici ipsi⁹ xp̄i.Per hoc alleuiat̄ ille q̄ patit̄: cū percipit alios sibi cōpatientes Ut dicit phus.ij.rethoricoꝝ.(fraternitatis amatores).i.fraterne vnitatis ⁊ ꝯcordie ꝯseruatores(modesti).s.in oībus debitū modū seruādo(misericordes).s.elemosinas indigētib⁹ tribuēdo(humiles) sc3 oīa bona deo attribuendo ⁊ nichil vob (nō reddētes malū pro malo)in factis iniuriosis(nec maledictū pro maledicto)verbis contēciosis(sed econtrario bn̄dicētes) verbis benignis ⁊ pacificis(q2 in hoc vocati estis).s.ad fidem xp̄i.

vt bñdictionē dei).f.de qua dicit Math.xxv. Uenite bñdicti patris mei percipite regnū.zc.(hereditate possideatis).f.celeste regnū qḋ nō datur maledicis. Unde apl's.ne q̄ maledici neq̄ rapaces: regnum dei possidebūt.(qui em̄ vult vitā diligere).f. vitā beatā: in qua nullus morit (z videre dies bonos).f. in beatitudine celesti vbi dies noctibus nō interrūpunt: faciat sc̄ qḋ sequit (cohereceat linguā suā a malo).i.a malo colloquio in aperto. Unde apl's.f. Lorinth.xv. Lorrūpūt bonos mores colloq̄a praua(z labia eius ne loquant dolū) id est malū in occulto proximoꝝ decipiēdo (declinet aūt a malo) in opere(z faciat bonū) hec em̄ sunt due partes iusticie(inquirat pacē) cū ꝑximo etiā iniurioso(z sequatur eā).f.perfecte (quia oculi dn̄i super iustos)ad remunerandum(z aures eius).i. volūtates(in preces eoꝝ)exaudiēdi (vultus aūt dn̄i) sc̄ ire z indignationis (super facientes mala)ad puniendū eos (z quis ē) homo vel etiā diabolus (qui vob nocear)id est nocere possit.f.a bono violenter retrahendo.quasi diceret nullus(si boni)Nota boni ē hic genitiui casus (emulatores)id est amatores (fueritis.sed z quid) id est modicū patimini(in pn̄senti tp̄e ꝑpter iusticiā beati)estis iam in spe tandē in re.vt dicitur Math v.Beati qui persecutionē patiunt propter iusticiā quoniā ipsoꝝ est regnū celoꝝ. (Timorē aūt eoꝝ ne timueritis) Ly.i.timorem eijcientem a bono virtutis(vt nō côturbemini) impatiēter aduersa sustinēdo (dn̄m aūt ih̄m xp̄m sanctificate).i.firmate(in cordib⁹ vestris) sc̄ sibi firmiter adherendo.

¶ Dn̄ica.vi.post festum trinitatis. ad Romanos.sexto.

Uicūq̄ baptizati sum⁹ in xp̄o ihesu : in morte ipsius baptizati sumus. Lonsepulti em̄ sumus cū illo per baptismū in mortē.vt quomodo surrexit xp̄s a mortuis per gloriā patris : ita et nos in nouitate vite ambulemus.Si eniꝫ conplantati facti sumus similitudini mortis eius:simul z resurrectionis erimus. Hoc sciētes quia verus homo noster simul crucifixus est vt destruat corpus peccati:vt vltra nō seruiamus peccato.Qui em̄ mortuus est:iustificatus est a peccato.Si aūt mortui sumus cū xp̄o credimus: quia simul etiā viuemus cum xp̄o.Sciētes q̄ xp̄s resurgens ex mortuis:iam nō moritur:mors illi vltra nō dominabitur.Quod em̄ mortuus est peccato:mortu⁹ est se

mel. Quod autem viuit: viuit deo. Ita ꝛ vos existimate vos mortuos quidem esse peccato viuentes autē deo. In christ o ihesu domino nostro.

¶ Postilla.

¶ Quicūq3 baptizati sumus in xp̄o ihesu. ꝛc. Ante initiū illius ep̄le scribit sanct9 paulus dicens. Ubi abundauit delictū: superabū dauit ꝛ gratia. ꝛ sicut regnauit pec catū in mortē: sic ꝛ gratia regnat per iusticiā in vitā eternā per ihe sum xp̄m dn̄m nostrū. Tunc sequi tur ep̄la hodierna. In qua aposto lus hortat nos ad vite perfectio nē que cōsistit in hoc ꝙ peccatis mortui soli deo viuamus. Unde di cit. fratres. Quicūq3 baptizati su mus). i. nos cuiuscūq3 ɔditionis ꝛ sexus fuerimus (in xp̄o ihesu). i. in forma tradita a xp̄o in euangelio. vt habet Mathei vltimo. Euntes in mundū vniuersū predicate euā geliū omi creature: baptizātes eos in noīe patris ꝛ filij ꝛ sp̄ūssancti. Illa forma verboꝝ nō debet mu tari. ꝛ nichil debet addi vel minui (In morte ipsius baptizati sum9) id est in virtute mortis ipsius. Ba ptismus eīn habet virtutē ex passi one xp̄i. in cui9 signū de latere ip sius exiuit sanguis ꝛ aqua. vt patz Johis. xix. vt significaret ꝙ aqua baptismi habet virtutē a sangui ne passionis xp̄i. (Consepulti eniz sum9 cū illo per baptismū in mor tem) quasi diceret in baptismo si miles sumus morti xp̄i. Unde no tandū ꝙ baptismus tenet similitu dinē mortis xp̄i in trib9. primo qꝛ baptismus totū baptizatū in se in cludit ꝛ tegit sicut sepultura totū xp̄m inclusit. Secūdo qꝛ sicͤ triduo fuit ibi inclusus: sic fit trina imer sio i baptismo: nisi vsus aliter ha beat. Tercia qꝛ sicut sepult9 plene quiescit ab omi molestia: sic bap tizat9 ab omi culpa ꝛ pena: quia totū relaxat in baptismo (vt quo modo xp̄s surrexit a mortuis). i. a loco mortuoꝝ. f. de supulchro. (p gloriā patris). i. ad laudē ꝛ gloriā dei patris (ita ꝛ nos in nouitate vi te ambulemus) de bono in melius pficiendo (si eīn complātati) Un. id est firmiter adherēdo xp̄o: sicut radix plante adheret (facti sumus similitudinem mortis eius). i. sicut xp̄s post mortē resurrexit corpora liter: sic ꝛ nos postꝙ ꝛ semel mor tui fuerimus peccato: debem9 fie ri noui homines sp̄ūaliter (simul ꝛ resurrectionis erimus). i. sicut ipse resurrexit a morte pene ad vitam glorie. sic ꝛ nos a morte culpe ad vitā gratie (hoc scientes qui vet9 homo noster) id est fomes pecca ti quē ab adā qui est vetus homo traximus (simul crucifixus est) id ē delibutus est in baptismo vt iam nos cogere nō possit ad peccatū. (vt destruat corpus peccati). i. cō geries prauoꝝ opeꝝ (vt vltra non seruiamus peccato) sed deo: qꝛ ne mo potest duobus dn̄is seruire. Mathei. vi. (Qui eīn mortuus est

peccato) Ly.i.cõfiguratus morti xpi per baptismũ.(iustificat⁹ est a peccato) q2 baptism⁹ delet culpã ⁊ penã (si aũt mortui sum⁹ cũ xpo credimus: q2 simul etiã viuem⁹ cũ eo) Bo2.s. in gloria celesti (sciẽtes φ xps resurgẽs ex mortuis iã non morit᷑: mors illi vltra nõ domina bit) Ly.q2 surrexit ad vitã immortalẽ (φ eñ mortu⁹ est pctõ).s.xps pro peccato tollẽdo (mortu⁹ est semel) q2 vnica mors xpi sufficit ad tollendũ oĩa pctã preterita.presentia.⁊ futura (φ aũt viuit).s.ipe xps (viuit deo).i.ad similitudinem dei patris. vt sicut pater non põt mori: sic nec xps filius dei ⁊ hois. ita ⁊ vos estimate vos mortuos q̃dem esse peccato) per totalẽ dimissionẽ culpe. Et notãter dicit estimate nõ pro certo reputate: q2 nescit homo si finaliter mortuus est peccato. Iuxta illud. Eccle.ix. Nescit homo an odio vel amore dignus sit (viuẽtes autẽ deo).i.ad honorem dei (In ihesu xpo dño nr̃o) id est in fide ihesu christi.

¶ Dñica.vij. Ad Roma.vi.

Humanũ dico ppter infirmitatẽ carnis vestre: sicut eñ exhibuistis mẽbra vr̃a seruire immũditie ⁊ iniquitati ad iniquitatẽ. Ita nũc exhibete mẽbra vestra seruire iusticie in sanctificationẽ. Cũ eñ serui essetis peccati: liberi fuistis iusticie. Quẽ ergo fructũ habuistis: tunc in illis in quibus nunc erubescitis: nã finis illorũ mors est. Nũc vero liberati a peccato: serui aũt facti deo: habetis fructũ vestrũ in sanctificationẽ: finẽ vero vitã eternã. Stipendia eñ peccati mors: gratia aũt dei vita eterna. In xpo ihũ dño nr̃o. ¶ Postilla.

¶ Humanũ dico ppter infirmitatẽ. ⁊c. Ante initiũ illius eple scribit sanct⁹ paulus in eodẽ cap. dicens. fratres: serui fuistis peccati: liberati aũt nũc a peccato serui facti estis iusticie. Tunc statim sequitur p̃sens epl̃a. In qua apl̃s paulus hortat᷑ nos ad faciendũ bona opera ⁊ ad viuendũ scdm iusticiã dicẽs. (Humanũ dico) Bo2.i.qdã leue vobis precipio. Onus eñ iusticie qd vult eis imponere leue est. vt patet Math.xi. Jugum eñ meũ suaue est: ⁊ onus meũ leue (ppter infirmitatẽ carnis vestre) caro eñ in principio creationis fuit fortis ⁊ sana ⁊ obediẽs anime: sed ppter peccatũ facta est debilis ⁊ infirma aggrauãs ⁊ deprimẽs animã. vnde Sapiẽtie.ix. Corpus qd corrũpitur aggrauat animã (sicut eñ exhibuistis mẽbra vestra seruire immũdicie) Bo2.i.ad seruiendũ peccatis carnalib⁹ (⁊ iniq̃tati)

id est peccati spūalibus(ad iniquitatē).i.ad mali consūmationē (ita nūc exhibete mēbra vestra) Lyra. per bonā consuetudinē abilitātes ea (seruire iusticie) quasi diceret: illud est leue scz qḋ nō plus laboris requirit in seruitio dei q̄ ducit ad gloriā: q̄ʒ in seruitio diaboli q̄ ducit ad gehennā. (in sanctificationē) id est sanctificatis ɔsūmationē (cū em̄ serui essetis peccati: liberi fuistis iusticie) Lyra.i. spoliati a bono iusticie (quē ergo fructū).i. vtilitatē (habuistis tunc in illis) supple peccatis (in quibus nunc) id ē post penitentiā. (erubescitis) quasi diceret: nullā vtilitatē habuistis sed maximū dāpnum. (Nam finis illoꝝ) scz peccato seruientiū (mors est). s. eterna) nunc vero liberati a peccato) Lyra. per eius dimissionē (serui aūt facti deo) per iusticie operationē (habetis fructū vestrū) Uincē.i. ad vtilitatem vestram (in sanctificationē) Lyra.i. in gratiam in presenti (finem vero) scz vltimū (vitā eternā).i. in futuro gloriā eternā (stipēdia em̄ peccati) Uincē. id est premiatiōes que debent militibus diaboli (mors est). s. culpe ⁊ consequēter eterne pene (gratia aūt dei) id est premiū pro bono opere in gratia dei factū. (vita eterna in christo ihesu dn̄o nostro) id est per xp̄m ihesum dn̄m nostrum tanq̄ʒ mediatorem.

¶ Dn̄ica. viij. post festū trinitatis Ep̄la. ad Roma. viij.

Ebitores sumꝰ nō carni: vt secūdū carnem viuamus. Si em̄ secundū carnē vixeritis: moriemini. Si autē spū facta carnis mortificaueritis: viuetis. Quicunqȝ em̄ spiritu dei agūtur: hi sūt filij dei. Nō em̄ accepistis spiritū seruitutis iterꝝ in timore: sȝ accepistis spiritū adoptionis filioꝝ dei. In quo clamamꝰ abba pater. Ipse em̄ spūs testimoniū reddit spūi nr̄o q̄ sumus filij dei. Si aūt filij ⁊ heredes: heredes quidem dei: coheredes aūt xp̄i.

¶ Postilla.

¶ Debitores sumus nō carni. ⁊c. Añ initiū illiꝰ ep̄le scri. s. p. di. Qui em̄ ꝑm carnē sūt q̄ carnis sūt sapiūt. q̄ vero ꝑm sp̄m sunt q̄ sunt spūs sentiūt. nā prudētia carnis mors est. prudētia aūt spus vita ⁊ pax. qm̄ sapiētia carnis inimica est deo. Tūc sequitur pn̄s ep̄la in q̄ ap̄ls hortat nos ad mortificationē carnis: ⁊ ad imitationē spūs vl rōnis vt ꝑm spūm viuamꝰ. Et ad hoc adducit rōnes: scz ꝓpter debitū ⁊ ꝓpter future mercedis magnitudinē. vñ dicit (Fr̄es: debitores sumus). s. spūsancto vel rōni ꝓprie. (nō carni) vt ꝑm carnē viuamꝰ). s. in voluptatibꝰ. carnis) si em̄ scdm

carnē) Glo.i.ſcđm carnis deſide-
ria ⁊ voluptates.(vixeritis) vita
corporali(moriemini) morte ſpūa
li ⁊ etiā eterna(ſi aūt ſpiritū).i.ra-
tione(facta).i.opera(carnis mor-
tificaueris) penitus ea abijciendo
⁊ fugiendo(viuetis)vita ſpirituali
hic in iuſticia ⁊ ī futuro in gloria.
(quicūqꝫ em̄ ſpiritu dei aguntur)
Glo.i.reguntᷣ(hi filij dei ſunt)ſer
uientes ei. nō timore ſeruili: ſed ti-
more filiali (Nō em̄ accepiſtis ſpi
ritū ſeruitutis iterꝝ in timore) ſicut
in veteri lege que fuit lex timoris
(ſed accepiſtis ſpiritū adoptiōis
filioꝝ dei) id eſt ſpm̄ſanctū datorē
bonoꝝ per quē fit adoptio filioꝝ
dei quod ex bonitate eſt ⁊ miſeri-
cordia dei (in quo clamam⁹ abba
pater) Lyra.abba pater duo ſunt
noīa idēꝫ ſignificātia: vnū hebray
cū: ⁊ alterꝝ latinū. ad ſignificādū
duplicē dei paternitatem. Una eſt
cōmunis bonis ⁊ malis : quia eſt
pater creationis omniū hominū.
Alia ſpecialis gratie adoptiōe de
qua hic diciᷣ(ipſe em̄ ſpūs teſti-
moniū reddit ſpiritui noſtro)cum
em̄ ſpūs noſter p ſpm̄ſanctū bo-
nū agit eſt ſignū diuine filiatiōis.
Hoc aūt ſigno quaſi quodā teſti
monio nos certificat(ꝙ ſumus fi-
lij dei) Uincē.nō per naturā ſicut
xps: ſꝫ per adoptionē per ſpiritū
ſanctū.(ſi autē filij dei. Glo.ſum⁹
(⁊ heredes)erimus (heredes quidē
dei) cuius beatitudinē fruimur(co
heredes autem xpi) in quo ⁊ cum
quo beati erimus.

¶ Dn̄ica.ix.j. Corinth.x.ca.

On ſimus cōcu
piſcētes maloꝝ:
ſicut ⁊ illi concu
pierūt.neqꝫ ydo
latre efficiamini
ſicut quidā ex ipſis: quēadmo
dū ſcriptū eſt. Sedit populus
mādu care ⁊ bibere⁊ ſurrexerūt
ludere. Neqꝫ fornicemur ſicut
quidā ex ipſis fornicati ſunt ⁊
ceciderunt vna die vigintitria
milia . Neqꝫ tēptemus xpm ſi
cut quidā eoꝝ tēptauerūt:⁊ a
ſerpētib⁹ perierūt. Neqꝫ mur
muraueritis:ſicut qdam mur-
murauerūt: ⁊ perierūt ab exter
minatore. Hec aūt oīa in figu
ra contingebāt illis. Scripta
ſūt aūt ad correptionē noſtrā:
in quos fines ſeculoꝝ deuene-
rūt. Itaqꝫ q ſe exiſtimat ſtare
videat ne cadat. tēptatio vos
nō apprehēdat niſi humana.
Fidelis aūt deus eſt q nō pa-
tietur vos tēptari ſupra id qđ
poteſtis.ſꝫ faciet cū tēptatione
etiā prouentū vt poſſitis ſuſti
nere. ¶ Poſtilla.

¶ Nō ſim⁹ cōcupiſcētes ma
loꝝ.⁊c.Pro intellectu illi⁹ epl̄e at-
tēdere oportet beneficia poplo iu
daico in deſerto exhibita a deo.ſcꝫ

trāsitū per mare rubrū.defensionē columpne:cibationē māne:et sic de alijs que oīa deus miraculose eis exhibuit ipi aūt de tantis bn̄ficijs ingrati existentes cōcupierūt carnes comedere paruipendētes mānā. Item ydolatriā cōmiserūt:adorando vitulū. Item fornicati sunt cū madianitis cōtra preceptū dn̄i. Item cōtra moysen et aaron murmurauerunt:et sic de alijs. Et ideo plagis in hodierna epistola expressas incurrerunt. Monet ergo nos sanct' paulus in hodierna ep̄la ne talia faciamus:quia si similes eis fuerim' in culpa:erimus eis siles in pena. Ergo dicit.(fratres nō simus cōcupiscētes malorū)quo ad affectū(sicut et illi cōcupierunt)de q̄bus dicit ps.lxxvij. Cōcupierūt cōcupiscentiā etc. et Numeri.xj. dī vulgus promiscuū flagellauit etc. quasi diceret non peccem' sicut et illi:ne similiter puniamur sicut et illi(neq3 ydolatre efficiamini)Uincēti'. Honorē soli deo debitū idolis et creaturis nullo modo exhibeatis.(sicut quidā ex ipsis)scz ex filijs israel fuerūt qui sibi vitulū cōflatilē fecerūt:et ipm̄ pro deo adorauerunt. vt habet' Numeri.xxv. (quēadmodū scriptū ē)Exo.xxxij. (Sedit popul' manducare)coraz ydolo.s.vitulo(et surrexerūt ludere).i.ludos facere:sicut choreas in veneratione vituli. Notandū q' sicut olim fuerunt diuersa ydola in ter infideles:ita et nunc inter xp̄ianos.quia aliqui colunt diuitias: aliqui honores:aliqui corpis delicias:aliqui pueros et vxores. Uñ Augu. hoc ab hoie colit' qd' pre ceteris diligit'(neq3 fornicemur). Uin.idest actū luxuriosū extra ppriam coniugē nullo modo perpetrem'(sicut quidā ex ipis fornicati sunt). Ly.scz cū mulierib' madianitis.vt habet' Nūeri.xxv.(et ceciderūt vna die.xxiij.milia)nec est hoc cōtra illud qd' dī Nūeri.xxv. q' ceciderunt.xxiiij.milia:q2 minor numer' cōcludit' in maiore:et ideo cōcludit' q' verū est de maiori. est etiā verū de minori(neq3 tēptem' xp̄m.Gor.diffidēdo de eius potētia(sicut quidā eorū tēptauerunt) scz ipsi deū dicētes.illud ps.lxxvij. Nūquid poterit etc.(et a serpētib' perierūt(q2 dn̄s iratus misit cōtra eos serpētes ignitos et quēcunq3 momorderūt statim moriebat' do nec moyses ex iussu dn̄i serpentem eneum erexit ad cui' aspectū sanabant'.vt habet'. Nūeri.xxj.(neq3 murmurauerltis).s.cōtra deu3 vel prelatos eius.(sicut quidā eorum murmurauerūt)cōtra moysē. Numeri.xvj.et Exo.xvj. murmurauit oīs cōgregatio etc. et perierunt ab exterminatore).s.ab angelo eos p cutiēte.(hec aūt oia in figura con tingebāt illis).s.ad designandū q' sic vel grauius fiet nobis si fuerimus siles eis.(scripta sunt aūt ad correptionē n̄ram) Uin. punitiones et pene iusticie iudeis in veteri testamēto sūt scripte ad n̄am correptionē vt visis vel auditis illis

petis caueam⁹ petã cõsilia:ne in illas vel maiores penas icidam⁹. (in quos fines seculoꝝ deuenerũt Ly.i.in nos q̃ sum⁹ iã in sexta eta te seculi ꝛ durat vsqꝫ in finẽ mũdi (ita qui se existimat stare). Uin.i. opinat̃ se esse in grã siue in chari tate dei(videat).i. caueat(ne ca/ dat).s.ab illa grã p pctm̃ mortale (tẽptatio vos nõ apprehẽdat nisi hũana). Uin.q.d.si tẽptatio isur/ git in vobis videatis ꝙ vos non apprehẽdat per cõsensũ:qꝛ si cõsẽ sum adhibueritis:nõ est tẽptatio hũana sed diabolica. Uñ Grego. in pastorali. Humanũ est in corde tẽptationẽ ppeti:demoniacũ ve/ ro in tẽptatiõis certamie supari(fi delis aũt de⁹ est). Ly.in promissis implẽdis(qui nõ patit̃ vos tẽpta ri supra id qd̃ potestis)qꝛ promis sit adiutoriũ in tẽptatiõib⁹ positis si fideliter recurrãt ad ipm̃.(sed fa ciet cũ tẽptatione etiam prouẽtũ) vos adiuuãdo vt ipa tẽptatio vo bis proueniat ad augmentũ meri ti per eius supatione(vt possitis sustinere). Uin.ne cadatis in pcm̃ ꝛ in cõsensũ.Uñ Augu. Diabol⁹ plerũqꝫ vult nocere ꝛ nõ põt qꝛ ptãs eius est sub ptãte dei. Nã si tm̃ posset nocere diabolus ꝗtum vellet aliqͥs iustoꝝ nõ remaneret.

¶ Dñica.x.j.Coꝛ.xij.

Citis qm̃ cum gẽtes essetis ad simulacra muta put ducebami/ ni euntes. Ideo notũ vobis facio ꝙ nemo in spũ dei loquens dicit anathe/ ma ihesu. Et nemo põt dicere dñs ihs nisi in spũsctõ. Diui siones grãꝝ sũt:idẽ aũt spũs Et diuisiões mistrationũ sũt idẽ aũt dñs. Et diuisiões ope rationũ sũt:idẽ vero deus qui operat̃ oĩa in oĩbus. Unicui/ qꝫ aũt dat̃ manifestatio spũs ad vtilitatẽ. Alij quidẽ p spm̃ dat̃ sermo sapie. Alij aũt ser/ mo sciẽtie sc̃d₃ eundẽ spm̃. Al teri fides in eodẽ spũ. Alij gr̃a sanitatũ in vno spũ. Alij opa tio virtutũ. Alij pphetia.alij discretio spm̃. Alij genera lin guarũ. Alij interpretatio ser/ monũ. Hec ãt oĩa opat̃ vn⁹ atqꝫ idẽ spũs diuidẽs singl'is prout vult. ¶ Postilla.

¶ Scitis qm̃ cũ gẽtes essetis ꝛc. Ante initiuꝫ illius ep̃le scribit sactus paulus dicẽs.ꝙ si nosmet ipos dijudicarem⁹ nõ vtiqꝫ dijudi caremur. Dum autẽ iudicaremur a domino corripimur vt non cuꝫ hoc mũdo dãnemur. Tũc sequi/ tur ep̃la hodierna in qua apl's lo/ quit̃ de donis spũsc̃ti oñdens ꝙ oium donoꝝ auctor ẽ spũsc̃tũs: ꝛ null⁹ põt facere aliqd̃ bonũ me ritoriũ saltẽ vite eterne nisi in spũ sctõ ꝛ hoc apl's oñdit experimẽto vite pterite dicẽs.(Scitis qm̃ cuꝫ gẽtes essetis). Ly.s.gẽtiliter viuen

tes absq3 dei gra ad couersionem ad fide(ad simulacra muta euntes) ea adoranda. Colebāt enim gētes idola martis.mercurij:τ sic de alijs.τ dicebant muta: q2 per se vl ex se nō habebāt aptitudinē loq̄n di q̄uis diabolus per ea q̄nq3 dedit responsa.(prout ducebamini) sc3 a maligno spū sicut equ⁹ τ mulus in q̄bus nō est itellect⁹(idō notū vob facio q̄ nemo in spū di loquens).i.p.gra dei vtēs(dicit anathema iesu)i.blasphemiā aliquā de iesu dño nr̄o.(τ nemo pōt dicere dñs iesus)cōfitēdo ipm̄ suū dñz τ saluatorem.s.q̄ ipe sit veraciter dñs τ ipe seruus ei⁹(nisi in spūsācto).i.per spūmsanctu3 a quo est omne verū. Unde Ambro. Omne verū a quocūq3 dicat a spūsācto est(diuisiones vero grarū sūt) nota q̄ gras hic appellat diuersos gradus et ordines qui sunt in ecclesia.(idē aūt spūs).s.sctūs est distributor graduū τ ordinū τ officiorū(τ diuisiones mistrationū sūt) idest diuerse effect⁹ gre q̄bus alij seruiūt alijs.τ sic ordinauit in proximū.hoc exēplū dedit nobis xp̄s Uñ Math.xx. filius hois nō τc. Itē.j.petri.iiij. Unusq̄sq3 sicut accipit τc.(Idē aūt dñs).i.xp̄s filius dei dās singulis pro volūtate sua.(τ diuisiōes opationū sūt).i.diuersi act⁹ gre q̄tū ad se per quā grāz facit opa meritoria q̄dā maiora q̄dam minora opa(idē vero deus) sc3 pr̄. Et notandū q̄ apls ponit hic tria noīa vt itelligat q̄ totius trinitatis sunt dona grarū quo ad psonā spūscti.dicit idez aūt spūs quo ad personā filij.idez aūt dñs quo ad personā patris dicit.idem aūt deus.sed ne videret distinctio substātie τ operatiōis subiungit idēptitatē substātie τ operationis triū personarū(qui).s.de⁹ pr̄:de⁹ filius τ deus spūsanct⁹ vnus existens de⁹ (opat̄ oīa).s.necessaria saluti(in oībus)nō oīa in singulis q2 vni nō tribuit oīa:sed in oīb⁹ oīa:vt q̄d q̄s in se nō habet habeat in alio:sicut in hūano corpe oculos solus videt:sed nō sibi soli:sed toti corpi:vt sic maneat charitas τ humilitas. Uñ Isa.xxvj. Oia opa nr̄a opatus es in nobis(vnicuiq3 aūt).s.fideliū(datur manifestatio spūs).i.gra que manifestat spiritū in esse(ad vtilitatē)sc3 ecclesie.(Alij quidē per spūm)sc3 sctm̄ (datur sermo sapiētie)sc3 loquēdi de contēplatiōe celestiū.(Alij aūt sermo sciētie)sc3 loquēdi de actione tēporaliū(scdm̄ eundē spūm alteri fides) idest cōstātia vel sermo fidei(in eodē spū.Alij gratia sanitatū).s.curādi ifirmos(in vno spū Alij opatio virtutū)idest miraclorū q̄ sūt supra naturā(Alij pphetia).s.pdicere futura(alij discretio spirituū)Cor.idest gra discernēdi quo spū ducūt.i.bono vl malo. q2 et diabol⁹ bōa seductorie dicit (Alij genera linguaz).i.loq̄ diuersis linguis(alij iterptatio smonū) .i.iterptatio obscuritatū scripture q̄ sūt in pphis τ euāgelijs τ i epi

stola.(hec aũt oia)lz diuersa sint. (operat̃ vnus atq3 idem spũs diuides singulis prout vult).i. gratis ⁊ sic cuiq3 scit expedire.

¶ Dñica.xj.j.Cor.xv.

Notũ vobis facio euãgeliũ qḋ predicaui vobis qḋ ⁊ accepistis i quo ⁊ statis per qḋ ⁊ saluamini: qua rõne p̃dicaueri vobis si tenetis: nisi frustra credidistis. Tradidi eniz vobis i p̃mis qḋ ⁊ accepi qm̃ xp̃s mortu⁹ est pro pctis nr̃is scḋm scripturas: ⁊ q2 sepult⁹ ẽ ⁊ q2 resurrexit tertia die scḋm scripturas: ⁊ q2 visus ẽ cephe: ⁊ post hec vndecim. Deinde visus ẽ plusq̃3 q̇ngẽtis frib⁹ simul ex q̇b⁹ multi manent vsq3 adhuc: q̇dã aũt dormierũt. Deinde vis⁹ ẽ iacobo. deinde apl̃is oib⁹. Nouissime ãt oiuz tãq̃3 abortiuo visus ẽ ⁊ mihi. Ego eni suz minim⁹ apl̃oꝝ. q̇ nõ suz dign⁹ vocari apl̃s. qm̃ psecut⁹ sũ ecclesiã dei. Gr̃a ãt dei sũ id qḋ sũ. Et gr̃a ei⁹ ĩ me vacua nõ fuit. ¶ Postilla.

¶ Notũ vobis facio euangeliũ ⁊c. Ante initiũ illius epl̃e scribit san. pau. di. Siquis ignorat ignorabit̃. oia aũt honeste ⁊ scḋm ordinẽ fiant in vobis. Tũc statim sequit̃ pñs epl̃a in qua apl̃s commendat nobis doctrinã euangelicam per quam peruenit̃ ad gl̃iam resurrectiõis dicẽs. (fratres) idest O corinthij q̇ estis fratres in xp̃o sicut oẽs in xp̃o per fidẽ geniti (notum vobis facio). Ly.i. ad memoriã reduco (euangeliũ).i. doctrinã euãgelicã (qḋ predicaui)i. denũciaui vobis (qḋ ⁊ accepistis) Uincẽ. corde credendo ⁊ ore confitendo. (in quo ⁊ statis).i. p̃manere ⁊ stare debetis (per qḋ ⁊ saluamini) iaz in spe ⁊ tandem in re (qua ratione predicauerim vobis) Gorra.s. per xp̃i resurrectionẽ abstruendo nostrã resurrectionẽ (nisi frustra credidistis).i. sine aliqua vtilitate: q2 fides sine operib⁹ mortua est (tradidi eni vobis in primis). Lyra.i. inter principalia credẽda quia articuli fidei sũt principia ex quib⁹ alia credenda deducunt̃ (qḋ accepi) per reuelationem a spũsancto. (qm̃ xp̃us mortuus est pro pctis nr̃is). Lyra. nõ suis. vt patet Jsa. liij. propter scelus ⁊c. Item in eodem capl̃o. Jp̃e aũt vulnerat⁹ ⁊c. scḋm scripturas).s. ip̃orũ prophetarũ qui passionẽ xp̃i predixerunt Un̄ Je.xj. Ego quasi agn⁹ ⁊c. Itez Jsa. liij. Sicut ouis ad occisionem ⁊c. (⁊ q2 sepult⁹ est). Lyra. vt veritas mortis eius probaret̃ (⁊ q2 resurrexit tertia die scḋz scripturas). Un̄ Osee.vj. Uiuificabit nos ⁊c. (⁊ q2 vis⁹ ẽ) Ly. post resurrectio-

nem suam(cephe).i.petro(⁊ post hoc vndecim).s.aplis: q̄ apparitio facta fuit post dies .viij.iue re surrectōis pñte thoma Jobis.xx. (deinde visus est pluſq̄ q̄ngētis frib⁹ simul)⁊ illa apparitio facta fuit in galilea in qua appuit aplis ⁊ multis alijs xp̄i fidelib⁹ (ex q̄b⁹ multi manēt vſq3 adhuc) viuētes in illo tpe. Soꝛ. q̄ testes sūt hui⁹ si ab eis requirat̄ (quidā aūt doꝛmierūt).s.moꝛte coꝛpali: q̄ dr̄ doꝛmitio: q2 erit in spe resurrectionis future (deinde visus ē Jacobo).s. alphei q̄ dicit⁹ est frater dñi: ⁊ qui fuit ep̄s hierosolymitan⁹: qui etiā sicut dicit haymo vouerat se non māducaturū quouſq3 dñʒ post resurrectionē vidisset: ideo xp̄s ei apparuit: tñ hoc nō legit̄ i euāgelio (deinde aplis oibus).s.visus est. ⁊ hoc factū est in die ascēsionis. vt pʒ Math. vlti.)nouissime āt oiu3) idest post ascēsionē xp̄i in celū(tā q̄ abortiuo visus ē mihi).s.i via qn̄ iui damascū.vt pʒ Act.ix. Ly. vocat āt se aboꝛtiuū: q2 aboꝛtiu⁹ dr̄ fet⁹ q̄ nascit̄ extra tp̄s debitum vel qui cū violēcia educit̄ de vtero. Sic apl's q2 alij renati fuerunt ante aduētū spūſcti: ipe aūt post Itē alij cōuersi fuerūt spōte: ipe q̄ si violēter in actu psecutiōis fidei (Ego eni su3 minim⁹ aploꝝ) q2 vltimus tpe(qui nō sū dign⁹ vocari apl's).s.si mea p̄cedētia merita atēdant̄(qm̄ psecut⁹ sū ecclia3 dei) Ly. qd̄ alij nō fecerūt ⁊ in hoc minoꝛ fuit alijs aplis: l3 ex grā dei factus fuerit valde magn⁹ (grā autē dei sū id qd̄ sū).s.apl's xp̄i: q2 sine grā dei hō nihil ē(⁊ grā eius i me vacua nō fuit).i.carēs bonis operibus. Sequit̄ in textu post eplaʒ illā(sed in oibus illis abūdāti⁹ laboꝛaui)nullus eni aploꝝ legit̄ in tot terris ⁊ puincijs pdicasse nec tot tribulatiōes in terra ⁊ in mari sustinuisse.

¶ Dñica.xij.ij. Coꝛ.iij.

Fiduciā talē habem⁹ per xp̄ʒ ad deū nō q2 sufficientes sim⁹ cogitare aliqd̄ a nobis q̄si ex nobis: sed sufficiētia nr̄a ex deo est. Qui ⁊ idoneos nos fecit mistros noui testamēti nō lr̄a sed spū. Lr̄a eni occidit: spūs autē viuificat. Qd̄ si ministratio moꝛtis lr̄is deformata in lapidib⁹ fuit in glīa: ita vt nō possent intēdere filij isr̄l in faciē moysi pter glīaʒ vult⁹ eius q̄ euacuat̄: qūo nō magis miūstratio spūs erit in glīa. Nā si ministratio dānationis in glīa est: multo magis abūdat misteriū iusticie i glīa

¶ Postilla.

¶ Fiduciā talē hēmus p xp̄ʒ ⁊c. Añ initiū illi⁹ eple scri.sā.pau. dicēs. Xp̄i bon⁹ odoꝛ sum⁹ deo in

his qui salui fiunt ⁊ in his qui pe
reũt: ⁊ alijs quidẽ odoꝛ moꝛtis in
moꝛtẽ alijs aũt odoꝛ vite in vitã.
Tũc sequit̃ pñs epl̃a in qua apl̃s
oñdit cõfidendũ esse in deo: ⁊ hoc
propter nr̃m defectũ ⁊ diuinũ ei⁹
adiutoꝛiũ qd̓ spãliter mõ tp̲e gr̃e
de⁹ p̲atus est nobis impẽdere. Vñ
di. (Fiduciã talẽ hẽmus ad deũ). s.
q̊ est vn⁹ in substãtia ⁊ trinus in
p̲sonis (per xp̃m). i. ex merito pas
sionis xp̃i: ⁊ per gr̃am xp̃i possu-
mus saluari (nõ ꝙ sufficiẽtes sim⁹
cogitare aliq̊d) supple boni (a no-
bis q̃si ex nobis) Quis enĩ oẽ bo-
num qd̓ agim⁹ sit a nobis vt cau
sa secũdaria: nõ tñ ex nobis vt cau
sa pꝛimaria. Deus enĩ est qui ope
ratur in nobis velle ⁊ p̲ficere (sed
sufficiẽtia nr̃a). Goꝛ. cogitãdi: vo
lendi faciendi bonũ (ex deo est) vt
p꜠ Joh̃. xv. Sine me nihil potestis
facere (qui ⁊ idoneos nos fecit mi
nistros). s. vita ⁊ scia (noui testa-
mẽti). i. euangelij. nõ lr̃a). i. nõ ex-
istẽtis in lr̃a tm̃ sicut lex moysi: qꝛ
euãgelij parabolas nõ semper ad
lr̃am itelligim⁹ (sed spũ). i. ad sen-
sum spũalẽ. (Lr̃a enĩ occidit) qꝛ te
stamẽtũ vetus cognitionẽ pc̃ti da
bat nõ tñ gr̃am (spũs aũt). i. spũs
sc̃tũs q̊ dat̃ in sacris noui testamẽ
ti. (viuificat). i. viuere facit (ꝙ si
mĩstratio moꝛtis). i. legis mosay-
ce moꝛtẽ tp̲alẽ inferẽtis trãsgresso
ribus (lr̃is defoꝛmata ĩ lapidib⁹).
idest scripta in tabulis lapideis.
(fuit in gl̃ia). i. reuerẽtia. ita vt nõ
possẽt intendere filij isrl̃ in faciem
moysi). Nota ꝙ Exo. xxxij. dr̃ ꝙ
ex colloquio dei in mõte synai fa
cies moysi fuit facta quasi coꝛnu-
ta nõ ꝙ fuissent realia coꝛnua sed
quasi q̊dã radij procedẽtes sursu꜠
angulariter in figura coꝛnuu꜠. Et
dr̃ ibidẽ ꝙ filij isrl̃ nõ potuerũt in
tẽdere in faciẽ ei⁹ Et cũ deberet eis
loq̊ opoꝛtebat ꝙ velamẽ appone
bat ante faciẽ eius: ⁊ hoc (p̲pter
gl̃iam). i. charitatẽ (vultus eius q̊
euacuat̃) qꝛ illa gl̃ia in moyse nõ
diu p̲mãsit: s꜠ trãsiuit (qũo nõ ma
gis ministratio spũs). i. noui testa
mẽti (erit in gl̃ia) supple eterna (nã
si ministratio dãnatiõis). i. veteris
legis q̃ iõ dr̃ mĩstratio dãnatiõis:
eo ꝙ nõ poterat ab ea saluari (in
gl̃ia ẽ multo magis ministeriũ iu-
sticie). i. legis euãgelice (abundat
gloꝛia). i. perducit ad gloꝛiã.

¶ Dñica. xiij. Gala. iij.

ABꝛahe dicte sũt p̲missiones ⁊ se
mini ei⁹. Nõ di
cit ⁊ seminib⁹ q̃
si in multis s꜠ q̃-
si in vno: ⁊ semini tuo: q̊ ẽ xp̃s.
hoc aũt dico testm̃ cõfirmatu꜠
a deo q̃ post q̃dꝛingẽtos ⁊ tri
ginta annos facta est lex: non
irritũ facit ad euacuandũ pꝛo
missionẽ. Nã si ex lege heredi
tas: iã nõ ex p̲missiõe abꝛahe
aũt per repꝛomissionẽ dona-
uit de⁹. Quid igitur lex p̲pter

trãsgressionẽ posita est donec veniret semẽ cui ꝓmiserat or-dinata ꝑ angelos in manu me diatoris. Mediator aũt vni⁹ nõ est: de⁹ ãt vn⁹ ẽ. Lex ergo aduersus promissa dei. absit. Si enĩ data esset lex q̃ posset viuificare: vere ex lege esset iu sticia. Sed cõclusit scriptura oĩa sub pctõ. vt ꝓmissio ex fi de iesu xp̃i daret credẽtibus.

¶ Postilla.

¶ Abrahe dicte sũt ꝓmissio-nes ꝛc. Ante initiũ illius eple scri. san. pau. di. Scriptũ est Gen. xv. Credidit abrahã deo ꝛ reputatũ ẽ ei ad iusticiã. Lũc seq̃t p̃ns epla. (Abrahe dicte sũt ꝓmissiões ꝛc). Ubi notãdũ ꝙ galathe gẽtiles fu erũt greci ꝛ p aplm paulũ ad fidẽ xp̃i cõuersi sũt. Et recedẽte ab eis aplo per pseudo aplos fuerũt se-ducti ꝛ decepti ita ꝙ ad obseruati onẽ legaliũ veteris testi verterẽt q̃si per fidẽ xp̃i absq̃ legaliũ obs̃ uatione saluari nõ posset qd̃ falsũ ẽ. Quos apls ad verã fidẽ reuocat in epla hodierna di. (Fr̃es abrahe dicte sunt) su pra deo (ꝓmissiones) eterne (ꝛ semini eius). f. xp̃o: ꝑ euꝫ ꝓmittebat̃ danda bñdictio. vt pꝫ Gen. xxij. In semine tuo bñdicẽt oẽs gẽtes. (nõ dicit ꝛ seminib⁹ q̃si in multis: ſꝫ q̃si in vno ꝛ semi tuo q̃ est xp̃s). Uin. illa ꝓmissio abra he ipleta fuit qñ xp̃s ex maria vir gine natus fuit. ꝛ post xp̃i adu ẽtũ cessauit lex in cerimonijs ꝛ figuris (hoc aũt dico testm̃ confirmatũ a deo). i. ꝓmissiões ille ꝑ modũ te stamẽti sũt: cõfirmate deo cũ iura mẽto diuino. vt pꝫ Gen. xxij. per memetipꝫ iuraui dicit dñs ꝛc. Uin. Testm̃ dr̃ scriptura autẽtica volũ tate testatoris ꝛ testiuꝫ robarata. ꝛ q2 promissio illa fuit iuramento dei firmata. ideo bene dr̃ testm̃ (q̃ post q̃dringẽtos ꝛ triginta annos facta ẽ lex) ideo sic lex cõstruẽda ẽ. Lex q̃ post q̃dringẽtos ꝛ. xxx. an-nos facta ẽ. i. data est in mõte sy-nai a promissiõe abrahe ipi moy-si: ꝛ per tm̃ tp̃s fuerunt filij isrl̃ in egypto. vt hẽt Exo. xij. Illis ãnis expletis eadẽ die egressus ẽ oĩs ex-ercit⁹. Cõputãt aũt hi ãni a ꝓmis sione pma fctã abrahe vsq3 ad da tionẽ legis (nõ irritũ facit ad eua-cuãdã ꝓmissionẽ) Ly. i. nõ euacu at ꝓmissionẽ abrahe factã q̃si irri tũ qd̃ tñ faceret si daret̃ hereditas ꝛ bñdictio ex lege (nã si ex lege he-reditas. i. btitudo eterna (iã nõ eẽt (ex ꝓmissiõe) ꝛ ita euacuaret̃ ꝛ fru straret̃ promissio facta abrahe. ꝙ ãt hoc nõ ẽ: hoc ꝓbat di. (Abrahe aũt ꝑ repromissionẽ donauit de⁹) ſup. btitudinẽ ꝛ glãz ꝛ bñdictionẽ nõ ꝓpt̃ legẽ: ſꝫ ꝓpt̃ promissi onẽ hoc ẽ ꝓpter fidẽ xp̃i sepe pro missi: q2 abrahã hoc credidit qd̃ de⁹ sibi ꝓmisit: ꝛ sic pꝫ ꝙ oẽs an tiq̃ q̃ iustificati sũt ex ipa fide xp̃i iustificati sũt ꝛ nõ ꝓpt̃ opa legis nã ipi crediderũt hoc futurꝫ qd̃ nũc

credim⁹ ꝓteritū.⁊ iō iustificati sūt ⁊ nō propter legē: q₂ abrahā iusti ficatus ē: ⁊ legē tñ non habuit: q₂ multo tpe āte legē vixit. Unde Bern. dicit. Multi ante saluatoris aduen tū deū oipotētē timētes ⁊ diligētes sue salutis gratissimū pmissorē cre dētes in promissiōe fideliū sperā tes certissimū redēptorē in hac fi de ⁊ expectatiōe saluati sūt. Unde Augu. Nemo liberat a dānatione q̄ facta est per adā nisi per fidē dñi nri ihu xpi(quid igr̄ lex)Ly. i. ad qd fuit vtilis. q. d. q₂ ergo lex nō iustificauit: s₃ sola fides: qre ergo posita est ⁊ data. Ad hoc rñdet q₂ tñ nō inutiliter data ē(ꝓpter trāsgressiones posita est). i. ꝓpter pu nitiones pctoꝝ: q₂ in lege deter minant graues pene pro determi natis vitijs q̄z errore cōhibebāt hoies a pctis(donec veniret semē) idest xps(cui). i. de quo(promise rat). vt p₃ Gen. xxj. In semie tuo bñdicent oēs gentes.(ordinata p āgelos). i. misterio angeloꝝ. Ly. Lex eni nō fuit data imediate a deo sed per angelū qui loq̄bat moysi i mōte synai(in manu mediatoris) idest i ptāte xpi vt. s. duraret q̄tuz vellet: q₂ venit in mundū qñ sibi placuit nō statim post hoīs casū. (mediator aūt vnius nō est): s₃ du orū extremorū q̄ cōiungit. de⁹ aūt vnus est. s. xps qui est vn⁹ cū pāre ⁊ spūscētō: et hoc est scdm diuinā naturā. Et est etiā mediator dei ⁊ hoīuz recōcilians hoīes deo pñ ⁊ hoc scdm hūanā naturā.)lex ergo aduersus pmissa dei absit. Lin. q. d. nullo mō lex fuit cōtra pmissa dei q̄uis pmissio fuit pfectior q̄ lex.(Si eniz data esset lex q̄ possit viuificare). i. vitā eternā cōferre. (vere ex lege esset iusticia) nō ex p missione abrahe: sed cōclusit scri ptura). i. lex moysi que est lex scri pta.(oia sub pctō). Ly. in q̄tum ondebat pctm nec tñ mundabat. (vt promissio) eterne btitudinis(ex fide ihu xpi daret credētib⁹). Ly. fide formata q̄ facit tēdere in deū.

Dñica. xiiij. Gala. v.

Spiritu ambulate ⁊ dsideria carnis nō pficietis Caro eni cōcupiscit aduersus spūm: spūs aūt aduersus carnē. Hec eni sibi inuicē aduersant: vt nō q̄cunq₃ vultis illa faciatis: q₂ si spū ducemini nō estis sub lege. Manifesta aūt sūt opa carnis: q̄ sūt fornicatio imūdicia: ipudicicia: luxuria: ydoloꝝ seruit⁹: bñficia: inimicitie: cōtentiones: emulatiōes ire: rixe: dissensiōes: secte: inuidie: homicidia: ebrietates: comessatiōes: ⁊ his silia. Que p̄dico vobis sicut p̄dixi. qm̄ qui talia agūt regnū dei nō consequūt. Fruct⁹ aūt spūs ē chari

tas:gaudiū pax:patiētia:lon/ganimitas:·bonitas:benigni/tas:mansuetudo:fides:mode/stia:cōtinentia:castitas:aduer sus huiusmodi nō est lex. Qui autē sunt xpi carnē suā crucifi xerūt cū vicijs et cōcupiscētijs

¶ Postilla.

¶ Spiritu ambulate et desi. &c. Ante initiū illi⁹ eple scribit sā ctus paul⁹ dicēs. Omīs lex in vno sermone implet. Diliges p̄ximū tuū sicut teipm. Tunc seq̄tur p̄ns epla. Ubi notandū: q̄ epla hodi/erna et euāgeliū hodiernū in hoc ōcordāt. qꝛ sicut euāgeliū dicit de decē leprosis q̄ sunt a xpo mūdati sic epla enumerat opa carnis q̄ le prā sp̄ualem q̄ horribilior est le/pra corporali inducūt. Hortat̄ au tem nos aplus i hac epla vt caute ābulemus dicēs(Spū ambulate) Uincē. i. scḋm spūꝫ diuinū opera via facite(et desideria carnis). i. de lectatiōes et cōcupiscētias q̄ caro suggerit(nō perficiet). i. opere nō implebitis(caro eni cōcupiscit ad uersus spūm) Ly. i. sensualitas cō tra rōnem(spūs aūt)supple econ/uerso(aduers⁹ carnē. Hec eni sibi inuicē aduersant̄). s. caro et spūs. Caro em̄ natōe terrestris: spūs au tē celestis et dū vnūquodqꝫ ad pa triā suā tendit fit pugna vehemēs in tantū(vt nō quecūqꝫ vultis)se cundū rōnem(illa faciatis)impedi ti motu sensualitatis(q̄ si spū du

cemini) Ly. sequētes instinctu spi ritussācti(nō estis sub lege) Gor. q̄ mala agētibus posita est: vt pu niātur pro excessibus suis(manife sta sunt aūt opa carnis) qꝛ sūt sen sibilia(q̄ sunt fornicatio) Ly. q̄tū ad cōcubitū soluti cū soluta(imū ditia) Gor. i. pctm̄ ōtra naturā qḋ est innoiabile(impudicitia)hoc ē in gestibus vel actib⁹ vel osculis vel alijs circūstantijs illicitis(lu/xuria(ē nomē generale ad vitiū il/luď(ydolorū seruitus) Ly. vt pꝫ ō Salo. iij. Re. xi. q̄ ex ardore libidi/nis cū mulierib⁹ alienigenis mot⁹ fuit ad sequēdū deos eaꝝ(benefi/cia) Ly. sortilegia q̄ rōne libidinis solēt fieri(inimicicie) Ly. latētes a nimo(cōtētiōes)in vbis clamoro sis(emulatiōes)in factis(ire rixe) i affectu nocendi: vt qn̄ se inuicē p̄ cuciūt vel ledūt(dissensiōes). i. qn̄ partes fieri incipiūt et scismata(se cte). i. hereses(inuidie)in aīo (ho/micida)in facto(ebrietas). Gor. i. assidue potatiōes quo ad supflui tatē in potu(comessatiōes)super/flue quo ad cibū(et his similia)ad q̄ caro est p̄na. sicut vestimētorū et lectoꝝ et mollicies balneoꝝ. et sic de alijs(q̄ p̄dico vobis). s. anteq̄ꝫ veniet dies iudicij. qꝛ tūc penitere nō poteritis(sicut predixi)vob̄ an te hāc eplam(qm̄ qui talia agūt) . i. aliqḋ hoꝝ(regnū dei nō cōseqn tur) Uincē. ex hoc seq̄t̄ q̄ illa pcā iā enumerata in lr̄a sūt pctā mor/talia: qꝛ nichil separat a deo nisi mortale pctm̄. Post hoc describit

vitā spūalē dī.(fruct⁹ aūt spūs).i. opa spūsscti(est caritas)sine q̄ ea q̄ sequūtur nō valēt:ideo ppōnit̄ (gaudiū).i.puritas ɔsciētie ⁊ exul tatio mētis: ⁊ hec est digna leticia (pax).i.cōcordia ad pximū qn̄ se nō inq̄etāt ⁊ turbāt(patiētia).s.in tollerātia aduersitatū(longanimi tas).s.in expectatiōe pmioꝝ(boni tas).i. dulcedo animi interi⁹(beni gnitas).i.largitas rerū oñdēs bo nitatē animi.Job.extra p opa(mā suetudo)qd̄ est tractabilis ⁊ duer satiu⁹ cū alijs(fides).i.certitudo ō inuisibiliū⁹ vt credat oīa credēda ⁊ non alia(modestia) vt hō seruet mūdū in dictis in factis ⁊ in oīb⁹ agēdis(cōtinētia)vt hō etiā aliqñ a licito se abstineat pꝓter deū(ca stitas)vt recte vtat̄ licitis vt vxo re ⁊ hmōi(aduersus hmōi).s.opa nō est lex)q₂ iusto nō est lex posi ta ſ₃ malis imposita est lex)vt ini q̄tas eoꝝ p penas legis puniatur ſ₃ bonis imposita est crux xp̄i.er go dicit(q̄ aūt sūt xp̄i).i.boni xp̄i imitatores(carnē suā crucifixerūt) .i.xp̄o crucifixo se cōformauerūt affligēdo carnē suā(cū vitijs ⁊ cō cupiscētijs) Ly.itaq₃ ꝙ cōcupis centie ⁊ vitia mortua sint in eis.

Dñica.xv.ad Galath.vj.

Si spū viuimus spū ⁊ ābulem⁹. Nō efficiamur inanis glorie cu pidi inuicē puo cātes:inuicē inuidētes. Fr̄es ⁊ si preoccupat⁹ fuerit homo in aliquo delicto: vos q̄ spirita les estis huiusmōi instruite in spū lenitatis:cōsiderās teipm̄ ne ⁊ tu tēpteris. Alter alteri⁹ onera portate: ⁊ sic adimplebi tis legē xp̄i. Nā si qs se existi mat se aliqd eē cū nihil sit: ipe se seducit. Opus aūt suū pro bet vnusquisq₃: ⁊ sic in semet ipso tantū gl'iaꝫ habebit ⁊ nō in altero. Unusq̄sq₃ enī onus suū portabit. Cōmunicet aūt is q̄ cathezisat̄ verbo ei qui se cathezisat i oībus bonis. No lite errare: de⁹ nō irredet̄ Que enī seminauerit hō: hec ⁊ me tet.qm̄ qui seminat ī carne sua de carne ⁊ metet corruptionē₃. Qui aūt seminat in spū: de spi ritu metet vitā eternā. Bonuꝫ aūt faciētes nō deficiam⁹: tpe enī suo metemus nō deficiētes Ergo dum tēpus habemus: operemur bonū ad oēs.ma xime aūt ad domesticos fidei.

Postilla.

Si spū viuimus: spiritu ⁊c. Ante initiū illius ep̄le scribit san ctus paul⁹ dicēs. Qui sūt xp̄i car nē suā crucifixerūt cū vitijs ⁊ cōcu piscentijs. Tūc seq̄tur pn̄s ep̄la q̄ cū euāge.hodierno cōcordari pōt hoc modo. In euangel.dr. Nemo

pōt duob⁹ dñis seruire. Duo dñi sunt caro ꝛ spūs. In ep̄la vero ōr ꝗliter spū sit ābulandū ꝛ nō scōm carnē. Itē in euāgelio ꝓhibet̄ solli citudo vite pñtis. In ep̄la horta mur ad opa spūs viuificantis. vñ ap̄ls dicit. (Fr̄es: si spū viuim⁹). i. per spūm sctm̄ (spū ꝛ ambulem⁹) sequēdo instinctū spūssācti i opi bus nr̄is vel dictamē recte rōnis. ꝛ q: bonū opus ꝓut frequēter est occasio vane glie. Ideo subdit (nō efficiamur inanis glie cupidi inuicē ꝓuocātes). Ly. verbis in iuriosis (inuicē inuidentes) de bo nis ꝓximorū dolētes. Post hoc ap̄ls īducit nos ad mutuā suppor tatiōnē dicens. (Fr̄es ꝛ si preoccu patus fuerit homo). Ly. per aliq̄ passiōnē insurgentē vel ꝑ aliq̄ ig norātiā (in aliquo delicto) Ubi sci endū ꝙ pctm̄ est perpetratio mali ꝛ desertio boni. (vos q̄ spirituales estis). i. pfectiores in vita ꝛ sciētia (huiusmodi instruite). i. ad bonū reducite (in spū lenitatis). i. rōna biliter ꝛ leniter nō in impetu furo ris (cōsiderās teipm). i. fragilitatē ꝓpriā (ne ꝛ tu tēpteris). i. in simile pctm̄ cadere pmittaris sicut petr⁹ cadere permissus est vt sciret com pati casib⁹ subditoꝝ (alter alteri⁹ onera portate). i. infirmitates mu tuas ꝛ labores subueniēdo mutuo (ꝛ sic adimplebitis legē xp̄i) q̄ est lex caritatis. Gor. Lex eni moysi fuit lex terroris: lex xp̄i lex amoris Uñ augu. Breuis differētia legis ꝛ euāgelij timor ꝛ amor. (Nā ꝛ si q̄s existimat se aliq̄ð esse). i. magnum q̄ð de se sentiēs in supbia (cū nihil sit) de se nisi vanitas ꝛ pctm̄. etiam pz. j. Cor. iiij. q̄ð habes q̄ð nō ac cepisti (ipse se seducit). i. seorsū a veritate se ducit: q: per hoc cō tēptū fr̄is ꝛ in alia pctā cadit. ideo subdit̄ (opus aūt suū ꝓbet vn⁹ quisq3). i. diligēter examinet (ꝛ sic in semetipo tātū). i. in testimonio ꝓprie cōsciētie (gloriā habebit ꝛ nō in altero). i. in falsa laude al teri⁹ cui nō est credēdū (vnusq̄sq3 eñ on⁹ suū portabit). i. mercedem boni vl̄ mali opis (cōicet aūt) Ly. sc3 ꝑlato ꝛ doctori (is). i. ille) q̄ ca thezisat). i. instruit̄ (verbo). f. do ctrine (ei q̄ se). i. q̄ eū (cathezisat). i. instruit (in opib⁹ bonis) q̄ dicit et docet nō in malis q̄ facit. vt patet Math. xxiij. q̄ dicūt facite ꝑm opa vero illoꝝ nolite facere (nolite er rare). f. credēdo ꝙ possitis eis con firmari in malis ꝛ illicitis: sicut di cūt quidā: quare non faciā hoc ex quo sacerdos meus facit) deus nō irridetur) Gor. i. nō potest falli (q̄ enim seminauerit hō) in pñtis vite labore (hec ꝛ metet) in futura retri butiōe (qm̄ q̄ seminat i carne sua) . f. fouēdo vitia carnalia (de carne ꝛ metet corruptionē). f. pene eter ne (qui aūt seminat in spū). f. spūa lib⁹ opibus (de spū). i. v̄tute spūs sancti (metet vitā eternā) ꝑ pmio (bonū aūt faciētes nō deficiam⁹) . f. a bono inchoato (tpe eniz suo metem⁹ nō deficiētes) q: merces e rit eterna (ergo dū tp̄s hēm⁹) f. me

rési qd bene est(operemur bonū ad oēs).s.gñaliter(maxime aūt ad domesticos fidei) Gal.i.ad xpia-nos fideles q̄ domestici dicuntur. qꝛ nobiscū sunt de familia eiusdē domus.s.ecclie q̄ est dom⁹ dei.

¶ Dñica.xvj.ad Ephesi.iiij.

Obsecro vos ne deficiatis in tribulatiōibus me is p vobis q̄ est glia vestra. Hu ius rei grā flecto genua mea ad patrē dñi nostri ihū xpi: ex quo oīs paternitas i celo ꝛ in terra noīatur. vt det vobis se-cundū diuitias glie sue virtutē corroborari per spūm eius in interiori hoīe habitare xpm p fidē in cordib⁹ vestris in cha ritate radicati ꝛ fūdati. vt pos sitis cōprehēdere cū oībus sā-ctis que sit altitudo.lōgitudo. sublimitas: ꝛ pfundū. Scire etiā supereminentē charitatē xpi: vt impleamini in oēm ple nitudinē dei. Ei aūt q̄ potens est oīa facere abūdanter q̄z petimus aut intelligim⁹: scdm virtutē que operat̄ in nobis. Ipsi gloria i ecclesia ꝛ in xpo iesu oīes generationes secu li seculorū amē. ¶ Postilla.

¶ Obsecro vos ne deficiatis in tribula.ꝛc. Ante initiū illi⁹ eplē scribit sanctus paulus dicēs ipis ephesijs. Uos q̄ aliqñ eratis lōge facti estis ppe in sanguine xpi. Lūc sequit̄ pñs epla: in q̄ aplus do cet nos qualiter nō solū in pro speritatib⁹: sed etiā in tribulatiōi bus a bono deficere ꝛ retrocedere nō debemus dicēs.(Fres. obsecro vos ne deficiatis) Uincē.s. in fide ꝛ bonis operib⁹.s. me existēte(in tribulatiōib⁹ meis) .i. in vinculis in carcerib⁹(p vob).i. pro doctri na ꝛ fide quā vob pdicaui(que) scꝫ fides(ē glia vra).i. meritū glo-rie eterne(huius rei grā).i. ppter hāc causā.s. vt nō deficiatis in fi de ꝛ sctāte vite(flecto genua mea) scꝫ cordis ꝛ corporis(ad patrē dñi nri ihū xpi) Ly.i. ipm deuote dep cādo(ex quo oīs paternitas).i. tā q̄ ab auctore(in celis).i. in celesti bus angelis(ꝛ in terra).i. in terre-stribus hoībus(noīatur vt det vo bis scdm diuitias glie sue).i. scdm abūdantiā bonitatis sue(virtutē) Ly. patiētie in aduersis(corrobo rari per spūm ei⁹).i. per spūmsan ctū(in interiori hoīe).s. in volūta te ꝛ intellectu(habitare xpm i cor dibus vestris p fidē) qui purificat habitaculū patris vri(in charita te radicati).i. queadmodū arbor que q̄to profūdi⁹ figit radices in terra tanto minus euelli pōt(ꝛ fū dati) ad similitudinē stabilis edifi-cij: qꝛ q̄to plus ꝛ melius domus fundat̄: tanto diutius stat(vt pos

sitis cōprehēdere).i.perfecte intelligere(cū omibus sanctis).s.aplis martyribus:confessoribus: ⁊ virginibus.⁊ cū perfectis fidelibus. (que sit).i. q̄ta debet esse(altitudo)charitatis q2 i ext̄esiōe vsq3 ad inimicos. vt p3 Math.v. Diligite inimicos vr̄os(lōgitudo).s.charitatis. q2 in pseuerātia meritorū. vt p3 Mathei.x. Qui aūt pseuerauerit vsq3 in finem hic salus erit. (sublimitas).s.charitatis.q2 in ītētiōe celestiū pmiorū. vnde Coll. iij. Que sursum sunt q̄rite(⁊ pfūdū).s.charitatis: q2 i hūilitate ex cōsideratiōe iudiciorū dei. vn̄ ps. xxxv. Judicia dei abyssus multa. Itē oro vt possitis(scire).i. intelligere(etiā supeminentē charitatem xp̄i)q2 aīam suā pro nob̄ posuit vt patz Joh̄.xiiij. Maiorē charitatē nemo habet vt aīam suā ponat q̄s p amicis suis.(vt impleamini in oēm plenitudinem dei)Uincē.i. in omī fructu iusticie in p̄senti: ⁊ tandē omī fructu glie in futuro(ei aūt).i.deo patri(q̄ potēs est omīa facere).i. ops̄ est(supabūdanter) Gor.i.supra meritū.vt p3 Roma. viij. Nō sūt cōdigne passiōes huius tpis ad futurā gloriā(q̄ petimus).i.plus q̄ petere sciam⁹ vel p̄sumamus(aut intelligim⁹).i.plus q̄ intelligere possumus. Ratio q2 nr̄a intellectio semp est finita: sed suū posse est infinitū.igit(scd̄m v̄tutē).s.diuinā(q̄ operat in nob̄) Gor.vltra q̄ petere presumemus sc3 vt deus homo fieret ⁊ q̄ p nobis moreretur.(Ipsi)deo patri sit (glīa in ecclīa) Uin.quā in sanguine filij sui lauit(⁊ in xp̄o ih̄u).i.in eius filio(in oēs generationes seculi seculoꝝ).i.in tota cōgregatione mūdi: vbi vna gn̄atio preterit ⁊ altera aduenit: ⁊ sic quodāmodo succedūt secula seculis.

Dn̄ica.xvij. ad Ephe.iiij.

Obsecro vos itaq3 ego vinct⁹ in dn̄o vt digne ābuletis vocatiōe qua vocati estis cū omī humilitate ⁊ mā suetudine:cū patiētia supportātes inuicē in caritate.Solliciti seruare vnitatē spūs in vinculo pacis. Unū corpus ⁊ vn⁹ spiritus sicut vocati estis in vna spe vocatiōis nr̄e. Unus de⁹: vna fides: vnum baptisma:vnus deus ⁊ pater omniū: qui super omēs ⁊ per omnia ⁊ in omibus nobis. Qui est benedict⁹ in secula seculoꝝ Amē.

Postilla.

Obsecro vos itaq3 ego ⁊c̄. Ante initiū illius eplē scribit sanctus paulus dicēs. Deus qui potēs est oīa facere supabūdanter q̄ petimus aut intelligimus s̄m virtutē que opatur in nob. Lūc seq̄tur p̄ns epla. Notandū q̄ presens epla ⁊ euāgeliū hodiern ū conco

dăt in hoc: q̄ꝛ euāgeliū dicit de ydropico quē dñs ihs xp̄s curauit. ꝛ post hoc ſupbiā phariſeoꝝ increpādo ↄcludit dicēs. Qui ſe exaltat hūiliabit ꝛ q̄ ſe. ꝛc. Sic aplus paulus ī epla hodierna docet nos humilitatē patientiā ꝛ māſuetudinē: ſicut in epla patebit. Ergo dic (Ffes obſecro vos itaq̄ꝫ). i. peto: dās per hoc ſupbis nō ſemp imperādi ptātem ꝛ exercēdi: ſꝫ pie amonēdi. q̄ꝛ ſicut Seneca dicit. Generoſus eſt animꝰ hoīs potiꝰ vult verboꝝ dulcedine duci q̄̄ꝫ importunitate trahi. i. facilius ducit pia amonitiōe q̄̄ꝫ violenter trahat imperio ꝛ ptāte (ego). ſ. paulus (vinctus). i. ligatꝰ in carcere. Scripſit enī hāc epiam de Roma detentus in carcere p timotheū diſcipulum ſuū (in dño). i. ppter dñm (vt digne ābuletis) pcedēdo de virtute in virtutē (vocatiōe qua vocati eſtis). ſ. ad fidē catholicā p predicatiōes meas (cū omī hūilitate) Ly. ſ. interiori q̄ꝫtū ad ↄuerſatiōē (ꝛ māſuetudine) vt tractabiles ſitis. (cū patiētia) aduerſoꝝ (ſupportantes vos inuicē). i. defectibꝰ ꝛ infirmitatibꝰ (in charitate). ſ. dei ꝛ pximi (ſolliciti) ſupple ſitis (ſeruare vnitatē ſpūs). i. vnitateꝫ eccliē quā facit ſpūſſctūs: ꝛ per oppoſitū eiꝰ ſciſma facit diabolus (in vinculo pacis) ſicut em̄ vinculū corporale vnit ligata inter ip̄m: ſic pax ꝛ trāquilitas ſeruāt vnitatē credentiū. (vnū corpus) ſupple ſitis: qđ eſt corpus xp̄i miſticū. ergo debemꝰ eſſe in charitate ſicut membra corpori ꝛ vnus ſpūs) Un. i. idē nolle ꝛ velle (ſicut vocati eſtis ī vna ſpe. ſ. beatidinis eterne (vocatiōis veſtre) ad fidē catholicā p quā hēbitis vitā eternā. (vnus dñs). ſcꝫ cui ſeruitis (vna fides) q̄ꝛ licet articuli ſunt multi in fide catholica: tamē vna eſt fides (vnū baptiſma) Un. qua regn̄amur (vnus deꝰ ꝛ pī oīꝫ). ſ. per creationē. ꝛ ideo nemo pōt ſe alteri perferre (q̄ eſt ſup oēs). ſ. creaturas p excellentiā (ꝛ p oīa) p gn̄alem reꝝ gubnationē (ꝛ in omibus nob). ſ. fidelibꝰ ſpāliter eſt p grām (q̄ eſt bn̄dictꝰ in ſe. ſe. Amē.

¶ Dñica. xviij. Corinth. i.

Gratias ago deo meo ſemp p vobis ī grā dei que data eſt vobis in xp̄o ihu: q̄ꝛ in oībus diuites facti eſtis in illo in omī verbo ꝛ in omī ſciēcia: ſicut teſtimoniū xp̄i cō. umatuꝫ eſt in vobis. Ita ꝛ nichil vobis deſit ī vlla gratia expectātibus reuelationē dñi nr̄i ihu xp̄i. Qui ꝛ cōfirmabit vos vſq̄ꝫ in finem ſine crimine: in die aduentus dñi noſtri ihu xp̄i.

¶ Poſtilla.

¶ Gratias ago deo meo ſemper. ꝛc. Ante initiū illiꝰ epſe ſcribit ſan. pau. ſalutās amicabiliter

Corinth. vi. Gra vob et pax a deo pre nro et dno ihu xpo. Tunc sequitur pns epla q concordat cu euangelio hodierno in hoc: quia in euangelio legit de magno madato dilectois qd absq dono gre pfici no pot. vt ergo hoc madatu magnu implere possim: tuc apls paulus in epla hodierna nos inducit ad gram obtinenda pncipalr p gra ru actioes: q gratiaru actio est ad plus dadu inuitatio. ergo apls dicit in epla (Gras ago) Glo. corde ore et ope. Hic mos est apli q fere oes eplas suas icipit a grau actioe (deo meo semp) Ly. i. oibus horis mihi ad orandu cogruis et deputatis (pro vob) sicut p filijs meis kmis (in gra dei). i. pter gram dei (que data est vob in xpo ihu) Uin. i. ex meritis et virtute ihu xpi (q in oibus). s. prinetib ad salute (diuites facti estis in illo). s. xpo (in oi verbo) doctrine (et i omi sciencia). i. intelligetia scripturarum (sicut testimoniu xpi) Gor. i. testioniu nostru in xpo. (cofirmatu est). i. a vob firmiter retentu (ita vt nihil vob desit in vlla gra) ad salute necessaria (expectatibus reuelatione) Gor. i. clara visione et cognitione (dni nri ihu xpi) q erit i patria celesti (q et cofirmabit vos) in donis collatis (vsq in finem). i. vsq ad morte (vt sitis (sine crimie) Ly. i. sine pecto mortali: q pctm veniale no pot etia a perfectis oino vitari. Unde puerb. xxiv. Septies in die cadit iustus et resurget (i die ad uctus dni nri ihu xpi). i. in die iudicij: quia qui sine crimine mortali in die mortis inuenietur: in die iudicij sine crimine presentabitur.

¶ Dnica. xix. ad Ephe. iiij.

Renouamini spiritu mētis vre: et induite nouu hominē qui scdm deum creatus est in iusticia et sactitate veritatis. Propter qd deponētes mēdaciu: loquimini veritatē vnusqsq cu proximo suo: qm sumus inuicē mēbra. Irascimini et nolite peccare. Sol nō occidat super iracūdiam vestrā. Nolite locu dare diabolo. Qui furabatur iam non furetur. magis autē laboret operādo manib suis quod bonu est vt habeat vnde tribuat necessitatē pati enti. ¶ Postilla.

¶ Renouamini spu mētis. et c. Añ initiu illi epl'e scribit sanctus pau. dicēs. Unus dns. vna fides. vnu baptisma. vn de et pr oim. Tunc sequit epla hodierna q in hoc cocordat cu euagelio hodierno: q i euagel' legit de paralitico quē curauit dns. Sic in epla apls monet paraliticos in aia vt erigatur spualiter a paralisi ad bona opera dicēs (Renouamini) Ly. per grām dei (spu mētis vre). i. in spu

q̄ eſt mens veſtra(⁊ induite nouū hoīem) Lho. vetus homo ad adā per quē pctm̄ in oēs hoīes introiuit. Sed nouꝰ homo eſt xp̄s q̄ eſt primū principiū innouatōis ⁊ renouatōis. qm̄ ſicut in adā omnes mozi̅ūtur: ita ⁊ in xp̄o oēs viuificabūtur(qui).f. nouꝰ hō xp̄s (ſm deū creatꝰ eſt). i. a ſpū ſctō conceptus eſt in vtero v̄ginis ⁊ de ea natus eſt(in iuſticia)opis(⁊ ſctītate) cozdis(veritatis)ōris. Ly. q2 non fuit in xp̄o duplicitas vel falſitas aliq̄ vel ypocriſis. vt p3. i. petri. ij. Qui pctm̄ nō fecit nec inuētus eſt dolus in oꝛe eiꝰ (ꝑpter q̄d deponētes mēdaciū)Ly. p q̄d pꝛoxi mus defraudaṫ(loq̄mini veritatē vnuſq̄ſq3 cū pꝛoximo ſuo)p quā cū eo recte viuiṫ(qm̄ ſumus īuicē mēbꝛa) Uin. nā vnū mēbꝛū nō decipit alteꝝ in eodē cozpe: ſed plus condolet ⁊ adiuuat alteꝝ: ſic q̄ oē ſeruit capiti. oculi pedibꝰ. ⁊ ſic de alijs mēbꝛis(Iraſcimini)cōtra peccatozes(⁊ nolite peccare)nimis aſpere arguēdo. Unde Eccle. vij. noli eſſe iuſtus multū. (Sol nō occidat ſup iracūdiā v̄ſam). i. nō duret vſq3 ad occaſu3 ſolis (nolite locū dare diabolo)Uin. ſ. in ira perſeuerādo(q̄ furabaṫ)Ly. ante ↄuerſionē de errore gētili(ia3 nō fureṫ). ſ. xp̄ianitatis tp̄e(magis aūt laboret opādo manibꝰ ſuis)Goꝛ. vnꝰ quiſq3 manibus ſuis diligēter et ſtrēnue: q2 q̄ nō laboꝛat nō mādu cet(quod bonū eſt). i. vtile ⁊ honeſtū(vt habeat)nō tantū vnde viuat: ſed et (vnde tribuat neceſſitatem patienti). i. indigenti.

Dn̄ica. xx. ad Epheſios. v.

Idete itaq3 q̄uo caute ambuletis. Nō quaſi inſipientes: ſed vt ſapientes redimentes tēpus: qm̄ dies mali ſūt. Pꝛopterea nolite fieri impꝛudētes ſed intelligētes q̄ ſit voluntas dei. Et nolite inebꝛiari vino in quo eſt luxuria: ſed impleamini ſpūſctō: loquētes vobiſmet ipſis i pſalmis ⁊ hymnis ⁊ cāticis ſpūalibꝰ cātantes ⁊ pſallētes in cozdibus veſtris dn̄o. Grās agētes ſemp pꝛo oībus in noīe ih̄u xp̄i deo ⁊ patri: ſubiecti inuicē in timoꝛe xp̄i.

Poſtilla.

Uidete itaq3 q̄uo caute ambule. ⁊c. Ante initiū illꝰ ep̄le ſcribit ſanctus pau. dicēs. Surge qui dozmis ⁊ exurge a moꝛtuis ⁊ illuminabit te xp̄s. Tunc ſequiṫ ep̄la hodierna q̄ cōcoꝛdat cū euāg. hodierno. Nā in euāgelio legiṫ de nuptijs: ⁊ q̄uo q̄dā q̄ nō fuit indutꝰ veſte nuptiali tradiṫ fuit ad tenebꝛas exteriores. ſic i ep̄la p̄nti ap̄ls monet nos vt caueaṫ ſapiēter ābulemꝰ ad illas nuptias de q̄bꝰ dicit euāg. ne veſtē nuptialē ſine q̄ ad te nebꝛs exterioꝛes ꝓijciamꝰ ꝑdamus

vi.(fres) Glo. filij eiusdē.s.p̄ris mei ⁊ eiusdē mr̄is.s.eccl'e(Uidete) Glo. oculo interiori nō tm̄ exteri ori(quō caute ābuletis)ppter vie pericula que sunt multa ⁊ varia. (Nō quasi insipiētes:sed vt sapiē tes)in oībus prouidētes(redimē tes tēpus) Ly.s.bonis operibus insistētes(qm̄ dies mali sunt) Uin Dies ỹm se boni sunt ⁊ a deo per oia bene ordinati:sed dicunt mali occasionaliter vel per accidēs ppter miseriā ⁊ penalitatē q̄s patiunt hoies dieb' istis.vel propter pctā vel malicias hoim q̄ superabūdant diebus istis:q2 iam totus mūdus in maligno posit' est (propterea)q2 dies mali sūt(nolite fieri imprudētes:sed intelligētes que sit volūtas dei) Uin.vt ỹm illā operemini vt sic voluntas vr̄a diuine volūtati cōformet'(⁊ nolite inebriari vino)Uin.i.vltra necessitatē ⁊ mensurā vti vino(in quo ē luxuria).s.nō formaliter:sed effectiue ⁊ causaliter. vt patuit in Loth qui post vinū comisit incestū. vt p3 Gen.xix.(sed impleamini spiritu sctō)Ly.q̄ dat' sobrijs ⁊ castis (loquētes vobmetipsis)Uin.i.instruētes nō solū alios sed etiā vosmetip̄os(in psalmis).i.iverbis sacre scripture de laude dei(⁊ cāticis spūalib').i.in verbis sacre scripture de gaudijs eternis tractātib' (cantātes ⁊ psallētes in cordibus vr̄is dn̄o)Uin.i.ad honorem dn̄o. (gratias agētes semp pro oibus) sc3 donis:q2 gratitudo b̄nficij acceptī disponit ad receptionē alterius(in noīe dn̄i nr̄i ihū xp̄i)Glo. .i.ad exaltationē dn̄i nr̄i ihū xp̄i q̄ dr̄ dn̄s ppter ptātem:nr̄ ppter caritatē:ih̄s ppter salutē:xp̄s ppter benignitatē(deo ⁊ patri) sc3 deo p creationē: patri p gubernationē ⁊ conseruationē(Subiecti inuicē) nō solū subditi prelatis humiliter ⁊ cū timore obediēdo:sed etiā prelati humiliter ⁊ cū timore curā eorū solicite gerēdo(in timore xp̄i)q̄ est custodia omniū predictor̄.

¶ Dn̄ica.xxi.ad Ephe.vi.

Confortamini in dn̄o ⁊ in potētia virtutis eius. In duite vos armaturā dei: vt possitis stare aduersus insidias diaboli. Qm̄ nō est nobis colluctatio aduers' carnē ⁊ sanguinē:sed aduersus p̄ncipes ⁊ potestates:aduersus mūdi rectores tenebrar̄ harū contra spūalia nequicie i celestibus. Propterea accipite armaturā dei: vt possitis resistere in die malo:⁊ i oibus pfecti stare. State ergo succincti lumbos vr̄os in veritate:⁊ induite loricā iusticie ⁊ calciati pedes in preparatione euāgelij pacis. In oibus sumētes scutū fidei:i quo

possitis oīa tela nequissimi ig nea extinguere ⁊ galeā salutis assumere:⁊ gladiū spūs qđ est verbū dei. ¶ Postilla.

¶ Confortamini in dño. ⁊c. Ante initiū illi⁹ eplē scribit sctūs paulus in eodē caplo dicēs. Serui obedite dñis viis carnalib⁹ cū oī timore in simplicitate cordis vři sicut xpo. Non ad oculū seruiētes: quasi hoībus placētes: sꝫ vt serui xpi faciētes volūtatē dei ⁊ aīo cum bona volūtate seruiētes sicut dño ⁊ nō hoībus. Tunc sequit̄ p̄sens epla:in qua aplus nos instruit de bello ⁊ armis contra diabolū qui nos mltipliciter impugnat dicēs. (Cōfortamini in dño) Glo. cōtra bellū diaboli (⁊ in potentia virtutis eius) Ipse eni dat virtutē ⁊ fortitudinē plebi sue(induite vos armaturā dei) Ly. i. virtutib⁹ q̄ sunt arma militū xpi(vt possitis stare) absqꝫ casu pcti mortalis (aduers⁹ insidias diaboli)qui est mali artifex(qm̄ nō est nob̄ colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē). i. aduersus hoīes q̄ sunt caro ⁊ sanguis: ⁊ p oīs visibiles(ꝫ aduersus pncipes ⁊ ptātes)Un. per pncipes intelligūtur mediocres demones q̄ p̄sunt minorib⁹. ⁊ per ptātes intelligūtur maiores demones. Naz de singulis ordinib⁹ ceciderūt aliqui in q̄bus naturalia remāserūt integra. vt di. Dionisi. in li. de celesti hierarchia. Et inferiores demones obediūt supioribus vt magis possint nocere hoībus (aduersus mūdi rectores). i. aduersus demones q̄ regunt mundū. i. mūdialiter viuētes (tenebraꝝ harꝝ). s. qui homines mūdiales habēt tenebrosas animas: ⁊ sunt in teneb̄s vitioꝝ ⁊ perducētur post hoc ad tenebras exteriores(cōtra spūalia neqtie). i. ɔtra malignos spūs(in celestib⁹) . i. existētes in hoc aere caliginoso de quib⁹ dr̄ Math. xiij. Aues celi comederūt illud. s. semē seminatū: . i. v̄bū dei(ppterea accipite armaturā dei). i. virtutes quibus de⁹ suos milites armat. Nō armaturam mūdi: qꝛ ē cū hostes sint spūales nihil valet ɔtra eos armatura corporalis: vt possitis resistere) Ly. insultib⁹ demonū(in die malo). i. in p̄nti vita: vbi iminet pugna tētationū(⁊ in oībus) tā p̄speris q̄ȝ aduersis(pfecte stare)ita q̄ nō frāgamini in aduersis nec eleuemini i p̄speris(state ergo succincti lumbos vřos). i. carnales cōcupiscētias cingulo castitatis frenātes. (in veritate) Glo. nō simulatores vt ypocrite q̄ sūt q̄si virgies fatue habētes vasa sine oleo (induite loricā iusticie) Ly. sicut em̄ lorica cooperit totū corpus: sic iusticia reddit vnicuiqꝫ debitū(⁊ calciati pedes) . i. affectiōes sint munite virtutib⁹ ne a vitijs deturpent̄(in preparatiōe euāgelij pacis)vt sitis preparati ad predicandū euāgeliū xpi q̄ annūciat pacē eternā(in omib⁹ s) Glo. s. prelijs siue illatis a carne: siue a mūdo: siue a diabolo(sumē

tes scutū fidei) Uin.i.fit ē pro scu to de quo dr̄.p̄.x̄c.Scuto circūda bit te veritas ei⁹. Sicut em̄ scutū p̄mo recipit ictus: sic p̄me impug natiões sunt ex parte fidei. Jn ē scu to p̄tegit sinistra pars corporis. Sic fides habet solū protegere in hac vita: q2 nō erit fides post hāc vitā(in quo possitis oīa tela neq̄ssimi)Gor.i.acutas tēptatiões dia boli (ignea).i.de vicio ad vitiū in flamancia(extinguere).i.superare (7 galeā salutis assumite).i.charitatē.sicut galea supponit alijs ar mis: sic caritas alijs virtutib⁹ pre ponitur (7 gladiū sp̄ūs).i.gladiū sp̄ūalem(q̄d est verbū dei)q2 per cassus verbo dei diuidit a mūdo. de hoc gladio dicit Mathei.x.Nō veni mittere pacē: sed gladiū.7c.

¶ Dñica.xxij. Philippē.j.

Onfidimus in dño ihu: quia q̄ cepit in vobis o pus bonū perfi ciet vsq3 ī diē cri sti ihu. Sicut est mihi iustum hoc sentire p oib vobis eo q̄ habeā vos ī corde 7 in vincul meis: 7 in defensiōe 7 in cōfir matiōe euāgelij socios gaudij mei oēs vos esse. Testis enim mihi ē de⁹ q̄uo cupiā vos oēs in visceribꝰ ihu xp̄i.7 hoc oro vt charitas vr̄a magis ac ma gis abūdet in oī sciētia 7 in oī sensu vt probetis potiora vt si tis sinceres 7 sine offensa in di em xp̄i. Repleti fructu iusticie per ih̄m xp̄m in lauden 7 glo riā dei. ¶ Postilla.

¶ Confidim⁹ in dño ihu.7c. Ante initiū illius ep̄le scribit sanctus paulus salutādo philippū di cēs. Gratia vobis 7 pax a deo pa tre nr̄o 7 dño ihu xp̄o. Tūc sequi tur p̄ns ep̄la. Ubi notādū q̄ ep̄la p̄sens 7 euāgeliū hodiernū con cordāt. quia ī euāgelio monemur ad habendā charitatē: nō vt tan tū benefaciamus proximo: sed eti am dimittamus iniurias nobis ab eo illatas. vt patet in euāgelio. Et ad illā perfectā charitatē inducit nos ap̄ls in p̄nti ep̄la: vt patebit in textu dicēs (Frēs: confidimus) Uin.i.fiduciā habemus(in dño ie su)nō in aliqua alia creatura(q2 q̄ cepit in voƀ opus bonū p̄ficiet) Ly.sicut em̄ inchoatio operis bo ni est a deo: ita 7 cōsumatio (vsq3 in diē ihu xp̄i)Uin.i.ad mortē cu iuslibet hominis: tunc deus mani festabit se cuilibet homini 7 tunc reddet vnicuiq3 iuxta opera sua(si cut est michi iustū hoc sentire).i. bonā opinionē habere(pro omi bus vobis)quia dilectio facit bo nū opinare de dilecto. Ergo sub ditur(eo q̄ habeam vos in corde) Gor.idest in intimo affectu chari tatis.(7 in vinculis meis) Gor.i. in vinculis p euāgelio patiēdo(7

in defensiõe euãgelij).i.dũ euãgeliũ ↄtra infideles defendo(ↄ cõfirmatiõe).i.dũ infirmos i doctrina euãgelij.s.cõfirmo cũ in oib⁹ his iaz enumeratis memor vii suz desiderãs (vos oẽs esse socios gaudij mei)future remuneratõis: q2 q̃ro plures socij tanto maius gaudiũ. (testis eni mihi est deus)Uin.i.p̄bet testimoniũ(qũo cupiam vos oẽs esse in visceribꝫ ihũ xp̄i).i.intimo amore ihũ xp̄i(ↄ hoc oro vt charitas vr̃a magis ac magis abũdet) Ly.q2 charitas sẽp crescere põt (in oĩ sciẽtia).s.discretiõis vt ametis p̄rimos ↄ vicia eoꝝ nõ ameris(ↄ in oĩ sensu).s.diligenter. q2 oĩbus bonis q̃ videt in eo quẽ amat cõgaudet ↄ malis eius cõpatit(vt probetis potiora)Uin.i.p̄bare possitis nõ solũ bona:ſʒ etiã potiora.i.meliora ea sequendo(ↄ sitis sinceres).i.puri ↄ mũdi i vobis (ↄ sine offẽsa).s.p̄rimis vr̃is.(in diẽ xp̄i).i.vsq3 in finẽ vite (repleti fructu iusticie).i. bonis opibus q̃ sunt fructus iusticie (p ibꝫ xp̄m)a cuius gr̃a venit oẽ meritũ (in laudẽ ↄ gloriã dei)Uin.vt digne possitis deũ laudare ↄ gl̃ificare

¶ Dñica.xxiiij. Philip.iij.

Imitatores mei estote:ↄ obseruate eos q̃ ita ambulant:sicut habetis formã nostrã. Multi eñ ambulãt quos sepe dicebã vobis. Nũc aũt ↄ flẽs dico inimicos crucis xp̄i: quoꝝ finis interit⁹ quoꝝ de⁹ vẽter ẽ:ↄ gl̃ia in cõfusiõe ipsoꝝ q̃ terrena sapiũt.nr̃a aũt cõuersatio i celis est:vnde etiã saluatorẽ expectam⁹ dñm nr̃m ihm xp̄m q̃ reformabit corp⁹ hũilitatis nr̃e cõfiguratũ corpi claritatis sue scdm opatiõne quã possit etiã subijcere sibi oĩa: iesus xp̄s dñs nr̃. ¶ Postilla.

¶ Imitatores mei estote ↄ obseruare.ↄc. Añ initiũ illi⁹ ep̄le scribit.s.pa.i eodẽ.c.di. Fr̃es ego nõ arbitror meipm cõprehẽdisse: ad huc vnũ aũt. Ly.supẽ q̃d de me assero q̃ q̃dẽ retro sũt obliuiscẽs: ad ea vero q̃ sũt p̄ora extẽdes meipm. Lũc seq̃t p̃ns ep̄la. Ubi notandũ q̃ ep̄la ↄ euãgeliũ cõcordãt Nã in euãgelio legit q̃lr imaginẽ dei.i.aiaz silitudie sua isignitã deo reddere debemus cũ d̃r. Reddite q̃ sunt cesaris cesari ↄ q̃ sũt dei deo. Sic i ep̄la hodi. ap̄ls hortat nos vt reddam⁹ d̃o imaginẽ suã:ↄ hoc fit imirãdo doctrinã ip̄i⁹ ap̄li:ergo dicit (Fr̃es imitatores mei estote).s.fide ↄ charitare (ↄ obseruate eos).i.attẽdite diligẽter vt vos eis ↄformetis(q̃ ita ãbulãr)d̃ virtute i virtutẽ(sic hẽtis formã nr̃az)scʒ. viuẽdi vobis traditã v̄bo ↄ ẽxẽplo ↄ scripto (multi eni ãbulãt).s.via peruersa(quos sepe dicebã vobis cũ essez p̃ns vobiscũ:nũc ãtẽ flẽs dico)h̃ notat ↄpassio ap̄li q̃ fleuit

aliorum miseriã et perditionẽ: et per hoc inducere nos volẽs ad cõpassionẽ proximorum (inimicos crucis xpi.) quia eorum vita erat cruci xpi cõtraria quia in delicijs viuebãt quales fuerũt gulosi et luxuriosi (quorum finis interitus).s.eternus: quia in fine cõsequũtur penã eternã(quorum deus venter est)quia student eis satisfacere in oibus. Et quicquid faciũt pro ventre faciũt et ipm tanquam deũ colunt. (et glia eorum).s.tpalis(in cõfusione ipsorum).i.pducet eos ad cõfusionẽ eternã(qui eterna sapiunt)Lyra.tñ modo et nõ celestia (nra aũt cõuersatio in celis est)Glo.i.filis cõuersatiõis celestiũ quibus sum9 in terra (vnde et saluatorẽ)Glo.tã aiarum quam corporum(expectamus) venturum ad iudiciũ(dñm nrm ihm xpm qui reformabit).s.in gñali resurrectiõe. (corpus humilitatis nre)Ly.nam in nobis modo est humiliationis occas.o eo quod est corruptibile et putrefactibile: et corrodet a vermib9 et in cineres resoluetur (configuratũ).i.assimilatũ(corpori claritatis sue)quia sancti resurgent in corpore glioso: sicut et xpus resurrexit (fm operationẽ).i.potentiã operandi. (qua possit etiã subijcere sibi oia) propter creationẽ eni oia sũt sibi subiecta que de nullo facta sunt. Et nisi cõseruarent a deo in esse in nibil redigerẽt (Itaque fres mei charissimi)Ly.i.mihi iuncti dilectiõe spũali (et desideratissimi)quia desiderabat eos videre tẽporaliter hic in vita et eternaliter in patria(gaudiũ meũ)de verbo profectu(et corona mea)doctoribus eni debet corona spãlis que dicit aureola(sic state).s.firmi cõtra tribulatiões huius mũdi(in dño charissimi) ita quod ab eo nullo mõ euellamini(Euchodiam rogo et sinthicẽ deprecor in id ipm sapere in dño).Ly.i.firmiter stare.Iste erãt due matrone quas cõfortat specialiter aplus.Cũ pro pter fragilitatis sexũ. Cũ quia ministrauerãt sibi necessaria et alijs pdicatoribus: vt oñderet se gratum (etiã rogo et te germane)est nomẽ proprium(cõpar).i.socius et adiutor meus in predicatiõe(adiuua illas).s.mulieres(que mecũ laborauerunt in euangelio).s.mibi necessaria ministrãdo: et nõ solũ mecũ sed (cũ clemẽte et ceteris adiutoribus) in pdicatiõe verbi dei ipis.s.sicut et mibi necessaria ministrando.

¶ Dñica.xxiiij. Colosseñ.j.

On cessam9 pro vobis orãtes et postulãtes vt impleamini agnitione volũtatis eius in oi sapia et itellectu spiritali: vt abundetis digne deo per oia placentes in oi tẽpore bono fructificãtes et crescẽtes in scia dei. In oi virtute cõfortati scdm potẽtiã claritatis ei9 In oi paciẽtia et lõganimitate: cũ gaudio grãs agẽtes deo

⁊ pr̄i q̄ dignos nos fecit in pt̄e sortis sctorū̄ in lumie. Qui eri puit nos de pt̄ate tenebrarū̄. ⁊ transtulit in regnū̄ filij dilecti onis sue: in quo habem⁹ redē ptionē̄ ⁊ remissionē̄ per iesum xp̄m dn̄m nr̄m. ¶ Postilla.

¶ Nō cessam⁹ pro vobis orā tes ⁊c. Ante initiū illius ep̄le scri bit san. pau. in eodē̄ ca. dicēs salu tando amicabiliter Col. Gr̄a vo bis ⁊ pax a deo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o nr̄o iesu xp̄o. gr̄as agim⁹ deo ⁊ pr̄i dn̄i nr̄i iesu xp̄i semp pro vobis oran tes. s. ego paulus ⁊ thimothe⁹ dis cipulus meus audiētes fidē̄ v̄ram in xp̄o ⁊ dilectionē̄ quam habetis in oēs sctōs ꝓpter spem q̄ reposi ta ē̄ vobis in celis. Lu̇c seq̄t pn̄s ep̄la. Notandū̄ q̄ euāgeliū̄ ⁊ ep̄la pn̄s cōcordāt: q: i euāgelio legit̄ de filia archisynagogi iapri mor tua quā dn̄s ad deuotā petitionē̄ pr̄is resuscitauit. Sic etiā in ep̄la p̄nti ap̄ls nos hortat̄ ad deuotam orōēz per quā mēs in deuz eleuat̄ dicēs (fr̄es. Nō cessam⁹. Gor. ho ris oportunis (pro vobis orātes) Ly. mēte (⁊ postulātes). s. ore (vt i pleamini agnitione volūtatis ei⁹) vt pleni⁹ volūtatē̄ dīnā cognosca tis q̄d velit ⁊ q̄d non (in oī sapia) q̄tū ad cognitionē̄ rerū̄ ad vitam actiuā ptinētiū̄ (⁊ itellectu spirita li) q̄tū ad cognitionē̄z sp̄ūaliū̄ ad cōtēplatiuā vitā pertinētiū̄ (vt am buletis digne). s. per viā huius vi te ad patriā (deo per oīa placētes) per rectā intētionē̄ ⁊ bonā volun tatē (in oī ope bono fructifican tes). i. per bonā operationē̄ ad de um ⁊ proximū̄ ⁊ ad seipm (⁊ cresc̄e tes in scia dei). i. in cognitiōe diui nitatis. (In oī virtute cōfortati s̄m potētiā claritatis ei⁹). i. scōm filiū̄ qui ē̄ claritas pr̄is per quā cōfor tamur in bono (in oī patiētia) Ly. per aduersorū̄ tolerātiā (⁊ lōgani mitatē) per certā premiorū̄ expec tationē̄ (cum gaudio) Gor. non ex tristicia aut necessitate (in xp̄o ie su dn̄o nr̄o.

¶ Dn̄ica. xxv. Ieremie. xxiij.

Ecce dies veni ent dicit dn̄s. et suscitabo dauid germē̄ iustū̄ ⁊ re gnabit rex ⁊ sa piens erit: ⁊ faciet iudiciū̄ ⁊ iu sticiam in terra. In dieb⁹ illis saluabit̄ iuda: ⁊ isrl̄ h̄itabit cō fidēter. Et hoc ē̄ nomē̄ q̄d vo cabūt eū̄ dn̄s iustus nr̄. ꝓpter hoc ecce dies veniēt dicit dn̄s: ⁊ nō dicēt vltra viuit dn̄s qui eduxit filios isrl̄ de terra egyp ti: s3 viuit dn̄s q̄ eduxit ⁊ addu xit semē̄ dom⁹ isrl̄ de terra aq̄ lonis ⁊ de cūctis terris ad q̄s eiecerā eos illuc ⁊ habitabūt in terra sua dicit dn̄s ops.

¶ Postilla.

Ecce dies veniet dicit dñs. &c. Ante initiũ illi⁹ pphetie locu tus ē dñs deus per pphã Jere. dicentẽ. Ue pastorib⁹ q̃ dispergũt ⁊ dilacerãt gregẽ pascue mee dicit dñs. Ideo h dicit dñs de⁹ isrl ad pa stores q̃ pascunt pplm meũ. Uos dispsistis gregem ⁊ eiecistis eos: ⁊ nõ visitastis eos. Ecce ego visita bo sup vos maliciã studioꝝ vroꝝ ait dñs. Ecce cõgregabo reliqui as gregis mei de oib⁹ terris ad q̃s eiecerã eos. Post hoc sequit' epla hodierna q̃ est vltima dñica anni. Pro quo notãdũ ꝙ in pzima ⁊ vl tima dñica ecclesia agit de aduẽtu xpi. In signũ ꝙ ipe est alpha ⁊ .o. pmus ⁊ nouissim⁹: pmus in dig nitate: nouissim⁹ in seruitute. Uñ Bern. Nemo illi sublimior: nemo illi humilior. Itẽ in signũ ꝙ cũcta nsa opatio ab ipo sp icipit ⁊ per ipm cepta finit'. (Ecce dies veni ent dicit dñs). Ly. s. xpi veri dei ⁊ hois (⁊ suscitabo dauid germẽ iu stũ). i. xpz q fact⁹ ẽ ex semie dauid ſm carnẽ (⁊ regnabit rex). Mathei xxviij. Data ẽ mihi ois ptãs i celo ⁊ i terra (⁊ sapiẽs erit) sapia icreata ⁊ creata (⁊ faciet iudiciũ (discretõis in pñti discernẽdo fideles ab infi delibus: vocãdo aliquos ad fidez ⁊ dimittẽdo aliquos iusto iudicio licet nob occulto (⁊ iusticiã in ter ra. s. dando legẽ euãgelicã q̃ conti net pfectã iusticiã (In diebus illis saluabit iuda). i. quicũqz veraci ter cõfitet' corde ⁊ oꝛe nomẽ dñi. ⁊ israel habitabit cõfidẽter) Istud referť ad statũ ecclesie triũphãtis vbi est sũma securitas (⁊ hoc ẽ no men qđ vocabunt eũ dñs iustus nr). s. iustificans nos (pter hoc ecce dies veniẽt dicit dñs: ⁊ nõ di cent vltra: viuit dñs q eduxit fili os isrl de terra egypti). s. per moy sen qz sicut ad pñtiã maioꝛis lu minis minus obfuscať: sic adueni ente bñficio incarnatõis iesu xpi ⁊ redẽptiõis nře per eũ pfecta ob fuscata sunt oia bñficia q̃ fuerunt in veteri lege tã q̃ modica aut nul la respectiue (sed viuit dñs q̃ edu xit ⁊ adduxit) Glo. or. per xpm (se men domus israel de terra aquilo nis ⁊ de cunctis terris ad quas eie ceram eos illuc). Ly. ista adductio intelligiť de vocatione ad fidẽ xpi qz de oibus ptibus terre fũt aliq̃ vocati: ⁊ ista vocatio maior est ⁊ excellẽtioꝛ incõparabiliter oibus bñficijs veteris testamẽti (⁊ habi tabit in terra sua) in ecclesia mili tãte: ⁊ postea triumphãte q̃ ẽ ter ra viuẽtiũ pꝛomissa fidelib⁹ in pre miũ (dicit dñs ops).

In festo dedicatiõis apo. xxj.

Vidi ciuitatẽ san ctam hierusalez nouã descenden tez de celo a deo paratã sicut spõ sam oꝛnatã viro suo. Et audi ui vocẽ magnã de throno dicẽ tem. Ecce tabernaculũ dei cũ hoibus: ⁊ habitabit cum eis.

Et ipsi ppl'us eius erunt ⁊ ipse deus cū eis erit eorū deus. Et absterget deus oēs lachrymā ab oculis eorum: ⁊ mors vltra nō erit neqꝫ luct⁹ neqꝫ clamor neqꝫ dolor erit vltra. q̄ prima abierunt. Et dixit q̄ sedebat in throno. Ecce noua facio oīa.

¶ Postilla.

¶ Vidi ciuitatē sanctā hierusalē ⁊c. Ante initiū illius eple scribit sanct⁹ Iohēs in eodē ca. dicēs. Vidi celū nouū ⁊ terrā nouā. primum enī celū ⁊ prima terra abijt Ly. hec oia in fine mundi innouabunt ⁊ in meli⁹ mutabunt̄ in claritate. vt pꝫ Luc. xxi. Celū ⁊ terra transibūt nō q̄tū ad substantiā sꝫ q̄tū ad formā. ⁊ hoc totum cedat ad gloriā electoꝝ qui ex creaturis laudāt deū. Tūc sequit̄ pn̄s epl'a. (In diebus illis) hic sctūs Iohēs describit innouationē hūane nature q̄tū ad electos dicēs. Vidi sanctam ciuitatē hierl'm) Ly. i. electorū societatē pfecta charitate vnitam (nouā) Ly. q̄tū ad corpis gloriā. Corpa enī sctōꝝ q̄ nunc sunt corruptibilia: grossa: pōderosa: ⁊ obscura resurgēt imortalia: subtilia: agilia: clara. ⁊ hoc fit ex glorie aiarū ad corpa redūdancia (descendentē de celo) Ly. nā aie btē descēdūt de celo vt corpa resumāt ⁊ in iudicio cōpareāt (a deo paratam) Ly. dotib⁹ aie ⁊ corpis (sicut spōsam ornatā) virtutibus (viro suo) idest ad honorē viri sui. s. xpi. (Et audiui vocē magnā de throno (. s. diuine maiestatis (dicentē. Ecce tabernaculū dei cū hoibus ⁊ habitabit cū eis) Ly. habitatio enī dei cū hoibus erit insepabilis. Quia bti semp habebūt apertā visionē ⁊ perfectā fruitionē (Et ipsi ppl'us eius erunt). s. bti erunt sicut ⁊ ipse beatus est. Vn̄ in ps. cxliij. Beat⁹ ppl'us cuius dn̄s deus eius. Vn̄ ⁊ Leuit. xxvj. Ego ero vr̄ de⁹ vosqꝫ eritis mihi ppl's (⁊ ipse de⁹ cū eis: erit eoꝝ de⁹). Glo. or. Quia nū q̄ ab eis expellet̄: qr nū q̄ peccabūt cōtra deū (Et absterget deus oēm lachrymā ab oculis eorū) diuerse sūt lachryme q̄bus in hac vita affligunt̄ electi. Et ideo in futurum fugatis doloribus omnis lachryma ab oculis eorū dr̄ abstergi (et mors vltra non erit). i. sepatio aie ⁊ corpis (neqꝫ luctus) pro alienis mysterijs (neqꝫ clamor) scꝫ pro pugna sp̄us ad carnē (neqꝫ dolor) de peccatis pprijs (erit vltra). Vnde Isa. lj. Leticia sēpiterna super capita eorū: gaudium ⁊ leticiam tenebunt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus (que prima abierunt). hyamo in p̄senti vita. boni hec iam ennumerata sustinēt: sed in futura vita nihil mali sustinebūt. (Et dixit qui sedebat in throno). s. de⁹ ops qui p̄sidet ecclesie sue. (Ecce noua facio oīa) Ly. scꝫ celos ⁊ elemēta ⁊ electorū corpora. vt patet Isa. lxv. Ecce ego creo celos nouos ⁊ terram nouam.

Incipit postilla super ep̄las de sanctis. Primo sancti Andree ap̄li. Roma. x.

Orde em̄ creditᷣ ad iusticiā: ore āt cōfessio fit ad salutē. Dicit ei scriptura. Oīs q̄ credit i illū nō cōfūdetᷣ. Nō em̄ est distinctio iudei ⁊ greci. Nā idē dn̄s oīm: diues in oēs q̄ inuocāt illū. Oīs em̄ quicūqz inuocauerit nomē dn̄i: saluꝰ erit. Quō ergo inuocabūt in quē nō crediderūt: aut quō credēt ei quē nō audierūt. Quō autē audiēt sine p̄dicāte: quō vero p̄dicabūt nisi mittantᷣ. Sicut scriptū est Quā speciosi pedes euāgelizantiū pacē: euāgelizātiū bona. sꝫ nō oēs obediūt euāgelio. Isayas em̄ dicit. dn̄e q̄s credidit auditui n̄ro. Ergo fides ex auditu: auditꝰ aūt per verbū xp̄i. Sed dico. Nunq̄d nō audierūt. Et quidē in oēm terrā exiuit sonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis terre verba eoꝝ.

¶ Postilla.

¶ Corde em̄ creditᷣ ad iusticiā. ⁊c. Ante initiū illiꝰ ep̄le scribit sanctꝰ pau. in eodē. ca. dicēs. Si cōfitearis in ore tuo dn̄m ih̄m ⁊ i corde tuo credideris ꝙ deꝰ illū excitauit a mortuis: saluꝰ eris. Lūc statī seq̄tur p̄n̄s ep̄la. (Fr̄es: corde creditᷣ ad iusticiā) Glo. i. ad iustificationē habendā (ore aūt ↄfessio fit ad salutē). i. ad ꝑfectionē salutis: necesse est em̄ fidē ↄfiteri ꝑ loco ⁊ tp̄e. in signū huiꝰ recipit hō sacr̄m cōfirmatiōis in frōte. Un̄ dr̄ in Decretis. Cōfirmatio iō in frōte ponitᷣ vt a recipiēte fides sine erubescētia publicetᷣ. de cōse. di. v. nouissime. vn̄ Luce. xij. Qui me ↄfessus fuerit corā hōibꝫ: cōfitebor ⁊ ego eū corā p̄re meo (Dicit em̄ scriptura) sacra veraciter. (oīs q̄ credit in illū nō ↄfundetᷣ) supple eternaliter (nō em̄ est distinctio iudei ⁊ greci) Ly. q̄tū ad iusticiā que est ꝑ fidē xp̄i (nā idē dn̄s oīm). s. iudeoꝝ ⁊ gētiliū (diues in oēs) Glo. i. ditās ōs (q̄ inuocant illū). s. fide ⁊ oꝑe (oīs quicūqꝫ inuocauerit) nō verbotenus sꝫ corde intimo (nomē dn̄i). i. filiū p̄ris in quo sicut ꝑ noīe est notificatio patris (saluꝰ erit) ab eterno supplicio (quō ergo inuocabūt quē non crediderūt) Ly. q. d. nullo modo: qꝛ orō supponit fidē orātis (aut quō credēt ei quē non audierūt) qꝛ fides p̄supponit auditū vel a deo intus ꝑ inspirationē: vel ab hoie exteriꝰ per p̄dicationē (quō aūt audiēt sine p̄dicāte) actꝰ aūt p̄dicādi presupponit auctoritatē officij. iō dr̄ (quō vō p̄dicabūt nisi mittātur). s. a deo sicut olim ꝓphete vel ap̄li eius locū tenētes si

cut pdicatores alij. Gor. aliter au tē nō est pdicādū: sicut nec ipe xp̄s filiꝰ dei pdicare voluit: nisi missus a pře. vt pʒ Lu. iiij. Oportet me e tiā alijs ciuitatibꝰ euāgelizare regnū dei: qꝛ ad hoc missus sū. (Scriptū est) Isa. lij. (Quā speciosi). i. bene formati (sūt pedes euāgelizātiū pacē). i. recōciliatiōeȝ hoīs ad deū (euāgelizantiū bona). s. futura (ȝ nō oēs obediūt euāgelio) Gor. q. d. Oēs quidē audiūt: ȝ nō oēs obediūt euāgelio pdicationē eius recipiēdo. qꝛ gētiles ⁊ iudei ⁊ heretici nō obediūt: ȝ solū boni xp̄iani (Isa. eñ dicit) ca. liij. (Dñe qs credidit auditui nr̄o) Gor. quod a nob audiuit qd a te audiuimꝰ. q̄si diceret aliqs credit ȝ nō oēs (ergo fides ex auditu) Gor. ⁊ si deꝰ intus doceat: tamē predicator exteriꝰ nūciat (auditus āt per verbū xp̄i) loquētis in aplis. vt pʒ Math. x. nō eñ estis vos q loqmini: ȝ sp̄s patris vr̄i q loquit in vob. Itē Lu. x. Qui vos audit me audit. ⁊c. (Sed dico. nūquid nō audierūt). i. habēt ne excusationē sue infidelitatis ppter defectū publicatiōis. q. d. nō ad qd inducit auctoritatē prophe dauid q habet in. ps. xviij. (Et q dē) Gor. i. certe (in oēm terrā) exiuit ad terras medias. (exiuit sonus). i. fama (eoꝝ: ⁊ i fines orbis terre). i. terras extremas (verba eoꝝ). i. pdicatio vel auditꝰ pdicatiōis eoꝝ.

¶ In festo sancti nicholai epi

Ecce sacerdos magnus. ⁊c. quere infra in cōi sctoꝝ de ꝯfesso.

¶ In festo conceptionis virginis marie. Prouer. viij.

Dominus possedit me ab initio viaꝝ suaꝝ antequā quicq̄ faceret a principio. Ab eterno ordinata sum: ⁊ ex antiqs āteq̄ terra fieret. Nec dū erāt abyssi: ⁊ ego iā cōceptaerā. Necdū fontes aquaꝝ eruperāt: necdū montes graui mole cōstiterant. Ante omnes colles ego parturiebar. Adhuc terrā nō fecerat: ⁊ flumia ⁊ cardines orbis terre. Quando preparabat celos aderam: quādo certa lege ⁊ gyro vallabat abyssos. Quando ethera firmabat sursum: ⁊ librabat fontes aquaꝝ. Quādo circundabat mari terminū suū: ⁊ legē ponebat aquis: ne trāsirent fines suos. quādo appēdebat fūdamēta terre cū eo erā cūcta cōponēs. Et delectabar p singulos dies ludēs corā eo omi tpe: ⁊ ludens in orbe terraꝝ: ⁊ delicie mee esse cū filijs hominū. Nūc ergo filij audite me: beati q custodiūt vias meas. Audite disciplinā ⁊ estote sapientes: ⁊ nolite abijcere eam.

Beat⁹ homo q̄ audit me: ⁊ q̄ vigilat ad fores meas quotidie: ⁊ obseruat ad postes ostij mei. Qui me inuenerit: inueniet vitā: ⁊ hauriet salutē a dn̄o.

¶ Postilla.

¶ Dn̄s possedit me ab initio viaꝝ. ⁊c. In festo cōceptionis btē virginis marie pro ep̄la presens lectio scd̄m seculares legit᷑. q̄ lectio principaliter exponit᷑ de eterna sapiētia que xp̄s est filius marie virginis. Honor autē filij est honor matris: ⁊ ecōuerso. honor matris est honor filij. vn̄ Bern̄. omel. iiij. super Missus est dicit. Nō est dubiū quicq̄d in laudib⁹ matris proferimus ad filiū pertinere: ⁊ rursuz Cum filiū honoram⁹: a laudibus matris nō recedimus. Unde dicit eterna sapiētia. (Dn̄s possedit me ab initio viaꝝ suaꝝ) L y. i. opeꝝ suorū (anteq̄ꝫ quicq̄ꝫ faceret a principio). i. ante oēm creationē (ab eterno ordinata suz. necdū erāt abyssi ⁊ ego iam cōcepta erā. necdū fontes aquaꝝ eruperāt). scz. de locis subterraneis (necdū montes graui mole cōstiterāt). i. super terrā planam eleuati. (Ante omnes colles ego parturiebar). i. procedebaz a fecūditate paterna (adhuc terrā nō fecerat ⁊ flumina). i. creaturā visibilē (⁊ cardines orbis terre). i. partes mūdi p̄ncipales. q̄ sunt: oriēs: ⁊ occidēs: austrū ⁊ aquilo. (Quādo p̄parabat celos aderā) indiuisa em̄ sunt opa trinitatis. ⁊ ideo fili⁹ qui est sapiētia genita semp opat᷑ cū patre. vt pz Joh̄. v. pater me⁹ vsq̄ꝫ modo opatur ⁊ ego operor. (qn̄ certa lege ⁊ giro vallabat abyssos). i. ꝯcauitates vbi congregate sunt aque: ut appareret arida habitationi hoīm ⁊ aīaliū terrestriū apta (qn̄ ethera firmabat sursuz). i. sperā ignis q̄ naturaliter sursuz fert᷑ Illa em̄ pars elemētoꝝ q̄ cōt i gua ē spere lune ether voc[illegible] (⁊ librabat fōtes aquaꝝ) cōstituēs eos in pōdere in numero ⁊ mēsura (qn̄ circundabat mare terminū suū) ne effueret ⁊ opiret aridā (qn̄ appēdebat fūdamēta terre). i. partes inferiores terre circa centrū q̄ sūt q̄ꝺ fundamēta supioꝝ partiū (cū eo erā cūcta cōponēs) qꝛ indiuisa sunt opa trinitatis (⁊ delectabar p singulos dies). i. eternalr̄ gaudebā cū pr̄e ⁊ sp̄usctō (ludens corā eo omī tp̄e: ⁊ ludēs in orbe terraꝝ). i. ludū faciēs de orbe terraꝝ q̄ similis est ludo pile q̄ de vno trāsfert᷑ ad aliū b̄m q̄ꝺdam reuolutionē: qꝛ regna terre trāsfert atq̄ꝫ constituit de gēte in gentē (⁊ delicie mee esse cū filijs hominū). s. per gratiā (nūc ergo filij) scz per adoptionē. (audite me) scz per debitā attentionē (beati qui custodiūt vias meas). i. viā mandatoꝝ ⁊ viam cōsilioꝝ. (Audite disciplinā) de moribus humanis (et estote sapiētes) in diuinis. (⁊ nolite abijcere eam. Beatus homo qui audit me) scz michi obediendo (⁊ qui vigilat ad fores meas quotidie). s. in loco diuini cultus

deuote oráo(⁊ obſuat ad poſtes oſtij mei. Qui me inuẽerit) ꝓ gratiã(inueiet vitã). ſ. eternã(⁊ hauriet ſalutẽ a dño) q̃ eſt fons ſalutis.

¶ In feſto ſcti Thome apl'i. Jam non eſtis hoſpites. ⁊c. quere infra in cõi ſanctoꝝ.

¶ In feſto ſancti Stephani ꝓthomartyris. Actuũ. vij.

In diebus illis. Stephan⁹ plen⁹ grã ⁊ fortitudine faciebat ꝓdigia ⁊ ſigna magna i poplo. Surrexerũt aũt quidã de ſynagoga q̃ appellabat' libertinoꝝ ⁊ cyreñeſiũ ⁊ alexandrinoꝝ ⁊ eoꝝ q̃ erã t a cilicia ⁊ aſya diſputãtes cũ ſtephano. ⁊ nõ poterãt reſiſtere ſapiẽtie ⁊ ſpũi q̃ loquebat'. Dura ceruice ⁊ incircũciſi cordib⁹ ⁊ aurib⁹ vos ſemp ſpũiſctõ reſtitiſtis. ⁊c. cui⁹ nũc ꝓditores ⁊ homicide fuiſtis. Audiẽtes autẽ hec diſſecabant' cordib⁹ ſuis ⁊ ſtridebãt dentibus in eũ. Cũ aũt ſtephan⁹ plenus ſpũſctõ: intendẽs i celũ: vidit glïaꝫ dei ⁊ ihm ſtantẽ a dextris v̄tutis dei: ⁊ ait. Ecce video celos aptos: ⁊ filiũ hoïs ſtãtẽ a dextris virtutis dei. Exclamãtes autẽ voce magna cõtinuerũt aures ſuas: ⁊ impetũ fecerũt vnanimiter in eũ. Et eiiciẽtes eũ extra ciuitatẽ lapidabãt. Et teſtes depoſuerũt veſtimẽta ſua ſecus pedes adoleſcẽtis q̃ vocabat' ſaulus. Et lapidabant ſtephanũ inuocantẽ ⁊ dicentẽ. Dñe ihu ſuſcipe ſpũm meũ. Poſitis aũt genib⁹ clamauit voce magna dicens. Dñe ne ſtatuas illis hoc pctm̃. Et cuꝫ hec dixiſſet: obdormiuit i dño.

¶ Poſtilla.

In dieb⁹ ill'. Stephan⁹ plen⁹. ⁊c. Aũ initiũ illi⁹ eple ſcribit ſanctus Lucas. ꝙ poſt aſcẽſionẽ xp̃i verbũ dñi creſcebat ⁊ multiplicabat' numer⁹ diſcipłoꝝ in ihrlm valde. m'lta etiã turba ſacerdotũ obediebat fidei. Tũc ſtati ſequit' ep'la pñs (Stephanus aũt plenus grã) Ly. ad bene opandũ(⁊ fortitudie) aduerſa tollerãda(faciebat ꝓdigia ⁊ ſigna magna in poplo) ad vitatẽ fidei catholice cõfirmandã(ſurrexerũt q̃daꝫ de ſynagoga q̃ appellabat' libertinoꝝ) a regiõe ſic no iato rũ. vt di. glo. interl. ⁊ cyreñeſiũ) a cyrene ciuitate (⁊ alexãdrinoꝝ). i. ab alexãdria metropoli egipti: (⁊ eoꝝ q̃ erãt a cilicia ⁊ aſia) noïa ſũt regionũ iudeoꝝ in quaꝝ (diſputãtes cũ ſteph.) fidẽ catholicã verb ḡtũ poterãt impugnãdo (⁊ nõ poterãt reſiſtere ſapie ⁊ ſpũi q̃ loque

bat'). scʒ ꝑm ꝙ ꝓmiserat saluator di. Luce. xxi. Ego dabo vob os ⁊ sapiētiā cui nō poterūt resistere ⁊ ↄtradicere oēs aduersarij vři Tunc post hoc redarguebat eos acriter di. (Dura ceruice). i. obstinata mēte (⁊ incircūcisi cordib⁹ ⁊ auribus). i. a vitijs ⁊ sordib⁹ (vos sp̄ spūi scto restitistis) q̄ locut⁹ est ꝑ prophetas de xp̄o (cui⁹ nūc ꝓditores ⁊ homicide fuistis) Ly. ei⁹ crucifixionē ꝓcurādo (audiētes aūt hec dissecabant' cordibus suis) Ly. q2 nō hēbant rōnem interficiēdi eū: ⁊ tm̄ oibus modis interficere volebāt. Et sic dissecabātur interi⁹: q2 passio ꝑualēs discrepabat a rōne (Et stridebāt dētib⁹ in eū) sicut canes rabidi (cū aūt eēt stephan⁹ plenus spūscto intendēs in celū) vbi fiduciā suā collocauerat (vidit gloriaʒ dei) ad ↄfortatiōeʒ suā ex spāli grā (⁊ ihm̄ stantē a dextris v̄tutis dei) Ly. ad designandū ꝙ erat parat⁹ ad ei⁹ roborationē: q2 stare ꝓpriū est adiuuātis in prelio. Sedere aūt ꝓpriū est iudicātis vel regnātis (⁊ ait. Ecce video celos apertos ⁊ filiū hois stanteʒ a dextris virtutis dei) Ly. nō est hic intelligendū ꝙ celi fuerūt diuisi cū sint incorruptibiles: sʒ q2 sic clare vidit ac si nullū esset obstaculū intermediū (exclamātes aūt voce magna) ne audirēt stephani verba (cōtinuerunt aures suas ⁊ impetū fecerūt vnanimiter in eū) nō rōne: sʒ furia moti (⁊ eiscietes eū extra ciuitatē lapidabāt) tanꝙ̄ blasphemū. Modus eīn erat blasphemos extra ciuitatē lapidari. Vn̄ dixit dn̄s ad moysē Leui. xxiiij. Educ blasphemū ⁊ obruet eū ois popl's lapidib⁹ (Et deposuerūt vestimenta sua secus pedes adolescētis qui vocabat' saulus) Ly. vt expediti⁹ ⁊ celerius euʒ interficerēt (⁊ lapidabāt stephanū inuocantē ⁊ dicentē Dn̄e ihu suscipe spm̄ meū. Positis aūt genib⁹) Ly. vt in orādo modus esset deuotus (clamauit voce magna) q2 ꝓcedebat ex affectu magno ad ꝓximorū salutē dicēs (dn̄e ne statuas illis hoc pctm̄) Ly. reseruādo eis penā eternā: sʒ da eis pn̄iam. vnde Beda Stephan⁹ pro seipo stādo orauit: sʒ pro inimicis flexis genib⁹ ⁊c. (⁊ cū hoc dixisset) ex feruore charitatis ꝑm dcm̄ saluatoris. Mathei. v. Orate ꝓ calūpniātib⁹ ⁊ ꝑsequētibus vos (obdormiuit ī dn̄o) nā aīa ei⁹ sctissima absorpta fuit in abysso sup̄ne claritatis. ⁊c. ¶ Seq̄tur ī textu. (Saulus aūt erat cōsentiens neci ei⁹. facta est aūt illa die ꝑsecutio magna in eccl'ia q̄ erat hierosolimis ⁊ oēs disꝑsi sunt ꝑ regiones iudee ⁊ samarie p̄ter aplos. Curauerūt aūt stephanū) Ly. i. decēter sepelierūt (viri timorati). i. timētes deū. iter quos gamal' fuit p̄ncipalis (⁊ fecerūt plāctū magnū sup̄ eū.

In festo scti iohis apl'i ⁊ euā.
Qui timet deū faciet bona ⁊c. quere in cōi sctōꝝ de euāgelistis.

¶ In festo sctōꝝ innocētum.
Epistola. Apocal'. xiiij.

N diebꝰ illꝭ. Vidi supra montem syō agnū stantē: ⁊ cum eo centū q̄draginta q̄tuor milia habētes nomē eiꝰ ⁊ nomen patris eiꝰ scriptū in frōtibꝰ suis. Et audiui vocē de celo tanq̄ vocē aquaꝝ multaꝝ: ⁊ tanq̄ vocē tonitrui magni. Et vocē quā audiui sicut cytharedoꝝ citharisantiū in citharis suis. Et cantabāt q̄si canticū nouū ante sedē ⁊ ante q̄tuor aialia ⁊ seniores. Et nemo poterat dicere canticū: nisi illa centū q̄draginta q̄tuor milia qui empti sūt de terra. Hi sūt qui cū mulieribus nō sūt coinquinati: ṽgines eñ sūt. Hi sequūtur agnū quocūq; ierit. hi empti sūt ex hōibus primicie deo ⁊ agno: ⁊ in ore eoꝝ nō est inuentū mendaciū. Sine macula sunt ante thronū dei.

¶ Postilla.

¶ In diebꝰ illꝭ. vidi supra mōtē. ⁊c. Lx. i. in ecclia triūphante q̄ dr mons syon: vt habet̄ Heb. xij. (agnuz stantē). i. xp̄m q̄ est agnus dei. vt habet̄ Iohā. j. ca. (⁊ cū eo centū q̄draginaq̄tuor) in tali numero venerātur pueri innocentes quoꝝ festū pagit̄ ſm illā visionē q̄ ostēsa est iohi q̄ñ a Domiciano cesare i exiliū missus fuit. vbi scripsit li. Apo. s; tñ certus numerus pueroꝝ innocentū nō repitur certitudinaliter i scrip turis (habētes nomē eiꝰ ⁊ nomē p̄ris eius scriptū in frōtibꝰ suis. Et audiui vocē de celo tanq̄ vocē aquaꝝ multaꝝ). i. multitudinis sctōꝝ (⁊ tanq̄ vocem tonitrui magni) in quo designat̄ magnitudo laudis huius. nō solū ex laudātiū multitudine: s; etiā ex modo laudis ⁊ q̄litate (⁊ vocē quā audiui tanq̄ citharedoꝝ citharizātiū in citharis suis) nā hec laus ē corā deo ⁊ āgelis eius gratiosa. (⁊ cātabāt q̄si canticū nouū) q̄ dicti laudātes sūt de numero sctōꝝ noui testamenti (ante sedē). s. dei (⁊ ante q̄tuor aialia ⁊ seniores). i. in p̄ntia sctōꝝ patriarchaꝝ ⁊ pphetarū in celo existentiū (⁊ nemo poterat dicere canticū nouū nisi illa centum q̄draginta q̄tuor milia q̄ empti sūt de terra). s. de sanguine xp̄i (hi sūt qui cū mulierib' nō sūt coinq̄nati vIrgines eñ sūt) integritatē carnis suādo (hi sequūtur agnū quocūq; ierit. hi empti sūt ex hōibus p̄micie deo). i. gratiosi sunt p̄mi fructus magis delectabiles. (⁊ in ore eoꝝ nō est inuentū mendaciū) Nā pueri isti veritatē fidei nō loquendo s; moriēdo ɔfessi sūt (sine macula sūt añ tronū dei) nā macla pcti origial' purgata fuit virtute mrij.

In cōuersiōe. s. pauli. Actu. x

Aulus adhuc spi
rans minaꝝ ꝛ ce-
dis in discipulos
dñi: accessit ad pn
cipē sacerdotū: et
petijt ab eo epl'as in damascū
ad synagogas: vt si quos inue
niret huius vie viros ac mulie
res: vinctos pduceret in ihrl'm
Et cū iter faceret cōtigit vt ap
propinq̄ret damasco. ꝛ subito
circūfulsit eū lux de celo: ꝛ ca-
dēs in terrā audiuit vocē dicē
tē sibi. Saule saule qd me per
sequeris. Qui dixit. qs es dñe
Et ille. Ego sū ihs quē tu per
seq̄ris. Durū est tibi cōtra sti
mulū calcitrare. Et tremēs ac
stupēs dixit. Dñe qd me vis
facere. Et dñs ad eū. Surge
ꝛ ingredere ciuitatē: ꝛ ibi dice-
tur tibi qd te oporteat facere.
Uiri aūt illi q̄ comitabant̄ cū
eo stabāt stupefacti: audiētes
quidē vocē: neminē aūt viden
tes. Surrexit āt saulus de ter-
ra: apertisqꝫ oculis nihil vide
bat. Ad manus aūt illū trahē
tes introduxerūt damascū. Et
ibi erat trib⁹ dieb⁹ nō vidēs ꝛ
nō mādūcauit neqꝫ bibit. erat
āt qdā discipl's damasci noīe
ananias. ꝛ dixit ad illū in visu
dñs. Anania: at ille ait. Ecce
ego dñe. Et dñs ad eū Surge
ꝛ vade i vicū q̄ vocat̄ rect⁹: ꝛ
quere i domo iude saulū noīe
tharsensem. Ecce eñ orat. Et
vidit viꝝ ananiā noīe introeū
tē ꝛ imponentē sibi man⁹ vt vi
sum recipiat. Respōdit aūt a-
nanias. Dñe audiui a multis
de viro hoc q̄nta mala fecerit
sāctis tuis in ihrl'm. Et hic ha
bet potestatē a principibus sa
cerdotū allegandi omes q̄ in-
uocāt nomē tuū. Dixit aūt ad
eū dñs. Uade qm̄ vas electio
nis est michi iste vt portet no-
mē meū corā gentibus ꝛ regi-
bus ꝛ filijs isrl'. ego eñ ostēdā
illi quāta oporteat eū pro noīe
meo pati: ꝛ abijt ananias ꝛ in
troiuit i domū ꝛ iponēs ei ma
nū dixit. saule frater dñs misit
me ihs q̄ apparuit tibi i via q̄
vēiebas vt videas ꝛ implearis
spū scto. Et confestim ceciderūt
ab oculis eius tanq̄ squame ꝛ
visum recepit. Et surgens ba
ptizat⁹ est. Et cū accepisset ci-
bū cōfortat⁹ est. Fuit autē cū
discipulis q̄ erāt damasci p di
es aliquot. Et cōtinuo ingres
sus i synagogas pdicabat ihe
suz: qm̄ hic est filius dei. Stupe

bant aūt oēs q̄ eū audiebāt: ⁊
dicebāt. Nōne hic est q̄ expug
nabat i ih'l'z eos q̄ inuocabāt
nomē istud: ⁊ huc ad hoc vēit:
vt vinctos illos duceret ad p̄n
cipes sacerdotū. Saulus aūt
multo magis cōualescebat et
cōfundebat iudeos qui habi-
tabāt damasci: affirmās quo-
niā hic est x̄ps. ¶ Postilla.
Saulus aūt adhuc spirās ⁊c.
Añ initiū illi⁹ ep̄le scribit sanctus
Lucas. q̄ discipuli q̄ erāt dispersi
post lapidationē sācti stephani p
trāsibāt euāgelizātes vbū dei. phi
lippus āt descēdens in ciuitatē sa-
marie p̄dicabat illis x̄pm. Intēde-
bāt aūt turbe his q̄ a philippo di
cebātur vnanimiter audiētes ⁊ vi
dentes signa q̄ faciebat. multi eñ
eoꝝ q̄ hēbant sp̄us immūdos. i.
diabolos clamantes voce magna
exibāt. multi autē palitici ⁊ claudi
curati sunt. factū est ergo gaudiū
magnū in illa ciuitate. Tūc post-
modū seq̄tur ep̄la hodierna (Sau
lus āt adhuc spirās) Ly. i. ex vehe
mēti sp̄u ignē p̄secutiōis in se accē
dēs. Et in alijs ɔtra ecclesiā (mina
rū) in verbis iniuriosis (⁊ cedis). i.
verberib⁹ ⁊ flagellis (in discipľos
dn̄i). i. ɔtra credētes in x̄pm q̄ tūc
dicebātur discipli: q̄ nondū noīa
bant x̄piani (accessit ad p̄ncipē sa
cerdotū) Ly. nō vocat⁹: ꝫ se inge-
rēs volūtate nocēdi inflamatus (⁊
petijt ab eo ep̄las) vt ex ei⁹ aucto-
ritate magis possꝫ nocere fidelib⁹
(in damascū ad synagogas) Ly. vt
ibi persequeret credētes sicut fece
rat in ih'l'm (vt si quos inueniret
hui⁹ vie viros ac mulieres victos
pduceret in ih'l'm. Et cū iter face-
ret ɔtigit vt appropinq̄ret damas
co: ⁊ subito circumfulsit eū lux de
celo) Ly. sicut solet fieri in choruscatōe ⁊ fulgure (⁊ cadēs in terrā) p̄
stupore ⁊ admiratiōe (audiuit vo-
cē). s. auditu corporis ⁊ mētis (di-
centē sibi. Saule saule) hec dupli-
catio fit ad magis mouendā ei⁹ at
tentionē (q̄d me p̄seq̄ris). s. in mē-
bris meis q̄ perseq̄bat saulus: ⁊
⁊ nō x̄pm in p̄pria p̄sona: q̄ iā se
debat ad p̄ris dexterā glīosus (qui
dixit: q̄s es dn̄e ⁊c. durū est tibi cō
tra stimulū calcitrare). i. potētiori
te incōparabilr resistere (⁊ tremēs
ac stupēs) de cognita x̄pi potesta
te quē ante nō credebat in celo re
gnare: ꝫ magis vt falsum p̄phetā
cū dāpnatis esse (dixit: dn̄e q̄d me
vis facere). q. d. ex nūc facere pa-
ratus suꝫ tibi in oibus obedire. (⁊
dn̄s ad eū. surge ⁊ ingredere ciuita
tē ⁊ dicet tibi q̄d te oportet face-
re) in hoc ondit x̄ps q̄ vult q̄ vn⁹
hō informet ab alio (viri aūt illi q̄
comitabātur cū eo stabāt stupe-
facti: audiētes quidē vocē). s. pau
li: nō aūt x̄pi. q̄ audiebant paulū
dicentē: q̄s es dn̄e q̄d me vis face-
re (neminē aūt vidētes) q̄ nō vide
bāt alicꝫ personā ad quā dirigeret
sermonē. ideo stabant stupefacti.
(surrexit aūt saulus de terra: aptis

q3 oculis nihil videbat ꝛc). Ly. s. visu corpali. videbat āt visu mēta li qꝛ scōꝝ doctores cōiter in illo tri duo fuit rapt⁹ vsq3 ad celū tertiū(ꝛ n̄ mādu cauit neq3 bibit). Ly. su stētatus illa visiōe sicut ꝛ moyses .xl. dieb⁹ in mōte synai(erat aūt q̄ dā discipl's damasci noīe ananias) Ly. qui de iudaismo ad fidem xp̄i cōuersus fuit scīa ꝛ vita famosus (ꝛ dixit ad illū i visu dn̄s. ananias at ille ait. Ecce ego dn̄e ꝛc. Lyra. hospes eni pauli iudas vocabat (saulū noīe tharsensē).i. de tharso oriūdū(ecce eni orat)ē eni oīo ele uatio mētis in deū: vt inq̄t hugo in de oīone. Fuerat āt vsq3 ad ter tiū celū rapt⁹ ꝛ ex illo raptu egref sus deo grās agebat(ꝛ vidit)in re uelatiōe dn̄i(viruz ananiā noīe)ita q̄ reuelatio fuit sibi facta nō solū de psona: s3 ēt de ꝑprio noīe(itro euntez ꝛ iponēte sibi manus vt vi suz recipiat) Ly. hec aūt ipositio erat ad curationē corpalē: sicut de btō laurētio legit q̄ ponebat ma nus sup cecoꝝ oculos ꝛ illumina bant.(rn̄dit aūt ananias)Ly. se ex cusando: eo q̄ saulus erat famos⁹ in psecutiōe credētiū in xp̄m(Dn̄e audiui a multis de viro hoc q̄nta mala sctis tuis fecerit i hierl3 ꝛc.) .i. spālr vas electū grē ꝛ scie cōtē tiuū(vt porter nomē meū).s. ope ꝛ p̄dicatiōe(corā gētib⁹ ꝛ regibus ꝛ filijs isrl̄. ego eni on̄dā illi.s. per effectū(q̄nta oporteat eū pati pro noīe meo)qꝛ per multas tribula tiōes oportet nos itrare in regnuz celoꝝ(ꝛ abiit ananias)ad exeq̄ndū dn̄i mādatū(ꝛ itroiuit in domū ꝛ i ponēs ei man⁹ ꝛ dixit. Saule fr̄ do min⁹ misit me ih̄s q̄ appuit tibi i via q̄ veniebas vt videas ꝛ implea ris spūsctō ꝛ cōfestim ceciderūt ab oculis eius tāq̄ squame. Ly. i. ma cule albe ꝛ dure. sicut sūt squame piscīū q̄ causate fuerūt in eo a luie excessiuo ipm excecāte(ꝛ visuz re cepit ꝛ surgēs baptizat⁹ ē). s. i noīe iesu xp̄i(ꝛ cū accepisset cibū cōfor tat⁹ ē)duplici cōfortatiōe. s. spū et corpe(fuit aūt cū discipl'is q̄ erāt damasci p dies aliquot: ꝛ cōtinuo igressus synagogā p̄dicabat iesuz q̄m hic ē filius dei)statim post ba ptismū. Ex illo p3 q̄ doctrinā euā gelicā nō habuit ab hoīe: s3 a dō. (stupebāt aūt oēs q̄ eū audiebāt) d tāta subita mutatōe p quā atro cissim⁹ fidei psecutor fact⁹ fuerat cōstātissim⁹ eius p̄dicator(ꝛ dice bāt. Nōne hic ē q̄ expugnabat in hierl'm eos q̄ inuocabāt nomē istō ꝛ huc ad hoc venit vt vinctos il los duceret ad p̄ncipes sacerdotū Saul⁹ aūt multomagis cōualesce bat). s. pcedēs sp de bono i meli⁹ (ꝛ cōfundebat iudeos q̄ hitabant damasci: affirmās q̄m hic ē xp̄s). Ly. i. q̄ ih̄s nazaren⁹ ē vere xp̄s in lege ꝛ pp hetis p̄missus. Qd̄ decla rabat per scripturas veteris testi q̄s pus didicerat a gamaliele ꝛ po stea multo pfecti⁹ a deo illustrāte.

¶ In festo purificatiōis sctē marie virginis Malachi.iij.

Ec dicit dñs de us. Ecce ego mit to angelū meuz ꝛ pparabit viā āte faciē meā: ꝛ statiȝ veniet ad tēplū scm̄ suū dñator quē vos q̄ritis ꝛ angelus testamēti quē vos vultis. Ecce venit dicit dñs exercituū Et q̄s poterit cogitare diē ad uētus eius. Et q̄s stabit ad videndū eum. Ipse eni q̄si ignis cōflans: ꝛ q̄si herba fullonuȝ. Et sedebit cōflans ꝛ emūdās argētū ꝛ purgabit filios leui. ꝛ colabit eos q̄si aurū ꝛ quasi argētū. ꝛ erūt dño offerētes sacrificia in iusticia: ꝛ placebit dño sacrificiuȝ iuda ꝛ hierl'm sicut dies scl'i ꝛ sicut āni antiq̄ dicit dñs ops. ¶ Postilla.

¶ Hec dicit dñs deus ꝛc. In p̄nti ep'la nūciat̄ vterq; aduētus xp̄i. s. in carnē ꝛ in iudiciū: ꝛ p̄mo denūciat̄ primus aduētus in carnē cuȝ dr̄ (hec dicit dñs deus. s. p̄r (Ecce ego mitto angelū meū) Ly. idest ioānem baptistā qui magis duxit in teris vitā angelicā q̄ humanā. q̄ eni hec scriptura itelligitur de ioāne baptista. hoc p3 Mathei. xj. vbi xp̄s dixit d ioāne. hic est de quo scriptuȝ est. (Ecce ego mitto angeluȝ meū ꝛ p̄parabit viam ante faciē meā). i. ante filiū meum: q2 p̄dicatio ꝛ baptismus ioānis fuerūt q̄ðaȝ p̄paratiōes ad baptismū ꝛ p̄dicationē xp̄i (ꝛ statim veniet ad tēpluȝ scm̄ suum). i. in hierl'm. q2 ibi xp̄s hodie fuit oblatus a matre ꝛ receptus a symeone Et postmodū ibi pluries predicauit: ꝛ ibidē multa miracula fecit. (dñator quē vos q̄ritis). i. quem vos desideratis (ꝛ angelus testi). i. xp̄s qui fuit nūcius noui testamēti (quē vos vultis) videlicet iesus xp̄us desideratus a sctis p̄ribus ꝛ prophetis. Scd'o denūciat̄ hic aduētus xp̄i ad iudiciū cuȝ dr̄. (Ecce venit dicit dñs exercituū (Ly. i. veniet certitudinaliter ad iudiciū (Et quis poterit cogitare diē aduētus eius. q. d. nullus. Un̄. Math. xxiiij Die illa ꝛ hora nemo scit neq; angeli celorū nisi solus pater (ꝛ quis stabit). i. poterit stare (ad videndū euȝ) Ly. q2 sicut primus aduētus fuit in humilitate ꝛ māsuetudine: ita ꝛ secūd' erit in potestate ꝛ terrore (Ipe eni quasi ignis conflans ꝛ quasi herba fullonū). Ista referūtur ad primū ꝛ secundū aduētuȝ cuȝ eni dicit̄. Ipe eni quasi ignis cōflans ad scd'm aduentuȝ ptinet: ꝛ quasi herba fullonū ad primuȝ. Nam herba fullonū qua vtuntur fullones ad purificandū vestes ꝛ faciendūȝ eas nitidas: mitius ꝛ suauius lauat sordes pannoꝝ. Ignis autē cuȝ magna violentia purgat metallū: sic in primo aduentu xp̄s cum magna māsuetudine ꝛ quadā suauitate penitētie purgauit pctō

res. In scdo aductu purgabit per ignē.(ꝛ sedebit dñs).s. in iudicio (cōflans ꝛ emundās argentū) qꝛ sicut argentū cōflatur in igne vt purget: emundatū autē in thesauros reponit: sic fiet in die iudicij. nā in igne purgabunt electi qui nōdum plene sunt purgati in purgatorio quatenus purgati transeunt in thesauros dñi. vt sint ibi ꝗ si aurum ꝛ argentū) ꝛ purgabit filius leui) per leui hic intelligit sacerdotalis dignitas purgādi: ergo sunt ministri sacerdotalis officij (ꝛ colabit eos quasi aurum ꝛ quasi argētum) ad perfectā mundiciā deducendo(ꝛ erunt offerentes dño. sacrificia in iusticia).s. operum(ꝛ placebit deo sacrificiū).s. oblatū (pro iuda ꝛ hierlm).i. pro hoībus actiuis qui intelligunt per iudam ꝛ contēplatiuis qui intelligunt p hierlm(sicut dies seculi ꝛ sicut anni antiqui).i. sicut placuit sacrificium abel melchisedech ꝛ abrahā ꝛ alioꝝ sctōꝝ patrum in seculis preteritis ꝛ annis antiquis(dicit dñs oīpotens).

¶ In cathedra sancti petri apostoli. j. petri. j.

Etrus apl'us iesu xpi electis aduenis dispersionis ponti galathie capadocie: asye ꝛ bithynie scōm prescietiā dei pris in sanctificationē spiritus in obedientiā ꝛ aspersionē sanguinis iesu xpi: gra vobis ꝛ pax multiplicet. Benedictus de9 ꝛ pater dñi nři iesu xpi: q scōm suā miam magnā regenerauit nos in spem viuā per resurrectionē ihesu xpi ex mortuis in hereditatē incorruptibilē ꝛ incōtaminatā ꝛ immarcessibilem cōseruatam in celis: in vobis qui in virtute dei custodimini per fidē in salutem paratam reuelari in tēpore nouissimo in quo exultabitis modicū nunc si oportet contristari in varijs tēptationibus vt probatio fidei vestre multo preciosior sit auro qd p ignem probat. Inueniat in laudē ꝛ gloriā ꝛ honorē in reuelatiōe ihu xpi. ¶ Postilla.

¶ Petrus apl'us iesu ꝛc. Notandū ꝙ symō petrus fili9 iohāna puincie galilee vico de bethsaida frater andree apli discipl'us saluatoris: scribit hāc eplaꝫ pselitis.i. his ꝗ pmo de gētilitate ad iudaismū.ꝛ postmodū de iudaismo ad xpm cōuersi erāt. Qui p fide xpi patiebant: ꝛ dispsi erāt post lapidationē scti stephani. Illis scribit a roma tempe Claudij cesaris. Unde hic dicitur.(Petrus). Lyra. primo eni vocatus fuit symō: sed postea a xpo a quo noiat9 ē petr9 a petra

que ē xp̄s propter fidei firmitatē (ap̄ls iesu xp̄i)idest missus a ihesu xp̄o. Gloȝ. Ecce nomē officij:nobile officiū ē esse nūciū siue legatū xp̄i(electis).s.a deo ad fidē catholicā(aduenis.s.q̄ de gētilitate venerāt ad iudaismū ⁊ de iudaismo ad fidē xp̄i(dispsiōis(.i.q̄ sūt de disp̄siōe ⁊ extra terrā iudee:⁊ illis videtur btūs petr⁹ spāliter scribere.qd̄ pȝ ex hoc q̄ subdit(pōthi). Gloȝ. p̄uincie grecie ē iuxta mare(galathie)alia p̄uincia ē a qua galathe dicti sūt(asye)minoris.s.in q̄ p̄dicauit ioānes euāgelista.asya vero maior media ps orbis (bithynie) alia p̄uincia:⁊ oēs iste p̄uicie sūt grecorū. In his prouincijs dispsi erāt(bm p̄ntiā dei p̄iis) Ly. ⁊ accipit hic p̄ntia pro p̄destinatiōe(in sctificatiōeȝ sp̄us). Ly. talis eni sāctificatio appropriat sp̄ūi scō (in obediētiā).i.p̄ obediētiā(⁊ asp̄sionē sāguinis iesu xp̄i)q̄ fuit obediēs vsq; ad mortē mortē āt crucis Phil.ij.ab hac aūt passiōe habēt efficaciā oia sacra noue legis q̄ sūt īstrumēta nr̄e sctificatiōis(gr̄a vobis)in p̄nti(⁊ pax)in futuro(multiplicet)q: tūc q̄etabit tot⁹ hois appetit⁹(Bn̄dict⁹ de⁹) Ly. q̄tū ad totā trinitatē(⁊ pr̄ dn̄i nr̄i ihu xp̄i q̄ bm magnā miam suā) Ly. ⁊ nō bm merita nr̄a(regenerauit nos). .s.in sacro baptismi per qd̄ efficimur filij dei adoptiui(i spē viuā) idest certā.(per resurrectionē iesu xp̄i ex mortuis)per quā hēm⁹ certitudinē future glificatiōis. q: cuȝ esset hō passibilis sicut ⁊ nos ad vitā imortalē resurrexit. Et q: filij adoptiui hn̄t ius in hereditatis p̄ticipatiōe:iō subdit(i hereditatē) Gloȝ. in futuro habēdā(incorruptibilem) Ly. nā hereditas celestis nūq̄ deficit(⁊ ī cōtaminatā)q: nihil in mūduȝ recipit(⁊ īmarcessibilē)nā suū decorē nūq̄ minuit(cōseruatā in celis)Re.nō in p̄nti dādaȝ ſȝ tp̄e p̄finito reddēdā(in vob).i. per illud qd̄ in vobis ē per grāȝ ⁊ liberū arbitriuȝ per bona merita vr̄a(q̄ custodimini in virtute dei) nō vr̄a. Un̄ ps. cxxvj. Nisi dn̄s custodierit ciuitatē(per fideȝ)qui facit hoīes fortes ad perseuerāduȝ. (in saluteȝ) Ly. cōsequenda(paratam reuelari). ⁊ ostēdi ⁊ dari q̄ mō latet(in tp̄e nouissimo) Ly. i.in finali iudicio. Nā electi apparebūt gliosi ī aīa ⁊ in corpe(in quo).s. tp̄e nouissimo(exultabitis).s.eternaliter(modicū nūc sic oportet cōtristari) Ly. tp̄aliter(in varijs tēptatiōib⁹) Gloȝ. tam īterioib⁹ q̄ ad ipaȝ multiplicitatē. vn̄ ps. xxxiij. Multe tribulatiōes iustoȝ. ⁊ Act. xiiij. Per multas tribulatōes oportet nos īrare in regnū celoȝ(vt p̄batio fidei vr̄e mlto preciosior sit auro qd̄ per ignē probat) Ly. sicut auruȝ in fornace proiectū inde nō deteriorat:ſȝ purius ⁊ melius efficit:sic ⁊c.(iueniat) Gloȝ. i.cedat(in laudē)hoīuȝ(⁊ glīam) angeloȝ(⁊ honorē) dei(In reuelatiōe ihu xp̄i dn̄i nr̄i).i.tp̄e iudicij quo xp̄s manifestabit gliam electoȝ.

¶ In festo math. apli Act. j.

Xurgēs petr⁹ i medio fratrū suorū dixit. Erat aūt turba hoīm simul fere centū viginti. Viri frēs opoꝛtet iplere scripturā quā pdixit spūssctus p os dauid de iuda: q̄ fuit dux eoꝝ q̄ cōprehēderūt iesuꝫ q̄ cōnumerat⁹ erat i nobis ꝛ soꝛtit⁹ ē soꝛtē misterij hui⁹ ꝛ hic q̄dē possedit agrū de mercede iniq̄tatis ꝛ suspēs⁹ crepuit medi⁹ Et diffusa sūt oīa viscera ei⁹ ꝛ notū factū ē oīb⁹ habitātib⁹ hierlm: ita vt appellaretur ille lingua eoꝝ acheldemach. hoc ē ager sāguīs. Scriptū ē ení in libro psalmoꝝ: fiat cōmēoꝛatio eoꝝ deserta. et nō sit q̄ inhītet in ea: ꝛ epatuꝫ ei⁹ accipiat alter. opoꝛtet ergo ex his viris q̄ nobiscū sūt congregati vt oī tpe quo itrauit ꝛ exiuit iter nos dn̄s ih̄s icipiēs a baptismate iohīs vsq̄ in diē q̄ assūpt⁹ ē a nobis testē resurrectiōis ei⁹ nobiscū fieri vnuꝫ ex istis. ꝛ statuerūt duos ioseph q̄ vocat̄ barsabas q̄ cognominat⁹ est iust⁹ ꝛ mathiā: ꝛ oꝛantes dixerūt. tu dn̄e q̄ coꝛda nosti oīum: ondē quē elegeris ex his duob⁹ vnū accipe locū misterij hui⁹ ꝛ aplat⁹ de quo puaricat⁹ ē iudas vt abiret in locuꝫ suū. ꝛ dederūt soꝛtes eis: ꝛ cecidit soꝛs sup mathiā ꝛ annumerat⁹ est cū vndecim aplīs.

¶ Postilla.

¶ Exurgēs petrus in medio. ꝛc. Añ initiū illi⁹ eple scri. san. lucas in eodē. c. di. q̄ postq̄ xp̄s in die ascēsiōis videtib⁹ discipulis eleuat⁹ ē in celū. Tūc oēs simul reuersi sunt hierosolymā a mōte q̄ vocat̄ oliueti: qui ē iuxta hierosolymā sabbati hñs iter. Lyra. i. mille passus: q2 nō lꝫ iudeis in sabbato vltra tale speciū ābulare. Et cū introissēt in cenaculū ascēdebāt vbi manebāt petrus ꝛ iohēs ꝛ iacob⁹ andreas philipp⁹ ꝛ thomas bartholome⁹ ꝛ matheus iacobus alphei. s. filius hoc dr̄ ad drīaꝫ alterius iacobi q̄ fuit filius zebedei. ꝛ symō zelotes ꝛ iudas iacobi. hoc dr̄ ad drīam iude pditoꝛis. Hi oēs erāt pseuerātes vnanimiter in oīone cuꝫ mulieribus. Ly. deuotis q̄ erant secute ihm a galilea. Et maria matre iesu ꝛ frībus eius. i. alijs de cognatiōe iesu quoꝛum plures erant ibi ꝛc. Tūc statim seq̄t p̄ns epla. (In dieb⁹ illis (Ly. i. tpe medio inter ascēsionē dn̄i ꝛ pēthecostes. (Exurgēs petrus) tanq̄ pincipalis (erat aūt turba hoīꝫ simul fere cētū viginti. Viri frēs opoꝛtet.

impleri scriptura quã p̄dixit spūs
sctūs p os dauid(Cui⁹ verbuz nõ
pōt esse falsuz)de iuda q̄ fuit dux
eoꝝ q̄ cõprehēderūt ihm qui con
nuerat⁹ erat in nob̄. Ly.i. vnus de
.xij.aplis(⁊ sortit⁹ ē sortē misterij
hui⁹ Ly.i.dignitatē aplicā quã ha
buit p xp̄i electionē sicut dr̄ Joh̄.
vj. Nõne.xij.vos elegi ⁊ vnus ex
vob̄ diabol⁹ ē:sors eni aliqñ acci
pit̄ pro pte ⁊ sic accipit̄ hic: q: in
ptē aploꝝ vocat⁹ ē(⁊ hic q̄dē pos
sedit agrū de mercede iniquitatis)
Ly.i.possideri fec̄ ab alijs. q:.xxx
denarijs quib⁹ iniq̄ xp̄m vēdide
rat i tēplū piecit ex quib⁹ p̄ncipes
sacerdotū emerūt agrū pro sepul
tura pegrinoꝝ vt hr̄ Math̄. xxvij
⁊ ēt aliq̄ volūt q̄ iudas fuit ibi se
pult⁹ ⁊ sic possedit agrū illū(⁊ su
spēsus crepuit medius .Et diffusa
sūt oia viscera eius)Ly. vt pena re
spōderz culpe. Justū eni erat vt vi
scera q̄ tantā pditiōem cõceperāt
enormiter de vētre caderēt(⁊ notū
fctm̄ ē). s.enorme factū iude(oib⁹
hitātib⁹ hierl̄m: ita vt appellaret̄
ager ille). s.emptus de p̄cio sāgui
nis xp̄i(lingua eoꝝ).i. p̄ncipū sa
cerdotū q̄ emerūt agrū illū(achel
demach hoc ē ager sāguis. Scrip
tū ē eni in libro psalmoꝝ: fiat cõ
moratio).i.hitatio(eorū deserta ⁊
nō sit q̄ inhitet in ea)Hoc scribit̄
in p̄s.lxviij .In quo p̄dixit dauid
penā sacerdotū xp̄i mortē pcurā
tiū. In penā eni mortis xp̄i tēpluz
⁊ ciuitas hierl̄m fuerūt cōbusta p
romanos ⁊ sacerdotes ptim iterfe
cti. ⁊ ptim captiui(⁊ epatū eius ac
cipiat alter). Hoc hr̄ p̄s.cviij. in
quo dauid p̄dixit penā iude pdito
ris qui xp̄z vēdidit p̄ncipib⁹ sacer
dotū. Jsto eni iuda per suspēsionē
mortuo mathias successit ei i apl'a
tu. Apl'at⁹ vel epat⁹ dr̄. Uñ iā epi
successores sūt aploꝝ. vt dr̄ in de
cretis. Et hoc ē q̄d dr̄ hic ⁊ epatū
eius accipiat alter. s. sctūs mathi
as(oportet ergo) ad reintegrāduz
numeꝝ aplicū(ex his viris qui no
biscū sūt cōgregati in oī tpe quo
itrauit ⁊ exiuit iter nos dñs iesus.
Ly. s. qui p experiētiā nouerūt cõ
uersatiōez ei⁹ ihu xp̄i(icipiēs a ba
ptismate ioānis vsq3 in diē q̄ assū
ptus ē a nob̄) Ly. nō eni legit̄ ih3
docuisse publice ⁊ miracl'a fecisse
nisi postq̄ baptizat⁹ fuit a ioh̄e(te
stē resurrectiōis eius nobiscū fieri
vnū ex istis: ⁊ statuerūt duos) Ly.
tāq̄ magis notabiles(ioseph q̄ vo
cat⁹ ē barsabas q̄ cognominat⁹ ē
iust⁹: ⁊ mathiā) Ly. l3 eni istos du
os elegissent vt notabiliores alijs
tn̄ ignorabāt q̄s eoꝝ esset dignior
ad apl'atū: ppterea sup hoc iplo
rauerūt diuū iudiciū(⁊ orātes dixe
rūt. Tu dñe qui nosti corda oīuz:
oñde quē elegeris ex his duobus
vnū accipe locū ministerij huius
⁊ apl'at⁹ de quo p̄uaricat⁹ ē iudas
vt abiret in locū suū: ⁊ dederūt sor
tes eis). Beda sup act⁹ aploꝝ. Ma
thias añ pēthecostes ordinād⁹ sor
te q̄rit̄: q: nōdū plenitudo spūs sā
cti in eccl'ia effusa ē. Septē aūt dya
coni postea nō sorte: sed electione
aploꝝ sūt ordinati ppter hoc phi
bet̄ rōnabl'r talis electio; extra de

sorti.ca.vlti.nõ tamē peccauerūt apli eligēdo mathiā p sortē: qꝛ nō dū erat ꝓhibitū. Et qꝛ hoc fecerīt familiari ꝯsilio spūsſcti qđ nō est retrahēdū ad ꝯsequētiā(ꝛ cecidit sors sup mathiā) Ly. Iste ioseph fuit cognatꝰ xpi ꝛ tñ sibi ꝓpositꝰ mathiā p hoc oñdēs ꝙ ad officia ecclesiastica nō sūt hoīes ex ꝯsan guinitate promouēdi(ꝛ ānumera tus est cum vndecim aplis).

¶ In festo annūciatiōis marie virginis Ysaye.xj.

Egrediet̄ virga de radice iesse: ꝛ flos ð radice eiꝰ ascēdet: ꝛ reqēscet sup eū spūs dñi: spūs sapie ꝛ itellectꝰ spūs ꝯsilij ꝛ fortitudinis spūs scie ꝛ pietatis: ꝛ replebit eū spūs timoris dñi. nō scdꝫ visionē oculoꝝ iudicabit. neqꝫ scdm̄ auditū auriū arguet. sꝫ iudicabit i iusticia paupes: ꝛ arguet i eqtate ꝓpter mãsuetis terre: ꝛ ꝑcutiet terrā ỽga oris sui: ꝛ spū labioꝝ suoꝝ iterficiet ipiū Et erit iusticia cingulū lūboꝝ eiꝰ ꝛ fides cictoriū renū eiꝰ. Po.

¶ Egrediet̄ ỽga de radice ꝛc. Sciēdū ꝙ ista ꝓphetia expōit̄ ad lraꝫ de xpo a doctorībꝰ catholicis iudei tñ adhuc expectāt futurꝰ qđ nos xpiani dicimus ipletū in xpo ihū Et ſm hoc dr̄ h. (Hec dic̄ dñs Egrediet̄ ỽga ð radice iesse) Ly. i. ỽgo maria q̄ dr̄ ỽga gracilis paupertate ꝛ hūilitate: flexibꝰ pietate(ꝛ flos de radice eiꝰ ascēdet). i. xps q̄ dr̄ flos rōne puritatis: qm̄ nullū pctm̄ actuale seu oriğinale habuit i eo locū. j. petri. ij. q̄ pctm̄ nō fecit nec iuētꝰ ē dolꝰ in ore eiꝰ. Et qꝛ ꝑtulit fructū nr̄e salutis. Et dr̄ ascēdet de radice iesse: qꝛ pr̄ dauid vocatus fuit isay ꝛ iesse. Xps āt descēdit de dauid(ꝛ reqēscet sup eum spūs dñi) Ly. qꝛ i baptismo eiꝰ apparuit spūsſctūs in specie colūbe sup eū. Math. iij. Ad designādum plenitudinē oīs grē in eo(spūs sapiētie). Ly. i. doctor sapie vl' spūs q̄ est sapiā(ꝛ itellectꝰ: spūs ꝯsilij ꝛ fortitudinis: spū scie ꝛ pietatis: ꝛ replebit euꝫ spūs timoris dñi). Ly. Ista oīa dona ꝑfectissime fuerūt in aīa xpi q̄ fuit ꝑfectissima in oībus donis ꝛ carismatibꝰ spūsſcti(nō ſm visionē oculoꝝ) coꝛpaliū(iudicabit) qꝛ xps p sciaꝫ suam cognoscit oīa q̄ sūt fuerūt vl' erūt q̄tūcūqꝫ sūt occulta: qꝛ hō videt ea q̄ patēt: deus āt intuet̄ coꝛ(neqꝫ ſm auditū auriū arguet) Ly. i. nō idigebit edoceri de veritate ab aliquo: qꝛ p seipm̄ cognoscit. vñ Ioh. ij. Opus ei nō erat vt q̄s testimoniū perhiberet de hoīe. Ipse eni sciebat q̄d esset in hoīe(sed iudicabit i iusticia pauperes). s. euāgelicos iudicās eos diuitijs celestibus dignos. Unde Mathei. v. Beati pauperes spiritu: quoniā ipsorum est regnuꝫ celoꝝ(ꝛ arguet in eq̄tate pro mãsuetis terre.) Ly. qđ

fuit ipletū qñ phariseos arguit p aplis quos notabāt false de trāsgressiōe sabbati. s. qñ euellabant spicas manib⁹ in die sabbati(⁊ p cuciet terrā).i. hoīes terrenos(virga oris sui).i. doctrina sua arguendo eoꝝ pctā(⁊ spū labioꝝ suoꝝ interficiet ipiū)Ly.i. antixp̄s scđz q dr. if. ad Thes. ij. Et tūc reuelabit ille iniquus quē dñs ihs iterficiet spū oris sui: ⁊ destruet illustratiōe aduētus sui(⁊ erit iusticia cingulū lūboꝝ eius ⁊ fides cinctoriū renū ei⁹)Ly.i. iusti ⁊ fideles adherebūt sibi: sicut cingulū ⁊ lūbare adherēt hoī. ⁊ hoc p₃ ipletū in aplis: alijsq₃ discipulis ⁊ fidelib⁹ sibi p fidē ⁊ charitatē adherētibus.

¶ Itē in eodē festo scđm seculares. Isa. vij.

In dieb⁹ illis locutus ē dñs ad achaz dicēs. pete tibi signum a dño dō tuo in pfundū iferni: siue in excelsū supra. Et dixit achaz. Nō petā ⁊ nō tēptabo dñz. Et dixit audite ergo dom⁹ dauid. Nūqd parū ē vobis molestos eē hoībus: q₃ molesti estis ⁊ dō meo ppter hoc dabit dñs ipē vobis signū. Ecce ỽgo cōcipiet ⁊ piet filiū ⁊ vocabit nomē ei⁹ emanuel. Butyrū ⁊ mel comedet: vt sciat reprobare malū ⁊ eligere bonū. ¶ Postilla.

¶ In dieb⁹ illis locut⁹ ē dñs ⁊c. Ista scriptura Isa. pphe loqt de dño ihū xp̄o vn̄ dr. (In diebus illis). s. qñ Isayas pphetauit(Locutus ste dñs)p Isayā pphetā(ad achaz) q̄ fuit ydolatra pessim⁹ ⁊ regnauit. xvj. ānis in hierl̄z. Cui Isayas ppheta pdixit liberationē populi ⁊ potētiā duoꝝ regū. s. regis syrie ⁊ regis samarie. p quā liberationez figurabat ꝯa liberatio generis hūani de ptāte hostis āti qui. Uerūtñ q₃ achaz credere noluit: tūc dixit Isayas(pete tibi signū)Ly. liberationis tue ⁊ ppli tui ab hostibus(a dño deo tuo)Ly. ⁊ nō ab ydolis q̄ tu colis(in pfūdū iferni). s. vt aliq̄s reducat ab inferis ⁊ annūciet tibi sicut factū fuit i trāsfiguratōe dñi: qñ venit moyses ab iferis. ⁊ apparuit cū helya q̄ adhuc ē i paradiso(siue in excelsuz supra)ac si dicat si vis hr̄e signuz de celo sicut habuit ezechias rex qñ sol decē lineis regressus ē: ⁊ tpe Josue: qñ sol ⁊ luna steterūt i bello gabaon(⁊ dixit achaz nō petā)Siquidē achaz signū petere renuit: ne i signo glificaret dñs. ⁊ vilipenderent ydola q̄ colebat: ⁊ iō dixit. Nō petā ⁊ vt excusatiōez haberet nō petēdi subiūxit(⁊ nō tēptabo dñz)ac si diceret: si peterē signū tēptarē deū: ⁊ facerē cōtra legē q̄ dixit Math. iiij. Nō tēptab dñm deū tuū. Sz ex quo iussus fuit pete

re debuisset. Tamē alia translatio habz. Nō petā ꝛ nō exaltabo dn̄z q̄si. d. Nullo vt dato signo exaltet deus ꝑpter qđ Isayas ꝑpħa intulit dicēs (Audite ergo dom⁹ dauid) q̄si. d. Rex nō vult audire audiatis vos dom⁹ dauid (Nūq̇d paꝝ vob̄ ē molestos esse hoibus). i. ꝑphis quos sepe molestabāt deridēdo: affligēdo: ꝛ occidēdo. vt patz. iiij. Regū. ꝛ. ij. li. Paral, in plurib⁹ locis (q2 molesti estis ꝛ deo meo). s. signum ab eo oblatū renuēdo ne nomē eius glificet (ꝑpter hoc). s. ad declarationez nois sui ꝑncipl̄r (dabit dn̄s ip̄e vobis signuz). s. liberatiōis vr̄e q̄uis sitis ingrati: q2 deus multa bona facit iuitis ꝛ ingratis. Ut dr̄ Math. v. Pr̄ vr̄ celestis solē suum oriri facit suꝑ bonos ꝛ malos ꝛc. (Ecce virgo cōcipiet ꝛ pariet filiuz) Ly. btā virgo maria a ꝑphetis denūciata q̄ concepit ꝛ ꝑpit manēs virgo (ꝛ vocabit nomē eius emanuel) qđ ē interpretatū nobiscū de⁹ (Butyruz ꝛ mel comedet) Ly. hoc dr̄ ad denotādūz verā eius humanitatē: q2 talibus nutrit hō: maxime in pueritia (vt sciat reprobare maluz ꝛ eligere bonū (Nā ipi⁹ xp̄i īfantia nō minuit eius sapiaz. Nec plus sciuit adult⁹ q̄ ꝑuulus: sꝫ plus ostēdit sapiam suā adult⁹ q̄ ꝑuulus.

¶ In festo ap̄loꝝ phillippi ꝛ iacobi. Sapiētie. v.

f Tabūt iusti in magna cōstātia aduers⁹ eos q̄ se angustiauerūt: ꝛ q̄ abstulerūt labores eorū vidētes turbabūt timore horribili: ꝛ mirabunt in subitatiōe īspirate salutis: dicētes itra se pniaz agētes ꝛ pro angustia sp̄ūs gemētes. Hi sunt quos aliqn̄ habuim⁹ i derisū ꝛ i silitudinē iproperij. Nos insensati vitā illoꝝ estimabam⁹ insaniā ꝛ finē illoꝝ sine honore. Ecce quō cōputati sūt iter filios dei ꝛ iter sctōs sors illorum est. ¶ Postilla.

¶ Stabūt iusti in magna cō. Ly. s. tpe iudicij (in magna cōstantia) q2 ꝑfecte iudicabūt (aduersus eos q̄ se angustiauerūt) Ly. iferendo nocumētū eis in ꝑsonis (ꝛ qui abstulerūt labores eoꝝ) eis nocendo in reb⁹ tpilib⁹ (vidētes aūt turbabunt timore horribili: ꝛ mirabunt in subitatiōe īspirate salutis dicētes) Ly. q2 videbūt iustos gloriosos in corꝑe ꝛ aīa qđ nō crediderāt futurū (ꝛ pre angustia sp̄ūs gemētes itra se pniaz agētes) sꝫ sine fructu. Tū q2 sūt extra statum meriti ꝛ demeriti. Tū q2 nō dolēt ꝑpter offensā dei: sꝫ ꝑpter penas inferni (Hi sūt quos aliqn̄ habuimus in derisū). s. in p̄nti vita (ꝛ in silitudinē iproperij) Ly. q2 improperātes aliq̄b⁹ ponebāt xp̄ianos in exēplū dicētes: ita miser fias sicut talis xp̄ianus vel iustus (Nos insensati) Ly. ꝑ ignorātiā futuroꝝ

bonorū(vitā illorū estimabamus insaniā)eo ꝙ cōtēnebāt tpalē feli citatē ⁊ ꝓſperitatē(⁊ finē illoꝝ ſine honore) qꝛ moriebant in cōtēptu pn̄tis vite(quō cōputati ſunt iter filios dei). i. iter angelos(⁊ iter ſctos ſors illoꝝ ē)ad quoꝝ ꝯſortiū tūc erūt aſſumēdi cū corpe ⁊ aīa.

¶ In festo inuentiōis ſctē cru cis ad Gal. v.

Onfido de vo bis i dn̄o qđ ni hil aliud ſapia tis, q̄ aūt cōtur bat vos porta bit iudiciū q̄cunqꝫ ē ille. Ego aūt frēs ſi circūciſionē adhuc p̄dico qđ adhuc ꝑſecutiōeꝫ pa tior. Ergo euacuatū ē ſcādalū crucis vtinā ⁊ abſcindant q̄ vos cōturbāt. Quicūqꝫ enim volūt placere i carne h cogūt vos circūcidi:tm̄ vt crucis xp̄i ꝑſecutōeꝫ nō patiāt. neqꝫ eni q̄ circūcidunt legē cuſtodiunt ſꝫ volūt vos circūcidi vt i car ne vr̄a glient. Mihi aūt ab ſit gl̄iari niſi in cruce dn̄i nr̄i ie ſu xp̄i p quē mihi mūdꝰ cruci fixꝰ ē ⁊ ego mūdo. ¶ Poſtilla ¶ Cōfido de vobis i dn̄o ⁊c. Galathe ſunt greci ⁊ iſti ſeducti erāt a via veritatis p falſos aplos q̄ p̄dicabāt ſimul circūciſionē cum euāgelio eſſe neceſſariā ad ſalutē. Et illos apls paulus in pn̄ti epl̄a reuocat ad viā veritatis dī. (frēs Cōfido de vob)Ly. ꝙ ad admoni tionē meā vos corrigatis(in dn̄o) .i. p adiutoriū dei(ꝙ nihil aliud ſa piatis)niſi vitatē euāgelij quā p̄ dicaui vob(q̄ aūt cōturbat vos). Ly. aſſerēdo ꝙ ſine circūciſiōe ſal uari n̄ poteritis(portabit iudiciū) Glo.i. ſuſtinebit cōdēnatiōeꝫ(q̄ cūqꝫ ē ille).i. q̄ntuſcūqꝫ ſit(ego aūt frēs ſi circūciſionē adhuc p̄di co)Ly. dicendo ꝙ neceſſaria ſit ad ſalutē(qđ adhuc ꝑſecutionē pati or).ſ. a iudeis. q. d. non paterer ſi ita eſſet qꝛ p nulla re ꝑſequūt me iudei niſi hac ō cauſa ⁊c.(ergo e uacuatū ē ſcādalū crucis).i. ſcāda lū quo iudei i mea p̄dicatiōe ſcan dalizabāt quia iudei non ſcādali zabantur de paulo p̄dicāte Jeſum nazarenū crucifixū fuiſſe:ſꝫ qꝛ p̄di cabat eū verū xp̄m eſſe ⁊ circūciſi onē euacuaſſe(vtinā abſcindant) Ly.i. totalr a vob ſeparēt(q̄ vos cōturbāt)dicentes ꝙ circūciſio ſit vob neceſſaria ad ſalutē (Quicū qꝫ eni volūt placere).ſ. iudeis(in carne).i. i legalibꝰ obſeruātijs(hi cogūt vos circūcidi)Ly.i. ad hoc vos iducūt(tm̄)ſupple hoc faciūt (vt crucis xp̄i ꝑſecutiōeꝫ). Glo.i. ꝑſecutionē q̄ pro p̄dicatiōe crucis xp̄i infert(nō patiant).ſ. a iudeis q̄ ꝑſeq̄bāt p̄dicatores crucis(neqꝫ eni q̄ circūcidūt)Ly.ſ. falſi apl̄i. (legē cuſtodiūt)qꝛ in multis trāſ grediebāt(ſꝫ volūt vos circūcidi vt i carne vr̄a glient).ſ. apō iude os de vr̄a circūciſiōe iactādo ſe ꝙ

educeret dñs filios isrl' de egypto: multos pselitos legis fecerũt.(mi hi aũt absit gl'iari nisi in cruce dñi nr̃i ihu xpi) Ly.i. in fide 7 pdicati one xpi crucifixi(p quē).i.xp̃3 cru cifixũ(mihi mũdꝰ crucifixꝰ ē). Ly. idest cõcupiscētia mundi est mor tua nullã virtutē hñs in me(7 ego mũdo) q2 ap̃liꝰ nihil mũdanũ q̃ro

In festo scti io.bap. Jsa.xlix.

Udite isule 7 at tēdite ppl'i de lõ ge.dñs ab vtero vocauit me:d vē tre mr̃is mee re cordatꝰ ē nois mei. Et posuit os meũ q̃si gladiũ acutũ:i vm bra manꝰ sue ptexit me:7 po suit me sicut sagittaz electã. in pharetra sua abscondit me: 7 dixit mihi.seruꝰ meꝰ es tu i isrl' q2 i te gloriabor. Et ego dixi.i uacuũ laboraui sine causa: et vane fortitudinē meã cõsũpsi ergo iudiciũ meũ cũ dño: 7 o pus meũ cũ deo meo. Et nũc di cit dñs:formãs me ex vtero ser uũ sibi. Ecce dedi te i lucē gen tiũ vt sis salꝰ mea vsq3 ad ex tremũ terre. Reges videbũt 7 cõsurgēt pncipes 7 adorabũt ppter dñ3 deũ tuũ 7 sctm̃ isrl' q̃ elegit te. ¶ Postilla.

¶ Audite isule 7 attēdite ppl'i 7c. Añ initiũ illiꝰ pphie hr̃: q2 cu3 aquã de petra pduxit eis i deserto:7 scidit petrã 7 fluxerũt aq. Nõ ē par ipsis dicit dñs. Lũc stati seq̃t pñs lectio q̃ pncipalr exponit de xp̃o (hec dicit dñs. Audite isule) Glo. or.sub isulaz noie alloq̃t dñs deꝰ in psona filij eccl'ias de gētibꝰ col lectas(7 attēdite ppl'i d lõge).i.ab extremis terre(dñs ab vtero voca uit me 7 de vẽtre mr̃is mee recor datꝰ ē nois mei) Ly.hoc dr̃ in pso na xpi bois de quo adhuc existēte i vtero mr̃is dixit dñs p ãgelũ suũ ad Joseph Math.j. Uocab nomē eiꝰ ihm̃. Jp̃e eni saluũ faciet pplm̃ suũ a pctis eoz.(7 posuit os meũ q̃si gladiũ acutũ) Ly.i quo notat efficatia verbi xpi ad extirpãdũ vi tia(in vmbra manꝰ sue).i. ptãtis sue(ptexit me)ñ eñ fuit captꝰ a iu deis:nisi qñ voluit 7 se spõte ob tulit.vt p3 ioh.xviij. Dixi voß q2 ego sũ:si ergo me q̃ritis:sinite hos abire(7 posuit me sicut sagittã ele ctã)in hebreo.hr̃ clarã.i.limatã.p hoc itelligit puritas 7 claritas do ctrine xpi(i pharetra sua).i.in sua puidētia(abscõdit me).i. vsq3 ad tēpꝰ reuelatiõis mee(7 dixit mihi s̃uꝰ meꝰ es tu)rõne hũitatis i q̃ ac cepit formã s̃ui:vt p3 Phil'.ij. Se metipm̃ exinaniuit formã s̃ui acci piēs(isrl')sic noiat xp̃s:q2 de po pulo israel natꝰ(q2 in te glorifica bor)per miracl'a diue ptãtis 7 ex cellētie demõstratiua(7 nunc dicit dñs formãs me ex vtero s̃uũ sibi) Ly.q2 ab istãti in incarnatiõe fuit diuinitꝰ corpꝰ xpi formatũ 7 aia

tum: ꝛ sic extūc perfectꝰ fuit xp̄us oibus sciētijs ꝛ carismatibꝰ (dedi te in lucē gētiū) Ly. ꝛ hoc p susceptionē luminis fidei (vt sis salꝰ mea) .i. a me missa ꝛ data (vsqꝫ ad extremū terre) Ly. ꝛ hoc mō dixit xp̄s aplis. Actuū .j. Eritis mihi testes in hierlm: ꝛ in oī iudea ꝛ samaria: ꝛ vsqꝫ ad vltimū terre. (Reges videbūt) Ly. mirabilia i virtute nominis xp̄i fiēda p aplos ꝛ per eoꝝ successores (ꝛ cōsurgent pncipes) ad statū fidei xp̄iane qd̄ maxie patuit tpe cōstātini (ꝛ adorabūt dn̄s deū tuū ꝛ sctm̄ isrl̄ .s. deū pieme (q elegit te) Ly .s. xp̄m hoiem ad op̄ redēptionis humane.

¶ In festo beatorum petri ꝛ pauli apostoloꝝ. Actuū .xij.

Misit Herodes rex manus vt affligeret quosdā de ecclia. Occidit aūt iacobuꝫ fr̄em ioānis gladio. Videns āt qꝛ placeret iudeis apposuit apprehēdere ꝛ petrū. Erāt autē dies azimoꝝ. Quē cū apprehēdisset misit i carcerē: tradēs eū quattuor quaterniōibꝰ militū custodiēdū volēs post pascha pducere eū pplo. Et petrꝰ qdē seruabat in carcere orō aūt fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deuꝫ pro eo.

¶ Cū aūt pducturꝰ eū esset herodes in ipā nocte erat petrꝰ dormiēs iter duos milites vinctꝰ cathenis duabꝰ ꝛ custodes ante ostiū custodiebāt carcerem. Et ecce angelꝰ dn̄i astitit ꝛ lumē refulsit in hītaculo pcussoqꝫ latere petri excitauit eū dicēs. Surge velociter: ꝛ ceciderunt cathene de manibꝰ eius. Dixit aūt angelꝰ ad eū: pcingere ꝛ calcia te caligas tuas: ꝛ fecit sic: ꝛ dixit ei. Circūda tibi vestimētū tuū ꝛ seqre me: ꝛ exiens seqbat euꝫ: ꝛ nesciebat qꝛ veruꝫ est qd̄ fiebat p angelum. Existimabat aūt se visū videre. Trāseuntes aūt pmā ꝛ scdam custodiaꝫ venerūt ad portā ferreā q̄ ducit ad ciuitatem q̄ vltro apta est eis: ꝛ exeuntes pcesserūt vicū vnū. Et cōtinuo discessit ab eo angelꝰ ꝛ petrus ad se reuersus dixit: nūc scio vere: qꝛ misit dn̄s angelū suum: ꝛ eripuit me de manu herodis ꝛ de oī expectatione plebis iudeoꝝ. ¶ Postilla

¶ Misit herodes rex manus vt affligeret ꝛc. Añ initiū illius lectionis scribit sctus lucas qꝫ sanctus paulus ꝛ sctus barnabas pdicauerūt in anthiochia p itegruꝫ

annū ⁊ docuerūt multā turbā: ita
vt cognomiarent primū antbio-
chie discipli xpiani. Ly. Ante eniʒ
credētes in xpm vocabant tm̄ dis
cipuli: sʒ tūc ceperūt noiari xpia-
ni a xpo. In his aūt dieb⁹ supaue
nerūt ab hierosolymis prophete
antichochiā: ⁊ surgēs vnus ex eis
noie agab⁹ significabat p spm̄ sā-
ctū famē magnā futurā in vniuer
so orbe terrāꝝ. Que fctā sub clau
dio cesare. Discipli aūt put q̄sqʒ
hēbat pposuerūt singuli in mini
steriū eoꝝ mittere hītātib⁹ in iu-
dea fribus. Ly. fuerāt eni bonis
tpalib⁹ spoliati i psecutiōe q̄ mo-
ta fuit in morte stephani ppt q̄d
īdigebāt ab aliis credētib⁹ auxilia
ri maxie tpe famis. Q̄d ⁊ fecerunt
mittētes ad seniores. s. curā multi-
tudinis hn̄tes p man⁹ barnabe ⁊
pauli. Tūc statim seq̄t pn̄s lectio
(In dieb⁹ illis. Misit herodes rex)
Pro ītellectu lr̄e sciēdū q̄ tres fue
rūt herodes in iudea de q̄b⁹ scrip
tura facit mētionē. Prim⁹ fuit he-
rodes ascalonita: ⁊ iste fuit īstitu-
tus rex iudee a romanis cuius pr̄
fuit ydume⁹. Et tpe isti⁹ herodis
nat⁹ ē xpus: ⁊ iste herodes occidit
pueros īnocētes. vt hr̄ Math. ii.
Scd̄s vocat⁹ fuit herodes antipas
Et iste decollauit iohēm baptistā
Terti⁹ vocat⁹ fuit agrippa ⁊ lʒ iste
in pn̄cipio fuerit paup: tn̄ postea
fauētib⁹ sibi duobus īpatorib⁹ ro
manis. s. gayo ⁊ claudio fuit eleua
tus ad regnū. Et iste de roma veni
ens in iudeā honorifice valde fuit
recept⁹ a iudeis. ppter q̄d in fauo
rē eoꝝ occidit iacobū frēm iohis
⁊ īcarcerauit petrū. Un̄ vsus. As-
calonita necat pueros: antipas io
hānē. Agrippa iacobū: claudēs ī
carcere petrū. Et hoc est q̄d dr̄ in
pn̄cipio pn̄tis lectiōis. (In dibus
illis. Misit herodes rex man⁹). i.
ptātē suā (vt affligeret quosdā de
ecclia) supple credētiū (occidit aūt
iacobū frēm iohis gladio) nō solū
xpianos afflixit: sʒ ēt occidit (videñs
aūt: q̄ placeret iudeis). s. occisio
iacobi (apposuit apphēdere ⁊ pe
trū) Glo. or. q̄ plus placeret iude
is si pnceps occideret (erat āt dies
azimoꝝ) Ly. qn̄ apphēdit petrū. ⁊
hoc addit ad significandū cām q̄
re nō statim occidit petrū sic fece-
rat de iacobo. volebat eni expec-
tare trāsitū solēnitatis paschalis ī
q̄ iudei septē dieb⁹ vescūt panib⁹
azimoꝝ. ⁊ ēt q̄ nō licebat ī pasca
quēq̄ occidere (quē cū apphēdis-
set misit in carcerē). Ly. ne posset
effugere (tradēs eū q̄ttuor q̄ternio
nibus militū custodiēdū) dr̄ aūt q̄
ternio q̄ hʒ q̄ttuor milites sub se
sic cēturio q̄ hʒ cētū. (volēs post
pascha pducere eū pplo). i. expo-
nere morti p volūtate ppli (⁊ pe-
tr⁹ q̄dē suabat ī carcere. (Oro āt
fiebat sine ītermissiōe ab ecclia ad
deū p eo) Ly. vt xps adhuc ī vita
suaret suū vicariū (cū aūt pductu
rus eū esset herodes). s. de carcere
vt occideret (in ipa nocte) īmedia
te pcedēte (erat petr⁹ dormiēs īter
duos milites vinct⁹ cathenis dua

bus ꝛ custodes añ ostiū custodie bāt carcerē). Ly. petr⁹ ita custoditus fuit ꝙ ñ patebat ei euasio via hūana: sꝫ qꝛ deficiēte hūano subsidio solet adesse diuinū: ió subdit (ꝛ ecce āgel⁹ dñi astitit) ad petri liberationē (ꝛ lumē refulsit in hitaclo carceris). s. ad ei⁹ cōsolatióēȝ (pcussoqꝫ latere petri excitauit eū dicēs Surge velocit̄ ꝛ ceciderūt cathene de manib⁹ ei⁹. dixit aūt angelus ad eū p̄cingere) Ly. vt sis apt⁹ ad ābulandū. Resoluerat eni petr⁹ cingulū suū vt vestis posset pedes cooperire cōtra fragilitatē carceris (et calcia te caligas tuas) Ly. est aūt caliga gen⁹ calciamēti nō hñs coriū sup pedes (ꝛ fecit sic: ꝛ dixit illi circūda tibi vestimētū tuū ꝛ seq̄re me: ꝛ exiēs seq̄bat̄ eū: ꝛ nesciebat qꝛ verū est ꝙ fiebat p angelū estimabat aūt se visū videre) Ly. fortitudo eni carceris ꝛ diligēs custodia fecerant sibi ymaginationē de euadēdi ipotētia ppt̄ qȯ rē gestā sōniū estimabat (trāseūtes aūt primā) Glo. or. pmū q̄ternionē cū suis (ꝛ scōȝ custodiā). i. scōȝ q̄ternionē cū suis. q̄ oēs erāt opsīti sōno (venerūt ad portā ferreā) Ly. erat exterior porta carceris (q̄ ducit ad ciuitatē q̄ vltra apta ē eis) virtute diua vł angelica (Et exeūtes pcesserūt vicū vnū) ad maiorē petri securationē (ꝛ cōtinuo discessit ab eo angel⁹) subito disparēdo (ꝛ petrus ad se reuersus dixit: nūc scio vere: qꝛ misit dñs angelū suū ꝛ eripuit me de manu herodis ꝛ de oi expectatiōe pleb̄ iudeoȝ). Ly. tūc ei p̄cepit ꝙ ñ erat sōniū s̄ʒ rei gesta

¶ In festo visitatiōis virgis marie. Cati. ij.

Ecce iste vēit saliēs i mōtib⁹ trāsiliēs colles. Similis ē dilectus me⁹ capree hinnuloqꝫ ceruoȝ. En ip̄e stat p⁹ parietē nr̄m respiciēs per fenestras p̄spiciēs p cācellos. En dilect⁹ me⁹ loq̄t̄ mihi. Surge ppera amica mea colūba mā formosa mea ꝛ veni. Iā enim hyems transijt ymber abijt ꝛ recessit. Flores appuerūt i terra nr̄a tp̄s putatiōis aduenit. Uox turturis audita ē i terra nr̄a. Fic⁹ ptulit grossos suos vinee florētes dederūt odoreȝ suū Surge ppera amica mea speciosa mea ꝛ veni: columba mea in foraminib⁹ petre in cauerna maceriē. Oñde mihi faciē tuā. Sonet vox tua i auri b⁹ meis. Uox eni tua dulcis ꝛ facies tua decora. ¶ Postilla

¶ Ecce iste venit saliēs i mōtibus ꝛc. Añ initiū illi⁹ lcōnis hr̄ in eodē. c. Leua eius sub capite meo ꝛ dextera illius āplexabit me. Lūc seq̄t̄ p̄ns ep̄la. (Ecce iste venit saliēs i mōtib⁹ trāsiliēs colles) Glo.

de sinu pr̄is in vtero virgis in p̄se piū: de p̄sepio in mūdū: de mūdo in patibulū: de patibulo in sepulchro ecōuerso in mundū. ⁊ de mūdo ad p̄is dexterā (silis ē dilectus me⁹ capree) ꝓpter visū acutū: qꝛ tm̄ acumē h3 in videdo ꝙ a remotis videt venatorē venientē ⁊ loca alta ascēdit: ⁊ a venatore nō videt sed venatorē videt. Sic sp̄ualr de⁹ cuncta videt. vt habet' heb. iiij. Oīa nuda sunt ⁊ apta oculis eius. (hinnuloqꝫ ceruoꝝ). i. fetui cerui vel capree ꝓpter velocitatē. hinnulus eni se cornib⁹ nō potest defendere: ⁊ ideo fugit insequētes ꝙ diu potest (En ipe stat post pariete nr̄m). i. carnē assūmēdo: diuinitas eni latet in hūanitate (respiciens per fenestrā). i. per ap̄los illuminātes ecclesiā. sicut per fenestraz radius solis illuminat domū sic xp̄s per ap̄los ecclesiā illuminauit (ꝓspiciēs). i. de lōge aspiciēs (per cācellos). i. per p̄iarchas ecclesiā illuminādo. Sicut per foramen magnū trāsit magnū lumē: ⁊ per puū foramē paruū lumē transit: sic per ap̄los sicut ꝑ fenestras magnas magnū lumen in ecclesia luxit: ꝑ p̄iarchas parū de lumine trāsit: sicut per pua foramia que cācelli dicunt'. sunt eni cācelli pua foramina in fenestra virgulata ꝑ virgas cācellatas per quas modicum de lumine transit. (En dilect⁹ meus) idest xp̄s (loquit' mihi. Surge). s. ab ocio (ꝓpera) quia via in qua es piculosa ē (amica mea).

per charitatis latitudinē (colūba mea) per intentiōis rectitudinem. (formosa mea) per moꝝ honestatem (⁊ veni). s. in tuā recreationez (Iā eni hyems trāsijt). i. cōgelatio paganoꝝ nolentiū fidez recipere (hymber abijt ⁊ recessit). i. tyrānoꝝ ꝑsecutio (flores apparuerūt). i. odores bonoꝝ opeꝝ (i terra nr̄a) idest in ecclīa (tp̄s putatiōis aduenit). i. tp̄s ad resecandū vitia (vox turturis). i. sp̄ūsscti (audita est in terra nr̄a). i. in cordib⁹ electoꝝ: qꝛ sicut turtur in occulto cantat ⁊ in cantu gemit: sp̄ūssct̄us occulta reuelat ⁊ aiam in qua habitat gemere facit per penitētiā (ficus ꝓtulit grossos suos) ficus eni p̄mo fert fructus inutiles. scd̄o vero vtiles ⁊ maturos: sic sil' synagoga p̄mo ꝓtulit fruct⁹ imaturos ⁊ inutiles. De inde xp̄m ⁊ ap̄los tanꝙ fruct⁹ maturos ⁊ vtiles nobis ministrauit. (vinee florētes). i. ecclie pticulares virtutib⁹ suis (dederūt odorē suū. Surge ꝓpera amica mea: specio sa mea: ⁊ veni colūba mea in foraminibus petre). i. xp̄i vulneribus (in cauerna macerie). i. lateris xp̄i vulnerē (ondē mihi faciē tuā). i. cōuersatiōnē tuā nō alienā sicut ypocrite (sonet vox tua). i. p̄dicatio tua (in aurib⁹ meis). s. honorē meum (vox eni tua dulcis). i. p̄dicatio tua (⁊ facies tua decora). s. qn̄ predicationi correspondet vita.

¶ In festo beate marie magdalene. Prouerbioꝝ. xxxj.

Ulierē fortē qs inueniet: procul de vltimis finib⁹ p̄ciū ei⁹. Confidit in ea cor viri sui: et spolijs non indigebit. Reddet ei bonū et nō malū: oībus dieb⁹ vite sue. Quesiuit lanā et lignū: et operata est cōsilio manuū suarū. Facta est quasi nauis institoris: de lōge portans panē suū. de nocte surrexit dedit q₃ predā domesticis suis: et cibaria ācillis suis. Cōsiderauit agrum et emit eū: de fructu manuū suarū plantauit vineā. Accinxit fortitudine lūbos suos: et roborauit brachiū suū. Gustauit et vidit q̄r bona ē negotiatio ei⁹: nō extinguet' i nocte lucerna ei⁹. Manū suā misit ad fortia: et digiti ei⁹ apprehēderūt fusum. Manū suā aperuit inopi: et palmas suas extēdit ad pauperē. Nō timebit domui sue a frigoribus niuis: oēs eī̄ domestici ei⁹ vestiti sūt duplicib⁹. Stragulatā vestē fecit sibi: byssus et purpura indumentū ei⁹. Nobilis in portis vir ei⁹: quādo sederit cū senatorib⁹ terre. Sindonē fecit et vendidit cingulū: tradidit chananeo. Fortitudo et decor indumentū ei⁹: et ridebit i die nouissimo. Os suū aperuit sapiētie et lex clemētie i lingua ei⁹. Cōsiderauit semitas dom⁹ sue: et panē ociosa nō comedit. Surrexerūt filij ei⁹ et beatissimā p̄dicauerūt: vir ei⁹ et laudauit eā. Multe filie cōgregauerūt diuitias: tu supgressa es vniuersas. Fallax grā et vana est pulchritudo: mulier timens dn̄m ipsa laudabit'. Date ei de fructu manuū suarū: et laudēt eā in portis opa ei⁹. ¶ Postilla

¶ Mulierē fortē q̄s inueniet &c. Ante initiū illi⁹ lcōnis locutus est sp̄ūsctūs p salomonē dicens. Aperi os tuū decerne qd̄ iustū est et iudica pauperē. Lx.i. exeq̄re iusticiā p paupib⁹ q̄n habēt iustā causā. Lūc seq̄tur epl'a p̄ns. (Mulierē fortē q̄s inueniet) In ista epl'a ponit' cōmendatio fortis mulieris Et doctores catholici cōiter dicūt q̄ per mulierē fortē intelligit' sacra scriptura. et hāc expōnem p̄sequit' Nicho. de lyra. super p̄ntem epl'am dicēs (Mulierē fortē) .i. sacrā scripturā que otinet sentētiā et inuiolabilē v̄itatē (q̄s inueniet) .q.d. pauci attingūt ad eius plenā noticiā (pcul et de vltimis finib⁹ p̄ciū ei⁹. Cōfidit in ea cor viri sui) .s. de bono p̄mio recipiēdo. et dicit' hic vir ei⁹ doctor bonus: in cui⁹ perso

na ds Sapi. viij. Hāc amaui ⁊ exq̄siui a iuuētute mea: ⁊ q̄siui spōsaz assumere. (⁊ spolijs nō indigebit) q2 in pmio duplicē stolā habebit .s. stolā corporis ⁊ stolā aīe (reddet ei). s. spōso tali (bonū ⁊ nō malū oibus diebus vite sue). s. bonū grē in pñti: ⁊ glie in futuro (q̄siuit lanā ⁊ linū: ⁊ opata est ɔsilio manuū suaꝝ) p lanā ⁊ linū intelligūt hic dictā sctōꝝ doctoꝝ ad declaratione veritatis sacre scripture (facta est quasi nauis institoris de lōge portās panē suū) Ly. sicut em̄ in naui institoris portatur diuersa vite hūane necessaria: sic in sacra scriptura ɔtinent oīa necessaria ad salutē (de nocte surrexit). i. surgere fecit. Amor em̄ sacre scripture inducit doctores bonos ⁊ discipl'os ad surgendū de nocte pro studio ⁊ oīone (deditq3 pdā domesticis suis: ⁊ cibaria ancillis suis) In hebreo hētur annonā: q2 sacra scriptura reficit oēs studentes in ea fideliter ⁊ diligēter (cōsiderauit agrum) ager iste est disciplina studij celestis. vt dic̄ Greg. omel. xxxvij. (⁊ emit eū). i. emi fecit a studētib9 p donatione carnis redigē do eā in obsequiū spūs (de fructu manuū suaꝝ plātauit vineā). i. exemplo vite ⁊ verbo doctrine fecit fideliū multiplicatione: q̄ sūt palmites vinee dñi. vt dicit Gregori. omel. vij. (accinxit fortitudine lūbos suos). i. accingi fecit lumbos studiosoꝝ cingulo castitatis (⁊ roborauit brachiū suū) p multiplicationē boni opis (gustauit ⁊ vidit: q2 bona est negotiatio ei9) Ly. p experiētiā dulcedinis ex studio sacre scripture resultātis (nō extiguetur in nocte). i. in morte (lucerna ei9). i. claritas sue noticie s3 magis augebit. (manū suā misit ad fortia) in hebreo habet ad vertebrū qd est q̄daz circulus alicq̄tulū pōderosus in inferiori parte fuse positi9 vt recte ⁊ ordinate ⁊ expedite vertebat. ⁊ huic dicto ɔsonat qd subdit (⁊ digiti ei9 apprehēderūt fusuz) p vertebrū hic intellr recta intētio opus dirigēs (manū suā aperuit inopi: ⁊ palmas suas extendit ad pauperē) Ly. scriptura ei sacra q̄si vbiq3 inducit ad opa mie (nō timebit domui sue a frigoribus niuis). i. a pena gehēne. fm q dicit Rabi salo: allegās illud Job. xxiiij Ab aq̄s niuiū trāsiet ad calorē nimiū. ⁊ loquit ibi de hoie dānato. (oēs em̄ domestici ei9). i. boni doctores ⁊ discipli (vestiti sūt duplicib9). i. virtutib9 intellectualibus ⁊ moralib9 q̄ sūt vestes aīe (stragulatā vestē). i. diuersis colorib9 intextā (fecit sibi) q2 sacra scriptura de oi gñe ɔtutū ⁊ donoꝝ tractat ⁊ ad ea inducit (byssus). s. castitatis (⁊ purpura) charitatis (indumētū ei9). i. vere studētiū in ea: scia pariter ⁊ vita (nobil' i portis vir ei9) . i. doctor bonus q̄ ds nobil' i portis. i. inter sapiētes antiq̄t9 sedētes ad reddēdū vitatis iudiciū: iō subdit (qñ sederit cū senatorib9 terre) . i. cū sapiētib9 q̄ habēt regere ter

rā ⁊ iudicare (sindonē fecit ⁊ vēdidit ⁊ cingulū tradidit chananeo) i hebreo ꝑhēt̃ mercatori. p sindonē que est vestis linea ⁊ mūda: intelligit̃ puritas mentis: p cingulū vero castitas corporis. Unde dicit Greg. omel. xxij. Lūbos eñ p̄cingimus cū carnis luxuriā p cōtinētiā coartam⁹. Dicit̃ aūt sacra scriptura ista facere eo ꝙ ad ea indu cit (fortitudo). i. cōstātia mētis (et decor) exterioris honestatis (indumentū ei⁹: ⁊ ridebit). i. ridere faciet studētes in ea fideliter (in die nouissimo) qñ audiēt vocē dñi dicentis. Uēite bñdicti p̄ris mei ⁊c. (Os suū apuit sapie) q2 sacra scriptura docet sapiam de sursū descendēte (⁊ lex clemētie in lingua ei⁹) q2 taz in nouo ꝙ̄ in veteri testamēto sacra scriptura ad clementiā inducit (cōsiderauit). i. ꝯsiderare fecit (semitas domus sue). i. cōsciētie secreta studētiū in ea: ⁊ q2 hic labor ē optim⁹ ideo seq̄tur (⁊ panē ociosa nō comedit. Surrexerūt filij eius) .i. discipli studiosi (⁊ btīssimā predicauerūt) q2 sacrā scripturā sup oēm aliā extollūt (vir eius ⁊ laudauit eā) Lp. doctor bonus ꝗ doctrinā suā incipit a cōmendatione sacre scripture (mlte filie) Lp. i. philosophorū ⁊ sapientū scripture (cōgregauerūt diuitias). i. multas cognitiões veritatis (tu supgressa es vniuersas) q2 sacra scriptura multo plures veritates tradidit ꝙ̄ alie scripture. Et etiā priores. q2 in ea mlta falsitas admiscet̃ cū immediate emanat a p̄maveritate. Scripture vero hūanitus adinuēte: ⁊ si cōtineāt multas veritates: tñ habent admixtas multas falsitates. Sicut p3 i scripturis Aristo. ⁊ aloꝝ philosophoꝝ ꝗ negāt creationē mūdi. ⁊c. (Fallax gr̃a ⁊ vana est pulchritudo). s. verboꝝ rethoricoꝝ ī hūanis scripturis ⁊ maxime poeticis in ꝗbus sub ornatis verb' latēt multe falsitates (mulier timens deū). i. sacra scriptura ꝗ quasi vbiq3 inducit ad reuerētiam dei ⁊ timorē (ipa laudabit̃). s. pre ceteris scripturis (date ei ꝺ fructu manuū suaꝝ). i. studētib⁹ in ea dabit̃ fructus glīosus (⁊ laudēt eā in portis opa ei⁹). i. sapiētes i portis sedentes cū iudicibus. ⁊ isti sapiētes dicūtur opa sacre scripture in ꝗtū p eius studiū sapiētiā ꝯsequūtur.

¶ Itē de eodē festo. Rom. v.

Sicut p vni⁹ delictū in oēs hoies in cōdēnationez: sic per vni⁹ iustitiā in oēs hoies i iustificationē vite. Sicut eñ p inobediētiā vnius hoīs pctōres cōstituti sunt multi: ita ⁊ p vni⁹ obediētiā iusti cōstituentur multi. Lex autē subintrauit vt abundaret delictū. Ubi aūt abūdauit delictū: supabūdauit ⁊ gr̃a: vt sicut regnauit pctm̄ i morte: ita ⁊ gr̃a regnat

per iusticiã in vitã eternã. Per ihm xpm dñm nrm. Postilla

¶ Sicut p vnius delictũ. rc. Ante initiũ illi⁹ eple scribit sctũs pau. i eodẽ ca. vi. Si em vnius delicto mors regnauit per vnũ: multo magis abũdantiã grẽ r donationis r iusticie accipiẽtes i vita. s. beata regnabũt p vnũ. s. p ihesum xpm. Tũc seqtur pñs epla. (Fres: sicut p vni⁹ delictũ) Ly. s. ade) oẽs hoies in cõdẽpnationẽ) Go. i. sil aie r corporis dãnationẽ (sic p vnius hois iusticiã). s. xpi (oẽs hoies in iustificationẽ vite) Ly. sicut p delictũ ade p ppagationẽ r originale pctm oẽs hoies incurrerunt dãnatũ simul aie r corporis: sic p vnius hois. s. xpi passionẽ oẽs sũt liberati ab eterna dãpnatiõe (sicut em per inobediẽtiã vnius hois). s. ade (pctõres cõstituti sũt multi ita per vnius). s. xpi (obedientiã iusti cõstituẽtur multi) Ly. q: sicut per inobedientiã ade comedẽtis lignũ vetitũ posteri facti sũt iniusti: sic p obediẽtiam xpi in ligno crucis passi: õs sũt iustificati qtũ ad sufficientiã. Sz q p grãm xpi nõ oẽs iustificãtur hoc nõ pueit ex defectu grẽ: sz ex defectu hoĩz ea repellentiũ (lex ãt subintrauit) post culpã vel legẽ naturalẽ (vt abũdaret delictũ). i. abũdanti⁹ cognosceret delictũ. multa em erãt pctã ante legẽ que nõ crebant esse pctã vl' nõ esse tanta. Roma. iij. p legẽ cognitio pcti. (vbi ãt abũdauit delictũ) per legẽ (supabũdauit r grã) per xpm pctõrib⁹ veniã cõferẽdo (vt sicut regnauit pctm in morte) Ly. i. potẽtiã habuit deijciẽdi ad mortẽ eternã) potẽter nos inducẽdo in vitã eternã (p ihm xpm dñm nrm) qui est mediator dei r hominũ.

¶ In festo sancti Laurentij martyris. ij. Corinth. ix.

Qui parce seminat parce r metet. Et q seminat i bñdictionib⁹: de bñdictiõibus r metet. Unusq̃sq3 put destinauit in corde suo. nõ ex tristicia aut ex necessitate. Hilarẽ em datorẽ diligit de⁹. Potẽs est autẽ de⁹ oẽm grãm abũdare facere in vobis. vt i oĩb⁹ semp oẽz sufficientiã habẽtes abũdetis in oẽ opus bonũ: sicut scriptuz est. Dispersit dd it pauperib⁹ iusticia eius manet in seculũ seculi. Qui aũt aministrat semẽ seminãti: r panẽ ad manducãdũ prestabit Et multiplicabit semen vestrũ: r augebit incrementa frugũ iusticie vestre.

¶ Postilla.

Qui parce seminat: parce. rc. Añ initiũ illi⁹ eple scribit sã. pau. di. Prouidemus em bona nõ solũ corã deo: sz etiã corã hoĩb⁹. Tunc

sequitur pñs epla(Fres: q̃ parce se-minat).s.dando paruã elemosinã. parce ꝛ metet) Ly.i.minꝰ in pmio recipiet(ꝛ q̃ seminat i bñdictõibꝰ) .s.largiter dãdo (de bñdictõibꝰ et metet).s.largã retributionẽ in pre mio hẽbit)vnusquisq; sicut de(puit destinauit i corde suo).i.ordinauit ppa volũtate(nõ ex tristicia) Glo.q̃ eñ dat vt careat tedio interpellãtis nõ vt reficiat viscera indigẽtis: ꝛ meritũ ꝛ rem pdit(aut ex necessitate.i.coactꝰ ʒ spõte ꝛ liberalr(hilarẽ em datorẽ diligit ds) .i.approbat ꝛ remũerat: q: facit actũ virtuosuʒ(potẽs est aũt deus oẽm graʒ Gor. nõ solũ hãc grãm largitiõis elemosinaꝝ: ʒ etiã quãcũq; aliã(Abũdanter facere in vobis)Ly.vt sic nõ doleatis de facto ʒ magis gaudeatis(vt i oibus).s. tpalibus ꝛ spũalibꝰ(semp oẽʒ sufficientiã hñtes) tã in volũtate.superiori q̃ in facultate exteriori (abũdetis in oẽ opus bonũ).s.i datiõe elemosinaꝝ ꝛ alijs bonis opibus virtutũ(sicut scriptũ est)in.ps cxi.(dispsit) Ly.nã elemosina pluribꝰ est faciẽda(dedit paupibꝰ)nõ histriõibꝰ ꝛ alijs psonis indignis. (iusticia eius)q̃ sic dat elemosinã. (manet i seculũ secli).i.eternaliter q: merces iusticie est corona eterna(q̃ aũt aministrat semen seminãti) Ly.i.deus q̃ dat facultatẽ ꝛ volũtatẽ dandi elemosinã (ꝛ panẽ ad manducandũ prestabit).i.necessaria victꝰ.hoc eñ videt cõiter accidere q̃ dãtes elemosinas magis abũdãt in tpalibus: q̃ elemosinam pauperibꝰ denegãtes. Et si aliqñ ɔtingit eos depauperari: deꝰ hoc ordinat ad maiꝰ bonũ ipoꝝ spũale(ꝛ multiplicabit semẽ vrm) Ly. .i.volũtatẽ ꝛ facultatẽ elemosinas faciẽdi(ꝛ augebit incremẽta frugũ iusticie vre) Ly.i.mercedẽ qui ex hoc in patria colligetur.

¶ In festo assumptionis virginis marie. Ecclastici.xxiiij.

In oibus requiẽ q̃siui: ꝛ in hereditate dñi morabor Tũc pcepit ꝛ dixit michi creator oim: ꝛ q̃ creauit me reqeuit in tabernaculo meo: ꝛ dixit mihi In iacob inhabita: ꝛ in israel hereditare: ꝛ i electis meis mitte radices. Ab initio ꝛ ante secula creata suʒ: ꝛ vsq; ad futurũ seculũ nõ desinã: ꝛ in habitatõe sãcta corã ipso ministraui. Et sic in syon firmata suʒ: ꝛ in ciuitate sãctificata similiter requieui: ꝛ in ihrl'm potestas mea. Et radicaui in pop'lo honorificato: ꝛ in partes dei mei hereditas illius: ꝛ in plenitudine sctõꝝ detẽtio mea Quasi cedrus exaltata sũ in libano: ꝛ q̃si cypressus in mõte syõ. Quasi palma exaltata sum i cades:

⁊ quasi plãtatio rose i iherico Quasi oliua speciosa in cãpis ⁊ q̃si platanus exaltata suꝫ iuxta aquã in plateis. Sicut cynamomũ ⁊ balsamũ aromatizans odorẽ dedi: q̃si mirrha electa dedi suauitatẽ odoris.

¶ Postilla.

In oĩbus requiẽ quesiui. ⁊c. Hodie beata v̓go celos ascẽdens: requiẽ quã quesiuit inueĩt. Hodie sup oẽs angeloꝝ choros fideliter exaltata pacẽ ⁊ requiẽ quesiuit: et qd̓ q̃siuit inueĩt. ergo dicit. (In oĩbus req̇em q̃siui) ac si dicat: inter oĩa ⁊ in om̄i desiderio ⁊ opere q̃siui req̇em ⁊ pacẽ. s. tp̄is pectoris ⁊ eternitatis. Et datũ est mihi ꝙ (in hereditate dñi morabor) vbi sũma pax est ⁊ req̇es. Et q꞉ mẽtis desiderio hec q̃siui (tũc) tp̄e a deo patre p̄finito: ipse p̄r oꝑs (p̄cepit) gabrieli: ⁊ p gabrielẽ (⁊ dixit michi creator oĩm) salutationẽ angelicã. cui⁹ effectus subdit̓ (⁊ q̇ creauit me req̇euit in tabernaclo meo) creator em̄ hui⁹ virginis de⁹ est q̇ req̇euit in vtero eius nouẽ mẽsib⁹ ⁊ sex diebus: in quo vtero sicut miles ĩ tabernaculo armaturã nr̄e hũanitatis accepit ꝯtra diabolũ pugnaturus (⁊ dixit mihi). i. v̓bo sp̄uali impressit michi duplicẽ actiue ⁊ ꝯtẽplatiue vite ꝯ̄seruationẽ: qd̓ apparet cũ d̓r (in iacob inhabita ⁊ in isrl̓ hereditare ⁊ i electis meis mitte radices). q. d. vtriusqꝫ vite exemplũ electis ⁊ p̄destinatis meis tribuo. Exẽpluz em̄ cõparat̓ radici. nã sicut ex radice ꝓcedit virga ⁊ de virga fruct⁹: sic de exẽplo cõcipit̓ affectio ⁊ ex affectiõe ꝓcedit opus (⁊ sic in syon firmata suꝫ). i. in vita speculatiua (⁊ in ciuitate sanctificata). i. in vita actiua (similr̓ req̇ui) pace pectoris (⁊ in ihr̓lm potestas mea). i. in visione pacis. Notandũ ꝙ hic p ciuitatẽ intelligit̓ vita actiua q̇ in cõi hoĩm habitatione gerit̓ p syon ⁊ ihr̓lm ꝯtẽplatiua demõstrat̓ (⁊ radicaui. i. radices misi (in poplo honorificato: ⁊ in partes dei mei hereditas illi⁹). i. per fructũ de radicib⁹ istis procedentẽ erit hereditas illius popli (⁊ in plenitudine sctõꝝ detẽtio mea) . i. mora ⁊ p̄seuerãtia mea erit ĩ plenitudine sctõꝝ (q̃si cedrus exaltata suꝫ i libano: ⁊ q̃si cyp̄ssus in mõte syõ) In libano q̇ interp̄tat̓ cãdor: significat̓ cãdor v̓ginitatis. Libanus etiã est arbor thuris de q̄ procedit thus qd̓ cremat̓ ĩ sacrificijs in suauitatẽ odoris. ⁊ talis arbor btã virgo ẽ cui⁹ filius quasi thus in igne passiõis cremat⁹ est. Et in huius ostie fragrãtia delectat⁹ est deus oꝑs. Itẽ cedrus odore serpentes fugat. bene ergo ꝯuenit matri xp̄i: q꞉ odore noĩs sui demones expellit. Cyp̄ssus est arbor in medẽdis apta corporib⁹. Syõ interpretat̓ speculũ. speculũ bonũ reddit ymaginẽ suã. deformatus em̄ erat hõ ꝓpter pctm̄: sꝫ p btãm virginẽ q̇ fons est grẽ reducit̓ ymago hoĩ

quã ipsa ĩpetrat pctõri a filio suo ihu xpo(q̃si palma exaltata sũ in cades: ꝛ q̃si plãtatio rose in iheri-co) palma in floribus ãgusta dila tãdo ascẽdit ad supiora. Cades in terptat̃ trãslatio. vñ btẽ virginis trãslatio est ei⁹ assũptio sicut ho-dierna die exaltata est sicut palma Sicut salo.di. Que est ista q̃ pro-cedit sicut aurora ↄsurgẽs pulcra vt luna: electa vt sol. Nec em̃ i vte ro sctificata in natiuitate sua cla-ruit vt aurora. in conceptione fi-lij p gram̃ ↄfirmata claruit vt lu-na. hodie assũpta in celũ clarescit vt sol. Hierico interptat̃ luna: ꝛ in rosa signat̃ martyriũ. rosa igit̃ in luna est martyriũ mẽtis i carne lucida. Unñ symeõ senex dixit ad be atã virginẽ. Tuã ipsi⁹ aiam ptrãsi bit gladius doloris. Passa est igit̃ btã virgo martyriũ in aĩa(q̃si oli-ua speciosa i cãpis). i. fons mie ill⁹ pctõribus q̃ ambulant in cãpo. i. lata via q̃ ducit ad vitã(ꝛ q̃si pla-tan⁹ exaltata sũ iuxta aquã in pla teis) Platanus latis folijs vmbraz faciẽs refrigerat exterius ꝛ interi⁹ Hõ aũt estuat dupl̄r: exterius i tri bulatõibus: interi⁹ in tẽptatiõib⁹ Ut ergo in virgĩe plenũ oñdat̃ re frigeriũ dr̃ platan⁹ iuxta aquã in plateis. qꝫ cõtra estũ interioris tẽ tatiõis incendiũ pręstat remediũ. (sicut cynamomũ ꝛ balsamũ aro matizãs odorẽ dedi.) Cynamomũ q̃to gracili⁹ tãto melius ꝛ odora-ci⁹. sic btã virgo gracilis ꝛ extenu ata p abstinentiã: ꝛ acceptior deo ꝛ mũdo odoratiõe fuit. simil̄r ꝛ in balsamo designat̃ opinio sctitatis (q̃si mirra electa dedi suauitatẽ o-doris) Illa mirrha est electa q̃ ma nat ab arbore minime vulnerata. Illa aũt minime est pciosa q̃ de ar boris vulnere manat. p mirrã sig-nificat̃ amara mortificatio q̃ si ex aĩa pctõris vulnerata manat mi-nus est pciosa. si aũt absqꝫ vulne re peccati deo oblata fuerit: grati or erit deo ꝛ odore suauior.

¶ In festo natiuitatis btẽ ma rie. Eccle. xxiiij.

Go q̃si vitis fru-ctificaui suauita-tẽ odoris: ꝛ flores mei fruct⁹ hono-ris ꝛ honestatis. Ego mr̃ pul chre dilectionis ꝛ timoris ꝛ ag nitiõis ꝛ sctẽ spei. In me grã oĩs vie ꝛ veritatis: in me oĩs spes vite ꝛ ṽtutis. Trãsite ad me oẽs q̃ cõcupiscitis me: ꝛ a generatõib⁹ meis implemini. Spũs em̃ me⁹ sup mel dulcis: ꝛ hereditas mea sup mel ꝛ fauũ Memoria mea i gñatione se-culoꝝ. Qui edũt me adhuc e-suriẽt: ꝛ q̃ bibũt me adhuc siti ent. Qui audit me nõ cõfunde tur: ꝛ q̃ operãtur in me nõ pec cabũt. Qui elucidãt me vitaꝫ eternã habebũt. ¶ Postilla. ¶ Ego q̃si vitis fructifica. ꝛc. In natiuitate btẽ marie virgĩs le-ctio illa sũpta de Eccle. xxiiij. que

pncipalr exponit de xpo filio btē virgis. Unde dicit btā virgo (Ego quasi vitis) Hic cōparat btā virgo se viti. Primo ppter vmbram. nā sicē vitis gratā vmbrā facit: sic btā virgo obūbrando nos ptegit Un̄ .ps. Sub vmbra alaꝝ tuaꝝ ptege nos. Scdo ppter florē. flos si quidē vitis odore serpētes fugat: sic nomen btē marie virgis fugat demones (fructificaui suauitate odoris) qꝛ sicut sine lesione vitis de vite pcedit odoris suauitas: ꝛ idē oloꝛ longe lateqꝫ diffundit: sic de virgie maria sine lesione pudoris pcessit fili⁹: cuius ptās ꝛ bonitas replet orbem terraꝝ. (ꝛ flores mei fructus honoris ꝛ honestatis). i. abundātie ꝛ opulētie. (ego mater pulche dilectiōis) hec est charitas q̄ dilexit dn̄m: quā nō maculauit aliqd peccati otagiū (ꝛ timoris) In timore signat hūilitas: nā ex hūilitate extimuit ad excellētiaꝫ salutatiōis angelice. Un̄ angelus ad eaꝫ. Ne timeas maria (ꝛ agnitiōis) In agnitione fides intellr: nā per fidē agnouit qd credidit. Un̄ elizabeth dixit ad eā. Btā q̄ credidisti qm pficiētur ea q̄ dicta sūt a dn̄o (ꝛ scté spei In me grā ois vie ꝛ veritatis) ac si dicat. In me est ille p carnis assūptionē a quo est vita ꝛ veritas (in me ois spes vite ꝛ virtutis Transite ad me oēs q̄ cōcupiscitis me) ac si di. oēs q̄ desideratis me habere fautricē ꝛ adiutricē (trāsite ad me). i. ad similitudinē ꝛ ɔformitatē meā vt sitis imitatores hūilitatis mee castitatis ꝛ paupratis (ꝛ a gn̄ationib⁹ meis implemini) He sūt ille gn̄ationes de quibus dicit Emissiones tue paradisus maloꝝ punicoꝝ. ꝛc. Sequēs clausula illius eple exponit de filio virgis marie (Spūs em̄ meus). s. spūsanct⁹ q̄ cōiter pcedit a pr̄e ꝛ filio ꝛ qui hic datur i via p inspirationē grārū (sup mel dulcis ꝛ hereditas mea sup mel ꝛ fauū). s. incōparabiliter (memoria mea in gn̄atiōe secloꝝ) qꝛ sapientiā dei hoies ꝛ āgeli sine fine laudabūt (qui edūt me adhuc esuriēt: ꝛ q̄ bibūt me adhuc sitiēt) edamus em̄ dei sapiētiā ꝛ bibam⁹ qꝛ i ipsa plena ē ꝛ pfecta refectio. sicqꝫ in corporalibus rebus appetitus placet: experiētia displicet: sꝫ spūalibus delectatio tanto plus a comedēte esurit q̄to plus ab esuriente comedit: eterna em̄ satietas auget desideriū. Ecōtrario mūdana refectio desideriū extinguit ꝛ tediū facit. Unde ꝛ de angelis dictū est. Fruūtur nec fastidiūt: sed magis frui sitiūt (q̄ audit me) obediēdo mādatis meis (nō ɔfundet) sed eterna mercede coronabit. (ꝛ qui operātur in me). i. q̄ sic opant vt maneāt in me ꝛ ego i eis (nō peccabūt) q̄ em̄ manet in deo nō peccat mortaliter (q̄ elucidāt me). s. predicādo verbo ꝛ exēplo (vitā eternaꝫ habebūt) quia sicut dr̄ daniel. xij. Qui aūt docti fuerint fulgebūt q̄si splēdor firmamēti: ꝛ qui ad iustiā erudiūt multos quasi stelle in perpetuas eternitates.

¶ In festo sancti Mathei.

Nicuiq; nr̄z data est grā scdm mēsurā donationis xp̄i: propter qd̄ dicit. Ascendens in altū captiuā duxit captiuitatem dedit dona hoib⁹ Qd̄ aūt ascēdit qd̄ est nisi q; descēdit primū in inferiores ptes terre. Qui descēdit ipē ē et q̄ ascēdit sup oēs celos vt adipleret oīa. Et ipē dedit quosdā q̄daz aplos quosdaz autē pphetas: alios vō euangelistas: alios aūt pastores ⁊ doctores ad cōsumatione sctōruz in opus ministerij in edificationē corpis xp̄i. donec occurram⁹ oēs i trinitate fidei ⁊ agnitionis filij dei i virū pfectū in mēsurā etatis plenitudis xp̄i.

¶ Postilla.

¶ Unicuiq; nr̄m data ē grā ⁊c. Aū initū illi⁹ ep̄le scribit sctūs paul⁹ dicēs. Unus dn̄s. vna fides vnū baptisma. vn⁹ de⁹ ⁊ pr̄ oium q̄ est sup oēs ⁊ p oīa in oib⁹ nob Zū statim seq̄t pn̄s ep̄la (Unicuiq; nr̄m) Ly. s. xp̄i fideliū (data est grā ɓm mēsurā donatiōis xp̄i). i. put voluit dare plus ⁊ min⁹ scdz ordinationē dispositiōis sue (propter qd̄ dicit) supple scriptura in ps. lxvij. (Ascēdēs in altū captiuā duxit captiuitatē: dedit dona hoibus). s. xp̄s i ascēsiōe sua: captiuā duxit captiuitatē. i. pr̄es q̄ pus tenabāt i lymbo dedit dona. s. spūs sc̄ti hoibus in die pēthecostes visibiliter. s. in igneis linguis. (Qd̄ aūt ascēdit qd̄ ē). i. q̄liter ē itelligēdū (nisi q; descendit pmū. s. in sua morte (in iferiores ptes terre). s. ad lymbū patrū in iferno qui dr̄ esse subterra (q̄ descēdit ipē ē). s. q̄dā i psona (⁊ q̄ ascendit sup oēs celos vt adipleret oīa). s. scriptura prophetis q̄ nō solū pphetauerūt de eius icarnatiōe morte ⁊ resurrectione: s; etiā de eius ascēsiōe (⁊ ipse dedit quosdā quidā aplos) Ly. s. duodecim ad ordināndū et regendū ecclīam (quosdā aūt pphetas) ad futura pdicēdū (alios vero euāgelistas. s. q̄ttuor ad scribēdū euāgelia (alios aūt pastores). s. ad curaz aiaꝝ (⁊ doctores) ad ifōrmādū ser monib⁹ ppl̄m. (ad cōsumatiōez sc̄torz in op⁹ misterij). i. pfectionez fideliū in morib⁹ ⁊ fide) in edificatiōnē corpis xp̄i) Ly. s. mystici qd̄ ē ecclīa in q̄ aplis succedūt ep̄i prophetis aūt habētes grām scripturarū sctāꝝ obscura iterptandi euāgelistis. archidiaconi dyaconi pastorib⁹ p quos itelligūt. lxx. discipuli. succedūt sacerdotes curati doctorib⁹ oēs exercētes debitū actū docēdi pdicādi (donec) Ly. i. dicta officia exercebūt i ecclīa militāte (occurram⁹ oīs in vnitate fidei). i. q̄ sumus vniti in fide ⁊ cognitiōe xp̄i (in viꝝ pfectū). i. occurramus

xp̄o venienti ad iudiciū q̄ est vir oi no perfectus (in mēsurā etatis ple nitudinis xp̄i) omnes enī resurgent in etate. xxxiij. annoꝝ que est etas plena perfecta ꝛ i qua xp̄s passus fuit. Hec omia Lyra ponit.

¶ In festo sancti Michaelis archāgeli. Apocalipsis. j.

Significauit deꝰ que oportet fieri cito: loquens per angelū suū seruo suo iohāni: qui te stimoniū perhibuit verbo dei: ꝛ testimonium ih̄u xp̄i quecūqꝫ vidit. Beatꝰ qui legit ꝛ qui au dit v̄ba pphetie huiꝰ: ꝛ seruat ea q̄ in ea scripta sunt. Tēpus enī ppe est. Johānes septē ec clesijs q̄ sunt in asya: grā vo bis ꝛ pax a deo q̄ est ꝛ q̄ erat: ꝛ qui vēturus est. ꝛ a septē spi ritibꝰ que i cōspectu throni eiꝰ sūt: ꝛ a ih̄u xp̄o qui est testis fi delis pmogenitus mortuoꝝ et pnceps regū terre qui dilexit nos: ꝛ lauit nos a pctis nr̄is in sanguine suo. ¶ Postilla.

Significauit deus q̄ oportet. ꝛc. Ante initiū illiꝰ eple scribit sā ctus iohēs in pncipio illiꝰ li. dic. Apocal. Jesu xp̄i: quā dedit illi de us pater palā facere seruis suis q̄ oportet fieri cito. Tūc statiꝫ sequi tur pn̄s epla (In diebꝰ illis: significauit deus q̄ oportet fieri cito) Ex quo hodie pagit festū oim angeloꝝ. tūc i illa lcone q̄ hodie in miss a pro epla legit: ostēdit qualiter dn̄s ministerio āgeloꝝ sua reuelat mysteria ꝛ secreta. Et qliter ad be atū iohēm euāgelistā quē xp̄s spe cialiter dilexit per āgelū reuelatio peruenit. Dicit itaqꝫ beatꝰ iohēs. (Significauit deus q̄ oportet fieri cito). i. ea q̄ sue ecclie futura erāt: siue pspera siue aduersa (loquēs p angelū suū seruo suo iohāni) āge lus enī apparebat in similitudine hois loquēs iohi (q̄ testimoniū p hibuit v̄bo dei) In pncipio euāge lij cū dixit. In pncipio erat verbū (ꝛ testioniū ih̄u xp̄i). i. de ih̄u xp̄o cū dixit. Et verbū caro factū est ꝛ habitauit i noß (q̄cūqꝫ vidit) ocu lis corporalibꝰ in eius cōuersatiōe miraculoꝝ operatiōe: morte ꝛ resurrectiōe. sicut pꝫ in euāgelio qd̄ ipse Johēs scripsit (Beatꝰ q̄ legit) sibi vel alijs (ꝛ q̄ audit) aure mētis (v̄ba pphetie huiꝰ ꝛ seruat ea). s. in ope (q̄ in ea scripta sunt) nō enī auditores sꝫ factores iustificabūt apud deū (tps enī ppe est) Ly. i. cito transiens. q. d. labor patiētie breuis ē ꝛ premiū btitudinis eternū. ideo aduersa nō debēt nos frā gere nec pspera leuare (Johēs sep tē ecclesijs q̄ sūt in asia) sibi specia liter cōmissis ꝛ ab ipso specialiter dilectis (grā voß). s. in pn̄ti vita (ꝛ pax) in futura. Nā ibi qetabat to taliter appetitꝰ hūanus (ab eo). scꝫ

xp̄o (qui est) essentialiter coeternꝰ deo pr̄i (⁊ q̄ erat). s. cū deo patre in creatiōe mūdi (⁊ qui vēturus est) s. in gl̄ia pr̄is in die iudicij (⁊ a septē spiritibꝰ) Ly. i. vniuersitate angeloꝝ q̄ sūt ministri nr̄e salutis (q̄ in ɔspectu throni eiꝰ sunt) parati exequi eius volūtatē (⁊ a ih̄u xp̄o qui est testis fidelis) paterne gl̄ie ⁊ maiestatis (Primogēitus mortuorū). i. p̄mꝰ inter resurgētes a mortuis. Licet em̄ ante ip̄m lazarus ⁊ plures alij fuerūt a morte resuscitati: hoc tm̄ fuit ad vitā mortalem qꝛ post resurrectionē iteꝝ mortui sūt. Sꝫ xp̄s surrexit ad vitā immortalē: qꝛ mors illi vltra nō dn̄abit̄. Ro. vi. (⁊ p̄ncipes regū terre) propter qd̄ dixit post suā resurrectionē. Data est michi modo oīs potestas in celo ⁊ in terra. Math. vl. (qui dilexit nos). i. sola dilectione sua ⁊ nō meritis nr̄is (⁊ lauit nos a peccatis nostris) Ly. originalibus ⁊ actualibꝰ (in sanguine suo) qꝛ sacramentū baptismi ⁊ etiā sacramentū penitentie quibus deletur originale ⁊ etiā actuale pctm̄: efficatiā habet a passione xp̄i.

¶ In festo sanctoꝝ aploꝝ Symonis ⁊ Jude epistola.

Scimus qm̄ diligentibꝰ deū. quere infra in cōi sanctoꝝ aploꝝ.

¶ In festo omniū sanctoꝝ. Ep̄la. Apocalipsis. vij. ca.

ECce ego iohēs vidi alterū angelū ascendentē ab ortu solis habētē signū dei viui. Et clamauit voce magna q̄tuor āgelis quibꝰ datū est nocere terre ⁊ mari dicēs. Nolite nocere terre ⁊ mari neqꝫ arboribꝰ: quoadusqꝫ signemus seruos dei nostri in frōtibus eoꝝ. Et ego iohēs audiui numerū signatoꝝ centū quadraginta q̄tuor milia signati ex om̄i tribu filioꝝ israel. Post hec vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat ex oībus gentibus ⁊ tribubꝰ ⁊ popl'is ⁊ linguis stātes ante thronū ⁊ i cōspectu agni amicti stolis albis ⁊ palme in manibus eoꝝ. Et clamabāt voce magna dicentes. Salus deo nr̄o qui sedes sup thronū ⁊ agnū. Et oēs angeli stabāt in circuitu throni ⁊ senioꝝ ⁊ q̄tuor aīaliaꝫ. Et ceciderūt in cōspectu throni in facies suas. ⁊ adorauerūt deū dicētes amen. Bn̄dictio ⁊ claritas ⁊ sapiētia ⁊ gratiaꝝ actio honor ⁊ virtꝰ ⁊ fortitudo deo nostro in secula seculoꝝ amē.

¶ Postilla.

¶ Ecce ego iohēs vidi alteꝝ. ⁊c. Lectio ista legit̄ in festo oīm sctōꝝ: pro eo ꝙ in ipsa agit̄ de numerositate sctōꝝ. Et etiā de gr̄aruꝫ

actione quā sancti reddunt dño q̄ est sanct⁹ sctōꝝ. Dicit ergo sanct⁹ Johēs (Ecce ego iohānes vidi alterꝫ āgelum). s. ihm xp̄m quē dicit angelū tanq̄ꝫ a deo patre missum. (ascēdentē ab ortu solis). i. de sinu pr̄is (habentē signū dei viui) p qd̄ apparet ꝙ ipe sit deus verus. Hoc aūt signū est potētia patri equal̄ ꝛ immunitas peccati. (ꝛ clamauit). s. angelus iste (voce magna). i. cū magno imperio (quatuor āgelis). i. vniuersis malignis spiritib⁹: q̄ per q̄tuor mundi partes impedire nitūtur salutē hominū (quibus datū est). i. permissuꝫ est (nocere terre ꝛ mari dicēs. Nolite nocere terre). i. illis qui terrenis sūt dediti: sicut auari (ꝛ mari). i. ill̄ qui voluptatibus carnis viuūt: sicut luxuriosi ꝛ crapulosi. (neqꝫ arborib⁹. i. illis q̄ se extollunt sup alios: sicut superbi. Hec enī ꝓhibitio est refrenatio: q2 dn̄s malignos sp̄us refrenat: ne noceāt q̄ꝫtum cupiūt iustis vel pctōrib⁹ predestinatis ad vitā eternā (quoadusq̄ꝫ signemus). s. ego interius ꝛ ministri mei exterius (seruos dei nr̄i). s. signo crucis (in frōtibus eoꝝ). i. ita eos signemus signo fidei. ꝙ ipsa fides in cōfessiōe manifeste appareat. Et ponit̄ ibi quoadusq̄ꝫ pro nunq̄ꝫ: q2 nunq̄ꝫ nocebūt maligni sp̄us electis dei quib⁹ om̄ia cooperātur in bonū. Ro. viij. Qui si cadūt fortiores resurgūt. Unde Amb. Certus sum ꝙ deus nullū electoꝝ suoꝝ cadere ꝑmitteret: si eū meliorē a casu suo resurrectuꝝ nō sensisset (ꝛ ego iohēs audiui). i. intellexi (numerū signatoꝝ centū quadragitaq̄tuor milia signati ex oī tribu filioꝝ israel). i. ex oībus gētibus fidē iacob imitātib⁹. Hūc aūt numerū p duodecī sequēs scriptura diuidit: ꝛ vnicuiq̄ꝫ tribu assignat. xij. milia. Itē attēdendū ꝙ hic iudas p̄ponit ruben p̄mogēito ꝑpter dignitatem: q2 de tribu iuda natus est xp̄s. Et hic p̄termittit dan: de quo nascet̄ antixp̄s. Et loco istius ponit̄ hic Manasses q̄ fuit fili⁹ ioseph quē fr̄es sui vēdiderūt: ꝛ ductus fuit in egiptū. ꝛ ibi genuit duos filios. Effraym ꝛ Manasses. ꝛ Effraym nō ponit̄: qd̄ fit idō q2 de effrayꝫ natus est Roboā: qui fecit scisma ꝛ diuisionē in isrl̄. p qd̄ ondit̄ ꝙ scismatici ꝛ heretici a numero sanctorū sūt penitus alieni (Post hec vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat ex oībus gētibus. s. barbaris natiōibus (ꝛ tribub⁹). s. vni⁹ gētis. s. filiorū israel (ꝛ populis) singularū vrbiū (ꝛ linguis) q̄ in vna gēte q̄n̄q̄ꝫ diuerse sunt (et erāt stātes ante thronū) q̄si parati obedire deo (in ↄspectu agni). scꝫ vt concupiscerētur ab agno). i. iesu xp̄o (amicti stolis albis). i. dealbati per baptismū ꝛ penitentiam in hac vita presenti. (ꝛ palme). i. gloria triūphalis (in manibus eorū). i. operibus eorū quod ad statū futurū pertinet. (Et clamabāt voce magna) reddentes pro salute sua dn̄o gratiarū actiōes (dicentes

salus deo nro).s. deo pri.(q sedet sup thronu).i.super sctos suos in q bus iudicat et asscribit (agno).s. filio dei(et oes angeli stabat)tanq deo obedire parati(i circuitu throni et senior et qtuor aialiu).i.epor et priarchar iam in celo regnatiu. (et ceciderut in cospectu throni in facies suas: et adorauerut deu) scz. huiliates se cora deo(dicetes ame) Istud ame est ofirmatio hui laudis(bndictio).i.laus(et claritas).i. impassibilitas (et sapia)que nouit oia (et honor).i.reuerētia.(et grar actio)pro collatis bnficijs (et virtus).i.potētia operādi (et fortitudo).i.effect virtutis supne potētie(deo nro in secula secloꝝ amē.)

¶ In festo sancti Martini.

Ecce sacerdos magnus q. etc. quere infra in comuni sanctoꝝ.

¶ In festo sancte Katherine

Qui gloriat in dno gliet. etc. Hac eplam qre infra in coe sctoꝝ.

¶ Incipit postilla de coi sctoꝝ. et pmo de aplis.

ad Roma.viij. Cimus qm dili gētibus deu oia cooperātur in bonu his qui scdm propositu vocati sunt sancti. Nam quos presciuit et predestinauit conformes fieri ymaginis filij sui:vt ipse sit primo genitus in multis fratribus. Quos aut predestinauit: hos et vocauit. et quos vocauit hos et iustificauit. Quos aut iustificauit: illos et magnificauit. Quid ergo dicemus ad hec:si deus pro nobis:qs cōtra nos. Qui etiā pprio filio suo nō pepercit:sed pro oibus nobis tradidit illu. Quomō nō etiā cuz illo oia nobis donabit. Quis accusabit aduersus electos dei deus q iustificat. Quis est qui condēnet: xps ihs qui mortuus est. ymo qui et resurrexit. q est ad dexterā dei. q etiā interpellat pro nobis.qs ergo nos separabit a charitate xpi. Tribulatio.an āgustia.an fames. an nuditas.an periculu:an psecutio.an gladius. Sicut scriptu est:qr pter te mortificamur tota die. Estimati sumus sicut oues occisiōis. Sz in his oibus superamus pter eum qui dilexit nos. Certus su em qr neqz mors. neqz vita.neqz āgeli.neqz pncipat. neqz virtutes.neqz instātia.neqz futura.neqz fortudo.neqz altitudo.neqz pfundu.neqz creatura alia poterit nos separare a charitate dei: q est in xpo ihu

dño nostro. ¶ Postilla.

Scimus qm̄ diligētibus deū. Añ initiū illi⁹ ep̄le scribit sa. pau. in eodē ca. di. Nō sūt cōdigne passiones hui⁹ tp̄is ad futurā gl'iaz q̄ reuelabit̄ in nob. Tūc seq̄tur p̄ns ep̄la. (Fr̄es: scimus qm̄ diligētib⁹ deū) Gos. i. charitatē dei ⁊ p̄rimi habētes (oīa coopant̄ i bonū). s. per sp̄ūm̄ sctū̄ tā prospera q̄ aduersa. Ecōtrario malis oīa cooperātur in malū (bis q̄ s̄m p̄positū) .i. p̄destinationē (vocati sūt sācti) .s. in p̄nti p gr̄am. Istis etiā pctā p̄ropa in bonū proueniūt: q2 fortiores ⁊ cautiores resurgūt. et etiā in gloria ad bonū eoꝝ facit pctōꝝ memoria: sicut cycatrices vulneꝝ ad gloriā militis q̄ in bello finaliter triūphauit (Nā quos p̄sciuit) .i. anteq̄ essent cognouit (⁊ predestinauit). s. illis gr̄am in p̄nti ⁊ gloriā in futuro p̄parauit. (cōformes fieri ymaginis filij sui) Ly. q2 filiatio dei adoptiua est quedā similitudo filiationis naturalis diuine. (vt sit ipse p̄mogenitus in multis fratrib⁹). i. inter m̄ltos fratres. s. oēs fideles. Unde Heb. ij. Nō confundit̄ fr̄es eos vocare dicēs. Narrabo nomē tuū fr̄ib⁹ meis (quos aūt predestinauit) Gos. i. ab eterno ad gl'iaz elegit (hos ⁊ vocauit) fidē adducēdo. ⁊ hoc vel exteri⁹ p p̄dicationē vel interius per inspirationē (⁊ quos vocauit hos ⁊ iustificauit) pctōꝝ remissiōe ⁊ bona opatione. (quos autē iustificauit) pctā remittēdo (illos ⁊ magnificauit) in virtutib⁹ amplificando vel in gl'ia exaltādo (Quid ergo dicemus ad hec si de⁹ pro nob). s. nos adiuuās Si hic accipit̄ pro q2: q̄a de⁹ est pro electis (q̄s contra nos) q. d. nullus: q2 nullus pōt resistere p̄tāti diuine (q̄ etiā p̄ropo filio suo). s. naturali (nō pepercit: s̄z p nob). s. pctōribus (oibus tradidit illū) ex maxima dilectōe ad electos (q̄uō nō etiā cū illo). s. nob donato (oīa nob donauit). s. ad salutem necessaria: gr̄am in p̄nti ⁊ gloriaz in futuro (q̄s accusabit aduersus electos dei). s. in iudicio finali q. d. nullus. ⁊ causa subdit̄ (deus q̄ iustificat) sentētiando p electis. ideo pars aduersa demonū nō audebit mutire (q̄s est q̄ cōdēnet). q. d. nullus (ih̄s q̄ mortu⁹ est) Gos. p nobis recōciliādis (ymo q̄ ⁊ resurrexit) pro nob resuscitādis (q̄ est ad dexterā dei) pro nob in celū eleuādis (qui etiā interpellat pro nob) Ly. apud patrē: ostendēdo latus ⁊ vulnera. ⁊ sic tollit̄ oīs cōdēnationis causa. Unde Bern̄. Mater ostēdit filio pectus ⁊ vbera. Filius ostēdit patri lat⁹ ⁊ vulnera. nulla pōt esse repulsa vbi sunt tot amoris insignia (Quis ergo nos separabit a charitate xp̄i). q. d. nullus Nichil em̄ pōt hoīem a deo separare: nisi pctm̄ mortale. (Tribulatio: an angustia: an persecutio: an fames: an nuditas: an periculū: an gladius) Nunq̄ ergo separabūt nos ista a charitate xp̄i. nō: quia charitas oīa suffert: oīa sustinet.

.f. Coꝛ.xiij.(Sicut ſcriptũ eſt) in pſ.xliij.(Quia ꝓpter te moꝛtifica mur tota die).i. varijs toꝛmẽtis du cimur ad moꝛtẽ q̃ſi ↄtinue: ſicꝫ pa tuit in apl'is ⁊ martyꝛib⁹ (eſtimati ſumus ſicut oues occiſiõis) Ly. q̃ rũ occiſio reputarẽ vtilis: ſic tyꝛã ni bona martyꝛũ capiebãt. ⁊ cum hoc obſequiũ ſe pſtare deo repu tabãt. vt pꝫ Joh̃.xv. Ueit hoꝛa vt ois q̃ interficit vos arbitret̃ obſe quiũ ſe pſtare deo(Sꝫ in his omi bus).f.poſſiti(ſupamus).i. vinci mus)ꝓpter eũ).i.ei⁹ ↄtutẽ qui di lexit nos. Certus ſum enĩ q2 neqꝫ moꝛs)Ly.i.timoꝛ moꝛtis (neqꝫ vi ta).i.amoꝛ vite(neqꝫ angeli).f.in feri(neqꝫ pncipatus).i.medij(ne qꝫ ↄtutes).i.ſupmi.f.pme hierar chie quoꝝ eſt facere miracula. Et p hos etiã intelligũtur alij ſupio res illis(neqꝫ inſtãtia).i.pñtia ma la vel bona(neqꝫ futura)mala vel bona(neqꝫ foꝛtitudo).i.alicui⁹ vi olẽtia (neqꝫ altitudo).i.pſperitas foꝛtune)neqꝫ pfundũ).i.aduerſi tas(neqꝫ creatura alia)a pdictis (poterit nos ſeparare a charitate dei)qua deũ diligim⁹(q̃ eſt in xp̄o ih̃u dño nr̄o).f.noß oñſa. q2 ma ioꝛẽ charitatẽ nemo habet.⁊c. vt habet̃ Johãnis.xv.

Alia ep̃la de apl'is.Eph̃.ij.

Am nõ eſtis hoſ pites ⁊ aduene:ſꝫ eſtis ciues ſctõꝝ ⁊ domeſtici dei ſu pedificati ſup fũ damentũ aploꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ: ipſo ſũmo ãgulari lapide xp̄o ih̃u. In quo ois edificatio cõ ſtructa creſcit in templũ ſctm̃ in dño:in quo ⁊vos edificami ni in habitaculũ dei in ſpiritu ſancto. ¶ Poſtilla.

¶ Jam nõ eſtis hoſpites. ⁊c. Ante initiũ illi⁹ ep̃le ſcribit ſact⁹ pau.in eodẽ ca.di. Deus q̃ diues eſt in mĩa ꝓpter nimiã charitateꝫ ſuã qua dilexit nos: cũ eẽm⁹ moꝛ tui pctis ↄuiuificauit nos in xp̄o: cui⁹ grã eſtis ſaluati. Poſtea ſeq̃t̃ pñs ep̃la poſt pauca (f̃res:ia3 nõ eſtis hoſpites ⁊aduene) Ly.a deo ⁊ a ſctis ei⁹ (ſꝫ eſtis ciues ſctõꝝ).i. de nũero coꝝ(⁊ domeſtici dei).i.i eius eccl'ia recepti(ſupedificati).i. inſtructi(ſup fũdamentũ aploꝝ ⁊ ꝓphaꝝ).i.ſup doctrinã noui et veteris teſtamẽti(ipſo ſũmo angu lari lapide xp̄o ih̃u) Ly.in edifica tiõe tẽpli ſalomonis: vt dr̃ fuit q̃ dã lapis pluries reiectus ab edifi cãtib⁹ eo q2 nõ ↄuẽiebat loco cui applicabat̃ .finaliter optime ſedet in ſũmitate edificij in ãgulo duos parietes ↄiũgendo. Et fuit figura xp̄i:iudeos ⁊ gẽtiles tãq̃ duos pa rietes i vnã eccl'iaꝫ ↄiũgentis. Un̄ dr̃ in pſ.cxvij.Lapidẽ quẽ reꝓba uerũt edificãtes h̃ fact⁹ eſt i caput anguli.⁊ a dño factũ eſt iſtud. Et iſtã figurã ponit hic apl's vt dcm̃ eſt(i quo ois edificatio ↄſtructa) tã a iudeis q̃ a gẽtibus(creſcit).f.

per augmentū virtutū (in templū scm̄ in dn̄o).i.quousqȝ sit tēpluz dn̄i scm̄ (in quo ⁊ vos coedificamini) cū alijs fidelibus (in habitaculū dei in sp̄ūscō).i.ipo coopāte sine quo nullū op⁹ ē acceptū deo.

De euāgelistis ep̄la. Eccl. xv.

Ui timet deū faciet bona: ⁊ q̄ cōtinens est iusticie apprehendet illā: ⁊ obuiabit illi qua si mater honorificata: ⁊ quasi mulier a virginitate suscipiet illū. Cibauit illū pane vite et intellectus: ⁊ aqua sapiētie salutaris potabit illū. Et firmabit' in illo ⁊ nō flectet': ⁊ continebit illū ⁊ nō cōfundet': ⁊ exaltabit illū apud proximos suos. Et i medio ecclesie aperiet os eius: ⁊ adimplebit illū sp̄u sapiētie ⁊ intellect⁹: ⁊ stola glorie vestiet eū. Postilla.

Qui timet deū faciet bona. ⁊c Ante initiū illi⁹ lcōnis habet' in p̄cedēti ca. Beatus vir q̄ in sapiētia morabit': ⁊ qui in iusticia meditabit': ⁊ in sensu cogitabit circūspectionē dei. Tūc postmodū sequit' p̄sens lectio.(Qui timet deum) Ly.scȝ.timore filiali (faciet bona) supple opus (⁊ qui cōtinēs est iusticie) Ly.i.tenēs eam in corde simul ⁊ ope (apprehēdet illā).s.sapitiā diuinā (⁊ obuiabit illi) Nā p̄occupat eos qui se cōcupiscūt: vt illis prior se ostēdit. Sapie.vi.(q̄si mater honorificata) Ly.om̄i bonore digna (cibabit illū pane vite).i.verbo sacre scripture. vnde Mathei.iiij. Nō in solo pane viuit homo: sed in om̄i verbo qd̄ procedit de ore dei.(⁊ aqua sapiētie salutaris potabit illū).i.sp̄ūscti. De q̄ dr̄ Johis.iiij. Qui biberit ex aqua quā ego dabo ei fiet in eo fons aque saliētis in vitā eternā (⁊ firmabit' in illo) Ly.deo firmiter adherēdo (⁊ nō flectet') a rectitudine iusticie (⁊ ɔtinebit illū).i.deus cōtinebit eū secū per pseuerātiam in bono (⁊ nō confundet') cū reprobis sed honorabit' cū electis. Ideo seq̄tur (exaltabit illū apd̄ proximos suos) Ly.i.apud sāctos suos qui sunt deo propinqui. ⁊ qꝛ talis nō solū p̄ficit ad salutē: sed etiā alijs. Ideo seq̄tur (⁊ in medio ecclesie aperuit os eius).s.ad docendū populū (⁊ impleuit eū dn̄s spiritu sapiētie) ad degustandū diuina (⁊ intellectus) ad proponendū ea lucide in ecclesia (⁊ stola).s.corporis ⁊ aīe (induit eum) qd̄ semper fit p̄seuerātibus in exēplari vita ⁊ salutari doctrina (Jocūditatē ⁊ exultationē thesaurizauit super eū).i. multiplicauit. Et qm̄ hec glia nō est trāsitoria: ideo subditur.(⁊ nomine eterno hereditauit illū dominus deus noster.

De vno martyre. Eccle. xxxi.

Eatus vir q̄ inuētus est sine macula: ⁊ q̄ post aurū non abijt: nec sperauit in pecunia ⁊ thesauris. Quis est hic ⁊ laudabimus eū: fecit eñ mirabilia in vita sua. q̄ probat' est in illo ⁊ perfect' inuētus est: ⁊ erit illi in glīa eterna. Qui potuit trāsgredi ⁊ nō est trāsgressus: ⁊ facere mala ⁊ non fecit. Ideo stabilita sūt bona illius in dño: ⁊ elemosinas illi' enarrabit oīs ecclīa sctōꝝ. Postil.

¶ Beat' vir q̄ inuētus est. ⁊c. Hñ initiū illi' lcōnis hī. Qui auꝫ diligit nō iustificabit'. post hoc se q̄tur pñs lcō (Beat' vir). s. diues i acq̄sitiōe. s. iusta (qui inuēt' est sine macula). s. cupiditatis ⁊ auaricie (⁊ q̄ post auꝫ nō abijt) Ly. per cōcupiscentiā malā: sꝫ magis aurū secutū est eū cui' obseq̄o vsus est in opib' pijs ⁊ honestis (nec sperauit i pecunia ⁊ thesauris) ibi cōstituēdo finē suū (q̄s est hic ⁊ laudabim' eū). q. d. rarus est ⁊ laude dignus (fecit eñ mirabilia in vita sua) Illa eñ q̄ rara sūt hoies mirā tur (qui pbat' est in illo). s. auro. (⁊ pfect' inuētus est) in opib' libe ralitatis ⁊ mie (⁊ erit illi i glīa eterna) vñ Math. xxv. Ueite benedicti pṙis mei. ⁊c. (q̄ potuit transgredi) nā diuitie dāt opoꝛtūitatē faciēdi mala (⁊ nō est trāsgressus: ⁊ facere mala ⁊ nō fecit) p stabilitatē volūtatis ei' in bono (ideo stabilita sūt bona illi' in dño) nā pro tpalibus recipit eterna (⁊ elemosinas illius enarrabit oīs ecclesia sctoꝝ) scꝫ. ad informationē alioꝝ.

¶ Alia epl̄a de vno martyre. Prouer. iij.

Eat' homo q̄ inuenit sapientiā: ⁊ qui affluit prudē ti ā. melioꝛ est acquisitio ei' negotiatiōe auri ⁊ argēti: pꝛimi ⁊ purissimi fructus ei'. pciosioꝛ ē cūctis opibus sapia: ⁊ oīa q̄ desiderant' huic nō valēt cōparari. Longitudo dieꝝ in dextera ei': ⁊ in sinistra illi' diuitie ⁊ glīa. Uie ei' vie pulchꝛe: ⁊ oēs semite ei' pacifice. Lignū vite est his q̄ apph̄enderint eā: ⁊ q̄ tenuerit eā beati. Dñs sapiētia fundauit terrā: stabiliuit celos prudētia. Sapiētia illius erupert abyssi: ⁊ nubes roꝛe cōcrescūt.

Postilla. ¶ Beat' homo q̄ inuēit. ⁊c. Hñ initiū illi' lcōnis hī. Quē eñ diligit deus coꝛripit ⁊ q̄si pr̄ in filio cōplacet sibi. Lūc statī se. pñs lcō. (Beat' homo q̄ inuēit sapiām) Ly. i. noticiā de diuis (⁊ q̄ affluit prudētia) in agibilib' hūanis. (melioꝛ est acquisitio eius negotiatione auri ⁊ argenti) tāto me lioꝛa sūt spūalia bona coꝛpalib'

(ōmi ⁊ purissimi fructꝰ eius)⁊ no
tāter dicit ꝑmi: qꝛ nullū opus bo
nū ē nisi v̾tute prudētie dirigat̃. ⁊
purissimi: qꝛ bona spūalia nō ha
bēt aliqḋ malū admixtū sicut fre-
quēter hn̄t corꝑalia: sicut aurū ⁊
argētū ⁊ silia hn̄t annexā solicitu-
dinē eleuatiōez mētis ad deū īpedi
entē: iō subdit̃ (p̄ciosior ē cūctis o
pibꝰ sapia ⁊ oia q̄ desiderāt̃ huic
nō valet cōpari. Lōgitudo dierꝫ i
dextera eiꝰ) qꝛ talis ꝑmo ⁊ p̄ncipa
liter hꝫ aspectū ad celestia ⁊ eter-
na (⁊ in sinistra illiꝰ diuitie ⁊ glīa)
qꝛ secūdario ⁊ ex cōsequēti aspec
tū ad tꝑalia bn̄ administrāda (vie
eiꝰ vie pulchre ⁊ oēs semite eiꝰ pa
cifice) qꝛ nullā turpitudinē admit
tit: ⁊ ad decorē virtutū īducit: ⁊ sic
hoiez pacificatū reddit redigendo
vires īferiores in obsequiū rōnis
(lignū vite ē his q̇ app̄hēderit eā)
Ly. sic eni ꝑ lignū vite cōtinuaba
tur vita ⁊ sic hō manēs ī statu ino
cētie de vita nature trāsisset ad vi
tā glīe sine morte media. Sic ⁊ sa-
piētia de vita grē ducit hoiez ad vi
tā glīe sine morte mortalis culpe ī
termedia: dū tn̄ h̓ in ea ꝑseueret (⁊
q̇ tenuerit eā btī) qꝛ certitudinal̃r
ad btītudinē deducet̃ (dn̄s fūdauit
terrā) ꝑ sapiāz suā (stabiliuit celos
prudētia) qꝛ sūt īcorruptibilia (sa-
piētia illiꝰ eruperūt abyssi) ⁊ hoc
tꝑe diluuij. vt hr̃ Geñ. vij. Rupti
sūt oēs fōtes abyssi magne (⁊ nu-
bes rore cōcrescūt) qꝛ calore solis
eleuant̃ exaltatiōes humide ⁊ con
densant̃ in nubes.

¶ Alia epl'a de vno martyre.

Lcō libri sapie. Eccli. xliij.

Eatꝰ vir q̄ in sa
piētia morabit̃
⁊ q̄ ī iusticia sua
meditabit̃ ⁊ in
sensu cogitabit
circūspectionē dei. Cibabit il
lū pane vite ⁊ itellectꝰ ⁊ aqua
sapie salutaris potabit illum.
Et firmabit̃ ī illo: ⁊ n̄ flectet̃
⁊ cōtinebit illū: ⁊ nō cōfūdet̃
⁊ exaltabit illū apud ꝓximos
suos ⁊ noīe eterno hereditabit
illū dn̄s deꝰ nr̄. ¶ Postilla

¶ Beatꝰ vir q̄ ī sapia ⁊c. Añ
initiū illiꝰ lcōnis hr̃ in eodē ca. Be
tꝰ vir q̇ nō ē lapsꝰ v̾bo ex ore suo
Lūc pꝰ hoc seq̄t̃ pn̄s lcō nō post
pauca. (Btūs vir q̇ in sapia mora
bit̃) Ly. meditādo dīna quoꝝ cog
nitio ꝓprie dr̃ sapia q̄si sapida sci
ētia (⁊ q̇ ī iusticia sua meditabit̃).
reddēdo deo debitū cultū ⁊ ꝓxio
suo amorē fraternū (⁊ ī sēsu cogi-
tabit circūspectiōez dei). i. qḋ deꝰ
circūspicit oia ⁊ vbiqꝫ. Uñ heb.
iiij. Oia nuda ⁊ apta sūt oculis eiꝰ
(Cibabit illū pane vite). i. verbo
sacre sc̄pture (⁊ itellectꝰ ⁊ aq̄ sapie
salutaris potabit illū). i. grā spūs
scti (⁊ firmabit̃ in illo) Ly. deo fir
miter adherēdo (⁊ nō flectet̃). s. a
rectitudīe iusticie (⁊ cōtinebit illū
⁊ nō cōfūdet̃). s. cūꝫ reprobis: sed
honorabit̃ cū electis (⁊ exaltabit
illū apud proximos suos). i. apud
sctōs suos qui sunt deo ꝓpinqui

(ꝛ noie eterno hereditabit illū do minus deus noster).

¶ Item alia epl'a de vno mar tyre Eccl'.xxxix.

Ustus coꝛ suuz tradet ad vigilā duz diluculo ad dn̄m q̄ fecit illū: ꝛ in cōspectu altissimi depcabit'. Apiet os suum i orone pro pctis ꝛ delictis suis depcabit'. Si eni dn̄s magnus voluerit: spū intelligētie replebit illum ꝛ ipe tanq̄z ymbres mittet eloq̄a sapie sue ꝛ i orone cōfitebit' dn̄o: ꝛ ipe diriget cōsiliū ei⁹ ad disciplinā: ꝛ i abscōditis suis cōsiliabit'. ipe palā faciet disciplinā doctrine sue: ꝛ i lege testi dn̄i gloriabit'. Collocabūt multi sapiaz ei⁹: ꝛ vsq̄z i seculū nō delebit'. nō recedet mēoria ei⁹ ꝛ nomē ei⁹ reqret' a generatiōe in generationē. ¶ Postilla.

¶ Justus coꝛ suū tradet ad vigilādū ꝛc. Añ initiū illi⁹ lcōnis hr̄ in eo.c. Sapiaz oiuz antiquoꝛ exq̄ret sapiēs. Et narrationē viroꝛū noiatoꝛū cōseruabit. Tūc sequit' p̄ns lcō siue epl'a post pauca (Justus coꝛ suū tradet). Ly. volūtarie (ad vigilandū diluculo). i. a iuuentute (ad dn̄m q̄ fecit illū). s. ad ipm itētionē dirigēs deuote ꝛ attēte (ꝛ in cōspectu altissimi depcabit' p ipetratiōe sapie (apiet os suum in orone pro pctis ꝛ delictis suis). s. emēdādis (depcabit') vt sic ad receptionem dine sapie disponat' (si eni dn̄s magn⁹ voluerit spū intelligētie rep lebit illū: ꝛ ipe) spū itelligentie replet⁹ (tanq̄ ymbres). i. abūdāter (mittet eloq̄a sapie sue) ad docēdum ignorātes (ꝛ in orone cōfitebit' dn̄o) totū effectum attribuēs honori dn̄o. (ꝛ ipe). s. deus (diriget cōsiliū eius) in agēdis (ꝛ in abscōditis suis cōsiliabit'). s. obscura clarius sibi reuelādo (ꝛ ipe) scz a deo illuminat⁹ (palā faciet disciplinā doctrine sue) sibi reuelata alijs propalādo (ꝛ in lege testi dn̄i gliabit' (hec eni ē glīa sapiētis i lege dn̄i meditari (collaudabūt multi sapiaz eius) nō dicit oēs: q2 homines mūdani ipm reputāt ipꝛudentē eo q̄ nō q̄rit sciaz lucratiuā (ꝛ vsq̄z i sclz nō delebit'). s. doctrina sapie ei⁹: vt p3 Math.xxiiij. Celū ꝛ terra trāsibūt verba aūt mea nō trāsibūt (nō recedet mēoria ei⁹ scz sapiētis (ꝛ nomē ei⁹ reqret' a generatiōe in generatione) q2 p doctrinā ab eo scriptā remanebit nomē ei⁹ iter hoies q̄ vtunt' illis scriptis ad profectuz suū ꝛ ad salutem aiarum suarum.

¶ Epl'a d plib⁹ mar. Sap.iij

Ustoꝛū aīe i manu dei sūt: ꝛ nō tanget illos toꝛmentuz moꝛtis. Uise sunt oculis

insipientiũ mori: ⁊ estimata ē
afflictio exitus illorũ: ⁊ ab iti-
nere iusto abierũt in extermini
um. Et qḋ a nobis est iter ex-
terminij: illi ãt sũt in pace. Et
si corã hoibus tormenta passi
sũt: spes illoꝝ ĩmortalitate ple
na est. In paucis vexati ĩ mul
tis bene disponent̃: qm̃ deꝰ tē
ptauit eos: ⁊ ĩuenit eos dignos
se. Tanq̃ʒ aurũ in fornace ꝓ
bauit illos: ⁊ quasi holocausti
hostiã accepit illos. ⁊ in tempe
erit respectꝰ illoruʒ. Fulgebũt
iusti ⁊ tanq̃ʒ scintille in arũdi
neto discurrẽt. Judicabũt na
tiones ⁊ dñabunt̃ populis: ⁊
regnabit dñs illoꝝ ĩperpetuũ

¶ Postilla.

¶ Justoꝝ aïe in manu dei sũt
⁊c. Ante initiũ illius lectiõis hẽt̃
sic. Inuidia diaboli mors ĩtroiuit
in orbẽ terrarũ: imitant̃ aũt illum
qui sunt ex pte eius. Tunc sequit̃
pñs lectio siue ep̃la. (Justoruʒ aïe
in manu dei sunt). Ly. sunt eni aïe
iustoruʒ ĩmortales ⁊ sepate a cor-
poribus per mortẽ. Et sunt in ma
nu diuine miỹicordie per securita
tem glorie cõsequẽde. Nam a tpe
passionis xp̃i postq̃ʒ aperta est ia
nua glorie si nõ habẽt aliquid ad
purgandũ statim euolãt ad gloriã
si aũt habẽt aliquid ad purgandũ
detinent̃ in manu diuine iusticie ĩ
pena purgatorij ad tẽpus. Sunt tñ
secure sua beatitudine cõsequẽda.
ergo dr̃ hic. (Justorũ aïe in manu
dei sunt: ⁊ nõ tanget illos tormen
tum mortis. scʒ tormentũ gehẽne.
(vise sunt oculis insipiẽtiũ mori)
totaliter in aïa ⁊ corpe (⁊ estimata
est afflictio exitus illorũ. Et ab iti
nere iusto abierunt in exterminiũ)
de hoc mundo reputata est mera
afflictio ab illis qui aliã vitã hoĩs
nõ credunt post hãc vitã (⁊ qḋ a
nobis est iter exterminij (ỹm erro-
rem illoꝝ q̊ dicũt hoïes recedẽtes
a nobis ꝑ mortẽ totalr̃ extermia-
ri (illi aũt). s. iusti (sũt in pace. Et si
corã hoïbꝰ tormẽta passi sũt. spes
illoꝝ ĩmortalitate plena ē) q² non
põt amitti. Immortalitas ṽo ade
nõ fuit plena q² amitti poterat ⁊
fuit amissa (in paucis vexati). i. tri
bulati (in multis bñ disponent̃) ꝑ
gl̃iaʒ aïe ⁊ corpis (qm̃ deꝰ tẽptauit
eos). s. vt virtꝰ patiẽ eoꝝ nota fie-
ret alijs ad exẽplũ imitatiõis (⁊ iue
nit eos dignos se tãq̃ʒ aurũ in for
nace ꝓbauit illos). s. q̈ nõ deterio
rat̃: sʒ melioꝛat̃ (⁊ in tpe tribulati
onis erit respectꝰ illoꝝ) nõ solũ q̈ꝫ
tũ ad aïaʒ sʒ etiã q̈ꝫtũ ad corpꝰ. qḋ
resurget gl̃iosuʒ (fulgebũt) iusti ꝑ
dotẽ claritatis (⁊ tãq̃ʒ scintille in a
rundineto discurrẽt) per dotẽ agili
tatis (iudicabũt natiões) nã perfe-
cti iudicabũt cũ xp̃o in iudicio fi-
nali (⁊ dñabunt̃ ppl̃is: ⁊ regnabit
dñs illorũ imperpetuũ).

¶ Itẽ alia ep̃la de martyribꝰ
Sapi. v.

Usti aũt imperpetuum viuẽt ⁊ apud dñs ẽ merces eorũ ⁊ cogitatio illorũ apd altissimũ. Jõ accipiẽt regnuȝ decoris: ⁊ dyadema spẽi ð manu dñi: qm̃ dextera sua teget eos ⁊ brachio scõ suo defẽdet illos Et accipiet armaturã zel' illi⁹ ⁊ armabit creaturã ad vltiõeȝ inimicoꝛuȝ. Jnduet ꝑ thorace iusticiã ⁊ accipiet ꝑ galea iudiciũ certũ. Sumet scutũ inexpugnabile eq̃tatẽ ibũt directe emissiões fulguꝝ ⁊ ad certum locũ deducet illos dñs de⁹ nr̃.

¶ Justi ãt ĩppetuũ viuẽt ⁊c. An̄ initiũ illi⁹ lec. hr̃ in eo. c. ꝙ dãnati ĩ iferno quotidie clamãt. qd nob ꝓfuit supbia aut diuitiaꝝ iactãtia qd cõtulit nob trãsierũt oĩa illa tãq̃ vmbra. Lũc seq̃t pñs lcõ q̃ hodie ꝑ eplã ĩ missa legit'. in q̃ demõstrat q̃ sit merces martyꝝ q̃liter a dño ꝓtecti: q̃lr a dño armati ad pugnã otra inimicos fidei ꝓcesserũt: ⁊ sic ad eternã btitudinẽ ꝑuenerũt: ergo ƀ dr̃ (Justi aũt ĩppetuũ viuẽt). s. vita glĩe (⁊ apd dñs ẽ merces eoꝝ). s. a quo sperãt p̃mia ri ñ a mũdo (⁊ cogitatio illoꝝ apd altissimũ) ad cui⁹ honorẽ ordinãt facta sua (Jõ accipiẽt regnũ decoris ⁊ dyadema spẽi ð manu dñi). s. celestẽ gliaȝ vbi nihil ẽ turpe (qm̃ dextera sua teget eos reponẽdo eos in btitudie q̃ ꝑ dexterã itelligit' (⁊ brachio scõ suo defẽdet illos) In hoc designat' securitas btitudis q̃ a nullo põt auferri. Post hoc describit miseriã iniquoꝝ dicẽs (⁊ accipiet armaturã zel' illi⁹. Nã ex zelo iusticie ꝓcedit ad turbatiõeȝ maloꝝ (⁊ armabit creaturã ad vltõeȝ inimicoꝝ) Ly. nã oĩbus creaturis vtet' ad afflictionẽ reprobꝛꝝ. Sicut ecõuerso oẽs creature cedẽt ad gliaȝ electoꝝ (Jduet ꝑ thorace iusticiã) a q̃ nõ poterit deflecti cuȝ ipse sit regla iusticie (⁊ accipiet ꝑ galea iudiciũ certũ) Nã iudicãdo nõ põt deficere (Sumet scutũ iexpugnabile eq̃tatẽ) q̃ ita erit euidẽs ꝙ null⁹ eã poterit ipugnare (⁊ ibũt directe emissiões fulgurũ) ad afflictioneȝ maloꝝ (⁊ ad certũ locũ deducet illos dñs de⁹ nr̃) Nã ẽm ꝙ dñs pordinauit de ipis: ita ⁊ ipi pdicatiõis ⁊ passiõis certa loca adierũt.

Jtẽ alia eplã ð plurib⁹ mar. Sap. x

Reddet de⁹ oẽȝ mercedẽ laboꝝ scõꝝ suoꝝ ⁊ edurit illos in via mirabili. ⁊ fuit ill' in velamẽto diei ⁊ luce stellaꝝ nocte. Trãstulit illos ꝑ mare rubꝝũ: ⁊ trãsuerit illos ꝑ aquã nimiã. inimicos ãt illoꝝ dimersit ĩ mare ⁊ ab altitudie ĩferoꝝ edurit illos Jõ iusti tulerũt spolia ĩpioꝝ ⁊ decãtauerũt dñe scm̃ nomen tuũ ⁊ victricẽ manũ tuam laudauerũt pit̃er dñe de⁹ nr̃. Do.

¶ Reddet deus oēm mercedē laborū ₇c. Añ initiū illius lectiōis hr̄ in eodē ca. Sapiā eterna vendi tū iustū. s. Joseph quē frēs sui vē diderūt nō dereliq̄t sed a pctōib⁹ liberauit eu₃: descēditq₃ cū illo in foueā ₇ i vinculis nō dereliq̄t illū ₇ mendaces oñdit q̄ maculauerūt eū: ₇ dedit illi claritatē eternā. Tūc sequit̄ pn̄s lectio siue epl̄a. (Red- det de⁹). s. iustus (oēm mercedē la borū suorū). Ly. nam de mādato dn̄i filij isrl̄ recedētes spoliauerūt egyptū. s. mutuo a vicinis vasa au rea ₇ argētea accōmodādo. ₇ hoc in recōpensatiōe laborꝫ q̄bus iniu ste aggrauauerant eos egyptij. vt hr̄ Exo. xij. (Et deduxit illos i via mirabili. ₇ fuit illis in velamento diei: ₇ in luce stellaꝝ nocte) Nā co lūba nubis p diē: ignis per noctē (trāstulit illos per mare ru brū: ₇ trāsuexit illos p aquā magnā. Ini micos illoꝝ dimersit in mare: ₇ ab altitudīe ferorū). i. de fūdo maris. (eduxit illos. Jdeo iusti tulert̄ spo lia ipiorū) viderūt enim egyptios mortuos sup litt⁹ maris. Exo. xiiij Et spoliauerūt eos armis p̄ciosis ₇ ſm hebreos ista p̄da fuit maior q̄ista qua p̄us spoliauerāt egyp tū vasis aureis ₇ argēteis (₇ decan tauerūt dn̄e sctm̄ nomē tuū) dicen tes illud cāticū. Cātem⁹ dn̄o glio- se eni magnificat⁹ est equū ₇ ascē- sorē deiecit in mare (₇ victricē ma nū tua₃). i. potentiā tuā egyptios submergētē (laudauerūt pi ter dn̄e deus noster.

¶ Item alia epl̄a de plurib⁹ martyrib⁹. Prouer. xv.

Lingua sapientū ornat sciā₃: os fa tuorū ebulit stul ticiā. Jn oi loco oculi dn̄i cōtem plant̄ bonos ₇ malos lingua placabilis lignū vite: q̄ aūt i- moderata ē cōteret sp̄ū₃. Do mus iusti plurima fortitudo: ₇ in fructib⁹ impij cōturbatio Labia sapientū disseminabūt sciā₃: cor stultorū dissimile erit victime ipiorū abhominabilēs dn̄o: vota iustorū placabilia. Qui sequit̄ iusticiā diligeť a dn̄o. ¶ Postilla.

¶ Lingua sapientū ornat sci entiā ₇c. Añ initiū illi⁹ lectiōis hr̄ in eodē ca. Rn̄sio mollis frāgit irā sermo durus suscitat furorē. Tunc statim sequit̄ pn̄s lectio. (Lingua sapiētū ornat sciam) q₃ debito tpe ₇ loco ₇ gratiose pponit eā (os fa tuorū ebulit stulticiā) q₃ ipetuose pfert eā (in oi loco oculi dn̄i cōtē plant̄ bonos ₇ malos lingua pla cabilis). i. suauis eloq̄o erga pxi- mū ₇ oroni intēta: erga deū ad ip₃ placandū (lingnu₃ vite) q₃ sicut p lignū vite cōtinuabit̄ vita corpa lis: ita per talē linguā vita sp̄ualis (Que aūt imoderata est). s. ad lo- quēdum (conteret spiritū) quia in

multiloquio nō deerit pctm̄.(Do mus iusti plurima fortitudo) q2 dn̄s ptegit eā(in fructib⁹).i.i opibus(ipij cōturbatio)q2 malus nō pōt hr̄e pacē ad ,p̄ximū:nec etiā ad seipm̄(Labia sapiētū dissemi-būt sciā).s.pplʒ docēdo(cor stultorū dissimile erit).s.cordi sapientis ⁊ etiā sibiipi:q2 diuersis ⁊ varijs cogitatiōibus agitatis(victime ipiorū abhominabiles dn̄o)sicut oblatio capn:q2 fuit de alieno vel mala volūtate(vota iustorūʒ placabilia)sicut pʒ de abel:q2 ad abel respexit dn̄s ⁊ ad mūera eius (q̄ sequit' iusticiā)ſm eā opando (diliget' a dn̄o)qui ē regl'a iusticie

¶ Item alia epl'a de plurib⁹ martyrib⁹. Prouer.x.

Xpectatio iustorum leticia:spes aūt impiorū peribit: fortitudo simplicis via domini:⁊ pauor his q̄ operant' malū. Iust⁹ ieternū nō cōmouebit':ipij aūt nō hītabūt super terrā. Os iusti pturiet sapientiā lingua prauoꝝ pibit. labia iusti cōsiderāt placita:⁊ os impiorū puersa. Simplicitas iustorū diriget eos:⁊ supplantatio puersoꝝ vastabit il los. Justicia rectoꝝ liberabit eos:⁊ in insidijs suis capient' iniq̄. Justus de angustia liberatus est vt traderet' impius pro eo simulator ore decipit amicū suū:iusti aūt liberabūt' sciā. In bonis iustorū exaltabit' ciuitas:⁊ in pditiōe ipioꝝ erit laudatio. ¶ Postilla.

¶ Expectatio iustorūʒ leticia spes āt ⁊c. Añ initiū illius lc̄onis hr̄ in eodē ca.sic. Timor dn̄i appo net dies ⁊ anni ipiorūʒ breuiabūt' Tūc statim sequit' pn̄s epl'a.(Expectatio iustoꝝ leticia).i. btitudo eterna q̄ habʒ annexā leticiā(spes aūt ipiorūʒ pibit).i.p̄sūptio eorū pibit. Quia p̄sumūt hr̄e btitudinē sine meritis dicētes. De⁹ nō fecit nos ad dānādūʒ:sʒ ad saluādūʒ (fortitudo simplicis via dn̄i).i.ei⁹ iusticia simplices ⁊ rectos pmiando(⁊ pauor his q̄ opant' malum) scʒ ipios puniēdo(Justus ieternū nō cōmouebit').s.a stabilitate virtutis(ipij aūt nō hitabūt sup terrā).s.viuētiū(os iusti pturiet sapientiā).s.alios docēdo(lingua prauorū pibit)Unde diues epulo i inferno existēs magis cruciabat' in lingua q̄ in alijs mēbris:vt patʒ Luce.xvj.(Labia iusti cōsiderant placita).s.deo ⁊ hoibus(⁊ os ipiorū puersa).i.blasphemias cōtra deū ⁊ iniurias cōtra p̄ximū(Simplicitas iustoꝝ).s.quā pcedūt i factis suis sine plica dolositatis(diriget eos)ad btitudinē(⁊ supplātatio puersorūʒ)qua decipiunt sim-

plices(vastabit illos)in petra ifer ni ꝛ etiā aliqñ ꝓpt̄ hoc destru≠ unt̄ in vita p̄nti(iusticia rectoꝝ liberabit eos).s.a morte gehēne(ꝛ in isidijs suis capient̄ iniq̄)Sicut iniqui iudices insidiantes susanne fuerūt adiudicati morti(Justus de āgustia liberatus ē vt traderet̄ im pius pro eo)qd̄ pꝫ de dauid iusto q̄ fuit in regno restitutus ꝛ ipius absalō cū tribus lāceis trāffossus vt pꝫ.ij.Regū.xviij.(Simulator). idest ypocrita q̄ simulat scitatem (ore decipit amicū suū).i. illum a quo sperat promoueri cui adulat̄ (iusti autē liberabunt̄).s.ab ista deceptiōe(scia).s. qua discernit̄ in ter scitatē veram ꝛ fictā(in bonis iustoꝝ exaltabit̄ ciuitas).s.a do Sicut ezechias orōnibus ꝛ lachry mis suis saluauit ciuitatē hierlm a sennacherib.vt pꝫ.iiij.Regū.xix Silr̄ sāctus Basilius in nouo testō orōne sua ciuitatē a iuliano apo≠ stata.

¶ Item ep̄la de plurib⁹ mar≠ tyribus Hebreo.xj.

Sancti p fidē vi≠ cerūt regna ope rati sūt iusticia: adepti sūt repro missiones. Ob≠ turauerūt ora leonū extinxer̄t īpetū ignis:effugauerūt acieꝫ gladij:cōualuerūt de ifirmita te:fortes facti sūt in bello.Ca stra verterūt exteroꝝ:acceпе≠ runt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alij aūt disten ti sūt nō suscipiētes redēptiōeꝫ vt meliorē inuenirent resurre≠ ctionē. Alij vo ludibria ꝛ vbe ra expti isup. ꝛ vincl̄a ꝛ carce res:lapidati sūt:secti sūt:tēpta ti sūt:in occisiōe gladij mortui sunt. Circuīerūt in melotis in pellibus caprinis. Egētes an gustiati afflicti:quibus dign⁹ nō erat mundus.in solitudini≠ bus errantes ꝛ in mōtibus et speluncis ꝛ in cauernis terre. Et hi oēs testimonio fidei ꝓ bati inuēti sūt in xp̄o iesu dn̄o nr̄o. ¶ Postilla.

¶ Sancti per fideꝫ vicerūt re gna opati ꝛc. In hac epistola cō≠ memorat apostolus patientiā et passiones ꝛ victorias ꝛ fidem san ctoꝝ martyrꝝ cuius virtute pa tiētes fuerunt ꝛ victores extiterūt di.(Sancti per fidem vicerunt re≠ gna)sicut patet ī martyrib⁹ q̄ vi≠ cerunt reges ꝛ p̄sides (opati sunt iusticiā ꝛ adepti sunt repromissio nes)Ex.gr̄e in via ꝛ glorie in pa≠ tria(Obturauerūt ora leonū)sicut legitur de Daniele misso in lacuꝫ leonuꝫ:ꝛ de pluribus martyribus virginibus legit̄ In legēdis sctōꝝ ꝙ fuerunt proiecti ante leones ꝛ

vrsos: & tū man- irūt illesi(extinxe runt ipetū ignis)Sicut tres pueri missi a nabuchodonosor in fornacē ignis: q̄b⁹ ignis nō nocuit: nec eos in aliquo contristauit. Sile etiā legit' de plurib⁹ sctis martyrib⁹ & virginib⁹ in nouo testō (effugauerūt aciē gladij). i. exercitū accinctū gladijs: vt dauid & multi alij reges & pncipes dino adiutorio vicerūt exercit⁹ magnos & fortes in veteri & etiā in nouo testō(cōualuerūt d̄ ifirmitate p oīonē & pniam: vt ezechias iob & thobias &c. Sile legit' de sctis noui testi q multi infirmi sūt curati per oīones sctōz & per pniam. (fortes facti sūt in bello) Sicut Josue & iudas machabe⁹ cū filijs suis q̄ fortiter bellādo obtinuerūt terras & ciuitates. (Castra verterūt exterorū). i. inimicorum quos verterūt in fugā(acceperūt mulieres). i. matres(de resurrectione mortuos suos). i. pueros suos resuscitatos sicut per heliā & helizeū in veteri testō Et etiā multi defuncti in nouo testō resuscitati sūt per xp̄m & aplos & per alios scōs sicut p3 in legēdis sctōz(alij aūt distēti sūt). s. in eculeo & alijs tormētis pter fidē vnius veri dei(Nō suscipiētes redēptionē). i. nō accipiētes liberationē sicut sctūs andreas q̄ de cruci deponi noluit: et sic de alijs(vt meliorē inuenirēt resurrectionē)vt quāto grauiora sustinerēt pro xp̄o: tanto gloriosius coronarent'. (Alij vero ludibria & verbera experti insup & vincula carceres lapidati sunt)vt hieremias & zacharias fili⁹ ioiade(secti sunt) sicut ysaias serra lignea ex iussu regis manasse(tēptati sūt). s. pmissionib⁹ psecutoz & blādimētis muneru vt ad ydolatriā inclinarent'. (in occisiōe gladij mortui sunt)q2 multi in veteri testō nolētes cōsentire in ydolatriā gladio pcussi sūt. Et oīa iā enumerata etiā in nouo testō sctis martyrib⁹ & etiā virginibus cōtigerunt pter fidē dni nr̄i ihu xp̄i. Post hoc descēdit ad heremitas & sctōs qui nō effuderūt sāguinē suū pter fidē catholicā dicēs(Circūierūt)per deserta & multa mūdi loca(in melotis). Ubi notandū q melota ē aīal cui⁹ pellis ē hispida sicut pellis hericij(& i pellib⁹ caprinis). Nā illis pellib⁹ tegebāt' scti. i. hoīes siluestres viuētes in desertis locis sicut helias & sctūs ioānes baptista. & sic d̄ alijs (egentes). s. necessarijs(angustati) sc3 anxietatib⁹ afflicti) laborib⁹ & pñuris(q̄b⁹). i. quoz cōuersatiōe habitatōe(dign⁹ nō erat mūd⁹). i. amatores mūdi nō erāt digni tātoru3 viroz pñtia(in solitudinib⁹ errātes & in mōtibus & spelūcis & in cauernis terre)spelūce natura facte sūt. Cauerne arte vel casu facte sunt. Talia eni loca inhabitabāt antiqui pres vt essēt in loco apto diuine cōtēplatiōi(& hi omnes). s. predicti (facti(testimonio fidei). i. in fide eorū attestante(probati). i. probabiles(inuenti sunt in xp̄o iesu dño nr̄o.

¶ Sequit᷑ ep̄la de vno cōfessore ⁊ pontifice. Eccle. xliiij.

Ece sacerdos magn⁹ q̄ i dieb⁹ suis placuit deo: ⁊ inuēt⁹ est iustus ⁊ in tp̄e iracūdie factus est recōciliatio. Nō est inuētus similis illi: qui conseruaret legē excelsi. Ideo iureiurādo fecit illū dn̄s crescere in plebē suā. Benedictionē oīm gentiū dedit illi: ⁊ testamentū suū cō firmauit sup caput ei⁹. Cognouit eū in bn̄dictiōib⁹ suis: conseruauit illi misericordiā suā: ⁊ inuenit grām coram oculis dn̄i. Magnificauit eū in cōspectu regū: ⁊ dedit illi coronā glorie. Statuit illi testamentū eternū: ⁊ dedit illi sacerdotiū magnū: ⁊ beatificauit illū in gloria. Fungi sacerdotio ⁊ habere laudē in noīe ipsius. Et offerre illi incensum dignū in odorē suauitatis. Postilla.

¶ Ecce sacerdos magnus. ⁊c̄ Añ initiū illius lcōnis hētur sic. Enoch placuit deo ⁊ trāslatus est in paradisū viuus. Ubi sciendū qꝫ sub noīe enoch designat᷑ laus isti⁹ magni sacerdotis ⁊ epi: cui⁹ festū hodie i ecclīa peragit᷑ cū d͛ (Ecce sacerdos magnus q̄ in dieb⁹ suis placuit deo ⁊ inuēt⁹ est iustus: ⁊ i tp̄e iracūdie fact⁹ est recōciliatio) .i. cā recōsiliatiōis diuine ⁊ (nō est inuētus similis illi) in glīa. s. i ope virtuoso) q̄ ɔseruaret legē excelsi) .s. legē naturalē mēti hūane ip̄ressaʒ (Ideo iureiurādo fecit illū dn̄s crescere in plebē suā) Ly. hoc pp̄e dictū est de abrahā. vt hētur Ge. xxij. p memetip̄m iuraui dicit dn̄s qꝛ fecisti hāc rē ⁊ nō pepcisti vnigēito tuo pp̄ter me bn̄dicā tibi: ⁊ mītiplicabo semē tuū sicut stellas celi ⁊ sicut arenā que est in littore maris. ⁊c. Sed hic attribuit᷑ illo sācto cōfessori cui⁹ festū hodie pagimus (bn̄onem oīm gentiū dedit illi) .i. dn̄s gratiosuʒ eū fecit in conspectu oīm gentiū inter quas habitauit (⁊ testm̄ suū) .i. pactū (confirmauit sup caput ei⁹. cognouit eū in bn̄onib⁹ suis) .i. approbauit tanq̄ dignū suis bn̄onibus (cōseruauit illi miām suā: ⁊ inuēit grām corā oculis dn̄i. magnificauit euʒ in cōspectu regū ⁊ dedit illi coronā glie. Statuit illi testm̄ sempiternū: ⁊ dedit illi sacerdotiū magnū) .i. p̄ncipē sacerdotū (⁊ bt̄ificauit illū in glīa. fungi sacerdotio: ⁊ hie laudē in noie ipsi⁹: ⁊ offerre illi incensuʒ dignū in odorē suauitatis.)

¶ Alia ep̄la de vno cōfessore Eccle. xlv.

Ilect⁹ deo ⁊ hōibus cui⁹ memoria in bn̄dictione est Similē illū fe

cit i gloriã sctõꝝ: ⁊ magnificauit eũ in timore inimicoꝝ: ⁊ in verbis suis mõstra placauit. Glorificauit illũ in conspectu regũ: ⁊ iussit illi corã pplo suo ⁊ ostẽdit illi gloriã suã. In fide ⁊ lenitate ipsi⁹ sctm̃ fecit illũ: ⁊ elegit eũ ex omi carne. au diuit em̃ eũ ⁊ vocẽ ipsius: ⁊ in duxit illũ in nube. Et dedit illi cor ad precepta: ⁊ legẽ vite et disciplinę. Postilla.

¶ Dilectus deo ⁊ hõibus. ⁊c̃ In verb hui⁹ lcõnis quo ad lrãm cõmẽdatus est moyses: qꝛ a puericia sic fuit gratiosus: vt eẽt diligibil' oibus. ppter qđ filia regis in puericia ipius eũ in filiũ adoptauit. vt hẽtur Exodi. ij. Et hic sub noie ipi⁹ moysi designat laus isti⁹ scti ɔfessoris: cuius festũ hodie in eccl'ia peragit cũ dr (Dilectus deo ⁊ hõibus cuius memoria in bñdictiõe est) Lꝫ. i. in oi bono (Similẽ illũ fecit i glia sctoꝝ). s. videdo diuinã essentiã. Sic dr. Aug. ad paulinũ de videndo deũ: ⁊ magnificauit eũ in timore inimicoꝝ). i. egiptioꝝ: inter quos fuit magnus valde (⁊ in verb suis mõstra placauit) qꝛ plage egipti mõstruose cessauerũt ad ei⁹ orõnez (glificauit illũ in ɔspectu regũ). s. pharaonis regis egipti: ⁊ seon ⁊ og. vt hẽtur nũeri xx. (⁊ iussit illi corã poplo suo). s. in mõte synai: vbi ppl's loquentẽ audiuit. vt hẽtur Exodi. xx. (⁊ ostẽdit illi gl'iam suã). s. in visione p essentiã. (in fide). i. in fidelitate. fuit em̃ valde fidelis (⁊ lenitate ipsius) vñ dr Nũeri. xij. Erat em̃ moyses vir mitissimus sup oẽs hoies qui morabãt in terra (sctm̃ fecit illũ) . i. mũduz ⁊ firmũ (⁊ elegit eũ ex oi carne). s. ad educendũ filios isrl' de egipto ⁊ vt esset legislator veteris testamẽti (Audiuit em̃ eũ ⁊ vocez ipsi⁹). s. deprecantẽ pro relaxatione pcti isrl' in fabricatõe vituli. vt pꝫ Exodi. xxxij. (⁊ induxit illũ in nube ⁊ dedit illi cor ad pcepta). s. dei opera adimplẽda ⁊ alijs dicenda. (⁊ legem vite ⁊ disciplinę.)

¶ Alia ep'la de vno cõfessore Sapiẽtie. x.

Iustũ deduxit dominus p vias rectas: ⁊ ostẽdit illi regnum dei: ⁊ dedit illi sciẽtiaꝫ sctõꝝ. Honestauit illũ in laborib⁹: ⁊ cõpleuit labores illi⁹. In fraude circũ uenientiũ illi affuit: ⁊ honestũ fecit illũ. Custodiuit eũ ab inimicis: ⁊ a seductorib⁹ tutauit eũ. Et certamẽ forte dedit illi: vt vinceret ⁊ sciret qm̃ oim potẽtior est sapiẽtia. Hec vẽditũ iustũ nõ dereliq̃t: sed a pctõribus liberauit eũ. Descẽditqꝫ cũ eo in foueã: ⁊ in vinculis nõ dereliq̃t eũ. donec afferret illi

sceptrū regni: ⁊ potētiā aduersus eos q̄ eū depmebāt Et mēdaces ostēdit q̄ maculauerūt illū. Et dedit illi claritatē eternā dn̄s de' nr̄. ¶ Postilla.

¶ Iustū deduxit dn̄s per. ⁊ c. In vbis hui' lcōnis cōmēdatus est Iacob p̄i filioꝝ isrl': q̄ iustus fuit ⁊ in mesopotamiā iuit: fugiēs irā frīs sui Esau. vt hētur. Ge. xxvij. Et hic sub noie Iacob designatur laus isti' ɔfessoris: cuius festū bodie celebrat cū d̄r. (Iustū deduxit dn̄s p vias rectas: ⁊ ondit illi regnū dei). s. qn̄ vidit scalā cui' sūmitas tāgebat celū: ⁊ dn̄m innixū scale. vt p3 Ge. xxviij. Tūc em̄ babuit reuelationē de supna ibrlm. Ideo circo euigilās dixit. Nō ē hic aliud nisi dom' dei ⁊ porta celi. (⁊ dedit illi sciam scōꝝ). i. noticiā de sctis āgelis quos vidit ascēdētes p illā scalā (honestauit illū in laboꝛib'). i. reddidit eū diuitē ⁊ inclitū p laborib' suis in custodiēdis ouibus labā auūculi sui. vt p3 Ge. xxx. dicitur' est hō ille vltra modū. ⁊c. (⁊ cōpleuit laboꝛes illi') qn̄ deo pte gente recessit de mesopotamia cū vxorib' ⁊ liberis ⁊ diuitijs suis (in fraude circūuenientiū). i. labā ⁊ filioꝝ suoꝝ q̄ nitebant̄ eū decipere mutādo frequēter mercedē suā. vt p3 Ge. xxxi. (illi affuit) multiplicādo greges q̄ fm pactū debebāt cedere in mercedē iacob. (⁊ honestū fecit eū) ditādo eū tp̄alib' ⁊ spūalibus diuitijs. (⁊ custodiuit eū ab inimicis ⁊ a seductoꝛib' tutauit illū). i. a labā ⁊ eius filijs insequētibus iacob recedentē ad spoliādu3 eū. vt hētur Ge. xxxi. (⁊ certamen forte dedit illi). s. cū angelo luctāti. vt hētur Ge. xxxij. (vt vinceret ⁊ sciret qm̄ oim potētioꝛ ē sapia.) . s. esau frem suū ppriū sibi aduersantē. ad hoc em̄ fuit illa luctatio. vt Iacob assecuraret de victoria ɔ esau quē nimis timebat. Idcirco dixit sibi angelus. si cōtra deū fortis fuisti: q̄ntomagis cōtra hoies p̄ualeb. Post hoc ponit̄ aliud exēplū de ioseph quē vēdiderūt frēs sui ismaelitis di. (hec vēditū iustū). s. ioseph (nō dereliq̄t: s3 a pctōribus liberauit eū). i. a frib' suis eū occidere volētibus (descēditq3 cū eo i foueā). i. i carcerē regis egipti vt p3 Gen. xxxix. vn̄ d̄r ibidē. Fuit aūt dn̄s cū ioseph: dedit q3 ei grā3 in cōspectu p̄ncipis carceris (⁊ in vinculnō dereliq̄t eū donec afferret illi sceptrū regni). i. dn̄ationē in regno egipti post regē immediate. vt p3 Ge. xli. (⁊ potentiā aduersus eos q̄ eū depmebāt). s. putifar ⁊ vxore eius q̄bus supioꝛ factus fuit. (⁊ mēdaces ondit q̄ maculauerūt illū). sc3 imponēdo sibi iniuste adulterium. Nam malicia mulieris fuit deiecta (Et dedit illi claritatē eternā). sc3. bone fame q̄ manet adhuc ⁊ manebit vsq3 in finē (dn̄s deus noster)

¶ Alia epistola de vno confessore, Sapientie, viij.

Optaui ⁊ datus est michi sensus: ⁊ inuocaui ⁊ venit in me spiritꝰ sapiētie. Et preposui illā regnis ⁊ sedibꝰ: ⁊ diuitias nichil esse diri in cōparatione illiꝰ. Nec cōparaui illi lapidē preciosū: qm̄ oīe aurū in cōparatione illius arena est exigua: ⁊ tanq̄ lutū estimabit̄ argentū in cōspectu illius Super salutē ⁊ speciē dilexi illā: ⁊ proposui pro luce habere illam: qm̄ inextinguibile est lumen illiꝰ. Venerūt autē michi oīa bona pariter cū illa: ⁊ innumerabilis honestas per manus illiꝰ. Et letatus suꝫ in oīm̄bus: qm̄ antecedebat me ista sapiētia ⁊ ignorabā qm̄ horū omniū mater est. Quā sine fictione didici ⁊ sine inuidia cōico: ⁊ honestatē illius nō abscōdo. Infinitꝰ enī thesaurus est hōibus quo q̄ vsi sūt participes facti sunt amicicia dei

Postilla.

Optaui ⁊ datus est mihi. ⁊c. Ante initiū illiꝰ lcōnis di. rex salomō sic. Nemo ex regibꝰ aliud habuit natiuitatis initiū Unus ergo introitus est oībus ad vitā ⁊ similis exit. Tūc seq̄tur p̄ns lcō. Salomō desiderauit a deo sibi dari sapiētiā di. (Optaui). s. sapie donū. (⁊ datus est michi sensus). i. donū sapie ⁊ intellectꝰ (⁊ inuocaui ⁊ venit in me spūs sapie). i. spūssanctꝰ q̄ dat sapiam (⁊ ꝑposui illā regnis ⁊ sedibꝰ: ⁊ diuitias nichil esse dixi in cōparatiōe illiꝰ. Nec cōparaui illi lapidē preciosū: qm̄ oīe auꝝ in cōparatiōe illiꝰ arena est exigua ⁊ tanq̄ lutū estimabit̄ argentū in ɔspectu illiꝰ) ⁊ ratio est: q2 diuitie tp̄ales cōes sūt bonis ⁊ mal: ⁊ frequēter cōcedūtur malis plusq̄ bonis: vt p3 ad sensuꝫ. Sapia aūt vera de q̄ fit hic s̄mo solis bonis cōcedit̄ Ido bona exteriora respectu ipius vere sapie nulliꝰ valoris sūt reputāda (sup salutē ⁊ spēm). i. super sanitatē corpis ⁊ eiꝰ pulchritudinē (dilexi illā) q2 sanitas ⁊ pulcritudo sūt perfectiōes corporis. sapia vero pfectio est mētis: ⁊ ideo q̄to aīa est melior corpore: tanto sapia est illꝰ pferēda (⁊ ꝑposui pro luce hr̄e illā) q2 sicut lux corporal̄ dirigit i corporalibus: sic sapia in spūalibꝰ (qm̄ inextinguibile est lumē illiꝰ. venerūt aūt michi oīa bona pariter cū illa. vt p3. iij. Regū. vbi d2 q̄ salomō petēdo sapiaꝫ a dn̄o: nō solū illā obtinuit: ꝫ etiaꝫ cū illa diuitias ⁊ honores sup oēs reges (⁊ innūerabilis honestas ꝑ manus illius). i. ꝑ opa ipsiꝰ que ꝑ manus designātur eo q̄ manꝰ est organū organoꝝ vt p3 in. iij. li. de aīa (⁊ letatꝰ suꝫ in oībus qm̄ ante-

cedebat me ista sapia) onđẽdo mi hi qualiter agere deberẽ(ꝛ ignorabã).s.anteq̃ ipaʒ haberẽ (qm̃ horũ oim mr̃.est)sed ipa habita cognoui (quã sine fictione vidici).s.a deo a quo ipam deuote postulaui vt pʒ.iij. Re.iij. Et a nathã pp̃ha cui fui traditus ad erudiẽdũ(ꝛ sine inuidia cõico) verbo vel scripto: Scripsit em̃ mltos libros ad nr̃aʒ eruditionẽ(ꝛ honestatẽ illi⁹ nõ abscõdo) Naʒ oẽs reges circũquaq̃ desiderabãt audire sapiam salomonis(infinit⁹ em̃ thesaurus est hõibus).i.inapp̃ciabilis.(quo q̃ vsi sũt)opa sapiẽtis exercẽdo (particípes facti sũt amicicie dei).s.tanq̃ cõformes ei in operibus suis: que cõformitas cã est dilectiõis. vt pʒ eccl̃.xiij.Oẽ aial diligit sibi simile.

¶ Epl̃a de vno confessore et põtifice. Ad hebreos.v.

OMnis nãqʒ põtifex ex hoib⁹ assũptus p̲ hoib⁹ cõstituit in his q̃ sunt ad deũ:vt offerat dona ꝛ sacrificia pro peccatis. Qui cõdolere possit his q̃ ignorãt ꝛ errãt qm̃ ipse circũdat⁹ est infirmitate. Et propterea debet queãdmodũ pro poplo:ita etiã ꝛ pro semetipo offerre dona p̲ pctis. Nec qsq̃ sibi assumat honorẽ: sʒ qui vocat a deo tanq̃ aarõ. Sic ꝛ xp̃s non semetipm̃ clarificauit vt põtifex fieret:sʒ qui locutus est ad eũ. Fili⁹ meus es tu ego hodie genui te. queãdmodũ ꝛ i alio loco dicit. Tu es sacerdos in eternũ secundũ ordinẽ melchisedech. Postilla.

¶ Omis nãqʒ pontifex. ꝛc. Añ initiũ illi⁹ eple scri.s. pau.di. Nõ em̃ habemus põtificẽ qui nõ possit cõpati infirmitatib⁹ nr̃is tẽtatũ aũt p oia. Adeam⁹ ergo cũ fiducia ad thronũ gr̃e ei⁹ vt miaʒ cõseq̃mur ꝛ gr̃am inueniam⁹. Tũc seq̃tur pñs epl̃a (Ois nãq̃ põtifex) Glo.ƀm legẽ(ex hoibus).i.de numero hoim (assũptus)nõ introductus(p̲ hõibus).s.saluãdis(cõstituit)vt p eũ a deo ipetrẽt miaʒ.debet em̃ esse mediator dei ꝛ hoim.(in his q̃ sũt ad deũ) Ly.in spũalibus ꝛ diuis(vt offerat dona).i.volũtarie oblata nõ violẽter extorta.(ꝛ sacricica p̲ pctis).s.ppli (Qui cõdolere possit his q̃ ignorãt ꝛ errãt).i.q̃ peccãt ex infirmitate(qm̃ ꝛ ipe).s.põtifex(circũdat⁹ est ifirmitate) Ly.debet em̃ põtifex moueri ad cõpassionẽ ꝛ miam ex cõsideratiõe ppꝛie fragilitatis. Unde ꝛ dñs pmisit btm̃ petrũ in pctm̃ cadere vt sciret alijs cõpati ex cõsideratõe ppꝛij delicti(ꝛ propterea).s. q̃ infirm⁹ est ꝛ miserijs circũdat⁹: (debet queãdmodũ pro pplo) sibi subdito(ita etiã ꝛ pro semetipo offerre dona pro pctis).s.suis dimit

tēdis sicut pro petis ppl'i(nec q̄s q̄ sibi assumat honorē).s.pōtificat⁹ (s; q̄ vocat a deo tanq̄ aaron)ille em̄ a deo vocat q̄ debito mō insti tuit (Sicut ⁊ xp̄s nō semetip̄m cla rificauit ita vt pōtifex fieret).s.as sumēdo sibi honorē pōtificat⁹ (s; q̄ locutus est ad eū).s.pi qui glifi cauit ip̄m filiū dicēs.(Fili⁹ meus) .s.nālis nō adoptiu⁹ (es tu)singu lariter(ego hodie).i.in eternitate. (genui te) ille q̄ sic locutus est ad eū clarificauit eū (queadmodū ⁊ i alio loco dicit).s.in ps.cix.(Tu es sacerdos in eternū)nō ad tp̄s sicut aaron(scdm̄ ordinē melchisedech) .i.scdm̄ dignitatē ⁊ ritū ordinis sa cerdotalis melchisedech.

¶ Sequūtur vlteri⁹ epistole de virginib⁹.ii.Cor.x.⁊.xi.

Qui gliat in dn̄o glietur Nō em̄ q̄ seip̄m cōmendat ille pbat⁹ est:sed quē deus cōmen dat. Utinā sustineretis modi cum q̄d insipiētie mee: sed sup portate me. Emulor em̄ vos dei emulatiōe. Despōdi enim vos vni viro virginē castā ex hibere xp̄o. ¶ Postilla.

¶ Qui gliat in dn̄o glorief. ⁊c. Añ initiū illi⁹ eple scri.s.pau. in eodē ca.di. Nō audem⁹ nos in serere aut cōparare q̄busdā qui se ipsos comēdāt. Tūc seq̄tur psens

epla.(Fres.q̄ gliat)Gor.siue ego siue ali⁹ (in dn̄o gliet)Ly.q.d.de bono ope nō mihi gliaz attribuo sed deo a quo oē bonū est sicut a pncipali agēte (nō em̄ q̄ seip̄m cō mēdat).s.ppriā gloriā querēs(il le probat⁹ est).i.approbat⁹ a deo. (s; quē deus cōmēdat)Ly.i.cōmen dabilē facit virtutib⁹. Hic incipit pi.cap(Utinā sustineretis modicū q̄d insipiētie mee) Gor.q: modi cū gliarer de regimine meo: q: re uera plus possez gliari q̄d tū s̄m estimationē in discretoꝝ reputat insipiētia(s; ⁊ supportate me)Gor .i.patiēter audite sicut subditi pla tū suū(Emulor em̄ vos)Ly.i.fer uēter diligo(dei emulatiōe).i.cari tatiua dilectiōe(despōdi em̄ vos) .s.ánulo fidei(vni viro).s.xp̄o(vir ginē)Ly.q̄tū ad fidei integritatē. (castā)q̄tū ad vite puritatē (exhi bere xp̄o) q̄ solus ē spōsus ecclie.

Alia epla de v̄gi.i.Cor.vii.

De virginib⁹ pre ceptū nō habeo: cōsiliū aūt do tā q̄ miam cōsecu tus a deo vt sim fidelis. Existimo ei hoc bonū esse pter instantē necessitatē q̄m hōi bonū est sic esse. Alli gatus es vxori noli q̄rere solu tionē. Solut⁹ es ab vxori noli q̄rere vxorē.si aūt accepis vxo rē non peccasti, Et si nupserit

virgo nō peccauit. Tribulatio-
onē tñ carnis hēbūt huiusmo
di. Ego aūt vobis pco. Hoc
itaqz dico fr̄es. Tēp⁹ breue ē
reliquū ē vt ⁊ q̄ hñt vxoros tā
q̄z nō hñtes sint: ⁊ q̄ flēt tāq̄z
nō flētes: ⁊ q̄ gaudēt tāq̄z nō
gaudētes: ⁊ q̄ emūt tanq̄z nō
possidētes: ⁊ q̄ vtunt̄ hoc mū
do tanq̄z nō vtant̄. Preterit
eni figura hui⁹ mundi. Uolo
aūt vos sine solicitudine esse.
Qui aūt sine vxore ē solicit⁹ ē
q̄ dñi sūt quō placeat dō Qui
āt cū vxore ē solicit⁹ est q̄ sunt
mūdi quō placeat vxori: ⁊ di-
uis⁹ ē. Et mulier inupta ⁊ vir
go cogitat q̄ dñi sūt: vt sit sctā
corpe ⁊ spū i xp̄o ihū dño nr̄o
De v̄ginib⁹ p̄ceptū nō ha
beo ⁊c. An initiū illi⁹ ep̄le scri. sā.
pau. i co. c. Sctificat⁹ ē vir ifidelis
p mlierē fidelē. Tūc seq̄t p̄ns ep̄la
q̄ legit̄ in missa de v̄ginib⁹ (fr̄es
de virginibus p̄ceptū nō habeo).
Gor. s. vt cōtineāt vl̄ nubāt (ɔsiliū
āt do) Ly. tāq̄z de meliori bono. s.
de cōtinēdo (tanq̄z miaz cōsecut⁹ a
deo. Gor. i. ap̄latū mihi mificor-
diter cōcessū (vt sint fidelis) in dis
pensatiōe mihi credita. Un̄ creden
dū ē mihi in cōsilijs. vñ ex hoc hr̄
q̄ acquiescēdū est cōsilio p̄lati (ex
istimo eni hoc esse bonū) Gor. s.
manere in virginitate ppt̄ instātē
necessitatē (qm̄ hoi bonū ē sic eē)
Ly. s. ad vitādū occupatiōez circa
necessaria vite p̄ntis q̄ incūbit cō
iugatis circa ꝓuisionē vxoris ⁊ p
lis p quā hō retrahit̄ a bono cōtē
platiōis ⁊ diue dilectiōis (alligat⁹
es vxori noli q̄rere solutionē) Ly.
q: forsitā caderes p incōtinētiam.
Experti eni delectationē veneriorū
i actu cōiugali reuertunt̄ ad eā de
facili (solutus es ab vxore: noli q̄
rere vxorē) si vis cōtinere qd̄ mai⁹
est bonū (si aūt accepis vxorē nō
peccasti) Ly. q: hoc ē licitū viro
⁊ etiā mulieri (⁊ si nupserit virgo
nō peccauit) ⁊ hoc est manifeste ɔ̄
illos hereticos q̄ condēnāt matri-
moniū (tribulationē tñ carnis ha
bebunt: hmōi) Gor. s. cōiugati. q:
hēbūt solicitudinē ⁊ afflictiōez p
rebus necessarijs ꝓcurādis: ⁊ sibi
⁊ pueris suis. Un̄ leuius ē esse sine
cōiugio (ego aūt vob̄ pco) Ly. q̄si
diceret nō solū ondā vob̄ viā pfe-
ctiōis q̄ difficilis ē i obseruātia vir
ginitatis: s̄z et m̄rimoniū cōcedo:
ad qd̄ licite potestis accedere con
descēdēdo in hoc ifirmitati vestre
(hoc itaqz dico fr̄es. tp̄s ē). Ly. s.
vite hūane. ergo q̄libet dz inq̄tū
pōt ad pfectionē conari q̄diu hz
tp̄s merēdi (Reliquū ē). i. hoc solū
restat ad agēdū (vt q̄ hñt vxores:
tāq̄z ñ hñtes sint) Ly. qd̄ fit dupl̄r
Uno mō vt reddāt debitū nō tñ ex
igāt. Alio mō pfect⁹ vt vtraqz cō
iugiū d̄ cōi cōsēsu icipiāt cōtinere
ppt̄ maius bonū adipiscēdū (⁊ q̄
flēt). i. tristicie materiā hñt qd̄ fre

quátius cõtingit ĩ mr̃imonio ppt̃ varios casus ɔtingẽtes circa coniugẽ plẽ ⁊ familiã(tãq̃ nõ flẽtes).s. patiẽter sustinẽdo ⁊ ex spe retributiõis eterne cõsolationẽ recipiẽdo (⁊ q̊ gaudẽt).i.materiã gaudendi hñt ex aliq̃ tp̃ali pꝓsperitate circa se ⁊ plẽ vl̃ familiã cõtigẽtẽ(tanq̃ nõ gaudẽtes)cogitãdo ꝙ nõ ẽ multũ gaudẽdũ nisi ꝺ bonis spũalib⁹ ⁊ eternis. Prosperitas enĩ tp̃al' frequẽter vergit magis in nocumẽtũ (⁊ q̊ emũt tãq̃ nõ possidẽtes).Ly. cogitãdo ꝙ nõ hẽmus hꝰ ciuitatez manentẽ: sꝫ futurã inq̊ram⁹ (⁊ qui vtunt' hoc mũdo) Ly.i.q̊ possũt vti bonis huius mũdi eo ꝙ sũt diuites ⁊ corpe sani(tanq̃ nõ vtãt') scꝫ accipiẽdo ꝺ bonis pñtib⁹ q̃zto min⁹ põt fieri: salua tñ decẽtia status ⁊ psonaꝶ(p̃terit enĩ figura huius mũdi).q.d.mundana q̃si nihil estimãda sũt: qꝛ p̃terit figura hui⁹ mundi)Ly.i.exterioꝛ pulchritudo q̃ ẽ in cõtinua variabilitate: idcirco parũ curãdũ ẽ de bonis pñtis vite: qꝛ nihil ẽ stabile(volo ãt vos sine solicitudĩe eẽ)Ly.loquẽdo de solicitudĩe sup̃flua spũalia ĩpediẽte(q̊ ãt sine vxore ẽ solicit⁹ ẽ q̊ dñi sũt quõ placeat deo).i.hꝫ aptitudinẽ vt sit solicit⁹ de bonis spũalibus ⁊ eternis(q̊ aũt cũ vxore ẽ).s. in mr̃imonio(solicit⁹ ẽ q̊ sũt mũdi quõ placet vxori) ⁊ ĩ hoc casu vir põt se solicite ornare.(⁊ dimissus ẽ).i.ptim s'uiat mũdo: ⁊ ptim deo q̃zcũq̃ bñ viuat in mr̃imonio. ⁊ mulier innupta).i. vidua(⁊ v̊go cogitat).i.maiorẽ facultatẽ hꝫ cogitãdi(q̊ dñi sunt).s.spũalia ⁊ eterna(vt sit scta).s.magis q̃z nupta. (corpe.i.corpalibus bonis actionibus ⁊ operib⁹ bonis(⁊ spũ).i. spũalibus actionibus ⁊ virtutib⁹ (in xp̃o ihũ dño nr̃o).

Itẽ alia epl'a ꝺ virginib⁹. Eccl.li.

Onfitebor tibi dñe rex ⁊ collaudabo te deũ saluatorẽ meũ Cõfitebor noĩ tuo qm̃ adiutor ⁊ ptector fact⁹ es mihi ⁊ liberasti corp⁹ meũ a pditiõe a laq̊o lĩgue iniq̃ ⁊ a labijs opantiũ mẽdaciũ Et ĩ cõspectu astãtiũ fact⁹ es mihi adiutor ⁊ liberasti me scꝺꝫ multitudinẽ mĩe nois tui a rugientib⁹ p̃paratis ad escã de mãib⁹ q̃rẽtiũ aĩaꝫ meã: ⁊ de portis tribulationũ q̃ circũdederũt me a p̃ssura flãme q̊ circumdedit me ⁊ ĩ medio ignis nõ sũ estuat⁹. De altitudĩe vẽtris ĩferi ⁊ a lingua coinq̊nata: ⁊ a v̊bo mẽdacij: a rege ĩiquo ⁊ a lĩgua ĩiusta liberasti me. ¶ Postilla ¶ Confitebor tibi ĩ dñe rex et collaudabo ⁊c. Añ initiũ illi⁹ lcõis hr̃ sic. Doctrinã sapĩe ⁊ disciplĩe scp̃sit ĩ codice isto ihs fili⁹ syrach hierosolimita. Btũs q̊ v̊sat' ĩ istis bonis que ponit illa in corde suo

sapiēs erit. Tūc sequit pns lcō q legit pro epla i missa d virginib⁹ (Cōfitebor tibi dn̄e) Lx. diuz rerū p creationē(rex) p cor̄ gubernatiōnē(ꝛ collaudabo te deū saluatorē meū) p spālē mei ptectionē(Cōfitebor noi tuo). s. cōfessiōe laudis (qm̄ adiutor ꝛ ptector fact⁹ ē mihi). s. ptector in tēptatiōe diaboli ꝛ adiutor in pmotiōe boni(ꝛ liberasti corp⁹ meū a pditiōe). i. a vitio gule ꝛ luxurie(a laq̄o lingue iniq̄). i. a vitio detractiōis(ꝛ a labijs opantiū mēdaciū). s. pniciosū (ꝛ i cōspectu astātiū). i. āgelorū q̄ ibi stāt(fact⁹ ē mihi adiutor) ꝯ hostes corpales ꝛ spūles(ꝛ liberasti me ſm multitudinē mīe nois tui a rugiētib⁹ pparatis ad escā d manib⁹ q̄rētiū aiaz meā) q꞉ diabol⁹ tanq̄ leo rugiēs circuit q̄rens quē deuoret. i. Pe. v.(ꝛ de portis tribulationū q̄ circūdederūt me a pssura flāme). s. isensiuaz libidis(q̄ circūdedit me). s. p fomitē existētē i carne mea(ꝛ in medio ignis). s. libidinosi ardoris(nō sū estuat⁹. De altitudie). i. pfūditate(vētris iferi). s. i q̄ pte sūt dānati. Sz ad lymbū patrū descēdebāt tunc scti(ꝛ a lingua coiq̄nata). i. vbis scurrilib⁹ ꝛ imūdis(ꝛ a verbo mēdacij). s. pniciosi(a rege iniquo). i. a diabolo q̄ ē rex sup oēs filios supbie(ꝛ a lingua iniusta). i. calūniāte alios sine causa(liberasti me ſm multitudinem mīe nois tui).

¶ Alia epistola de virginib⁹ Sapien. viij.

Sapiētia vincit malíciā. Attingit ergo a fine vsq3 ad finē fortiter ꝛ disponit oīa suauiter Hāc amaui ꝛ exq̄siui eā a iuuētute mā: ꝛ q̄siui mihi eā spōsā assumere: ꝛ amator fact⁹ sū forme illi⁹. generositatē illius glificat cōtuberniū hn̄s di: sed ꝛ dn̄s oīuz dilexit eā. Doctrix ē eni discipline dei ꝛ electrix operū illius. ¶ Postilla.

¶ Sapiā vincit maliciā. Attingit ꝛc. A ñinitiū illi⁹ eple siue lectiōis scribit Salomō sic. Neminē eni diligit de⁹ nisi eū q̄ cū sapiā inhitat ꝛc. Tūc seq̄t pns lcō. (Sapientia). s. eterna(vincit maliciā. Attingit ergo a fine vsq3 ad finē fortiter). s. oīa creata penetrando sua virtute(ꝛ disponit oīa suauit) q꞉ dat oib⁹ creaturis formas ꝛ iclinatiōes p q̄s mouēt naturalr̄ actus suos. Sic lapidi grauitatē p quaz naturalr̄ tēdit deorsū(hāc amaui). s. singulariter(ꝛ exq̄siui eā a iuuētute mea). s. petēdo eaz a deo mihi dari(ꝛ q̄siui mihi eā spōsā assumere). i. ei⁹ meditatiōib⁹ insepabiliť adherere(ꝛ amator fact⁹ sū forme illi⁹) Est eni decor aie assimilās eā decori creatoris(generositatē illi⁹ glificat). i. gliosā ofiteť(cōtuberniū hn̄s dei). i. hō hn̄s otuberniū dei p caritatē p quā hō manet in deo ꝛ de⁹ in eo(ſꝫ ꝛ dn̄s oīuz dilexit eā). s. in q̄tū ipa facit homies deo

diligibiles)doctrix e eni disciplinę dei). Na donu sapie facit habete subdere mandatis dinis(⁊ electrix operu illius) Na per ipam elegit homo opera deo placita.

Alia epla q̄ legit' in missis cōib⁹ pro defūctis Apoc.xiiij

N diebus illis audiui vocē de celo dicentē mihi. Scribe bti mortui q̄ in dn̄o moriunt'. Ammodo iam dicit spirit⁹ vt requiescāt a laborib⁹ suis. opa eni illoꝝ sequūt' illos.

Postilla.

In dieb⁹ illis audiui vocē de celo dicētē mihi. Scribe)tan q̄ rē nobilissimā(Bti mortui qui in dn̄o moriunt')Lȳ.i.i cōfessiōe dn̄i nr̄i ihu xp̄i. (Ammodo iā dicit spiritus)f.sctūs qui cū pre ⁊ filio est vnus de⁹ (vt requiescāt a laborib⁹ suis)nā in btitudie appetit⁹ totaliter q̄etabit'(opa eni illoꝝ).f. que sūt meritoria vite eterne(sequūt' illos).f.i btitudie q̄ recipiūt p ipīs

Seqt' alia epla q̄ legit' in pn̄tia defuncti.j.Thessal.iiij.

Olum⁹ āt vos ignorare fres d̄ dormiētibus vt nō cōtristemini sicut ⁊ ceteri qui spem nō hn̄t. Si eni credim⁹ q̄ ihus mortu⁹ ē ⁊ resurrexit: ita ⁊ de⁹ eos q̄ dormierūt p ie sum adducet cū eo. Hoc enim vobis dicimus in v̄bo dn̄i:q̄ nos q̄ viuim⁹ q̄ residui sum⁹ i aduētu dn̄i nō pueniem⁹ eos q̄ dormierūt. Qm̄ ipe dn̄s in iussu ⁊ i voce archāgeli ⁊ i tuba dei descēdet de celo ⁊ mortui q̄ in xp̄o sūt resurgēt pmi. deinde nos q̄ viuim⁹ q̄ relinq̄mur simul rapiemur cū illis i nubib⁹ obuiā xp̄o in aera ⁊ sic semp cū dn̄o erim⁹. Itaq̄ cōsolamini inuicē in verbis istis

Postilla.

Nolum⁹ aūt vos ignorare fres ⁊c. An initiū ill⁹ eple scribit sctūs paul⁹ i eodē ca.di. Rogam⁹ vos fres vt honeste ambuletis ad eos q̄ foris sūt ⁊ nulli⁹ aliq̄d desideretis. Tūc statim seqt' pn̄s epla (Nolum⁹ vos ignorare fres d̄ dormiētib⁹)Gor.i.de mortuis quos dormiētes appellat ppt' resurrectionis facultatez:ita eni de facili excitabūt de morte sicut dormientes a sōno(vt nō cōtristemini)in cōsolabiliter de morte amicoꝝ(sicut ⁊ ceteri).f.ifideles(q̄ spez nō hn̄t) scz resurrectiōis future. Sciēdū q̄ ifideles q̄ nō hn̄t fidē resurrectiōis tales hn̄t magnā causā amicos de fūctos lugēdi q̄si icōsolabilr nō āt sicut xp̄iani q̄ hn̄t spem resurgēdi ppt' qd reprehēsibile ē xp̄ianis immoderate mortuos lugere. quia in

hoc assimilant̄ ifidelib⁹ spez futu
re resurrectiōis nō hn̄tib⁹. Luge-
re aūt defūctos moderate ē opus
pietatis. (Si eni credim⁹ q̄ ihesus
mortuus ē ⁊ resurrexit) Si pro q̄r.
Nā ad articulos fidei ptinet crede
re ihm̄ vere mortuū fuisse ⁊ vere
resurrexisse (ita ⁊ deus). s. prī q̄ su-
scitauit ihm̄ (eos q̄ dormierūt). s.
sōno mortis (p ihm̄). i. in fide ihu
xp̄i (adducet). s. vt sint in eadē bti
tudine ⁊ imortalitate (cū eo). i. cuz
xp̄o. Un̄ Joh. xij. Uolo prī vt vbi
ego sū: illic sit ⁊ minister me⁹ (hoc
eni vobis dicimus in verbo dn̄i).
scz qd̄ docuit nos (q̄r nos q̄ viui-
mus) Gor. i. q̄ tūc viuemus (q̄ re-
sidui sumus). s. adhuc viui relicti
ceteris iā mortuis (in aduētu dn̄i)
scz ad iudiciū (nō pueniemus) Ly.
in resurrectiōe futura (eos qui dor
mierunt). i. longo tpe ante mortui
sunt: quia resurrectio fiet virtute
diuina q̄ operat̄ in instanti: q̄r in
monumēto in ictu oculi resurgent
mortui (qm̄ ipe dn̄s). s. in ppria p
sona (in iussu). Gor. i. ipetradi po
testate: non in humilitate sicut in
primo aduētu. Nō equitabit sup
asinā: nō portabit crucē in dorso
suo. vt pz Math. xxiiij. Uidebūt fi
lium hois venientē cū ptāte mag
na ⁊ maiestate (⁊ in voce archāge
li). i. facto misterio alicui⁹ archā-
geli qua dicet̄. Surgite mortui ve
nite ad iudiciū (⁊ in tuba dei). idest
xp̄i. Et vocat vocem illaz tubam
propter sonū eius terribilē (des-
cēdet de celo) localiter in aere. Nā
iudicabit in forma humana sicut
dicit̄ Act. i. Hic iesus qui assum-
ptus est a vobis in celum: sic ve-
niet queadmodū vidistis eū eun-
tem in celū (⁊ mortui qui in xp̄o
sunt). i. in e[illegible] de mortui (resur-
gent primi) tpe scd̄m quosdā. Sm̄
alios nō tpe sed dignitate (deinde
nos qui viuim⁹) Gor. i. illi de no-
bis qui ceteris mortuis tunc viui
erunt (qui relinquimur). i. qui re-
sidui ab antixp̄i persecutiōib⁹ eri-
mus (simul cū illis) qui nos ad re-
quiez precesserūt (rapiemur in nu
bibus). s. ab angelis (obuiā xp̄o)
Ly. idē venięti ad iudiciū (in aera)
vbi pfert sniam iudicii sup vallē
iosaphat. Un̄ Johelis. iij. Cōgre-
gabo oēs gētes ⁊ deducā eas i val
lē iosaphat: q̄r ibi sedebo vt iudi
cē oēs gētes (⁊ sic semp cū dn̄o eri
mus) q̄r electi a xp̄o nō separabunt̄
ampli⁹: sz semp erūt sibi cōiuncti
nō solū in aīa: sz ēt in corpe (itaqz
consolamini). Glo. or. s. de morte
aiaꝝ (inuicē). s. alter ad alteꝝ (i ver
bis istis). s. de resurrectiōe fideliū.

¶ Sequit̄ alia postilla in āniuer-
sario defūctoꝝ. ij. Macha. xij.

In diebus illis vir for
tissim⁹ iudas fctā col
latiōe. xij. milia drag
mas argenti misit hierosoly-
mā offerri ea ibi p pctis mor-
tuorū iuste ⁊ religiose de resur
rectione cogitās. Nisi eñ eos
qui ceciderant resurrecturos
speraret; superfluum videre-

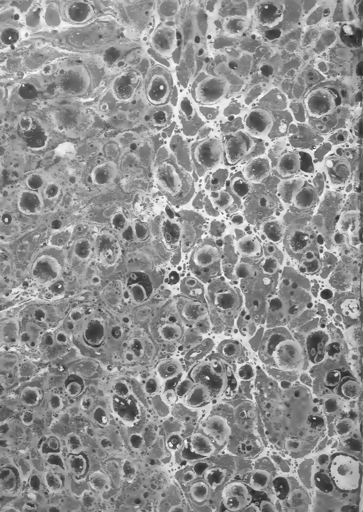
tur ꝛ vanum orare pro mor-
tuis. Et quia considerabat ꝙ
hi qui cum pietate dormitio-
nem acceperāt, eā optimā habe-
rēt repositā grām. Scā ergo
ꝛ salubris ē cogitatio ꝓ defū-
ctis exorare vt a pctis soluāt.

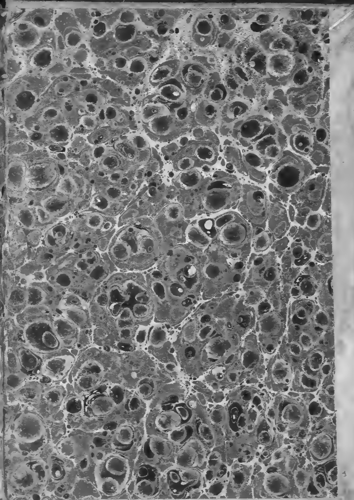
Postilla.

In dieb⁹ illis vir fortissim⁹
iudas ꝛc. Ān initiū illi⁹ ep̄le legit̄
de maximis plijs ꝛ triūphis q̄ iu-
das machabe⁹ cū frīb⁹ suis dei ad
iutorio obtinuit. Primo quādā ci
uitatē firmā muris noīe casphym
in q̄ hitabāt turbe ꝑmiscuaꝝ gen
tiū q̄ cōfidebāt i stabilitatē muro
rū remissius agebāt maledictis la
cessētes iudā ac blasphemātes ꝛ
loquētes q̄ ꝓbas nō ē dicere. Ma
chabe⁹ aūt iuocato dīno auxilio i
numerabiles iterfecit vt stagnū cir
ca iacēs sāguie flueret. Itē p⁹ hoc
iudas machabe⁹ cū sex milib⁹ iuit
ↄ timotheū q̄ habuit. cxx. milia
peditū. ꝛ equitū duo milia q̄ngen
ti. Et iudas cū sex milib⁹ ꝓstrauit
xxx. milia viroꝝ. Itē post hoc mo
uit Iudas machabe⁹ exercitū ↄtra
Gorgiā ꝓpositū ydumee cū trib⁹
milib⁹ peditū. ꝛ eq̄tibus q̄dringē-
tis. Quib⁹ cōgressis paucis ruere
iudeoꝝ. post hoc venerūt sepelire
iterfectos de iudeis: ꝛ iuenerūt sub
tunicis iterfectoꝝ de donarijs ydo
loꝝ. Ly. i. de rebus ꝓciosis cultui
idoloꝝ dedicatis a q̄bus lex ꝓhi-
bet. Deut. vij. Oib⁹ ergo mani-
festū ē ob hāc cām eos corruisse.
oēs itaq3 bn̄dixerūt iustū iudiciuȝ
dn̄i: q̄ occulta fecerat manifesta.
Tūc post hoc seq̄t̄ p̄ns lcō (In di
ebus illis. Uir fortissim⁹ iudas fa
cta collatiōe. xij. milia dragmas ar
genti misit hierosolymā offerri ca
ibi pro pctis mortuoꝝ. Ly. s. sic
iterfectoꝝ in bello (Iuste ꝛ religio
se de resurrectiōe). s. futura (cogi-
tās. Nisi enī eos q̄ ceciderāt resur
recturos speraret sup̄fluū videret̄ ꝛ
vanū orare pro mortuis. Et q2 cō
siderabat ꝙ hi qui cū pietate dor
mitionē acceperāt optimaȝ hr̄ent
repositā grāȝ. Scā ergo ꝛ salubris
ē cogitatio pro defūctis exorare vt
a pctis soluant). Sȝ forte videret̄
alicui ꝙ factū hoc fuit frustra eo
ꝙ isti sic iterfecti vident̄ mortui ī
pctō mortali hn̄tes secū donaria.
rn̄det Nico. de Ly. ꝙ Iudas ma-
chabeus ꝛ socij eius debebāt pro-
babiliter iudicare ꝙ illi interfecti
penituissent in morte: ꝛ sic oīones
ꝛ oblatiōes valebant eis: ꝙ mor-
tui erant in statu salutis.

Postilla epistolarū ꝛ euan
geliorū dn̄icalium necnon de
sāctis Impressa Hispali per
Meynardū vngut ꝛ Ladi-
slaum polonū socios. Anno
dn̄i. M. cccc. lxxxvij. die ve-
ro. xxviij. Februarij. finit feli
citer.

POSTILLA
EVANGELIORUM
ET EPISTOLARUM
DOMINIC.
ET DE SANTIS
1498